

**T.C.
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**

**YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER KÜTÜPHANESİ “Y-593”
NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ
TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MECMUALARIN
SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİNE
(MESTAP) GÖRE TASNİFİ**

YÜKSEK LİSANS

Merve ARIKAN

OSMANİYE /2021

**T.C.
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**

**YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER KÜTÜPHANESİ “Y-593” NUMARADA
KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE
MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİNE (MESTAP) GÖRE
TASNİFİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve ARIKAN

**Danışman: Prof. Dr. Yunus KAPLAN
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ALICI
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Abdullah DEMİRAL**

OSMANİYE / 2021

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

“Yapı Kredi Sermet Çifter Kütüphanesi “Y-593” Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Transkripsiyonlu Metni Ve Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesine (MESTAP) Göre Tasnifi” başlıklı çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Yunus KAPLAN
(Danışman)

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Lutfi ALICI

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Abdullah DEMİRAL

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.../.../2021

Doç. Dr. Ebru GÜHER
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 29/ 07 / 2021

Merve ARIKAN

ÖZET

YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER KÜTÜPHANESİ “Y-593” NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİNE (MESTAP) GÖRE TASNİFİ

Merve ARIKAN

Yüksek Lisans, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Yunus KAPLAN

Temmuz 2021, 416 sayfa

Mecmua, günümüzde “dergi, şiir antolojisi” anlamında kullanılan çeşitli konularda yazılan şiir ya da metinlerin derlenip bir araya getirildiği defter ya da kitaplara denir. Edebiyatımızın farklı dönemlerini aydınlatan, bilinen şairlerin duyulmamış şiirlerini ortaya koyan, az tanınan veya hiç bilinmeyen şairleri gün yüzüne çıkartan en önemli kaynaklarından biri de şüphesiz mecmualardır. Sahip oldukları zengin muhtevalarıyla hazine özelliği gösteren mecmualar, klâsik Türk edebiyatı araştırmacılarının araştırmalarına kaynaklık eden önemli eserlerdir. Yazma eser kütüphanelerimizde bu türden oldukça fazla eser bulunmaktadır. Bu eserlerin bir kısmı üzerinde çeşitli çalışmalar yapılmış olsa da üzerinde çalışılmayı bekleyen daha birçok mecmua bulunmaktadır.

Bu çalışmanın konusunu da Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi’nde “Y-593” arşiv numarasıyla kayıtlı olan *Mecmû‘a-i Eş‘âr*’ın çeviri yazılı metni ve Şiir Mecmualarının SistematiK Tasnifi Projesi’ne (MESTAP) göre tasnifi oluşturmaktadır.

Bu mecmuanın hangi dönemde ve kim tarafından tertip edildiğine dair kesin bir hükme varmak mümkün görünmese de şiirleri yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar ve şairlerle ilgili biyografik kayıtlar göz önünde bulundurularak derlenme tarihi hakkında bir tahminde bulunulmuştur. Mecmuada 17. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerinin çoğunlukta olması ve en geç 17. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerine yer verilmesinden hareketle bu mecmuanın 17. yüzyılda tertip edildiğini söylemek mümkündür. Mecmuada 113 şaire ait 546 adet manzum ve mensur metin yer almaktadır.

Çalışmamızın birinci bölümünde mecmuanın tanımı, şekil ve içerik özellikleri, mecmuanın sınıflandırılması ve edebiyat tarihimizdeki önemine değinildikten sonra

Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde çalışmamıza konu olan mecmua tanıtılarak şair ve şiir sayıları, şairlerin yaşadıkları yüzyıllar, nazım şekilleri ve vezin gibi şekil özellikleri ortaya konulmuştur. Mecmuada şiirleri bulunan şairler, nazım şekilleri ve kullanılan vezinler ayrıca tablolar halinde gösterilmiştir. Üçüncü bölümde metnin kuruluşunda izlenen yöntem belirtildikten sonra mecmuada yer alan şiirlerin çeviri yazılı metni verilmiştir. Divanı olan şairlerin şiirleri bu divan nüshalarıyla karşılaştırılarak farklılıklar tespit edilmiştir. Bazı şairlerin divanlarında olmayan şiirleri veya eksik beyitleri tespit edilerek hem dipnotta hem de inceleme kısmında belirtilmiştir. Dördüncü bölümde mecmuadaki şiirler, Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) göre tasnif edilmiştir. En son kısmında ise sonuçların ortaya konulması, istifade edilen çalışmaları ihtiva eden kaynakça ve şairler dizini ile çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk edebiyatı, Sermed Çifter Kütüphanesi, şiir mecmuası, Y-593, MESTAP.

ABSTRACT

THE TRANSCRIPTION TEXT AND CLASSIFICATION OF THE POEM JOURNALS NUMBERED AS “Y-593” IN THE LIBRARY RARE BOOKS OF YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER “Y-593” ACCORDING TO PROJECT OF SYSTEMATIC CLASSIFICATION OF POEM JOURNALS (MESTAP)

Merve ARIKAN

Master Thesis, Department of Turkish Language and Literature

Supervisor: Prof. Dr. Yunus KAPLAN

July 2021, 416 page

Journal is a notebook or book in which poems or texts written on various subjects used in the sense of "journal, poetry anthology" are compiled and brought together. One of the most important sources that illuminate the different periods of our literature, reveal the unheard poems of known poets, and bring to light the lesser known or unknown poets are undoubtedly journal. Journals, which show the property of treasure with their rich content, are important works that are the source of the research of classical Turkish literature researchers. There are many such works in our manuscript libraries. Although various studies have been carried out on some of these works, there are many more journals waiting to be studied.

The subject of this study is the translated into text of Mecmû'a-i Eş'âr, which is registered with the archive number "Y-593" in the Sermet Çifter Research Library, and its classification according to the Systematic Classification of Poetry Journals Project (MESTAP).

Although it does not seem possible to reach a definite conclusion about the period and by whom this journal was prepared, an estimate has been made about the date of compilation by considering the centuries in which the poets whose poems are included and the biographical records of the poets. It is possible to say that this journal was prepared in the 17th century, considering that the poems of poets who lived in the 17th century are in the majority and that the poems of poets who lived in the 17th century at the latest are included in the journal. There are 546 verse and prose texts belonging to 114 poets in the journal.

The first part of our study, after the definition of the journal, its shape and content features, the classification of the journal and its importance in our literature history, information about the Systematic Classification of Journals Project (MESTAP)

is given. In the second part, the journal, which is the subject of our study, was introduced and the number of poets and poems, the centuries in which the poets lived, verse forms and morphological features such as meter were revealed. The poets whose poems are included in the journal, their verse forms and the meters used are also shown in tables. In the third chapter, after specifying the method followed in the establishment of the text, the translated text of the poems in the journal is given. The poems of poets who have a divan were compared with these divan copies and differences were determined. Poems or missing couplets of some poets that are not in their divans were determined and indicated both in the footnote and in the review. In the fourth chapter, the poems in the journal were classified according to the Systematic Classification of Journals Project (MESTAP). In the last chapter, the study has been completed with the presentation of the results, the bibliography and the poets directory containing the works benefited from.

Keywords: Classical Turkish literature, Sermed Çifter Library, poetry magazine, Y-593, MESTAP.

ÖN SÖZ

Yazma eser kütüphanelerimizde oldukça fazla örneğine rastlanan ve manzum ya da mensur metinlerden oluşan mecmualar, edebiyat tarihimize ve klasik Türk edebiyatının gizli kalmış yönlerine ışık tutan önemli kaynaklar arasında yer almaktadır. Mürettibinin şiir zevkini yansıtan mecmualar, tertip edildiği dönemin edebî zevkini, sanat anlayışını, beğenilen şairlerini ve şiirlerini yansıtmaları bakımından oldukça önemli bir konuma sahiptirler. Son zamanlarda bu eserler üzerinde yapılan çalışmaların sayısında önemli bir artış görülmektedir. Divan edebiyatı sahasında yapılan çalışmalar genelde divan, tezkire ve mesnevi gibi eserlerin büyük oranda incelenerek bilim dünyasına kazandırılması araştırmacıları mecmualar üzerinde çalışmaya yöneltmiştir.

Mecmualar her ne kadar şairlerin divanlarından seçilmiş metinlerle oluşturulmuş olsa da hiç divan tertip etmemiş yahut tertip ettiği divanı günümüze ulaşmamış şairlerin şiirleri yanında, varlığından bile haberdar olmadığımız nice şairlerin şiirlerini bulabileceğimiz mühim kaynaklardır. Bu şiirler arasında kimi zaman çok büyük ve meşhur şairlerin de eldeki divan nüshalarında bulunmayan şiirlerine, beyitlerine tesadüf edilmesi klasik Türk edebiyatı araştırmalarına kaynaklık etmesi bakımından mecmualar çok büyük bir değer ifade eder. Ayrıca hangi şairin kimlere nazire yazdığını, hangi şairin hangi şairden etkilendiğini tespit etmeye katkıları bakımından da mecmualar edebiyat tarihimiz için önemlidir. Mecmualarda, tezkirelerde veya biyografik kaynaklarda adı bulunmayan şairlere tesadüf edilmesi ve bazı mecmuaların şairler hakkında kısa biyografik bilgi bulundurması mecmuaları biyografi çalışmaları için de önemli kılmaktadır.

Bu ve buna benzer muhteva zenginlikleri gün geçtikçe mecmuaların cazibesini ve önemini arttırmakla birlikte tarihin tozlu raflarında unutulmuş pek çok yeni bilgiyi de gün yüzüne çıkaracaktır. Biz de bu alanda yapılacak araştırmalara katkı sağlamak amacı ile Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi'nde "Y-593" arşiv numarasıyla kayıtlı şiir mecmuasının çeviri yazılı metni ile şekil ve muhteva bakımından incelenmesini esas almıştır.

Çalışmış olduğumuz şiir mecmuasını beş ana bölüm hâlinde incelenmiştir. Birinci bölümünde mecmuanın tanımı, şekil ve muhteva özellikleri, sınıflandırılması, önemi ve Mecmuaların Sistematiği Tasnifi Projesi'nden (MESTAP) bahsedilmiştir. İkinci bölümde çalışmamızın konusunu teşkil eden Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi'nde "Y-593" numaralı Mecmû'a-i Eş'âr'ın genel özellikleri, tertip tarihi,

mecmuada yer alan şair ve şiir sayıları, mecmudaki şiirlerin nazım şekilleri ve vezinleri, mecmuada bulunup divanlarda bulunmayan şiirler gibi hususiyetler üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölümde öncelikle metni ortaya koyarken izlediğimiz yöntemler sıralanmış ardından mecmuadaki şiirlerin çeviri yazılı metni verilmiştir. Metin kısmında yer alan şiirler eğer şairin divanı varsa bu divan ile mukayese edilmiş ve farklılıklar dipnotta gösterilmiştir. Dördüncü bölümde mecmuadaki şiirlerin Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) göre tasnifi yapılmıştır. Son kısımda ise çalışma ile ilgili elde edilen sonuçlara, çalışmada yararlanılan kaynaklara ve şairler dizinine yer verilerek çalışma tamamlanmıştır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında bana sabırla tahammül eden, desteğini esirgemeyen, çalışmamı en iyi şekilde hazırlamama yardım eden, bilgi ve birikimleriyle yol gösteren saygıdeğer hocam Sayın Prof. Dr. Yunus KAPLAN'a şükranlarımı ve hürmetlerimi sunarım.

Merve ARIKAN

Osmaniye/2021

İÇİNDEKİLER

ÖZET	IV
ABSTRACT	VI
ÖN SÖZ.....	VIII
KISALTMALAR	XII
TABLolar LİSTESİ.....	XIII

BÖLÜM I

GİRİŞ

1. 1. Mecmuanın Tanımı	14
1. 2. Mecmuaların Şekil ve İçerik Özellikleri	15
1. 3. Mecmuaların Sınıflandırılması.....	17
1. 4. Şiir Mecmualarının Önemi.....	25
1. 5. Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP).....	30

BÖLÜM II

YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER KÜTÜPHANESİ’’Y-593’’ NUMARALI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR ÜZERİNE BAZI TESPİTLER

2. 1. Mecmuanın Genel Özellikleri	32
2. 2. Mecmuada Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları	33
2. 3. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekilleri.....	38
2. 4. Mecmuadaki Şiirlerin Vezinleri	39
2. 5. Mecmuadaki Biyografik Bilgiler	40
2. 6. Mecmuada Bulunup Neşri Yapılan Divanlarda Bulunmayan Şiirler	40
2. 7. Mecmuada Bulunup Neşri Yapılan Divanlarda Bulunmayan Beyitler	43
2. 8. Mecmuada Karşılaşılan Bazı Problemler.....	47

BÖLÜM III

YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER KÜTÜPHANESİ’’Y-593’’ NUMARALI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN ÇEVİRİ YAZILI METNİ

3. 1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem.....	50
3. 2. Transkripsiyon Sistemi.....	51

BÖLÜM IV

Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi’’Y-593’’ Numaralı Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın
Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi’ne (MESTAP) Göre Tasnifi 335

SONUÇ.....	402
KAYNAKÇA	405
ŞAİRLER DİZİNİ.....	410
EKLER.....	413
ÖZ GEÇMİŞ.....	416

KISALTMALAR

agm. :	Adı geçen makale
agt. :	Adı geçen tez
bk. :	Bakınız
C. :	Cilt
Doğ. :	Doğum tarihi
D. :	Divan
haz. :	Hazırlayan
MESTAP :	Mecmualarının Sistematiğ Tasnifi Projesi
N. :	Nüsha
No. :	Numara
öl. :	Ölüm tarihi
s. :	Sayfa
S :	Sayı
TDK :	Türk Dil Kurumu
vb. :	Ve benzeri
vs. :	Vesaire
Yay. :	Yayınları
Yp. :	Yaprak
yy. :	Yüzyıl
Yz. :	Yazma

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Şairler, Yaşadıkları Yüzyıl ve Mecmuada Kayıtlı Nazım Şekilleri.....	34
Tablo 2: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri ve Kullanım Sayısı.....	39
Tablo 3: Mecmuada Kullanılan Vezin Kalıpları ve Kullanım Sayısı	39
Tablo 4: Mecmuada Yer Alan Fakat Neşri Yapılan Divanlarda ve Çalışmalarda Yer Almayan Şiirler, Şairleri ve Şiir Numaraları.....	41

BÖLÜM I

GİRİŞ

1. 1. Mecmuanın Tanımı

Arapça cem‘ kökünden türetilen mecmua kelimesi sözlüklerde “toplanıp biriktirilmiş ve düzenlenmiş şeylerin tamamı, antoloji, güldeste, belli zamanlarda çıkan süreli yayın, dergi” (Parlatır, 2006, s. 1033); “toplanmış, derilmiş” (Uzun, 2003, s. 265); “toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap, dergi” (Devellioğlu, 2007, s. 596); “içinde seçme yazıların bulunduğu el yazması eser” (Pala, 2012, s. 300); “toplanılıp biriktirilmiş ve tanzim ve tertip edilmiş şeylerin heyeti, eş‘âr ve sâir âsâr-ı müntehaba cem ve kayd ile hâsıl olmuş risâle, ulûm ve fûnûn ve edebiyâta müteallik mebâhisi câmi‘ olarak neşrolunan risâle-imevkûta” (Şemseddin Sami, 1317, s. 1293); “Muhtelif nesneleri bir araya toplamak toplanmış, seçilmiş yazılardan meydana getirilmiş yazma kitap” (Kılıç, 2012,s. 77); gibi anlamlara gelmektedir.

Edebiyat terimi olarak da “çeşitli konuların işlendiği yazıları içine alan kitap veya şiir defteri” (Aydemir, 2007, s. 123); “türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri” (Aydemir, 2001, s. 148); “farklı kişilere ait metinlerin/metin parçalarının bir araya getirildiği eserler bütünü” (Köksal, 2012, s. 411); “bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dinî, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplar, aynı veya farklı türden seçilmiş çeşitli hacimlerdeki metinlerin ve risâlelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan eserlerin ortak adı (Uzun, 2003, s. 265-268); “Kültürel ve edebi anlamda ise mecmualar genelde bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimdeki dini, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan kitaplardır” (Kılıç, 2012,s. 77); “terim olarak, seçilmiş şiir, münşeât, güfte vb. eserlerin toplanarak bir araya getirildiği eserlerin genel adı” (Mermer ve Keskin, 2005, s. 66); “bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki farklı ilgi alanlarına ait konulardan seçilmiş nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitap” (Gürbüz, 2012, s. 100) şeklinde tanımlanmıştır.

Halk edebiyatında “cönk” veya “sefine” adlarıyla karşımıza çıkan mecmua, Fars edebiyatında da görülmektedir. Türk edebiyatında ise 15. yüzyılda örneklerine

rastladığımız mecmualar, Osmanlı Devleti'nin en güçlü dönemini yaşadığı 16. yüzyılda daha da gelişerek ve çeşitlenerek varlığını sürdürmüştür. “Mecmuaların türlerine göre bazı tertip ve şekillere kavuşarak Araplar, Farslar ve Türkler arasında rağbet bulup farklı bir gelişim göstermesi ve çeşitli ilim dallarında müstakil bir telif türü özelliği kazanması ilk örneklerin ortaya çıkışından birkaç asır sonra gerçekleşmiştir. Not defterlerinden meydana gelen özel mecmualar için böyle bir tarihin belirlenmesi zor görünmekle birlikte bunların Osmanlı dönemindeki gelişimine bakarak XV. yüzyıldan itibaren dikkat çekmeye başladıklarını, XVI. yüzyıldan sonra ise sayı ve çeşitlerinin iyice arttığını söylemek mümkündür” (Uzun, 2003, s. 265-268).

Türk edebiyatında mecmuaların belli bir tür, şekil veya konu etrafında müstakil eserler olarak ne zaman yayılmaya başladıkları ile ilgili olarak kesin bir tarih söylemek mümkün değildir. Ancak eldeki mevcut eserlerden hareketle mecmua türünün Türk edebiyatında XV. yüzyılda ortaya çıkmaya başladığını söylemek mümkündür. Ömer Bin 15 Mezîd tarafından 1437’de derlenen *Mecmuatü’n-Nezâir*, Türk edebiyatında türün ilk örneği olarak edebiyat tarihi kaynaklarında yerini almıştır. XV. yüzyılda nazire mecmuaları şeklinde karşımıza çıkan bu gelenek, XVI. yüzyıldan itibaren farklı şairlere ait, farklı türdeki eserlerin derlendiği defterler şeklinde devam etmiştir. XVI. yüzyılda dönemin edebî muhitinin de tesiriyle mecmuaların sayılarında bir artış yaşanmıştır. XIX. yüzyıla kadar hatta bu asırdan sonra da devam eden mecmua geleneği, edebiyat tarihine katkı sağlayacak önemli bir mahiyete sahiptir (Şenödeyici ve Akdağ, 2016, s. 367).

1.2. Mecmuaların Şekil ve İçerik Özellikleri

Şiir mecmuaları herhangi bir nazım türü veya nazım şekli birliği/müşterekliği aranmaksızın derlenmiş manzum metinlerden oluşur, pek çok şairin (bazılarında sadece birkaç şairin) türlü nazım şekillerindeki şiirleri -genellikle- bir sıra, esas gözetilmeden bir araya getirilmiştir. Muhtelif manzum veya mensur eserlerden meydana gelen mecmualarda bir araya getirilen metinler arasında çoğunlukla benzer veya ortak taraflar vardır (Köksal, 2012, s. 410-11).

Mecmualar, genelde bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dinî, din dışı nesirler ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplardır (Uzun, 2003, s. 265).

Mecmualar edebiyattan ilahiyata, felsefeden tıp tarihine; folklordan etnografyaya kadar değişik konularda bilgi barındıran eserlerdir (Aydemir, 2007, s. 123).

Edebî gelenek, divan, mesnevi, tezkire gibi yazılı eser biçimlerinden farklı olarak mecmualar için herhangi bir şablon belirlememiştir. Bu itibarla her mecmua, tamamen mürettibin kişisel zevkince belirlenmiş olan yeni ve farklı bir formda üretilmiştir. Eserin içeriğinin ne olacağı, şekil özellikleri bakımından nasıl tasarlanacağı tamamen mürettibin tercihiyle bağlıdır (Gürbüz, 2013, s. 316).

Şiir Mecmualarında sadece şiirler bulunmaz. Mecmuanın boş sayfalarına, derkenarlara çeşitli dualar, tılsımlar, ilaç terkip ve tarifleri, bazı din büyüklerinin duaları, padişahların cülus ve ölüm tarihleri, türlü mektup suretleri, şecere kayıtları, mecmua sahibi/sahipleri tarafından eklenen -aile efradı veya diğer yakınlarının doğum ve ölüm tarihleri vb. gibi- bazı bilgi notları ve kayıtları da yer alır. (Köksal, 2012, s. 413).

Şiir mecmualarının bazılarının baştan veya sondan, bazılarının da hem baştan hem sondan eksik olduğu görülür. Yaprakları düşmüş, koparılmış veya kesilmiş olan mecmualara da sık rastlanır. Cildi, tezhip vd. süslemeleri, cetvelleriyle sanatsal bakımdan değerli olanlar, özenle düzenlenenler de vardır ama şiir mecmualarının önemli kısmının yazı ölçüleri, satır, sütun sayısı gibi yazma eserlerin nüsha tavsifiyle ilgili hususlarda kendi içinde bir standardı yoktur (Köksal, 2012, s. 412).

Farklı zamanlarda birbirine ilave edilmek suretiyle oluşturulduğundan farklı renk ve türlerde kâğıtların kullanıldığı, farklı renkte mürekkep ve yazı türlerinin bulunduğu mecmualar görülür. Kâğıt ve mürekkep farklılığının sebebi mecmuanın farklı zamanlarda yazılması olabileceği gibi uzun bir süreçte farklı kimselerin elinden geçmesi, yani eserin aslında birden çok derleyicisinin bulunması da olabilir (Köksal, 2012, s. 413).

Mecmua birçok bakımdan benzerlik gösterdiği cönk gibi âyetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilâç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihî belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği bir not defteri hâlinde ortaya çıkmış, zaman içerisinde yeni bir tertip ve şekle bürünerek türlerine göre farklılıkları olan bir kitap veya telif çeşidi olma özelliği kazanmıştır. Telif türü olarak gelişimini tamamlayan mecmuanın kitap hüviyetindeki teliflerden farkı kalmamıştır (Uzun, 2003, s. 265).

Mecmuaların şekli konusundaki bu belirsizlik, içeriğe gelindiğinde daha da karmaşık bir hâl alır. Yine bu konuda da derleyiciyi sınırlayan onu belli bir alana yönlendiren bir sınırlama yoktur. Bu noktadaki tek belirleyici unsur, derleyicidir ve o da tamamen kendi kişisel ilgi alanları, tercihleri ve beğenileriyle eserine dâhil edeceği malzemenin niteliğini kendisi belirler. Ortaya çıkan eser tek bir bilim ya da sanat dalına veya ilgi alanına ait malzemeyi barındırabileceği gibi birbirinden çok farklı alanlara ait bilgileri de içerebilir (Gülbüz, 2018, s. 6).

Şiir mecmualarında umumiyetle şairlerin farklı nazım şekillerindeki manzumeleri bir sıra gözetilmeden bir araya getirilir. Bu bir araya getirilen manzumeler, Türkçenin yanında Arapça ve Farsça olarak da derlenebilir. Bu derlemeler tamamen derleyicinin edebî zevkine göre şekil alırlar. Derleyicinin mecmuasına aldığı şairler aynı yüzyılın şairleri olabileceği gibi farklı yüzyıllarda yetişmiş şairler de olabilmektedir. Şairlerin manzumelerinin uzunlukları birbirlerini tutmayabilir ve farklı nazım şekillerinden meydana gelebilirler. Kimi mecmua derleyicileri aynı zamanda şairdirler ve derledikleri mecmua içerisinde kendi manzumeleri de bulunabilmektedir (Köksal, 2012, s. 411).

Mecmualar Arapça, Farsça, Türkçe olarak tek bir dille kaleme alındığı gibi derleyenin bu dilleri bilip bilmemesine ve derlenen metinlerin diline göre bunların ikisinin veya üçünün birlikte kullanıldığı metinler halinde de yazılmıştır. Çoğunlukla ilmî ve dinî konularda derlenmiş mecmuaların mensur ve Arapça, edebiyat ve sanat konularındakilerin ise manzum ve Farsça-Türkçe olduğu görülmektedir (Uzun, 2003, s. 267).

1. 3. Mecmuaların Sınıflandırılması

Mecmuaların, edebiyatımızda sayılarının çokluğu, farklı şekilleri, geniş ve zengin muhteva özellikleri taşıması sebebiyle ortak bir yaklaşım ve belirli bir kıstası bulunamamıştır. Mecmuaların kuralları ve sınırları net olarak çizilmediğinden sınıflandırılma çalışmaları, araştırmacıları hayli zorlamıştır. Araştırmacıların farklı görüş ve önerileri doğrultusunda mecmua sınıflandırma çalışmaları yapmaları ortaya farklı tasnif denemelerini çıkarmıştır. Mecmuaların tasnifi ile ilgili yapılan çalışmalarda bazı zorluklar da tespit edilmiştir.

Atabey Kılıç, mecmuaları sınıflandırmadaki zorlukların sebeplerini “Mecmua Tasnifine Dair” başlıklı makalesinde şu iki sebebe bağlamıştır:

1. Mecmuaların derleyeni ve derleniş tarihi her zaman kesin olarak bilinmemektedir. Belki muhtevası ve dil özellikleri bakımından yazıldığı dönem hakkında tahminî çıkarımlar yapmak mümkündür. Bunun neticesinde mecmuanın derlendiği dönemin şiir zevki, beğenilen şairleri ve şiirleri hakkında fikir sahibi olunabilmektedir. Mecmualar bu yönüyle günümüz antolojileriyle benzerlik göstermektedir.

2. İtina ile hazırlanmış mecmualar olabileceği gibi dağınık ve düzensiz hatta kâğıdının boyutları, renkleri birbirine uymayan mecmulara da rastlanabilmektedir. Hem farklı türlerde pek çok eseri barındırmaları hem de sahibinin el değiştirmesi sonucu 17 çeşitlilik arz eden hattının zor çözümlenmesi bu metinleri okuma ve daha zor olanı, neşretme konusunda araştırmacıları müşkül duruma sokmaktadır (Kılıç, 2012, s. 78).

Mehmet Gürbüz ise mecmuaların tasnifi ile ilgili yaptığı çalışmasında mecmuaların sınıflandırılmasında yaşanan güçlüklerin sebeplerini şu şekilde açıklamaktadır:

“Her eserin onu diğerlerinden ayıran kendine mahsus kimi farklılıklarının olması, bir eserin şekil ve içerik özellikleri bakımından aynı anda birden fazla alt gruba dâhil olabilmesi yapılacak bölümlendirmenin sınırlarının kesin çizgilerle birbirinden ayrılmasını imkânsız kılmaktadır. Ayrıca hangi türdeki ve derecedeki farklılıkların tasnife yansması gerektiği, ayrı bir başlık açılması için aynı özellikleri taşıyan kaç tane eserin olması gerektiği gibi sorular meseleyi içinden çıkılmaz bir hale getirmektedir.” (Gülbüz, 2012, s. 105).

Yukarıda bahsi geçen bu zorluklara rağmen mecmuaların sınıflandırılmasıyla ilgili farklı kıstas ve bakış açılarıyla yapılmış sınıflandırma çalışmaları mevcuttur. Araştırmacılar, mecmuaların sınıflandırılması hususunda tam bir mutabakata varamamışlarsa da kendilerine has bir sınıflandırma yoluna gitmişlerdir. Mecmuaların tasnifi konusunda birçok tasnif denemesi yapılmıştır. Agâh Sırrı Levend, Atabey Kılıç, Semra Tunç, Günay Kut ve Mehmet Gürbüz mecmuaların tasnifi üzerine çalışma yapan isimlerdendir. Mecmuaların tasnifi hususunda ilk teşebbüs, Agâh Sırrı Levend tarafından Türk Edebiyatı Tarihi’nde mecmuaları, “öğretici eserler” içerisinde ele alarak yapılmış olan tasniftir. Levend, içeriği esas alarak yaptığı sınıflandırmasında mecmuaları beş başlık altında sınıflandırmıştır:

1. Nazîre mecmuaları
2. Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiir mecmuaları

3. Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar

4. Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar

5. Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar (Levend, 1998, s. 166-167).

Bir diğer tasnif çalışması özellikle yazma eserlere dair birçok çalışması bulunan Günay Kut'un Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisinin IV. cildinde yer alan "Mecmua" maddesinde yapmış olduğu mecmuaları sınıflandırma çalışmasıdır; tasnif şu şekilde yapılmıştır:

1. Nazire mecmuaları

2. Seçme şiir mecmuaları (mecnû'a-i eş'âr, mecnû'a-i devâîn)

3. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesi ile oluşan mecmualar (mecnû'ai edviyye, mecnû'a-i tevârih, mecnû'a-i mu'ammeyât, mecnû'a-i münşe'ât, mecnû'a-i resâ'il gibi).

4. Karışık mecmualar. Bu tür mecmualar nazım nesir karışık olabileceği gibi Arapça, Türkçe, Farsça gibi değişik dillerde de yazılmış olabilir.

5. Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar (Kut, 1986, s. 170).

Ortaya konulan bu tasnifler daha sonraki araştırmalar sayesinde geliştirilmiştir. Zira mecmualara dair yeni yayınlar yapıldıkça bu konuya dair bilgilerimiz de yenilenmektedir. Mesela Semra Tunç, "Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi 2455 Numarada Kayıtlı Bir Şiir Mecmuası" isimli makalesinde Günay Kut'un yukarıda belirtilen sınıflandırmasına ek olarak "meşrebi aynı şairlere ait şiirlerin toplandığı mecmualar" olarak ayrı bir başlık ilave edilmesi gerektiği görüşünü dile getirmiştir. (Tunç, 2000, s. 106).

İslam Ansiklopedisi'nde yer alan "Mecmua" maddesinde mecmualar, mecnû'atü'l-ehâdis, mecnû'a-yı fetâvâ, mecnû'a-yı ed'îye, mecnû'atü'r-resâil, mecnû'a-yı eş'âr, mecnû'a-yı tevârih, mecnû'a-yı fevâ'id gibi muhtevalarının ön plana çıktığı genel bir sınıflandırmaya tabi tutulmuşlardır (Uzun, 2003, s. 265).

Şiir mecmualarının tasnifi ile ilgili yapılan bir diğer sınıflandırma ise mecmuaların yazılış amaçları bakımından yapılmıştır. Cemal Kurnaz ve Yaşar Aydemir mecmuaları şu şekilde sınıflandırmıştır:

"Mecmualar, amaçları bakımından; farklı tarikatların müntesipleri tarafından tarikat mensuplarının ihtiyaçları gözetilerek hazırlanan mecmualar, geniş halk

kitlelerine hitap eden mecmualar, belli bir standardın üzerinde estetik zevki bulunan kimseler için hazırlanmış mecmualar, mürettibinin şiir zevki için hazırlanmış mecmualar, sipariş üzerine hazırlanmış mecmualar, tematik mecmualar vb. şeklinde de tasnif edilebilir. Kaside mecmuaları, gazel mecmuaları, tahmis-muhammes mecmuaları, kıta mecmuaları gibi kategoriler, şiir mecmualarında nazım şekillerini merkeze alan sınıflandırmalardır. İçerdiği konu ve türe göre musiki mecmuaları, ilahi mecmuaları, dua mecmuaları, tarih mecmuaları, inşa mecmuaları gibi farklı tasnifler de yapılabilir.” (Kurnaz ve Aydemir, 2013, s. 53).

Mecmuaları amaçları bakımından sınıflandıran diğer bir çalışma Müjgân Çakır ve Hanife Koncu’ya aittir:

1. Sadece şairler için
2. Genel okuyucuya yönelik bilgi vermek için
3. Mecmua tertipçisinin kendisi için aldığı notlar (Koncu-Çakır, 2012, s. 120).

Yapılan bu tasnifler 2011 yılında Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları üst başlığını taşıyan çalıştay dizisinin yedincisi olan Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı başlığı altında gerçekleştirilen bilimsel toplantıda Mehmet Gürbüz ve Atabey Kılıç tarafından genişletilerek ele alınmıştır. Gürbüz diğer tasniflerden farklı olarak tasnif kıstas ve yöntemlerini öncelikle ele almış, doyurucu dipnotlarla bazı çalışmalar ve mecmualar konusunda bilgi vermiştir. Doktora tezini şiir mecmuaları üzerine yapan Gürbüz, şiir mecmualarını ana başlıklarıyla şu şekilde tasnif etmiştir:

1. Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları
 - 1.1. Gazel mecmuaları
 - 1.2. Kaside mecmuaları
 - 1.3. Müstezad mecmuaları
 - 1.4. Matla mecmuaları
 - 1.5. Beyit mecmuaları
 - 1.6. Mısra mecmuaları
 - 1.7. Farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan mecmualar
2. Şiirlerin konularına göre oluşturulan (tematik) şiir mecmuaları
 - 2.1. Tarih mecmuaları
 - 2.2. Na‘t mecmuaları
 - 2.3. Mu‘ammâ mecmuaları
 - 2.4. Lügaz mecmuaları
 - 2.5. Medhiye mecmuaları

2.6. Şehrengiz mecmuaları

2.7. Farklı konularda yazılmış şiirleri içeren mecmualar

3. Nazire mecmuaları

4. Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmualar

4.1. Aynı zümreye (tasavvufî oluşum, meslek grubu vb.) mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar

4.1.1. Mevlevî şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar

4.1.2. Hurûfî-Bektaşî şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar

4.2. Aynı coğrafyada ya da aynı şehirde yetişmiş veya aynı milliyete mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar

5. Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin dîvânlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualar (Gülbüz, 2012, s. 93).

Mecmuaların tasnifi hususunda en kapsamlı ve geniş tasnif çalışmasını yapan Atabey Kılıç, mecmuaları cilt ve tertip hususiyetleri, şekil, dil, muhteva bakımından mecmualar ve şahısların tertip ettiği veya şahıslar için tertip edilen mecmualar ana başlıkları altında şu şekilde sınıflandırmıştır:

1. Cilt ve tertip hususiyetleri bakımından

1.1. Cönkler

1.2. Mecmualar

1.2.1. Tertip durumuna göre mecmualar

1.2.1.1. Mürettep mecmualar

1.2.1.2. Mürettep olmayan mecmualar

1.2.2. Mürettip durumuna göre mecmualar

1.2.2.1. Mürettibi bilinen mecmualar

1.2.2.2. Mürettibi bilinmeyen mecmualar

1.2.3. Aynı zümreye mensup şahsiyetlerin eserlerinin toplandığı mecmualar

2. Şekil bakımından

2.1. Manzum metinler mecmuaları

2.1.1. Kaside mecmuaları

2.1.2. Gazel mecmuaları

2.1.3. Nazire mecmuaları

2.1.4. Mu‘ammâ mecmuaları

2.1.5. Manzûm lugât mecmuaları

- 2.1.6. İlâhî mecmuaları
- 2.1.7. Şehrengîz mecmuaları
- 2.1.8. Na‘t mecmuaları
- 2.1.9. Hilye mecmuaları
- 2.1.10. Mi‘râciyye mecmuaları
- 2.1.11. Matla‘ mecmuaları
- 2.1.12. Mersiye mecmuaları
- 2.1.13.Çeşitli mesnevîlerden seçkileri barındıran mecmualar
- 2.1.14. Güfte mecmuaları
- 2.1.15. Müstezâd mecmuaları
- 2.1.16. Tarih mecmuaları
- 2.1.17. Musammat mecmuaları
- 2.1.18.Kıt‘a ve rubâ‘î mecmuaları
- 2.1.19. Divan mecmuaları

2.2. Mensur metinler mecmuaları

- 2.2.1. Lugaz mecmuaları
- 2.2.2. Fetva mecmuaları
- 2.2.3. Tefsir mecmuaları
- 2.2.4. Şerh mecmuaları
- 2.2.5. Sakk mecmuaları
- 2.2.6. Mekân tasvirlerini içeren mecmualar
- 2.2.7. Münşe‘ât mecmuaları
 - 2.2.7.1. Derleme münşe‘ât mecmuaları
 - 2.2.7.2. Tek şahsa ait inşa örneklerinden oluşan münşe‘ât

mecmuaları

2.3. Karışık manzum ve mensur eserler mecmuaları

- 2.3.1. Fevayid ve eş‘âr mecmuaları
- 2.3.2. Farklı türleri barındıran mecmualar

3. Dil bakımından

- 3.1. Arapça mecmualar
- 3.2. Farsça mecmualar
- 3.3. Türkçe mecmualar
- 3.4. Çok dilli mecmualar

4. Muhtevâ bakımından

- 4.1. Din
- 4.2. Tasavvuf
- 4.3. İlm-i nücûm / fal ve remil
- 4.4. Hikâye/latîfe
- 4.5. Hezel ve hicv
- 4.6. Edviye
- 4.7. Mûsikî
- 4.8. Hat ve kitâbet

5. Şahısların tertip ettiği veya şahıslar için tertip edilen mecmualar (Kılıç, 2012, s. 78- 96).

Mecmualar üzerine yaptığı çalışmalarla mecmualara daha farklı ve dikkatli bir inceleme sunan M. Fatih Köksal, mecmuaların tasnifini şekil ve muhteva bakımından ele almıştır (Köksal, 2018, s. 87). Mecmuaları şekil ve muhteva bakımından aşağıdaki gibi alt başlıklarla detaylandırıldığını görüyoruz:

1. Şekil Bakımından

1.1. Kitap şeklinde tertiplenmiş mecmualar

1.1.1. İçinde birden fazla eserin bulunduğu mecmualar

1.2. Tamamı bir eser olan mecmualar

1.3. Tûlânî (uzunlamasına) ciltlenmiş mecmualar

2. Muhteva Bakımından

2.1. Risale Mecmuaları

2.1.1. Farklı Müelliflere Ait Eserleri Toplayan Risale Mecmuaları

2.1.1.1. Aynı/yakın/benzer konudaki/türdeki eserleri toplayan risale mecmuaları

2.1.1.1.1. Divan mecmuaları

2.1.1.1.2. Lügat mecmuaları

2.1.1.1.3. Mesnevi mecmuaları

2.1.1.1.4. Mi'râciye mecmuaları

2.1.1.1.5. Mevlid mecmuaları

2.1.1.1.6. Hilye mecmuaları

2.1.1.1.7. Şehrengiz mecmuaları

2.1.1.2. Farklı konulardaki eserleri toplayan risale mecmuaları

2.1.2. Aynı Müellife Ait Eserleri Toplayan Mecmualar

2.2. Diğer Mecmualar

2.2.1. Manzum mecmualar

2.2.1.1. Şiir mecmuaları ve cönkler

2.2.1.1.1. Şiir mecmuaları

2.2.1.1.1.1. Sistematik (mürettep) şiir mecmuaları

2.2.1.1.1.2. Karışık şiir mecmuaları

2.2.1.1.2. Cönkler

2.2.1.1.2.1. Klasik cönkler

2.2.1.1.2.2. Farklı muhtevadaki cönkler

2.2.1.2. Belli bir nazım şekline tahsis edilmiş mecmualar

2.2.1.2. Kaside mecmuaları

2.2.1.2. Gazel mecmuaları

2.2.1.2. Müstezâd mecmuaları

2.2.1.2. Şarkı mecmuaları

2.2.1.2. Beyit mecmuaları ve müfred mecmuaları

2.2.1.2. Rubâi mecmuaları

2.2.1.2. Kıt'a mecmuaları

2.2.1.3. Belli bir nazım türüne tahsis edilmiş mecmualar

2.2.1.3.1. İlahi mecmuaları

2.2.1.3. 2. Naat mecmuaları

2.2.1.3. 3. Mersiye/muharremiye mecmuaları

2.2.1.3. 4. Nazire mecmuaları

2.2.1.3. 5. Tarih mecmuaları

2.2.1.3. 6. Vefeyât mecmuaları

2.2.1.3. 7. Muamma mecmuaları

2.2.1.3. 8. Lügaz (Elgâz) mecmuaları

2.2.1.3. 9. Güfte mecmuaları

2.2.2. Mensur mecmualar

2.2.2.1. Belli bir konuya tahsis edilen mecmualar

2.2.2.1.1. Din ve tasavvufa dair mecmualar

2.2.2.1.2. Müspet ilimlere dair mecmualar

2.2.2.1.3. Gizli ilimlere dair mecmualar

2.2.2.1.4. Muhtelif sanat dallarına dair mecmualar

2.2.2.1.5. Dil ve edebiyata dair mecmualar

2.2.2.2. Belli bir konuya tahsis edilmeyen mecmualar

2.2.3. Manzum-mensur karışık mecmualar

2.2.3.1. Eş'âr ve fevâid mecmualar

Köksal'ın tasnifi, şu an için yapılan son tasnif olup bazı orijinal yönleri bulunmaktadır. Mesela diğer tasniflerde cönlere ya hiç yer verilmediği ya da lafzen yer verildiği görülür. Köksal'ın tasnifinde ise mecmua ve cönkün birbiriyle benzerlik gösteren veya ayrılan yönlerine temas edilmiştir.

1. 4. Şiir Mecmualarının Önemi

Edebî eserler, Türk edebiyatı tarihi açısından olduğu kadar sosyo-kültürel tarihimiz açısından da son derece önemli kaynaklardır. Özellikle klasik Türk edebiyatı, bilinmeyen pek çok bilgileri ihtiva eden önemli eserleri bünyesinde barındırmaktadır. Kütüphaneler, arşivler ve birçok bilinen/bilinmeyen yerlerde Osmanlı alfabesi ile yazılmış, tarih kokan, keşfedilmeyi bekleyen sayısız eserler bulunmaktadır. Bu tür eserlerden sayılabilecek mecmualar, tezkirelerden sonra edebiyat tarihimizi aydınlatmada önemli bir yere sahiptir ve tezkirelerden sonra başvurulacak ilk kaynaklar arasında yer alır. Mecmualar, içinde barındırdıkları zengin muhteva ile edebiyat tarihî, biyografi ve metin neşri gibi edebiyat araştırmalarına ve aynı zamanda sosyoloji, tarih, halkbilim, dinler tarihi gibi farklı bilim dallarına da kaynaklık etmeleri açısından araştırmacılara da önemli imkânlar sağlayan eserlerdir.

Mecmuaların edebiyatımız açısından önemi, Mehmet Fatih Köksal tarafından şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.
2. Bilinen şairlerin bilinmeyen/divanlarında bulunmayan şiirlerine rastlamak mümkündür.
3. Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edilebilir.
4. Mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilindiği hâlde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılır.
5. Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye tipleri, farklı bent yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıpları vb. örneklerle de mecmualarda karşılaşabiliriz.

6. Mecmualarda, zaman zaman şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgileri de yakalama imkânı vardır.

7. Bazı şiir mecmualarında, başka şairlerin de şiirleri bulunmakla beraber, özellikle bir şairin şiirlerinin yoğun olduğu görülür. Derleyenin şair olduğu bir şiir mecmuası edebiyat tarihi araştırmalarına katkısı bakımından kuşkusuz daha kıymetli sayılır.

8. Mecmualar -bir kısmı kendisi de şair olan- şiirseven kişiler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu itibarla derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda o şahsın/şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğenisiyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür.

9. Şiir mecmualarında genel olarak dönemin zevklerini, edebî tercihlerini vs. anlamak kabil olduğu gibi ferdi temayüllerin de izini sürmek mümkündür.

10. Mecmualar dışındaki eserlerin fevâid ve vikâye yapraklarında da zaman zaman rastlamak mümkünse de özellikle mecmualarda çok sık rastladığımız edebiyat dışı kimi konular da ayrıca ele alınması gereken önemli noktalar. Şöyle ki hemen her mecmuanın boş kalmış sayfalarında, yazılı sayfaların derkenarlarında, fevâid ve vikâye yapraklarında çeşitli dualar, otlarla ilaç yapım tarifleri, tılsım, vefk, reml, tefe''ül gibi bazı gizli ilimler, havas denilen bazı itikatlara dair notlar, tarih kıt'aları, müstakil matla ve müfretler bulunur. Bunlar asıl mecmua konusuyla ilgisi olmayan kayıtlardır. Bütün bunlar edebiyat araştırmacıları kadar sosyoloji, tarih, antropoloji, dinler tarihi, halkbilim gibi farklı bilim dallarının alanına giren çok önemli bilgilerdir. Türk milletinin kültür kodlarını ortaya koyması bakımından, mecmuaların bir de bu gözle incelenmesi önemlidir.

11. Bütün bunlarla beraber, özelde şiir mecmualarının, genelde de bütün mecmuaların yukarıda sayılan fayda ve önemleri tek tek ve birbirinden bağımsız olarak incelendiğinde çok fazla bir anlam ifade etmezler. Ama aynı dönemde derlenmiş yüzlerce mecmuanın taranmasından ortaya çıkacak manzara devrin müşterek anlayış ve zevkini ortaya dökcektir. Tüm bunlar için başta şiir mecmuaları olmak üzere bütün mecmualar taranarak bir "bilgi bankası" oluşturmak zaruridir (2012, s. 88-91).

Ali Nihad Tarlan, mecmuaların klasik Türk edebiyatı için taşıdığı önemi şu maddelerle dile getirmektedir:

1) Bir mecmua, bir şahsın üzerinde tekâsüf eden bir edebî devir zevkini, sanat anlayışını bize aksettirir. Herhangi devrede ağızdan ağıza dolaşan, divanlardan süzülüp çıkarılan manzumeler, o devrenin dil ve edebiyat durumunun, topluluğun vicdanında

nasıl yerleştiğini bize gösterir. Ekseriya büyük sanatkârların kendi devirlerini temsil etmedikleri iddia edilir. Eğer bu iddia doğru ise bazen ikinci veya üçüncü derecede bir şairin o devrin ruhî ihtiyacına bir anda cevap verip derhal mecmuaları istila eden şiiri o devri elbette bize daha iyi anlatacaktır.

2) Bir mecmuada toplanan muhtelif şairlerin eserleri, bir devrin edebiyat zeminini teşkil eder. O zaman bu zemin üzerinde birinci safa geçen şairlerin muvaffakiyetlerinin sınırlarını daha kolayca keşfedebiliriz. Esasen bu zemin bilinmeden herhangi bir devrin edebî hüviyeti layıkıyla takdîr ve temyiz edilemez.

3) Mecmua şiirleri, bize bir dönemin ruhî ihtiyaçlarını gösterir. Çünkü seçilen şiirler, bu ihtiyacın cevabıdır.

4) İsimleri tezkireleri dolduran birçok şairin divanı bugün ortada yoktur; ya bunlar mürettep bir divan vücuda getirmemişler yahut yazılan divan, elden ele geçip zaman ile zayi olmuştur. Bunların birçok şiirlerine mecmuada tesadüf kabildir.

5) Mecmua tertip edenlerin büyük bir çoğunluğu şiirden anlayan kültürlü ve meraklı şahsiyetler olduğu için sanatkârın eserlerini yanlışsız yazmışlardır. Bu mecmualar bazen cahil hattatların hakikaten nefis bir sanat eseri olarak vücuda getirdikleri müzeyyen, müzehhep fakat çok yanlışlı divanlarına tercih edilir ve o divanlar, bu mecmualarla karşılaştırılarak tashih edilir.

6) Bu mecmualarda yer alan şiirler, devrin hayat telakkisi hakkında da mühim bilgiler barındırır (2012, s. 122-123).

Orhan Kurtoğlu da çalışmasında mecmuaların Türk kültür ve edebiyat tarihi için önemine değinmiş ve mecmuaların önemini şu şekilde sıralamıştır:

1. Kaynakların varlığını haber verdiği, ancak bugün kayıp olan bir esere bir mecmua yaprakları arasında rastlanabilir.

2. Zamanında şairin bir sebeple divanına almadığı veya divan tertip edildikten sonra yazdığı şiirler de mecmualarda bulunabilir.

3. Divan oluşturma imkânını elde edememiş veya bir sebeple divanı kaybolmuş bir şairin şiirleri dağınık veya toplu şekilde bu mecmualarda bulunabilir.

4. Genel manada şiir mecmualarının Türk kültür ve edebiyat tarihine önemli katkılarından birisi de adlarına başka kaynaklarda rastlanmayan sanatçılara yer vermesidir.

5. Bu eserler sadece şiir ihtiva etmezler. Adeta bir kırkambar gibidirler. Bir mecmuanın yaprakları arasında bir hastalığın reçetesine, düzenleyenin veya müstensihin

yakınlarından birinin tevellüt kaydına, önemli bir olayın tarihine, vs. rastlayabilirsiniz (2008, s. 26-27).

Mecmuaların Türk edebiyatına katkı sağladığı alanlardan bir diğeri de biyografidir. Tezkirelerde ve biyografik kaynaklarda yer almayan pek çok şairin gün yüzüne çıkarılması ve bazı şairlerle ilgili yeni biyografik bilgilere ulaşılması mümkündür.

Mecmualar her ne kadar doğrudan biyografik bilgi vermek amacıyla oluşturulmamış olsalar da tezkirelerden daha geniş bir şair kitlesini içerdikleri için kaynaklarda hiç adı geçmeyen şairleri gün yüzüne çıkarır. Ayrıca şairin kimliği, ailesi, çevresi, mesleği, hayatının çeşitli dönemlerine ilişkin zaman ve mekân bilgileri gibi tanıtıcı bilgiler verebilir. Bu bilgiler kimi zaman müretteple aynı edebî muhitten olmakla başka kaynaklarda bulamayacağımız tarzda, onu gündelik yaşamın içinden bir insan olarak tanınmamıza imkân verecek nitelikte olabilir. Bütün bunların dışında mecmuaların şair biyografilerine yaptığı en önemli katkı, onların edebî kişiliklerinin tespit edilmesi sürecinde sundukları bilgilerdir. Bu noktada mecmualar, şairlerin ürettikleri edebî malzemenin hedef kitle tarafından ne düzeyde tüketildiğini, karşılık bulduğunu, bu algılamının yüzyıllar içerisindeki değişiminin ne şekilde olduğunu tespit etmemize imkân tanıyacak ilk elden en önemli ve en canlı kaynaklardır (Gülbüz, 2012, s. 156).

Mecmualar, bilinmeyene ışık tutarken, aynı zamanda kaleme alındıkları dönemin edebî zevkini ve sanat anlayışını yansıtmaları bakımından da son derece önemlidir.

Yazıldıkları dönemin aynası durumunda olan mecmualar, edebiyat araştırmacısına; dönemin beğenilen edebî metinlerini, konularını, okuyucunun talebini, mürettebin şair zevkini, tertip amacını, estetik anlayışını, öne çıkan isimleri ve eserlerini, okunurluk oranlarını ve buna benzer birçok bilgi ile bunları yorumlama fırsatını sunar (Kurnaz ve Aydemir, 2013, s. 182).

Osmanlı kültür dünyasını kavrama konusunda önemli kaynak eserler arasında yer alan mecmualar, hayattan izler taşıyarak unutulmuş ya da bilinmeyen bilgilerin gün yüzüne çıkmasını sağlar.

Mecmualar, ihtiva ettikleri şairleri, hikâyeleri, tarihi bir olayı hatırlatma görevi de üstlenebilir. Mecmualarda önemli bir olay üzerine yazılmış tarih kayıtları ve meşhur bir olayı tarif eden şairlerin yanında basit yazılarla, bireysel değeri olan doğum, vefat, düğün günleri de yazıya geçirilerek bir anlamda hafızaya kaydedilmiştir. Mecmualarda

rastlanan çok sayıda belgenin de belli bir amacı vardı. Okuryazar Osmanlılar kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere mecmualarına bu belgeleri aktarmışlardır. Halkın çeşitli tabakalarından okuryazar insanlar bu belgelerin önemli olduklarının bilincinde idiler. Osmanlı devlet arşivlerinde resmî belgeler çoğu zaman sadece özet olarak kaydedilmiş bulunurken mecmualardaki kopyaları belgenin tam metnini verir. Bu sebeple, Osmanlı resmî belgelerinin ve metinlerinin önemli bir kısmı zamanımıza mecmualar yoluyla intikal etmiş bulunuyor (Buzov, 2012, s. 41).

Bu eserler, birçok açıdan edebiyatımıza katkı sağlayan önemli eserlerdir. Yaşar Aydemir, bazen edebiyat tarihinin asıl kaynaklarına yardımcı olan, bazen temel kaynak olarak işlev üstlenen şiir mecmualarının önemini şu şekilde vurgulamıştır:

Mecmualar, edebiyat tarihinde büyük bir boşluğu doldurur. Bazen edebiyat tarihinin asıl kaynaklarına yardımcı olur, bazen yegâne kaynak olarak işlev üstlenir. İçinde barındırdığı şiir ve şairle dönemin okuyucu zevkini ve şairin okunurluğunu, popülaritesini verir. Ali Şîr Nevâyî'nin şiirleri XV. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar mecmualarda yer alıyorsa bu durum hem okuyucu zevkini hem de şairin uzun süreli etkisini gösterir. Edebiyat tarihinin birinci dereceden kaynakları olan tezkirelere yansımamış birçok şair, şiir, tür ve belgede de mecmualar edebiyat tarihinin vazgeçilmez kaynakları durumundadır (Aydemir, 2007, s. 123).

Mecmualar, edebiyat araştırmacısına, şairin şiir meşkinde takip ettiği yolu ve beğendiği ustalara ait ipuçlarını verir. Aynı zamanda şairin yolundan gitmiş ve edebî kişiliğini oluştururken kendisinden yararlanmış isimlere ait malzemeler de sunar. Mecmualar, isimleri ve şiirleri unutulmuş, kimi nedenlerle edebiyat tarihindeki yerini alamamış şairler için de birinci dereceden kaynaktır. Mecmuaların önemli işlevlerinden birisi de gerek nüsha eksikliğinden ve gerekse başka nedenlerle divan metnine girmemiş şiirleri içermesidir. Bu açıdan tenkitli metin neşirlerinde mecmuaların metne önemli ölçüde katkısı vardır (Aydemir, 2007, s. 135).

Şiir mecmuaları, tek bir edebiyat türünden örnekler taşımaz; divan edebiyatından tutup halk edebiyatına kadar çeşitlilik gösterebilirler. Mecmualar, yalnızca edebiyat alanında değil, tarih, tasavvuf, musiki gibi alanlarda da kültür tarihimize ışık tutmuşlardır. Hayatımızın her alanında varlığından yararlanabileceğimiz ve klasik Türk edebiyatı alanına yaptığı katkılar düşünüldüğünde mecmuaların önemi geniş bir alanı kapsamaktadır.

Tenkitli metnin kurulmasında önemli bir açığı kapatan mecmualar, bir metnin nüshası olarak kabul edilebileceği gibi divanlarda yer almayan şiirlerin tespitine ya da

metin neşrindeki eksik ve hataların düzeltilmesine de fayda sağlamaktadır. Böylece güvenilir metin neşrinin oluşmasına yardımcı olur. Hatta divanı bulunmayan, metni mecmualara dayanarak ortaya çıkarılan (Amrî, Çâkeri, Behiştî vd.) eserler de vardır (Akpınar, 2015, s. 344).

Aynı veya farklı yüzyıllarda yaşamış şairlere ait manzumeleri barındırma özelliğiyle birer seçki mahiyetindeki şiir mecmuaları; klasik edebiyat, halk edebiyatı ve tekke edebiyatı mahsullerini bir arada bulundurmasıyla da ayrı bir önem arz etmektedir. Şairlerin divanlarından/külliyatlarından belli bir dikkatle seçilmiş manzumelere ev sahipliği yapan bu mecmualar kültür tarihimizin önemli kaynakları arasında sayılır (Yılmaz, 2008, s. 255).

1. 5. Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)

Klasik Türk edebiyatında üzerinde çalışma yapılabilecek divan ve mesnevi gibi müstakil eserlerin birçoğunun çalışılmış olması ve bu alanda çalışılacak metinlerin sınırlı sayıda olması araştırmacıları mecmualara yöneltmiştir. Böyle olunca içerdikleri zengin muhtevaları sayesinde edebiyat, tarih, günlük hayat gibi çeşitli alanlara ait unsurları taşıyan mecmualara yönelim artmıştır ve araştırmacıların çokça rağbet ettikleri bir saha hâline gelmiştir. Mecmualar üzerine yapılan çalışmaların sayısı her geçen gün artmış olsa da üzerinde çalışılan mecmualar diğer mecmualarla ilişkisi olmayan, belli bir sisteme dayanmayan, bütünsel bir yaklaşımdan uzak, birbirinden kopuk ve dağınık çalışmalar hâlinde çoğalmaya devam ederken daha sonra bu çalışmalara bir sistem kurulması amaçlanmıştır.

Mecmualar üzerine yapılan çalışmaları sistematik, ayrıntılı ve daha derli toplu hâle getirerek bu kopukluk ve dağınıklığı gidermek, sayıları binlerle ifade edilen mecmualar üzerindeki yapılan çalışmaları hızlandırmak ve mecmualardan elde edilen verileri tek bir sistem üzerinde toplayarak okuyucu ve araştırmacıların hizmetine sunmak ve bu eserlerden istifade imkânlarını arttırmak amacıyla Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı tarafından Ankara’da 30.06.2012 tarihinde 39 bilim adamının katılımıyla “Osmanlı Şiirinin Hazineleri: Mecmualar ve Cönkler” adlı bir çalıştay düzenlenmiş ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP), Fatih Köksal’ın öncülüğünde başlatılmıştır.

Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)’ın hedefi, öncelikli olarak şiir mecmualarının ve daha sonra cönklerde dâhil olmak üzere edebiyatla ilgili bütün mecmuaların ayrıntılı tasnif ve dökümlerinin yapılmasıdır (Köksal, 2012, s. 422).

M. Fatih Köksal, projenin “sonucu ve yararları” hakkında şunları belirtmiştir: “Proje hedeflendiği gibi yürürse dört yıl, azami beş yıl gibi kısa denilebilecek bir sürede Türkiye 23 kitaplıklarında bütün şiir mecmualarının, 10 yıl içinde de bütün -edebiyatla ilgili mecmuaların ve cönklerin dökümü elimizde olacaktır. Proje sonunda tez çalışmalarının hülâsası demek olan tablolar bir “veri bankası”nda bir araya getirilecektir. Böylece, klasik bir örnek verecek olursak, Zâtî’nin *Divan*’ında bulunmayan şiirlerini araştırarak biri, bilgisayarının başından ayrılmaksızın bunları tespit edebilecek, yer ve yaprak numaraları belli bu mecmualara yönelebilecektir. Normal olarak aylar, yıllar alacak bir araştırmayı çok kısa bir sürede halledebilecektir. En çok kullanılan aruz kalıpları, kafiyeleler, redifler vb. kolaylıkla tespit edilebilecektir. Hatta mecmualardaki şiir dışında yer alan metinler dahi kültür tarihimizin kodlarının çözümü noktasında sosyoloji, tarih, halkbilim, teoloji, etnografya gibi çok farklı disiplinlere zengin bir malzeme sunacaktır.” (2012, s. 425).

MESTAP projesi sayesinde kütüphanelerimizde bulunan neredeyse bütün mecmualar, veri tabanına işlenerek mecmuaların sistematik ve ayrıntılı olarak dökümü oluşturulacaktır. Bu proje yapılan çalışmaların sistemli hale gelmesini, yeni çalışmaların yapılabilmesini, birbirinden habersiz, kopuk çalışmaların sayısının azaltılabilmesini ve bu eserlerin derlenerek elde edilen bilgilerin edebiyatımızdaki eksiklerin giderilmesini sağlayacaktır.

BÖLÜM II

YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER KÜTÜPHANESİ “Y-593” NUMARALI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR ÜZERİNE BAZI TESPİTLER

2. 1. Mecmuanın Genel Özellikleri

Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi’nde Y-593 arşiv numarasıyla kayıtlı olan *Mecmû‘a-i Eş‘âr*’ın nüsha özellikleri şöyledir:

99 varaktan müteşekkil olan *Mecmua*, 150×209 (90×140) mm. ölçülerine sahiptir. Kahverengi meşin ile kaplıdır. Kâğıt türü kalın aharlıdır. Sayfalar, genel olarak hasar görmemiş olsa da bazı varaklar eksiktir. Çift sütun ve 15 satırdan oluşan sayfalarda cedvel kullanılmamıştır. Talik hat ile yazılmıştır. Şiir başlıklarında kırmızı, metinlerde ise siyah mürekkep kullanılmıştır. Bazı sayfalarda derkenarlar söz konusudur. Sayfa sonlarında rakabe kaydı/reddadiye bulunmaktadır.

Yazı stili ve düzeni baştan sona kadar aynı olan mecmuanın tek elden tertip edildiği anlaşılmaktadır. Mecmuanın kim tarafından derlendiği veya derleme tarihi ile ilgili herhangi bir kayıt düşülmemiştir. Ancak mecmuaya alınan şairlerle ilgili biyografik kayıtlardan ve mecmuada bulunan şairlerden hareketle bir tahminde bulunmak mümkündür.

Mecmuada en geç 17. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerinin yer aldığı göz önünde bulundurulduğunda, mecmuanın 17. yüzyılda tertip edildiğini söylemek mümkündür. Mürettip, bazı şiirlerin başlıklarında bu şiirlerin şairleri hakkında biyografik bilgilere yer vermiştir. Mecmuada İzzetî (öl. 1092/1681) için “Sellemehu’llâh” şeklinde hayatta olan kişiler için söylenen bir ibare yer almaktadır. Bu bilgidен hareketle mecmuanın İzzetî’nin vefat tarihi olan 1092/1681 tarihinden önce derlenmeye başlandığını söylemek mümkündür. Ayrıca mecmuada Vecdî (öl. 1073/1663) ve Nâ’îlî (öl. 1077/1666) için de “merhûm” ibaresinin kullanılmış olması bu iddiayı desteklemektedir.

Mecmuada 90a, 98a sayfaları eksiktir.

Mecmuaya tertip açısından bakıldığında sayfa düzeni, şiirlerin yazılış şekli, şiir başlıkları gibi şekil özellikleri bakımından baştan sona kadar belli bir düzen içerisinde

yazıldığı görülmektedir. Aynı vezin ve aynı redifteki manzumeler genellikle art arda verilmiştir. Şiirlerin büyük çoğunluğunda şairlerin mahlası bulunmaktadır.

Mecmuada dikkat çeken bir diğer hususta şairlerin birbirlerinin şiirlerine yazdıkları nazîrelerdir. Örneğin: mecmuada yer alan 1b ve 2a'daki altı gazel aynı vezin, kafiye ve redif kullanılarak, benzer mazmunlarla oluşturuldukları göz önüne alındığı zaman birbirine yazılmış nazîreler olduğu tespit edilmiştir. Bir diğer örnekte 5b, 6a ve 6b de yer alan 27, 28, 30, 31, 32 numaralı şiirler birbirine nazîre yazılmıştır.

2. 2. Mecmuada Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

İncelemesini yapmış olduğumuz mecmuada, 113 farklı şaire ait şiirler mevcuttur. Bu durum, mecmuanın şair çeşitliliği bakımından hayli zengin olduğunu göstermektedir. Mecmuada toplam 546 adet metin bulunmaktadır. Bu metinlerin 7'si mensur, 539'u ise manzumdur. Ayrıca mecmuada Arapça ve Farsça manzumelere de rastlanmaktadır.

Mecmuada derleyicinin şair seçimini nasıl yaptığına dair herhangi bir kayıt olmamakla birlikte bu konuda kesin bir çıkarımda bulunmak mümkün değildir. Ancak genel olarak mecmualar, derleyicinin edebî beğenisine, sözlü gelenekte dolaşıma girmiş şiirlerden veya divan, mesnevi, tezkire gibi eserlerden ya da başka mecmualarda yer alan şiirlerden yapılan derlemelerle meydana getirilir (Gürbüz, 2013, s. 315-322).

Mecmuada bazı şairlerin birer şiirine yer verilirken bazı şairlerin ise birden çok şiirine yer verildiği görülmektedir. En fazla şiiri bulunan şair, 36 şiirle Cevrî'dir. Cevrî'yi 35 şiirle Fehîm-i Kadîm, 35 şiirle Nâilî, 28 şiirle Şehri, 28 şiirle Sabrî-i Şâkir, 27 şiirle Riyâzî, 23 şiirle Tıflî ve 20 şiirle Vecdî takip etmektedir. Bu şair seçimi göz önüne alındığında mürettibin genel olarak 17. yüzyılda belli bir şöhreti yakalamış şairlerin manzumelerinden tercihte bulunduğu görülmektedir.

Mecmuanın manzumelerin büyük çoğunluğunun şairleri bellidir. Ancak bazı manzumelerde mahlas bulunmadığı için bunların kime ait oldukları tespit edilememiştir. Bu meyanda mecmuada müellifi belli olmayan 4 müfred, 1 kıt'a, 2 mısra, 7 mensur metin ve 5 gazel bulunmaktadır. Manzumeler arasında neşri yapılan divanlar veya tezkirelerden hareketle kime ait olduğu tarafımızca tespit edilenlerin mahlasları köşeli parantez [] içinde manzumenin başlığına eklenmiştir. Ayrıca müellifi yanlış yazılan şiirlerin, müellifleri tespit edilerek köşeli parantez içerisinde belirtilmiştir. Örneğin, 17a'da yer alan Meylî'ye ait gazel, Fehîm'e ait gösterilmiştir. Bazı şiirlerin de başlık kısmında ve mahlasında yazan ismin asıl şaire ait olmadığı tespit edilip asıl şair köşeli

parantez ile başlık kısmına yazılmıştır. Örneğin. 1b’de yer alan Vecdî’ye ait şiirin başlığında ve mahlasında Bâkî yazılmış olsa da şiirin Vecdî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

Mecmuanın hangi dönemde ve kim tarafından tertip edildiğine dair kesin bir hükme varmak mümkün görünmese de mecmuada en geç 17. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerine yer verilmesinden hareketle mecmuanın 17. yüzyılda tertip edildiğini söylemek mümkündür. Şairlerin yaşadıkları yüzyıllar ile ilgili bilgiler elde edilirken genel olarak *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*’nden, tezkirelerden ve şairlerin yayımlanmış divanlarında yer alan bilgilerden faydalanılmıştır. Mecmuada yer alan şairler, yaşadıkları yüzyıllar ve mecmuada bulunan nazım şekilleri ile şiir numaraları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1

Şairler, Yaşadıkları Yüzyıl ve Mecmuada Kayıtlı Nazım Şekilleri

Sıra	Şairin Mahlası	Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı ve Nazım Şekli	Şiir Numarası
1.	Abdurrahmân		1 müfred	160
2.	Ahmed		2 müfred	365, 366
3.	Âli	17. yy	1 müfred, 6 gazel	76, 133, 146, 317, 403, 530
4.	Amrî	16. yy	1 müfred	19
5.	Ârif	17. yy	6 gazel	5, 39, 89, 226, 410, 412
6.	Arzî		5 gazel	250, 349, 379, 421, 428
7.	Atâ		1 gazel	449
8.	Azmi		1 gazel	85
9.	Azmî-zâde Hâletî	17. yy	1 gazel	143
10.	Bahâyî (Şeyhülislam)	17. yy	1 gazel	44
11.	Bâkî	16. yy	1 gazel	478
12.	Bezmî		1 gazel	509
13.	Buse		1 müfred	538
14.	Cevrî	17. yy	36 gazel	82, 91, 99, 101, 106, 123, 135, 140, 145, 149, 178, 192, 207, 210, 223, 232, 247, 268, 286, 297, 302, 308, 316, 318, 323, 335, 385, 401, 462, 483, 486, 496, 506, 512, 520, 529

15.	Cüneyd		1 müfred	358
16.	Dâniş		1 gazel	422
17.	Derûnî		1 gazel	222
18.	Edhem		1 müfred	375
19.	Emîrî		1 gazel	500
20.	Emrî İskender		1 müfred	373
21.	Fasîh	17. yy	3 gazel	426, 488, 493
22.	Fehîm	17. yy	35 gazel	72, 84, 87, 97, 102, 144, 163, 174, 180, 188, 198, 227, 245, 252, 280, 285, 300, 306, 309, 313, 319, 327, 331, 338, 361, 371, 381, 384, 392, 481, 484, 491, 505, 513, 522
23.	Fehmî		1 gazel	73
24.	Fennî		1 gazel	259
25.	Fethî		1 gazel	16
26.	Fevzî	17. yy	1 gazel	303
27.	Feyzi(Topkapılı)	17. yy	5 gazel	59, 125, 436, 487, 499
28.	Feyzî Kefevi	16. yy	1 gazel	125, 497
29.	Firâkî		1 gazel	455
30.	Gafûrî		1 gazel	271
31.	Gâzî		1 gazel	167
32.	Güftî		3 gazel	60, 240, 404
33.	Günâhî		1 gazel	193
34.	Hâkanî	16. yy	1 gazel	351
35.	Hâletî		2 gazel	143, 352
36.	Hâlim Ç.		2 gazel	25, 511
37.	Hâşim		1 gazel	427
38.	Hisâb-ı Satranç		1	540
39.	Hüseyin		2 müfred	363, 531
40.	İbrâhim		2 müfred	364, 526
41.	İsmetî	17. yy	9 gazel	4, 26, 30, 48, 58, 212, 292, 395, 446
42.	İzzetî	17. yy	3 gazel	31, 272, 414
43.	Kabûlî	16. yy	1 gazel	170
44.	Kâfî		1 gazel	438
45.	Kemâl		1 müfred	362
46.	Lûtfî		1 gazel	203

47.	Mahmud		2 müfred	162, 526
48.	Mahvî		9 gazel	126, 183, 264, 295, 324, 344, 402, 459, 492
49.	Mâil Beg	17. yy	3 gazel	18, 246, 314
50.	Mânî		6 gazel	260, 275, 278, 396, 419, 442
51.	Mehemmed		3 müfred	356, 524, 525
52.	Meylî		3 gazel	22, 86, 315, 413
53.	Mezâkî	17. yy	7 gazel	9,13, 54, 108, 239, 256, 390, 425
54.	Muamma-i Celâl		1 müfred	532
55.	Muhtârî		1 gazel	432
56.	Mustâfa		1 müfred	357
57.	Nâbî	17. yy	5 gazel, 1 müfred	336, 340, 353, 372, 378, 429
58.	Nâdirî	17. yy	1 gazel	220
59.	Nâilî	17. yy	35 gazel	1, 10, 17, 28, 34, 36, 46, 50, 52, 55, 63, 103, 120, 139, 151, 214, 244, 277, 290, 294, 298, 391, 407, 411, 415, 418, 424, 430, 439, 441, 445, 458, 466, 482, 489
60.	Nâmî		1 gazel	152, 435
61.	Nazmî	17. yy	13 gazel	32, 42, 47, 121, 130, 172, 209, 213, 234, 269, 387, 397, 440
62.	Necâtî		1 gazel	460
63.	Necib		1 müfred, 2 gazel	161, 341, 443
64.	Nedîmî		4 gazel	158, 187, 219, 423
65.	Nefî	17. yy	4 gazel	66, 75, 265, 521
66.	Nehcî	17. yy	6 gazel	11, 35, 251, 405, 468, 502
67.	Nergisî		2 gazel	321, 343
68.	Neşâtî	17. yy	29 gazel	3, 8, 14, 15, 23, 27, 37, 56, 61, 64, 88, 100, 113, 119, 127, 136, 141, 153, 177, 208, 231, 243, 267, 279, 360, 447, 495, 507, 523
69.	Nihâlî		6 gazel	155, 202, 238, 241, 262, 305
70.	Nüzhetî		3 gazel	154, 201, 281
71.	Osman		1 müfred	374
72.	Pendî		1 gazel	175

73.	Rahmî	16. yy	1 gazel	94
74.	Râmî		3 gazel	332, 333, 354
75.	Receb		1 müfred	368
76.	Remzî		1 gazel	320
77.	Reşîd		1 müfred	367
78.	Rezmî		2 gazel	196, 263
79.	Rıfkî		1 gazel	68
80.	Rızâyî	17. yy	10 gazel	70, 81, 205, 216, 301, 342, 347, 370, 457, 465
81.	Riyâzî	17. yy	1 müfred, 26 gazel	24, 74, 92, 98, 110, 116, 124, 138, 142, 150, 164, 166, 185, 191, 194, 229, 249, 273, 291, 346, 350, 400, 406, 450, 472, 473, 503
82.	Rûhî	16. yy	1 gazel	115
83.	Rüstem		1 müfred	355
84.	Rüşdî		4 gazel	159, 169, 416, 417
85.	Sabrî	17. yy	28 gazel	104, 107, 114, 117, 128, 132, 147, 165, 195, 204, 211, 230, 235, 253, 282, 288, 304, 312, 325, 339, 348, 380, 399, 408, 453, 469, 477, 518
86.	Safvetî		1 gazel	248
87.	Sâî		1 gazel	437
88.	Sâib		1 gazel	328
89.	Sâlih		1 müfred	359
90.	Sâmî		2 gazel	77, 501
91.	Sırrî	17. yy	5 gazel	49, 129, 258, 284, 508
92.	Sûzî		1 gazel	95
93.	Şehrî		28 gazel	71, 80, 96, 105, 137, 176, 182, 190, 200, 215, 228, 254, 274, 283, 307, 326, 330, 337, 369, 377, 382, 386, 394, 451, 471, 485, 494, 528
94.	Şeffî'î		2 gazel	38, 225
95.	Tabî		2 gazel	171, 510
96.	Tâhir		16 gazel	41, 62, 65, 79, 109, 122, 131, 173, 181, 206, 224, 236, 270,

				388, 398, 461
97.	Tâhir Baba		1 gazel	542
98.	Tarih-i Ayasofya...		1 tarih	516
99.	Tarih-i Cami Molla Arab		1 tarih	514
100.	Tarih-i Diğer		1 tarih	515
101.	Tarzî		4 gazel	21, 57, 111, 434
102.	Tecellî		1 gazel	53
103.	Tıffî	17. yy	23 gazel	45, 78, 90, 112, 118, 134, 168, 186, 189, 199, 218, 233, 242, 255, 296, 334, 409, 454, 467, 480, 490, 504, 519
104.	Tıybî		1 gazel	310
105.	Ümîdî		4 gazel	43, 179, 299, 479
106.	Vâhid		1 gazel	6
107.	Vecdî	17. yy	20 gazel	2, 7, 12, 20, 29, 33, 40, 51, 67, 83, 157, 257, 293, 389, 433, 444, 452, 456, 463, 470
108.	Vecîhî		17 gazel	69, 93, 148, 184, 197, 217, 237, 261, 287, 289, 311, 329, 345, 383, 448, 464, 476
109.	Vuslâtî		2 gazel	221, 393
110.	Yahyâ	17. yy	1 gazel	266
111.	Yümnî		1 gazel	431
112.	Zîbâ		1 gazel	376
113.	Zihnî		1 gazel	276
114.	Lâ-Edrî		5 gazel, 11 müfred, 3 mensur, 1 kıta	156, 322, 420, 425, 474, 475, 498, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 540, 541, 542, 544, 545, 546

2. 3. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekilleri

Mecmua, nazım şekilleri açısından çok fazla çeşitlilik arz etmemektedir. Toplam 546 manzume 4 farklı nazım şekli ile yazılmıştır. Nazım şekilleri arasında gazel 498 şiirle en çok tercih edilen nazım şekli olmuştur. Gazeli sırasıyla müfredler ve kıta'ya izlemektedir. Mecmuadaki şiirlerin nazım şekilleri ve sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2

Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri ve Kullanım Sayısı

Sıra	Kullanılan Nazım Şekli	Kullanım Sayısı
1.	Gazel	498
2.	Müfred/Ferd	35
3.	Mısra	2
4.	Kıt'a	1

2. 4. Mecmuadaki Şiirlerin Vezinleri

Mecmuada bulunan 546 Türkçe manzumenin hepsi aruz vezniyle yazılmıştır. 160, 161, 162, 362, 372, 498, 514, 515, 517, 524, 525, 526, 527, 530, 531, 532, 536, 537, 538, 539, 540, 543, 544, 545 ve 546 numaralı manzumelerde herhangi bir vezin tespit edilememiştir. Mecmuada yer alan manzumelerde 7 bahir kalıbına ait 17 farklı aruz kalıbı kullanılmıştır. Aruz kalıplarının kullanım sıklığına bakıldığında ilk sırada aruzun Hezec bahrinin *fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün* kalıbının yer aldığı görülmektedir. Mecmuadaki şiirlerin aruz kalıpların göre sayıca dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3

Mecmuada Kullanılan Vezin Kalıpları ve Kullanım Sayısı

Sıra	Kullanılan Vezin	Kullanım Sayısı
1.	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	115
2.	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	99
3.	Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün	98
4.	Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	64
5.	Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün	68
6.	Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün	53
7.	Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fâ'ûlün	1
8.	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ûlün	5
9.	Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mefâ'ilü Fâ'ilâtün	3
10.	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	3
11.	Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün	2
12.	Mef'ûlü Mefâ'ilün Fe'ûlün	1
13.	Müfte'ilün Mefâ'ilün Müfte'ilün Mefâ'ilün	5
14.	Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilâtün	1
15.	Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	1
16.	Müfte'ilün Fe'ûlün Müfte'ilün Fe'ûlün	1
17.	Mef'ûlü Mefâ'ilün Mef'ûlü Mefâ'ilün	1

2. 5. Mecmuadaki Biyografik Bilgiler

İncelemiş olduğumuz mecmuada şairler ile ilgili bazı biyografik bilgiler de bulunmaktadır. Bu bilgiler şairlerin şiirlerinden önce veya kenarlarda yer alan başlıklarda verilmiştir. Verilen bu bilgiler şairlerin kimlikleri, meslekleri, nereli oldukları ve fiziksel özellikleri ile alakalıdır. Bu minvalde bilgi verilen şairler ve verilen bilgiler şu şekildedir:

Fehîm: Çelebi Sellemehu'llah (49\ a)

Fethi: Edirneli bir çelebidir (3\ b)

Feyzî: Topkapılı (91\ b)

Halim: Çelebi Kürkçü Başzade Sellemehu'llah (5\ a)

İzzeti: Çelebi Sellemehullah (6\ a)

Mail Beg: Melek Ahmed Paşazâdedir (4\ a)

Nâbî: Sellemehu'llah (66\ a), (66\ b)

Nâ'ilî: Merhum (73\ a)

Nergisî: Rahimehu'llah (67\ a)

Râmî: Sellemehu'llâh (65\ b)

Tâhir: Baba (98\ b)

Tecelli: Merhum (10\ a)

Vecdi: Mazlum-ı Sahib-i Zemin (5\ b)

Vecdi: Rahmetullâh-i Aleyh (4\ b)

Vuslâtî: Beg El-merhum (73\ b)

2. 6. Mecmuada Bulunup Neşri Yapılan Divanlarda Bulunmayan Şiirler

Mecmuada yer alan şiirler, şairlerin yayımlanmış divanları ile karşılaştırılıp divan neşirlerinde yer almayan şiirler, beyitler ve mısralar tespit edilmiştir. Bir şaire ait şiirlerin o şairin divan neşrinde yer almamasının çeşitli sebepleri olabilir. Bu sebepleri Yaşar Aydemir şöyle sıralamıştır:

1. Divan neşirlerinde yer almadığı halde mecmualarda bulunan bir şiir, metin tenkiti yapılan çalışmalarda görülemeyen nüshalardan kaynaklanmış olabilir.

2. Şair, divanını tertip ettikten sonra şiir yazmış, yazdığı bu şiir tertip ettiği divan nüshasına girmemiş olabilir. Ömrü vefa etmediği ya da başka sebeplerle tekrar tertibe girişemediği için bu şiir dışarıda kalmıştır.

3. Divan şiiri büyük oranda meşk etme, egzersiz yapma üzerine kuruludur. Meşk edilen bu şiir, bir anlamda karalamadır ve şair divanına girmesini istememiş olabilir.

4. Şair, meşk ettiği çalışmaların hepsini değil en güzelini divan tertibine almak istemiş olabilir. Bazı çift matlalı gazel örnekleri buna delil teşkil edebilir.

5. Şair, bazı şiirlerini estetik açıdan yetersiz gördüğü veya çalışmasını tamamlama noktasında eksik kaldığını düşündüğü için divan tertibine almamış olabilir.

6. Şair, divanını kendisi tertip etmemiş, sonradan bir başkası tarafından tertip edilmiş, böylelikle bazı şiirleri tertip dışında kalmış olabilir.

7. Bazı şairlerin müsveddeleri ölümünden sonra yayılmış olabilir.

8. Bazı şairlerin, özellikle çok okunan şiirlerinin dilden dile dolaşması sonucu, bir anlamda mirî malı olarak görülen ve zamanla aslından uzaklaşan ikinci bir manzume 37 olarak ortaya çıkmış olabilir (2007, s. 132-133).

Çalışmamızın konusunu teşkil eden mecmuada şairlerin neşri yapılmış divanlarında yer almayan 47 manzume tespit edilmiştir. Ancak klasik Türk edebiyatı geleneğinde aynı mahlasın birden çok şair tarafından kullanıldığı bilinmektedir. Bu nedenle divanlarda bulunmayan şiirlerin aynı mahlası kullanan başka bir şaire de ait olabileceği ihtimalini göz ardı etmemek gerekir. Mecmuada yer alıp yayımlanmış divanlarda bulunmayan manzumeler ve şairleri şöyledir:

Tablo 4

Mecmuada Yer Alan Fakat Neşri Yapılan Divanlarda ve Çalışmalarda Yer Almayan Şiirler, Şairleri ve Şiir Numaraları

Şairi	Şiir Numarası	Nazım Şekli
‘Alî	152, 403	Gazel
‘Amrî	19	Gazel
Bâkî	478	Gazel
Dâniş	422	Gazel
Emîrî	500	Gazel
Firâkî	455	Gazel
Fasih	488, 493	Gazel
Fehim-i Kadim	392	Gazel
Feyzi	125	Gazel
Halim	25	Gazel
Nâbî	372, 378	Gazel
Nâ’ilî	441, 458	Gazel
Nazmî	397, 440	Gazel
Nedim	158, 187, 219	Gazel
Nehci	502	Gazel

Neşâti	27	Gazel
Râmî	332, 333, 354	Gazel
Rızâyî	70, 216, 342, 370	Gazel
Riyâzî	164	Gazel
Sabri-i Şakir	107	Gazel
Sami	501	Gazel
Sırrî	129, 284	Gazel
Tıflî	134, 199, 296, 519	Gazel
Tıybî	310	Gazel
Ümîdî	43, 179, 299, 479	Gazel
Vuslâtî	221, 393	Gazel

Zikredilen bu şairler arasında bazı şairlerin birden fazla şiirinin mecmuada mevcut olduğu görülmektedir. Bu durum bu şiirlerin aynı şaire ait olması ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Bu şairler ve şiirleri şu şekildedir:

Alî mahlaslı 6 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 4'ü İsmail Arıkoğlu tarafından hazırlanan *Edirneli Alî Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Fasîh mahlaslı 3 manzumen bulunmaktadır. Bu manzumelerden 1'i Mustafa Çıpan (1991) tarafından hazırlanan *Fasîh Ahmed Dede Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Fehîm mahlaslı 33 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 32'si Tahir Üzgör (1991) tarafından hazırlanan *Fehîm-i Kadîm Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Feyzî mahlaslı 6 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 4'ü Nazmi Özerol (1996) tarafından hazırlanan Topkapılı Feyzî Dîvânı'nda, 1'i M. Eflatun tarafından hazırlanan *Feyzi Kelevî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvânlar*'da yer almamaktadır.

Nâbî mahlaslı 6 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 4'ü Ali Fuat Bilkan (1993) tarafından hazırlanan *Nâbî Dîvânı*'nda bulunurken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Nâilî mahlaslı 35 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 33'ü Haluk İpekten (2019) tarafından hazırlanan *Nâilî Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Nazmî mahlaslı 13 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 12'si Halime Bektaş tarafından hazırlanan *Şeyh Mehmed Nazmî Dîvânı*'nda bulunurken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Nedîm mahlaslı 4 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 1'i Muhsin Macit tarafından hazırlanan *Nedîm Dîvânı*'nda yer alırken 3'ü bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Neşâtî mahlaslı 29 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 28'i Mahmut Kaplan (2019) tarafından hazırlanan *Neşâtî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Rızâyî mahlaslı 10 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 6'sı M. Topçu (1997) tarafından hazırlanan *Rızâyî Dîvânı*'nda yer alırken 4'ü bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Riyâzî mahlaslı 27 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 26'sı N. Açıkgöz (1986) tarafından hazırlanan *Riyâzî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Sabrî mahlaslı 28 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 27'si Müslim Cahid Yılmaz (2010) tarafından hazırlanan *Sabrî-i Şâkir Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Sırrî mahlaslı 5 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 3'ü Şevkiye Kazan (2003) tarafından hazırlanan *Üsküdarlı Sırrî Dîvânı*'nda bulunurken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Tıflî mahlaslı 24 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 20'si Vicdan Özdingiş tarafından hazırlanan *Tıflî Dîvânı*'nda yer alırken 4'ü bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Ümîdî mahlaslı 4 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 4'ü de İ. Etem Buyruk tarafından hazırlanan *Ümîdî Dîvânı*'nda bulunmamaktadır.

2. 7. Mecmuada Bulunup Neşri Yapılan Divanlarda Bulunmayan Beyitler

Mecmuada mürettip seçkide bulunduğu şiirler üzerinde birtakım tasarruflar yapmıştır. Mürettibin manzumelerin beyitlerinde bazı kelime ve terkipleri değiştirdiği ya da takdim-tehir yaptığı görülmektedir. Aynı zamanda mürettip şiirlerdeki bazı beyitleri çıkararak mecmuaya almamıştır. Mürettibin genellikle gazel nazım şekliyle yazılan şiirleri kısaltarak 4 veya 5 beyit halinde mecmuaya aldığı görülmektedir. Bununla birlikte mecmuadaki bazı şiirlerin beyit sayıları şairlerin yayımlanmış divanlarındaki beyit sayılarından fazladır. Mecmuada yer alan fakat neşri yapılan divanlarda bulunmayan beyitler aşağıda gösterilmiştir:

Mecmuada 4a'da yer alan Nâ'ilî'ye ait gazel şairin *Dîvân*'ında 5 beyit olmasına karşılık mecmuada 6 beyittir. Aşağıdaki beyit şairin *Dîvân*'ında mevcut değildir:

*La'l-i dendândur o rûy-ı pâke vech-i imtiyâz
Be-merdigân? ħüsn-i dürr ü gevherinden bellüdü*

Mecmuada 4a'da yer alan Mâ'il Bey'e ait gazelin 1., 3. ve 5. beyitleri *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü* sitesinde bulunmaktadır. Gazelin 2. ve 4. beyitleri burada bulunmamaktadır:

*Bî-emân bir şehsuvâr-ı sâha-i nâz olduğı
Türk-tâz ġamze-i ġâret-gerinden bellüdü*

*Âsumân-ı ġamzenüñ Mirriġ-i âteş-nâkisin
Şîve-i cellâd zaġm-ı ġançerinden bellüdü*

Mecmuada 5a'da yer alan Riyâzî'ye ait gazelin 2. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Şöyle göġsüñ geçürür derdüñ ile 'âşık kim
Çâk olur sînesi yâ nice gerîbâni bile*

Mecmuada 6b'de yer alan Vecdî'ye ait gazelin 6. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Düşerse senglâh-ı nâza geh küh-ı cefâya dil
Olur Ferhâd-ı 'aşka her zamân bî-sütün peydâ*

Mecmuada 17b'de yer alan Tıflî'ye ait gazelin 3. ve 5. beyitleri şairin *Dîvân*'ındaki beyitlerinden farklı olup bu beyitler şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*İder bir şem'-i zer ġâkisterin izhâr kılduġça
Ser-i gül-bünde verd-i âl üzre şanma bûlbüldür*

*Duġân-ı âhdur yir yir 'alevler kim zuhûr eyler
Açılmış gülşen-i miġnetde **Tıflî** sürġ-i sünbüldür*

Mecmuada 23b'de yer alan Tıflî'ye ait gazel şairin *Dîvân*'ında 5 beyit olmasına karşılık mecmuada 6 beyittir. Aşağıdaki beyitler şairin *Dîvân*'ında mevcut değildir:

*Ruġsâr-ı ġâldârı kızarduġça bâdeden
Kibrîî-i 'aşka âteş-i sūzân-ı fitnedür*

*Sâķî ġarâb-ı mest-i sebû bir cihân bahâr
Diller şu gibi aġmada ġûfân-ı fitnedür*

Zencîr çekse zülf-i dil-âvîzdenn'ola

Hâl-i ruḥuñ ki güsteri eyvân-ı fitnedür

Mecmuada 28a'da yer alan Riyâzî'ye ait gazelin 5. beyitin birinci mısrası şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Nigâh-ı ḥasreti kim raġbet-i nezzâre iden

Mecmuada 29a'da yer alan Hâletî'ye ait gazelin 2. 3. 4. beyitleri ve 5. beyitin birinci mısrası şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Şâyeste görme cür' a-i cām-ı tegâfüle
Şol derd-mendi kim reh-i 'aşķuñda Hâk olur*

*Gökde buluṭla ceng [ü] cidâl eyleyen peleng
Dūd-ı dilüm ḳapuñda görüp bīm-nâk olur*

*Sīnemde şerḫalar eşer-i sūz-ı 'aşķdur
Tâb-ı temmuz görse zemīn ḳâk ḳâk olur*

Ṭūṭi-i ṭab' -ı Hâletî-i zâra meyl ider

Mecmuada 33b'de yer alan Tıflî'ye ait gazelin 3. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Şiḫr ider dil düşman-ı nâ-mihribānuñ güllesin
Şafḫa-i 'âlemde itse tîġin ey dilber tırâş*

Mecmuada 34a'da yer alan Kabûlî'ye ait gazelin 3. beyitin birinci mısrası şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Ḳanâ'at bâbını her şaḫṣa açmaz mürdüm-i dānâ

Mecmuada 36b'de yer alan Tıflî'ye ait gazelin 5. ve 6. beyitleri şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Şafḫa-i deryâda seyr it 'aks-i mihr-i enveri
Gūyiyâ naḳş itdiler bir perde-i jengâra gül*

*Pertev-i gül düşdi cūy-ı mevc-ḫîz gülşene
Resm oldu gūyiyâ bir tîġ-i cevherdâra gül*

Mecmuada 37b'de yer alan Tıflî'ye ait gazelin 4. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Maḫhar-ı seylî-i idbârı olurken âḫir
Yine şâd-pâre olur yâd-ı şimâl üstine gül*

Mecmuada 38b'de yer alan Sabrî'ye ait gazelin 5. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Bâde-i nâz ile mestânedür ol şûh-ı cihân
Keder-i Şabrî-i şūrîde nevâyı ne bilür*

Mecmuada 46b'de yer alan Tıflî'ye ait gazelin 2. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Şâhid-i zîbâyı maşşûdı anuñla görmesem
Câm ile bir zaḥm ḥûn-âlûd dirdüm bâdeye*

Mecmuada 47b'de yer alan Tıflî'ye ait gazelin 3. ve 4. beyitleri şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*‘Âşıkun çekdigini zülfün ucundan görelüm
Yârinin şafḥa-i evrâka ser-encâmın gör*

*Ġaraẓun bir gül ile ‘işret ise gülşende
Sâķî-i mey-gedenün sâgar-ı gül-fâmın gör*

Mecmuada 51a'da yer alan Tıflî'ye ait gazelin 4. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Ser-nigün bir kâse-i pür-sûzdur güyâ gönül
Kim süveydâ şem‘-i ‘aşkuñdan dirilmiş düdedür*

Mecmuada 51b'de yer alan Sırrî'ye ait gazelin 4. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Şadâyı ra‘d zan itme muşallâ-yı seng ü çarḥ içre
Namâz-ı güştagân-ı ‘aşk içün tekbîr ider gerdün*

Mecmuada 53b'de yer alan Neşâtî'ye ait gazelin 3. beyitinin ilk mısrası şairin *Dîvân*'ındaki mısralardan farklı olup bu mısra *Dîvân*'da yoktur:

Olmaz yine ser kerem-i şafa bî-ruḥ sâķî

Mecmuada 58a'da yer alan Nâ'ilî'ye ait gazelin 3. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Bir kerre olsa ol büt-i çâr ebrûya muṭâf
Maḥşûş olurdu Ka‘bede miḥrâb bir yere*

Mecmuada 58a'da yer alan Riyâzî'ye ait gazelin 3. beyitinin ilk mısrası şairin *Dîvân*'ındaki mısralardan farklı olup bu mısra *Dîvân*'da yoktur:

Şufte yansaḳ o şem‘-i bezm-i ḥüsn-i behîmün?

Mecmuada 66a'da yer alan Tıflî'ye ait gazelin 3. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Bilmem nefis-i zâr mı pervâneler midür
Yanup döküldi lâle-i bâğuñ çerâgına*

Mecmuada 67b'de yer alan Riyâzî'ye ait gazelin 2. beyitinin ikinci mısrası ve dördüncü beyitinin ilk mısrası şairin *Dîvân*'ındaki mısralardan farklı olup bu mısralar *Dîvân*'da yoktur:

*Biz añı bir nefes-i germ ile ber-bâd idelüm
Kühne resmin nice bir kullanalum Cemşîdüñ*

Mecmuada 88a'da yer alan Tıflî'ye ait gazelin 5. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Hemişe 'işvelerin gayre şarf ider Tıflî
O şâh-ı memlûk melâhat sipâh düşmendür*

Mecmuada 90b'de yer alan Tıflî'ye ait gazelin 5. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Tıfliyâ cinân olunca dest-i bîmâr-ı gamuñ
Âfet ü hayr ile gider kûşe-i gülzâra dek*

Mecmuada 93a'da yer alan Feyzî'ye ait gazelin 3. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Meydân-ı maḥabbet mi dir erbâb-ı taḥayyür
Ol 'arşada kim ma'reke-i cân u ser olmaz*

Mecmuada 94a'da yer alan Riyâzî'ye ait gazelin 5. beyiti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

*Buldum o gonce femde Riyâzî nişânesin
Çoktan eger çi eyler idim cüst-cüyü dil*

2. 8. Mecmuada Karşılaşılan Bazı Problemler

Ta'lik hat ile kaleme alınan mecmua, okunaklı bir yazıya sahiptir. Ancak mecmuada birtakım problemlerle karşılaşıldığı görülmektedir. Bu problemlerden bazıları şöyledir:

1. Mecmuada bazı beyitlerdeki kelime veya kelimeler eksik yazılmıştır. Bu kelimeler eğer şairin divanı varsa divanına başvurularak tamamlanmış ve köşeli parantez “[]” içine alınarak belirtilmiştir. Örneğin aşağıdaki Vecdî'ye ait şiirde yer alan

eksiklik vezin kontrolü ile tespit edilmek suretiyle şairin *Dîvân*'ından bakılarak eklenmiştir:

Maḥv-ı vüçûd iden ider cānını maḥz-ı nūr-ı 'aşk
Ābda ḥā'il [olmasa sāyede āftāb olur]

Örneğin aşağıdaki Vecdî'ye ait şiirde yer alan eksiklik vezin kontrolü ile tespit edilmek suretiyle şairin *Dîvân*'ından bakılarak eklenmiştir:

O kadd-i ḥadd ü ḥaṭ-ı 'anberīn ne hoş düşmüş
 gül tāze reng ü bû tāze

2. Divandaki beyit sırası ile mecmuadaki beyit sırasının bazı şiirlerde farklılık gösterdiği görülmektedir. Örneğin aşağıda verilen Sırrî'ye ait şiirin üçüncü ve dördüncü beyitleri mecmuada ve divanda kendi aralarında yer değiştirmişlerdir:

Çeh-i miḥnet fütād itmekde sa'y-ı bî-ḥad eylerler
Gönül iḥvān-ı bed-girdār ile Yūsuf birāderdür

Periṣān olsun ol gisū-yı zulmet-pūş kim dā'im
Dile bûy-ı tevaşşuldan dem-ā-dem tā mu'aṭṭardur

3. Divandaki mısra sırası ile mecmuadaki mısra sırasının bazı şiirlerde farklılık gösterdiği görülmektedir. Örneğin aşağıda verilen Riyâzî'ye ait şiirin ikinci ve üçüncü beyitlerinin ikinci mısraları mecmuada ve divanda kendi aralarında yer değiştirmişlerdir:

Luṭf ile gönülüne girmez benüm ol kaşları yâ
Dil-i sevdâ-zedenüñ çekdüğü yâyı ne bilür

Çekmeyen cevri ü cefâsın o kemân-ı ebrûnuñ
Dilde olan eşer-i tîr-i cefâyı ne bilür

4. Mecmuada bazı beyitler eksik bırakılmıştır. Örneğin aşağıdaki Amrî'ye ait şiirde yer alan eksiklik, şairin şiirinin herhangi bir kaynakta bulunmamasından dolayı giderilememiştir:

... 'āşıkā bir āteş it kim
Derûn-ı dilde aña āferīne başlayalum

5. Bazı kelimelerin yazımında müstensih tarafından hata yapıldığı görülmektedir. Bu kelimeler manzumelerin dipnotlarında belirtilmiştir.

6. Mecmuada en sık karşılan problemlerden biri de vezinle ilgilidir. Yapılan takdim-tehirler ya da kelime değişiklikleri sonucunda divanlarda vezne uyan mısraların

mecmuaya alınmış şekilleriyle vezne uymadıkları görülmektedir. Bu durumda olan mısralar şiirlerin dipnotunda belirtilmiştir.

7. Mecmuaya kaydedilen müfredlerin birçoğunun başlığında hangi şaire ait olduğu belirtilmemiştir. Bu manzumeler arasında hangi şaire ait olduğunu tespit ettiklerimizin başlığına köşeli parantez içinde “[]” şairin mahlası eklenmiştir.

8. Mecmuada başlığı ile nazım şekli ya da başlığı ile mahlası uyuşmayan şiirler tespit edilerek bunlar dipnotta belirtilmiştir. Bu yanlışlıklar şöyledir:

- Mecmuada 2 numaralı şiir “Bâkî” başlığı ile kayıtlı olup aynı zamanda makta beytinde de Bâkî mahlası bulunmaktadır. Ancak bu şiire *Bâkî Dîvânı*’nda rastlanılmamış olup *Vecdî Dîvânı*’nda s. 39’da yer alan 60. gazel olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 9 numaralı şiir “Fîrâkî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Mezâkî Dîvânı*’nda s. 316’da yer alan 363. gazel olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 13 numaralı şiir “Fîrâkî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Mezâkî Dîvânı*’nda s. 316’da yer alan 435. gazel olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 86 numaralı şiir “Fehim Efendi” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin mahlas beyitinden “Meylî” ye ait olduğu anlaşılmıştır.
- Mecmuada 90 numaralı şiir “Riyâzî Efendi” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin mahlas beyitinden “Tıflî” ye ait olduğu anlaşılmıştır.

9. Mecmuada varak kopukluğundan dolayı bazı gazelerde eksiklik oluşmuştur. 31b-32a arası varak eksiktir.

BÖLÜM III

YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER KÜTÜPHANESİ’’Y-593’’ NUMARALI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN ÇEVİRİ YAZILI METNİ

3. 1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem

1. Metin tespitinde bilimsel metin neşri çalışmalarında kabul gören transkripsiyon (çeviri yazı) alfabesi esas alınmıştır.

2. Mecmuada bulunan şiirler, ulaşabildiğimiz divanlarla ve ilmî çalışmalarla karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda görülen farklılıklar dipnotta gösterilmiştir. Ancak bu çalışmada asıl hedef, mecmuanın metninin ortaya konması olduğundan söz konusu farklılıklar doğru olsalar bile mecmua metninin kurulmasında dikkate alınmamıştır.

3. Mecmuada bulunduğu halde divan veya ilmî çalışmada yer almayan beyit ve şiirler dipnotta belirtilmiştir.

4. Mecmuada olmayıp orijinal metinde olan beyitler metne dâhil edilmemiştir.

5. Mecmuadaki sıraya uyularak her bir şiire sıra numarası verilmiştir. Beyitler Latin rakamlarıyla numaralandırılmıştır.

6. Şiirlerin vezinleri başlıkların hemen altında italik biçimde gösterilmiştir.

7. Metne yapılan bütün eklemeler ve metin tamirleri “[]” işareti içinde gösterilmiştir.

8. Mecmuada başlığı yanlış verilen şiirlerin başlığının doğru şekli köşeli ayraç içinde verilip başlıkta görülen yanlışlıklar dipnotta belirtilmiştir. Başlığı olmayan şiirlere köşeli ayraç içinde şairin mahlası yazılmıştır. Başlığı ve mahlası bulunmayan şiirlerin ise başlığı boş bırakılmıştır.

9. Farsça “vâv-ı ma’dûle” bulunan kelimeler “ ~ ” işaretiyle gösterilmiştir.

10. Vezin gereği kısa okunması gerektiği durumlarda harfler (zihaf) italik olarak yazılmıştır.

11. Bazı kelimelerdeki medli okunuştan kaynaklanan ses türemeleri gösterilmiştir (âfitâb, âsitân, pâdişâh...).

12. Transkripsiyon karakterleriyle karıştırılması ihtimali göz önünde bulundurularak noktalama işaretleri kullanılmamıştır.

13. Arapça veya Farsça kelime ve tamlamaların yazımında İsmail Ünver’in “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” (Ünver, 1993: 51-90) isimli makalesindeki önerilere uyulmaya çalışılmıştır.

3. 2. Transkripsiyon Sistemi

Harf	Büyük Harf	Küçük Harf
ء	ʾ	ʾ
آ, ا	E, A, Ā	e, a, ā
ث	Ṣ	ṣ
ح	Ḥ	ḥ
خ	Ḫ	ḫ
ذ	Ẓ	ẓ
ص	Ṣ	ṣ
ض	Ḍ, Ẓ	ḍ, ẓ
ط	Ṭ	ṭ
ظ	Ẓ	ẓ
ع	ʿ	ʿ
غ	Ġ	ġ
ق	Q	q
ك	K, G	k, ŋ, g
و	V, Ū, Ü	v, ū, ü
ه	H	h, a, e
ى	Y, Ī, I, İ	y, ī, ı, i

METİN

1.

[1b] **Dīvān-ı Ġazeliyyāt-ı Şu‘ārā-yı Mütenevvi‘ a-ı Ber-müceb-i Bilā-Tertīb**

1.

Nā’ilī Efendi*Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün*

1. O şūhı bāğda gördüm şüküfte-rū tāze
Elinde bir gül açılmış o tāze bû tāze
2. Bizüz o mest-i temāşā ki la‘l-i sākīden
Gönülde neşve-i sākī şahbā sebū sebū tāze
3. Terāne-senc-i vişāl oldı dil görüp hattuñ
Henüz bağladı bir naķş-ı ārzū tāze
4. Müjeñ hālīde nemek-pāş-ı hānde cāna lebūñ
Derūn leb-ā-leb-i zaħm-ı ciger rūfū tāze
5. Tarāvet-i ruħın arturdı **Nā’ilī** haṭ-ı nev
Cihāna velvele şaldı o rūy u mū tāze

2.

[Vecdī]*Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün*

1. Şarāb köhne vü sākī-i hānde-rū tāze
Olursa eski dime n’ola ārzū tāze
2. O nev-resīde düşüp dillere yine oldı
Miyān-ı ehl-i maħabbetde güft ü gū tāze
3. O ķadd hadd ü haṭ-ı ‘anberīn ne huş düşmiş
[Nihāl tāze vü] gül tāze reng ü bû tāze
4. Nice taħammül ider türktāz-ı ğamzeye dil

1. SÇ. 593: 1^b; *Nā’ilī-i Kadīm Dīvānı*: 353. gazel, s. 542-43. (Bu gazel, Dīvān’da altı beyittir.)

2. SÇ. 593: 1^b; *Vecdī Dīvānı*: 60. gazel, s. 39. (Başlık, Makta: Bāķī N.)

3a. hadd ü haṭṭ-ı: serv ü hat-ı D.

Niyâzı köhne-zemîndür o kîne-cû tâze

5. Bu şî' r-i pāk ber-ā-ber degülse Bākîye
Budur tefâvüti **Vecdî** o köhne bu tâze

3.

Neşâtî Efendi

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. ' Aceb mi dîde-i terden aķarsa cû tâze
Cefâya başladı ol şüh-ı kîne-cû tâze
2. Olursa bār-ı vişâli resîde olmasa ger
O nev-nihâl-i çemenzâr-ı ârzû tâze
3. Açılsa gül gibi sâķî dem-i bahâr olsa
Çekilse meclise bâde sebû sebû tâze
4. O gül ki mâ'il-i mihrâb-ı ebrûvanuñdur
Sirişk-i çeşmüm ile eylesün vüzû tâze
5. Yine bir âfete dil virmese **Neşâtî**-i zâr
Cihâna ' ışķ ile düşmezdi güft ü gû tâze

[2a]

4.

'İşmetî Efendi

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Olursa dilde n'ola dâğ-ı ârzû tâze
Henüz açıldı o gül dahı reng ü bû tâze
2. Bu demde içmemeye çâre var mıdur âdem
'Ale'l-ħuşuş ola sâķî-i ħande-rû tâze
3. ' Aceb ne yüzden ola ' arz-ı ħâl-i ħayrānum

5a. pāk: tâze D.

3. SÇ. 593: 1^b; *Neşâtî Divānı*: 118. gazel, s. 200.

2a.olursa: olurdu D.

2b.çemenzâr-ı: çemenzâre D.

4a.O gül: gönül D.

4. SÇ. 593: 2^a; *'İşmetî Divānı*: 86. gazel, s. 94.

3a. ola: olur D.

Dağı o şüh-ı nev-âÿîn-i tünd-ğū tâze

4. Çekildigine göre yâr minneti bâri
Olaydı çarğ-ı kuhen-sâl-i fitne-cû tâze
5. Cefâ-yı dehr ile gelmekde ‘İşmetiye fütûr
Her âÿme yine bed-ğâh u herze-gû tâze

5.

‘Ârif Efendi

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Açıldı dilde gül-i dâğ-ı ârzû tâze
Siyeh bahâr-ı cünûn oldu sû-be-sû tâze
2. Hazânı baña bahârından iy gelür ey dil
Ne gam bu bâğda kalmazsa reng übû tâze
3. Tebessüm-i nemekîninden eylemekde dirîğ
Cerâhat-i dîli bir şüh-ı ‘işve-cû tâze
4. Hezâr sâleden efsürdegân-ınâ’ il olur
Hevâyı ‘aşk-ı cüvânân-ı sâde-rû tâze
5. Teraşşuh-ı kaleminden nihâl-i fikri n’ola
İderse ‘Ârif-i hoş-ıtab’-ı nükte-gû tâze

6.

Vahîd Efendi

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Serümde dâğ-be-dâğ heves-i şürû tâze
Gönülde şad gül-i gülzâr-ı ârzû tâze
2. ‘Aceb mi olmasa harf-âşinâ-yı resm-i vefâ
Dağı o tıfl-ı nev-âmûz-ı ‘işve-cû tâze

5. SÇ. 593: 2^a; ‘Ârif Süleymân Dîvânı: 220. gazel, s. 316-17. (Bu gazel, Dîvân’da altı beyittir.)

1a. dilde: köhne D.

4a. sâleden : sâle-dil-i D., nâ‘il: ye‘si D.

6. SÇ. 593: 2^a.

- [2b]
3. Nic'itsün 'āşık-ı nādīde kâma meyl-i nigeḥ
Ki çeşm-i mest-i teḡāfūl o tünd-ḥū tāze
 4. Şarāb-ı nāz ruḥın gül gül itse sāmāndur
Mişāl-i ḡonce-i ra' nā o tāze bu tāze
 5. **Vahīd** tāze ḡazeller dinilse meclisde
Miyān-ı ehl-i dile düşse ḡüft ü ḡū tāze

7.

Vecdī Efendi

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Şafāsın görmemişsin zāhid inkār itme meydür bu
Nümündār-ı ḥavāşı cümle eşyā ṭurfeşeydür bu
2. Revācı köhnedür şayf u şitāda kāşid olmaz hiç
Metā' -ı nev-bahār u revnaḡ-ı bāzār-ı deydür bu
3. Ṭarāvet-baḡş u zīb-efzā-yı baḡ-ı bezm-i şāhāndur
Muḡaşşal āb-rū-yı meclis-iDārā vü Keydür bu
4. Deḡişmem la' l-i nāba ḡatresin şahbā-yı ḡoş-rengüñ
Bu āb u tāb ile yāḡūt-ı rümmāniden eydür bu
5. Revādur itse yārān ṭab' uma pey-revlik ey **Vecdī**
Ki vādī-i süḡanda reh-ber-i ferḡunde-peydür bu

8.

Neşāṭī Efendi

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Dime gerdān olan bezm-i şafāda cām-ı meydür bu
Gül-i her dem bahār-ı ḡülşen-i bī-zaḡm-ı deydür bu
2. Ne mey bir kīmyā kim bü'l-ı acebdür sīmi ḡāk eyler

7. SÇ. 593: 2^b; *Vecdī Divānı*: 53. gazel, s. 35.

2a. köhnedür: germdür D.

8. SÇ. 593: 2b; *Neşāṭī Divānı*: 100. gazel, s. 188

2a. kīmyā kim bü'l 'acebdür: kīmyā-yı bü'l 'aceb kim D.

Aristo-yı hıred derkinde hayrân özge şeydür bu

3. Gider mizulmet-i ğam dîdeden bî-sâgar u şahbâ
Çerâğ-ı şu‘le-bağş-ı meclis-i Dârâ vü Keydür bu
4. Göñül ben derd ile dögdükçe sînem sen fîğân eyle
Münâsib bezm-i hâş-ı ‘ışka özge deff ü neydür bu
5. ‘ Aceb mi olsa her vâdîdehâtem tırta-zendâ’im
Neşâtî gibi reh-dân-ı hüner pür-kerde peydür bu

9.

[Mezâkî]

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Gel ey muṭrib terennüm-sâz-ı şevk ol bezm-i meydür bu
Dem-â-dem bâde-i şıyt u şadâ-yı def ü neydür bu
2. ‘ Aceb mi cür‘ası seng-i siyâhı la‘l-i nâb itse
Reg-i mâhiyyet-i eşyâya sârî ṭurfe şeydür bu
3. Getür ol âteş-i seyyâleyi sâkî revân eyle
Füsürde-mevsim-i dem serdî-i eyyâm-ı deydür bu
4. Bu neşveyle n’ola âmâde-i nakd-i niyâz olsam
Cebîn-i nâz-ı dil-berde güher-efrûz-ı hûydur bu
5. **Mezâkî** böyle vâdîde n’ola yârân-pesend olsa
Tekâpû-yı kümeit-i hâme-i ferhunde-peydür bu

10.

Nâ’ilî Efendi

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bâde kim tâb-efgen-i şad-şîşedür her kaṭresi
Şâm-ı ğamda mâh-ı Naḥşeb-pîşedür her kaṭresi

[3a]

3b. özge: ṭurfa D.

5a. hâtem: hâmem D., tırta-zen: kadre-zen D.

9. SÇ. 593: 2^b; *Mezâkî Divânı*: 363. gazel, s. 316. (Başlık: Firâkî N.)

1b. bâde-i: bādî-i D.

10. SÇ. 593: 2^b; *Nâilî-i Kadîm Divânı*: 377. gazel, s. 560-61

2. Alet-i dest-i ciger rāh-ı ğamdur bāde kim
Beyza-ı cevher-nümā-yı tîşedür her kaçresi
3. Mestüz ol şahbā-yı hūn-āb-ı cigerden kim anuñ
Tohm-ı naħl-i āh-ı sevdā-rîşedür her kaçresi
4. Cāma kōndukça olur hālet-nümā-yı selsebīl
Bāde kim fevvāre-sāz-ı şîşedür her kaçresi
5. Bādenüñ vaķt-ı tūlū‘ ı neşvede ey Nā‘ilī
Āfitāb-ı maşrıķ-ı endîşedür her kaçresi

11.

Nehcī

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Giryē kim şad-gūne bezm-i ‘ıyşadur her kaçresi
Dür ki tāk-ı Hüsrev-i Cem-kîşedür her kaçresi
2. Bāde-i pür-feyždür eşküm ciger hum-hānesi
Dīdeden cūş itse gerdūn rîşedür her kaçresi
3. Bāde ammā tā ki bulmuş tavrda neşv ü nemā
Āb ammā āteş-i endîşedür her kaçresi
4. Hāme-i hikmet nigārum k’ola vaşf-ı la‘ lūne
Dür-feşān bir baħr-ı mercān-rîşedür her kaçresi
5. Şīr-i ma‘ nā kim virür pistān-ı kilküm **Nehciyā**
Şīr-i ‘ālem-gīr-i gerdūn-pîşedür her kaçresi

12.

Vecdī Efendi

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Bāde kim dāğ-ı dīl-i endîşedür her kaçresi

2a.rāh-ı: gāvān-ı D.

11. SÇ. 593: 3^a; *Nehci Divānı*: 395. gazel, s. 298-99. (Bu gazel, *Divān*’da yedi beyittir.)

2b. rîşedür: şîşedür D.

12. SÇ. 593: 3^a; *Vecdī Divānı*: 72. gazel, s. 45. (Bu gazel, *Divān*’da altı beyittir.)

Āfet-i ‘aql-ı Felâṭun-pîşedür her ıatresi

2. Hûn-ıdil ki germ-i cām-ı dîdeden rîzân olur
Āteş-i reşk-i derûn-ı şîşedür her ıatresi
3. Bî-sütûnda âb-rû-yı himmet-i Ferhâdı gör
Kim hoy-ıpîşânî-i ser-tîşedür her ıatresi
4. Bûlbûl-i pür-sûzuñ ey gül dökme ıanın kim anuñ
Dâğ-ı pâ-y-ı gül-bûn-i nev-rîşedür her ıatresi
5. **Vecdiyâ** ṭufân-ı âb u nârdur eşküm benüm
Seyl-i şad deşt ü âteş-i şad-pîşedür her ıatresi

13.

[Mezâkı] Efendi

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bâde kim pertev-nümâ-yı şîşedür her ıatresi
Şeb-çerâğ-ı zulmet-i endîşedür her ıatresi
2. Taşa kâr itse n’ola hûn-ı sirişk-i Kûh-ken
Şu‘le-i ber-çeste-i ser-tîşedür her ıatresi
3. Dökme hûn-ı ‘âşıkı nâ-ıağ yire ey serv-i nâz
Bîh-i sûz-ınağl-i muhkem-rîşedür her ıatresi
4. El-ıazer ey şîr-dil bu âh-ı âteş-nâkden
Berğ-i âsîb-i hezârân-bîşedür her ıatresi
5. Cebhe-i ṭab‘-ı **Mezâkı** pür-‘arağ olsa n’ola
Āb ü tâb-ı kîlk-i mu‘ciz-pîşedür her ıatresi

14.

2a. dil ki germ-i: germ-i dil ki

5a. Vecdiyâ: mâye-i D.

5a. şad: - D.

13. SÇ. 593: 3^a; *Mezâkı Divânı*: 435. gazel, s. 316. (Başlık: Firâkı N.)

4a. âh-ı: eşk-i D.

5a. n’ola: gam D.

14. SÇ. 593: 3^b; *Neşâtî Divânı*: 127. gazel, s. 205.

Neşâtî Efendi

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Girye kim mesti-dih-iendişedür her kaçresi
Meyle pür reşk-âver-i şad şışedür her kaçresi
2. Bî-sütün-ı hecri ben bir eşk ile kıldum tebâh
Bâ' iş-i şermendegî-i tişedür her kaçresi
3. Hâmem ol mîzâb-ı gülzâr-ı sühandur kim benüm
Âbyâr-ı nahl-ı hikmet-rîşedür her kaçresi
4. Vaşf-ı halûn kim yazar levh-i beyâna naş -ı ter
Dâğ-ı şad üstâd-ı sâhîr-pîşedür her kaçresi
5. Bâde-i nazm-ı **Neşâtî** kim şarâb-ı feyzdür
Âb-rû-yı şâhid-i endişedür her kaçresi

15.

Neşâtî Efendi

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Sûziş-i dil ' aşıkun dâğ-ı serinden bellüdür
Nev-bahâr-ı ' ışk gül-berg-i terinden bellüdür
2. Başka bir hâlet virür ebrûların çîn eylese
Tîğ-ı pür-tâb-ı melâhat cevherinden bellüdür
3. Kaşdı ' uşşâka sitem yâ iltifât-ı nevmidür
Bir nigâh-ı gamze-i nâz-âverinden bellüdür
4. Siyeh -i hâk-i mezârı küşte-i tîğ-i gamun
Zerdi-i sebz-i melâmet -güsterinden bellüdür

2a. kıldum: itdüm D.

4a. naş: kilik D.

15. SÇ. 593: 3^b; *Neşâtî Divânı*: 36. gazel, s. 148.

1a. dâğ-ı serinden: çeşm-i terinden D.

3a. yâ: mi D.

4a. siyeh: tûde D.

4a. küşte-i tîğ-ı gamun: küştegân-ı hasretün

4b. Zerdi-i sebz-i melâmet: Sebze-i hâbide-i gam D.

5. Ketm-i ‘ışık eylersede ‘âşık **Neşâtî** veş yine
Zerdî-i ruhsâr ile çeşm-i terinden bellüdür

16.

Fethî Edirneli Bir Çelebidür

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- [4a]
1. Derd-i ‘âşık girye-i dâğ-ı serinden bellüdür
Bâğ-ı pür-âb-ı maḥabbet güllerinden bellüdür
 2. Eşk-i çeşm [ü] rûy-ı zerdümdür iden ifşâ-yı râz
H̱âce-i bâzâr-ıgām sîm ü zerinden bellüdür
 3. Pîç-tâb-ı murğ-ı dil-i yâr cefâ cûyuñ görüñ
Kâkülünde cünbüş-i bâl ü perinden bellüdür
 4. Farğ-ıserde şu‘le-i âhum görenler didiler
Dōstum rezm maḥabbetmüfķirinden bellüdür
 5. Yâr mest olmuş görüñ destinde tîğ-i hûn-feşân
Kâtil-i ‘uşşâķ hûn-ı ḥançerinden bellüdür
 6. Yâr ey **Fethî** niyâza ḥande-i nâz eylese
Luṭf-ı âşâr-ı tebessüm leblerinden bellüdür

17.

Nâ‘ilî Efendi

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Şaḥşuñ isti‘dādı luṭf-ı peykerinden bellüdür
Kimyâ-yı kâbiliyyet cevherinden bellüdür
2. Ol kemerle genc-i nâ-yâb-ı miyân-ı dil-rübâ
Bir tılsım-ı fitnedür kim ejderinden bellüdür
3. Zîr-i pây-ı şem‘ü gül-bünde ‘ayâr-ı sūzişi
Bülbül ü pervānenüñ ḥākisterinden bellüdür

5b. terinden: “شردن” Yazma Nüsha.

16. SÇ.. 593: 3^b.

17. SÇ. 593: 4^a; *Nâ‘ilî-i Kadîm Dîvânı*: 71. gazel, s. 327-28. (Bu gazel, Dîvân’da beş beyittir.)

3a. pây-ı şem‘ü: şem‘ü pây-ı D.

4. Sînesin şemşîr-i hasret çāk çāk itmezsed
‘Âşık-ı hûnîn-ciger çeşm-i terinden bellüdür
5. La‘l-i dendândur o rûy-ı pâke vech-i imtiyâz
Baḥr u kân ḥüsn-i dürr ü gevherinden bellüdür
6. Eylemez her kim ‘ayâr-ı ḥüsne raġbet **Na’îlî**
Ḳadr-i ‘âşık dil-ber-i sîmîn-berinden bellüdür

18.

Mâ’îl Beg Melek Aḥmed Paşâ-zâdedür

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Nâlesi her bûlbülün verd-i terinden bellüdür
Âh-ı âteş-tâb-ı ‘âşık dil-berinden bellüdür
2. Bî-emân bir şehsüvâr-ı sâḥa-i nâz olduġı
Türk-tâz ġamze-i ġâret-gerinden bellüdür
3. İrtifâ‘-ı ḥüsnüñe besdür senün dildâdeler
Şâh-ı manşûr u muzaffer ‘askerinden bellüdür
4. Âsumân-ı ġamzenün Mirriḥ-i âteş-nâkisin
Şîve-i cellâd zaḥm-ı ḥançerinden bellüdür
5. Zülf-i pîç-â-pîçine **Mâ’îl** seni kayd itmesün
Mest-i nâz şîve-i çeşm-i terinden bellüdür

19.

‘**Amrî**

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Çözüp o düġmeñi siḥr-i mübîne başlatalum
Küşâd-ı daḥme-i şadr-ı ġüzîne başlatalum
2. Bir ucu bende biri sende rişte-i cânun

5. Bu beyit, *Divân*’da bulunmamaktadır.

18. SÇ. 593:4^a. (Bu gazelin 1, 3 ve 5 beyitleri Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü sitesinde bulunmaktadır.)

3a. dildâdeler: üftâdeler D.

19. SÇ. 593: 4^{a-b}; Bu gazel, ‘*Amrî Divânı*’nda bulunmamaktadır.

Keş-â-keş-i dil-i miḥnet ḳarīne baṣlayalum

3. [...] ‘āşıḳa bir âteş it kim
Derûn-ı dilde âña âferīne baṣlayalum
4. O murğ-ı zîrek-i ṭurfe-ḥırām-ı pâyinde
Şebûne bâḳ-ı fîkr-i rezine baṣlayalum
5. Kûhen-ṭırāz-ı eş‘âr tâ-be-key ‘**Amrî**
Bu tarz ile ḡazel-i nev zemīne baṣlayalum

20.

Vecdî Efendi Raḥmetu’llâhi ‘Aleyh

Mef‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlû Fâ‘ilün

1. Luṭf-ı felek ki ellere âbı şarâb ider
Dil-teşne-i maḥabbete baḥri serâb ider
2. Ğamdan egerçi herkes alur ḥişse lîk çerḥ
Hep baña cân-güdâz ideni intihâb ider
3. Ger âh idersem âhumı gerdûn-ı şîvekâr
Ser-maṭla‘-ı sitâreme ebr-i ḥicâb ider
4. Şad âferîn şehâ-yıḡalaṭ-baḥş-ı dehre kim
Ağyâra luṭf u cevribaña bî-hisâb ider
5. **Vecdî** taḥammül eyle siphriñ cefâsına
Bir gün olur ki eyledüğinden ḥicâb ider

21.

Ṭarzi Efendi

Mef‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlû Fâ‘ilün

1. Ol demde nâr-ı ḡam dil-i zârı kebâb ider
Mânend-i şu‘le cânı da germ-izṭırâb ider

3a. Nûshada mısranın başı eksik bırakılmıştır.

20. SÇ. 593: 4^b; *Vecdî Dîvânı*: 10. gazel, s. 12.

2b.ideni: olanı D.

21. SÇ. 593:4^b.

2. Gül-gün iderse âteş-i terden o gül-ruhın
Revnağ-fürûz revîş? meger âb u tâb ider
3. Nâz ile öldürür yine yok ruḥṣat-ı niyâz
Ol nâzenîn bir söze yüz biñ ‘itâbider
4. Deryûzekâr-ı kûçe-i yâr ol ki dest-i ‘ışk
Altına rûzigâr ile bir feth-i bâb ider
5. Rindân-ı bâde-kârda görseñ neler çeker
Her cümlesinde anlara vâ‘iz ‘azâb ider
6. Şahbâ-yı nâzdan yine geçgin o ğamzeler
Ṭarzî görünme gözine yoḥsa ḥarâb ider

22.

Meylî

Meḥ‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Şâķî ne dem ki cām-ı meyi pür-ḥabâb ider
Erbâb-ı bezmi cümle şeh-i Cem-cenâb ider
2. Ṭa‘na nikât-ı meclis-i zâhidle sûz-ı ğam
Cām-ı şikeste bâde-i nâbı serâb ider
3. İtmiş kitâb-ı ḥüsnini ḥaṭṭıyla taḥṣiye
Böyle ḳalursa ehl-i dili feyz-yâb ider
4. Çâķ bâm-ı ‘arṣa başmadadur pây-ı himmeti
Ol dâniş âşinâyı felek kim türâb ider
5. Dergâh-ı Ḥaḳķa hemîn yüzüñ sür daḥı girye it
Lâbüd **Meylî**de böyle ḳomaz feth-i bâb ider?

[5a]

23.

Neşâtî Efendi

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

22. SÇ. 593: 4^b.

23. SÇ. 593: 5^a; *Neşâtî Divânı*: 122. gazel, s. 202.

1. Gıtdüñ ammâ ki ƣoduñ ƣasret ile cāmı bile
İstemem sensüz olan şoĥbet-i yārānı bile
2. Devr-i meclis baña gird-āb-ı belādur sensiz
Mey-i zehr-āb-ı sitem şāğar-ı gerdānı bile
3. Bāğa sensiz baƣamam ƣeşmüme āteş görünür
Gül-i ĥandānı degül serv-i ĥırāmānı bile
4. Sīneden derdile bir āh ideyüm kim dönsün
‘ Aksine ƣarĥ-ı felek mihr-i dıraĥşānı bile
5. Ĥār-ı fūrƣatle Neşāti-i ĥazīnūñ vā-ĥayf
Dāmen-i ülfeti ƣāk oldı girībānı bile

24.

Riyāzī Efendi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Elin öpdürmez o şeh gūşe-i dāmānı bile
İstemez pāyın öpe zülf-i perişānı bile
2. Şöyle gögsün geçürür derdüñ ile ‘ āşıƣ kim
ƣāk olur sīnesi yā nice girībānı bile
3. Şevƣine bādemizüñ raƣşa girür pervāne
Belki yanınca anuñ şem‘ -i firūzānı bile
4. Sırrını ‘ āşıƣ olan şöyle nihān itsün kim
Duymasun aƣladuğın dīde-i giryānı bile
5. Teşnedür ƣeşme-i zehr dehen-i telĥümüze
Ĥıẓr-ı dilzinde degül ƣeşme-i ĥayvānı bile
6. Bize bir cāna deƣer dil-ber-i ra‘ nā olsa
Dil degül virse **Riyāzī** yolına cāmı bile

4a. ideyüm: ideyin D.

24. SÇ. 593: 5^a; *Riyāzī Dīvānı*: 518. gazel, s. 384.

2. bu beyit, *Dīvān*’da bulunmamaktadır.

3b. firūzānı: firūzeni D.

25.

Ḥalīm Çelebi Kürkçü Başı-zāde Sellemehu'llāh

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ḥüsni dīvāne ider Yūsuf -ı hayrānı bile
Çeşmi cān kaşdın ider nāvek-i müjgānı bile
2. Seyr-i bāğ itse kaçan 'āşıkın āgāh eyler
Olur elbette gülün bülbül-i nālānı bile
3. Kā' ilüz emrüne biz her ne ki fermān itseñ
'Āşıkun saña fedā başı bile cānı bile
4. Sensin ol pādişeh-i mülk-i ḥüsün kim felegün
Mihri ferş-i kademüñdür heme tābān-ı bile
5. N'ola taḥsīn-i belīg itse **Ḥalīme** 'Īsā
Şi' ri de mu' c'zedür kilik-i dūr-efşānı bile

26.

'İşmeti Efendi

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Vaz' ı nā-sāzını dehrün gören ādem ne disün
Bilünür nesne degül meşreb-i 'ālem ne disün
2. Güle hem-ḥ'ābe-i ḥ'ār olma demek mümkün mi
Bülbül olmuş tūalum bezmine maḥrem ne disün
3. Bī-vefāsın dilinde gerçi şıķılmaz o perī
Baķsa ādem yine her ḥālī müselleme ne disün
4. Sen de inşāf ide ey muğbeçe gördükde seni
Hāycānum demesün bu dil-i pūr-ğam ne disün
5. **'İşmeti** sūz-ı dilün derdi o şūḥa ammā
Şimdi firķatde ğam-ı hecr ile hem-dem ne disün

25. SÇ. 593: 5^a.

26. SÇ. 593: 5^b; *'İşmeti Divānı*: 65. gazel, s. 81.

3a. dilinde: dimeden D.

27.

Neşâtî Efendi

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Serinden o gedānuñ germî-i hevâ düşmez?
Çü şem'-i şu'le-i yesr tîğ-i şad belâ düşmez
2. Fenâ taḥkaka varan 'âşık 'âşık dil-i âgâha?
Felekde bâliş-i ḥurşide ittikâ düşmez
3. Ḥased o rinde ki yād-ı lebûñle destinden
Hemîşe gül gibi bir cām-ı dil-güşâ düşmez
4. Göñül nişāne-i dili yok naşib-i tîrinden
Ol ebruvān-ı kemānzāra bu ḥaṭâ düşmez
5. Zamān gelür ki ne saḳfı ḳalur ne dīvārı
Şaḳın şaḳın dime kim köhne bu serâ düşmez
6. Bu nev-zemīnde **Neşâtî** bu tarz ile el-ḥaḳ
Bu gūne bir ḡazel-i şūḥ-ı ḥoş-edâ düşmez

28.

Nā'ilî Efendi

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Mey olmaduḳça dile pertev-i şafâ düşmez
Derûn-ı tîreye her cāmdan ziyâ düşmez
2. Bu rûzigārda āzāde-ser o rinde ḥased
Ki fark-ı himmetine sāye-i Hümâ düşmez
3. Mesîḥ olursa da bīmār-ı 'ıṣṣuñ olmayana
Felekde bâliş-i ḥurşide ittikâ düşmez
4. Zihî ta'alluḳ-ı pervāne kim yanar kül olur

27. SÇ. 593: 5^b. (Bu gazel, *Neşâtî Dīvānı* 'nda bulunmamaktadır.)

28. SÇ. 593: 5^b; *Nā'ilî-i Kadīm Dīvānı*: 149. gazel, s. 387.

3b. ḥurşide: ḥurşide D.

Ölince şem‘-i şeb-efrūzdan cūdā düşmez

5. Bisāt-ı dehr oda yansun bu tāb-hānede kim
Naşīb-i ehl-i dile köhne būriyā düşmez
6. Ğarābet olmasa ma‘ nāda **Nā’ilī** şī‘ rūñ
Ğarībdür bu ki elfāzı aşinā düşmez

29.

Vecdī-i Mazlūm Şāhib-zemīn

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

1. Nice vaşf itsün o şūhı dil-i hoş-dem ne disün
Mişli yok beñzedicek hūsn-i müselleme ne disün
2. Ne niyāza mütehammil ne recādan maḥzūz
O periye nice söz söylesün ādem ne disün
3. Her kişi dil-berinūñ luṭfını vaşf itdükde
Ey cefā-cū dil-i bī-çāre-i pūr-ğam ne disün
4. Nāmına mürde iken virdi ḥayāt-ı ebedī
Āb-ı ḥayvān dimesün bādesine Cem ne disün
5. Kōmaduñ söz yiri i‘ cāz-ı sūḥanda **Vecdī**
Böyle mu‘ ciz-nefese ‘İsī-i Meryem ne disün

[6a]

30.

‘İşmetī Efendi

Mefā‘ilūn Fe‘ilātūn Mefā‘ilūn Fe‘ilūn

1. Bahār geldi bu faşl-ı feraḥ-fezā düşmez
Kenāra ‘azm idelūm böyle bir hevā düşmez
2. Şemīm-i zūlfın umardum nesīmden gördüm
Anuñda üstine hiç būy-ı aşinā düşmez

6a. şī‘ irūñ: nazmun D.

29. SÇ. 593: 5^b; *Vecdī Divānı*: 49. gazel, s. 33.

30. SÇ. 593: 6^a; *‘İşmetī Divānı*: 43. gazel, s. 65.

3. Cihānda devlet anuñ kim esîr-i zülfî ola
Her âdemüñ serine sâye-i Hümâ düşmez
4. Bu rûzigârda bir pâйдâr var mı ‘aceb
Nice durur bu kühen-sağf-ı âsiyâ düşmez
5. Metâ‘ı şevk kesâd üzre ‘İşmetî şimdi
Dükân-ı dehrde bir cām-ı pür-ziyâ düşmez

31.

‘İzzetî Çelebi Sellemehüllâh

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Zebân-ı h‘âhişüme harf-i müdde‘â düşmez
Esîr-i derde taleb-kârî-i devâ düşmez
2. Bu baht-ı dūnla maqşūda dest-res güçdür
Bu dām-ı derheme ma‘lūmdur Hümâ düşmez
3. Kūşād-ı nūşā-i ṭālî‘de ḥasb-i ḥāl-i dilūm
Murādına göre bir harf-i āşinâ düşmez
4. Görinmese ne ‘aceb naqş-ı kār-ı ā‘mālūm
Dükân-ı baht-ı siyeh-kāruma ziyâ düşmez
5. Yiter yiter niçe bir ‘ayş u nūş ‘İzzetiyâ
Bu pīrlıkde bu ser-germî-i hevâ düşmez

32.

Nazmî

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Zamân-ı mey-gededür böyle bir hevâ düşmez
Düşerse lutf-ı henüz cām-ı pür-şafâ düşmez

4b. nice: niçün D.

5b. ziyâ: şafâ D.

31. SÇ. 593: 6^a; *Vişnezade ‘İzzetî Divânı*: 50. gazel, s. 64.

3a. dilūm: dile D.

32. SÇ. 593: 6^a; *Şeyh Mehmet Nazmî Divânı*: 85. gazel, s. 697. (Bu gazel, *Divân*’da yedi beyittir.)

1b. henüz cām-ı pür-şafâ: hevâ sāğar-ı şafâ D.

2. Görüp bu feyz-i hevâyı güşâyış-i çemeni
Zebân-ı bülbül-i şûrîdeden nevâ düşmez
3. Medârını görüp ‘âlem harâbın eyler ümîd
Ne fâ’ide yine bu köhne âsiyâ düşmez
4. ‘Azîmi ‘aşk olanuñ ‘âlem-i maḥabbetde
Helâk olursa aña naḳl-i müdde‘ â düşmez
5. Bu baht-ı dūn ile bām-ı ümîdüme düşse
Bir iki bûm düşer sāye-i Hümâ düşmez
6. Bu nev-zemîne nazîre dinilmese **Nazmî**
Her âdem ağzına maẓmûn-ı hoş-edâ düşmez

[6b]

33.

Vecdî Efendi*Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün*

1. Ğam-ı zülfüñle âhumdan k’ola derûn peydâ
İder destâr-ı ‘aşka sünbül-i bâğ-ı cünûn peydâ
2. Şu deñlü dâğ dâğ oldu derûnum eylese girye
Olur vâdî-i ḥasretde hezârân cûy-ı ḥûn peydâ
3. Düşerse kaṭre-i ḥûn-âbe-idâğum gülistâna
Olur şâh-ı gül üzre ğonce-i ter lâle-gûn peydâ
4. Kühen cevlangâh-ı şu‘le-i ‘aşk-ı cünûn oldu
Ne mümkün şahn-ı dilde ola ḥâşâ ki sükûn peydâ
5. Hezârân dilḥam-ı zülfinde giryândur n’ola olsa
Çemenzâr-ı ruḥında berg-i şeb-bûy-ı füsûn peydâ

2a. feyz-i: lütf-ı D.

4a. ‘âlem-i: meclis-i D.

5a. bām-ı: dām-ı D.

33. SÇ. 593: 6^b; *Vecdî Divânı*: 1. gazel, s. 7. (Bu gazel, *Divân*’da altı beyittir.)

2a. derûnum: derûn kim D., eylese: eylesem D.

4a. oldu: iken D.

4b. şahn-ı dilde ola: ola şahn-ı dilde D.

5a. giryândur: pinhândur D.

6. Düşerse senglâh-ı nâza geh küh-ı cefâya dil
Olur Ferhâd-ı ‘aşka her zamân bî-sütûn peydâ
7. Bu tâze şî‘r-i **Vecdî**ye nazîre söyleyen evvel
Dil-i pür-feyz ü tab-ı pür-ma‘ânî eylesün peydâ

34.

Nâ’îlî Efendi

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Yem-i âteş-ğurûş-ı dilde olduğça şükûn peydâ
İder her dâğ-ı haşret tende bir gird-âb-ı hûn peydâ
2. Bu ‘âlem pâ-y-tâ-ser küh küh-ı miḥnet ü ğamdur
İder her tîşe-kâr-ı ârzû bir bî-sütûn peydâ
3. Girân itsün ko diller târ târ-ı zülfûñ olsun tek
Ruḥuñ bağında nice müşk-bîd-i ser-nigûn peydâ
4. Leb-i şûḥ-ımgâh-ı şûḥuñ olduğça terennüm-sâz
İder her cünbüş-i müjgânı bir naḳş-ı füsûn peydâ
5. Bu lu‘bet-gâhda ey **Nâ’îlî** bilmekdedür ḥikmet
Ne zîr-i ḥırkadandur heft tās-ı nil-gûn peydâ

35.

Nehcî Efendi

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Dilümden dem-be-dem güftâr-ı ‘ışk-âlûd olur peydâ
Bu ḳânûn-ı şafâdan âteş-i bî-dûd olur peydâ
2. Ser-i kâr-ı maḥabbetden ki Ayâz-ı ḥüsn ide cilve
Ġamından ‘aşk bünyâdına bir Maḥmûd olur peydâ
3. İdince pîr himmet feyzkârın tayy-ı ma‘nâdan
Açar ḥ’ân-ı kerem bir Ḥâtem-i pür-cûd olur peydâ

6. Bu beyit, *Divân*’da yer almamaktadır.

34. SÇ. 593: 6^b; *Nâ’îlî-i Kadîm Divânı*: 1. gazel, s. 275.

4a. şûḥuñ: çeşmün D.

35. SÇ. 593: 6^b; *Nehci Divânı*: 76. gazel, s. 116.

4. Tutarısañ künc-i ‘uzlet dāmenin tūt kim bulursın yol
Sa‘ ādet Kāfına ‘Ankā-yı nā-mevcūd olur peydā
5. Kelāmuñ **Nehciyā** şol baır-ı pür-feyż-i ma‘ ānīdür
Ki ka‘ r u sâhilinde gevher-i maşşūd olur peydā

[7a]

36.

Nā’ilī Efendi

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Derūn-ı tīre-i zūhhād pür-jeng-isivādur hep
‘ Aceb āyīnelerdür cılve-ger rūy-ı riyādur hep
2. Cihān-ı vājgūn-na‘ l-i maḥabbet özge ‘ ālemdür
Gedādur şāhlar cümle gedālar pādişādur hep
3. Şarābuñ şīre-i cān olduğında şübhe yok sākī
Ne söz kim meclisünde söylenür rūḥ-āşinādur hep
4. Ribāṭ-ı dehr-i fānī özge menzıl-gāhdur kānda
Emel pāder-rikāb u ārzū pā der-hevādur hep
5. Bizüz ey **Nā’ilī** ol rū-siyāh-ı şerm ü ḥaclet kim
Sevād-nāme-i a‘ mālümüz sehv ü ḥaṭādur hep

37.

Neşāṭī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Gülistān-ı dilūñ kim gülleri dāğ-ı belādur hep
Nesīmi āh-ı ḥasret cūy-ı eşk-i ğam-fezādur hep
2. Perişān olmamağ mümkün midür ‘ işkuñda diller kim
O müşğīñ ṭurra-i pür-ḥam gibi ser-der-hevādur hep
3. N’ola ḥūn-ı ciger rīzān olursa şīşe-i dilden

5a. ma‘ ānīdür: ma‘ ārifdür D.

36. SÇ. 593: 7^a; *Nā’ilī-i Kadīm Divānı*: 18. gazel, s. 287.

4a. özge: turfe D., kanda: anda D.

37. SÇ. 593: 7^a; *Neşāṭī Divānı*: 8. gazel, s. 131.

Gelen dest-i sitemle dem-be-dem seng-i cefâdur hep

4. Gönül pür-tâb-ı hasret ‘ışk ile ben âteşem âteş
Mezâyâ-yı kelâmum ser-be-ser sūz-âşinâdur hep
5. **Neşâtî**veşde şadâşüb ile hâtır perişândur
Bu şūr u fitneye bā‘ iso kâfir mâcerâdur hep

38.

Şefî‘î Efendi

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Gülistân-ı cemâlün gülleri kim pür-bahâdur hep
Şemîm-i bûy-ı ‘işmet reng-i şermî-i hayâdur hep
2. Olupdur şimdi dil bir harîm-i hâşü’l-hâşa mahrem kim?
Gül-i şem‘î anuñ pervâne-i şerdür hevâdur hep?
3. N’ola devrinde yaş göstermese ehl-i heves hergiz
Gelen destinden ol şüh âfetin seng-i cefâdur hep
4. Başîret üzre ol bakdukça hâk-i kûy-ı hammâra
K’anuñ her zerresi âyîne-i ‘âlem-nümâdur hep
5. **Şefî‘î** naqd-i eşke gurre olma şehr-i gamdur bu
Hilâf-ı mülk-i şadî bunda râyic nâ-revâdur hep

[7b]

39.

‘Ârif

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Bütân ol kâkül-i ‘âşık-firîbe mübtelâdur hep
Gazâlân-ı harem pâ-beste-i bend-i belâdur hep
2. Fiğânı bî-dilânuñ sine-sūz olmak ba‘îd olmaz
Gülistân-ı gamuñ bülbülleri âteş-nevâdur hep

5a.de: ki D.

38. SÇ. 593: 7^a.

39. SÇ. 593: 7^b; ‘Ârif Süleymân Divânı: 13. gazel, s. 197-98.

1b. bend-i: dām-ı D.

2a. ba‘îd olmaz: muqarrerdir D.

3. Ne geşt-i kūyı ne gül-çîn-i bâğ-ı hüsni olmağdur
O nağl-i ' işvenüñ ' aşık-ları bî-dest ü pādūr hep
4. Şemīm-i zülfi kim ser-māye-i āşūb olur her dem
O şūr ufitneye bādīyine ey dil şabādūr hep
5. Ziyāret-den benem meclis-nişīnān ḥarābātī
Murādum dergeh-i pīr-i muğāna ilticādūr hep
6. Sürūd-ıbezm-i ğamkim ' aşq dirler nāmına ' **Ārif**
Felek bu nağme-i dil-keşle dā'im pūr-şadādūr hep

40.

Vecdī Efendi

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Dilün şabr u sükūnın nāle vü feryāda virdüm hep
Bu cism-i āteşīnūñ ḥāk-i ābın bāda virdüm hep
2. Tesellī-yāb olup kayd-ı şikenc-i zülf-ipūr-ḥamla
Metā' ı ārzūyı ḥatır-ı āzāda virdüm hep
3. N'ola ger-mest açıl-sa ğonçesi ol gül-bün-i nāzuñ
Aña ben şu yirine ḥūn-ı dilden bāde virdüm hep
4. Ne sūd eyler ḥarīdār-ı metā' -ı vaşlı benden şor
Ki nağd-i ' aql u fikr ü cāmı ol sūdāde virdüm hep
5. Ḥat u ḥāl-in görüp ğamzeyle aşlın şordum ey **Vecdī**
Didi eṭfāl-i nāz u fitneyi üstāda virdüm hep

41.

Tāhir

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

3a. olmağdur: olmağ var D.

4b. bādı yine ey dil: bādī yine bād-ı D.

5a. ḥarābātı: ḥarābātı D.

40. SÇ. 593: 7^b; *Vecdī Divānı*: 4. gazel, s. 8.

1b. ḥāk-i ābın: āb u ḥākin D.

41. SÇ. 593: 7^b.

1. O şāh-ı mülk-i nāz ‘uşşākını dil-ḥaste eyler hep
Zücāc-ı dillerin seng-i cefā şikeste eyler hep
2. Ne iḥyā eyler ol ḥūnī ne bismilgāh-ı ‘ışkı
Fiḡān cellād-ı çeşmi kārını āheste eyler hep
3. Ne deñlü ser-firāz-ı ‘aşk olursañ yine luṭf itmez
O şūḥ evzā‘ -ı luṭf peykerin beste eyler hep
4. ‘Acebdür ol melek-sīmāyı te’şir eylemez ‘āşık
Bu deñlü tīr-i āhı āsumān peyveste eyler hep
5. Tebessüm-rīz olup olsa güşāde ḡonce-i la‘lūñ
Nice mu‘ciz-dem-i **Ṭāhīr** gibi dem-beste eyler hep

[8a]

42.

Nazmī*Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn*

1. Dili ye’siyledür hem cism-i zārı ḥaste eyler hep
Ṭabībüm ḥaste-gān-ı ‘aşkını işkeste eyler hep
2. Olursa sīne lāyık dāḡ dāḡ-ı şafḥa-i eflāk
Nuḡūş-ı künyeden ol sāde levḥi şīşe eyler hep
3. İder aḡyāra feth-i ḡufl-ı genc-i kām-ı bī-minnet
Serāyı vuşlatı ‘āşıklara der-beste eyler hep
4. Ba‘īd olmaz ḡarīḡ-i ni‘ met-i hicrān olursa dil
Kerīm bir Mekki ḥū luṭfını peyveste eyler hep
5. Kelīm ü nazm u neşr Ṭūr olaldan **Nazmiyā** ṭab‘um
Nice ‘İsī demi i‘ cāz ile dem-beste eyler hep

43.

Ümīdī

42. SÇ. 593: 8^a; *Şeyh Mehmet Nazmī Divānı*: 15. gazel, s. 626-27. (Bu gazel, *Divān*’da altı beyittir.)

1a. zārı: zārın D.

4a. Ba‘īd olmaz ḡarīḡ-i ni‘ met-i hicrān olursa dil: Hemīşe ḡarḡ-ḡān-ı hicr olursa dil ba‘īd olmaz D.

5a. Kelīm ü nazm u neşr Ṭūr: Kelīm-i Ṭūr-ı nazm u neşr D.

43. SÇ. 593: 8^a (Bu gazel, *Ümīdī Divānı*’nda yer almamaktadır.).

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. İtsem kaçan ki cām-ı lebüñ kām-ı ārzū
Zehr-ābe-i sitemle dolar cām-ı ārzū
2. Dil'andelīb-i dāne-i hālūñle şayd ola
Gülşen serāy-ı cennet olur dām-ı ārzū
3. Yād-ı ruhuñla mīve-i vaşluñ ümīdine
Artar bu dilde gör tama' -ı hām-ı ārzū
4. Şad-çāk olup helākūñ olursam da eylerüm
Ey şūh zaḥm-ı ḥançer-i düşnām-ı ārzū
5. İtdüm ferāğ kām-ı cihāndan **Ümīdiyā**
Gelmez derūn-ı ḥāṭıra-i nām-ı ārzū

[8b]

44.

Bahāyī

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. 'Āşık felekde māye-i 'ayş ü dem istemez
Ḥūn-ı dilin koyup mey-i cām-ı Cem istemez
2. Luṭf eyle dest-i pākūñi ālūde eyleme
Senden zamāne zaḥmına dil merhem istemez
3. Ey şubḥ-ı 'āfiyet nem-iluṭfuñ 'azīz tut
Gülzār-ı 'aşk goncaları şeb-nem istemez
4. Pervāne üzre eşk-i terin şem' dökmesün
Şemşīr-i 'aşk küşteleri mātem istemez
5. Dil kân-ı ğam sirişte vü hem ma' den-i elem
Sevdā-yı 'aşk-ı yār ise aşlā ğam istemez
6. Bir āşinā nigāh ile kārı olur tamām

44. SÇ. 593: 8^b; *Şeyhülislam Bahāyī Dīvānu*: 16. gazel, s. 240-50.

1a. felekde māye-i: neşāt-ı meclis-i D.

4b. mātem: merhem D.

6a. olur tamām: tamām olur D.

Naḥcîr-i dil kemend-i ḥam-ender-ḥam istemez

7. Bezm-i maḥabbet içre **Bahâyî** reg-i dilüñ
Bir târdur ki yâresi zîr ü bem istemez

45.

Ṭıflî Efendi

Meʿûlû Fâʿilâtü Meʿâʿilü Fâʿilün

1. Ḥavf-ı recâyı vaşl ile dil ʿâlem istemez
Seyr-i cemâl-i yâri hem ister hem istemez
2. Tenhâ-nişîn-i dâmen-i kûh u şekîbdür
Mecnûn-ı ʿaşk silsile-i mâtem istemez
3. Âzâde-meşrebânṭarîḳ-i maḥabbetüñ
Dâmân-ı zaḥmı keş-me-keş-i merhem istemez
4. Sırr-ı dehân-ı yâri götürmem zebânuma
Esrâr-ı ğayb hem-demʿi maḥrem istemez
5. **Ṭıflî** dile nişâne hemân dâğ-ı şerḥadur
Gül-zâr-ı derd lâlesi büy-ı ğam istemez

46.

Nâʿilî Efendi

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Yâre dil virmede ʿuşşâḳa ḥaber virmezler
Cân virürlersede cânâna keder virmezler
2. Bâz-gün-naʿldür âyîn-i şehîdân-ı vefâ
Keşf-i esrâr-ı İlâhîde de ser virmezler
3. Cevher-i feyz-i İlâhî ʿamel-i ḥâlişdür

[9a]

7b. yâresi: yâri-i D.

45. SÇ. 593: 8^b; *Ṭıflî Ahmet Çelebi Divânı*: 60. gazel, s. 233.

2a. kûh u şekîbdür: kuüh-ı şekîb olan D.

5a. dile nişâne hemân dâğ-ı şerḥadur: hemân aña nişân-ı dâğ-ı dil yeter D.

46. SÇ. 593: 8^b; *Nâʿilî-i Kadîm Divânı*: 126. gazel, s. 368.

2b. Keşf-i: Terk-i D.

Yohsa ey hā'ce siyeh hākūne zer virmezler

4. Ğamzeden şor ne kadar mest ise keyfiyyetini
Her meye çāşnī-i hūn-ı ciger virmezler
5. Pāki-i çirk-i riyā ise murāduñ zāhid
Korķum oldur saña dūzaħda da yer virmezler
6. Nā'ili hūn-ı ciger zād-ı tarīķ-i ğamdur
Merd-i rāh olmayana zād-ı sefer virmezler

47.

Nazmī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Dile rindān ğam-ı çarħ ile keder virmezler
Ne keder h'āhiş-i gerdūne eşer virmezler
2. Bilmeyüp bü'l-hevesān kâ'ide-i 'uşşākı
Reh-i dīl-dārda biñ cān ile sır virmezler
3. Yūsuf-ı Mısr-ı hūsün pādīşeh-i 'aşr olsañ
Meclis-i vuşlat-i cānānade yer virmezler
4. Böyledür 'ādet bāzār-ı maħabbet ezeli
Āşinā olsañ eger hūn-ı ciger virmezler
5. Būse-i la' l-i leb-i yāre ne minnet **Nazmī**
Sen niyāz eyle cūvānān neler virmezler

48.

'İsmetī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Bezme rindān mey-i sāġarla keder virmezler
Āfitāb olsa gelen meclise yer virmezler

47. SÇ. 593: 9*; *Şeyh Mehmet Nazmī Divānı*: 67. gazel, s. 679. (Bu gazel, *Divān*'da yedi beyittir.)

3a. olsañ: olsa D.

3b. cānānade: cānānede D.

5b. Sen niyāz eyle cūvānān neler: H'ācegān saña niçün teng şeker D.

48. SÇ. 593: 9*; *'İsmetī Divānı*: 7. gazel, s. 39-40.

[9b]

2. Şehr-i 'ışķuñ ezelî resmi budur kim anda
Şeb-i deycûr-ı ğama tâb-ı seher virmezler
3. 'İşk da' vâsın idenler zurefâdur şimdi
Her cefâ-cû güzeluñ yolına ser virmezler
4. Hûbdur şöhet-i yârân ne kaçarsın zâhid
Saña sâgar yerine hûn-ı ciger virmezler
5. 'İşmetî serzeniş-i dehre taḥammül nice bir
Derd ü ḳahrın çekene 'ömr-i diğir virmezler

49.

Sırrî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Leb-i peymâne-i ğam neş'emüz bir şu'leden terdür
Kim anuñ kem-şerârı tâb-ı sūz-ı mihr-i enverdür
2. Teğâfûl ğamzeñ ile ittiḥâd eylerse seyr eyle
Cihânı pây-tâ-ser fitne-zâr itmeñ muḳarrerdür
3. Çeh-i miḥnet fütâd itmekde sa'y-ı bî-ḥad eylerler
Göñül iḥvân-ı bed-girdâr ileYûsuf birâderdür
4. Perişân olsun ol gisû-yı zulmet-puş kim dâ'im
Dile bûy-ı tevaşşuldan dem-â-dem tâ mu'aṭṭardur
5. Girizân olma ey ğam-gâh ki kâşâne-i dilden
Bulursañ hem-celîs **Sırrî** zâr olduğuñ yerdür

50.

Nâ'îlî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Göñül kim şu'le-zâr-ı 'ışķ-ı cānāna semenderdür

49. SÇ. 593: 9^b; *Üsküdarlı Sırrî Dîvânı*: 16. gazel, s. 277.

3b. iḥvân-ı: aḥbâb-ı D., girdâr ile Yûsuf: girdâr-ıYûsuf'la D.

50. SÇ. 593: 9^b; *Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı*: 127. gazel, s. 368.

1a. kim: ki D., cānāna: hūbāna D.

Şerār-ı āhı dāğ-ı sīne-i ħurşīd-i maḥşerdür

2. Kesilmez ārzū-yı rişte-i zülf-i siyāhından
Hevā-yı dāma düşmiş bir hümā-yı lā-mekān-perdür
3. Hümā-yı lā-mekāndur gerçi ammā pāy-būs ile
Hemişe kudsiyān-ı bām-ı ‘arşa sāye-güsterdür
4. ‘Aceb mecnūn-ı māder-zāddur tıfl-ı dil-i ‘aşık
Ki ħūn-āb-ı ciger nūş itse şanur şīr-i māderdür
5. Yine tīg-i zebān-ı Nā’ilīden dāğ ber-dildür
Nigāhı gerçi şemşīr-i kazāya rahne-āverdür

[10a]

51.

Vecdī

Mef’ulū Mef’ālū Mefā’ilū Fe’ulūn

1. Dil virdüm anuñ zülfine tūl-i emel aldum
Āzāde iken zevķi deġiřdüm kesel aldum
2. Ser-bāzlıġum şāhididür zülf[i] başumda
Ben ma’ reke-i ‘aşķ-ı cevānānda tel aldum
3. Sākīnūñ elin öpdüm olup şeyḫ-i ḫarābāt
Eller ayaġın öpdüġi ādemden el aldum
4. Ey tīrini sīnemde görüp reşk iden aḥbāb
Çok görmeñ anı baña ki cāna bedel aldum
5. El tūgmelerin çözdü ben emdüm leb-i la’lin
Kān açdı ‘adū gerçi ki ben mā-ḫaşal aldum
6. Virdüm yolına naķd-i dil ü cān-ı ‘azīzi
Yūsuf gibi bir mişli bulunmaz güzel aldum
7. Teslīm ider erbāb-ı sūḫan şi’rüne **Vecdī**

2b. perdür: terdür D.

51. SÇ. 593:10*; *Vecdī Divānı*.42. gazel, s. 29-30.

3a. şeyḫ-i: mest-i D.

Meydān-ı ma‘ānīyi bu gün bī-cedel aldum

52.

Nā‘ilī

Mef‘ülü Mef‘āilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Naqd-i dili dil-dāra virüp mā-ḥaşal aldum
Bāzār-ı maḥabbetde ğam-ı bī-kesel aldum
2. Bir vech ile ta‘bir idemem zevk-i ḥayālin
Āġūşa bu şeb ḥābda bir ince bel aldum
3. Qurbānı müjeñ oqlarınñ tendeki cāndur
Herbirini bir tır-i kaḫāya bedel aldum
4. Şayd itdi hümā-yı dili ol turrada ammā
Ḥālūñ gibi bir dāne-i dām-ı ḥıyel aldum
5. Feth oldu kilid-i der-i gencine-i bahtum
Zülf-i siyehünden yine bir iki tel aldum
6. Öpdüm ayağın mey-kedede pır-i muġānuñ
Şeyhü'l-ḥarem-i Ka‘be-i ‘irfāndan el aldum
7. Vecdinüñ imiş **Nā‘iliyā** nükte-verāndan
Pākize edā tāze zemīn bir ğazel aldum

53.

Tecellī merḥūm

Mef‘ülü Mef‘āilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ālām-ı şeb-i hicrüne rüz-ı ezel aldum
Endişe-i zülfüñ gibi tül-ı emel aldum
2. Ser-ḥadd-i keş-ā-keş deser-i zülfüñ ucından
İşbāt ile ben devlet-i ‘aşkıñda tel aldum

52. SÇ. 593: 10^a; *Nā‘ilī-i Kadīm Divānı*: 240. gazel, s. 457.

4a. turrada: turralar D.

7b. Pākize edā tāze zemīn bir: Ta‘biri hoş-āyende bir a‘lā D.

53. SÇ. 593: 10^a.

3. Her serve gönül yâsemen-âsâ şarılurke
Bir kâmet-i bâlâya belâyı bedel aldum
4. Peymâne-keş-i ma' reke-peymâ-yı kadîmem
Câm-ı meyi ben Cem'den ezel bî-cedel aldum
5. El-kışşa **Tecellî** gibi ayakda kalurdum
Bir pîr olası muğ-beçeden vardum el aldum

[10b]

54.

Mezâkî

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

1. Ben miḥnet-i şâm-ı ğamı rûz-ı ezel aldum
Şadsûr görüp mâtemi ni' me'l-bedel aldum
2. Ne bâde murâd üzre ne ḥod meclis-i ümmîd
Ḥayfâ ki ele câm-ı meyi bî-maḥal aldum
3. Ümmîd-i vişâl eyler iken fûrâte düşdüm
Peymâne-i şevkiyle ḥumâr-ı kesel aldum
4. Düşdüm heves-i keş-me-keş-i gîsû-yı yâra
Dest-i talebe turre-i tûl-i emel aldum
5. Merdân-ı rızâ zîb ü fer-i şeh-peri n'eyler
Ne başuma miğfer ne dilîrâne tel aldum
6. Berķ ursa n'ola sînede envâr-ı tecellî
Şâḥib-yed-i beyzâ-yı maḥabbetden el aldum
7. Olsa n'ola âmâde-i şad-feyz **Mezâkî**
Vecdîye nazîre dimege bir ğazel aldum

55.

54. SÇ. 593:10^b: *Mezâkî Dîvânı*: 300. ğazel, s. 316-17.

1b. görüp: virüp D.

7a. olsa: olsam D.

55. SÇ. 593: 10^b; *Nâ' ilî-i Kadîm Dîvânı*: 345. ğazel, s. 537.

Nā'îlî Efendi

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Yakup vücūdını eyler kebūd pervâne
Görince şem' i hem-âgûş-ı dūd pervâne
2. Periyle dâ'ire çizmiş kenâr-ı şem'e olup
Hafî müdâvim-i ism-i Vedūd pervâne
3. Yanarlar âteşine 'âkıbet biribirinüñ
Mizâc-ı şu' le senüñ germ ü serd pervâne
4. Girüp semâ'a ider gâyet-isürûrından
Neşât-ı hâl ile şem'e durūd pervâne
5. Çerâğın çıkarur şubha Nā'îlî her şeb
Olur murâkıb-ı bezm-i şuhūd pervâne

[11a]

56.

Neşâtî Efendi

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Olursa mazhar-ı nûr-ı şuhūd pervâne
İder şafâyile mâhîv-ı vücūd pervâne
2. Alup tamâm vüzû' eşk-i şem' ile her şeb
İder hezâr rükû' u sücūd pervâne
3. Şafâ-yı 'ışk ile şeb-zindedârdur ne 'aceb
İderse 'âlem-i nûra şu'ud pervâne
4. Hemîşe peyrev-i işrâkiyân-ı hikmetdür
'Aceb mi bilmeşe güft ü şünūd pervâne
5. Tamâm 'ışk ile hem-meşreb-i Neşâtîdür
Ne kayd-ı bûd bilür ne ne-bûd pervâne

57.

4b. Neşât-ı: lisân-ı D.

56. SÇ. 593: 11^a; *Neşâtî Divânı*: 116. gazel, s. 199.

Ṭarzī Efendi

Mefāʿilün Fe ʾilātün Mefāʿilün Fe ʿilün

1. Olursa maḥrem-i bezm-i şühūd pervâne
İder o şevk ile bezl-i vücūd pervâne
2. Hevâyı şemʿ ile mestâne üft-i ḥizinden
Bu añlanur kʼide қаşd-ı sücūd pervâne
3. Düşerdi bülbüle âteş yakardı gülzârı
Olaydı zemzeme-sâz-ı sürür pervâne
4. Tenezzülünde murâdı yine terakķîdür
Hebûṭ gösterüpeyler şuʿūd pervâne
5. Ne fıkı-i kākül-i dil-ber ne meyl-i zülf-i nigâr
Yağar vücūdını sevmez kuyūd pervâne
6. Gönülde dâğ söyinmez çerâğdur Ṭarzī
Ṭarîķ-i sūzişi bilmez çi sūd pervâne

58.

ʿİsmetî

Mefʿülü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Şimdi şafâ dilün ki ne nâm u ne şanı var
Âsib-i dehr ü cevı-i felekden emānı var
2. Mümkün midür muķābele Zâl-i sipihr ile
Bâzû-yı Rüstem ile çekilmez kemānı var
3. Reşk ol gedâ-yı bî-ser ü sāmāna kim anuñ
Bir kendü bir de pür-dil-i nâ-mihribānı var
4. Pervâne şemʿ -i bezm lisānın bilür hele
Gel şemʿ -i baḥtı gör ki bilinmez lisānı var

[11b]

57. SÇ. 593: 11^a.

58. SÇ. 593: 11^a; ʿİsmetî *Divānı*: 14. gazel, s. 45.

3b.pür-dil-i: dil-i D.

5. Devrân müsâ' id olmağa muhtâc 'İşmeti
Şah-n-ı çemende nûş-ı meyûn de zamânı var

59.

Feyzî Efendi

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Dil gördi luğfına felegün imtinânı var
Bir gûşe-i ferâğa çekildi emânı var
2. Zağm-ı kebûd sînemi seyr eyleyen didi
Ezhârı hep benefşe 'aceb gül-sitânı var
3. Ol rind-i 'aşk-bâza hased kim anuñ müdâm
Yanında mihribânlık ider bir cevânı var
4. Lâl olmayınca fehm idemezsin rumûzını
Şâhenşeh-i maḥabbetüñ özge lisânı var
5. **Feyzî** uzatma mîve-i ümmîde destüni
Bir gün olur қо ḥâmlık itme zamânı var

60.

Güftî

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Ol bî-dilüñ ki ye's ile 'ahd ü emânı var
Ne kayd-ı ârzü ne ğam-ı nâgehânı var
2. Reşk eyleme güşâde derûnî-i lâleye
Görseñ anuñ da sînede dâğ-ı nihânı var
3. Şem' üñ lisânını yine pervânedür bilen
Zîrâ zebânı şu' le gibi tercemânı var

59. SÇ. 593: 11^b; *Topkapılı Feyzî Divânı*: 31. gazel, s. 31.

4a. idemezsin: idemezsün D., rumûzını: rumûzuñı D.

5a. ümmîde: maḥsûda D.

5b. ḥâmlık: ḥâmlığ D.

60. SÇ. 593: 11^b; *Güftî Divânı*: 84. gazel, s. 306.

1a. ye's: baş D.

3b. zîrâ zebânı şu' le gibi tercemânı: gel şem'-i baḥtî gör ki bilinmez lisânı D.

4. Hamyāze-i hazānı çeker şimdi ‘andelīb
Cām-ı gülünde gerdişinüñ bir zamānı var
5. Hep ‘aşk u nāzdur revîşi mübtelāsına
Ol hā‘ce-i cemālün ‘aceb imtiḥānı var
6. Bilmez ‘ayār-ı cevher-i temyīzi ‘ālemün
Güftī ne ṭurfe şayrafī-i hīç-dāmı var

61.

Neşāṭī Efendi

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Cilvegāh-ı nāza kim ol āfet-i meh-rū çıkar
Her ṭarafdan evc-i çarḥa şevk ile biñ hū çıkar
2. Cān atar bī-çāre dil-gāhı niyām-ı nāzdan
Kaşd-ı zaḥm-ı cān ile ol ḥaṇçer-i ebrū çıkar
3. Yāsemenden ser-zede sūnbül şanur seyr eyleyen
Gūşe-i destārdan kim zūlf-i ‘anber-bū çıkar
4. Remzden ḥālī degül naḳş-ı cemāl-i dil-rübā
Ḥatt-ı la‘li bir mu‘ammādur ki şeftālū çıkar
5. Demdür ey kilik-i **Neşāṭī** şevk ile gavvāş olup
Feyz-baḥş ol baḥr-ı ma‘nādan yine lūlū çıkar

62.

Tāhir

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ḥalka-i zikre ne dem ol gözleri āhū çıkar
Her ṭarafdan ‘arşa dek āzāde-i yā hū çıkar
2. Cān çıkar dilden muḳaddem anı istiḳbāl için
Tīr-i ḡamzeñ kim kemāndan ey kemān-ebrū çıkar

5a. Bu beyit, *Dīvān*’da bulunmamaktadır.

61. SÇ. 593: 12^a; *Neşāṭī Dīvānı*: 22. gazel, s. 139-140.

5b. Feyz-baḥş: zīb-baḥş D.

62. SÇ. 593: 12^a.

3. Seyr idüñ i' cāz-ı sırr-ı hoşka-i la' l-i lebin
Nuḫka āgāz eylese hem la' l hem incü çıkar
4. Berg-i sünbülden benefşe zan ider seyr eyleyen
Zîr-i zülfünden ki gāhî ḥaṭṭ-ı ' anber bû çıkar
5. Var mı **Ṭāhir** dūr-i naẓmuñ gibi k'olareyb-i dest
Gerçi kim deryā-yı ma' nādan nice lü' lü' çıkar

63.

Nā' ilī Efendi

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

[12b]

1. Tā be-key ey mest-i ğaflet ḥ' āb gelsün çeşmüñe
Nīm-şeb nālişler it ḥün-āb gelsün çeşmüñe
2. ' Āşık ol ğurbetde kim taḫrīb olur giryānlığa
Dem-be-dem eşk-i ğam-ı aḥbāb gelsün çeşmüñe
3. Durmasun itsün ğam u şādī te' ākub birbirin
Gāh girye gāh şarāb-ı nāb gelsün çeşmüñe
4. ' Ālem-i ḥüsninde ruḥsār u dehānın kıl ḥayāl
Zerre-i ḥurşīd-i ' ālem-tāb gelsün çeşmüñe
5. **Nā' ilī** olsun tarāvet-baḥş-ı sünbül-zār-ı āh
Çeşme-sār-ı bāğ-ı ğamdur āb gelsün çeşmüñe

64.

Neşātī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Çāk çāk ol ' ışk ile ḥün-āb gelsün çeşmüñe
La' lini yād it dūr-i nā-yāb gelsün çeşmüñe

63. SÇ. 593: 12^a; *Nā' ilī-i Kadīm Dīvānı*: 336. gazel, s. 530.

3a. ğam u şādī te' ākub birbirin: te' ākub gam u şādī birbirin D.

3b. gāh: geh D.

4b. Zerre-i: zerresi D.

4b. ḥurşīd-i: ḥürşīd-i D.

64. SÇ. 593: 12^b; *Neşātī Dīvānı*: 112. gazel, s. 196.

2. Bâğ-ı hüsnüñ geh gülin seyr eyle gâhî sünbülün
Tâbiş-i ruḥ ṭurra-i pür-tâb gelsün çeşmüñe
3. Zîr-i zülfinden nigâh it ‘ârız-ı pür-tâbına
Nîm-şebde pertev-i meh-tâb gelsün çeşmüñe
4. Leblerin seyr it temâşâ kııl ruḥ-ı hoy-kerdesin
Geh ‘arâḡ gâhî şarâb-ı nâb gelsün çeşmüñe
5. Olmadil-ḥâli **Neşâtî** âb u ṭâb-ı ‘ışḡdan
Mihr-i ruḥsâr ile dâ’im âb gelsün çeşmüñe

65.

Ṭâhir

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Ser-â-pâ tîğ-i ğamzeñle vücûdum dâğ dâğ olsun
Ḳaẓâ-yı sîne-i ümmîd-i reşḡ bâğ bâğ olsun
2. Ḳo itsün sûz-ı nâm-ı ‘ışḡ cismüm dâğıyla memlû
Ki her dâğı şeb-târ-ı ğama bir şeb-çerâğ olsun
3. Rehâ-yâb olmaḡ isterse o dil senüñ ḥavâdişden
Nişîmengâhı dâ’im mesned-i künc-i ferâğ olsun
4. Dirîğâ ‘âşıḡuñ mehcûr-î ḥasret nigâh idüp
Enîsün ey ḥod-ârâ tâ-be-key herkinde bâğ olsun
5. Gel ey sâḡî baña ol bâde-i gül-fâmdan vir kim
Şeb-i târîk-i hicre her ḥayâli bir çerâğ olsun
6. Baña her-dem ḥayâl-i ḡaddi hem-dem olduğı yiter
Hemân ol âfet-i yâd-âşinâ dünyâda şağ olsun
7. Gülistân-ı ruḡından dür ola murğ-ı dil **Ṭâhir**
Yazıḡ ey verd-i ter hem-şoḡbetün zâğ u kelâğ olsun

[13a]

66.

Nef'î Efendi*Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün*

1. Bir tolu nûş it şarâb-ı nâb gelsün çeşmüne
Mest olursañ nâza başla h̃âb gelsün çeşmüne
2. Ğamzeñe pür-tâb iken tâkat getürmezâfitâb
Bâde 'aqlı var ise bî-tâb gelsün çeşmüne
3. Hüsniñ ibilmek dilerseñ bir nazar mir'âta bak
Âfitâbuñ pertevi meh-tâb gelsün çeşmüne
4. 'Âşık iseñ ağlamakla bitmez iş bir çâre gör
Sen gerek yaş dök gerek h̃ün-âb gelsün çeşmüne
5. Rind iseñ **Nef'î** humâr-ı ba' deden açma gözün
'Âlemün hâli hayâl-i h̃âb gelsün çeşmüne

67.

Vecdî Efendi*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

1. Güle 'arz-ı cemâl it lâleveş 'aşkuñla dâğ olsun
Zamân-ı devlet-i hüsniñde ol dâhı çerâğ olsun
2. Görüp 'aks-i müjem incinme rûy-ı tâbdârunda
O hâr-ı ter gül-i ruhsâruna dîvâr-ı bâğ olsun
3. Dem-i gül-geştedür gûşe-nişînânı ayaklandur
Meded imdâd-ı reftâr ile sâkî ber-ayağ olsun
4. Şeb-i 'işretde yaqsun şem'î zevkî şu'le-i sâgar
Elümde câm-ı dâğ-ı cân-ı eyyâm-ı ferâğ olsun
5. N'ola Bâkî vü Nef'î gitdügin yâd itmese yârân
Zarûret mi çekerler tâze şî' re **Vecdî** şağ olsun

66. SÇ. 593: 13^a; *Nef'î Divânı*: 128. gazel, s. 285.

1a. tolu: dolu D., çeşmüne: çeşmine D.

67. SÇ. 593: 13^a; *Vecdî Divânı*: 52. gazel, s. 35.

68.

Rıfķī*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün*

1. Esīr-i ğamzeye sevdā-yı zūlf-i yār müşkildür
Belī erbāb-ı kayd-ı seyr sünbūlzār müşkildür
2. Dürr-i la' liyle dendān-ı lebūñ ta' bīr olur ammā
Beyān-ı nīm-nāz-ı ħandede güftār müşkildür
3. Ne taħrīr eylesün Behzād-ı dil naķş-ı miyānuñda
Taħayyül mūmteni' güncāyiş-i pūr-kār müşkildür
4. Göñül peykān-ı tīr-i ğamzeñ ayırmaz derūnından
Bilür derd-i firāk-ı mahrem-i esrār müşkildür
5. Dime bī-hūde ey **Rıfķī** fiġān-ı bülbüli zīrā
Şekīb-i kāviş-i ŧāķat-rübā-yı ħār müşkildür

[13b]

69.

Vecīhī*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün*

1. Cefāya yüz tūtarsa ol şeh-i bī-dād müşkildür
Saña 'arz-ı tazallüm ey dil-i nā-şād müşkildür
2. Tebessüm-āşinā olmaz leb-i mā-nüvis vāveylā
İderse bī-vefāyı nāle vü feryād müşkildür
3. Dile şevķ ü şafā gelmez hücūm-ı ceyş-i āfetden
Ĥişārī-i sipāh-ı düşmene imdādı müşkildür
4. Hevāyīdür göñül ol 'işvegerse āteşīn-meşreb
Olur mı mütteħid ĥiġ ūlfet-i ezdād müşkildür

68. SÇ. 593: 13^a69. SÇ. 593: 13^b; *Vecīhī Divānı*: 19. gazel, s. 86-7.

3a. āfetden: miñnetden D.

4a. Hevāyīdür göñül ol 'işve gerse: Hevāyi dil o yār-ı nāz-ı sitem D.

4b. ezdād: üsdād D.

5. Rüsûm-ı 'işvesin naķş eyledüm ben şafha-i dilde
Vecîhî baña taķlîd idemez Behzâd müşkildür

70.

Rızâyî Efendi

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Kaşuñ nişân-ı mühr-i Süleymân girih girih
Oldı berât-ı hüsnüñe ' unvân girih girih
2. La' lûñ nigîn-i hâtem-i perverîdür senüñ
Naķş oldı anda mühr-i Süleymân girih girih
3. Haţtuñ tılısm-ı genc-i leţâfet degül midür
Dür itmiş anı def' -i su' bân girih girih
4. Sünbül mi yâ benefşe mi bu haţt-ı dil-güşâ
Yâ tarh olındı şahn-ı gülistân girih girih
5. Vaşf eyledi **Rızâyî** girih-gîr-i zülfüñi
Reşkinden oldı sünbül [ü] reyhân girih girih

71.

Şehri

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Füzûn iderse n'ola derdümi devâ-yı Mesîh
Zemîn-i cânı marâz-ı ider hevâ-yı Mesîh
2. Hased o hûn-ı dil-âşâma kim nigâh itmez
Açarsa her nefesi çeşme-i du' â-yı Mesîh
3. Fiğân şerî'at-i ' aşk-ı hayât-ı düşmenden
Ki naķş-ı mu' cizedür rûh-ı bî-fedâ-yı Mesîh
4. Tavâf ider dili kurbâniyân libâsından
Harîm-i dîde-i bîmâruñı şifâ-yı Mesîh

[14a]

70. SÇ. 593: 13^b. (Bu gazel, Rızâyî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.)

71. SÇ. 593: 13^b; *Şehri Dîvânı*: 17. gazel, s. 70.

5. Hāmūş **Şehrî** bu mu' ciz-demâne zemzemededen
Semâ' -ı cānumı ta' zîb ider şadâ-yı Mesîh

72.

Fehîm Efendi

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Rind-i ' aşkâm baña bir rind-i cihân olsa güzel
Ġamze-i mesti gibi nâdire-dân olsa güzel
2. Ġamzeler eyler iken itse tebessüm gâhî
Bâ' iş-i fitne vü fitne-nişân olsa güzel
3. Hûn-ı ' uşşâka dahı tıfl iken olsa mu' tād
Perveriş-yäfte-i şîre-i cān olsa güzel
4. Şāfam āyîne-şıfat naķş u nigārı sevemem
Sāde-i levhem baña başdan başa ān olsa güzel
5. Ehl-i dil olmayıcaķ dil-bere mā' il olamam
Ben **Fehîm** 'em baña gönlümce cüvān olsa güzel

73.

Fehmî Efendi

Me' ūlū Fā' ilātü Me' fā' ilū Fā' ilün

1. Dildür kemend-i zülf-i girih-gîr-i iltifāt
Cān mübtelâyı tırta-i zencîr-i iltifāt
2. Bālâ-nişîn çeşm-i gümândâr-ı ebrûvân
Eyler derūnumı hedef-i tîr-i iltifāt
3. Hañcer-be-dest-i ğamze esîr-i nezâresi
Cellād-ı çeşm-i küşte-i şemşîr-i iltifāt
4. Güftâr-ı dil-nüvâz feraħzâr-ı ' işvesi
Ġam pîşesinde nicedür şîr-i iltifāt

72. SÇ. 593: 14^a; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: 97. gazel, s. 550.

2b. fitne vü: fitne vü hem D.

73. SÇ. 593: 14^a.

5. **Fehmî** bu şî' r-i nüſha-i cezbü'l-kulûb ile
Olduñ cihânda müftî-i teşhîr-i iltifât

[14b]

74.

Riyâzî

Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Pervânenüñ ki üstine oldu şerer-feşân
Evrâk-ı nüſha vü ğamı şem' itdi zer-feşân
2. İç ol meyi ki dest-i bedel ser-be-ceyb ğam
Şevk ile ola rakşa girüp dest ü ser-feşân
3. Feyzinden ide çeşme-i hırşîdi behre-dâr
Bir mest-i 'aşk kim ola dâmân-ı ter-feşân
4. Gösterdi şem'-i bezm-i şafâ aña rûy-ı germ
Pervâne rakşa girdi olup bâl ü per-feşân
5. Ben ol **Riyâzî** yem ki ser-i tâb-ı nazmuma
Dâmân-ı şu' le oldu şererden güher-feşân

75.

Nef'î

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Nigeh maḥmûr u ğamze mest-i nâz u nâz mestâne
N'ola itse dil-i şürîde keşf-i râz mestâne
2. Degül pervâne bir ser-mest-i bülbüldür ki meclisde
İder gül zannidüp şem' üstine pervâz mestâne
3. Benem ol 'âşık-ı şürîde kim Cibrîl rakş eyler
Nevâ-yı nâleme ney olsa ger demsâz mestâne

74. SÇ. 593: 14^b; *Riyâzî Divânı*: 409. gazel, s. 494-95.

2a. İç: Sun D., ğam: olup D.

3a. behre: tab D.

4a. şafâ aña rûy-ı germ: şafâ rûy-ı germ-i dil D.

5a. tâb-ı nazmuma: tar-ı nazmumu D.

75. SÇ. 593: 14^b; *Nef'î Divânı*: 130. gazel, s. 285-86.

3a. kim: ki D.

4. Mü'essirdür maḥabbet ol kadar kim reşk ider bâde
Lebin emdürse ger bir dil-ber-i mümtâz mestâne
5. Meded tiğ-i zebânından şakınsın ğamze-i sâķī
Söze geldükçe Nef'î-i süḥan-perdâz mestâne

76.

‘Âlî Efendi

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Nigeh-i ser-mest-i nâz u ğamze-i ḥ’ün-ḥ’ârâşüfte
Kemend-i zülf-i dirhem ṭurra-i ṭarrâr âşüfte
2. Bugün şahn-ı çemende gördüm ol serv-i ḥırâmânı
Giribân çâk ü dâmen-çide destâr âşüfte
3. Esîr-i dâm-ı ‘aşq olmazdı gönlüm ol kadar ammâ
İgen reftâr-ı mestâne igen güftâr âşüfte
4. Perişân olmasun mı sünbül ü gül-zâr-ı endişem
Ki ben âşüfte dil âşüfte zülf-i yâr âşüfte
5. Ne hoş demdür ne ‘âlemdür k’ola ‘arz-ı niyâzumdan
Dil-i cânâne ḥürrem ḥâtır-ı ağıyâr âşüfte
6. Olur dâ’im nesîm-i feyz medḥ-i rûy u zülfünden
Gül-i ma‘nâ şüküfte ğonçe-i ṭumâr âşüfte
7. Raḥîķ-i nazm-ı pāk ü ḥüsn-i ta‘bîr-ibülendümle
Cebîn-i ğonçe pür-çîn ü dil-i gülzâr âşüfte
8. Yiridür olsa reşk-i la‘l ü ruḥsârından ey ‘Âlî
Kâlem-i hem-vâre mestâne süḥan her-bâr âşüfte

77.

[15a]

4a. kim: ki D.

4b. emdürse: öpdürse D.

76. SÇ. 593: 14^b; *Edîmeli Âlî Divânı*: 89. gazel, s. 199.

4a. gül-zâr-ı: nev-bâğ-ı D.

4b. ben âşüfte dil: dil âşüfte ben D.

Sāmī Efendi

Mef'ulü Mefā'ilün Fe'ulün

1. Gelmez dile dāsītān hayret
Sözindedür āsitān hayret
2. Dīrīne-i şarāb hūş yirdür
Büy-ı hoş būsītān hayret
3. Bī-harf-i şadā terennüm eyler
Nev-bülbül [ü] bülbülān hayret
4. Āmed-şüd-i şubḥ u şām bilmez
Sükkān nüh āsumān hayret
5. Nīrān-ı ümīd-i vehm ne eyler
Cānbāz-ı rīsmān-ı hayret
6. Huld olsa yiri qarār kılmaz
Perverde-i ḥandān hayret
7. **Sāmī** gibi bī-ḥabergerekdür
Efkende-i ḥandān hayret

[15b]

78.

Tıflī

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Kōnuldı ḥavz-ı devāt üzre nāvedān-ı qālem
Şu virdi gülşen-i ma'nāya bāğ-bān-ı qālem
2. 'Ayān olan ḥaṭ-ı nev-ḥīzi şanma kātib-i Şun'
Şaḥīfe-i ruḥına itmiş imtiḥān qālem
3. Görince ma'n-ı mu'ciz-nümā-yı eş'arum

77. SÇ. 593: 15^a.

78. SÇ. 593: 15^b; *Tıflī Ahmet Çelebi Divānı*: 131. gazel, s. 304.

1a. Kōnuldı: Nihāda D.

1b. ma'nāya: ebyāta D.

2a. 'Ayān olan ḥaṭṭ-ı nev-ḥīzi şanma kātib şun': Henüz ser-zede ḥaṭṭı meger debīr-i ezel D.

2b. ruḥına: raḥne D.

Dehân-ı hücreyi bî-cây ider zebân-ı kalem

4. Yakında geldi dilâ bir gulâm-ı Hindûdur
Şikeste ise ‘aceb mi dağı zebân-ı kalem
5. Tutardı vâdî-i teslîmi **Tıflîyâ** düşmen
Semend-i tab‘ uñı alsam ele sinân-ı kalem

79.

Tâhir

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Zevk-bağış olsa ‘aceb mi dile âlâm-ı vağan
Hâlet-i mey gibidür hâtıra-i nâm-ı vağan
2. Âfitâb-ı şafağ-ı ğurbete şad ħande ider
Feyz-i nûr-ı siyeh-i tîregî-i şâm-ı vağan?
3. Nûr-ı ħurşîd-i kıyâmet gibi eyler mi tûlû‘
Revzen-i dîde-i cân u dile eyyâm-ı vağan
4. Bu ħıyâbân-ı ğamuñ servini gördükçe gelür
Hâtıra kâmet-i ħübân-ı gül-endâm-ı vağan
5. Kudsiyân taraf-ı ħarîminde tavâf itmekde
Sâye-güsterde-i ‘arş olsa n’ola bâm-ı vağan
6. Çekmeyen serzeniş-i râh-ı beyâbân-ı ğamı
Ne bilür ne’ydüğini rütbe-i ikrâm-ı vağan
7. Haşre dek keyfiyet-i neşvesi zâ’îl mi olur
Ol ki **Tâhir** ola ser-mest-i mey-i câm-ı vağan

80.

Şehri

4a. dilâ bir gulâm-ı: o bir nev-nihâl-i D.

5a. Tutardı vâdî-i teslîmi **Tıflîyâ** düşmen: ‘Adû nevâzîş-i zırh ü siperdedür Tıflî D.

5b. tab‘ uñı: tab‘ ile D.

79. SÇ. 593: 15^b.

80. SÇ. 593: 15^b; *Şehri Divânı*: 10. gazel, s. 66.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

[16a]

1. Açıldı gonca-i çemen-efrüz-1 'andelîb
İtdi tülû' kevkeb-fîrüz-1 'andelîb
2. Gûş-1 güli pür eyledi şerh-i derûn ile
Hûnîn-terennümât-1 gülû-sûz-1 'andelîb
3. Taşvîr-i maşşer eyledi her berg-i gülşene
Kilk-i mihir terâviş-i nev-rûz-1 'andelîb
4. Ğarķ itdi hûn-1 şekveye dîvân-1 gülşeni
Feryâd-1 sine-kâv u ciger-dûz-1 'andelîb
5. Teklîf-i gülşen itme baña **Şehrî** gönlümi
İtmez şükûfte nağme-i deh-rûz-1 'andelîb

81.

Rızâyî

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ebrû ile cebîni idüp âşikâre mevc
Bir iki fûlk-i nâzüki atmış kenâra mevc
2. Şad-pâre oldu dil yine çîn-i cebîn ile
İtdi şikeste zevrağumuz pâre pâre mevc
3. Çîn-i cebîn kodı dili fikr-i kenârda
Reh-zenlûk itdi keştî-i deryâ-güzâra mevc
4. Ferhâd ider mi tîşe-i ğamdan serin ħalâş
Tûfân-1 'aşğdur bu çıkar kûhsâra mevc
5. Deryâyı feyz cûşa gelürse bād-1 şevķ ile
Gelmiş **Rızâyî** yine dökülmüş kenâra mevc

82.

Cevrî

81. SÇ. 593: 16^a; *Rızâyî Divânı*: 16. gazel, s. 124.

5a. feyz: şevķ D., gelürse: gelüp D.

82. SÇ. 593: 16^a; *Cevrî Divânı*: 125. gazel, s. 227-228.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Nice bir germ ola dilde ser-i bāzār-ı heves
Bir dem olmaz mı ki encāma ire kār-ı heves
2. Nice bir nūkhēt-i zūlf ü şiken-i kākül ide
Dili meftūn-ı hevā ‘ aklı giriftār heves
3. Nice bir mekr ü füsūn-ı nıgeh-i çeşm-i bütān
Dem-be-dem eyleye cān u dili bīmār-ı heves
4. Nice bir ḥasret-i rūy-ı gül-i bāğ-ı ümīd
Nice bir serzeniş-i nīş-ter-i ḥār-ı heves

[16b]

5. Rāḥat-ı cānuñı düşde göremezsın **Cevrī**
Ḥāba varmazsa eger dīde-i bīdār-ı heves

83.

Vecdī Efendi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Olalı meclis-i nāzuñda mey-i nāb ḥarām
Olur ey dīde-i maḥmūr baña āb ḥarām
2. Ḥābda olmasa ümmīd-i vişālūñ ey şūḥ
Ḥaşre dek olur idi çeşmümüze ḥāb ḥarām
3. Olmış āyīn-i maḥabbetde ser-i ‘ uşşāka
Dāğ-ı ḥūnīn ḥelāl u gül-i sır-āb ḥarām
4. Zīr-i ebrūda görüp çeşmini bildüm ki gönül
Mezheb-i ḥüsnde mestāneye miḥrāb ḥarām
5. Bezm-i ğayrı daḥı pür-nūr ide inşāf inşāf
Şeb-i **Vecdī**ye ola şu‘ le-i meh-tāb ḥarām

84.

4b. Nice bir serzeniş-i: Nice bir zaḥm-ı ser-i D.

83. SÇ. 593: 16^b; **Vecdī Divānı**: 41. gazel, s. 29.

1b. Olur: Oldı D.

2b. çeşmümüze: dīdemüze D.

4a. gönül: degil D.

Fehîm Efendi

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Çözme zülfün bâğbânı itme sünbül den hacîl
Perde-püş itme ruhuñ kıl bülbülü gülden hacîl
2. Neşve-i mülden degül sürhî-i rûy-ı ehl-i 'aşk
Belki itmiş zevk-i la' lûñ anları mülden hacîl
3. Hışm ile olsun nigâh it bü'l-hevesler rağmına
'Âşık-ı maḥcûbuñam itme tegâfûlden hacîl
4. Gör gül-i ra' nâyı kim fikr-i ruhuñla bâğda
Güş idüp sūzişle nâlem oldı bülbül den hacîl
5. Şoñradan bigâne-tavr olma **Fehîm-i** 'âşıka
Bî-tekellûf âşinâ olur tecâhûlden hacîl

85.

'Azmi

Meḥ' ulü Fâ' ilâtü Meḥ' ilü Fâ' ilün

1. Hâk oldı rāh-ı maḥdemüñe cûy-ı intizār
Gül gül ki tutdı gözlerüñi cûy-ı intizār
2. Oldı helāk cānum içün tîr ile kemān
Müjgān-ı çeşm-i ḥasret ebrû-yı intizār
3. Şahn-ı feẓâyı sîñede dāğ-ı siyeh midür
Bu ḥüsne bıraḳdı nāfeyi āhû-yı intizār
4. Bāz-ı nigāh-ı ḥasretüme dām olup gider
Rāh-ı belāda ḥalkā-i gîsû-yı intizār
5. Hep mûcib-i vişāl imiş ey 'Azmi ağlama
Āyîn-i dāğ-ı ḥasret ile cûy-ı intizār

86.

[17a]

84. SÇ. 593: 16^b; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: 98. gazel, s. 552.

85. SÇ. 593: 16^b.

[Meylî]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Köhne rind-i gūşe-i mey-ḥāne-i ğamdur göñül
Cür' a-nūş-ı sâġar-ı leb-rîz-i mâtemdür göñül
2. N'ola pür-tâb olsa aḥker-pāre-i sūzān gibi
' Ārîz-ı gül-berg-i bâġ-ı ' aşka şeb-nemdür göñül
3. Dūr-bāş-ı ġamze olmaz māni' -i zevk-i nigāh
Şoḥbet-i ḥāş-ı vişāl-i yāre maḥremdür göñül
4. Neşve-i şahbā-yı ġamdur ' āşıka ḥālet viren
Münkir-i keyfiyet-i peymāne-i Cem'dür göñül
5. Eylemez bezm-i vişāl-i yāre ümmîd-i vuşul
Teng-nāy-ı ġamda **Meylî** şād u ḥurremdür göñül

87.

Fehîm Efendi

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Fiġān idüp dimezüz kim ġamuñ nesin gördük
Ġam olmasa dir idük ' âlemüñ nesin gördük
2. Cihānı ' aynek-i cāmından eyledük seyrān
Eger ḥaḳîḳate baḳsaḳ Cem'üñ nesin gördük
3. Kemān-ı ebrū-yı cānāna baḳ fesāneyi ḳo
Dilîr imiş ṭotalum Rüstem'üñnesin gördük
4. Egerçi mu' ciz-i la' line olmazuz münkir
O ġonce-fem şeh-i ' İsi-demüñ nesin gördük

[17b]

5. Hemîşe cinsine āzār u ḥîleden ġayrı
Daḥı **Fehîm** beni âdemüñ nesin gördük

88.

86. SÇ. 593: 17*. (Başlık: Fehîm Efendi N.)

87. SÇ. 593: 17*; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: 96. gazel, s. 536-37.

Neşâtî Efendi

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Zihî şafâ diyecek 'âlemün nesin gördük
Sitemden özge dağı hem-demün nesin gördük
2. Hümârı derd-i ser ü neşvesi bükâ-engiz
Bu bezmgâhda cām-ı Cemün nesin gördük
3. Nişân-ı tîr-i sitem olduğundan özge meger
Derûn-ı sîne de dâğ-ı ğamuñ nesin gördük
4. Raķīb-i zālîme ifşâ-yı rāzdan ğayrı
Aķan bu dîde-i terden demün nesin gördük
5. Hemîşe zaķm-ı sitemle helâkdur kârı
Neşâtîyâ biz o 'îsî-demün nesin gördük

89.

'Ârifî Efendi

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Ne ğeşt-i şaķn-ı ğulşendür ne seyr-i şal' at-ı ğuldür
Murādum istimâ' -ı nâliş-i pür-süz-ı bûlbûldür
2. Ba' id olmaz nigâh-endâz-ı luşf olmaķ dil-i zâra
O tıfl-ı nâz-perverdüm nev-âmûz-ı teĝâfûldür
3. Qazâyı deşt-i ħ'ün-ħ'âr-ı emelde bî-sütûnâna
Mühim-sâz-ı sebûk-bârî hemân terk-i tecemmûldür
4. İnanma iltifât-ı pür-firîb-i fitne-cüyâna
O düzdîde nigâh-ı merĥamet maķz-ı ta' allûldür

88. SÇ. 593: 17^b; *Neşâtî Divânı*: 76. gazel, s. 173.

4a. Raķīb-i zālîme ifşâ-yı: Neşâtîya keder-i keşf-i D.

5. Bu beyit, *Divân*'da farklıdır.

5. zaķm-ı sitemle helâkdur kârı, Neşâtîyâ biz o 'îsî-demün: hâl-ı ruhın dâmeniyle setr eyle, Biz ol dü zûlf-i ham ender-hamuñ D.

89. SÇ. 593: 17^b; *'Arif Süleymân Divânı*: 91. gazel, s. 241-42.

1b. nâliş-i: nâle-i D.

3a. bî-sütûnâna: bî-nevâyâna D.

5. İder her demde hāmeñ ʔarḥ-ı resm-i sīmyā-kārı
Meger ey ‘Ārif-i sāḥir devātuñ çāh-ı Bābildür

90.

[Tıflı]

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Girihler kiğörinen şanma ol meh-rūda kāküldür
Henüz açılmamış bağ-ı vefāda tāze sünbüldür

[18a]

2. Şarar sākī anı bir rişte-i sürḥ ile pey-der-pey
Cevānān ile güyā devr-i meclis deste-i güldür
3. İder bir şem‘ -i zer ḥākisterin izhār kıldukça
Ser-i gül-bünde verd-i āl üzre şanma bülbüldür
4. Ya şāḥ-ı ergavāna bir tezerv-i āteşin konmuş
Yaḥūd bāzū-yı pür-dāğuñla cānā sāgar-ı müldür
5. Duḥān-ı āhdur yir yir ‘alevler kim zuhūr eyler
Açılmış gülşen-i miḥnetde Tıflı sürḥ-i sünbüldür

91.

Cevrī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün

1. Çarḥa kılma ser-fürū iḳbal için ğayret budur
Hem gedā hem pādişāh-ı ‘ālem ol devlet budur
2. Her ne deñlü himmete endāze olmazsa yine
Müşteri olma metā‘ -ı devlete himmet budur

5a. ʔarḥ-ı: çarḥ-ı D.

5b. Meger: Seniñ D.

90. SÇ. 593: 17^b; *Tıflı Ahmet Çelebi Divānı*: 42. gazel, s. 215. Başlıkta: Riyāzī Efendi N.

1a. ki görinen şanma ol mehrūda: kim ḥam olmuş tārılar ile şanma D.

1b. Henüz açılmamış bağ-ı vefāda: Vefā bağında dāḥı nā-şükūfte D.

2b. Cevānān ile güyā: Resīde tāzelerle D.

3. İder bir şem‘ -i zer ḥākisterin izhār kıldukça, Ser-i gül-bünde verd-i āl üzre şanma: Yine elbette bir şem‘ üñ olur pervānesi Tıflı, Gelenden dil-remīde gülşeninden devr-i D.

4b. cāna: la‘lin D.

5. Duḥān-ı āhdur yir yir ‘alevler kim zuhūr eyler, Açılmış gülşen-i miḥnetde Tıflı sürḥ-i sünbüldür: Ḥayāl-i kākülünle dīde ü dil ülfet itmişdür, İki minā-yı pirāye konulmuş iki sünbüldür D.

91. SÇ. 593: 18^a; *Cevrī Divānı*: 38. gazel, s. 196.

3. Hûn-ı dil nûş eyle ‘âlem bilmesün keyfiyyetüñ
Hem yine dürdî-keş-i mey-hâne ol ‘işret budur
4. Hâk-i pâ-y-i ‘arş-ı ferş-i râh iden şâhib-dile
Rûzigârı pâ-y-mâl-i nâz kıl rif‘at budur
5. Hem-nişîn eyle dili dil-berle sen çık aradan
Rind iseñ **Cevrî** şafâ-yı meclis-i vahdet budur

92.

Riyâzî Efendi

Mef‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlû Fâ‘ilün

1. Vuşlat recâsın itme güzelden edeb budur
Bildür hemân hûlûşuñı hûsn-i taleb budur
2. Hep cezbe-i maḥabbet idi kârı eyleyen
Çıkmağa çâhdan meh-i Ken‘ân sebep budur
3. Doymaz o şûhı görmege müstesķi-i nigâh
Deryâ-keş-i nezâre olan teşne-leb budur
4. Yabâna atma dürdide ey rind-i bâde-ḥ‘âr
Zîrâ ḥamîr-i mâye-i ‘ıyş u tarab budur

[18b]

5. Va‘d itmiş idi gelmege bir gice ḥâneñe
Şâd ol saña kim müjde **Riyâzî** o şeb budur

93.

Vecîhî

Mef‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlû Fâ‘ilün

1. Nâm-ı vişâli añmayayumhimmetüm budur
Bezm-âşinâ-yı hecr olalı niyyetüm budur

4a. pâ-y ‘arş-ı: pâ-y ol ‘arş-ı D., râh: rân D.

92. SÇ. 593: 18^a; *Riyâzî Divânı*: 78. gazel, s. 302-03. (Bu gazel, *Divân*’da yedi beyittir.)

1a. Vuşlat recâsın itme güzelden: Nâm-ı visali alma zebana D.

2a. kârı: kârın D.

5b. saña ki müjde **Riyâzî**: **Riyâzî** müjde saña kim D.

93. SÇ. 593: 18^b; *Vecîhî Divânı*: 45. gazel, s. 105-06.

2. Sîm-âbolur ʃabʿ nazarum düşdügi zamân
Teʾşîr-i ıztırâb ile hâşşiyetüm budur
3. Şavt-ı enîn-imuṭrib ü ḥûn-ı ciger şarâb
Zehr-âbe-nûş-ı bezm-i ğamam ʿ işretüm budur
4. Mülk-i belâya eyledi mesned-nişîn beni
Hâk-i derinde ol şanemüñ rağbetüm budur
5. Laḥt-ı cigerle lâle-sitâneyleüm rehin
Gül-çîn-ibâĝ-ıʿ aşk olalı şanʿ atum budur
6. Pehlû-nihâde-i dem-i tîĝ-i maḥabbetem
Ancaḫ cihânda tekye-geh-i râḫatum budur
7. Geldi dil taşavvura vaʿ d-i vişâl-i dost
Şimdi **Vecîh** māye-i germiyyetüm budur

94.

Rahmî

Mefâʿîlün Mefâʿîlün Mefâʿîlün Mefâʿîlün

1. Dil-i pür-derdümüñ ser-menzili deryâyı ğurbetdür
Ceresdür nâleler feryâd-ı sînem kûs-ı rihletdür
2. İtsem nʼola sînem ser-â-ser seng-i cevriyle
Dil-i divâneme ʿ âlemde ol sîncâb-ı ḫilʿ atdür
3. Gönüller şanma naḫş itdi görüben kebkebünşeklin
Felek altun benek giymiş gelür bir özge şûretdür
4. Görüp naʿ l-i semendün şeklini ger nʼola âh itsem
Şikeste dillere ol şehsüvârum dâĝ-ı ḫasretdür

2a. olur ʃabʿ : ʃabʿ olur D.

94. SÇ. 593: 18^b; *Rahmî Çelebi Divânı*: 66. gazel, s. 165.

1a. deryâyı: şahrâ-yı D.

2a. İtsem nʼola sînem: Kebûd itseñ nʼola cismüm D., cevriyle: mihnetle D.

2b. ʿ âlemde ol sîncâb-ı ḫilʿ atdür: şâhum o bir sîncâbî ḫilʿ atdür D.

3a. Gönüller: Şüreyyâ D., kebkebün: Leylînüñ D.

3b. altun benek giymiş gelür bir özge: ḫaylice ʿ âlemde nigârâ sikke D.

5. Baḳarsuñ **Rahm̃**ye cānā naẓar kıılma ḥaḳāretle
Ḥazer kııl eşk-i çeşm-i ‘āşıḳān deryā-yı rahmetdür

[19a]

95.

[Sūzī]

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Dilüm bir pehlevāndur rīsmānı istiḳāmetdür
Belā meydānı şaḥnında sūtūnı āh-ı ḥasretdür
2. Dilüm cān-bāzı āhum rīsmānın çarḥa bend itmiş
İrerse menzīle şan‘at degül bi’llāh velāyetdür
3. Dilüm cān-ı şem‘ ile seyre da‘vet eyler ol şūḥı
Niyāzla buluşmaḳ pehlevān-ı erbāya ‘ādetdür?
4. Ğamuñ dil pehlevānı seyrine şol deñlü cem‘ olmuş
Gören dir sīne-i bī-kīne şaḥrā-yı kıyāmetdür
5. Dil-i ‘uşşāḳı ilten menzil-i maḳşūda ey **Sūzī**
Du‘ādur cümle-i ihvāndan Ḥaḳdan ‘ināyetdür

96.

Şehri

Mef‘ūlü Mefā‘īlū Mefā‘īlū Fe‘ūlün

1. Ne muntaẓır-ı bū ne şabādan gilemendüz
Hicrān ile cān virmede Ya‘ḳūb-pesendüz
2. İtdük yine Tūr-ı dili ḥayretle müzeyyen
Müşṭāḳ-ı temāşā-yı tecellī-i bülendüz
3. Ey fā‘ide-cūyān-ı dü-‘ālem size müjde
Maḥşerde daḥı dest-i der-āğūş-ı gezendüz
4. Yaḳmazsa n’ola cismümüzü āh-ı şerernāk

5a. Baḳarsuñ: Sırışk-i D.

5b. ‘āşıḳān: ‘āşıḳuñ D.

95. SÇ. 593: 19^a

96. SÇ. 593: 19^a; *Şehri Divānı*: 50. gazel, s. 86.

İ' cāz-ı maḥabbetle ḥas-ı bāriḳa-bendüz

5. Biñ nāle-i cān-sūz ile āteş-zedelerde
Şivenger-i **Şehri** vü ğazā-ġir-i pesendüz

97.

Fehīm

Mef' ūlū Mefā' īlū Mefā' īlū Fe' ūlūn

1. Biz gerçi ki dīvāne-reviş rind-i levendüz
Bilmekde rümūz-ı dili Cibrīl-pesendüz

2. Dīvāneyüz ammā felege ḥande-zenānuz
Müstehzi-i şāḥib-ḥired-i bī-hüde-pendüz

[19b]

3. Pā-best iderüz zāde-i Meryemde olursa
Şayyād-ı şanem-ḥāne-i zünnār-ı kemendüz

4. Ser-tā-be-ḳadem dīde olur görmege yāri
Āyīne-i küstāḥ-ı nazardan gile-mendüz

5. 'Aşḳ āteşine şabrada şākird-i **Fehīm**üz
Āteşde sema' itmede üstād-pesendüz

98.

Nāzire-i [Riyāzī]

Mefā' īlūn Mefā' īlūn Mefā' īlūn Mefā' īlūn

1. Yanup yakılduġum cānāneden şanmañ şikāyetdür
Ġaraż bir çeşnī-i zevḳ-i taḳrīr-i ḥikāyetdür

2. Verā-yı dil ḳomaz kūyuñda hergiz nāle vü zārı
Buña ser-menzil olmaz 'aşḳ rāh-ı bī-nihayetdür

3. Rumūz-ı 'aşḳdur muṭrib-i nīk-maẓmūn taḳrīri
Meger 'uşşāḳa gelmiş nāme-i mihr ü maḥabbetdür

4. Görinür her eşer kim şāh-rāh-ı rāstdan bīrūn

97. SÇ. 593: 19^a; *Fehīm-i Ḳadīm Dīvānı*: s. 468.

98. SÇ. 593: 19^a; *Riyāzī Dīvānı*: 159.gazel, s. 345-46.

Nişân-ı pây-ı kec-reftâr-î mestâne devletdür

5. Urur meclisde muṭrib el ele şıyt u şadâ eyler
Murâdı bezm-i ‘ıyş u ‘işrete yârânı da‘ vetdür
6. ‘ Aceb mi ey **Riyâzî** ḥaşm-ı bed-meşreb getürmezse
Sözün ser-ḥoş-ı şaḥbâ-yı ḥum-ı fazl-ı belâğatdür

99.

Cevrî

Mef’ülü Mefâ’ilü Mefâ’ilü Fe’ülün

1. Ser-mest-i ḡamuz gerçi ne rindüzne levendüz
Nüş eylemedeḥün-ı dili ḡamze-pesendüz
2. Bir ‘ işveyi biñ cāna alursak nigehtinden
Bâzâr-ı maḥabbetde yine fâ’ide-mendüz
3. Pest eylemezüz ḥāk-i reh-iḡaddini ammā
Biz mertebede zülfi hevâsıyla bülendüz
4. Hem zülf-i girih-ḡir-i maḥabbetle esirüz
Hem ‘aḡl-ı hevâyı-revişe silsile-bendüz
5. **Cevrî** ki ola nükte-serâ Rûm-ı süḥānda
Müstāḡn-î şad bülbul-i Şîrâz u Ḥucendüz

100.

Neşâtî

Mef’ülü Fa’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

1. Bir dil ki tâb-ı ‘aşḡ ile âteş-nihād olur
Cevründe görse şu‘le-i şevḡi ziyād olur
2. Her ḥün-ı dide penbe-i dāḡ üzre kim düşer
Ḥasret-zemîn-i sinede güller ḡuşād olur
3. Āḥ ol şarâb-ı nâzdaki luṭf-ı keyfe kim

99. SÇ. 593: 19^b; *Cevrî Divânı*: 112.gazel, s. 223.

100. SÇ. 593: 19^b; *Neşâtî Divânı*: 31.gazel, s. 145.

Ġamzeñle ‘ işveye sebep-i ittiḥād olur

4. Levḥ-i ḥayāle naḳş-ı ḥaṭuñ kim çeker göñül
Aña şevād-ı merdüm-i dīde midād olur
5. Yek-rengî-i maḥabbeti gör kim Neşāṭiyā
‘ Aşık sitemle pür-ğam iken yine şād olur

[20a]

101.

Cevrî

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Şevḳ-i lebünle sūziş-i dil kim ziyād olur
Bir tāb-dār gevher-i āteş-nihād olur
2. Zaḥmuñla sīnem ülfet iderse ‘ aceb midür
Şemşirün anlara sebep-i ittiḥād olur
3. Ġamzeñle āşinālığa bir çāre isteyen
Cāndan keser ‘ alāḳayı dilden deyād olur
4. Zülfünde dil ne deñlü perişān ise yine
Düşdükçe ḥāk-i pâyüne memnūn-ı bād olur
5. **Cevrî** zuhūr-ı ḥaṭṭuñı fıkır eylesevelî
Mecmū’ a-i ḥavādiş-i kevn ü fesād olur

102.

Fehîm

Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün

1. Egerçi mümteni’ dūr şāḥ-ı mercān mīve-ḥīz olmak
Nihāl-i surḥ-ı müjgānum nedendür dāne-riz olmak
2. Cihān-ı ‘ aşḳda gel fitne-gāh-ı kūy-ı yāri gör
Aña maḥşūşdur bir günde yüz biñ rüsta-ḥīz olmak

101. SÇ. 593: 20^a; *Cevrî Divānı*: 55.gazel, s. 202.

1b. nihād: nijād D.

102. SÇ. 593: 20^a; *Fehîm-i Kadîm Divānı*: gazel, s. 522. (Bu gazel, *Divān*’da yedi beyittir.)

3. Benüm ol şūhumuñ şemşîr-i müjgânına kalmışdur
Dem-i tîğ-i kazâdan dahı hūn-pālā vü tîz olmak
4. Eger mevc-i havâdiş gelse kıl âgūsuñ âmâde
Ne mümkündür miyân-ı bahırda cāy-ı gürîz olmak
5. Niçün la‘l-i lebūñ ‘uşşāka düş-nām u ‘itāb eyler
Nigāh-ı şūhuña lāyıkdur ancak pür-sitîz olmak
6. Zelîl olmak **Fehîmā** Rûm’da her vech ile yegdür
Baña lâzım degüldür mülk-i Mısr içre ‘azîz olmak

103.

Nā’ilî

Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün

1. Neden cām-ı emel ey sākî-i devrân ‘azîz olmak
Dehân-ı dîl hūmār-ı ye’s ile hamyāze-rîz olmak
2. ‘Acebdür mest-i ‘ışka pāy-māl-i nāz iken ‘ālem
Ser-i meclisden ol mest-i tegāfûl germ-hîz olmak
3. Kazâ bismil-geh-i cān kār-zār-ı dilden el çekse
Nigāhından ne mümkün def‘-i āzār-ı sitîz olmak
4. Yine te’şîr-i hāl-i rûyîdur dilân-ı hūrāya
Nesîm-i kākûl-i ‘anber-feşân umüşk-bîz olmak
5. Yine ey **Nā’ilî** şādābî-i berķ-i nighdendür
O çeşm-i nîm mestûñ hançer-i āzārı tîz olmak

104.

Şabri

Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün

[20b]

5b. ancak: ey şeh D.

6a. her: biñ D.

103. SÇ. 593: 20^a; *Nā’ilî-i Kadîm Divânı*: 192 gazel, s. 420.

3b. āzār-ı: āsār-ı D.

4a.dil-ân-ı: dāmân-ı D.

104. SÇ. 593: 20^b; *Sabri-i Şakir Divânı*: s. 155-56.

1. Seni görsem muḳarrerdür vüḳdum bî-niṣān olmak
Ne ḫācet yā benüm çün tîr-i ḡamzeñ der-kemān olmak
2. Ḥabāb-ı meyle ḳullan zevraḳ-ı ṣahbā-yı ey sāḳî
Münāsibdür eger bezḳ-i semenden bād-bān olmak
3. Çemende indi reh-vār-ı ṣabādan berg-i gül gördük
O ṣāh-ı ḫüsn ile mümkin degüldür hem-‘ inān olmak
4. Eger pîr-i maḥabbet eylemezse feyz-i bî-dārı
Gönül gencîne-i maḳṣûda güçdür pās-bān olmak
5. Vüḳdın gird-i bād-ı ‘ aşḳa aldırılmışken ey **Ṣabri**
‘ Acebdür Ḳays-ı şeydānuñ başında āṣiyān olmak

105.

Ṣehri

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fa‘ülün

1. Bir sencileyin āyṡe-i rāz ele girmez
Bir sencileyin tūtî-i ‘ cāz ele girmez
2. Bir sencileyin ḡonce-i mestūr açılmaz
Bir sencileyin bülbul-i ḡammāz ele girmez
3. Bir sencileyin fenn-i teḡāfûlde müselleme
Bir sencileyin ṣabrda mümtāz ele girmez
4. Bir sencileyin derd-i dil añlar güzel olmaz
Bir sencileyin ‘ āṣıḳ-ı hem-rāz ele girmez
5. Bir sencileyin āyṡe-i ḫüсне münāsib
Bir **Ṣehri** gibi rind-i naẓar-bāz ele girmez

[21a]

106.

Cevri

2b. eger: ana D.

5b.başında: serinde D.

105. SÇ. 593: 20^b; *Ṣehri Divānı*: 51 gazel, s. 87.

3b.şabırda: şabır ile D.

106. SÇ. 593: 21^a; *Cevri Divānı*: 99. gazel, s. 218.

Mef'ülü Mefā'îlū Mefā'îlū Fe'ülün

1. Bir sencileyin mest-i mey-i nāz ele girmez
Bir bencileyin 'āşık-ı ser-bāz ele girmez
2. Bir sencileyin fitne-i mestūr bulunmaz
Bir bencileyin āyīne-i rāz ele girmez
3. Bir sencileyin ḥüsn ile yektā güzel olmaz
Bir bencileyin 'ışk ile ser-bāz ele girmez
4. Bir sencileyin ḡonce-lebüñ vaşfına kâdir
Bir bencileyin nâdire-per-dâz ele girmez
5. Bir sencileyin yok dil-i **Cevrî** ile hem-dem
Bir bencileyin maḥrem ü dem-sāz ele girmez

107.

Şabri

Mef'ülü Mefā'îlū Mefā'îlū Fe'ülün

1. Bir sencileyin şūḡ-ı perî-nāz ele girmez
Bir bencileyin 'āşık-ı dem-sāz ele girmez
2. Bir sencileyin bülbüli çok ḡonce açılmaz
Bir bencileyin zemzeme-perdāz ele girmez
3. Bir sencileyin kām-veş āyīne-ruḡ olmaz
Bir bencileyin rind-i nazar-bāz ele girmez
4. Bir sencileyin āyīne-i şun' -ı İlāhî
Bir bencileyin tūtî-i i' cāz ele girmez
5. Bir sencileyin şāha da **Şabri** gibi meddāḡ
Bir bencileyin sözde siḡir-sāz ele girmez

108.

Mezākî

3b. ser-bāz: mümtāz D.

107. SÇ. 593: 21^a. Şabri (Bu gazel, *Şabri Divânı*'nda yer almamaktadır.)

108. SÇ. 593: 21^a; *Mezākî Divânı*: 124. gazel, s. 177.

Mef'ülü Mefā'îlü Mefā'îlü Fe'ülün

[21b]

1. Dil-ber zer-i destâr u gül-i ser-beri n'eyler
Ol hüsni-ı Hüdâ-dâd meger zîveri n'eyler
2. Bu hüsni ile dünyâyı harâb itse o âfet
Ferdâ-yı kıyâmetde 'aceb maşşeri n'eyler
3. Hurşide tenezzül mi ider 'âşık-ı şeydâ
Mecnûn-ı melâmet-zede tâc-ı zeri n'eyler
4. Rindân-ı Hüdâ-bîne yiter câm-ı şikeste
Bezm-i Cem ü âyîne-i İskenderi n'eyler
5. Ey 'âşık-ı bî-tâb bu temkîn ne belâdur
Bir zevrak-ı işkeste meger lengeri n'eyler
6. 'İşk âteşi dilden tutuşur dâğ ne lâzım
Höd-süz olur 'üd-ı fenâ micmeri n'eyler
7. Bezl-i güher itse ne 'aceb böyle **Mezâkî**
Gencür-ı tabî' at bu kadar gevheri n'eyler

109.

Tâhir

Mef'ülü Mefā'îlü Mefā'îlü Fe'ülün

1. Hüsniñ dile kaşd itmede zîb-i feri n'eyler
Mestâne yiter gamzelerün hançeri n'eyler
2. Dil-dâde-i la' l-i leb ü ruhsâr-ı laîfün
Câm-ı Cemi âyîne-i İskenderi n'eyler
3. Dil-teşne-i hün-âb-ı ciger olmasa ol şüh
Tizi-i dem-i tîğ-i kazâ cevheri n'eyler
4. Bî-minnet-i rehber irişür menzile bî-bâk

1a.ser-beri: ber-seri D.

2a.itse: itdi D.

3b. zeri: seri D.

109. SÇ. 593: 21^b

Merdān-ı Hudā keş-me-keş-i rehberi n'eyler

5. Çeşmün ki virür katl-i dile ruḥsatı āmmā
Da'vā-giri-i maḥkeme-i maḥşeri n'eyler
6. Rindān-ı mey-āşām ḥum-ı 'ālem-i 'aşka
Bir cür'a-i nā-pūḥte yiter sāğarı n'eyler
7. **Ṭāhir** gibi āzāde-dil-i minnet-i devrān
Ḳayd-ı kemer-i 'izzeti tāc-ı seri n'eyler

110.

[22a] **Riyāzī**

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Cihānı ḥün-ı eşküm tutdı dil 'ummān-ı āteşdür
Buña yāḳūtdan zevraḳ gerek tūfān-ı āteşdür
2. Dil-i saḥtı ider mīnā-yı şāfī āteş-i sine
İderler bunda sengi şīşe bir dükkān-ı āteşdür
3. Şalup 'aksin girür āteşlere gül-gün ruḥ-sāruñ
Elüñde sāğar-ı mey sāḳiyā meydān-ı āteşdür
4. Ne lāzım böyle germ itmek şabā şem'-i şeb-efrūzı
Ser-i pervāneye bir kim şerer tūfān-ı āteşdür
5. Semender-meşrebān-ı şūr-ı 'aşka feyz-i rūḥ eyler
Riyāzī sāğar-ı mey çeşme-i ḥayvān-ı āteşdür

111.

Ṭarzi

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün

1. Cilvesin ol naḥl-i nāz u mest-i şūr-engiz ider
Bir ḥirāmı 'āleme āşub rūstā-ḥiz ider

110. SÇ. 593: 22^a; *Riyāzī Divānı*: 67. gazel, s. 295.

1b. tūfān-ı: dil ḳan-ı D.

3b. Elüñde: elde D.

4b.bir: ser D.

111. SÇ. 593: 22^a.

2. İstemez mest-i maḥabbet bir nefes cāmın teḥī
Sāğar-ı peymāne-i ‘ömr olsa da leb-rîz ider
3. Nev-bahār-ı ‘ışk kim gül-bün-fürüz-ı verd ola
Feyz-i ḥār-ı ḥuşk-ı müjgānı bile gelmez ider?
4. Bir cefā-kîşe urulmuşdur dil-i mecrūḥ kim
Nevk-i tîr-i ğamzesin dest-i ḳazā ser-tîz ider
5. Bulsa tār-ı zülf-i ‘anber-būy müşğînin şabā
Sünbūlistān-ı feżâyı çîne dest-āvîz ider
6. Zāhîde zîkr itse **Ṭarzî** neşve-i cām-ı lebin
Bāyezîd olsa şikest-kāse-i perhîz ider

112.

Ṭıflî

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Çeşmüñ ol dem kim ḥadeng-i ğamzeñi ser-tîz ider
Her nigāh-ı nîm-nāzuñ kār-ı rüstā-ḥîz ider
2. Şîve-ireftār ile itdükçe gül-i geşt-i bâğ
Gül-bün-i müjgānı tahrîk-i nefes gül-rîz ider
3. Feyz-i ‘aşkum istese mānend-i naḥl-i ergavān
Çüp-ı ḥuşk-ı ḥîzerānı ser-be-ser gül-ḥîz ider
4. Dād gerdūndan ki bir āşüfte ḥālūñ ḳaşdına
‘Ālemi āşüb ḥîz u dehri şūr-engîz ider
5. Oldı bir şūḥuñ esîr-i ‘aşkı dil kim **Ṭıfliyā**
Ḥançer-i Behrām-ı bîm-i çeşmi cevher-rîz ider

[22b]

112. SÇ. 593: 22^a; *Ṭıflî Ahmet Çelebi Divânı*: 21. gazel, s. 193.

1b. nîm-nāzuñ: nîm-tābuñ D.

2a. reftār ile: reftār D., itdükçe sen: itdükçe D.

3a. ‘aşkum: ‘aşkuñ D.

4a. ḳaşdına: ḳatline D.

5b. cevher-rîz: cevher-ḥîz D.

113.

Neşâtî*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

1. Gider mi ' aşıkun ğam hâtır-ı miḥnet ḳarīninden
Huşuṣā cevri mu' tād ola yâr-ı nâzenīninden
2. Dil ol pervâne-i germ-ülfet-isûz-ı maḥabbetdür
Olurbiñ şem' peydâ gâhi âh-ı âteşininden
3. Nihân her gûşe-i çeşminde biñ âşûb ile girye
Ḥazer ol ğamze-i şûhuñ ḥazer ey dil kemīninden
4. Nice mestâne feryâd itmesün gülşende bülbüller
Çıkarılmış yine her bir ğonce bir cām âstīninden
5. Şafâ-yı dehri gördük seyr-i bâğ itdük **Neşâtî**veş
Dil-i pür-dâğ-ı lâleyle gülün çīn-i cebīninden

114.

Şabri*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

1. Dil eylerdi şikâyet zülf-i yâr-ı nâzenīninden
Ḥalâş itse serin bend-i kemend-i çīn-çīninden
2. Ḥadeng-i cevri âḥir saña ḳaldı dil-berün ey dil
Benüm kârum tamâm oldı nigâh-ı evvelīninden
3. O meydân-gīr-i ' işret ḳandadır sâķī ki dīv-i ğam
Ḥalâş olmazdı ğâr-ı dilde tīg-i âteşininden
4. Gül-âb-ı feyz-i luṭfindan tehīdür şīšemüz çün kim
Ne ḥâşıl gülsitân-ı devletün ezhâr-ı çīninden
5. Niyâza idemez cür'et çemende gâh ölür **Şabri**

113. SÇ. 593: 22^b; *Neşâtî Divânı*: 90. gazel, s. 182.

1a. ḳarīninden: endühgīninden

3a. girye: fitne D.

114. SÇ. 593: 22^b; *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 167-68.

4a.der-şīšemiz çün kim: der-şīşe-ı hâtır D.

[23a]

Hezār-ı nā-tüvān-ı şāh-ı gülün çīn-çīninden

115.

Ruḥī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ağlasam ben yaraşur kim baña bülbül didiler
Sen gül ey gonçe-i ra‘ nā ki saña gül didiler
2. Felegün ḥālını bildürmek için insāna
Şaldılar bülbülü feryādına gel gül didiler
3. Ḥūblar murğ-ı dil-i ‘ aşıkı şayd itmekiçün
Bir dü-zāğ eylediler nāmına kākül didiler
4. Leb-i la‘ l ü ruḥ-ı yār olmayacak ‘ uşşāka
Didüm āyā nedür eglenme gül ü mül didiler
5. Çemen-ārā-yı cihān olmağ için zülfünde
Bir nümüne kodılar nāmını sünbül didiler
6. Raḥmı olur mı didüm ‘ aşıkā ma‘ şūqlaruñ
Nedür ey **Rūḥ-ı** şeydā bu tecāhül didiler

116.

Riyāzī

Me‘ülü Fā‘ilātü Me‘ülü Fā‘ilün

1. Ol ḥāllerle çāh-ı zeḳān kân-ı fitnedür
Ḥaṭṭ-ı ‘ izārı āfet-i devrān-ı fitnedür
2. Kim fehmi ider o gūşe-i ebru işāretin
Ġamzeñ bilür yine ki zebān-dān-ı fitnedür
3. Eşk-i revān ki bu dil-i pür-tābdan çıkar
Kaynarsan’ola lücce-i ‘ ummān-ı fitnedür

115. SÇ. 593: 23^a

116. SÇ. 593: 23^a; *Riyāzī Dīvānı*: 151. gazel, s. 341. (Bu gazel, *Dīvān*’da yedi beyittir.)

2b.yine ki: ki yine D.

4. Hālũñ miyān-ı hālka-i zũlf-i siyāhda
Endiş-nāk-iser-be-giribān-ı fitnedür
5. Āřub şaldı ‘āleme nazmum **Riyāziyā**
Bir nev-zuhūr-ı ‘ālem-i ‘irfān-ı fitnedür

117.

şabri

Meş ũlũ Fā‘ilātũ Meřā‘ĩlũ Fā‘ilũn

1. Ğamzeñki nũktedān-ı debistān fitnedür
Andan bũtān mihr-i sebaş-řān fitnedür
2. Hindũ-yı hāl oturduğı yirden ider için
Aldanma gũz sũkũnına sultān fitnedür
3. Bāde girişme sākĩ ĩse ‘işve şeşm-i yār
Ol ğamzelerle meclis-i mestān fitnedür
4. Seyl-i řarāba virdi řarābātĩ muştesib
Çekseñ cihān ğamın n’ola řũfān fitnedür
5. Gice dũřũrdi mestleri bir birine
Rez duşteri ki řũhre-i devrān fitnedür
6. Bir laşza şor mı rāřat ola şurrasında dil
Bād-ı řabā ki silsile-cũnbān fitnedür
7. Ceyb-i dili keser şaşın ol ğamzeñ **řabriyā**
Yaşlaşma āna kim ser-i dũzdān fitnedür

118.

řıflĩ

Meş ũlũ Fā‘ilātũ Meřā‘ĩlũ Fā‘ilũn

1. Ğamzeñ egerçi şıfl-ı debistān-ı fitnedür

[23b]

117. řÇ. 593: 23^a; *şabri-i şakir Dīvānı*: s. 133.

1b.mihr-i: şehr-i D.

3a. Bāde girişme sākĩ ĩse: Sāki girişme bāde D.

3b. mestān: nestān D.

118. řÇ. 593: 23^b; *řıflĩ Ahmet çelebi Dīvānı*: 27. gazel, s. 199. (Bu gazel, Dīvān’da beş beyittir.)

Ammā ki meşķ-i ‘işvesi destān-ı fitnedür

2. Cünbişleriyle gūşe-i ebrū-yı dil-rübā
Taḥrīk-i āteş-i dile dāmān-ı fitnedür
3. Tār-ı siyāh-ı kākül-i āşūb-ı rūzigār
Ḥāl-i ‘izārı kūy-ı girībān-ı fitnedür
4. Ruḥsār-ı ḥāldārı kızardukça bādeden
Kibrīt-i ‘aşķa āteş-i sūzān-ı fitnedür
5. Sākī ḥarāb-ı mest-i sebū bir cihān bahār
Diller şu gibi aķmada tūfān-ı fitnedür
6. Zencīr çekse zūlf-i dil-āvīzdenn’ola
Ḥāl-i ruḥuñ ki güsteri eyvān-ı fitnedür
7. **Tıflı** benüm o şā‘ir ü sāḥir ki her sözüm
Meşşāta-i ‘arūs-ı şebistān-ı fitnedür

119.

Neşātī

Meḥ’ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. İtmiş tūtalum sūz-ı dile ḥāme taḥammül
İtmek gereke ḥavşala-i nāma taḥammül
2. Olsa n’ola geh dilde gehī gözde ḥayāli
Ḳābil mi meger germī-i ḥammāma taḥammül
3. Gör çāk-i girībānını dil bezm-i çemende
Mestāne olup itmedi bir cāma taḥammül
4. Çözmiş yine gülşende şabā-bend-i ḳabāsın

[24a]

1b. Āmmā ki meşķ-i: Ser meşķ-i nāz D.

2a. dil-rübā: dil-keşi D.

4. Bu beyit, *Dīvān*’da yer almamaktadır.

5b. Bu mısra, *Dīvān*’da yer almamaktadır.

6. Bu beyit, *Dīvān*’da yer almamaktadır.

119. SÇ. 593: 23^b; *Neşātī Dīvānı*: 80.gazel, s. 175-76. (Bu gazel, *Dīvān*’da yedi beyittir.)

3a. Gör çāk-i: Çak itdi D.

Bildüm yoğ imiş goncede ibrāma taḥammül

5. İnşāf hele ancak olur sende **Neşātī**
Bu za' file bār-ı ğam-ı eyyāma taḥammül

120.

Nā'ili

Mef'ülü Mefā'îlü Mefā'îlü Fe'ülün

1. Yok 'ışk-ı dil-ārāmda Behrāma taḥammül
Görse seni eyler mi dil-ārāma taḥammül
2. Şor nergis-i maḥmūruña sāķī ki ḥumāra
Ma' kûl mıdur rind-i mey-āşāma taḥammül
3. Fi'l-ḥāl tegayyür gelür ol ser-ḥoş-ınāza
İtmez bir iki sāğar-ı gül-fāma taḥammül
4. Mümkün mi o lebden dil-i şad-pār mezāka
Cullāb-ı şeker-ḥande-i düşnāma taḥammül
5. Taḥķīk bu kim **Nā'iliyā** eylemez olduķ
Evzā'-ı şütür-gürbe-i eyyāma taḥammül

121.

Nazmī

Mef'ülü Mefā'îlü Mefā'îlü Fe'ülün

1. 'Ayb olmaz o şūḥitmese iķdāma taḥammül
Ḥāşıl bu ki kâbil degül ārāma taḥammül
2. Gördükde mey-i la' l-i güli bülbül olur mest
İtmez o tenün ḥavşala bir cāme taḥammül
3. Mecbūr dem-i 'aşıkı nüş itmede ğamzeñ
Şahbā göre mümkün mey-i āşāma taḥammül

120. SÇ. 593: 24^a; *Nā'ili-i Kadīm Dīvānı*: 229.gazel, s. 448.

2a. Dīvān'da bu kelimesi var.

121. SÇ. 593: 24^a; *Şeyh Mehmet Nazmī Dīvānı*: 121. gazel, s. 732. (Bu gazel, Dīvān'da altı beyittir.)

1b. ārāma: ibrāma D.

2a. Gördükde: Gördükçe D.

[24b]

4. Elbette olur faşl-ı bahār ile feraḥ-nāk
Ol dil ki ide serdā'i eyyāma taḥammül
5. Bezm-i mey ola yār ola gül-zārda **Nazmî**
İşmet idemez ḥaḳ bu ki ārāma taḥammül

122.

Tāhir*Meḥ'ülü Meḥā'ilü Meḥā'ilü Fe'ülün*

1. İtdüm o ḳadar miḥnet-i eyyāma taḥammül
Kim bār gelür sāḡar-ı gül-fāma taḥammül
2. Taḥrîr idemez vaşf-ı ḥaṭ-ı rûy-ı nigârı
Çok fitne ḳopar eyleyemez ḥāme taḥammül
3. Mümkîn o perî zādı kenār eylemek ammā
Dil eyleyemez ḥavfdan ibrāma taḥammül
4. İtmez mi şanursın beni ey şûḥ-ı cefā-cû
Şad-zaḥm-ı ser-i ḥançer-i düşnāma taḥammül
5. Şun cām-ı lebûñ **Tāhir-i** dil-teşneye k'ola
Nûş-ı meye rindān-ı mey-âşāma taḥammül

123.

Cevrî*Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün*

1. Kāküli dilleri hem ḥāk ile yek-sān eyler
Hem yine bād-ı hevāsında Süleymān eyler
2. Ğamzesi diller alur nāz çeker töhmetini
Çeşmi dünyâyı yıḳar fitneye bühtān eyler
3. Gāh olur luṭf-ı hevā-yı çemen-ārā-yı edeb

122. S. 593: 24^b.123. SÇ. 593: 24^b; *Cevrî Divânı*: 65. gazel, s. 205-06.

2a.çeker: şeker D.

Bir nefesde lebini ğonçe-i ħandān eyler

4. Gāh olur feyz-i nesīm-i İrem-ābād-ı sūħan
Dāmen-i luṭfını pūr-berg-i gül-i cān eyler
5. Çeşmi bir Rüstem-i pūr-ħīle ki bir ‘ işve ile
Dil-i ‘ ışkı hedef-i nāvek-i müjgān eyler
6. Leşker-i cān u dīle olsa muḳābil nigehi
Berḳ-i nāz u sitemi tīrine peykān eyler
7. Ṭab‘ -ı **Cevrī** ki ola rāz-ğüşā-yı ma‘ nī
Zevḳ-i esrār-ı sūħan dilleri şādān eyler

[25a]

124.

Riyāzī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Gerdiş-i cām-ı şafā dilleri şādān eyler
Ḳadri cevri ü sitem-i gerdiş-i devrān eyler
2. Yaḳmağa dāğ-ı ğamuñ olsa da pīr-i Ken‘ ān
Lāle-veş pīrehen-i Yūsuf’ı sūzān eyler
3. Bir dahı cem‘ idebilmez dil-i şad-pāresini
Ğonce-veş ol ki hevāñ ile perişān eyler
4. Yirde ḳalmaz güzelüm ħūn-ı şehīdān-ı‘ aşḳ
Tācina mihr-i felek la‘ l-i Bedeḥşān eyler
5. Ey **Riyāzī** göricek ħüsn-i libās-ı sūħanum
Ser-i teslīmi ‘ adū kūy-ı girībān eyler

125.

Feyzī

4b. luṭfını: nutḳını D.

7b. şādān: ḫayrān D.

124. SÇ. 593: 25^a; *Riyāzī Dīvānu*: 77. gazel, s. 302.

4a. güzelüm ħūn-ı şehīdān-ı ‘ aşḳ: görelüm ḳān-ı şehīd-i ‘ aşkum D.

125. SÇ. 593: 25^a (Bu gazel, Topkapılı Feyzī ve Feyzī Kefevî Dīvānı’nda bulunmamaktadır.).

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Çarhkim hüsünüñi reşk-i meh-i Ken‘ân eyler
Seni bu cılve hased-kerde-i ihvân eyler
2. Nazar-ı ehl-i dile mazhar olan tıfl ise de
İbtidâ cılve-gehin mekteb-i ‘irfân eyler
3. Seyr idüp hüsünüñi cân virmeyen üftâdenüñ
Kâtı nâ-çâr kalup çâk-i girîbân eyler
4. N’ola Yûsuf gibi bir bende-i fermân-ber isek
Bu güzellik seni dil Mısrına sultân eyler
5. Luṭfına tâb u taḥammül mi olur ey **Feyzî**
Ol perî her kime kim kahr ider ihsân eyler

126.

Maḥvî

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Nigeh-i luṭfî dile ‘ışkı nigehbân eyler
Heves-i zülfi demi ‘aşkı perişân eyler
2. Mu‘ciz-i hüsünüñi ol mâye-i nâzûk gör kim
‘Âlemi ḥaste gören çeşmine bühtân eyler
3. Dili dem-beste ider luṭf-firîb-i nigehi
Bilmez ol ḥaste şanur derdine dermân eyler
4. Şu‘le-i dâğ-ı ğamuñ eyledi mestânesini
Cünbüş-i çeşm-i terüm ‘âlemi ḥayrân eyler
5. Anı âğuş-ı ḥayâlünde görüp ey **Maḥvî**
Dil-i Cibrîlî kazâ düşmenî-i cân eyler

127.

Neşâtî

[25b]

126. SÇ. 593: 25^a.

127. SÇ. 593: 25^b; *Neşâtî Divânı*: 41. gazel, s. 151.

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Görüp sūz-ı derūnum ol kadar şerm ü hicāb eyler
Ki dā'im rūyına hākisterin āteş niķāb eyler
2. Göñül bismil-geh-i ğamda o murğ-ırışte bir pādūr
Ki dā'im havf-ı tır-iġamzesiyle ıztırāb eyler
3. Düşürmez ğamzeler mestāne elden şaġar-ı nāzı
Görün dārū'l-emān-ı şabrı da bir gün harāb eyler
4. Virür bir keyf-i tāze her nigāh-ı mesti 'uşşāka
Şarāb-ı nāz kim çeşmin o şūhuñ nīm-h'āb eyler
5. Ne lāzım ğamzeler çekmek Neşāṭī tīg-i ser-tizin
Göñül hōd naķd-i īşārına durmaz şitāb eyler

128.

Şabrī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Seni gördükçe her gül ol kadar şerm ü hicāb eyler
Ki perr-i bülbul-i ruhsārına bulsa niķāb eyler
2. Ne beñzer her habāb cū üzerinde hāneye düşe
Ki bī-ķaydāne çıķmış bir kenāra sır-āb eyler
3. Degüldür ber-ķarār üzre hayāl-i dil-rübā dilde
Şu 'aks-i gül gibi kim āb içinde ıztırāb eyler
4. Ne lāzım hum-ı tūfān-zāy-ı nūş-ı gerd-i nāṣīze
Beni bir ķatre ey sāķī harāb-ender-harāb eyler
5. Ben ol maḥsūd-ı çeşm-i bülbulān-ı 'aşķam ey **Şabrī**
Ki meftūn olduğum gül baña tevcih-i hūṭāb eyler

[26a]

2b. rişte bir pādūr: pūr-belādūr kim D.

2b. Ki dāim: Dem-ā-dem D. , tır-i: tīg-i D.

5b. Dīvān' da cān kelimesi vardır.

128. SÇ. 593: 25^b, Şabrī-i Şakir Dīvānı: s. 143-44.

4a. nūş-ı: mey ben D.

129.

Sırrî*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

1. Dilâ ye's ülfet ü ğam-kârı ümmîd-ihtilâf itmem
O miḥnet-âşinâyı maḥrem-i bezm-i neşât itmem
2. İdüp ceyb-i şu'ûrî nâḥun-ı çāk çāk-i ḥasret
Bi-ḥamdi'llāh āzār-ı ḥıredden ihtiyâf itmem
3. Göñül bezm-i feraḥ düşmendür ibrām itme besdür bes
Netice sâķiyâ câm-ı dili vaḳf-ı neşât itmem
4. Muḳîm-i künc-i ḥalvet-ḥāne-i taḳdîrdür göñlüm
Belî zāhid gibi endîşe-i ḥavf-ı şırât itmem
5. Beni gel mübtelâ-yı ḥüsn-i ümmîd eyleme **Sırrî**
Dilâ ye's ülfet ü ğam-kârı ümmîd-ihtilâf itmem

130.

Nazmî*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

1. Dil-i vaḥşet esîr-i kayd-ı bend-i ihtilâf itmem
O miḥnet-âşinâyı maḥrem-i bezm-i neşât itmem
2. Ben ol şehd-i rızâ nüşende teslîm-i kazâyam kim
Dimāğ-ı fikri telḥ bâde-i ḥavf-ı şırât itmem
3. Ḥadeng-i ḥışm-ı çeşm-i yârdan eyler ḥazer Cibrîl
Helāk olsam da ben tevcîh-i zihn-i ihtiyâf itmem
4. Hemîşe tih-nişîn-i câh-ı ḥırmānam bi-ḥamdi'llāh
Yine ser-rişte-i ümmîde ḳaṭ' â irtibâf itmem
5. Ḥuzûr-ı ḳalb-i künc-i ğamda taḥşîl eyledüm **Nazmî**
Mişâl-i tıfl-ı nâ-dân ârzû-yı inbisât itmem

129. SÇ. 593: 26*. (Bu gazel, Sırrî Dîvânı'nda yer almamaktadır.)

130. SÇ. 593: 26*; *Şeyh Mehmet Nazmî Dîvânı*: 128. gazel, s. 738-39.

3a. ḥışm-ı çeşm-i: çeşm-i ḥışm-ı D.

4b. ümmide ḳaṭ' â: maḳşûda aşla D.

131.

Ṭāhir*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

1. Dil-i ğam-ḥ'ārımı hem-şoḥbet-i bezm-i neşât itmem
O hicr-i yâr ile hoş-ḥâli vuşlat ihtilât itmem
2. Benem ol reh-rev-i bî-bâk rāh-ı müstaḳīm üzre
Riyâ-endîşe zâhid gibi ben ḥavf-ı şırât itmem
3. Çü tîrkeş sîne leb-rîz-i ḥadeng-i çeşm-i yâr iken
Yine tîr-i kazâyı ğamzesinden ihtiyât itmem
4. O sâlâr-ı sipāh mülk-i hırmānam ki olsamda
Ḳumâş-ı ye'sümi ferş-i bisât-ı inbisât itmem
5. Neşât-ı bî-neşât bâde-i ğam ile hoşam **Ṭāhir**
Dil-i ğam-ḥ'ârı mest-i bâde cām-ı neşât itmem

[26b]

132.

Şabri*Fā' ilâtün Fā' ilâtün Fā' ilâtün Fā' ilün*

1. Zevraḳ-ı şahbâda şanmañ kim şikest oldı ḥabâb
Rûzigâra yelkenin aldurdı keştî-i şarâb
2. Fülk-i ğamla baḥr-ı 'aşk içre hevānuñ n'eydügin
Ebr-i zülfinden bilür cān-ı dil-ipür-ıztırâb
3. Şarılır pîrâheni ol şûḥa ammâ 'âşıkunñ
Şu' le-i âhı şeb-i ḥayretde olur māh-tāb
4. Germ olup bezm âteşîn-âyîne-i ruḥsâr ile
Dîde-i bî-nûra döndi şişe-i şahbâ-yı nâb

131. SÇ. 593: 26^a.132. SÇ. 593: 26^b; *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 126-27.

2b. cān-ı: cāna D.

4a. olup: idâb D.

4a. ruḥsârile: ruḥsârânla D.

4b. şişe-i: sine-i D.

5. Çeşme-i cām-ı muşaffī sākiyā Cem hayrıdur
Olma mānī‘ andan erbāb-ı maḥabbet içse āb
6. Sākiyā maḥmūrluḡ yazmaḡ diler **Şabri** getür
Şol devātı kim midād-ı sürḡidür la‘ l-i müzāb

133.

‘**Ālī**

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Göz ucıyla ‘āşıkā geh luṭf ider gāhī ‘itāb
Bir ‘aceb şūḡ-ı cihāndur ol şeh-i ‘ālī-cenāb
2. ‘Ārızından seyr idüñ zülf-i siyāhın ol mehüñ
Şanki gül-berg üstine naḡş eylemişler müşg-i nāb
3. Rūy-ı pür-tāb u ‘āraḡ-nākin nice vaşf ideyin
Mihr-i ‘ālem-tābda olmaz bu deñlü āb u tāb
4. Gördüm ol şūḡ-ı cihān-ārā-yı bir şeb bāḡda
Sīneçāk zülf āşüfte şüküfte mest-i ḡ‘āb
5. Bir dem ‘**Ālī** olur mı ol leb-i ḡandānıyla
Şubḡ-dem gülzārda nūş eylesek cām-ı şarāb

[27a]

134.

Ṭıflī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Rūyuña karşı yüzün döndürse n’ola āfitāb
Nāliş-i ḡurşīd-i ruḡsāruñdan itmişdür ḡicāb
2. Bezm-i meyde giryeyi bī-iḡtiyār itsem n’ola
Āteş-i ‘ışḡ-ı ciger-sūzuñla dil oldu kebāb

5a. muşaffīsākiyā: muşaffāzāhidā D.

133. SÇ. 593: 26^b; *Edîmeli Ālî Divânı*: 6.gazel, s. 115.

5a. lebb-i ḡandānıyla: Meh-i Ken‘ ānla D.

5b. eylesün: eylese D.

134. SÇ. 593: 27^a. (Bu gazel, *Ṭıflî Divânı*’nda yer almamaktadır.)

3. Dā'imā ğamzeñ dil-i 'uşşāka hañcer çekmesün
Doğunur bir gün āna ey mäh-rū taraf-ı niķāb
4. Seyl-i eşkümden şaķınsun 'ıyda yer yokdur āña
Dökülüp saçılmasun gülzār-ı kūyuñda gül-āb
5. Olma **Tıflı** luţf ile yārūñ 'itābından emīn
Her kelām nükte-āmīzinde vardır bir 'itāb

135.

Cevrī

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Gözümde āb degül cūy-bār-ı haşretdür
Tenümde şerha degül reh-güzār-ı haşretdür
2. Semūm-ı āhum ile āb-ı telh-i eşkümden
Zemīn-i sīne-i dil şu' le- zār-ı haşretdür
3. Ne turfe 'ālem olur 'ālem-i maḥabbet kim
Hemişe ziynet-i bāğı bahār-ı haşretdür
4. Dikilse ḥāk-i behişte nihāl-i ümmīdüm
Yine resīde olan berg ü bār haşretdür
5. ' Aceb mi dāmen-i dil çāk çāk ise **Cevrī**
Biten bu bāğda hem-vāre ḥār-ı haşretdür

136.

Neşāṭī

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Ğam-ı firāk ile dil bī-dimāğ-ı haşretdür
Belā-yı hecr ile cān dāğ dāğ-ı haşretdür
2. Çıkar mı naḥl-i ümīd-i vişāl-i bār-āver
Zemīn-i şüre-i dilden ki bāğ-ı haşretdür

[27b]

135. SÇ. 593: 27^a; *Cevrī Divānı*: 31.gazel, s. 193.

3a.kim: kimi D.

136. SÇ. 593: 27^a; *Neşāṭī Divānı*: 43.gazel, s. 152.

3. Olur mı renc-i humār kederden āzāde
Dilūn ki çekdügi dā'im ayağ-ı hasretdür
4. Çü Kays u Kūhken elbette menzil-i 'āşık
Ya deşt-i vādī-i miḥnet ya dāğ-ı hasretdür
- [28a] 5. ' Aceb mi çıkmasa āhı Neşāti-i zāruñ
Tamām miḥnet ile bī-dimāğ-ı hasretdür

137.

Şehri

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Ümīdi ehl-i derdūn gül-bün-i gülzār-ı hasretdür
Reh-āverd-i bahārı deste deste ḥār-ı hasretdür
2. ' Aceb mi her şehīd-i ārzūnuñ nevḥa-pervāzı
Gelürse meşhedüm üzre ki şīven-zār-ı hasretdür
3. Dilā germ olma iḳbāl-i bahāra ' andelībāsā
Bizüm gülzārumuzda sebzolan ezhār-ı hasretdür
4. Eger itmezse āh-ı sīne-zādum ol büte te'sīr
Ta' accüb itme ey dil ḥāne-zād-ı nār-ı hasretdür
5. Muḥaşşal bir gülistān oldı gül gül dāğ ile sīnem
O gülzār içre Şehri ' andelīb-i zār-ı hasretdür

138.

Riyāzī

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Diyen murādumı yāre nigāh-ı hayretdür
Nice nigāh ki hem-rāh-ı āh-ı hayretdür
2. Dikilse rüyuña qarşu ' aceb midür müjeler

5b. miḥnet: firkāt D.

137. SÇ. 593: 28^a; *Şehri Divānı*: 41.gazel, s. 82.

138. SÇ. 593: 28^a; *Riyāzī Divānı*: 102.gazel, s. 315. (Bu gazel, *Divān*'da altı beyittir.)

Zemīn-i dīde de bitmiş giyāh-ı hayretdür

3. Baķar ķalur aña ‘āşık nigāhı düşdükçe
O dil-berüñ zeķanı şanki ķāh-ı hayretdür
4. ‘ Aceb mi encüm ü nergis gözin açup ķalsa
Cihān didükleri bir cāy-gāh-ı hayretdür
5. Nigāh-ı ķasreti kim raġbet-i neżāre iden
Riyāzī ħükm-i hümayün-ı şāh-ı hayretdür

139.

Nā’ilī

Mef’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün

1. Emvāc-geh-i ħün-ı ciger kim dilümüzdür
Gir-dāb-ı belā dām-ı reh-i sāhilümüzdür
2. Ol Ka’be-i ‘ışķuz ki kef-i pāy-ı taĥammül
Pür-ābile-i nīm reh-i menzilümüzdür
3. Ol rāh-ı revānuz ki ħarīm-i ħarem-i ‘ışķ
Pür-şūr-ı fiġān-ı ceres-i maĥmilümüzdür

[28b]

4. Mecnūn-ı Felātūn-sebaķ-ı ħikmet-i ‘ışķuz
‘Aķl-ı āfet-i tıfl-ı dil-i nā-ķābilümüzdür
5. Biz **Nā’iliyā** Ka’be-i ‘irfān-ı şafāyuz
Ervāĥ-ı suĥensecde-ber-i maĥfilümüzdür

140.

Cevri

Mef’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün

5. Bu beyitin birinci mısrası *Dīvān’* da yer almamaktadır.

139. SÇ. 593: 28^a; *Nā’ilī-i Kadīm Dīvānı*: 58.gazel, s. 316-17.

2a. Ol Ka’be-i: ol sālīk-i D.

3a. Ol rāh-ı: Ol Ka’be-i D.

4b. ‘Aķl-ı: ‘ışķ D., tıfl-ı: ‘akl D.

5a. şafāyuz: Hudāyız D.

5b. maĥfilümüzdür: menzilümüzdür D.

140. SÇ. 593: 28^b; *Cevri Dīvānı*: 45.gazel, s. 198-99.

1. ‘İşk-ı ezeli māye-i āb u gilümüzdür
Şevk-i ebedî cevher-i cān u dilümüzdür
2. Ol rāh-rev-i Ka‘be-i şıdkuz ki hidāyet
Dāmen be-kef-i nāka-keş-i maḥmilümüzdür
3. Ol bādiye-peymā-yı fenāyuzki ḥaḳīkat
Ārām-geh-i bedreḳa-i menzilümüzdür
4. Ol nüṣṣa-i ‘ışkuz ki dil-i Ḥirmis-i dānā
Ḥayret-zede-i mes‘ele-i müşkilümüzdür
5. Ol ṭurfe keşāverz-i dihistān-ı vücdüz
Kim deşt-i emel mezra‘-ı bî-ḥaşılumuzdur
6. Ol şāḥib-i ser-māye-i sevdā-yı cününuz
Kim mālîk-i sāmān-ı ḥıred sāyilümüzdür
7. **Cevrî** bizüz ol bî-ḥaber-i sırr-ı dü‘ālem
Āgāh-ı ḥaḳīkat bizüm eñ gāfilümüzdür

141.

Neşâtî

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Mest-i nāz olduğça çeşmüñ āfet-i bî-bāk olur
Dest-i ğamzeyle giribān-ı vera‘şad çāk olur
2. Kudsiyān reşk itmemek mümkün midür ol şayda kim
Raḥş-ı nāzuñda senüñ zîb-i ser-i fitrāk olur
3. Çeşm-i mihre tûtiyâ eyler felek her zerresin
Ārzü-yı sāye-i ḳaddüñle ol kim ḥāk olur
4. Gelse ḳüyuñdanşabāmeşk-i armağan cān dile
Ḥāk-i pāyuñ zîb-baḥş-ı dîde-i nem-nāk olur

[29a]

1b.cevher-i: neşve-i D.

141. SÇ. 593: 28^b; *Neşâtî Divânı*: 30.gazel, s. 144.

4b.meşk-i armağan cān dile: gāhı olup ‘anber-şemīm D.

5. Dāmen-i zülfe sunar bir gün **Neşāṭī** pençesin
Şāneveş bir dīl ki tīg-i ʿışk ile şad çāk olur

142.

Riyāzī

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Cism-i zerd ile o kim gül-zār-ı ʿaşka tāk olur
Biñ ġazāl-i mihr aña pür-ser-beste-i fitrāk olur
2. Feyz-iʿ aşk-ı pāki gör kim dāmen-i ālūdemüz
Şüst ü şūy-ı çeşme-i ħurşid ile nā-pāk olur
3. Şol kadar muʿ tāddur çāk olmaga el urmadan
Kendü kendinden giribānum benüm şad çāk olur
4. Düşürür altına bir ser-mest-i ħüsn-i ʿākibet
Kays-ı bī-dīl kim reh-i derd ü belāda ħāk olur
5. Ey **Riyāzī** olmayınca sürme-keş tevfiḳ-i feyz
Çeşm-i idrāke şu ʿā ı meyl-i āteş-nāk olur

143.

Ĥāletī

Meʿülü Fāʿilātü Meʿülü Fāʿilün

1. Dil vuşlatuñ ümīd idinüp derd-nāk olur
Bir ħastedür ki şihhat umarken helāk olur
2. Şāyeste görme cürʿ a-i cām-ı teğāfüle
Şol derd-mendi kim reh-i ʿaşkuñda ħāk olur
3. Gökde buluṭla ceng [ü] cidāl eyleyen peleng
Dūd-ı dilüm ħapuñda görüp bīm-nāk olur

142. SÇ. 593: 29^a; *Riyāzī Dīvānı*: 109.gazel, s. 319. (Bu gazel, *Dīvān*’da yedi beyittir.)

2b. ħurşid: ümmīd D.

4a. altına: dāmına D.

4b. Kays-ı: Kangı

143. SÇ. 593: 29^a; *Azmizāde Ĥāletī Dīvānı*: 276. gazel, s. 337-38. (1. beyit ve 5. beyitin ikinci mısrası *Dīvān*’da yer almaktadır.)

4. Sīnemde şerhalar eşer-i sūz-ı aşkdur
Tāb-ı temūz görse zemīn çāk çāk olur
5. Tūṭi-i ṭab-ı **Hālet-i** zāra meyl ider
Şol kimsenūn ki āyine-i ḳalbi pāk olur

144.

Fehīm

Meḥ'ulü Fā'ilātü Meḥ'ilü Fā'ilün

1. Diller ki zıkr-i lā' lūn ile pür-ḥurūş olur
Tesbīḥden gürūh-ı melā'ik ḥamūş olur
2. Ḥattı ki dūd-ı āteş-i āşūb u fitnedür
Tāb-ı 'izār-ı surḥı ile şu'le-pūş olur
3. Çeşmi ki mest-i 'işve-i maḥmūr-ı nāzdur
Ol dem ki bezm-i şīve ḳurup bāde-nūş olur
4. Dil cām u ğamze sāk'vü şūḥu girişme nuḳl
Ḥūn-ı ciger şarāb u ḳazā mey-fürūş olur
5. İtsem **Fehīm** la'-l-i 'araḳ-nākini ḥayāl
Dürr-i kelāmı zīver-i gūş-ı sürūş olur

145.

Cevrī

Meḥ'ulü Fā'ilātü Meḥ'ilü Fā'ilün

1. Gāhī ki nāzdan leb-i dil-berḥamūş olur
Dil güft ü gūy-ı ğamzesine çeşm ü gūş olur
2. Gördükçe zīr-i perde-i zülfinde ḥālını
Dāmān-ı ihtirāz-ı ḳazā fitne-pūş olur
3. Berḳ-i nigāh-ı ğamzesi olsa şerāre-pāş

5b. şol: ol D.

144. SÇ. 593: 29^a; *Fehīm-i Ḳadīm Divānı*: 217.gazel, s. 422-23.

1a. lā' lūn: lā' lī D.

5a. İtsem: İtse D.

145. SÇ. 593: 29^b; *Cevrī Divānı*: 57.gazel, s. 203. (Bu gazel, *Divān*'da yedi beyittir.)

[29b]

Āfet-resān-ı hırmen-i şad ‘aql u hūş olur

4. Nergisleri humārdan oldukça tāb-dār
Hūn-ı derūn-ı ğonce-i dil pūr-hurūş olur
5. Bāzār-ı nāz u ‘işveyi germ itseler n’ola
Yūsufı bu memleketūñ hod-fürūş olur
6. **Cevrī** olursa hem-ḳadeḥ-i çeşm-i yār-ı dil
‘Işḳa sebū-yı bezm-i heves zīb-i dūş olur

146.

‘Ālī

Meḥ ulū Fā‘ilātū Meḥā‘ilū Fā‘ilün

1. Nūş itmeseydi bir iki sāğar şarāb-ı nāz
Olmazdı böyle ğamzesi mest-i ḥarāb-ı nāz
2. Germ olmaz idi bāde-i nāb-ı girişmeden
Bulmasa bezm-i ḥüsni eger āb u tāb-ı nāz
3. ‘Arz itmez oldu rūyını ol ğonçe nāzdan
Dirsem ‘aceb mi ‘ārızına āfitāb-ı nāz
4. Bir gün olur mı açıla dest-i niyāz ile
Çekmiş yüzine şāhid-i zūlf-i niḳāb-ı nāz
5. ‘Ālīye ğamze itmedi anı kim eyledi
Geh şīve-i tegāfūl ü gāhī ‘itāb-ı nāz

[30a]

147.

Şabri

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ğamze-i kāfiri cādū-yı füsūn pīşe-i nāz
Çeşm-i merdüm-fiğeni siḥr ile āşufte-i nāz

146. SÇ. 593: 29^b; *Edirneli Ālī Divānı*: 24. gazel, s. 134.

4b. zūlf-i: luṭf-ı D.

147. SÇ. 593: 30^a; *Şabri-i Şākir Divānı*, s. 145-46.

1b. āşufte-i: pūr-şīşe-i D.

2. Ğamzesi ser-be-girībān gözi ālūde-i ħ'āb
Fikri ħ'ābında daħı' āşıķa endīşe-i nāz
3. Kāşr-ı dil şadme-i şad-cevr ile ħod oldu tamām
Yā ne lāzım o girişmeyle aña tīşe-i nāz
4. Deşt-i ħayretde ķor āvāre-i' aşķı çeşmūñ
Turfedür cādūdur ol āhū bize mīşe-i nāz
5. Bend ider istese bāl-i melegi ey **Şabri**
Tār-ı zülfiyle o cādū-yı füsün pīşe-i nāz

148.

Vecīhī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. İtse geşt-i çemen ol tāze gül-i gülşen-i nāz
Ğonçe-i bāğa olur āteş-i ħaclet-zen-i nāz
2. Fitne itmezdi ta' allüm-nigeh-i nāzından
Çeşm-i ser-mestine olmasa müselleme fen-i nāz
3. Ğamzeden nāz daħı olmaz idi emn üzere
Gūşe-i çeşmin eger eylemese me'men-i nāz
4. Sehv ile itse nevāzişde ol āfet şive
Yine her luţfı olur ' aşķa ābisten-i nāz
5. Evvelin şayd-ı **Vecīhī**-veş olurdı Cibrīl
Çeşm-i āfet-şikenin itse kemend-efgen-i nāz

[30b]

149.

Cevrī

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Çeşmūñ ki olmuş aña müselleme nigāh-ı nāz

4b. Turfedür: Turfe D.

148. SÇ. 593: 30^a; *Vecīhī Divānı*: 84. gazel, s. 137.

1b. Ğonçe-i: Nefhā-i D.

5b. Çeşm-i: Zülf-i D.

149. SÇ. 593: 30^b; *Cevrī Divānı*: 107. gazel, s. 221.

Eyler cihānı küşte-i āşūb-gāh-ı nāz

2. İtmiş nigāh ğamzeñi peymāne-i ğurūr
Mesned-niṣṣin-i ʿiṣve vü naḥvet-penāh-ı nāz
3. Mestāne ğamzelerle ḥırām eyleseñ olur
Her bir ḳademde biñ dil ü cān ḥāk-i rāh-ı nāz
4. Dil hem-ser oldı zülfüne eylerse yaraşur
Perr-i Hümāyı zīver-i ṭarf-ı külāh-ı nāz
5. Biñ fitne eyledi dil-i **Cevrī**de ihtifā
Ol dem ki ğamzeñ oldı kemīn-i sipāh-ı nāz

150.

Riyāzī

Meʿūlū Fāʿilātū Meḫāʿilū Fāʿilūn

1. Olmaya çeşm-i mesti gibi mey-perest-i nāz
Biñ ḥum ṣikeste itdi daḥı nīm-mest-i nāz
2. Cānı hedef iderken ol ebrū-kemāna dil
Sūfār-ı tīr-i ğamzesi bilmezdi şüst-i nāz
3. Ğamzeñ şarābı zevraḳ-ı ebrūdan içmese
Ruḥsār-ı ʿiṣve olmaz idi pūr-şikest-i nāz
4. Hem pūr-ḥumār-ı ʿiṣve gözüñ hem tamām mest
Hem ğamze germ-i şīve vü hem ḥod-perest-i nāz
5. Ruḥsār-ı ḥüsne perde çeküp dest-i şerm ile
Yaʿnī ki mülk-i ḥüsni ider zīr-i dest-i nāz
6. Dil vaşla naḳd-i cān ile ṭālib **Riyāzīyā**
Bilmez ne söyledüğünü ammā o mest-i nāz

3a. ğamzelerle: ʿiṣvelerle D.

5a. ihtifā: intizār D.

150. SÇ. 593: 30^b; *Riyāzī Dīvānı*, 220. gazel, s. 380-81. (Bu gazel, *Dīvān*'da yedi beyittir.)

5a. çeküp: çeker D.

6a. Dil vaşla naḳd-i cān ile ṭālib: Dil naḳd-i cān ile aña ṭālib D.

151.

Nā'îlî*Me'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün*

1. Kopsa yirinden ol kâd ükâmet gülûv kôpar
Bir fitnedür kıyâmet ile rû-be-rû kôpar
2. Târâc-ı mülk-i câna şaf-ârây-ı nâz olup
Müjgândan evvel ol nige-h-i tünd-ğû kôpar
3. Şehbâzgamzeñ eylese kâşd-ı Hümâ-yı dil
Cibrîl-veş melâ'ikeden hây u hû kôpar
4. İtdükçe nîm nâz-ı tebessüm taraf taraf
Gül-gönçe-i ümmîdün için güft-gû kôpar
5. Ey **Nā'îlî** nihâl-i siyeh bâğ-ı bahtdan
Ne gönçe-i emel ne gül-i ârzü kôpar

[31a]

152.

Nāmî*Me'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün*

1. Her berķ-i âh kim dil-i 'uşşâkdan kôpar
'Aks-i ğâzabdur ebrû-yı burâkdan kôpar
2. Şahñ-ı hırâmı dillere mahşer hücûm ider
Her türk-tâz-ı nâz gehî sâkdan kôpar
3. Ol diķķat-i nâzar ki cemâle güristedür
Bir şu'ledür ki dîde-i müştâkdan kôpar
4. 'Arz eyle niş-i mâr-ı zülfi la'line
Nûş-ı sürâğ lâbüd o tiryâkdan kôpar
5. Şanmañ felekde berķ-i dıraĥşân u şıyt-ı ra'd

151. SÇ. 593: 30^b; *Nā'îlî Kādīm Dīvānı*, 74. gazel, s. 330.

4a. İtdükçe: Oldukça D.

4b. ümmîdün: dehānuñ D.

152. SÇ. 593: 31^a. (Bu gazel, Edirneli 'Âlî Dīvānı'nda yer almamaktadır.)

4a. Vezin tutarsız.

‘ Aks-i fiğân u âh bu nüh-tâkdan kıpar

6. Her-dem meşâm-ı cāna iren bŷy-ı kākŷlŷ
Ol şemmedŷr ki nāfe-i ıtlākdan kıpar
7. Bir ‘ ālem ile Nāmī perīşān gŷrdi gehī
Şīrāze-i dili ben evrākdan kıpar?

153.

Neşātī

Mefā‘īlŷn Mefā‘īlŷn Mefā‘īlŷn Mefā‘īlŷn

1. Gŷnŷl ‘ arz itse hālŷn sen şeh-i hŷbāne olmaz mı
Dŷşŷp geh pāyŷnā geh gŷşe-i dāmāne olmaz mı
2. Yitermecrŷh-ı tīğ-i ğamze olduğ ğonçe-i la‘ lŷñ
Nemek-rīz-i tebessŷm olsa zahm-ı cāna olmaz mı
3. O tāb-ı hŷsn ile gel bezmi teşrīf eyle de seyr it
Sebŷlar şem‘ ŷñe sāğar gibi pervāne olmaz mı
4. Gŷnŷl kim ‘ ārız-ı pŷr-tābuñā āyīnedŷr dā‘im
O mŷşğŷn tŷrraya mŷjğān-ı çeşmŷm şāne olmaz mı
5. Bulup tenhā seni bir gŷn **Neşātī** reh-gŷzāruñda
Biraz aĥvālŷni ‘ arz itse kŷstaĥāne olmaz mı

[31b]

154.

Nŷzhet

Mefā‘īlŷn Mefā‘īlŷn Mefā‘īlŷn Mefā‘īlŷn

1. Fŷsŷn çeşmŷñde ārām eylese mestāne olmaz mı
Şabā ol tŷrrada mihmān ola dīvāne olmaz mı
2. Şaĥŷn ma‘ zŷr-ı mest-i sāğar-ı kām-ı cihān olma
Bu ‘ işret-ĥāne kim ma‘ mŷr ola vīrāne olmaz mı
3. Ser-i zŷlfinde yārŷñ tā-be-keyāzŷrdedŷr diller

153. SÇ. 593: 31^a; *Neşātī Dīvānı*, 135. gazel, s. 210.

154. SÇ. 593: 31^b.

Nesīm-āsā dilāzār olmasañ ey şāne olmaz mı

4. Ziyā-baḥş eyle cāmuñ zerre-i ḥurşīd-veş sākī
Ḥumār-ālūde-gān gör şem‘ ine pervāne olmaz mı
5. Nev icād firīb olduḡça ol çeşm-i siyeh-meste
Siḥir-kārīde cādū-pīşegān bīgāne olmaz mı
6. Olanlar Nüzhetīveş neş‘edār-ı bāde-i ‘aşkuñ
Şabāḥ-ı ḥaşre dek cārū-keş-i mey-ḥāne olmaz mı

155.

Nihālī

Mef‘ülū Mefā‘ilū Mefā‘ilū Fe‘ülün

1. Cem kimüñ ile buldı ḥalel şān-ı ḥarābāt
Gİtdükçe bozulmaḡdadur erkān-ı ḥarābāt
2. Sākī mey ile kılsañ olur meclis-i pür-nūr
Zulmet-kededür gūşe-i vīrān-ı ḥarābāt
3. El-minnetüli’llāh ki mey-ḥānede oldı
Hem-meclisimüz zümre-i rindān-ı ḥarābāt
4. Ālāyiş-i dünyāḡam-ı bī-hūdedür ey dil
Āzādedür andan hele yārān-ı ḥarābāt
5. Bir muḡ-beçe pāmāli olup öldi Nihālī

[32a]

156.

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Ki rūzigārda beniddi‘ ā nedür bilmem

157.

Vecdī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

155. SÇ. 593: 31^b. (Bu gazelin son mısrası, varak kopukluḡundan dolayı eksiktir.)

156. SÇ. 593: 32^a. (Bu gazelin mısraları, varak kopukluḡundan dolayı eksiktir.)

157. SÇ. 593: 32^a; *Vecdī Divānı*: 38. gazel, s. 120.

1. Nigāh-ı mest mi tîr-i kazâ mıdur bilmem
Bürehe hañcer-i kaşduñ baña mıdur bilmem
2. Esîr-i kâkûlinüñ ıztırâbına bâ' iş
Nesîm-iâh mı bād-ı şabâ mıdur bilmem
3. Beni getürmez o hercâyî yâdına hergîz
Lisân-ı ' aşqda nâmun vefâ mıdur bilmem
4. Ruñuñda hâl mi yoñsa neẓâreden qalmış
Sevâd-ı çeşm-i dil-i mübtelâ mıdur bilmem
5. Dem-i Mesîh o lebüñ hañdesi midür **Vecdî**
Senüñ sözüñdeki hüsn-i edâ mıdur bilmem

158.

Nedîm

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Neden âzürde oldı nâzenînum bî-sebeb bilmem
Beni öldürmege lâzım mı tâ böyle ğazab bilmem
2. Baña zehr-i sitemdür haşretüñde bâde-i ' işret
O mestüm ben ki sensiz neşve-i cām-ı tarab bilmem
3. Göñül bir ıztırâb-ı ğayret ammâ mest-i nâzumla
Bu demde cām-ı şahbâ gibi kimdür leb-be-leb bilmem
4. Benem ol nev-müselmân muhibb-i zülf-i kâfir-keş
Esîr itmek beni sünnet midür yâ müsteḥab bilmem
5. Siyeh-mest-i cünün-ı' aşq-ı rüsvâyî **Nedîmem** ben
Eger küstâhsam ma' zûr tut resm-i edeb bilmem

159.

Rüşdî

1b. hañcer-i kaşduñ: hañceri kaşdı D.

5a. hañdesi: hastası D.

158. SÇ. 593: 32^a. (Bu gazel, Nedîm Divânı'nda yer almamaktadır.)

159. SÇ. 593: 32^a.

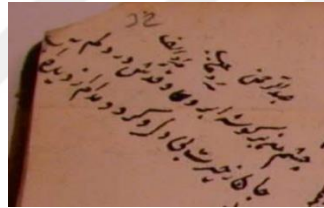
Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Ruḥuñ mı mihr-i münevver midür nedür bilmem
Lebūñ mi zerre-i kemter midür nedür bilmem
2. Dem-i temūz-ı firāḳuñda her düşen ḳaṭre
Sirişk-i dīdemi aḳker midür nedür bilmem
3. Ḥayāl-i ḥāl-i ruḥuñ dīdeden cüdā olmaz
Sipihr-i hiecre dü-peyker midür nedür bilmem
4. Şemīm-i nāfe-i zülfüñle şimdi lāle midür
Çemende micmer-i 'anber midür nedür bilmem
5. Görince 'aḳlı gider 'arızuñda **Rüşdīñüñ**
Ḥaṭuñ mı dārīzyı hüşber midür nedür bilmem

[32b]

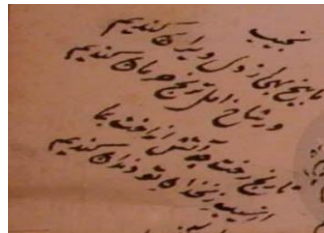
160.

'Abdu'r-raḥmān

161.

Necīb

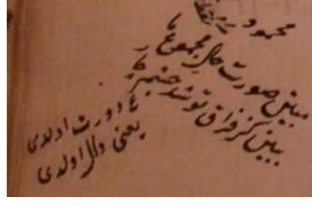
162.

Maḥmūd

160. SÇ. 593: 32^a.

161. SÇ. 593: 32^a.

162. SÇ. 593: 32^a.

163.

Fehîm

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ne âteşden ten-i mecrûhı lâğâr dâğ dâğ olmuş
Ki mağzâ şüfte-dil germ-i cünûn-ser dâğ dâğ olmuş
2. Ne berķ-i hüsniñ âyâ dil yine germ-i hayâlidür
Ki sūz-ı reşkden bālīn ü pister dâğ dâğ olmuş
3. Degüldür ' aks-i hāl-i âteşin-ruhsarı sākīnūñ
Lebinden dūr olınca cān-ı sāgar dâğ dâğ olmuş
4. Heves-kārānı pūr-zaḥm itmiş ammā sūz-ı gayretten
Degül ālūde-i ḥun-ķatre ḥanķer dâğ dâğ olmuş
5. **Fehîm** âteş-perest-i ḥusn-i dil-dār olduġuñ cürmin
Yazarken kâtib-i a' māl defter dâğ dâğ olmuş

164.

Riyāzî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Virüp rûze ḥarâret la' l-i dil-ber çāk çāk olmuş
Ziyâde lezzetinden mīve-i ter çāk çāk olmuş
2. Dil-i şeydâ-şıfat ḡonce olup ' aşķuñla şad-pāre
Mişāl-i cāme-i ' uşşāk güller çāk çāk olmuş
3. Açılmış yāreler şevķ-i ruḡuñla sīnede yer yer
İdüp te' şīr-i tāb-ı mihr-i ḡaver çāk çāk olmuş
4. Görince zülfi her tārı pūr-zaḥm-ı derûn olmuş

163. SÇ. 593: 32^b; *Fehîm-i Kadîm Divânı*, 247. gazel, s. 490.

164. SÇ. 593: 32^b (Bu gazel, *Riyāzî Divânı*'nda bulunmamaktadır).

Taḥammül itmeyüp mir 'ât-i enver çāk çāk olmuş

5. **Riyâzî**nün hele şî' rinde de sūz-ı maḥabbet var
Redîf-i şî' ri kendi gibi yek-ser çāk çāk olmuş

[33a]

165.

Şabri

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Gözin nergisler açmış bir kıyāmet nev-bahār olmuş
Nice Cem ḥākden cāmı ile gūyā āşikār olmuş
2. Nesīm-i şubḥ ile gül-berg ter-i gerdān olur şanma
Çıkupḳandîl-i gülden rūḥ-ı bülbul bî-ḳarār olmuş
3. Bu demde dāğ-ı lāle reşk māh-ı çāh-ı Naḥşebdür
O deñlü dehre mihr-i feyż-i Ḥaḳ pertev-nişār olmuş
4. Mişāl-i lāle-i gül-günḳadeḫçıkmış çerā-gāha
Hezārān çetr-i ' işret zīb-i şaḥn-ı sebze-zār olmuş
5. Dökerler koyına güller şarāb-ı şeb-nemi şimdi
Teng-i tūfān-ı bezm-i bāğşöyle neş'e-dār olmuş
6. Hezārān reşk-i **Şabri** nergise devr-i Cem-i gülde
Pür itmiş sāğarın maḥsūd-ı çeşm-i rüzigār olmuş

166.

Riyâzî

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ' Āşıkuñ göñlinde ol kim ' aşḳ-ı cānān gizlemiş
Ḳaṭre-i nāçizde deryā-yı ' ummān gizlemiş
2. Çeşm-i ḥün-rizūñ sen ol cellāddur kim ḡamzeden
Zîr-i dāmānına bir şemşîr-i bürrrān gizlemiş

165. SÇ. 593: 33^a; *Şabri-i Şakir Divānı*, s. 151. (Bu gazel, *Divān'* da yedi beyittir.)

5b. Teng-i: Görün D.

166. SÇ. 593: 33^a; *Riyâzî Divānı*, 271. gazel, s. 413. (Bu gazel, *Divān'* da yedi beyittir.)

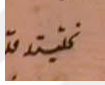
3. Dil derûnında hayâl-i ‘ârızuñ cem‘ eylemiş
Tıfl-ı t̤alibdür ki koyunda Gülistân gizlemiş
4. Sırr-ı la‘l-i dil-beri itmiş süveydâda nihân
Zulmet-âbâd içre ol kim âb-ı hayvân gizlemiş
5. Ey **Riyâzi** tığ-i t̤ab‘ uñdan t̤ılısm itmiş aña
Genc-i s̤ineñ içre ol kim genc-i ‘irfân gizlemiş

167.

Gâzi

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

[33b]

1. O şûhuñ kim bahâr-ı ruhları gülzâra ân virmiş
Nesîm-i zülfi ser-cümle cihâna tâze cân virmiş
2. Cemâlûñ muşhafın taḥrîr iderken hâme-i kudret
Koyup bir nokṭa-i mevhûm nâminı dehân virmiş
3. kadar kıddûñ nihâlin dest-i hikmetle
Diküp bâğ-ı melâḥat içre Tübâdan nişân virmiş
4. Hedefveş s̤ine-i ‘uşşâk âmâc eyleyüp çeşmüñ
Eline ğamze-i ser-mestinüñ t̤ır ü kemân virmiş
5. Muḳârîñ olalı vaşf-ı hayât-efzâña ey **Gâzi**
O şûḥ-ı ‘âlem-ârâ cümle-i hûbâna şân virmiş

168.

Tıflî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ḥaṭṭ-ı la‘l-i dil-beri perdâḥt itmiş ser-tırâş
Şanki ḥakkâk-ı melâḥat kıldı bir gevher tırâş
2. Lâcüverd ile kitâb-ı hüsni tezhîb eylemiş

3a. cem‘: hıfz D.

167. SÇ. 593: 33^a.

168. SÇ. 593: 33^b; *Tıflî Ahmet Çelebi Divânı*: 85. gazel, s. 258.

1b. ḥakkâk-ı melâḥat kıldı: bir üstâd-ı ḥakkâk itdi D.

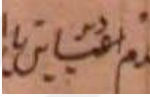
Gelmiş ol meh-peykerüñ ruhsârına yir yir tırâş

3. Sihr ider dil düşmen-i nâ-mihribānuñ güllesin
Şafha-i ‘ālemde itse tîğın ey dil-ber tırâş
4. Fitneyi tahrik idüp kaçmaz mı ğavġā kıopmadan
Niçün eyler haţţ-ı nev-hîzin o sîmîn-bertırâş
5. Gevher-i pâkîze-i ma‘ nâ-yı **Tıflî** ehl-i dil
Hâme-i tab‘ -ı güher-sencümden eylerler tırâş

169.

Rüşdî

Mef‘ûlû Fā‘ilâtü Mefā‘îlû Fā‘ilün

1. Hübân-ı ‘aşr mâ’îl-i aġyâr-ı dūn imiş
Her kıadr-i nâ-şināsa maħabbet cūnūn imiş
2. Dirler raķîb-i hem-dem yâr imiş?
Nev-şâh iken o serv daġı serîr imiş
3. Bilmem dili sihir ile nehb itdi ġaķ budur
Cādū-yı çeşmi kâmil-i fenn-i fūnūn imiş
4. Bir kerre olmadı baña rāh-ı emelde rām
Ser-keşlik itdi bāde-i baġtum dūn imiş
5. **Rüşdî** kim olsa menzil-i maķşūd ‘aceb midür
Na‘l-i sitîz-i esb-i felek vājġūn imiş

[34a]

170.

Ķabûli

Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün

1. Gönül ādāb-ı bezm-i ‘işret-i Faġfurdan görmiş

3. Bu beyit, *Divân*’da yer almamaktadır; Nokta-i bi-cây-ı ‘ömr-i düşmendür seri, Eyle şâhum ġüşe-i ġançerle anı ser tırâş D.

169. SÇ. 593: 33^b.

170. SÇ. 593: 34^a; *Ķabûlî Divânı*: 171. gazel, s. 615-16. (Bu gazel, *Divân*’da yedi beyittir.)

1a. ‘işret-i: kâse-i D.

Mey-i nābuñ şafāsın sāğar-ı billūrdan görmiş

2. Te'emmül tarzın erbāb-ı sühan ebkemden öğrenmiş
Te'ennī yolın erbāb-ı başiret kurdan görmiş
3. Kānā' at bābını her şaḥṣa açmaz merdüm-i dānā
Ḥavāş-iāteş-i Sīnāyī Mūsī Tūrdan görmiş
4. Kızarmış gül gül olmuş ruḥları gülgibi açılmış
Meger bir pāre āfet bādeyi engūrdan görmiş
5. **Kabūlī** bir Ḥiṣārī yār için top eylemiş başın
Meger māh-cemālin mā-verā-yı sūrdan görmiş

171.

Ṭab'ī

Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn

1. Letāfetden 'araḳ kim ol ruḥ-ı pūr-tāb göstermiş
Ḥalīl-āsā 'acebdür āteş içre āb göstermiş
2. Dehān açdukda güftāra görünmüş yār dendānı
O ḥāce ḥoḳḳadan birkaç dūr-i nā-yāb göstermiş
3. Ten-i zār u nizārumla şarılsam yāre dirlerdi
Cemāli ka'besi altundan mizāb göstermiş
4. O tıfla ḥācesi ta'lim kılmış şive bābından
Aña zulm ile 'āşık şekli ādāb göstermiş
5. Şafā itmiş kilāb-ı kūy-ı dil-berle olup yārān
Bugün 'ālemde **Ṭab'ī** sīret-i aşḥāb göstermiş

172.

2b. erbāb-ı: aşhāb-ı D.

3. Bu beyitin birinci mısrası *Divān*'da yer almamaktadır.

4a. olmuş ruḥları gülgibi açılmış: itmiş ruḥların gülzār-ı ḥüsn içre D.

5a. yār için top eylemiş başın: nev-cüvāna mübtelā olmuş D.

171. SÇ. 593: 34^a.

172. SÇ. 593: 34^a; *Şeyh Mehmet Nāzmi Divānı*: 57. gazel, s. 668-9. (Bu gazel, *Divān*'da altı beyittir.)

Nazmî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

[34b]

1. 'Aks-i rüy-ı yâr ile rüy-ı zemîn gül-pûş olur
Cûş-ıhûn lâle vü gülden çemendür hoş olur
2. Şeb-nem-i rüy-ı hayâl-i yâre yok cây-ı qarâr
Ol kadar gül-ğonce-i çeşm teng-iâğûş olur
3. Ben o lezzet-yâb-ı derd-i' aşk u zaḥm-ı miḥnetüm
Her dehân-ı dâğ-ı dil bir ' ayn-ı kevşer nûş olur
4. Düşmen-i ğâfil düşer çâh-ı belâya ' âkıbet
İtdügi evzâ' -ı nâ-ma' kûl aña ḥaspûş olur
5. Āfitâb-ı ' aşk **Nazmî** itse bir dilde tûlû'
Zulmet-i şeb aña nûr-ı şubḥ nûş-â-nûş olur

173.

Tâhir

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Her ne dem kim tâb-ı meyden ruḥlaruñ gül-pûş olur
' Aql-ı evvel olsa ' uşşâkuñ eger bî-hûş olur
2. Nâle eylerken ğamuñdanbezmi teşrîf eyleseñ
Ehl-i bezmüñ nâlesi gül-bâḡ-i nûş-â-nûş olur
3. Çâşnî-i tâze zaḥm-ı ḥançer-i müjgânına
Sînde her dâğ-ı köhne yine çeşm ü gûş olur
4. Zâllerṭâkat getürmez pençe-i müjgânına
Çeşmi kim tâb-ı şarâb-ı nâzdan ser-ḥûş olur
5. Şâfdur **Tâhir** o deñlü cevher-i mir'ât-ı dil
Tûtî-i şîrîn-edâ görse eger ḥâmûş olur

5a. tûlû': zühûr D.

5b. aña nûr-ı şubḥ: aña şubḥ D.

173. SÇ. 593: 34^b.

174.

Fehîm Nâ-Murâd*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Hâkem ammâ mihr-i rûy-ı dil-bere âyîneyem
Ben hârâba cevher ü âyîneye gencîneyem
2. Râst-kirm-i pîle-fağram kibî-sâmân u zâd
Niçe demdür Hâlveti-i hırka-i peşmîneyem
3. Berk-i hırmen-sûz-ı erbâb-ı hünerdür âteşüm
Çarh-ı bed-h'âhuñ derûn-ı sînesinde kîneyem
4. Sûz uçâbumdan alur hırşîd-i maşşer vâye kim
Cân-ı dâğ-ıdûzağam küllhan-fürûz-ı sîneyem
5. Dün gice dîdâr-ı yâra bir nigâh itdüm **Fehîm**
Tâ kıyâmet mest-i câm-ı hayret-i dūşîneyem

[35a]

175.

Gazel-i [Pendî]*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Çeşm-i mesti her ne dem îmâ-yı bîmâr-hîz olur
Tîre-i tîğ-i nigâhı ol kadar ser-tîz olur
2. Eyledükçe kadd-i bâlâ-yı belâ-hîz-i hırâm
Dehr ser-tâ-ser nümâ-yı rûz-ı rüstâ-hîz olur
3. Seyr ideñ tâb-ı tecellî-i cemâl-i pertevüñ
Hayret engüşt- ber-dehen ya vâlih-i leb-rîz olur
4. Ahter-i bahtum sirâyet itse bir meh-rûya ger
'Aleme tünd-i belâ-yı fitne-i engîz olur
5. **Pendîyâ** ümmîd-vârum hâk-i-pây-i yâre kim

174. SÇ. 593: 34^b; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: 171. gazel, s. 615-16.

2a. ki bî-sâmân: bî ser ü sāmân D.

4a. alur: olur D., vâye kim: vâye-gir D.

175. SÇ. 593: 34^b.

Bu ğazel şāyed sezā-yı ʿ arz-ı dest-āviz olur

176

Şehri

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Dil-şifat yād-ı ruḥuñla ser-be-ser āyineyem
Şevk-i dāğuñla sipih-rāsā ser-ā-pā sīneyem
2. ʿ Aşk-ı nā-şādı gedā-yı meşrebüm olsa n'ola
Devlet-i cāvīd-i ğamda mālīk-i gencīneyem
3. İtdi teklīf-libās-ı iʿ tibārīden ḫalāş
Tā kıyāmet şermsār-ı ḫırka-i peşmīneyem
4. Sīne-şāfān-ı vefāyuz daʿ vī-i ʿ ışkuñ ile līk
Dilde olursa yine mirʾāt-ı germ-kīneyem
5. N'ola meşq-i bī-vefāyı itse ṭabʿ umdan bütān
Şehrī-i hercāyī-ṭabʿ a hem-dem-i dīrīneyem

177.

Neşāṭī

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Çeşm-i ser-mestüñ ki farṭ-ı nāzdan bīmār olur
Ḥānümān-sūz-ı dil-i Cibrīl pür-mekkār olur
2. Her nigāh-ı nīm-nāzuñ dehre bir āfet şalar
Zīr-i müjgānuñda gāhī fitne kim bī-dār olur
3. Gör şafā-yıʿ aşkı kim dil külbe-i aḫzān iken
Gāh olur kim yād-ı ruḥsāruñla Yūsuf-zār olur
4. Gelse ḫaṭṭuñḫāṭıra dil yād iderken ruḥlaruñ
Maṭlaʿ-ı envār iken bir maḥzen-i esrār olur

176. SÇ. 593: 35^a; *Şehri Divānı*: 99. gazel, s. 111.

177. SÇ. 593: 35^a; *Neşāṭī Divānı*: 29. gazel, s. 143. (Bu gazel, *Divān*'da altı beyittir.)

2b. bī-dār: der-kār D.

5. Şîve-i i' cāza kim endîşe âgâz eylese
Tab' ı pür-zür-ı **Neşâtî** böyle sihr-âşâr olur

178.

Cevrî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

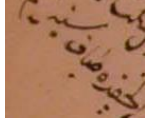
1. Çeşm-i maḥmûrî ne dem kim ḥ'âbdan bî-dâr olur
Fitne-i mestâne ḥavf-ı ğamzeden hüş-yâr olur
2. Fikr-i zülfinden perîşân oldu ḥâli fitnenüñ
Korkarın kim bîm-i çeşminden belâ bîmâr olur
3. Ğamzesi ol Ḥusrev-i şâhib-kırândur kim aña
Her nighde biñ dil-i Behrâm dest-afşâr olur
4. Ger nezâketle söz açsa râz-ı dilden ol nigâh
Her şüküfte nüktesi bir maḥzen-i esrâr olur
5. Cevher-i cāndur dise ṭarf-ı lebinde ḥâline
Rûḥ-ı Kudsî **Cevrî**ye bu sözde cānib-dâr olur

[35b]

179.

Ümîdî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ḥâk-i rāh olmuş yatar bir dil-şiken âyîneyem
 sîneyem
Bağışuñ ammâ şu gibi alçağda
2. Şarf idersem nakd-i eşki ğam degül cānāneye
Dîde pür-âb u dil âteş ḥâkde gencîneyem
3. Ehl-i bezmüñe himmetle? şimdi ey pîr-i muġân
Sâkin-i seccâde vü ḥum-ḥâne-i dîrîneyem
4. Sînemi abdâl-veş dâġ ile zeyn itsem n'ola

178. SÇ. 593: 35^a; *Cevrî Divânı*: 58. gazel, s. 203.

179. SÇ. 593: 35^a (Bu gazel, *Ümîdî Divânı*'nda bulunmamaktadır.).

Vākıf-ı ʿışk-ı ḥaḳīḳat ḳānī-i peşmīneyem

5. Ben dilistāna maḥabbetde **Ümīdī**veş bugün
Ḥāce-i ʿaşk-ı ğamam āzādī-i āzīneyem

180.

Fehīm-i Nā-murād

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ehl-i ʿaşk-ı çekdi bāğa ārzū-yı nev-bahār
Oldı zencir-i cünün gūyā ki cūy-inev-bahār
2. Var ise kıldı şabā ğīsū-yı sünbülde güzer
Her dimāğ-ı nāfe-i müşg itdi būy-inev-bahār
3. Ğonce-i gülden firāz-ı gül-büne fānūs aşup
Bülbül oldı pāsban-ı çārşū-yı nev-bahār
4. Gül gül olmuş rūy-ı şeb-nem-rizi gül-geşt itmede
Olmış ol ğoncam çemende āb-ı rūy-ı nev-bahār
5. Lāle-āsādāğ-ber-dāğ oldı cism ü dil **Fehīm**
Geldi nev-rūz-ı cünün oldı gulū-yınev-bahār

181.

Ṭāhir

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ehl-i dil itse ʿaceb mi ārzū-yı nev-bahār
Vāḳ-ı derd ü elemdür ʿazm-i sūy-ı nev-bahār
2. Ḥāce-i bād-ı şabā açdı ḳumāş-ı ğonceyi
Oldı pür-zinet-i dükkān çārsū-yı nev-bahār
3. Būstān feryād ider ʿuşşāk-ı bī-diller fiğān
Eyledi mātem-kede dehri ğulū-yı nev-bahār
4. Gördüm ol ğonce-dehānuñ seyr-i bağ eyler meger

180. SÇ. 593: 35^b; *Fehīm-i Ḳadīm Divānı*: 172. gazel, s. 368.

181. SÇ. 593: 35^b.

[36a]

Jāle-veş olmuş çemende āb-rū-yı nev-bahār

5. Sāgar-ı ʿişret be-kef ālām-ı hātır ber-ṭaraf
Geldi ey **Ṭāhir** meşām-ı cāna bŷ-yı nev-bahār

182.

Şehri

Meʿūlū Fāʿilātū Mefāʿilū Fāʿilūn

1. Esdi yine nesīm-i seher nev-bahārdur
İtdi cihānı tāze vü ter nev-bahārdur
2. Eyle nesīm-i nāleñi taḥrīk ey gönül
Ol gonca-i ḥicābı açar nev-bahārdur
3. Çeşm-i terümden eyle ḥazer ey ḥayāl-i dost
Ḥün-āb-ı girye cūşış ider nev-bahārdur
4. Gül-berg-i şevki eyle gönül pā-nişār-ı yār
Şāyed kʿide ʿaṭā-yı nazar nev-bahārdur
5. Luṭf eyle **Şehri** bir müteʿessir nevā ile
Kıl ʿandelīb-i zāra ḥaber nev-bahārdur

183.

Maḥvī

Meʿūlū Fāʿilātū Mefāʿilū Fāʿilūn

1. Ey dil göründi kār u ker nev-bahārdur
Şevk-i dilüñden eyle ḥazer nev-bahārdur
2. Dilde ḥayāli dīdede reng-i ʿaceb degül
Elvān olursa nŷr-ı başar nev-bahārdur
3. Ḥün-ı cigerle pembe-i dāğum düşerse ger
Gül-goncelerde gögsin açar nev-bahārdur

182. SÇ. 593: 36^a; *Şehri Divānı*: 32. gazel, s. 77.

4a. gönül: dilā D.

183. SÇ. 593: 36^a.

4. Kemter şerār-ı ğonce gibi dāğ-ı mihr olur
Āhum olursa mest eşer-i nev-bahārdur
5. **Maḥvī** süvār-ı maḥmil-i āh ol ki yāri gör
Bād-ı seherde hoş hoş eser nev-bahārdur

184.

Vecīhī

Meḥ'ülü Fā'ilātü Meḥ'ülü Fā'ilün

1. La'lin piyāle ile gül olup cem'-i bahār
Şāhāne yine eylemede 'ālem-i bahār
2. İhfāda oldu ḥande-zen-i şan'at-ı Mesīḥ
Bād-ı nesīm-işubḥ olup hem-dem-i bahār
3. Eyler ğarīḳ-i baḥr-ı ğamı sâḥil esef
Cüş-inümāyızāhir idince yem-i bahār
4. Ezhār-ı bāğ itdi muraşşa' libāsını
İdüp nişār dürr ü güher şeb-nem-i bahār
5. Açılmanuñ **Vecīhī** bu demler zamānıdur
Geldi meşāma bûy-ı gül-i ḥurrem-i bahār

185.

Riyāzī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Feyz-i nev-rūzī irişdi virdi ḥār u ḥāra gül
Taḳdı serde neşve-i mey gūşe-i destāra gül
2. Naḥl-bendi eyledi bī-kār şimdi nev-bahār
İtdi her bir çüp-ı ḥuşkı feyz ile hem-vāre gül
3. Jāleler seyyāre oldu çıkdı çāh-ı ğonçeden
Şimdi düşdi Yūsuf-ı Ken'ān gibi bāzāra gül

184. SÇ. 593: 36^a; *Vecīhī Divānı*: 44. gazel, s. 105.

3a. esef: aşinā D.

185. SÇ. 593: 36^b; *Riyāzī Divānı*: 334. gazel, s. 451-2.

4. Ḵısmet-i bezm-i ezeldür herkes alsun hokkasın
‘Āşık-ı mey-ḥ̣āra sāgar şundılar hüşyāre gül
5. Şöyle beñzer kim işitdi bir şadā-yı derd-nāk
Tutduḡın her-dem odur gūşın pes-i dīvāra gül?
6. Ey **Riyāzī** gonçe bir mecmū‘ a cem‘ itmiş yine
İdeli rağbet zebān-ı tāzede eş‘ āra gül

186.

Tıflī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Böyle zīnet-baḡş olmazdı ser-i destāra gül
Dest-i Hızr ile dikilseydi eger gül-zāra gül
2. Her meşāma būyını baḡş itdi bād-ı şubḥ ile
Döndi bāzār-ı çemende ṭabla-ı‘ atṭāra gül
3. Kāse-bāzuñ çüb-ı hūşkında yine her kāsesi
Feyz-i ebr ile görünür ‘andelīb-i zāra gül
4. Dāḡ-ıḥūnīn-i maḥabbetle görenler sīnemi
Şandılar kim anı şalmış pister-i dil-dāra gül
5. Şafḥa-i deryāda seyr it‘ aks-i mihr-i enveri
Gūyiyā naḡş itdiler bir perde-i jengāra gül
6. Pertev-i gül düşdi cūy-ı mevc-ḥız gülşene
Resm oldı gūyiyā bir tīg-i cevherdāra gül
7. Feyz-i nev-rūz ile tār-ı ‘ankebūtı seyr iden
Şandılar **Tıflī** örülmüş gūşe-i gülzāra gül

[37a]

5b. odur: budur D.

186. SÇ. 593: 36^b; *Tıflī Ahmet Çelebi Divānı*: 110. gazel, s. 285.

1b. Hızr: Hızr D.

2a. şubḥ: şubḥ D.

4b. kim anı şalmış: anı saçılmış D.

5. Bu beyit, *Divān*’da bulunmamaktadır.

6. Bu beyit, *Divān*’da bulunmamaktadır.

7b. Şandılar Tıflī : Tıflī şandı D., gülzāre: destāre D.

187.

Nedîmî*Mef'ûlû Fâ' ilâtü Mefâ'îlû Fâ' ilün*

1. Vaşf-ı ruhuñcemende meger itdi gûş gül
Mânend-i tâze dâğ-ı ciger şu' le nûş gül
2. Hârâda naķş-ı ğonceyi la' l-i nigâr-veş
Feyz-i bahâr itdi tebessüm fûrûş gül
3. 'Aks-i ruhuñla şâh-ı nihâl üzre şâh-ı Tûr
Destüñde sâķî'bir ķadeh la' l-i pûş gül
4. Bî-gānegî-i ħüsn-i tegāfûl pesendi gör
Bûlbûl terāne-senc-i tekellüm ħamûş gül
5. Ruḥsâr-ı yâre beñzer 'aceb mi **Nedîmiyâ**
Bûlbûl-veş eyledi seni âşüfte hûş gül

188.

Fehîm-i Nâ-murâd*Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün*

1. Dâğlar pes bu ser-i şîfte-ĥâl üstine gül
Cevrdür bûlbûle kim ķona sifâl üstine gül
2. Bûlbûl-i bâğçe-i ye's tesellî bulmaz
Yazsa tâvûs-şîfat ger per übâl üstine gül
3. Tûṭî'î âle döner âyîneye' aksi düşe
Ķosa gülşende ĥarîfân mey-i âl üstine gül
4. Görinür âbda nîlûfer-i ĥurşîd gibi
Ķosañ ol sîne-i âyîne-mişâl üstine gül
5. Yazmadı böyle daĥı Mânî-i endîşe **Fehîm**
Levh-i dîbâçe-i dîvân-ı ĥayâl üstine gül

[37b]

187. SÇ. 593: 37^a (Bu gazel, *Nedîm Divânı*'nda bulunmamaktadır.).188. SÇ. 593: 37^a; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: 108. gazel, s. 105.

189.

Tıflı

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Vireli bağda revnağ gül-iâl üstine gül
Şeh-levendüm tākınur kırmızı şāl üstine gül
2. Hāşidur var ise sulṭān-ı bahāruñ gülşen
Jāle naḳdini alur sāl-be-sāl üstine gül
3. Dāmen efşān yetiş ey bülbul-i şūrīde yetiş
Çıkdı gülşende ser-i şāh-ı nihāl üstine gül
4. Mazhar-ı seylī-i idbārı olurken āhır
Yine şād-pāre olur bād-ı şimāl üstine gül
5. Dāğlar sīnede dil nālede gūyākodılar
Kafes-i bülbul-i şūrīde-maḳāl üstine gül
6. Şi' r-i üstādda ki gülleri seyr it Tıflı
Dökdi evrāḳını bir āb-ı zülāl üstine gül

190.

Şehri

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Tarḥ-ı bezm itdi ser-i şāh-ı nihāl üstine gül
Geldi hūrşid -şıfat burc-ı kemāl üstine gül
2. Ğonce āğuş murādında iken pinhānī
Geldi hengām-ı seher bād-ı şimāl üstine gül
3. Şu' le-i lāle-i pür-dāğ degül gülşende
Şaldı tāb-ı ruḥını ferş-i zilāl üstine gül

189. SÇ. 593: 37^b; *Tıflı Ahmet Çelebi Divānı*: 111. gazel, s. 284. (Bu gazel, *Divān*'da beş beyittir.)

4. Bu beyit, *Divān*'da yer almamaktadır.

6b. Dökdi: Dökdi D.

190. SÇ. 593: 37^b; *Şehri Divānı*: 88. gazel, s. 105.

1a. Tarḥ-ı bezm itdi: Oldı tâbende ser-i D.

1b. hūrşid: hūrşid D.

4. Dest-i sâgar be-kefi ‘ aksi ile sâķinũñ
Oldı esbâb-ı bezim hep gül-i âl üstine gül
5. Şöyle germ eyledi gülzârı ki pervâne-şıfat
Kaşd-ı pervâz ider ol şu‘ le-nihâl üstine gül
6. Şi‘ r-i üstâd-şıfat gül gül açıldı tab‘ um
Şehrî nâ-lâyık iken şâh-ı melâl üstine gül

[38a]

191.

Riyâzî

Mef‘ulü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Añmaz mı olduķını ĥazân der-kemîn-i gül
Gitmez mi dâhı bülbüle ĥîn-i cebîn-i gül
2. Elbette şarf-ı meclis-i ‘ ıyş-ıĥazân olur
Berg-i murâd ile pür olan âteşin-i gül
3. Baķmaz külâh-ı gûşe-i ikbâl-i ĥonçeye
Gör n’oldı ĥâl-i ĥâk-i mezellet-nişin-i gül
4. Dem geldi erba‘în-i şitâ-i ĥamûldan
Çıķmaz mı dâhı ĥonce-i ĥalvet güzîn-i gül
5. Bülbül **Riyâzî**yâ ötsün bâr-ı şevķ ile
Ancaķ ‘ aceb zemâneye düşdi zemîn-i gül

192.

Cevrî

Mef‘ulü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Gül-zâr-ı dehre virdi yine âb u tâb gül
Olsa ‘ aceb mi dâĥ-ı dil-i âfitâb gül
2. Râz-ı derûn-ıĥonceyi fâş itse vechi var

191. SÇ. 593: 38^a; *Riyâzî Divânı*: 331. gazel, s. 450-1.

3a. Baķmaz: Baķma D.

192. SÇ. 593: 38^a; *Cevrî Divânı*: 156. gazel, s. 239. (Bu gazel, *Divân*’da yedi beyittir.)

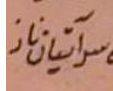
Bir şağar ile eyledi ref -i hicāb gül

3. Feryād-ı ‘andelīb n’ola olsa hūn çeken
Çekdi ‘izār-ı āline rengin niķāb gül
4. Bezm-i çemende havz-ı bilūrīne döndi cām
Oldı içinde yir yir anuñ her habāb gül
5. Geçse hevā-yı deşt-i Hutenden n’ola nesīm
Gülşende oldı nāfe-i pür-müşk-i nāb gül
6. **Cevrī** kalurdi tāb uţarāvetle haşre dek
Hūn-āb-ı dilden olsa eger feyz-yāb gül

193.

Günāhī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Virdüğince bu riyāz-ı nüh-zeberced tāk-ı gül
Gül müdām ey ğonce-i sākī-i sīmīn-sākgül
2. Al ele ey serv-i sīmīnber yinezerrīn-ķadeh
Gün gibi zeyn it billūrīn sāķa yir yir aķ gül
3. Bir şafā gülzārıdur bezm-i sūrūr-encām-ı mey
Ğonçedür yir yir şurāhī zer-nigār itbāk gül
4. Hatt-ı ser-sebzünġubārından gedālīķ itmege
Şanķalenderdür kuşanmış beline yapraķ gül
5. Sāğar-ı mey başuma destār-ımermerşahıdur
Fi’l-meşel aña kefi sākī-i sīmīn-sāk gül
6. Sensin ey meh-pāre ol şāh-ı ser nāz
Kim çeker sāyeñde altun başlı bir sancaķ gül
7. Oķumañ ţarf-ı gülistāna dem-i nev-rūzda

[38b]

Pürdür eşk-i hūn ileğam-hāne-i ‘uşşāk gül

8. Ey **Günāhī** vaşfını taḥrīre al Ḥaydaruñ
 Ḳanlı yaşıyla zer-endūd itdi al evrāk gül

194.

Riyāzī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bilmeyen ‘aşk-ı dilin nağme-i nāyı ne bilür
 Ne edā itdügin ol nağş u nevāyı ne bilür
2. Luṭf ile gönlüme girmez benüm ol ḳaşları yā
 Dil-i sevdā-zedenüñ çekdügi yāyı ne bilür
3. Çekmeyen cev̄ ü cefāsın o kemān-ebrūnuñ
 Dilde olan eşer-itir-i cefāyı ne bilür
4. ‘Aşk-ı pākiyle Züleyhāya melāmet-ger olan
 Görmedi Yūsufi ol ḥüsn ü bahāyı ne bilür
5. Ey **Riyāzī** söze derd-i dil olur ḥālet-baḥş
 Bilmeyen ‘aşk dilin ḥüsn-i edāyı ne bilür

195.

Şabri Efendi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Zülfi fen-i nigeḥ-i ‘işve-nümāyı ne bilür
 Kār-ı siḥri bilür ol resm vefāyı ne bilür
2. Dilleri şāne tağıtsa ser-i zülfinde n’ola
 Ḳadr-i cem‘ iyyet-i yārān-ı şafāyı ne bilür
3. Ğonce taḳlīd idemez şīve-i la‘l-i yāre
 Tıflıda rüzedür āyīn-vefāyı ne bilür

[39a]

194. SÇ. 593: 38^b; *Riyāzī Divānı*: 184. gazel, s. 360. (Bu gazel, *Divān*’da sekiz beyittir.)

2b. Bu mısra, *Divān*’da üçüncü beyitin ikinci mısrasıdır.

3b. Bu mısra, *Divān*’da ikinci beyitin ikinci mısrasıdır.

5b. ḥüsn-i edāyı: nağme-i nāyı D.

195. SÇ. 593: 38^b; *Şabri-i Şakir Divānı*: s. 135.

4. Olmayan ğavṭa-zen-i baḥr-ı fenā sāḥil-i ‘aşḳ
Varṭa-i keş-me-keş-i mevc-i belāyı ne bilür
5. Bāde-i nāz ile mestānedür ol şūḥ-ı cihān
Keder-i **Şabrî**-i şūrîde nevāyı ne bilür

196.

Rezmî

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ḥaṭṭ-ı ser-sebzeñün üstinde ider yer zülfün
Çemen üstinde biten sünbüle beñzer zülfün
2. İre sîr-âb-şîfat perde-figen ḥurşîde
Âfitâb-ı ruḥuña sāye şalar ter zülfün
3. Baş kaldırdı yüze çıkdı sipâh-ı ḥaṭṭuñ
Fitne vehmiyle düşüp ra‘şeye dıtrer zülfün
4. Şaḳınur ol gül-ruḥsāruñ eser yillerden
Şanma taḥrîk-i şabādan yüzün örter zülfün
5. Ne [ki] mümkün gire **Rezmî**-i gedānuñ eline
Genc-i ḥüsnün senün ejder gibi bekler zülfün

197.

Vecîhî

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şaḳınup âh-ı dilümden rûḥuñ örter zülfün
‘Ârız-ı meh-veşîñün üstine dutar zülfün
2. Cān-şikār itmede ğamzeñde bahādur ammā
Dil getürmekde ele ḥaylî dilā-ver zülfün
3. Ruḥların ābına düşdükçe muṭarrālîḳdan

5. Bu beyit, *Divân*’da bulunmamaktadır.

196. SÇ. 593: 39^a.

197. SÇ. 593: 39^a; *Vecîhî Divânı*: 117. gazel, s. 162-3.

3a. muṭarrālîḳdan: muṭarrālîḳdan D.

Sünbül-i Çîn ü Hıfâyı düşürür ter zülfün

[39b]

4. Dāmenin dest-i şabā eylese gāhī taḥrīk
Būy-ı[‘] anberle ider dehri mua[‘] tṭar zülfün
5. Kays’a hem silsile itdiyse **Vecīhī**yi n’ola
Bulsa Leylāyı daḡı beste-dil eyler zülfün

198.

Fehīm

Mefā[‘]ilün Fe[‘]ilātün Mefā[‘]ilün Fe[‘]ilün

1. Hevā degül bize dā’im mümās āteşdür
Hevā-yı[‘] ālem-i dūzaḡ esās āteşdür
2. Degüldür aḡter opāşide-dāne aḡkerdür
Hilāl şanma o nūrānı dāsāteşdür
3. Kāza ki cism-i dilüm itdi dāḡdan terkīb
Vücūd-ı dāḡa münāsib libāsāteşdür
4. Ḥarīk olmadan eyler mi ḡavf pervāne
Ḡarīk-i lücce-i[‘] aşka hirās āteşdür
5. Hemīşe sūz-ı derūnumla eylerem ülfet
Ki kıymet-i dil-i[‘] aşık-şinās āteşdür
6. **Fehīm** tābiş-i ḡāhişle olmazam ser-germ
Ki āb-ı rüy-ı dile iltimās āteşdür

199.

Ṭıflī

Mefā[‘]ilün Mefā[‘]ilün Mefā[‘]ilün Mefā[‘]ilün

1. ‘Alevler kim çıkar dilden gül-i ḡandān āteşdür
Duḡān-ı tār āhum gül-bün-i bustān āteşdür
2. Kademdür aña sāḡar bāde-i pür-āb āteş-i reng

198. SÇ. 593: 39^b; *Fehīm-i Kadīm Divānı*: 208. gazel, s. 450. (Bu gazel, *Divān*’da yedi beyittir.)

199. SÇ. 593: 39^b. (Bu gazel, *Ṭıflī Divānı*’nda bulunmamaktadır.)

Şurāhī halka-i ‘aşk içre şād-revān âteşdür

3. Degül aḥker döküldi mīvesi hep bād-ı ahumdan
‘Alevler şanma yir yir dilde naḥlistān âteşdür
4. Göñül ‘aşkıyla gūyā bir şadefdür aña âteşdān
Süveydā-yı dil-i ‘āşık dūr-i ‘ummān âteşdür
5. Metā‘ ı cümle yāḳūt-ı müzāb olsa n’ola **Tıflī**
Şarāb-ı tāb ile pūr-ḥikmet-i dükkān âteşdür

[40a]

200.

Şehrī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Bu tāb-ı şevḳ ile şanma derūn âteşdür
Mişāl-i şu‘le derūn u birūn âteşdür
2. **Q**o ‘arz-ı dūd-ı derūnı şarābveş ey dil
Çekīde-i felek-i āb-gūn âteşdür
3. Füsürde-i dile ey girye olma germ-āgūş
Ḥazer ḥazer o siyeh-ḳaṭre-i ḥūn âteşdür
4. **T**arīḳ-i ḡamda olursam ‘aceb mi pey-rev-i dāḡ
Sevī ḥarīm-i dile reh-nümün âteşdür
5. Ḥazer ṭabī‘ at-ı **Şehrī**-i şāf-meşrebdan
Mişāl-i Kevşer-i ḡam āb-gūn âteşdür

201.

Nüzheti

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Helāk-ı ‘aşḳa ümīd-i ḥayāt âteşdür
Esīr-i ḡamzeñe fikr-i necāt âteşdür

200. SÇ. 593: 40^a; *Şehrī Divānı*: 23. gazel, s. 73.

3b. Ḥazer ḥazer: Ḥazer ḥazer D.

5a. Ḥazer: Ḥazer D.

201. SÇ. 593: 40^a.

2. Hemîşe şa‘ şa‘ a-i âfitâb-ı hüsni ile
Derûn-ı sîne degül kâ’inât âteşdür
3. ‘ Aceb mi hırmen-i şabrum iderse hâkister
Gönülde ârzû-yı şâbitât âteşdür
4. Hârâb-ı hasret-i didâr iken‘ âşık-ı zâr
O bî-dile nîgeh-i iltifât âteşdür
5. ‘ Aceb mi itd’ise ‘ uşşâka **Nüzhetî** te’şîr
Bu şî‘ r-i şevk eşer-i pür nikât âteşdür

202.

Nihâlî

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Hâkîkat olmayıcağ dîlde râz âteşdür
Hâzer kıl ey dil-i şeydâ mecaz âteşdür
2. Ne hırmen-i dile ne kâle-i hayâta bakar
Şakın o gamze-i hâtır-nüvâz âteşdür
3. İderse nâz revâdur hemîşe ‘ âşıka kim
Lebûnsüz âb-ı hayât olsa nâz âteşdür
4. Nesîm dil-keş olur âb-ı tâb-ı hüsni ile
Egerçi ‘ âşıka süz u güdâz âteşdür
5. İder kelâmını âb-ı hayâta reşk-endâz
Nihâlî‘ tab‘ uña mu‘ ciz-tırâz âteşdür

[40b]

203.

Luţfî

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Hıyâbân-râz-ı ‘ aşkuñ berg-i bâr u hâr-ı âteşdür
Nesîmi gam semender bûlbûli gülzâr-ı âteşdür

202. SÇ. 593: 40^a.

203. SÇ. 593: 40^b.

2. N'ola sūz olsa hāşıl kişt-zār-ı¹ âlem-i ' aşquñ
Zemīni Tūr-ı dildür bergi şu¹ le-bār-ı âteşdür
3. ' Aceb vādīdür iklīm-i maḥabbet özge dillerdür
Metā¹ derd-i dil sūdı fenā bāzār-ı âteşdür
4. Degüldür sīnede yir yir fiṭīl-i dāğ-ı sūzānum
Gülistān-ı ğamuñ hep lāle vü kūh-sār-ı âteşdür
5. Zebān-ı hāme **Luṭfī** la¹ l-i nāb-ı yārdan söyler
N'ola pür-şūr ise endişe vü gülzār-ı âteşdür

204.

Şabri

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Naḥl-i nevsün girye-i bī-iḥtiyārumdan şaḳın
Seyl-i serv-endāz-ı eşk-i bī-ḳarārumdan şaḳın
2. Tīr-i āhum rāh-ı encümden geçer ey Zāl-ı çarḥ
Ġāfil olma nāvek-i cevşen-güdāzumdan şaḳın
3. Āteşin-āhum ğazāl-i mihre şalmışdur kemend
Ḳaçma benden gel kemend-i tāb-dārumdan şaḳın
4. Ḳabrüme çeşm-i ḥakāretle nazar kıılma saña
Ḥāb-ı bī-hōşī virür ḥāk-i mezārumdan şaḳın
5. Birgün evc-i fitneden **Şabri** iner dil murğına
Şāh-bāz-ı zülf-i bāl-efşān-ı yārūmdan şaḳın

[41a]

205.

Rızāyī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nūr-ı dīdem āhumı alma ğubārumdan şaḳın
Serv-i nāzum tünd-bād-ı āh u zārumdan şaḳın

204. SÇ. 593: 40^b; *Şabri-i Şakir Dīvānı*: s. 170.

2a. rāh-ı: zerre D.

205. SÇ. 593: 41^a; *Rızāyī Dīvānı*: 152. gazel, s. 260. (Bu gazel, *Dīvān*'da altı beyittir.)

2. Gerçi ben te'şîr ide şāyed diyüāh eylemem
Nev-civānum nāle-i bî-iḥtiyārumdan şaķın
3. Dāne dāne ḥāller ' arz eyleyüp cevri eyleme
Berķ-i ḥırmēn-sūz-ı āh-ı pūr-şerārūmdan şaķın
4. Bozılur naķş-ı nigār-ı rūyuñ alma yāşımı
Gel beni aġlatma çeşm-i eşk-bārumdan şaķın
5. Nāzın arturdu **Rızāyī** yār rāz-ı ' aşķımı
Duymasun te'şîr-i şî' r-i ābdārūmdan şaķın

206.

Ṭāhir

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Tā ki ġamzeñ seyr-i çeşm-i şîr-tāz olmaķdadur
Dil şehîd-i tîzî-i şemşîr-i tāz olmaķdadur
2. Ḥūn-feşān-ı şerm olur baķduķça yārūñ ḥüsnine
Her müjem bir ḥār-ı dāmen-ġîr-i nāz olmaķdadur
3. Reh-güzār-ı şaydına yārūñ temāşāya varan
Zahm-ı nā-sūrāşinā-yı tîr-i nāz olmaķdadur
4. ' Aķl şabrı itmede yaġma sipāh ' işvesi
Mülk-i dil bir küşte-i tedbîr-i nāz olmaķdadur
5. Ārzū-yı rü'yet-i didār ile **Ṭāhir** senūñ
Her nikāt dil-keşūñ ta' bîr-i nāz olmaķdadur

207.

Cevrî

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Çîn zülfūñ dillere dām-ı şikār olmaķdadur

4a. yāşımı: āhumı D.

206. SÇ. 593: 41^a.

207. SÇ. 593: 41^a; *Cevrî Divānı*: 80. gazel, s. 211.

Aña düşmekde hümâlar bî-ķarâr olmaķdadur

2. Ğamze-i mestün dil-idivāneyenāz itmesün
Ol daķı bir özge meyden neş'e-dār olmaķdadur

3. Nāfe-iķālün hevāsıyla nesīm-iāh-ı dil
Ceyb-i gülzār-ı behište müşk-bār olmaķdadur

[41b]

4. Çeşm-i şūhuñ 'ālemi mest ü firāk itmekdedür
Her nigāh-ı dil-firībün fitne-kār olmaķdadur

5. Tab'-ı **Cevrī** nuķka geldükçe lisān-ı feyz ile
Nükte-i rāz-ı me'ālī āşikār olmaķdadur

208.

Neşātī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Meclise sāk-ı gül-çihre ki cām-āver olur
Rūh-ı Cemden dil-i rindāna peyām-āver olur

2. İtse gülzāra güzēr bād-ı şabā kūyuñdan
Çemenün raķş-künān ķaki kıyām-āver olur

3. Ğamze tīrin hedef-i cāna ki per-tāb eyler
Nāz dāmen-be-miyān aña sihām-āver olur

4. Selb idüp' aķlı geķen nām u nişān kaydından
Defter-i 'ışķdaher vech ile nām-āver olur

5. Kām-ı dünyāyı **Neşātī** gibi nā-ķiz gören
Devlet-i 'ışķda mecnūn gibi kām-āver olur

209.

Nazmī

4a.firāk: ķarāb D.

208. SÇ. 593: 41^b; *Neşātī Divānı*: 27. gazel, s. 142-3.

4b. her vecihle: Mecnūn gibi D.

5b. 'ışķda mecnūn gibi: her vech ile D.

209. SÇ. 593: 41^b; *Şeyh Mehmet Nazmī Divānı*: 65. gazel, s. 676-7. (Bu gazel, *Divān*'da sekiz beyittir.)

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Yârdan nâme ki ‘uşşâka peyâm-âver olur
Aña ta‘zîm ile Cibrîl kıyâm-âver olur
2. Varını ‘aşka virüp cânı viren cânâna
Kerem ücûd ile Hâtem gibi nâm-âver olur
3. Benem ol şâkin-i mey-hâne-i ‘aşk-ı bî-ğışş
Sâkî-i Yûsuf-ı ‘işmet baña cām-âver olur
4. İtse ‘uşşâka eger hışm ile nezzâre o şüh
Zülfî zih kaçları yâ ğamze sihâm-âver olur
5. Zen-i dünyâdan olan **Nazmî** gibi rû-gerdân
Vuşlat-ı şâhid-i dil-h’âhla kām-âver olur

[42a]

210.

Cevrî

Fâ‘ilātün Fâ‘ilātün Fâ‘ilātün Fâ‘ilün

1. Nağme-i nâlem melâmet bezmine Nâhîd olur
Şu‘le-i âhum maḥabbet çarḥına ḥurşîd olur
2. Rûze-i hicründe vaşluñ yâd idüp kıan ağlasam
Hûn-ı eşküm bâde-i cām-ı hilâl-i ‘ıyd olur
3. Cür‘a-ı cām-ı lebûñ nûş eyleyüp cân virse dil
Nâz ider âb-ı ḥayâta zinde-i câvîd olur
4. İstemez cây-ı te‘ayyîn ḥânümân-sûz-ı vücûd
Belki evvel terki anuñ hâne-i tecrîd olur
5. Dâm-gâh-ı ârzûdan kıurtulur **Cevrî** o kim
El çeküp ser-rişte-i maḥşûddan nevmîd olur

211.

Şabri

3b. Yûsuf-ı: bâde-i D.

210. SÇ. 593: 42^a; *Cevrî Divânı*: 33. gazel, s. 194.

211. SÇ. 593: 42^a; *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 138-9.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şām-ı rūza def¹ olup ol dem ki şubḥ-ı 'ıyd olur
Mihri ol şubḥ-ı şafānuñ sāğar-ı Cemşīd olur
2. Teşne-gān-ı cām-ı şahbāya hilāl-i şām-ı 'īd
Deşt-i ğamda lüle-i ser-çeşme-i ümmīd olur
3. Ża' f rūzeyle hilāl olmış kamer tal'atlere
Feyz-i nūr itmekde cām-ı mey 'aceb hūrşīd olur
4. Zülfi çeng olsa şabādan ol mu' anber tār ile
Fitne-sāzum āsmān-ı 'işveye Nāhid olur
5. Hānçerinden göz yuman āsāyiş eyler var ise
H'ab-ı gāhı sāye-i berg-i nihāl-i bīd olur
6. Tāc-ı Edhem 'arz ider aña cenāb-ı cām-ı 'aşk
Şol gedā kim baş açık mestāne-i tevḥīd olur
7. Bir nazar eylerse ey **Şabrī** baña pīr-i muğān
Dürd-i cāmum kīmyā-yı devlet-i cāvid olur

212.

'İsmetī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Dimeñüz mest-i mey-i vuşlat olan ğam bilmez
O bezm-gāhda dil bir ruḥ-ı hurrem bilmez
2. Kaḅı nādāna o meh-pāre hevā-dār olsun
Her gören hem bilürin ḥüsnini derhem bilmez
3. Nice ser-sebz ola gül-ğonce-i bāğ-iümmīd
Böyle pür-süz-ı hevā ḥālet-i şeb-nem bilmez
4. Bilmek ister var ise mihr ü maḥabbet resmin

[42b]

1a. def¹ : mahv D., ol: şol D.

4b. Fitne-i: 'İşve-i D., 'işveye: fitneye D.

212. SÇ. 593: 42^a; 'İsmetī Divānı: 41. gazel, s. 63-4.

4a. resmin: semtin D.

Dil-i āvāreden alsun ḥaberi kem bilmez

5. ‘Āqile bir eleme derd-i ser itmek düşmez
‘İsmetî naḡş-ı cebîni nedür âdem bilmez

213.

Nazmî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Reşk ol rind-i şafâ-meşrebe kim ğam bilmez
Aña âdem mi dinür nîk ü bedi dem bilmez
2. Heves-i rāḥat olan pîr ü Mecnûn olsun
Vādî-yi ‘aşkı o dîvâne yine kim bilmez
3. Yâr u aġyârı n’ola eylemese fark o şûḥ
Mey-i nâzıyla siyeh mestdür âdem bilmez
4. Hep ser-âġâz-ı vefâyı gül-i şādî eyler
Neylesün bûlbûl-i dîl şîven-i mâtem bilmez
5. **Nazmiyâ** itme mey-i devlet-i dünyâya heves
Biñ ḥumârını gören neşve-i yek-dem bilmez

214.

Nâ’ilî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Dil-i zâruñ ki derdin sâkin-i Beytû’l-ḥazen bilmez
Ne ḡanlar dökdüğün ol Yûsuf-ı gül-pîrehan bilmez
2. O gül-ruḡsâr naḡl-i tâzedür gülzâr-ı ‘âlemde
Henüz âzâr-ı dest-i bâġbân u ḡârken bilmez
3. Ciger-gāvân-ı ‘aşka âteş-i dilden ḡaber vir kim
Bu kûḡa tîşe kâr itmez bu kârı Kûḡ-ken bilmez

213. SÇ. 593: 42^b; *Şeyh Mehmet Nazmî Dîvânı*: 83. gazel, s. 695. (Bu gazel, *Dîvân*’da altı beyittir.)

2a. olan: iden D.

5b. gören: çeken D.

214. SÇ. 593: 42^b; *Nâ’ilî Kadîm Dîvânı*: 162. gazel, s. 396-7. (Bu gazel, *Dîvân*’da altı beyittir.)

[43a]

4. Göñül kim rişte ber-pā murğ-ı ders-āmūz-ı hayretdür
Ser-i zülfünden ayrılmaz temāşā-yı çemen bilmez
5. Baķup ol hāle şorma Nā'ili'den nāfenūñ hālin
Bu derd-i hayret-efzāyı ciger-hūn olmayan bilmez

215.

Şehri

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Derūn-ı dāğ-dāğum ķadr-i gül-berg-i semen bilmez
Ne çāre bāğbān-ı rāğ olan seyr-i çemen bilmez
2. Hamūş ey āh-ı bī-derd eyleme nāmūs-ı derdüm fāş
Bu ahvāl-i belādur olmayan Eyyūb-fen bilmez
3. Ben ol Ya'ķūb-ı maķrūmī naşīb-i rūzigāram kim
Meşām-ı iştiyākum cezb-i būy-ı pīrehen bilmez
4. Dīlüm pervāne isti' dād idelden sūz-ıtām-ı 'aşķ
Olur sūziş-gedā-yı' aksi şem'-i encümen bilmez
5. Dil-i şehri vü Şehri bu cihān-ı bī-ķarārīde
Misāfirdür mişāl-i rūz u şeb zevķ-i vaţan bilmez

216.

Rızāyī

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Hezār idrāk ider luţf-ı bahārı yāsemen bilmez
Doyar Ya'ķūb būy-iāşināyı pīrehen bilmez
2. İderseñ ser-güzeştūñ baña taķrīr it ki ey bülbul
Humār-ı cām-ı vaşl-ı dil-rübāyı çekmeyen bilmez
3. Maķabbet derdini hāl ehline berg-i hāzān söyler
Bu bir başķa lisāndur bunı gül-berg-i çemen bilmez

5b. derd-i: ders-i D.

215. SÇ. 593: 43^a; *Şehri Divānı*: 48. gazel, s. 85.216. SÇ. 593: 43^a. (Bu gazel, Rızāyī Divānı'nda bulunmamaktadır.)

4. Nīm-i? vādī-i ʿışkam kūh-ı ğam şahrā-yı miḥnetdür
Yabanlarda gezer vādīyi Qays u Kūhken bilmez
5. **Rızāyī** daḥı tıfl-ı nev-hevesdür bülbul-i şeydā
Bizümle hem-zebān olmak ne mümkindür süḥan bilmez

217.

Vecīhī

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Ağyāra kerem itmesin ol şūḥ kem eyler
Ḥavfum bu vefā ile anı müttehem eyler
2. Gör ḥāşiyet-i ğamze-i ḥūn-rizini yārūñ
Her uğradığı sīneyi bāğ-ı İrem eyler
3. Eṭrāfını zencīre çeker şafḥa-i ḥüsnüñ
Kāküllerini kāḥ ki pūr-piç ü ḥam eyler
4. Bezm-i meyi teşrīfde eylerse tegāfül
Rāh-ı ṭarabı māye-i endūḥ uğam eyler
5. Gör ṭālīʿ -i āzürdegī-i vazʿ ʿadūdan
Yine baña ol şūḥ **Vecīhī** sitem eyler

218.

Ṭıflī

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. İḥsānlarını māye-i zehr-i sitem eyler
Ehl-i dile devletlüler andan kerem eyler
2. Eflāk-ı sipihre urulan nāvek-i āhuñ
Peykânlarını ḳaṭre-i bārān ğam eyler

[43b]

217. SÇ. 593: 43^a; *Vecīhī Divānı*: 41. gazel, s. 103.

218. SÇ. 593: 43^b; *Ṭıflī Ahmet Çelebi Divānı*: 37. gazel, s. 209.

1a. İḥsānlarını māye-i: Devlet-menişān lūtfını D.

1b. Ehl-i dile devletlüler andan: Terk-i keremitse bize daḥı D.

2b. ğam: ḥam D.

3. Gitdükçe ziyād olmadadır âteş-i ‘aşkı
Cevrini füzûn eyler ise yâr kem eyler
4. Meşşâta-i ye’s ile felek nağş-ı murâdı
Ârâyış-i ruhsâr-ı ‘arûs-ı ‘adem eyler
5. Eş‘ârını evşâf-ı leb-i yâr ile **Tıflî**
Reşk-âver-i ma‘nî-talebân-ı ‘Acem eyler

219.

Nedîm

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Tîğ-i ğamzeñ ki dile zaḥm-ı ğam-âlûd eyler
Ne ider küşte ne ḥod qâbil-i bihbûd eyler
2. Olsa leb-rîz-i tebessüm leb-i şûr-engîzüñ
Dilde nâsûr-ı ğamı zaḥm-ı nemek-sûd eyler
3. Eylesem geşt-i çemen fikr-i ḥayâl-i ruḥ-ı yâr
Gül-i bâğ-ı tarabı âteş-i Nemrûd eyler
4. Güft ü gûy-ı nîgeh itse ne kadar ‘âşık-ı lâl
Tende her mûyı yine nağme-i Dâvûd eyler
5. Seni bu lehce-i pâkîze **Nedîmâ** âḥir
Maḥrem-i bezmüne şâhid-i maḥsûd eyler¹

[44a]

220.

Nâdirî

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Dil-i sūzânı ol şûḥ-ı kemân-dârum nişân eyler
Semenderdür ḥadeng-i âteş içre âşiyân eyler
2. Olup şanduka-i sînemde dâğum ṭabla-i tîrûñ

3a. âteş-i ‘aşkı: sînede mihri D.

3b. eyleser yâr: itmede ol D.

219. SÇ. 593: 43^b (Bu gazel, *Nedîm Divânı*’nda bulunmamaktadır.).

¹ Vezin tutarsız.

220. SÇ. 593: 44^a; *Ganî-zâde Nâdirî Divânı*: 29. gazel, s. 236-7.

Ceresdür dil pes-i şandūkada dā'im figān eyler

3. Meger kim hoşka-bāz-ı hilekardur 'ışk-ı mekkāruñ
Ki kalbüm hoşkasında mihre-i hālūñ nihān eyler
4. Firāz-ı bām-ı 'ışka çıkmağa 'azm eyledi cānum
Anuñ çün sinem üzre şerhalardan nerdübān eyler
5. Hattın oşar eliyle dil-rübā ey **Nādirī** gūyā
Qalem parmaklaruñ levh-i ruḥında imtiḥān eyler

221.

Vuṣlatī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Telāfī-i vefā-yı çarḥdan ol kim ḥirās eyler
Ne memnūn itdügin ister ne luṭfin iltimās eyler
2. Kaçup tāb-ı sitemden kaddüñe rû-māl iden diller
Penāhı sāye-i Tübā-yı cennetden kıyās eyler
3. Dilāsen düş-ı isti' dāduñ ile lāyık-ı pūşış
Saña ḥayyāt-ı gerdün atlas-çarḥı libās eyler
4. Nigāruñ nükheth-i bāğ-ı behişt vaşlına nisbet
Dimāğ-ı cānı bûy-ı verd-i cennet pür-'atās eyler
5. Yed-i? bināyı miḥnet vaqıfkār şadr-ı 'āşıkda
Bināyı beyt-i aḥzān vaż'ına tarḥ-ı esās eyler
6. Dilistān-ı vefāda ders-i 'aşkı eyleyüp ta' līm
Rumûz-ı ğamzesi tıfl-ı dili müşkil-şinās eyler
7. Giyer 'ıydiyye herkes cāme-i nev lîk ğurbetde
Felek gör **Vuṣlatī**nüñ pūşışın köhne libās eyler

[44b]

222.

5a. dil-rübā: ey dil-rübā N.

221. SÇ. 593: 44^a (Bu gazel, *Vuṣlatī Divānı*'nda bulunmamaktadır.).

222. SÇ. 593: 44^b.

Derûnî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Nedendür ol şanem 'uşşâkı gördükçe firâr eyler
Niçün her bî-nevânun kârı efgân u zâr eyler
2. Ger ol şeh-nâz iderse mâye-i mihr ü maḥabbetdür
Beni ol gül-'izârun şîvesidür kim şikâr eyler
3. Nigâra râst geldüm dün mümeyyiz câmeler giymiş
Hüseynî tâc urunmuş başına seyr-i kenâr eyler
4. Şifâhân-ı 'Irâkı seyr iden her büzürg ü kûçek
Gelüp kapuñda zîr-efkenden olmak ihtiyâr eyler
5. Du'â-güyuñdur evvelden şenâ-ḥ'ânun durur şimdi
Derûnî her ne âgâz eylese anda qarâr eyler

223.

Cevrî

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Leb-i ḥâmûşı ile çeşm-i süḥan-sâzına bak
Nükte-i 'işvesine terceme-i nâzına bak
2. Çeşminün cân udle âfet olan siḥrini ko
Lebinün ma'nîye şûret viren i'câzına bak
3. 'Âlem-i dilde olursa eşer-i fitne bedîd
Nigeh-iğamzesinün melḥame-i râzına bak
4. Kâd-i bâlâsına üftâde geçen zülfini gör
Fitneyi ḥâke şalan naḥl-i ser-efrâzına bak
5. Ḥâl-i yektâ-yı kazâ-perverini seyr eyle
Şad-cihân dîn ü dilün âfet-i mümtâzına bak
6. Şi'rine rûḥ virür feyz-i süḥanla **Cevrî**
Eşer-i nâṭıka-i mu'cize-perdâzına bak

[45a]

224.

Ṭāhir*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün*

1. Virür mi neşve derd-âşâm-ı hecre mey bu meclisde
Virür mi nağme-i bülbül şafâ-yı ney bu meclisde
2. Biz ol mestâne-i dürdî-keş-i pây-ı hum-ı aşkuz
Gedâ-yı neşve-i dildür revân-ı tay bu meclisde
3. Şikest olsun humâr-ı derd-i ser şimden girü sâķī
Sürülsün bâde-i bî-ğışş pey-ender-pey bu meclisde
4. Bu bezm-i hâşdur bunda dem-i i' câz-ı İsâdur
Nesîm-i pür-gürîz serd-i faşl-ı dey bu meclisde
5. Dil-i âvâre-i **Ṭāhir** bu işretgâh-ı fânide
Siyeh mesti-i gam şahbâ ola tâ ki bu meclisde

225.

Şefî'î*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün*

1. Virüp'îş ehline bülbül ğınâsın ney bu meclisde
Gül-i sır-âba döndi sāğar-ı pür-mey bu meclisde
2. Şaçılsun hün-ı düşmen gibi yir yir cür'alar hâke
İçilsün dostgâniler pey-ender-pey bu meclisde
3. Degüldür birbirinden bezl-i mevcûd itmede râciḥ
Gedâ-yı bî-ta' ayyün rû-şinâs-ı tay bu meclisde
4. Meşâb-ı zîkr-i câm-ı Cemdür ancak bunda yârâna
Añılmaz efser-i dârâ vü tâc-ı key bu meclisde
5. **Şefî'î** bâ-vücûd-ı kıllet-i yârân-ı şafî-keş
Naşîbüm derd-i câm-ı mey ola tâ ki bu meclisde

226.

Ârif

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Gül-i şādī ider hem-vāre cām-ı mey bu meclisde
Olur mı berg-i rīzān-ı hevā-yı dey bu meclisde
2. Değişmez mey-keşān bir cāmı bunda mülk-i Cemşīde
Şifāl-i köhnedür rindāna tāt-ı Key bu meclisde
3. Olup fersūde resmi āb-ı meyle şüste olsun hep
Şevād-ı nüsha-i cūd-āzmā-yı tay bu meclisde
4. Ser-ā-pā pey-rev-i işrākiyāndur muṭribān bunda
Bu bezm-i hāşdur dem-beste olsun ney bu meclisde
5. Dönüp gird-āba düşmiş zevraḡ-ı keştī-i mey' Ârif
Dolansın ḡalkā-i rindānı pey-der-pey bu meclisde

[45b]

227.

Fehīm

Fe'îlātün Fe'îlātün Fe'îlātün Fe'îlün

1. Biz ki ḡāl ü ḡaṭ-ı dil-dārı temāşā iderüz
Dāḡ-ı ḡasretle dili maḡz-ı süveydā iderüz
2. Bū'l-ı aceb ma' reke-sāz-ı müje-i ḡubānuz
Geh şehīdānı dem-i tīḡ ile iḡyā iderüz
3. 'Andelīb-i erīnī ḡūy-ı vişālüz ki dili
Gül-bün-i ḡonce-i gül-zār-ı tecellā iderüz
4. Dest-i küstāḡumuz itdükçe gehī perde-derī
Şāhid-i ḡüsni degül 'işmeti rüsvā iderüz
5. Bülbul-i ḡaste-dilüz līk semender-fiṭrat

226. SÇ. 593: 45^a; 'Ârif Süleyman Dīvānı: 218. gazel, s. 315-6.

1b. Olur mı: Ki olmaz D.

2b. köhnedür: bādedir D.

227. SÇ. 593: 45^b. Fehīm Dīvānı: 131. gazel, s. 478.

Zahm-ı hār-ı güle āteşle müdāvā iderüz

6. Şīve-i şāhid-i nuṭḡın ki **Fehīm**üñ yazaruz
Hüsn-i elfāzımızı ma‘nī-i şeydā iderüz

228.

Şehri

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ne Kelīmüz ne temennā-yı tecellā iderüz
Līk maḥrūm-ı yārānı temāşā iderüz
2. *Len terānī* neşinev ṭurfe Kelīm-i ‘ışkuz
Ḳuvvet-i ḥāhiş ile maḳşadı peydā iderüz
3. Dil-i mecrūḥumuzı zahm ileyād eyle ki biz
Zahm-ı ‘aşka yine zahm ile müdāvā iderüz
4. Şāhid-i rāz bu ḥāhişle görünmez ey dil
Erinīyle dilümüz bī-hūde gūyā iderüz
5. Eylesek zevḳ-i perişānī-i zūlfūñ taḳrīr
‘Aḳl-ı küllī dil-i **Şehri** gibi rüsvā iderüz

[46a]

229.

Riyāzī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Biz ki dem-beste iken nāle vü efgān iderüz
Pāy-der-dāmen iken ‘ālemi seyrān iderüz
2. Bizde bir cevher-i iksīr-i maḥabbet var kim
Ten-i ḥākimüzi istersek eger cān iderüz
3. Yād-ı ḳaddūñle virüp ruḥşatı bād-ı āha
Şaḥn-ı gül-zārda biñ servi ḥırāmān iderüz

228. SÇ. 593: 45^b; *Şehri Divānı*: 46. gazel, s. 84.

2a. “*Len terānī*”: Sen beni göremezsin. (*Araf Suresi* 143. ayet)

5b. rüsvā: şeydā D.

229. SÇ. 593: 46^a; *Riyāzī Divānı*: 246. gazel, s. 396.

4. Dil-beri her gice ağyār çeker sīnesine
Biz hemān yok yire çāk-i girībān iderüz

5. Ey **Riyāzī** göre feyz-i sūhanı aldukça
Ele ney pāre-iḥuşkı şeker-efşān iderüz

230.

Şabri

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Çekmeden cāmı çeker çāk-ı girībān iderüz
İçmeden mest oluruz nāle-i mestān iderüz

2. Neylerüz āyīne-i dehr-nümā-yı Cemi biz
Bir tehī cāmda biñ ‘ālemi seyrān iderüz

3. Bāde ger cevher-i iksīr-i şafā-yı dil ise
Biz anı tarḥ-ı ğubār-ı ğam-ı cānān iderüz

4. Sīmyā-kār-ı neşātuz ki gehī şīr-i melāl
Gelse şad-şu‘le-i cevval nümāyān iderüz

5. Geh çeküp çeşm-i dile sürme-i derd-i cānı
Dīde-i düşmen-i ğamdan anı pinhān iderüz

6. Nāme-i nazmUmuzı kim okumaz ey **Şabri**
Biz ki evşāfını yārūñ aña ‘ünvān iderüz

231.

Neşātī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Gerd-i şad ğamla ki ālūde aḡar cūy-ı taleb
Ola mı ‘aks-i temāşā-yı meh-rūyı taleb

2. Pāy-ı dil āb ile dār olmaz idi olmasa ger
Rīze- seng-i elem-i ye’s ile pūr-gūy-ı taleb

230. SÇ. 593: 46^a; *Şabri-i Şakir Dīvānı*: s. 147. (Bu gazel, *Dīvān*’da yedi beyittir.)

5a. Geh: Geh ki D., cāmı: cāmı D.

231. SÇ. 593: 46^a; *Neşātī Dīvānı*: 6. gazel, s. 129-30.

3. Yeter iy ye's yeter hışm ile bu ın-i cebın
Tengdür havřala-i gūře-i ebrū-yı taleb
4. Eylesün 'ıřķ hemān himmet-i pākin derkār
İrūřūr menzile elbetde tekāpū-yı taleb
5. řāh-ı ümmīd-i **Neřātī** nice ser-sebz olsun
Bāğ-ı dilde katı āheste aķar cūy-ı taleb

232.

Cevrī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Dūřmedi deřt-i temennāda tekāpū-yı taleb
İtmedi sevķ-i emel meslekūmi sūy-ı taleb
2. Ārzū gelse dile dāğ-ı nedāmetle gider
N'eylesün āyīnesinde göremez rüy-ı taleb
3. Ol ki āsūde olur sāye-i istiğnāda
Eylemez nāmını deryūze-ger-i kūy-ı taleb
4. Dūřmezin pāyine herģiz bu serābistānda
Varsa firdevs-i ümīde giderek cūy-ı taleb
5. Bī-dimāğam dil-i āřüfte gibi ey **Cevrī**
İdemez mest ü serāsīme beni būy-ı taleb

233.

Ṭıflī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Almasam būy-ı řafāyı sūd dirdüm bādeye
Yār ile görsem gül-i maķřūd dirdüm bādeye
2. řāhid-i zībāyı maķřūdı anuñla görmesem

5a. ser-sebz olsun: olsun sīr-āb D.

232. SÇ. 593: 46^b; *Cevrī Divānı*: 8. gazel, s. 184-5.

233. SÇ. 593: 46^b; *Ṭıflī Ahmet Çelebi Divānı*: 170. gazel, s. 343.

2. Bu beyit, *Divān*'da bulunmamaktadır.

Cām ile bir zaḥm ḥūn-ālūd dirdüm bādeye

3. Hep gören ser-māye-i mihr ü maḥabbetdür velī
Ben diyeydüm kīmiyā-yı cūd dirdüm bādeye
4. Görsem āfet-ḥīz-i mestānı der-i mey-ḥānede
Sākīyā bir āteş-i mescūd dirdüm bādeye

[47a]

5. Ol ṭabīb-i dil eger meclisde sözse **Ṭıflıyā**
Zaḥm-ı cāna merhem-i bīh-būd dirdüm bādeye

234.

Nazmī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yārsuz elmās-ı zaḥm-efrūzdirdüm bādeye
Yār elinden merhem-i bīh-būd dirdüm bādeye
2. Çāşnī-i zevk-i la' l-i yāri görsem sākīyā
Āteş-i āb-ı ḥayāt-ālūd dirdüm bādeye
3. Ser-fürū itse ele cām-ı mey alsa zāhidān
Mihr-i tābān-ı cihān mes'ūd dirdüm bādeye
4. Girye itse āh-ı zehr-ālūd ile her nūş iden
Ḥāşşiyet-baḥş-ı baḥūr-ı 'ūd dirdüm bādeye
5. Cām-ı ser-pūşide gelse gice bezm-i 'işrete
Bir ḥusūf-āver meh-i ma' hūd dirdüm bādeye
6. Her gören bir gūne ta' rīf eylemişler **Nazmiyā**
Ben disem sermāye-i her sūd dirdüm bādeye

235.

3a. Hep: Her D.

4b. bir: ben D.

5a. sözse: şunsa D.

234. SÇ. 593: 47^a; *Şeyh Mehmet Nazmī Divānı*: 154. gazel, s. 762-3. (Bu gazel, *Divān*'da yedi beyittir.)

1a. elinden: elinde D.

2a. görsem: bulsam D.

3a. itse: idüp D.

235. SÇ. 593: 47^a; *Şabri-i Şakir Divānı*: s. 182.

Şabri

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bir zamān vaşluñla ğam-ı fersūd dirdüm bādeye
Şimdi içsem eşk-i ħün-ı ālūd dirdüm bādeye
2. İtse mihr-i 'aks-i rūyuñ burc-ı sāğardan tūlū'
Āfitābum ṭālī' -i mes'ūd dirdüm bādeye
3. Şām-ı ğamda şevk-i cām olsa delīl-i maḳşadum
Meş' al-efrūz-ı maḳşūd dirdüm bādeye
4. Çeşmüme geldükçe itsem girye tāb-ı şevkden
Eşküme baħr-ı neşāt-rū dir idüm bādeye
5. İtmese mi şabrimuñ ser-māyesin **Şabri**-füzün
'Aşḳ bāzārında ben bī-sūd dirdüm bādeye

[47b]

236.

Tāhir

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yārsuzbī-neşve vü bī-sūd dirdüm bādeye
Yār ile görsem ḥayāt-efzūd dirdüm bādeye
2. Eylese la' l-i müzāb-ı bāde la' l-i yāri ter
Şeb-nem-i gül-ğonce-i maḳşūd dirdüm bādeye
3. Mest olup alsam miyānın āġūş-ı ümmīdime
Māye-i iksīr-i feyz-i cūd dirdüm bādeye
4. Bir ḳadeḥ mey virse sāḳī eylesem def' -i ḥumār
Rāḥat-ālūd elem-i fersūd dirdüm bādeye
5. Her gören cūş-ı ḥayāl-i āteş-i bī-dūd dir
Ben diyeydüm āb-ı āteş-dūd dirdüm bādeye
6. Şunsa **Tāhir** bezm-i meyde ol ṭabīb-i cān eger

5a. şabrimuñ: şevkün D.

236. SÇ. 593: 47^b.

Kār-sāz-ızaḥm-ı bī-bihbūd dirdüm bādeye

237.

Vecīhī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Fiğān kim ḥaste-i hicrānıñol şūḥ-ı cihān bilmez
‘ Aceb müşkil belādur k’ola yārūñ bir amān bilmez
2. Göñül yanmaḳdadur pervāne-veşnār-ı ḡam-ı ‘ aşḳa
Velīkin keşf-i rāza ‘ andelīb-āsā fiğān bilmez
3. Dilüm āşüftedür bir āfetūñ ‘ aşḳıyla kim hergiz
Ḥayātından eşer görmez dehānından nişān bilmez
4. Ḳomazsın murḡ-ı cānı itmege kūyuñda efgānı
Bilürsin bülbül-i bağ-ı maḥabbet āşiyān bilmez
5. N’ola olursa her dem tāze sīnemde gül-i dāḡum
Vecīhī ḡonce-i gül-zār-ı derd ü ḡam ḥazān bilmez

238.

Nihālī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Der-āḡuş eylemiş ḥālūñ ser-i zūlfūñ mekān bilmez
O bir ‘ Anḳā şikār-ı lā-mekāndur āşiyān bilmez
2. Ḳaçar zünnār-ı zülfinden ammā sūmnāt-ı dil
Ne şüret buldıḡın ol büt nigār-ı deyr cān bilmez
3. Yanında leşker-i müjgānıñ pā-mālidür zūlfūñ
Bu rüşendür ki semt-i kār u zārı şīrvān bilmez
4. Dil ü cān almada meyl itmez ol müjgān bu ebrūya
Ḳırar dünyāyı ḡamzeñ tıḡe el urmaz sinān bilmez

[48a]

237. SÇ. 593: 47^b; *Vecīhī Divānı*: 88. gazel, s. 140.

3b. Ḥayātından: Miyānından D.

4b. āşiyān: gül-istān D.

238. SÇ. 593: 47^b.

5. Ruḥından almaduñ gül-büseler pā-mālisin ammā
Nihālī kadrūni ol gül-bün-i bāğ-ı cinān bilmez

239.

Mezākī

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Cihān-ı mihr ü maḥabbet gibi cihān olmaz
Yamānı yaḥşı olur yaḥsisi yaman olmaz
2. Ḥoşa ḥadīka-i pür-feyz-i ḥaṭṭ-ı cānān kim
Ḥazānı gülşen olur gülşeni ḥazān olmaz
3. Maḳām-ı rüşd-i ḥarābātiyāne ' ışk olsun
Mügānı mürşid olur mürşid-i muğān olmaz
4. Nedür bu derd-i şerer-pāş-ı nār-ı hicrān kim
Düḥānı āteş olur āteşi düḥān olmaz
5. O ḥür-çehreden ayrı düşünce bir ' aşık
Cinānı dūzaḥ olur dūzaḥı cinān olmaz
6. **Mezākī** ben o defīne-küşā-yı ma' nāyam
Nihānı zāhir olur zāhiri nihān olmaz

240.

Güftī

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Gel bezm-i şāh-ı gülde ki rüşen-çerāğı gör
Her nevk-i ḥārı ṭa' ne-i mihr oldı bāğı gör
2. Gör güllerini ' ālem-i ' aşkuñ çemen çemen
Ey lāle-ruḥ bu sīnedeki tāze dāğı gör
3. Her bir giyāhı dāğ-ı dil ü şem' -i Ṭürdurur
Pür-āteş oldı lāle ile bāğ u rāğı gör

239. SÇ. 593: 48^a; *Mezākī Dīvānı*: 155. gazel, s. 195-6. (Bu gazel, *Dīvān*'da yedi beyittir.)

2a. ḥaṭṭ-ı cānān kim: ' ışk-ı hūbān kim D.

6a. ma' nāyum: ' irfānum D.

240. SÇ. 593: 48^a; *Güftī Dīvānı*, 116. gazel, s. 317.

4. Olsa ‘aceb mi fitne eger der-kemīn-i bīm
Devr-i nigāh-ı ğamzede baş-ı yasağı gör
5. **Güfti** ferāğ olur mı dem-i gülde bādeden
Zāhid hemīşe dir baña cām-ı ferāğı gör

241.

Nihālī

Meʿūlū Fāʿilātū Mefāʿilū Fāʿilūn

1. Kāşāne içre ol şanem-i mey-güsārı gör
Faşl-ı şitāda tāze açılmış bahārı gör
2. Bezmüñde cür‘a-i virme derd-i ser
Sākī ħumārın añma mey-i hoş-güvārı gör
3. Seyr it ‘izār-ı yārda pür-tāb o turrayı
Ya‘nī derūn-ı ‘aşıka bak āh u zārı gör
4. Bağduğça kıadd ü kıāmetine nāz ider yürür
Durduğça cevır ider bize ol şivekārı gör
5. Bir āh ile rakībi o gül-ruğdan eyle dūr
Şimden girü **Nihālī** hemān def‘-i ħārı gör

242.

Tıflī

Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilūn

1. Sürmelenmiş o şehūñ dīde-i bādāmın gör
Şayd-ı murğ-ı dil-i āvārem içün dāmın gör
2. Serv-i gülşen o nihāl-i gül-i istiğnānuñ
Sāye-i kıaddine hem-ser geçer endāmın gör
3. ‘Āşıkūñ çekdigini zülfūñ ucından görelüm

241. SÇ. 593: 48^b.

242. SÇ. 593: 48^b; *Tıflī Ahmet Çelebi Divānı*: 26. gazel, s. 198. (Bu gazel, *Divān*’da beş beyittir.)

2b. hem-ser: benzer D.

Yârinin şafha-i evrâka ser-encâmın gör

4. Ğarazuñ bir gül ile ‘ışret ise gülşende
Sâķī-i meygedenüñ sâġar-ı gül-fâmın gör
5. ‘Ālemüñ naķşını seyr itmek ise maķşûduñ
Baķma âyīne-i İskendere Cem-câmın gör
6. Pertev-i rüyeteye ķarşu o mehüñ **Ṭıflı**-i zâr
Sâye-veş yanına düşmek diler aķdâmın gör

243.

Neşâtî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Gerçi ser-mestân-ı ‘ışķuñ ĥâk-i rehdür her biri
Kuĥl-ı zīb-efzâ-yı çeşm-i mihr ü mehdür her biri
2. Şu‘le-i âhıyla şâm-ı ġamda erbâb-ı fenâ
Şem‘-i bezm-ârâ gibi zerrīn-külehdür her biri
3. Külĥen-i ‘ışķuñ temâşâ eyle her bir ġüşesin
Kim niçe Behlül-ı vakta ĥâb-gehdür her biri
4. Baķma zühhâduñ riyâ-âlûd reng-i zühdine
Ĥırķa-i sâlûs der-ber dil-siyehdür her biri
5. Ĥâk-i pâ-y-ı ehl-i ‘ışķ ol kim **Neşâtî** anlaruñ
Hem gedâ hem taĥt-gâh-ı dilde şehdür her biri

244.

Nâ‘ilî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bî-niyâz âlüfteler kim ĥâk-i rehdür her biri
Mesned-i faķr u fenâda pâdişehdür her biri

3. Bu beyit *Divân*’da bulunmamaktadır.

4. Bu beyit *Divân*’da bulunmamaktadır.

6a. Pertev-i rü’yete ķarşu o mehüñ **Ṭıflı**-i zâr: Ser-i kūyında o ĥürşīd-i cemâlün Ṭıflı D.

243. SÇ. 593: 49^a; *Neşâtî Divânı*: 130. gazel, s. 207.

244. SÇ. 593: 49^a; *Nâ‘ilî-i Kadīm Divânı*: 362. gazel, s. 549.

2. Başka bir ‘ âlemdür ey dil tavr-ı abdālân-ı ‘ ışk
Bü’l-‘ aceb sulţân-ı istignâ-sipehdür her biri
3. Zerre zerre hâk-i gûristânı pâ-mâl itme kim
Tûde tûde Hüsrev-i zerrîn külehdür her biri
4. Pâkdür dâmenleri çirk-i riyâdan zâhidâ
Mey-güsârânuñ ki ğarķâb-ı günehdür her biri
5. Reng-i bî-rengîde nâgeh dillerüñ ey Nâ’ilî
Zâhid-i mey-ĥâne rind-i ĥânķâhdur her biri

245.

Fehîm Çelebi Sellemehû

Fâ’ ilâtün Fâ’ ilâtün Fâ’ ilâtün Fâ’ ilün

1. Olmazam pejmürde-dil tâ hem-nîşînüm tâzedür
Tıfl-ı nevres şûĥ-meşreb nâzenînüm tâzedür
2. Lâle-i mâh u gül-i mihr olsa pejmürde n’ola
Ĥamdü-li’llâh âfîtab-ı meh-cebînüm tâzedür
3. ‘ Âlem-i ‘ aşķ içre ben şâĥib-ķırân-ı köhneyem
Cân ü başa ķalmazam yâr ü ķarînüm tâzedür
4. Gerçi hâk oldum vücûdumdan eşer ķalmadı lîķ
Tâ-ķıyâmet ķarĥ-ı bed-evzâ’ a ķînüm tâzedür
5. Oldı tab’um nüşĥa-i âyîne-i feyz-i ezel
Ol sebebden şûret-i şî’r-i metînüm tâzedür
6. Gül-bün-i lafzadegül ma’ nî ĥarâvet-yâb ise
Ey **Fehîm** itme ta’ accüb târ zemînüm tâzedür

246.

[49b]

4a. riyâdan: riyâ D.

245. SÇ. 593: 49^a; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: s. 430.

6b. târ: kim D.

246. SÇ. 593: 49^b.

Mā'il

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Vālihem sīnemde derd-i nev-i restem tazedür
Bülbül-i gül-ğonce-i 'işmet zemīnüm tazedür
2. Şīve-i şīrīn-edādan kaçmaz ammā n'eylesün
Bilmez elṭāf-ı nevāziş nāzenīnüm tazedür
3. Kesmem ümīdüm müdāvāyı vişāl-i yārdan
'illet-i dil-sūz-ı zaḥm-ı nāvekīnüm tazedür
4. Nev-be-nev eksük degül ârāyiş-i sūz u güdāz
İḥtirā'-ı zihn-i pāk âteşīnüm tazedür
5. N'ola Ḥassān itse taḥsīn vādī-i güftāruma
Ṭarz-ı ḥāş ḥoş-edāyı mülhemīnüm tazedür
6. Olmaz ey **Mā'il** baña hem kevkeb-i iḥvān-şafā
Ṭālī'-i fīrūze-i sa'd-aḥterīnüm tazedür

247.

Cevrī

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Niçe bir rāzını dil sīnede pinhān itsün
Demidür ğamzeñe teslīm-i girībān itsün
2. Kō bilinsün ne imiş derd-i dil-i bī-çāre
Ġamzeñe 'āşık olan başına dermān itsün
3. Oldı mecmū'ā-i esrār-ı maḥabbet gönلüm
Zülfün alsun ele isterse perişān itsün
4. Zülfün eylerse perişān añı cem' eyleme kō
Kudsiyān her varaḳın nüşḥa-i 'irfān itsün
5. İşidüp nükte-i sırr-ı lebūñi **Cevrī**den
Rūḥ-ı Kudsī okuyup dilleri ḥayrān itsün

248.

Şafvetî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. 'Âşıkam sînemde dâğ-ı âteşinüm tazedür
Bülbülem her dem gül-i hasret-i zemînüm tazedür
2. 'Âşıka her dem teğâfûl gûne cevri itse n'ola
Neylesün bilmez nevâziş nâzeninüm tazedür
3. Penbe-i dâğum olur tâze hurûş itdükçe çün
Gülşen-i verdem gül ile yâsemînüm tazedür
4. Nağra-i nev-ğâstem bilmezse ger murgân-ı bağ
Bülbül-i nev-'âşıkam âh u enînüm tazedür
5. Kühnedür resm-i sülhan-sencân-ı âyîn-i kühen
Şafvetî bu tâze şi'r-i dil-nişînüm tazedür

249.

Riyâzî*Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün*

1. Dil-rübâlık lar idüp cem' -i dil ü cân itsün
Yine bir şîvesinün başına kurbân itsün
2. Sitem itmekde sipihründe vekîli olsun
Hep cefâyı bize ol âfet-i devrân itsün
3. Kân-ı elmâs bulam dirse eger nâvek-i gam
Yoklasun zağm-ı dili kâviş-i şiryân itsün
4. Bulmasun ruşşat-ı nezzâre her âlûde-nigâh
Gamzeñi bâr-geh-i hüsnine der-bân itsün
5. Okuyup her tolu ardınca **Riyâzî** muṭrib

248. SÇ. 593: 49^b; *Şafvetî Mehmet Çelebi Divânçesi*: 23. gazel, s. 41.

3b. gül ile: gül ü hem D.

249. SÇ. 593: 50^a; *Riyâzî Divânı*: 442. gazel, s. 513.

5a. Okuyup: Okusun D.

Şi' rümi nuql-ı ser-i meclis-i mestân itsün

250.

‘Arzî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Görmese ol gözleri âhûyı dil maḥzûn olur
Görse ammâ şabr u ârâm gider memnûn olur
2. Cân virirdüm la‘lini bûs itmege ḥavfım budur
Ol zem-i dârü’l-emân şabırda ḳânûn olur
3. Siḥr ider her bir nigâhında ‘aceb i‘câzdur
Cünbüş-i çeşmin temâşâ eyleyen meftûn olur
4. Görmedim bir böyle hercâ’î civân-ı va‘de-sûz
İntizâr-ı şoḥbetinden dîde vü dil ḥûn olur
5. Gerçi yâr itmez nazar ‘Arzî sirişk-i âlüne
‘Âḳıbet her biri anuñ bir dūr-i meknûn olur

251.

Nehcî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Şöyle kim peykân-ı tîr-i ḡamzesi pür-tâb olur
Dil degül pûlâd-ı nâb olsa nişânı âb olur
2. Düşdi dil ḳaldı zeneḥdânında yârûñ şöyle kim
Nâ-çekîde ḳaṭrede hiç bilmedi gird-âb olur
3. Çeşm-i giryân çekse âḡuş-ı ḥayâle her ne dem
Ol laṭîf-endâm şâfî-sîm iken sîm-âb olur
4. Sûz-ı ıṣṣkuñda nedür bu feyz tâ kim sînemüz
Kül-ḥan-ı pür-tâb iken bir gülşen-i sîr-âb olur

[50b]

250. SÇ. 593: 50^a.

251. SÇ. 593: 50^a; *Nehcî Divânı*: 174. gazel, s. 171-2.

2a. şöyle kim: n’eylesün D.

4b. iken: ola D., sîr-âb: şâd-âb D.

5. Söz degül sâz-ı maḥabbet nağme-sâz itdüm yine
Ḥāme alsam destüme **Nehcî** hemân mızrâb olur

252.

Fehîm

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ḥāl-i müşgîni ki yâruñ gûşe-i ebrûdadür
Bir hümadur kim kenâr-ı ebrde âsüdedür
2. Dil-şikestem ol kadar kim şîşe-i sâ' at-mişâl
Zahmum içre sûde-i elmâs tûdedür tûdedür
3. Şimdi itsün cilve-i naḥçîr eşer 'arş üzre kim
Tîr-i âh u nâle tâ sūfâr-ı dil fersüdedür
4. 'Aks kıldı âteş üzre zer zer üzre 'anberî
Ḥāl-i rûy-ı âline kim rûy-ı zerdüm sûdedür
5. Rûy-mâl itsem dir imiş tûde-inesrînüñe
Dinleme şâhum **Fehîm**üñ sözleri bî-hûdedür

253.

Şabri

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Şem'-i giryân lâle sūzân ğonce hûn âlûdedür
Var mı bir dil kim belâ-yı dehrden âsüdedür
2. Reşk-i refîtaruñla çeşmi giryeden pür-hûn iken
Kebg-i bâğuñ ḥandesî hep ḥande-i bî-hûdedür
3. Çıkmaz oldı naḫş-ı ümîdüm murâd üzre benüm
Ḥâtem-i baḫt-ı siyâhum var ise fersüdedür
4. Baḫ zenaḫdânında ki ol kuḫl-i ra' nâ rengine

252. SÇ. 593: 50^b; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: s. 396. (Bu gazel, *Divân*'da yedi beyittir)

2b. tûdedür: tûde D.

253. SÇ. 593: 50^b; *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 135-6.

1a. hûn: 'âb D.

4a. küḫel-i ra' nâ: hat kühelî D.

Güyyâ kim ser-nigün bir kâse içre dūdedür

[51a]

5. Pençe-i murğ-ı belâdur kōndı nahl-i ‘ömrüme
Şâne kim **Şabri** yine ol zūlf-i ‘anber-būdadur

254.

Şehri

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Olmasun ol dil ki derd-i ‘aşqdan āsūdedür
Tōhmet-i āsūdegī-i dehr ile ālūdedür
2. Ğayret-i hāmūşī-i ğam eyledi āhum şikest
Rīze-i aḡger derūn-ı dilde tūde tūdedür
3. İmtizāc itmek olur mı ne’ylesün sa‘y-i niyāz
Nāz dirler zabt-ı luṭfı bir ‘aceb bed-hūdedür
4. Hātır-ı ‘ālem gül olduḡça sen ey dil ğonçe ol
Böyle gülşende açılmaḡ ‘ārafe bī-hūdedür
5. Hātır-ı **Şehri** gibi olsun şikest-ender-şikest
Her kimūñ āyīne-i fikri ümīd-endūdedür

255.

Ṭıflı

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ğamze-i ser-mest çeşm-i yār h‘āb ālūdedür
Şimdi künc-i ğamda bir pāre gönül āsūdedür
2. Şām-ı hicrānuñda dest-i cevrdan giryān iken
Ḥandesı ṭıfl-ı dil-i āvārenūñ bī-hūdedür
3. Nāzm-ı renginümle ben cān-baḡşam ammā düşmenūñ
Sözlerinde rūḡ yok bir ḡalīb-ı fersūdedür

254. SÇ. 593: 51^a; *Şehri Divānı*: 42. gazel, s. 83.

255. SÇ. 593: 51^a; *Ṭıflı Ahmet Çelebi Divānı*: 45. gazel, s. 218.

1b. künc-i ğamda bir pāre gönül: bir pāre-i dil ser-keştemiz D.

2a. Şām-ı hicrānuñda: Seyl-i hicrūñle D.

3a. Nāzm-ı renginümle ben cān-baḡşum: Cān-fezāyım nāzm şiriyetimle D.

4. Ser-nigün bir kâse-i pür-sûzdur gūyâ gönül
Kim süveydâ şem^ç -i ^ç aşkuñdan dirilmiş düdedür
5. Hâl ü haţtı gibi ey **Tıflı** karışmaz fitneye
Çeşm-i mesti hün ehl-i ^ç aşk ile âlûdedür

256.

Mezâkî

Mef^ç ulü Mefâ^ç ilü Mefâ^ç ilü Fe^ç ulün

1. Haţt geldi büt-i perde-nişinüm yüze çıkdı
Şâm irdi yine meh-i zühre-cebînüm yüze çıkdı

[51b]

2. Haţtuñ görelî girye-i hasret ider oldum
Hün-âb-ı gam-ı kalb-i hazînüm yüze çıkdı
3. Haţtı gelicek râz-ı derün oldı hüveydâ
Mahfî-ğaber-i sırr-ı kemînüm yüze çıkdı
4. Ser germî-i âlâm-ı haţ-ı yârile şimdi
Güstâh oluben âh u enînüm yüze çıkdı
5. Âğâz ideli vâşf-ı haţ-ı yâra **Mezâkî**
Böyle ğazel-i tâze-zemînüm yüze çıkdı

257.

Vecdî

Mef^ç ulü Mefâ^ç ilü Mefâ^ç ilü Fe^ç ulün

1. Tâ kim haţtuñ ey mäh-cebînüm yüze çıkdı
Esrâr-ı dil-i zâr u hazînüm yüze çıkdı
2. Ruhsâruña haţt geldüğine ağlamam ammâ
Baht-ı siyeh ser-be-kemînüm yüze çıkdı
3. Reşk eyledi rüsvâ gam-ı haţtuñla beni hayf

4. Bu beyit *Divân*'da bulunmamaktadır.

256. SÇ. 593: 51^a; *Mezâkî Divânı*: 440. gazel, s. 362.

4b. oluben: olup D., enînüm: emînüm D.

257. SÇ. 593: 51^b; *Vecdî Divânı*: 70. gazel, s. 43.

Ebkār-ı nihân-ḥane-niṣṣinüm yüze çıkdı

4. Ey ḡamze şaḡın fitne-i ḥaṭṭuñda bulınma
Tîḡ-i ḡaḡab u ḥaṇçer-i kînüm yüze çıkdı

5. Cûş itdi hevâ-yı ḥaṭ ile baḥr-ı ṭabî‘ at
Vecdî yine bir dürr-i şemînüm yüze çıkdı

258.

Sırrî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Ser-engüşt-i hilâle hâleyi zih-gîr ider gerdün
Kemânın çarḡ-ı vârun u şihâbı tîr ider gerdün
2. İdüp şems-i ‘amel tedbîrini zırnîḡ-ı çarḡ içre
Sitâre şanma dühn-i kâmilî taḡtîr ider gerdün
3. Yaḡûd bir na‘l-i târ-necât-ı pür-efsûnidür meh kim
Seḡer bir âfîṭabı kendüye teşḡîr ider gerdün
4. Şadâyı ra‘d zan itme muşallâ-yı seng ü çarḡ içre
Namâz-ı güştâḡân-ı ‘aşk içün tekbîr ider gerdün

[52a]

5. Kemâlât ehline bir şemme vîrmez bûy-ı devletden
Dimâḡ-ı nâ-sezâyı dâ‘imâ ta‘ṭîr ider gerdün
6. Ziyâdan ḡame-i zerrîn-i mâh-ı nevle **Sırrî**nün
Bu nazmın levḡ-i ḡurşîd üstine taḡrîr ider gerdün

259.

Fennî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Şafaḡ-gün ḡurş-ı mâhın ḡalka kim teşḡîr ider gerdün

3a. Reşk: Eşk D.

258. SÇ. 593: 51^b; *Sırrî Dîvânı*: 88. gazel, s. 327. (Bu gazel, *Dîvân*’da beş beyittir.)

4. Bu beyit, *Dîvân*’da yer almamaktadır.

5a. şemme: zerre D.

6a. Ziyâdan: Şafâdan

259. SÇ. 593: 52^a.

Alup hun-ı dilümden mâyesin tahmîr ider gerdün

2. Gül-i mihri murâdı virse de eyler küsûf âhîr
Niçün ehl-i kemâli gonceveş dil-gîr ider gerdün
3. Meh-i nev micmer-i âteş şafağdur dūd olup hâle
Bürünüp şâl-i ebri kendüyi techîz ider gerdün
4. Yağup her şeb kanādîl-i nücûm-ı âh-ı hasretle
Hüseyn-i kerbelânuñ merķadin tenvîr ider gerdün
5. Olup merşiye-ğ̃ânı her dem-i mäh-ı muḥarremde
O şâha cevri-i bîdād itmegi taķrîr ider gerdün
6. Degüldür mäh-ı nev altun qalemle şafḥa-i çarḥa
Bu şî'ri dil-pesendi **Fenni**yâ taḥrîr ider gerdün

260.

Mânî

Meḥ'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Ebrûlaruñ ki tîr-i müjeñ der-kemân ider
Durmaz şikâf-ı sînde ol qaşd-ı cân ider
2. Şaḥn-ı çemende 'ârîzuñ üzre nesîm-i şubḥ
Faşl-ı nevâz sünbül-i 'anber-feşân ider
3. Ḥaṭṭuñ yüzünde muşḥaf-ı nâṭıķ beyânıdur
Ḥall-i rumûz-ı sûre-i seb' u'l-meşân ider
4. Virmez nigâh-ı ḥüsne rızâ varise meger
Ġamzeñ nihânî tîğ çeküp nice ḳan ider
5. Cânâ ḳapuñda her ne ḳadar bî-nevâ ise
Mânî metâ' -ı cânı saña armağan ider

261.

Vecîhî

260. SÇ. 593: 52^a.

261. SÇ. 593: 52^b; *Vecîhî Divânı*: 50. gazel, s. 109-10.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Hün-ı sirişki dīdelerüm kim revān ider
Ey gül-ı izār reh-güzerüñ gül-sitān ider
2. Esrār-ı aşkı şaklamak olurdı sīnede
Ammā ki hālka eşk dem-ā-dem ı ayān ider
3. Müjgānı tiri sīneye virür hayāt-ı nev
Her bir nighde gamzesi ammā ki kan ider
4. Seyr it o tıflı himmet-şāhib dilān-ı aşk
Āfet-resān fitne-i āhır zamān ider
5. Peyveste olsa birbirine dāğ-ı şu'le-nāk
Şanur gören **Vecīh** ki encüm-ķırān ider

262.

Nihālī

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ol haṭṭ ki sāye gibi ķamerden zuhūr ider
Ol la'ı-i āfitāb güherden zuhūr ider
2. Ruhsār-ı yārdan ki ı araķlar olur gider
Ol jāledür ki lāle-i terden zuhūr ider
3. Kār-ı sipihri kim şereriyle ider tamām
Ol āh-ı dīl ki vaķt-i şeherden zuhūr ider
4. Rencide-ķātır eyleme ı uşşāķı ķıl hāzer
Ol nāleden ki hün-ı cigerden zuhūr ider
5. Yā gamzeden ı itāb-ı şemşīr-i tīzdür
Kim rahme-i ķazā vü ķaderden zuhūr ider
6. Her gāh olur ruķuñda **Nihālī**ye cilveger
Ol şu'le kim kelīme şecerden zuhūr ider

263.

Rezmî*Mef'ulü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün*

1. Her kanlı yâşuña dîde terden zühûr ider
Bir çeşmedür ki dâğ-ı cigerden zühûr ider

[53a]

2. Geh cevri-i rûzigâr gehî ta'ne-i raķib
Görürdi ehl-i 'aşka nelerden zühûr ider
3. Mihr-i ruḥuñ yanında birer lem'adur hemân
Nûr-ı zîyâ ki şems ü kâmerden zühûr ider
4. Âhum göge irişdi başum tâbe ser-zemîn
Maķşûd ise ne gökde ne yerden zühûr ider
5. Her ma'ni-i ḥafî ki olur gâh-ı âşikâr
Rezmî gibi bir ehl-i hünerden zühûr ider

264.

Maḥvî*Mef'ulü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün*

1. Her nâle-i ğarîb ki neyden şudûr ider
Keşf-i nikât maḥfî-i esrâr Tûr ider
2. Kâlâ-yı nâz mı dest-i red kim niyâz iden
Şabr ḥalîm-i 'âşıkı mest-i ğurûr ider
3. İcrâ iderdi kâ'ide-i şûr-ı maḥşeri
Ol nâle-i za'îf ki dilden zühûr ider
4. Mir'ât-i ruḥa şu'le düşe şems çıkmadı
Zulmet-serâ-yı 'âşıkı leb-rîz-i nûr ider
5. **Maḥvî** felekden eylemedüm iltimâs-ı kâim
Bilmem niçün bu deñli beni bî-ḥuzûr ider

263. SÇ. 593: 52^b.264. SÇ. 593: 53^a.

265.

Nef'î

Mef'ûlû Fâ'îlâtü Mefâ'îlû Fâ'îlün

1. Mey-hâne-i nâz olmuş o çeşm-i siyeh-i mest
Her gûşe-i pür-fitnesi bir h'âb-geh-i mest
2. Hışm ile çeker gânzesi peymâne-i nâzı
Âşub-ı cihân olsa nola her nigh-i mest
3. Almış ele Rüstem gibi şemşîrini gânze
Olmış aña müjgânları şaf şaf siyeh-i mest
4. Bezm-i Cem'e revnağ viremez olmayıcak tâ
Cârüb-ı deri meygede perr-i küleh-i mest
5. Mestâne niyâz eylese Nef'î n'ola yâre
Ma' zûr-ı kirâm-ı 'uqalâdur güneh-i mest

[53b]

266.

Yaḥyâ

Mef'ûlû Mefâ'îlû Mefâ'îlû Fâ'îlün

1. Mestâne nighle beni bir kec-küle-i mest
Mest eyledi te'sîr idermiş nigh-i mest
2. Pür cürm ise de ta' nı ko ey zâhid-i ḥod-bîn
Bî-' ayb u riyâdur hele cürm ü güneh-i mest
3. Bilmez yolunı ḥânqâhuñ rind-i mey-âşâm
Şapmaz der-i mey-ḥânenen elbette reh-i mest
4. Ârâm idemez gûşe-i gülzâra da varsa
Mey-ḥâne bir ḥum dibidür ḥ'âb-geh-i mest
5. Yaḥyâ ne ' aceb nâz şarâbına düşünmüş

265. SÇ. 593: 53^a; *Nef'î Divânı*: 25. gazel, s. 245.266. SÇ. 593: 53^b; *Şeyḥülislam Yaḥyâ Divânı*: 23. gazel, s. 48.

4b. ḥ'âb-geh-i: tekyegeh-i D.

Ol ğamze-i maḥmūr o çeşm-i siyeh-i mest

267.

Neşâtî

Mef'ülü Mefā'îlü Mefā'îlü Fe'ülün

1. Çekdükçe mey-i nâzı o çeşm-i siyeh-i mest
Bir âfet olur 'âleme her bir nigeḥ-i mest
2. Her gūşede şad şevk ile biñ hū da mı kıymaz
Gāhî ki ḥıram eyleye ol kec-küleḥ-i mest
3. Olmaz yine ser kerem-i şafa bî-riḥ sāḳî
Gülzâr-ı bihişt olsa eger ḥ'âb-geh-i mest
4. Aḥsente zihî mezheb-i 'uşşâḳaki anda
Def -i ğam-ı dil-dârdur ancak güneḥ-i mest
5. Bilmem nice olur ḥâl Neşâtî bir olursa
Ol ğamze-i pür-fitne ile ol nigeḥ-i mest

268.

Cevrî

Mef'ülü Mefā'îlü Mefā'îlü Fe'ülün

1. Dünyâyı helâk eyler ise ol nigeḥ-i mest
Şahrâ-yı kıyâmet hep olur ḥ'âb-geh-i mest
2. Bir dil mi kodı yıkmaya mestâne nigeḥle
'Uşşâḳı ḥarâb itdi o çeşm-i siyeh-i mest
3. Ser-germ olup aldukça ele şevkiyle cāmı
Ḥurşide düşer sāye-i perr-i küleḥ-i mest
4. Şūfî göremez şüret-i ma' nâ-yı kemāhî

[54a]

267. SÇ. 593: 53^b; *Neşâtî Divânı*: 13. gazel, s. 134.

3a. Olmaz yine ser kerem-i şafa bî-riḥ sāḳî: Bulmaz yine mey-hânedeki hâleti hergiz D.

3b. ḥ'âb-geh-i: cāygeh-i D.

4b. ancak: dil-dârdur D.

268. SÇ. 593: 53^b; *Cevrî Divânı*: 15. gazel, s. 187.

3a. şevkiyle cāmı: cām-ı şafâyı D.

Küh̄l olmaz ise dīdesine hāk-i siyeh-i mest

5. Mestāne gehī sübhā alursan ele **Cevrī**
Ġam çekme şayılmaz bu maķūle güneh-i mest

269.

Nazmī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Dil-i erbāb-ı 'aşkı zaḥm-ı hier ülfet de isterler
Bu baḥrūn dürrlerin elmās-ı ğamla süfte isterler
2. Şeb-i ğamda çerāġān ile dāġ-ı sīneden dirler
Bu nār-ı düzaḥ-efrūzı yine nühüfte isterler
3. Dili ne naḳd-i hicie ne metā' -ı vaşla alurlar
Budur āyīn-i bāzār-ı maḥabbet müfte isterler
4. Nice itsün ferāġat bülbül-i dil naġme-senciden
Dil-i āşüfte-ḥālī gül gibi üşküfte isterler
5. Mezākı olmayanlar **Nazmī** şehd-i rūḥ-ı ma' nādan
Benüm eş'ār-ı pāküm var iken nev-güfte isterler

270.

Ṭāhir

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Dil-i ehl-i kemāli çāk çāk-i süfte isterler
Bu bāġuñ güllerin pejmürde vü āşüfte isterler
2. Olurken 'illet-i zaḥm pey-ā-pey ğamze-i dil-dār
Yine erbāb-ı diller çeşm-i yāri ḥufte isterler
3. Çü bülbül itme ifşā sırr-ı 'aşkı mest olup ey
Gül-i gülzār rāz-ı dil-beri ne'şküfte isterler

269. SÇ. 593: 54^a; *Şeyh Mehmed Nazmī Dīvānı*: 66. gazel, s. 677-8. (Bu gazel, *Dīvān*'da sekiz beyittir.)

5a. **Nazmī** şehd-i rūḥ-ı ma' nādan: sükker-i ma' nādan ey Nazmī D.

270. SÇ. 593: 54^a.

4. Metā‘-ı şabrı tārāc-ı nigāh-ı ‘işve itmişken
Yine naḳd-ı revāc-ı cān-zādı müfte isterler
5. Olur mı şi‘ri her siḥr-āferinüñ lāyık-ı taḥsîn
Edā-yı **Tāhir**-āsā güfte-i nā-güfte isterler

271.

Ġafūrī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Mişāl-i mül dil-i āteş nihād u puḥte isterler
Ḥabāb āsā o dilde dīde-i nā-ḥufte isterler
2. Yapılmaz lāne-i murḡān riyāz-ı ‘aşḡa her dilde
Seyr-i Mecnūn ile hem-ser-i dil āşüfte isterler
3. N’ola ṭab‘umda perverde idersem dürr-i ma‘nāyı
Şadefde ḥāşıl olmuş gevher-i nā-süfte isterler
4. Gül-i ma‘nā alınmaz Güşe-i destār-ı taḥşīne
Ḥayāl-i ‘izzet-veş ḡonce-i ne-şüküfte isterler
5. Gönül ser-pençe-i mercān gibi dürden nemā vir kim
Bu deryāda **Ġafūrī** āteş-i ḡod-reste isterler

272.

‘İzzetī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Mişāl-i ney derūn-ı sūz-nāk ü süfte isterler
Çenār-āsā gönülde āteş-i ḡod-reste isterler
2. Semender gibi küstāḡān-ı ḡāma raḡbet itmezler
Maḡabbet bezmine pervāne gibi puḥte isterler
3. Küşāde meşrebānı derhem eyler çün hevā-yı şeb
Bahār-ı şām-ı ḡamda ḡonce-i neşküfte isterler

271. SÇ. 593: 54^b.

272. SÇ. 593: 54^b; *Vişnezāde ‘İzzetī Divānı*: 34. gazel, s. 51.

4. Biraz da mülk-i dil âsûde olsun fitneden ‘uşşâk
O çeşm-i nîm-mesti ser-girân-ı hufte isterler
5. İdüp ser-kâr-ı hicrâna havâle ‘İzzetî âhır
Metâ‘ -ı cânı bāzâr-ı belâda müfte isterler

273.

Riyâzî

Mef‘ülü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fâ‘ülün

1. Gördüm leb-i mey-günüñü mestāneye döndüm
Almış mey-i ‘aşkuñ beni dīvāneye döndüm

[55a]

2. Sûrahlar açdı tenüme tîr-i maḥabbet
Gör derd ü ğamuñla yine cānāneye döndüm
3. Pür-şerḥa beden dīde-i bî-h‘āb kapanmaz
Ben şol der ü dīvārı yıkuḫ ḥāneye döndüm
4. Yarı yolına varmış idüm şavma‘ anuñ ben
Gördüm ötesi çıkmadı mey-ḥāneye döndüm
5. Bu faẓl u kemāl ile **Riyâzî** vaṭanumda
Ġurbetde olan merdüm-i bî-gāneye döndüm

274.

Şehrî

Mef‘ülü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fa‘ülün

1. Sevdâ-yı ğam-ı hicr ile dīvāneye döndüm
Dillerde bu efsûn ile efsāneye döndüm
2. Elden çıkarup neş‘e-i ümmîdümü ey vāy
Bir bâdesi yok bî-meze-peymāneye döndüm
3. Qaldum ğam-ı dil-dārile gitdi dil ü dīdār
Şol cuġd-ı fenā meskenî vīrāneye döndüm

273. SÇ. 593: 54^b; *Riyâzî Dīvânı*: 377. gazel, s. 475.

274. SÇ. 593: 55^a; *Şehrî Dīvânı*: 91. gazel, s. 107.

3a. dil-dār: hicrân D., didār: dil-dār D.

4. Şeb-tâ be-seher geşt iderüm hâne-be-hâne
Şem' ini yitürmiş ben o pervâneye döndüm
5. Şimden girü ne **Şehri** vü ne şöhet-i yârân
Ben kendüye bigâne şu divâneye döndüm

275.

Mānī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Geleli faşl-ı hevâ dillere dil-ber düşdi
Nev-bahâr irdi hum-ı bâdeye güller düşdi
2. Düşeli 'aşka dil-i pür-ğam olaldan bî-huş
Didiler âteş-i sūzâna semender düşdi
3. Meh-i tâb üzre gören cây-ı per-i Cibrîli
Ruḥ[1] üstine şanur zülf-i mu' abber düşdi
4. Dil-i pür-tâba hayâl-i lebi düşmiş gūyâ
Müle bir hoşka-i mercân-ı mücevher düşdi
5. Görelî ḥüsn-i edâ-yı ğazelün ey **Mānī**
Dide-i kalb-i ḥasûda sebel-i ter düşdi

276.

Zihni

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Hall itmediler bahş-i dehānuñ dile düşdi
Ḥaḳḳā ki 'aceb mes'ele-i müşkile düşdi
2. Birbirine girdi ser-i zülfünde gönüller
Divâneler içre yine bir silsile düşdi
3. Bilmem ne didi bād-ı seher la' l-i lebünden

275. SÇ. 593: 55^a.

276. SÇ. 593: 55^b.

Mū-beste iken ğonce gülüp açıla düşdi

4. Şol deñlü gözetdi boyını bağda nergis
Kim şeb-nem-i terden gözine ābile düşdi
5. **Zihni** dil ü cān piş-rev-i ehl-i dil oldı
Ol gün ki maḥabbet yolına qāfile düşdi

277.

Nā'ili

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Bu mātem-gāhda feryāda ḥayret reh-zen olmışdur
Hücūm-ıgam tehi-sāz-ı dimāğ-ı şīven olmışdur
2. Zemīn-i dil de kim vaqt-ı ḥaşād-ı kişt-i miḥnetdür
Cerāḥat tūde tūde dāğ ḥırmen ḥırmen olmışdur
3. Tehīdest-i taleb kām-āver olmaz māl-ı Ken' āna
Züleyḥānuñ ki dest-āvizi çāk-i dāmen olmışdur
4. Ne çāpūk-dest şayyād-ı perişān-dānedür zülfün
Ki biñ yerde ruḥ-ı pür-ḥālüne dām-efken olmışdur
5. Ne efsūn-kārdur ey **Nā'ili** şī' rün ki lafzından
Zebān-ı reşk-i mu' cizkār-ı ma' nī elken olmışdur

278.

Māni

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Lebün mu' ciz-nümāsı ḥazret-i 'İsā dem olmışdur
Ḥayāt-efzāyı 'ālem rūḥ-baḥş-ı ādem olmışdur
2. Dimāğ-ı 'ālemi kılduñ mu' atṭar nīm-nigehle
Meger zülf-i dil-āvizüñ buḥūr-ı Meryem olmışdur

277. SÇ. 593: 55^b; *Nā'ili Divānu*: 124. gazel, s. 366-367.

3b. ki: çū D.

5a. dur: olur D.

278. SÇ. 593: 55^b.

3. Gülün ter dâmen olduğun çemende jâleden şanmañ
Şehâb eşk-rîz-i çeşm-i bülbülden nem olmışdur
4. Düşüp kûy-ı harâbâta ‘aceb mi mey-perest olsam
Baña vaşf-ı lebün keyfiyet-i cām-ı cem olmışdur
5. Kızarmış şanma dest-i dil-beri hınnâdan ey **Mānī**
Ser-i kûyunda қatl-i mübtelâlardan dem olmışdur

279.

Neşâtī

Meʿûlû Meʿâʿîlû Meʿâʿîlû Feʿûlûn

1. Çeşmünde nümâyân olalı şûriş-i mestī
Mülk-i dile şaldı nıgehün bīm-i şikestī
2. Tengī-i dehānuñla kelāmuñda hüveydā
Sırr-ı sühan-ı nistī vü maʿnī-i hestī
3. Pāmāluñ olan diller ider kesb-i bülendi
Zülfün ki düşüp hāke ola zīver-i pestī
4. Feryād o kāfır ki şalup tâbiş-i rûyuñ
Düşdi dile meyl-i rüşeni-i mihr-perestī
5. Tut zemzeme-i nāya **Neşâtī** gibi gûşuñ
Gör hālet-i keyfiyet-i esrār-ı elesti

280.

Fehīm

Meʿûlû Meʿâʿîlû Meʿâʿîlû Feʿûlûn

1. Keşf eylese diller n’ola esrār-ı elesti
Hāl-i dehenünden bilürüz noқта-i hestī
2. Ğamzeñde nihān şüret-i şad ‘arbede-sāzı
Çeşmün de ‘ayān maʿnī-i keyfiyyet-i mestī

279. SÇ. 593: 56^a; *Neşâtī Divānı*: 128. gazel, s. 206.

1b. Mülk-i: Fülk-i D.

280. SÇ. 593: 56^a; *Fehīm-i Qadīm Divānı*: s. 680.

2a. şüret-i şad: olsa n’ola D.

3. Tâ oldı müselleme nıgeh-i mestüñe rindî
Maḥşûşdur ol ğamzelere‘ işve-perestî
4. Pür-ḥûn ise çeşmüm n’ola tündî-i ğamuñdan
Peymâne-i ḥâṭırda var âşâr-ı şikestî

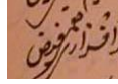
[56b]

5. Ḥâk itse **Fehîm**âyı n’ola pertev-i ḥüsnüñ
Ḥurşîd olur sâyeye çün bâ‘ iş-i pestî

281.

Nüzhetî

Me‘ûlû Fâ‘ilâtü Me‘ûlû Fâ‘ilün

1. Gül-ğonce-i ümîd olupüşküfte rûy-ı feyz
Pür eylese meşâm-ı dil ü cânı bûy-ı feyz
2. Mest-i müdâm isem ne-‘ aceb bezm-i ‘aşkda
Pürdür şarâb-ı şevk ile dâ‘im sebû-yı feyz
3. Olsa gül-‘izârı tarâvet-nümâ n’ola
Sîr-âb ider o naḥl-i ser-efrâzı feyz
4. Ümmîd-i rûy-mâlî-i dergâhuñ eyleyüp
Oldı dil-i derûn yine pür-ârzü-yı feyz
5. Taḥrîr idince ḥâme yanar vâridâtını
Ṭab‘ umda **Nüzhetî** o kadar var ğulû-yı feyz

282.

Şabri

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Dil şafâ buldı olup pür-mey-i mey-ḥâne-i feyz
Mest-i ḥâki cem-i ‘aşk eyledi peymâne-i feyz

4a. çeşmüm: çeşmün D.

5a. n’ola: ne gam D.

281. SÇ. 593: 56^b.

282. SÇ. 593: 56^b; *Şabri-i Şâkir Dîvânı*: s. 152-3.

1a. pür-mey-i: pür-pey-i D.

2. Pençe-i bâz-ı hayâl andan ider miydi zühür
Burc-ı ma' nâda gönül olmasa pür-lâne-i feyz
3. Dil o kândîl-i harem-gâh-ı sühandur kim aña
Üşer ervâh-ı muğânı gibi pervâne-i feyz
4. Defter-i şî' rüme dinse n'ola bahır-ı i' câz
Her varak anda şadef nokta-güher-dâne-i feyz
5. Şabriyâ şâhid-i mazmûnum ile her beytündür
Kişver-i ' âlem-i endîşede kâşâne-i feyz

283.

Şehri

Me' ulü Me'â' ilü Me'â' ilü Fa' ulün

1. Hürşid-i cihân-tâb-ı kemâlem şehirüm yok
Ser-tâ-be-ka-dem hayr-du' âyam eşerüm yok
2. Kurbânun olam eyleme isrâf-ı tecellî
Bir vech ile didâruña lâıyık nazârum yok
3. Bir olsa huzûrumda n'ola zerre vü hürşid
Âyîne-i inşâf-ı cilâyam kederüm yok
4. Kudret komasa âha ne ğam sûz-ı tegâfûl
Âteş-zede-i hisset-i hüsne şererüm yok
5. Şehridür iden gamze-i bî-raħmuñı tekfîr
Zînhâr bu sözden haberüm yok haberüm yok

284.

Sırrî Efendi

Me' ulü Me'â' ilü Me'â' ilü Fe' ulün

[57a]

2b. pür: ger D.

3a. kim: ki D.

3b. pervâne-i: peymâne-i D.

283. SÇ. 593: 56^b; *Şehri Divânı*: 75. gazel, s. 99.

1a. Hürşid-i: Hürşid-i D.

284. SÇ. 593: 56^b. (Bu gazel, Sırrî Divânı'nda bulunmamaktadır.)

1. Hem-ser geçinür kıddüñe serv-i çemeni gör
Hem-sāye gibi kıametüñe nārveni gör
2. Cāna göreyin dirsən eger rūḥ-ı muşavver
Mir'āt-ı mücellāya nazar eyle seni gör
3. Kıoynından o meh-rūyı çıkarmaz gice gündüz
Ey dil nice nāziklik ider pīreheni gör
4. Keyfiyyet-i mül itdi beni bülbul-i gūyā
Kıo söyleyeni ey yüzi gül söyledeni gör
5. Zer gibi yüzüm zerd eyledi derd ü ğamıyla²
Ey **Sırrı** güler yüzüme ol sım-teni gör

285.

Fehīm

Mef'ülü Mefā'īlū Mefā'īlū Fe'ülün

1. Bīñ vechile yār itse tecellī ḥaberüm yok
Gūyā ki kelām-ı erenīyem eşerüm yok
2. Pervāz idemem bāğ-ı ruḥa bīm-i ḥayādan
Murğ-ı nazar-ı 'āşıķam ammā ki perüm yok
3. Mest-i nıgeh-i yārem şunma siper ey mihr
Şemşīr-i kızā yağsa felekden ḥazerüm yok
4. Kııldı beni terkīb kızā cevı ü cefādan
Gör kevkeb-i çarḥuñ yine ğöñlinde yirüm yok
5. Ger seng-i melāmet yirine cümle zemīni
Atsañ baña sen kılüzüm-i 'aşķam kederüm yok
6. Ser-tā-be-kadem 'aşķ u dilem līk **Fehimā**
Bir dil-ber-i 'āşıķ-küş ü āşub-gerüm yok

² Vezin tutarsız.

285. SÇ. 593: 57^a; *Fehīm-i Kıādīm Dīvānı*: s. 528. (Bu gazel, Dīvān'da yedi beyittir.)

3a. yārem: yārüme D.

286.

Cevrî*Mef'ulü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ulün*

1. Mecnûn-revişem zülf-i şanemden haberüm yok
Ferzâne-dilem müşkil-i ğamdan haberüm yok
2. Bir cām-ı maḥabbet şunılan bezme esîrem
Keyfiyyet-i efsâne-i Cemden haberüm yok
3. Bir baş-ı revâzişgörilen ferşetürâbem
Züll ü şeref-ideyr ü ḥaremden haberüm yok

[57b]

4. Âyîne-i rûy-ı dil-i erbâb-ı şafâyam
Şevk ü keder-i luṭf u sitemden haberüm yok
5. **Cevrî** gibi vâkıf degülem sırr-ı kazâya
Ben sâde-dilem naḳş-ı kalemde haberüm yok

287.

Vecîhî*Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün*

1. Dil-i nizâra teraḥḥum ider ḥabîbüm yok
Hezâr-ı zaḥm-ı nümâyân velî ṭabîbüm yok
2. Bu bâğda benüm ol bâğbân-ı bî-ṭâlî
Ki bûy-ı ğonçe-i terden bile naşîbüm yok
3. Ne deñlü ḥazẓidelüm bâğ u râğ seyrinden
Yanumca bir bût-i fettân ü dil-fırîbüm yok
4. Görünce cân atarın hem bir âfet-i şūḥı
Gönülde zerrece hem cevruñe şikestüm yok
5. Gören cefâsın olur dūr-ı el-hazer diyerek

286. SÇ. 593: 57^a; *Cevrî Divânı*: 140. gazel, s. 233.

3b. Züll ü: Züll-i D.

4b. keder-i: güzer-i D.

287. SÇ. 593: 57^b; *Vecîhî Divânı*: 112. gazel, s. 159.

3a. idelüm: ideyüm D.

Vecîhî ben aña şâdam hele raķîbüm yok

288.

Şabri

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ğamzeñ eyler miydi cām-ı ' işveden görseñ ferāğ
Kişver-i hüsñ içre olsa bâde-i nâza yasāğ
2. Dil ki ser-bāzân-ı bezm-i ' aşkuñuñ Sührâbıdur
Rüstem-i hañçer-keş-i çeşmüñ anı hiç ķor mı sağ
3. Hîç taħammül ide mi bülbüllerüñ feryādına
Şâh-ı gül nâzıkdür anda yokdur ol deñlü dimāğ
4. Oldı peydâ bâdede şanmañ habâb-ı şevķ-baħş
Çıkdı baħr-ı şu' le mevc-i nürdan bir şeb-çerāğ
5. Āsumân-ı ' âlem-i ' aşkuñ hilâli bedr olur
Na' l-i sînem üzre **Şabri** ursa ol mismâr-ı dāğ

[58a]

289.

Vecîhî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Āteş-i ruħ-sâr ki itdi şaħn-ı sînem dāğ dāğ
N'ola reşk eylerse baña lâle-zâr-ı bâğ u rāğ
2. Hattı yok seyr-i cihānuñ gördüm ol gül-ğonce-sebz
Eyledüm gül-geşt-i gülzâr-ı tarab-zâdan ferāğ
3. Nür-baħş olmaz o şem' -i hüsñ-i bezm-efrûzbize
Külbe-i tariķime hürşîdi eylersem çerāğ
4. Bezm-i meyde bâdeden bî-tâb olur mı rind-i ' aşķ
Minnet-i sâķî ider mest-i ħarâbı bî-dimāğ

288. SÇ. 593: 57^b; *Şabri-i Şâkir Divânı*: s. 155.

1b. nâza: nâbe D.

5b. mismâr-ı: meh-pâre D.

289. SÇ. 593: 58^a; *Vecîhî Divânı*: 109. gazel, s. 156-7.

5. Şîve-i gülden figân itmez **Vecîhî** ‘andelîb
Hep aña nâ-h̃âh feryâd itdürür destân-ı zâg

290.

Nâ’îlî

Mef’ûlû Fâ’îlâtü Mefâ’îlû Fâ’îlün

1. Peymāneden döküldi mey-i nâb bir yire
Nūr indi şandılar gören aḥbâb bir yire
2. Naḥl-i bülendüni göricek sāye-dār olup
Cân düşdi bir yire dil-i bî-tâb bir yire
3. Bir kerre olsa ol büt-i çâr-ebrûya muṭâf
Maḥşûş olurdu Ka’bede miḥrâb bir yire
4. Bî-cân yazılmış ol ciger-i çāk çāk ile
Rüstemle Şâh-nâmede Sührâb bir yire
5. ‘Ârif yanında ḥabbe degül gelse **Nâ’îlî**
Genc-i Cem ü ḥazîne-i Dārâb bir yire

291.

Riyâzî

Fâ’îlâtün Fâ’îlâtün Fâ’îlâtün Fâ’îlün

1. Geldiler pîr-i muḡân sâķî vü rindân bir yire
Mülk-i Cem tedbîridür cem’ oldu erkân bir yire
2. ‘Âķl u hûş u cân u dil her biri bir târındadır
Cem’ olur mı gelmese zülf-i perişân bir yire
3. Şufte yansaķ o şem’-i bezm-i ḥüsn-i behîmûñ?
Çün fetîle cem’ olup biñ rişte-i cân bir yire

290. SÇ. 593: 58^a; *Nâ’îlî-i Kadîm Divânı*: 343. gazel, s. 535-6.

3. Bu beyit, *Divân*’da bulunmamaktadır.

4a. Bî-cân: Bî-câ D.

4b. Rüstemle Şâh-nâmede Sührâb: Şehnâmelerde Rüstem ü Sührâb D.

5a. ‘Ârif yanında: ‘Arş katında D.

5b. ḥazîne-i: Sikender ü D.

291. SÇ. 593: 58^a; *Riyâzî Divânı*: 482. gazel, s. 534-5. (Bu gazel, *Divân*’da dokuz beyittir.)

3a. Şufte yansaķ o şem’-i bezm-i ḥüsn-i behîmûñ?: Şem’-veş yansaķ yakılsak yare suz-ı sineden D.

[58b]

4. Hasb-i hâle ‘ arz için yâre ağızbir itdiler
Geldi mûsikâr-veş biñ zâr u nâlân bir yire
5. Ey **Riyâzî** kaynaduğ bir yirde mânend-i kebâb
Geldi biñ bağı delinmiş sîne-süzân bir yire

292 .

‘İşmetî

Müfte‘ilün Mefâ‘ilün Müfte‘ilün Mefâ‘ilün

1. Seyl-i sirişk kim müdâm kūyına pür-şitâb olur
Râh-ı vişâl korqaram yek-sere ğark-âb olur
2. Sâgar elinde sîne-çâk gelse miyân-ı bezme yâr
Kendisi âfitâb eli çeşme-i âfitâb olur
3. Bezimde luţf idüñ meded nâm-ı vefâ añılmasun
Ter düşe şâyed ol perî arada bir hicâb olur
4. Dil-bere bir nigâh-ı germ-süzümü ‘ arz ider tamâm
Yohsa ben anı başlasam yazmağa bir kitâb olur
5. Zevki cihânda ‘İşmetî gûşe-girîz ider hemân
Sâye-nişîn-i câhda şanma ki şâd-ğ̃âb olur

293.

Vecdî

Müfte‘ilün Mefâ‘ilün Müfte‘ilün Mefâ‘ilün

1. Rûyuña eylesem nazar reng-i hayâ niķâb olur
Gör ne siyeh-sitâreyem nûr-ı nigh niķâb olur
2. Āyîne içre baksa ger ‘ aksini hoy-feşânider
Tâb getürmez âfitâb bir nighine âb olur

4a. yâre: yaran D.

292. SÇ. 593: 58^b; ‘İşmetî Divânı: 22. gazel, s. 51.

4a. temâm: müdâm D.

5a. gûşe-girîz: gûşe-güzîn D.

293. SÇ. 593: 58^b; Vecdî Divânı: 19. gazel, s. 17.

3. Şanma derüñde itdüğün nâleler eylemez eşer
Her ne du‘ â ki eyleseñ Ka‘ be’de müstecâb olur
4. Maḥv-ı vücūd iden ider cânını maḥz-ı nūr-ı ‘aşk
Arada ḥā’ıl [olmasa sāyede āfitâb olur]
5. ‘Aşk ile virdi **Vecd**ıye zevk ü sürür giryesi
Dilde bu neşve var iken âb dāhı şarâb olur

294.

Nā’ilī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Dest-būs-ı yâre pā-dāş olsa da peygām-ı ‘îd
Derd-i serdür ‘ârife hengāme-i hengām-ı ‘îd
2. Pāy-bend-i ‘ışka teşhîr-i kulüb-ı ‘âşıka
Ṭurra-i dil-berden özge kâr-gerdür dām-ı ‘îd
3. Cilve-i kıdd-i kıyāmet-şûrile maḥbûblar
Güşe-ber-güşe ḥurāmān olsalar eyyām-ı ‘îd
4. Şu‘ le-i dûzaḥ-fürüz-ı sine-i ‘uşşâkdan
Maḥşer-i âşüb olur cāy-ı sürür encām-ı ‘îd
5. Rûze-dâr-ı ḥûn-ı yağmā-yı vişâle **Nā’ilī**
Ġurre-i mäh-ı Muḥarremdür hilâl-i cām-ı ‘îd

295.

Maḥvī

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Reşk-i ruḥuñla oldı nihân mäh-tâb-ı ‘îd
Envâr-ı mäh-ı rûze degüldür niḳâb-ı ‘îd

4b. Bu mısra, mecmuada yarım bırakılmıştır.

294. SÇ. 593: 59^a; *Nā’ilī-i Kadīm Dīvānı*: 31. gazel, s. 296-7.

2b. ‘ârife: ‘âşıka D., hengām-ı: eyyām-ı D.

2b. özge: artık D.

4b. encām-ı: ârām-ı D.

5a. ḥûn-ı: ḥûn-ı D.

295. SÇ. 593: 59^a.

2. Bahtum gibi olurdı dil-i bî-nevâ meşel
Sensüz geçen güninde olaydı hisâb-ı ʿîd
3. Gel ʿıyd-gâha nâz ile ey tıfl-ı ʿ işve-bâz
Nağş-ı ğubâr-ı pâyüñ ola âfitâb-ı ʿîd
4. Dil-beste olmaz ʿ ârif olan resm-i ʿ alele
Mestâne-i maḥabbet olur bî-ḥicâb-ı ʿîd
5. Gördüm o şūḥı ğamzesine eylemiş esîr
Maḥvî şalât-ı muʿ teber ü müstecâb-ı ʿîd

296.

Ṭıflî

Meʿûlü Fâʿilâtü Mefāʿîlü Fâʿilün

1. Virmez kılûba zevk felekde hilâl-i ʿîd
Güyâ dem-i ḥazânda düşer ḥâke berg-i bîd
2. Deyr-i cihânda nağşuñı ey Yûsuf-ı cemâl
Nağğâş-ı Çîn görse olur reşk ile kadîd
3. Zîr-i dıraḥt bâğ-ı emel olmasun didük
Düşmez ḥazân-ı ye's irince ber ümîd³
- [59b]
4. Ağyâr-ı bed-nihâddan ayrılmaz ol perî
Gerçi ki saña ey dil-i şeydâ gelür baʿîd
5. **Ṭıflî** ʿ izâr-ı dil-beri bûs itmek olmadı
Kopmadı bâğ-ı ʿ aşkda hiçbir gül-i ümîd

297.

Cevrî

Meʿûlü Fâʿilâtü Mefāʿîlü Fâʿilün

1. İtdi cihânı ḥürrem ü ḥuş-ı ter bahâr u ʿîd
Ḥükm-i şafâyı virdi mükerrer bahâr u ʿîd

296. SÇ. 593: 59^a (Bu gazel, *Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı*'nda yer almamaktadır.).

³ Vezin tutarsız.

297. SÇ. 593: 59^b; *Cevrî Dîvânı*: 24. gazel, s. 190-1. (Bu gazel, *Dîvân*'da on üç beyittir. gazel-i müzeyyel)

1a. bahâr u ʿîd: bahâr-ı vaʿîd D.

2. Gül-zāra gel bu demdeki gül gibi eyledi
Hübān-ı şehri destbe-sāğar bahār u ‘īd
3. Gül-ruḥlar ile cennete döndi mesīreler
Bulsa ‘acebrevnaḳ u zīver bahār u ‘īd
4. Gör feyz-i ‘aşkı kim ider evḳāt-ı ‘aşkı
Sevdā-yı ḥaṭṭ u ‘ārız-ı dil-ber bahār u ‘īd
5. **Cevrī** bu iktizāy neşāt-ı şafā ile
Zühhādı rind-i bāde-keş eyler bahār u ‘īd

298.

Nā’ilī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Cülūs idince Ḥamel taḥt-gāhına ḥurşīd
Berāt-ı ‘işreti rindānuñ oldı hep tecdīd
2. Mezāḳ-ı rūḥa ‘aceb neşve-i dü bālādur
Neşāt-ı mevsim-i nev-rüz u şādī dem-i ‘īd
3. Mişāl-i şīşe-i billūr āfitāb olmaz
Bu faşl içinde seḥāb-ı keder hevāda bedīd
4. Meger ki sīne-i ‘uşşākı tāze nev-ḥaṭṭlar
Duḥān-ı āh ile eyler benefşe-zār-ı ümīd
5. Ḥarābıyuz o meyūñ **Nā’ilī** ki cür‘asıdur
Şabāḥ-ı ḥaşre dek ārām-ı ḥatır-ı Cemşīd

299.

Ümīdī

Me‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Nokşān irince bedre göründi hilāl-i ‘īd

298. SÇ. 593: 59^b; *Nā’ilī-i Kadīm Dīvānı*: 30. gazel, s. 295-6. (Bu gazel, *Dīvān*’da yedi beyittir.)

2b. dem-i: meh-i D.

299. SÇ. 593: 59^b (Bu şiir, *Ümīdī Dīvānı*’nda yer almamaktadır.).

Ꞑıldı güşāde her dil-i şāhib-cemāl-i ʿīd

2. Zülf-i siyāhı defter-i aʿmāl tayy idüp
Ser-şafha-i cemāline mihr urdı hāl-i ʿīd
3. Çekdi ʿaleve kendüyi çün mihr huşk-leb
Ter-dāmen olur mı içilürse sifāl-i ʿīd
4. Devlet ile güzār ide müdām sāl-i ṭālīʿ üñ
İkbāl-i baht görine hergiz zevāl-i ʿīd
5. Dāʾim **Ümīdī** ehibbā mı cebr-i hātıra?
Gelsün peyām-ı şoḥbet ile dest-māl-i ʿīd

[60a]

300.

Fehīm

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Bezm-i ʿayşı eyleyüp pīraste Cemşīd-i ʿīd
Şunmada bir cām her dem birine ḥurşīd-i ʿīd
2. Birbirinden olmada ḥübān yine gül-çīn-i būs
ʿĀşīka olsun mübārek ḥasret-i cāvīd-i ʿīd
3. Bārekaʾllāh ey nüh-ābā veyḥek ey çār-ümmühāt
İtdüñüz tıfl-ı yetīm-āsā beni nevmīd-i ʿīd
4. Ārzūyī ʿīd-i vaşl eyleyse itsün büʾl-heves
Rūze-dār-ı ḥasretem ben eylemem ümmīd-i ʿīd
5. ʿİdgehde ol perī-rū eylese refʿ-i niḳāb
Yalıñuz ʿīd-i **Fehīm** olmaz olurdı ʿīd-i ʿīd

301.

Rızāyī

3b. Vezin tutarsız.

4a. Vezin tutarsız.

300. SÇ. 593: 60^a; *Fehīm-i Kadīm Dīvānı*: s. 358.

301. SÇ. 593: 60^a; *Rızāyī Dīvānı*: 66. gazel, s. 173.

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. İçer şarābı o Yūsuf-cemāl gül gül olur
Görince pertev-i mihri nihāl gül gül olur
2. Yüzümi ale boyar eşk-i dīde çün gül-i ter
Hemān elümde olan dest-māl gül gül olur
3. Şarāb keyfi ile āli āl olur ruḥınuñ
Cemāli şu' le şalar cām-ı āl gül gül olur
4. Görince 'āşıkı āşār-ı şerm olur zāhir
Zamān-ı faşl-ı bahāri nihāl gül gül olur
5. Gelince faşl-ı bahārī kenār-ı cūy-ı revān
Redīf-i şī' r-i **Rızāyī**-mişāl gül gül olur

302.

Cevrī

Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlūn

1. Zūlfūñ ki benüm sūnbül-i bāğ-ı hevesümdür
Per-tāb iden anı dil-i āteş nefesümdür
2. Ol bülbül-i āteş-dem-i 'ışķam ki semender
Pür-sūḥte-i pervāne-i gerd-i ķafesümdür
3. Ol ķulzüm-i 'ışķam ki hezārān ser-i Mecnūn
Fersūde-i mevc-i heves-i ḥār ü ḥasumdur
4. Ol deyr-i ma' ānī-şuver-i 'ālem-i ķudsam
Kim nağme-i taḥķīķ şadā-yı ceresümdür
5. **Cevrī** idemez ğam beni dem-beste ki her dem
Āh-ı dil-i miḥnet-zede feryād-resümdür

303.

4b. faşl-ı: feyz-i D.

302. SÇ. 593: 60^a; Cevrī Dīvānı: 44. gazel, s. 198.

303. SÇ. 593: 60^b; Fevzī Dīvānı: 47. gazel, s. 204-5.

Fevzî

Mef'ulü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ulün

1. Ol murğ-ı ğarîbem ki gülistân kafesümdür
Âzâdeñi-i hâtıra dâm-ı hevesümdür
2. Ol rind-i mey-âşâm-ı cihân-hâne harâbam
Kim ğulğule-i şûr-ı şurâhî 'asesümdür
3. Ol kâfile-sâlâr-ı reh-i Ka'be-i zâram
Kim hems-i kâdem belki şadâ-yı ceresümdür
4. Ol mahrem-i dergâh-ı niyâzum ki icâbet
Dünbâle-rev-i tâ'ir-i murğ-ı nefesümdür
5. Ol kand-fürûş-ı sühânâ **Fevzî** ki şu'ârâ
Dükkânçe-i tab'umdaki fevc-i megesümdür

304.

Şabri

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Mest-i şevk olsağ 'aceb mi vaşl-ı yâr eyyâmıdur
Bülbül-i pür-cüş iden zîrâ bahâr eyyâmıdur
2. Varmazuz mey-hâneye la'l olsa ferşi bâdeden
Şimdi 'azm-i seyr-i bâğ u lâle-zâr eyyâmıdur
3. Serv gibi tırma bir yirde mişâl-i cüy-bâr
Bâğdan bâğa şalın geşt [ü] güzâr eyyâmıdur
4. Muṭṭibe katlanma sâķi şun meyi gülşendeyüz
Sâz u neyler şavt-ı dil-sûz-ı hezâr eyyâmıdur
5. Ağlama **Şabri** cefâ-yı çarḥdan âsûde ol

3b. belki: 'ayn-ı D.

4b. tâ'yir-i murğ-ı: murğ-ı du'â-yı D.

5a. şu'ârâ: yârân D.

304. SÇ. 593: 60^b, *Şabri-i Şakir Dîvânı*: s. 136. (Bu şiir, *Dîvân*'da yedi beyittir.)

2a. seyr-i bâğ u: bâğ u seyr-i D.

Ḥamdü-li'llāh 'adl-i şadr-ı dād-kār eyyāmıdur

[61a]

305.

Nihālī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Mevsim-i gül faşl-ı bülbül nev-bahār eyyāmıdur
Şaḥn-ı gülşende şarāb-ı hoş-güvār eyyāmıdur
2. Mevc-ḥizān oldı bād-ı şubḥ ile baḥr-ı çemen
Zevraḳ-ı rindānı şimdi der-kenār eyyāmıdur
3. Bezm-i bāğa virdi revnaḳ sūz-ı sāzı bülbülüñ
Oldı gülşen pür-şadā şevḳ-i hezār eyyāmıdur
4. 'Andelībān-ı çemen yir yir ser-āgāz itdiler
Nālesi degülse 'uşşāḳuñ nevvār eyyāmıdur
5. Ğonce-i leblerden 'aşıḳlar girībān-ı çāk olur
Faşl-ı gül irdi **Nihālī** nev-bahār eyyāmıdur

306.

Fehīm

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Oldı ḥırām-ı kāmētüne ihtirām farz
Şaḥş-ı kıyāmete n'ola olsa kıyām farz
2. Her cünbişinde itmege şad maḥşer aşikār
Taḳdīr eylemiş o kadar hoş-ḥırām farz
3. Ey kâş olaydı sañada ey şāh-ı pür-ğurūr
Luṭf-ı kelām sünnet ü redd-i selām farz
4. Gördükçe bend-i zülfüne vābeste dilleri
Murğ-ı dil-i Hümāya olur ḳayd-ı dām farz

305. SÇ. 593: 61^a.

306. SÇ. 593: 61^a; *Fehīm-i Ḳadīm Divānı*: s. 502. (Bu gazel, *Divān*'da yedi beyittir.)

2b. kadar: ḳad-i D.

5. Olmuş **Fehîm** hüccet-i fetvâ-yı ‘aşk ile
Mest-i mey-i maḥabbete şübbü’l-müdām farz

307.

Şehri

Mef’ülü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün

1. Tâ çeşme oldı cilve-i bî-iḥtiyār farz
‘Uşşāka oldı ārzü-yı bî-şümār farz
2. İtdüm şu deñlü mes’ele-i ğamda ictihād
K’oldı dile şenāgeri-i rûzigār farz
3. Ben sāye-perver-i ğamam ey hoş-dil-i ḥaz̄er
Cuĝda olur ḥimāyet-i pervāne zār farz
4. Qurbān-ı şer’-i ḥasretiyānamki gāḥ kurb
Hıfz-ı nezāre vācib ü germ-intizār farz
5. **Şehri** edā-yı ḥayret-i Tūr-ı Kelīmdür
Seyr-i cemāl-i yārda var u şad hezār farz

[61b]

308.

Cevri

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

1. Rind olup el çekme zāhid sāĝar-ı pür-bādeden
Maḥv olunca naqş-ı kändil-i tehî-seccādeden
2. Feyz-i cām-ı şāf ile āyine eyle ḳalbüñi
Ḳıl temāşā şüret-i ma’ nāyı levḥ-i sādeden
3. ‘Ārif ol şüfî ele peymāne al ḳo sübhayı
Nükte fehm itmek dilerseñ sırr-ı ḥarḳ-ı ‘ādeden

307. SÇ. 593: 61^a; *Şehri Divānı*: 67. gazel, s. 95. (Bu gazel, *Divān*’da altı beyittir.)

1a. çeşme: ḥüsne D.

2a. deñlü: resme D.

3b. pervāne: vîrāne D.

5a. Şehri: Evvel D.

5b. yārda: dostda D.

308. SÇ. 593: 61^b; *Cevri Divānı*: 191. gazel, s. 252.

1a. zāhid: sāḳî D.

4. Hâmil-i rāz-ı kazâ eyler dil-i rindânı mey
Havfa düşmezler anuñ-çün fitne-i nâ-zâdeden
5. ‘Âlem-i ıtlâkda âsûde ol **Cevrî** gibi
Düşme kayda güft ü gûy-ı bende vü âzâdeden

309.

Fehîm

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Rehne ver esbâbı rind ol geçme zâhid bâdeden
Ol sebeble hem hâlâş ol şıklet-i seccâdeden
2. Kayd-ı teşvîş-iridâ vü sübhâdan bulup rehâ
Himmet-âmûz-ı ferâğ ol her dil-i âzâdeden
3. Ârzû-yı Kevşer eyle geçme meyden zâhidâ
‘Ârif isen geç ümîd-i bahşîş-i nâdânenen
4. Sâde-kalb ol kim kazâ bî-reng ü nağş-ı feyz ider
Her şikeste pâre-i mir’ât-ı kalb-i sâdeden
5. İstimâ‘ it n’eydügin sāmân-ı rindi şöfiyâ
Bil **Fehîm-i** mest-i ‘aşk u bî-dil ü üftâdeden

310.

Ṭıybî El-merhûm

Mef‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlû Fâ‘ilün

1. Ğam nağme-i sürürda müdgam degül midür
Dehrûn tamâm sūrîde mâtem degül midür
2. Şekl-i ‘anâ ğınâ vü nedem demle âşinâ
Lafz-ı elem mülâzım-ı ‘âlem degül midür

309. SÇ. 593: 61^b; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: s. 612-3.

2b. her: bir D.

4a. kazâ: yine D.

4b. Her: Ser D.

5b. Bil: Gel D.

310. SÇ. 593: 61^b (Bu gazel, Ṭıybî Divânı’nda yer almamaktadır.).

3. Pā-zehr zehr ile bile vāhim devā ile
Cüz'î ahîri merhemi gör hem degül midür
4. Sebz olsa kalbi riş mi olmaz zamānede
Mekr-i sitem ser-efken-i Rüstem degül midür
5. Māl ü menāl-i mümtezic ü naķş renc ü renc
Dirhem baķılsa şüret-i dirhem degül midür
6. **Ṭıybî** ümîd-i raḥmet-i Raḥmāna dur hemān
Ol cümleden ğubārına erḥam degül midür

[62a]

311.

Vecîhî

Meṣ'ulü Fā'ilātü Mefā'îlū Fā' ilün

1. Āşüfte ḥāl-i zülf-i perîşānuñam senüñ
Ḥayrān ü lāl-i la' l-i dūr-efşānuñam senüñ
2. Meftūn-ı nāz-ı ğamze-i ğammāzuñ oldı ḥalk
Ben mübtelā-yı nergis-i fettānuñam senüñ
3. Tîr-i nigāhuñ eylemesün kaşd-ı cānuma
Çokdan helāk-i ḥançer-i müjġānuñam senüñ
4. Oldum esîr-i silsile-i zülf-i dil-keşüñ
Ey şāh-ı ḥüsn bende-i fermānuñam senüñ
5. Kılısam hemîşe nāle **Vecîhî** gibi n'ola
Ey cān ṭabîbî ḥaste-i hicrānuñam senüñ

312.

Şabri

Meṣ'ulü Fā'ilātü Mefā'îlū Fā' ilün

1. Reh-yāb-ı genc-i luṭf-ı firāvānuñam senüñ
Naķdına senc-i kîse-i iḥsānuñam senüñ

311. SÇ. 593: 62^a; *Vecîhî Divânı*: 116. gazel, s. 162.

312. SÇ. 593: 62^a; *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 159.

2. Gösterme dest-i bedrini bād-ı gamuñ baña
Kem-ter ğubār ğuše-i dāmānuñam senüñ
3. Sen seyr-i cūy-bār-ı niyāzumdasun benüm
Ben pāy-māl-i serv-i hīrāmānuñam senüñ
4. Ābād-ı sāz-ı deyr-i muġān-ı maḥabbetüm
Gerçi ḥarāb-ı nergis-i fettānuñam senüñ
5. H̱āb-ı ecelde eylemeye beste çeşümü
Şabri gibi ki vālih ü ḥayrānuñam senüñ

313.

Fehīm

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Vālih-i 'aşkam cünün yār-ı qadīmümdür benüm
Şāh-ı sevdā-leşkerem Mecnün nedīmümdür benüm
2. Gülistān-ı 'ālem-i rūḥam gülümdür la' l-i yār
Şāf-dil mir'āt aña ṭab'-ı selīmümdür benüm
3. Nuṭka āġāz eylese tūṭi-i nefis-i nāṭıqam
Bülbülem cān ü dem-i 'İsā nesīmümdür benüm
4. Sīnem içre rüz u şeb ḥün-ı cigerle beslerem
Ṭıfl-ı ğam perverde-i nāz u na'īmümdür benüm
5. Diye ḥākümde görüp dūd-ı dilüm bir gün o māh
Nev-şüküfe sünbül-i qabr-i **Fehīm**ümdür benüm

[62b]

314.

Mā'il

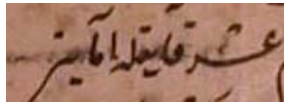
Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şād-mān pür bī-kesem ḥayret nedīmümdür benüm
Rind-i sevdā meşrebem bāde ḥakīmümdür benüm

313. SÇ. 593: 62^a; **Fehīm-i Qadīm Dīvānı**: s. 600.

314. SÇ. 593: 62^b.

2. Gülsitân-ı ʿâlem-i şevkem gülümdür rûy-ı yâr
Bülbül-i derdüm figân kâr-ı kadîmümdür benüm
3. Baħr-ı cûş-â-cûş-ı vecdem gevher-i endîşemün
Her biri bir dūr-i nâ-yâb-ı yetîmümdür benüm
4. Nev-ʿarûs-ı bîkr-i fikrüm şîve-i dil-sûzı hep
Şan-ʿat-ı meşşâta tab-ʿ-ı selîmümdür benüm

5. Kām-baħş-ı ʿâlem-i
Māʾilā nâ-kām iden leʾîmümdür benüm

315.

Meylî

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Reşk-i âteş-gâh-ı dūzah berķ-i âhumdur benüm
Pençe-gîr-i mihr ü meh dūd-ı siyâhumdur benüm
2. Tîġi şad-çāk eylemişken cism-i maħşerde yine
Ġamze-i ħûn-rîz-i dil-ber dād-ġāhumdur benüm
3. Dil olaldan bende-i ħîzmet-güzâr-ı deyr-i ʿaşķ
Gūşe-i ebrûyîdil-ber secde-gāhumdur benüm
4. Eyleyen ben zârı seyyâh-ı cihân-peymâ-yı ġam
ʿÂşıkâne sen perî-rûya nigāhumdur benüm
5. Dimedün ħâlin şorup ey bî-vefâ **Meylî**-i zâr
Mazhar-ı luţf-ı nigâh gâh gāhumdur benüm

[63a]

316.

Cevrî

Mefʿûlü Fāʿilātü Mefāʾilü Fāʿilün

315. SÇ. 593: 62^b.

316. SÇ. 593: 63^a; *Cevrî Divânı*: 169. gazel, s. 244.

1. Vaşf-ı lebüñde nâdire-perdâzdur sözüm
Nâ-süfte gevher-i şadef-i râzdur sözüm
2. Her dil-firîb nüktesi hayret-fezâ-yı cân
Güyâ zebân-ı çeşm-i füsûn-sâzdur sözüm
3. Bir nüktesin işitse eger cân virür Mesîh
Ta' rif-i sihr-i gamzede i' câzdur sözüm
4. Cibrîl-i ma' niye kalemüm şâh-ı Sidredür
Murğ-ı hayâle şeh-per-i pervâzdur sözüm
5. **Cevrî** bu hûb tarzda bu nâzûk edâ ile
Bir şive-kâr dil-ber-i tannâzdur sözüm

317.

Âlî

Mef'ûlû Fâ' ilâtü Mefâ'îlû Fâ' ilün

1. Serhoş-ı feyz-i bâde-i i' câzdur sözüm
Bezm-i sühanda nağme-i şehnâzdur sözüm
2. Uymaz nevâ-yı nağme-i kânûn-ı ' işrete
Âheng-i nây-ı nâleyle dem-sâzdur sözüm
3. Olmaz ba' id herkese ' arz itmeden yüzün
Kim nev-' arûs haclegeh-i râzdur sözüm
4. Ben nağme-senc-i gülşen-i Rûm-ı belâgatam
Reşk-i nevâ-yı bûlbûl-i Şîrâzdur sözüm
5. **Âlî** bu tarz dil-keş-i hâtır-firîb eyler
Bir pür-girişmedil-ber-i mümtâzdur sözüm

318.

Cevrî

3a. mesîh: kelîm D.

317. SÇ. 593: 63^a; *Edîmeli Âlî Divânı*: 47. gazel, s. 157.

3a. itmeden: itmese D.

318. SÇ. 593: 63^a; *Cevrî Divânı*: 53. gazel, s. 201.

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Āşüfte-dilüzdām-ı hevā meskenümüzdür
Āzāde-serüz bend-i belā me'menümüzdür
2. Āğüşte-i dürd-i ħum-ımey-ĥāne-i 'ışkuz
Kim secde-geh-i zühdser-i dāmenümüzdür
3. Ol Yūsuf-ı güm-geşte-i vādī-i fenāyuz
Kim māye-i cān nükhet-i pīrāhenümüzdür

[63b]

4. Ĥurşīd bizüm gördigümüz 'ālemi görmez
Zīrā dil-i şāf āyīne-i rūşenümüzdür
5. **Cevrī** bizüz ol gevher-i yektā-yı maḥabbet
Kim sīne-i erbāb-ı şāfā maḥzenümüzdür

319.

Fehīm

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Tā ġam-kede-i bezm-i fenā meskenümüzdür
Peymāne-i şādī sebeb-i şīvenümüzdür
2. Ol ĥuşe-i ber-mezra'a-i 'ālem-i cānuz
Kim berķ-i belā āb-dih-i ĥırmenümüzdür
3. Pūyende-i şahrā-yı dilüz āteş-i 'aşķı
Pūr-şu' le iden bād-ı ser-i dāmenümüzdür
4. Ol Ka'be-i 'aşķuz ki ĥayāl-i leb-i ĥübān
Ervāḥ-ı tavāf-āver-i pīrāhenümüzdür
5. Biz bülbül-i bī-şavt-ı ġamuz ya' nī **Fehīm**üz
Peyġüle-i ġam-ĥāne-i dil-i gülşenümüzdür

320.

1a. hevā: nevā D.

319. SÇ. 593: 63^b; *Fehīm-i Kadīm Divānı*: s. 452.

2a. cānuz: nūruz D.

320. SÇ. 593: 63^b.

Remzî

Mef'ülü Mefâ'ilün Mef'ülü Mefâ'ilün

1. Cem' iyyet-i ahvâle bir himmet ider var mı
Ġam-ı̇âra nigâh eyler bir ehl-i hüner var mı
2. Ġum-ı̇âne-i ' aşk içre çok müdde' iyan ammâ
Şahbâ-yı maḥabbetde bir kaṭre iṣer var mı
3. Ey bād-ı şabâ luṭf it ' uşşâka tesellî vir
Ol serv-i dil-ârâdan bir tâze ḥaber var mı
4. Vādî-i maḥabbetde itlâf-ı vücûd itmiş
Ferhâd-veş ' âlemde bir ehl-i nazar var mı
5. Meydân-ı zemîn-i nev-şahnında tek ü pûda
Remzî-i süḥan-peymâ mânendi bir er var mı

321.

Nergisî merḥûm

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

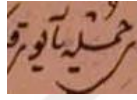
1. Ey felek ey bî-mürüvvet cevri ü ' udvân tâ-be-key
Hiç dükenmez mi ğamuñ bu derd ü aḥzân tâbuñı
2. Hiç nesîm-i şubḥ-ı vaşl esmez mi gülzâr-ı dile
İmtidâd-ı şâm bî-encâm-ı hicrân tâ-be-key
3. Seyle virdi ḥâşıl-ı ' ömrüm nice bir ḥuş ider
Neyl-i eşküñ bir qarârı yok mı tuġyân tâ-be-key
4. Nice bir geh nazm u geh neşr ile keşf-i sûz-ı dil
Bu ' alevler şu' leler ey dâġ-ı pinhân tâ-be-key
5. Çâk-i sînem olmamış dâġ-ı derûna muttaşıl
Bu ta' addî câna ey müjgân-ı cânân tâ-be-key
6. Fâriġ ol ḥavf u recâyı hicr ü vaşl-ı yârdan
Nergisî bu kayd-ı fikr sûd u ḥüsrân tâ-be-key

[64a]

322.

Mef' ulü Mefā' ilün Mef' ulü Mefā' ilün

1. Āhumdan o dildāruñ zülfünde eşer var mı
Ey mäh-ı seher bilmem sende bu haber var mı
2. Hāk-i kadem-i yāri gözden geçürüp gördüm
‘Ayn üzre yiri ammā bir ehl-i naẓar var mı
3. Zülfün ğamı ucından bir gün göremez kimse
Tārīk-i şeb-i hıcre ‘ālemde seher var mı

4. El yire kodı felek ki ol dem
Meydāna çıkup didi gelsün beri er var mı
5. Kilk-i sihr-āmūzı elde ola Nümāyīnün
Hîç kimseye imkân-ı izhār-ı hüner var mı

323.

Cevrî*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

1. Cem' olur dillerde ğam hāl-i perîşānum disem
Dilleri āşüfte eyler derd-i pinhānum disem
2. Berķ-i āteş-bār olurdı cān u dil her sīnede
Şevķ ile āh eyleyüp sūz-ı dil ü cānum disem
3. Hem-zebān olur benümle çāk-i sīne zaḥm-ı dil
Ġamzeler destinden alınmaz girībānum disem
4. ‘Ālemün bāzār-ı ümmīdi olurdı bī-revāc
Hāce-i ‘ışķ olalı ben kesb-i hırmānum disem
5. Müşteri hırşīde nāz eylerdi ey **Cevrî** eger
Zerre deñlü māye-i iksīr-i ‘irfānum disem

322. SÇ. 593: 64^a.323. SÇ. 593: 64^a; *Cevrî Divānı*: 171. gazel, s. 244-5.

324.

Mahvî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. 'Aklı mecnûn eylerüm hâl-i perişânum disem
'Âlemi bîmâr iderdüm derd-i hicrânnum disem
2. Ruḥşat-ı güftâr virse ğamze-i şūhuñ baña
Bir nigāh ile teraḥḥum ile al cānum disem
3. Zühdi meftûn eyler idüm şîve-i güftâruma
Hem-zebân olsa benümle zevk-i 'irfânnum disem
- [64b] 4. Çeşmini bî-tâb itse neşve-i şahbâ-yı nâz
Bende bî-tâbâna aña râz-ı pinhânnum disem
5. Bir muḥâṭab olsa **Mahvî** sūz-ı dilden zevk ider
Gerçi bî-nûram velî pür-şem' -i sūzânnum disem

325.

Şabri*Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün*

1. Ḥadîş-i kând-i la' lin dil derûn-ı sîneden söyler
'Aceb tûṭî-i gûyâdur [ki] pes âyîneden söyler
2. Ser-i zülf-i siyâhuñda söz açsa n'ola sîneñden
Gönül bir Mağribîdür söylese gencîneden söyler
3. Cihânda ceyb-i istîgnâya ser çekmiş gedâ vardur
Şeh-i zerrîn-ķabâya ḥırķa-i peşmîneden söyler
4. Raķîbe yâr luṭfıyla cevâb eyler baña ammâ
Dehân-ı ḥışmıyla düşünâm ider hep kîneden söyler
5. Añup mestâne cûş eyler şafâ-yı bezm-i dil-dârı

324. SÇ. 593: 64^a.325. SÇ. 593: 64^b; *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 137.

4a. cevâb: hitâb D.

Dahı **Şabri** neşât-ı bâde-i düşîneden söyler

326.

Şehri

Meʿûlü Fâʿilâtü Meʿâʾilü Fâʿilün

1. Tahmîr idince mücid-i ʿâlem hamîrümüz
Âyîne kıldı şâhid-i ğayba zamîrümüz
2. Keşret-terâne bülbül-i gülzâr-ı vahdetüz
Rûhü'l-Eminicilveger eyler şafirümüz
3. Farq-ı hüma-yı devlete pâ-ber-nihâdeyüz
Evc-i fenâda faqr olalıdest-gîrümüz
4. Bî-sa'y-i pâ-merâh ile seyr-i dü ʿâlemüz
Yokdur bizüm ğubâr-ı serâĝ mesîrümüz
5. **Şehri** biz ol yegâne vücûd-ı masiyyetüz
Kim neng-i dūd-mân-ı ʿademdür nazîrümüz

[65a]

327.

Fehîm

Meʿûlü Fâʿilâtü Meʿâʾilü Fâʿilün

1. Vâcib vücûda gelmek için tâ hamîrümüz
İksîr-i mâye-i ʿadem itmiş nazîrümüz
2. Biz murĝ-ı hoş-nevâ-yı gülistân-ı miḥnetüz
Ḥamûşî-i şikâyet-i ğamdur şafirümüz
3. Râz-ı fûrûĝ-ı cevher-i hurşîdi fâş ide
Ḥuffâşa düşse sāye-i mihr-i zamîrümüz
4. Yâ hâl-i dil-ber ü yâ rûḥ-ı ʿİsî'dür
Pervâne-gân-ı pertev-i ṭab'ı münîrümüz

326. SÇ. 593: 64^b; *Şehri Divânı*: 47. gazel, s. 85.

4b. ğubâr-ı serâĝ: serâĝ-ı ğubâr D.

327. SÇ. 593: 65^a; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: s. 476.

5. Biz nâkilân-ı sihr-i **Fehîm**'üz ki ' âlemi
Dem-beste eyledi sühan-ı dil-pezirümüz

328.

Şâ'ib

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Beni maḥrûm iden ruḥsârdan zülf-i perişândur
Bu deryâ-yı leṭâfet mevc-i ' anber içre pinhândur
2. Eger ḥurşîd-i tâbân ile sensüz hem-şarâb olsam
Leb-i la' li mey-âlûduñ gözüme kanlu peykândur
3. Kaçan ' âşıklarun fikrine düşer ol ' aķîķ-i leb
Ki anun bir kara günlüleri de âb-ı ḥayvândur
4. Beni meger raķîb âvâre kıldı yâr kūyından
Çıkarān Âdemi firdevsden tezvîr-i şeytândur
5. Müselmānam dir [ü] mey-veş içer ' âşıklarun kanın
Benem kâfir eger ol düşmen-i îmān müselmândur
6. Maḥabbet ehlinün câm-meşâtı devrine düşmez
Niçün çeksün ḥumâr ol kim hemîşe yidügi kandur
7. Felekler kan içer gördükçe tecrid ehlini **Şâ'ib**
Ki bu ḥarāmiler gözine tîr-i ' uryândur

329.

Vecîhî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Mişâl-i zülf-i hem-vâre dil-i zârum perişândur
Perişân itmege bâ' iş anı ol şüh-ı fettândur
2. Şu' â'-i dil olup ruḥsâr-ı âh-ı âteşin gîsû
Leṭâfetde ' adîl-i sünbül-i gül-bû-yı ḥübândur

[65b]

328. SÇ. 593: 65^a.

329. SÇ. 593: 65^a; *Vecîhî Divânı*: 67. gazel, s. 123.

3. Olur mı hîç tecellâ-yı cemâl-i yârsuz rûşen
Çerâğ-ı beyt-i aḥzânum eger ḥûrşîd-i raḥşândur
4. Şürâḥî nağme-rîz-i zevk hem bezmî-i dil-berdür
Kadeḥ bûs-ı leb-i şevkıyle bezm-i meyde raḥşândur
5. Nice olmaz dil ü cân zevk-i düşmen âşinâ-yı ğam
Nigeh-âşûb-ı cân çeşm-i siyâhı âfet-i cândur
6. Hevâ-yı vaşl-ı dil-berle dil-i zâruñ ḥurûşın gör
Ser-emvâc-ı gerdün-sây olan bir baḥr-ı cûşândur
7. N'ola meyl itmesem gül-geşt-i gül-zâr-ı tarâb-zâya
Vecîhî baña her bir dâğ-ı ğam bir verd-i ḥandândur

330.

Şehri

Meḥ'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Ehl-i dilün düşer mi dil-i dâğ dâğına
Dehrüñ tenezzül ide temâşâ-yı bâğına
2. İtdi firâr leşker-i nâz u tegâfûli
Bilmem ne söyledi yetişüp ḥaṭ kulağına
3. Yârî-i feyz-i 'aşk ile bir eşke mâlikem
Kim ebr-i lüccebâr şu dökmez ayağına
4. Bir 'aşıkâne giryeye ile heft düzaḥuñ
Mağfûr olmayam şu kırmazsam ocağına
5. Kağı ğamıyla muḫtarib olsun bu 'âlemüñ
Yazık degül mi **Şehri**-i zâruñ dimâğına

331.

5b. cân: dil D.

330. SÇ. 593: 65^b, *Şehri Divânı*: 111. gazel, s. 117.

3a. mâlikim: kâdirüm D.

4b. Mağfûr: Maḥşûr D.

331. SÇ. 593: 65^b, *Fehîm-i Kadîm Divânı*: s. 634.

Fehîm

Mef'ûlû Fâ' ilâtü Mefâ'îlû Fâ' ilün

1. Bir dil ki şem' -i hüsnüñ ura şu' le dâğına
Pervâne eylemez meh ü mihrüñ çerâğına
2. Sâķî lebüñ hayâline bir cām şundı kim
Gelmez o bâdenüñ mey-i Kevşer ayağına

[66a]

3. Zîr ü bemiyle eyledi tebşîr mağdemüñ
'Üduñ yapışdı kâşîd-ı muṭrib kulağına
4. Bir zaḥm-ı ğamze itdüm o hün-rîzden recâ
Geh ḥançerine şundı elin geh bıçağına
5. Olduķ **Fehîm** hem-nefes-izâğ-ı bed-nevâ
Dehrüñ ne tîre-baḥt ile geldük ki bâğına

332.

Rāmî Sellemehu'llâh

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Helâk itdüñ bizi ey düşmen-i resm-i vefâ n'olduñ
Ne cürm itdük yanuñda bilmezüz ey pür-cefâ n'olduñ
2. Kanı ḥâşiyet-i te'sîrüñ ey feryâd-ı âteşnâk
Ya sen ey nâle-i pey-der-pey ṭâkat-i riyâ n'olduñ
3. Nedür bu ıztırâb ey murğ-ı cân nâle-mü' tādum
Bulursuñ dām-ı ğamdan 'âķıbet bir gün rehâ n'olduñ
4. Bizüz neşve-i mend-i cür' a-i cām-ı neşâṭ ile
Helâk olduķ meded ey sâķî bezm-i şafâ n'olduñ
5. Çekersin sîneye ol nev-nihâl-i 'işveyi âḥir
Güşâyış virme âğüş-ı şitâba **Rāmiyâ** n'olduñ

333.

1b. mihrüñ: mihri D.

332. SÇ. 593: 65^b (Bu gazel, *Rāmî Divânı*'nda yer almamaktadır.).

Rāmī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Mevsim-i güldür ne hum-hâne ne kâşâne gerek
Her çemen şuffede bir meclis-i şāhâne gerek
2. Şimdi güller gibi peymâne gerekdür elde
Bâğda her kişi bülbül gibi mestâne gerek
3. Mevc-hîz oldu çemen bād-ı bahār ile yine
Âşinā-yāna hürd-ı ' aql ile bî-gāne gerek
4. Hāl-i bīmāruñı kıl zîver-i bālîn-i beyān
Meyl-i h'āb itmege ol āfete efsāne gerek
5. Sākīyā herkesi şāyeste-i şöhet şanma
Şem' -i bezm-i meye **Rāmī** gibi pervāne gerek

334.

Ṭıflī

Me' ūlū Fā' ilātū Me' ūlū Fā' ilün

1. ' Ākil ne gūne rağbet ider dehr bāğına
Būy-ı güli zūkām cünündür dimāğına
2. Dīvāne mi yā mest mi bülbül ki güllerüñ
Esrār-ı ' aşkı cehr ile söyler kulağına
3. Bilmem benefşe-zār mı pervāneler midür
Yanup döküldi lāle-i bāguñ çerāğına
4. Ben mesti sen esīr-i ser-i zülfisin gönül
Sen sāye gibi düş pāyına ben ayağına
5. **Ṭıflī** ' aceb mi āb ile dār-ı habāb ise
Meclisde cām-ı bāde şu kapdurdı dāğına

333. SÇ. 593: 65^b (Bu gazel, *Rāmī Dīvānı*'nda yer almamaktadır.).

334. SÇ. 593: 66^a; *Ṭıflī Ahmet Çelebi Dīvānı*: 149. gazel, s. 322. (Bu gazel, *Dīvān* 'da sekiz beyittir.)

3. Bu beyit, *Dīvān* 'da bulunmamaktadır.

4b. düş pāyına: pāyına düş D.

335.

Cevrî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. 'Âşık-ı rindem ki şahbâ neşve-i dildür baña
Ğamze-i dil-ber bu keyfîyyet ilemâ'ıldür baña
2. 'Aşk-ı pāküm olmazam âlûde naķş-ı hüsñ ile
Şâhid-i ma' nâbüť-ı Yūsuf-şemâ'ıldür baña
3. Nâle -senc-i râz-ı 'irfânem leb-i hāmûş ile
Kürsî-i gûş-ı dil-i endîşe maḥfildür baña
4. Şûret-i ma' nâ-yı dil benden nice mestûr olur
Gün gibi âyînesi dâ'im muķâbildür baña
5. Şâ'ir-i mu'ciz-beyânam feyz-i siḥr-i nuṭķ ile
Var ise **Cevrî** mu'âdil ṭab'-ı kāmildür baña

[66b]

336.

Nâbî Sellemehüllâh*Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilâtün*

1. Diline mâ'il-i zevķ-i vişâl yâr idebildük
Ne ķâ'il-i elem-i künc-i intizâr idebildük
2. Recâ-yı vaşl ile ol şâha 'arz-ı ḥâller itdük
Ne bir maḥalli didürdük ne der-kenâr idebildük
3. Bizi miyâne-i ḥavf ü recâya atdı maḥabbet
Ne şakladuķ ğam-ı 'aşķı ne âşikâr idebildük
4. Bir âfet ile ne ser-germ olup ne bûsesin alduķ
Ne bir nihâl bitürdük ne mîvedâr idebildük
5. Gehî vişâlin añup gâh bîm-i hicrini **Nâbî**
Ne yârdan geçebildük ne ihtiyâr idebildük

335. SÇ. 593: 66^a; *Cevrî Divânı*: 1. gazel, s. 182. (Bu gazel, *Divân*'da yedi beyittir.)

3a. Nâle: Nağme D.

336. SÇ. 593: 66^a; *Nâbî Divânı*: 450. gazel, s. 719.

337.

Şehri*Meḥ'ülü Fā'ilātü Meḥā'ilü Fā'ilün*

1. İtdi hücum 'aşk-ı melāmet-eşer baña
Hem-demlik eyley dil-i āşüfte-ser baña
2. Zabt-ı nezāreeyle tenük-zarf-ı vuşlatam
Besdür huruş-ı kaṭre-i cām-ı nazar baña
3. H'ān-ı ğam üzre itmeyelüm ey gönül nizā'
Dāğ-ı derün hep saña laht-ı ciger baña
4. Ğayra olan nazāre-i bī-bāk 'aşkına
Ey şüh eyle nazra-i düzdīdeter baña
5. **Şehri** ğam ile şoḥbet-i hūn-ı dil eylemiş
Gör hissetin ki eylemedi bir ḥaber baña

338.

Fehīm*Meḥ'ülü Fā'ilātü Meḥā'ilü Fā'ilün*

1. Ey nīş-i ğamze zaḥm-ı nigāhı yiter baña
Her müyum itmesen daḥı bir nişter baña
2. Ben hīç-kāra 'āşık-ı küstāḥuñam senüñ
Ṭa' n-ı raḳīb-i ḥīle-ger itmez eşer baña
3. Ża' f-ı cefā-yı ğamze beni itdi bī-nişān
Olmaz ḥadeng-i cevır ü każā kārger baña
4. Yāḳūt-ı yāḳūtıyla hem-māyedür gönül
Ey āteş-i derün idemezsin zarar baña
5. Sen de **Fehīm** yakma beni ṭa' n-ı 'aşk ile

337. SÇ. 593: 66^b; *Şehri Divānı*: 4. gazel, s. 63.338. SÇ. 593: 66^b; *Fehīm-i Kadīm Divānı*: s. 312-3. (Bu gazel, *Divān*'da yedi beyittir.)

3b. każā: cefā D.

4a. yāḳūtıyla: āfitāb ile D.

Yetmez mi derd-i sūziş-i dāğ-ı ciger baña

339.

Şabrî

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Dükânın açmadı ol cevherî-i nâz baña
Müsâ'id olmadı ser-mâye-i niyâz baña
2. K'o eylesün kafes-i tende murğ-ı dil-zârı
Tenezzül eyleye şâyed o şâh-bâz baña

[67a]

3. Girişme fitne taleb ğamze mest vây eger
Olursa şu'le-i mey perde-sûz-ı râz baña
4. O teşneyem ki şunuldu cem-i maḥabbetden
Mey-i neşâţ-fürûz-ı ħired-güdâz baña
5. Şarâb-ı feyz-i bezim-i sūḥanda ey **Şabrî**
Terennüm itsem o yâr kîlk-i nağme-sâz baña

340.

Nâbî Sellemehu'llâh

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Râm eyledüm niyâz ile ol şîve-kârımı
Şâhbâz dest-i himmetüm aldum şikârımı
2. Ol ğubâr-ı dilden iderdüm şikâyeti
Görsem eger müsâ'ade-i rûzigârımı
3. İtsün mi berg-i gül getüren bâda iltifât
Püşt-i tekâverinde gören şehsüvârımı
4. Dilden kesilmezse hele ser-rişte-i ümîd
Virmem şafâ-yı vuşlata ben intizârımı
5. Zerrîn-ķalemle yazsa sezâ mihr **Nâbiyâ**

339. SÇ. 593: 66^b; *Şabrî-i Şakir Divânı*: s. 125.

340. SÇ. 593: 66^b; *Nâbî Divânı*: 878. gazel, s. 1095.

Tāk-ı sipihre bu ğazel-i ābdārımı

341.

Necīb

Mef'ulü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ulün

1. Çarh-ı ğam eşer ideli berķ-efgen-i ümmīd
Süzān-ı şer olup gitmededür ħırmēn-i ümmīd
2. Mūsī-i murādum nice olsun mütesellī
Āteş görünür çeşm-i dile Eymen-i ümmīd
3. Bī-hūde midür zār-ı hezār dil-i zārūm
Ĥār oldı ser-ā-ser gözine gülşen-i ümmīd
4. Kimden mütesellīsūñ eyā bü'l-heves-i 'aşķ
Baĥt-ı siych-aĥtere olan rehzen-i ümmīd
5. Çāk eyle girībānına varınca **Necībā**
Bir daĥı girürse elūñe dāmen-i ümmīd

342.

Rızāyī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Bir nigāh-ı luṭfuñ eylerken dil-i şeydā ümīd
Çīñ-i ebrū eylemiş ol nā-murādı nā-ümīd
2. Cümleden artuķ gül-i dāğum sezādur luṭfuña
Ey bahār-ı şīve olmuş tūtalum dūnyā ümīd
3. Ben o maĥmūrūm ki mānend-i ĥabāb ola teĥī
Cām-ı Cemden eylesem bin ķaṭre-i şahbā ümīd
4. Nokṭa yokdur tāb-ı cūş-ı 'aşķda ammā yine
Luṭfuñ itmekde dıraĥtistān olup deryā ümīd
5. Biñ cevāb ye'sde virse idi evzā'-ı felek

341. SÇ. 593: 67^a.

342. SÇ. 593: 67^a (Bu ğazel, *Rızāyī Divānı*'nda bulunmamaktadır.).

Ey **Rızāyī** olmazam luṭf-ı Hudādan nā-ümīd

343.

Nergisī Raḥimehu'llāh

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Vücūd-ı zāruma kıydum ğamuñ nihān iderek
Bulam mı çāre 'aceb derdümi 'ıyān iderek
2. Saña teraḥḥum ider kimseyok ta' ab çekme
Gerekse dehri gönül biñ dolaşfigān iderek
3. Ne deñlü ḥāk-nişīn olsa gāh olur 'āşık
Firāz-ı 'arşa çıkar āhı nerdübān iderek
4. Zemān gele yine 'iş ü şafāya başlayavuz
Simāt-ı 'işreti gül gibi der-miyān iderek
5. Unutduram gibi dünyāya vaq' a-i Nūhı
Bu ḥālet ile gözüm yaşını revān iderek
6. Belā-keşān-ı maḥabbetle tırma āh iderüz
Dil-i ḥazīnümüzi eglerüz duḥān iderek
7. Murād-ı 'arz-ı 'ubūdiyyet ise **Nergisiyā**
Rikāb-ı yāre yüz ur şi' rüñ armağan iderek

[67b]

344.

Maḥvī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Dil ki ḥüsn-i ğonce-i mestūruña vābestedür
Kāse-i çeşm-i dilüm çün kāse-i gül destedür
2. Pāymāl-i 'acz olur ḥikmet ḥazer kıl ey ṭabīb
Dil hücum-ı derd-i 'aşk-ı bī-devādan ḥastedür
3. Korkaram bī-dār ider ol mest-i nāzı ḥ'ābdan

343. SÇ. 593: 67^a.

344. SÇ. 593: 67^b.

Gerçi reftâr-ı nesîm-i şubh-dem âhestedür

4. Secdegâh-ı ârzû-mendân deyr-i ‘aşqdur
Sîne-i pür-sûzumuz kim behreñe şâyestedür
5. Tîr-i nâzıdur kemân itse figân itme şağın
Kaşdı ol şûh-ı cihānuñ **Maḥvî**-i bed-mestedür

345.

Vecîhî

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Turre-i zülfün ki bağ-ı hüsne sünbül destedür
Her cemendebîñ dil-i ehl-i maḥabbet bestedür
2. Her nazarda ehl-i ‘uşşâkı ğamzesi eyler helâk
Çeşm-i maḥmûruñ yine zâhirde âmmâ ḥastedür
3. Mekk çeşm-i fitne-cüyuñdan selâmet bulmağa
Hep gönüllerden teveccüh ol nigâh-ı mestedür
4. Bildirür sırdur hevâ-yı zülf-i dil-dâr olduğıñ
Ey nesîm-i şubh reftāruñ katı‘ âhestedür
5. Kaṭ‘-ı ümmîd itmesem n’ola **Vecîhî** yârdan
Rişte-i cân zülf-i ‘anber-bârunâ peyvestedür

346.

Riyâzî

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Kays’ı aṇsaḳ bile Leylâyı dağı yâd idelüm
Sebeb-i vuşlat olup rûḥlarını şâd idelüm
2. Dile seng-i rāh olan cevher-i yâḳût ise de
Biz añı bir nefes-i germ ile ber-bād idelüm

345. SÇ. 593: 67^b; **Vecîhî Dîvânı**: 31. gazel, s. 95.

346. SÇ. 593: 67^b; **Riyâzî Dîvânı**: 376. gazel, s. 474-75. (Bu gazel, Dîvân’da altı beyittir.)

1a. aṇsaḳ bile Leylâyı dağı: Leyla ile elbette bile D.

1b. Sebeb-i vuşlat olup rûḥlarını: Ol iki hasta-dilün ruhların D.

2a. Dile seng-i rah: Seng-rah-ı dil D., yâḳût :hurşid D.

[68a]

3. Dām-ı himmetle şikâr itdügümüz ‘Anķāyı
Çevirüp dāğ-ı dilün başına āzād idelüm
4. Köhne resmin nice bir kullanalum çemşidün
Şāhib-i tarz olalum tarz-ı nev icād idelüm
5. Bulmuşam şöyle **Riyāzī** nazar-ı himmetini
Pīr-i mey-hāneyi de şimdi biz irşād idelüm

347.

Rızāyī*Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün*

1. Haṭ çeküp efzün idelden revnaḡ-ı ruḡsārını
Bāğ-ı ḡüsnün gülden artuḡ ister olduḡ ḡārını
2. Ki bülend itdi bizi geh pest mānend-i ḡubār
Rūzigāruñ seyr idün evzā‘ı nā-hemvārını
3. Şem‘-i meclis ‘aşḡdan yāre şikāyet itme ki
Āteşe urmuş yine başındaki destārını
4. Tācdār itdi egerçi şem‘ī bir şeb rūzigār
‘Āḡıbet ḡākister itdi zūlf-i ‘anber-bārını
5. Vaşf ider zūlfün **Rızāyī** ‘aşḡla bī-ḡoş olup
Meste ādetdür bir perişān eylemek ḡüftārını

348.

Şabri*Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün*

1. ḡülşen-i bāḡa varup ‘ārīzuñı yād idelüm
Düşelüm cūylaruñ yanına feryād idelüm

2b. Biz añı bir nefes-i germ: Bir dem-i germ-i cihan-süz D.

3b. dāğ-ı: zahm-ı D.

4a. Köhne resmin nice bir kullanalum çemşidün: Resm-i dirin-i Cem’i niceye dek kullanalum D.

4b. tarz-ı nev: bir yeni D.

347. SÇ. 593: 67^b, *Rızāyī Divānı*: 194. gazel, s. 302.

1a. çeküp: gelüp D.

348. SÇ. 593: 68^a, *Sabri-i Şakir Divānı*: s. 162-3.

2. Dil-i pür-cürmümüzüñ yek gelür ol hakkında
Aña ey şāh-ı cihāngamzeñe cellād idelüm
3. ‘Aşk için Kisrā-yı eyvān-ı cünūn itdi bizi
Dile zencīr-i ğamı çekdürelüm dād idelüm
4. Güher-i bāde taşınsun ki serāy-ı şevki
Kaşr-ı cennet gibi yāķūt ile bünyād idelüm
5. Reşha-i feyz ile şāyed bizi hurrem dil ide
Şabriyā hāme gibi hıdmet-i üstād idelüm

349.

‘Arzī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Hayālün dīdeden naķsuñ dil-i bī-kīneden çıkmaz
O bir mu‘ciz-nümā taşvīrdür āyīneden çıkmaz
2. Çıkar her dem sevād-ı dīdeden hūbāne-i ḥasret
Velī dāğ-ı ciger-sūz-ı maḥabbet sīneden çıkmaz
3. Dolaşsa ‘ālemi tāb-ı maḥabbetle dil-i şeydā
Yine dām-ı hayāli dīde-i şad bünyeden çıkmaz
4. Göñül bir yerde ārām eylemez ‘ālem ḥarāb olsa
Velī ḥalvet-serāyı dil-ber-i dīrīneden çıkmaz
5. Ümīd-i feyz-i şubḥ pīr-i ‘aşk-ı yār ile ‘Arzī
 nā-murād dil şeb-i āzīneden çıkmaz

[68b]

350.

Riyāzī

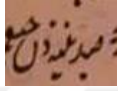
2b. cihān: cefā D., ğamzeñe: ğamzeni D.

5a. bizi: ibiz D.

349. SÇ. 593: 68^a.

350. SÇ. 593: 68^b; *Rizāyī Divānı*: 240. gazel, s. 392-3.

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Yüzün biñ kerre döndürseñ hayālün sīneden çıkmaz
Ne şüretdür bu kim hergiz dil-i āyīneden çıkmaz
2. Geçüp gitdi oquñ kaldı derūn-ı dilde peykānı
Eger ölsem de luṭfuñ ḥāṭır-ı bī-kīneden çıkmaz
3. Olur desti dırāz elbette kūteh āsitanuñ
Libāsı ehl-i zerḫuñ degme birpeşmīneden çıkmaz
4. Şoyundı girdi abdāl-ı maḥabbet 'arşa-i 'aşḫa
Mürāyīler daḫı ol ḫırḫa-i çıkmaz
5. Ḥayāl-i la' l-i dil-dārı n'ola dilden çıkarmazsam
Riyāzī kıymeti gevherdür ol gencīneden çıkmaz

351.

Ḥākānī

Fe'īlātün Fe'īlātün Fe'īlātün Fe'īlātün

1. Gün yüzün gel görelüm 'īd-i mükerrerremcesine
Cām-ı la' lünle şafālar sürelüm Cemcesine
2. Sāḫiyā sāḡarı bezm ehline zemzemle de şun
Zemzem ile içelüm bāde-i zemzemcesine
3. Bir ekālīm-i Süleymān-himemsin ki senün
Yaraşur bezl-i kerem destüne Ḥātemcesine
4. Leb-i cān-baḫş-ı bedī'ünde ki i' cāznedür
Nedür ol ḫüsn-i edā 'İs'ī Meryemcesine
5. İrdi āvāze-i naẓmum feleke **Ḥākānī**
'Alem-i devlet-i ḥākān-ı mu' azzamcasına

5b. gevherdür ol: gevher gibi D.

351. SÇ. 593: 68^b, *Ḥākānī Divānı*: 520. gazel, s. 616.

3a. Bırakalım Süleymān-ı: **Bir Süleymān-ı ekālīm-i D.**

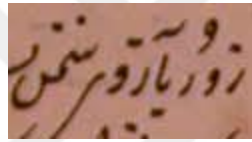
5a. āvāze-i: āvāzum D.

352.

Hāletī*Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün*

1. Mesned-i fakra geçüp şāh-ı mu' azzamcasına
Terk-i iklīm-i fenā eyledüm Edhemcesine
2. Qaldı maḥrūm idi cennet-i dīdāruñdan
Dāne-i ḥālūñe meyl itmeyen ādemcesine
3. Rīşte-i cān-ı ġarībān ser-i kūyuñdur
Düşmiş eṭrāf-ı ' araḡ-çīnūñe ki perçemcesine
4. Tāze cān buldı yine ' āşık-ı pejmürdelerūñ
Dem-i cān-baḥşuñ ile ' İ̇ṡ-i Meryemcesine

[69a]

5. birle bugün ey **Hāletī**
Milket-i nazma emīrem yine Rüstemcesine

353.

Nābī*Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün*

1. Dest-i sitemle yıḡma dilūñ tīre-ḡānesin
Ṭaḡıtma şāhbāz-ı ġamuñ āşiyānesin
2. Qaşdum hemān ḡikāyet-i baḡt-ı siyāhdur
Ey dūd-ı āh sen arada bir bahānesin
3. Bir zaḡm-ı cān-sitān olıcaḡ tire degmedük
Çoḡdan göñül ḡadeng-i cefāya nişānesin
4. Bir kerre baña gelmedüñ ey sāḡar-ı neşāt
Bildüm ki sen de tābi' -i devr-i zamānesin

352. SÇ. 593: 68^b.353. SÇ. 593: 69^a; *Nābī Dīvānı*: 615. gazel, s. 831.

2a. ḡikāyet-i: şikāyet-i D.

5. Hāmūş-ı şerm olurdu seher ‘ andelîb-i zâr
Pervānenüñ göreydi niyâz-ı şebānesin
6. Ruḥsâr-ı yâri ḥâl-i ḥırāmında seyr idüp
Bālāya çekdi âteş-i ḥasret zebānesin
7. Yārân-ı nazm hep taraf-ı tâze tutdı lîk
Nâbî-i ḥaste-dil taraf-ı ‘ aşîkânesin

354.

Râmî

Meḥ ulü Fâ‘ilâtü Meḥâ‘ilü Fâ‘ilün

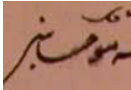
1. Bir pâdişâh-ı ḥüsn ü cevân-ı yegānesin
Güyâ nazîr-i Yūsuf-ı devr-i zamānesin
2. İnsānda ben bu cāzibe-i ḥüsni görmedüm
Ḥürî misin perî misin ey dil-rübā nesin
3. Biñ fitne var her biri ğamzeñde hem-nişîn⁴
Ey çeşm-i dil-rübā ‘ aceb âşüb-ı cānesin
4. Demdür ki rüy-ı sâhil-i maḥşûdı görmedüm
Sen ey muḥîṭ-i eşk meger bî-girānesin
5. **Râmî** edā-yı şî‘r-i nezāket-şî‘âr ile
Rindāne bî-tekellûf ü hem ‘ aşîkânesin

[69b]

355.

Be-nām-ı Rüstem

Meḥ ulü Fâ‘ilâtü Meḥâ‘ilü Fâ‘ilün

Zülfeyn-i dil-rübā dilse olsa dilse beni
Emrî lisân-ı efsaḥ ile dir cevâbını

6b. ḥasret: âhum D.

354. SÇ. 593: 69^a. (Bu gazel, Râmî Dîvânı’nda yer almamaktadır.)

⁴ Vezin tutarsız.

355. SÇ. 593: 69^a.

356.

Be-nām-ı Mehemmed*Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün*

Didüm cānāndur ism-i şerīfūñ
 Didi bi'llāh hemān bir medde muhtāc

357.

Be-nām-ı Muştafa*Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün*

Ümid-i gonce-fem ile fedā iden kişi rūḥ
 Şırāṭı ḥālī bulur bāb-ı cenneti meftūḥ

358.

Be-nām-ı Cüneyd*Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün*

Dedenün beline şokınca düdük
 Anı bir dil-berün ismidür didük

359.

Be-nām-ı Şālih*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

Ḥalāş olmak dilerseñ ğarḳa-i emvāc-ı ḳahrından
 Geç ol dürr-i yetimün sen dilā deryā-yı mihrenden

360.

Neşāṭī*Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün*

1. Ol tünd-ḥūyı gör ki olup 'ālem-āşinā
 Olmaz benümle cānda nişār itsem āşinā
2. Böyle kaçır mı cān ile dil-dādesinden āh

356. SÇ. 593: 69^a.357. SÇ. 593: 69^a.358. SÇ. 593: 69^a.359. SÇ. 593: 69^a.360. SÇ. 593: 69^b; *Neşāṭī Divānı*: 3. gazel, s. 127.

Olmaz mı ol perî ‘aceb âdem-i âşinâ

3. La‘l-i lebiyle olmadı hergiz nemek-feşân
Zahm-ı derûnum olmaya tâ merhem âşinâ
4. Leb-teşne gönçe-i dili pejmürde eyledüñ
Olmağ ümîdün eyleyerek şeb-nem âşinâ
5. Gelmez keder cefâ-yı felekden **Neşâtîyâ**
Ol rind-i ‘ışka kim ola cām-ı Cem âşinâ

361.

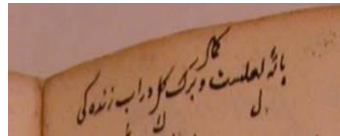
Fehîm

Mef‘ûlû Fā‘ilātü Mefā‘îlû Fā‘ilün

1. Mu‘tād-ı zevk-i hecrün olan mâtem-âşinâ
Ğamdan helâk olur olamazsa ğam-âşinâ
2. Leb-teşne-tîğünem senün ey kıble-i niyâz
Zehr-âbe-ârzû olamaz zemzem-âşinâ
3. Vaqt-i hayâda rûyuña bakşun gören ba‘îd
Gül-berg-i şu‘le olduğıçün şeb-nem-âşinâ
4. Bîgâne olmasun elem-i tîr-i ğamzesi
Ey müşfik itme zahm-ı dilüm merhem-âşinâ
5. Ey ğamzesi **Fehîm** gibi rûşenâ-yı dil
Bîgâne-ıavır olma dile her-dem-âşinâ

362.

Kemal

363.

361. SÇ. 593: 69^b; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: s. 316-8.

362. SÇ. 593: 69^b.

363. SÇ. 593: 69^b.

Be-nām-ı Hüseyn

Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ülün

Bilmek isterseñ ism-i nāzenīni
Çıkar hamsin içinde erba'ini

364.

Be-nām-ı İbrāhīm

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Yoluñ üstinde şu gelse altı yanında deñiz
Bilene terkībimizden kim dūrūr cānānemüz

365.

Aḥmed

Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ülün

Çü ḥānī maṭla'ı seb'u'l-meşānī
Be-dānī nām-ı ḥod bī-ḥarf-i şānī

366.

Aḥmed

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

Derd-i hicrūñle ey dūr-i nā-yāb
Ḥūn-ı dil oldu dāmen-i aḥbāb

367.

Be-nām-ı Reşid

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Gülün her bergine bülbul döker gözden birer jāle
Velī raḥm itmeyüp ḳondurur anı daldan dala

368.

Be-nām-ı Receb

364. SÇ. 593: 69^b.

365. SÇ. 593: 69^b.

366. SÇ. 593: 69^b.

367. SÇ. 593: 69^b.

368. SÇ. 593: 69^b.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Öykinür ise görüp ol serv-bülendün şivesin
Silk dıraht koparuñ dalı komañ bir mivesin

369.

[70a] **Şehri**

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Ey meşreb-i hayāli gibi 'ālem-āşinā
V'ey dil-rübā-yı maḥrem ü nā-maḥrem-āşinā
2. Olma esir-i ğamzeñ olam bü'l-heves-firib
Bilmez zebān-ı 'aşkı dil-i ḥurrem-āşinā
3. Gül-berg āftāb ile hem-şāḥ olursa da
Olmaz şügüfte dāğ-ı derūn-ı ğam-āşinā
4. Ey gül-bün-i hayā dili pür-ḥūn eyledün
Gül ğonca-i tebessümün it şeb-nem-āşinā
5. **Şehri** şehid-i dil-ber-i ḥūn-rizūn olayum
K'olmuş hayāl-i şūḥı gibi 'ālem-āşinā

370.

Rızāyī

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Dilden cüdā gönül ḥaṭ-ı pür-ḥamla āşinā
Biġāne-i neşāṭ olur ğamla āşinā
2. Açmazdı böyle rāz-ı dil-i çāk çākini
Gül olmasaydı ḳatre-i şeb-nemle āşinā
3. Ol ğamze-kār-ı nāz 'aceb tünd-ḥūy imiş
Nāsūr-ı zaḥmı olmadı merhemle āşinā
4. Ey kuḥl saña minnetümüz yok ki oldı çeşm
Kuḥl-ı cilā-yı türbet-i maḳdemle āşinā

369. SÇ. 593: 70^a; *Şehri Divānı*: 6. gazel, s. 64.

370. SÇ. 593: 70^a (Bu gazel, *Rızāyī Divānı*'nda yer almamaktadır.).

5. Hep bildi adr-i nazm-ı **Rızāyī**yi ehl-i derd
Elfāzı oldu cümle-i ālemlle āşinā

371.

Fehīm

Feilātün Feilātün Feilātün Feilün

1. Gerçi ha geldi müje bā iş-i şad-şūr henüz
Oldı ma zül o şeh leşker-imağrūr henüz
2. Ğamzesi hūn-ı dil şīre-i nāz itmedenūş
Çeşm-i hūn-hār-ı siyeh-mest ise maħmūr henüz
3. Ğāret itdi felegūñ cümle metā -ı haylin
İtmeden ğamzesini fītnede meşhūr henüz
4. Perdesin pīrehen-i Yūsuf-ı maşūd itdüm
Ayn-ı Ya kūb-ı emel muntazır-ı nūr henüz
5. Kālebūm meh gibi hırşīdden oldu terkīb
Cevherüm rūh-ı mücessem gibi mestūr henüz
6. Ne  aceb hırmen-i hussāda fenā virse **Fehīm**
uvvet-i nāṭıka-i bārika pūr-zūr henüz

372.

Nābī

O şūhuñ dürc-i ṭab ı dürc-i irfāniyla
Memlūdur hep vücūdı çeşme-sār-ı ma rifetde

373.

Li-Emr-i İskender

Fāilātün Fāilātün Fāilātün Fāilün

Cāme-i dībā giydüñ ey güneş yüzli ḥabīb

[70b]

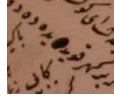
371. S. 593: 70^a; *Fehīm-i Qadīm Dīvānı*: s. 464-6. (Bu gazel, *Dīvān*'da yedi beyittir.)

2a. nāz: cān D.

6b. nāṭıka-i bārika: bārika-i nāṭıka D.

372. S. 593: 70^a (Bu gazel, *Nābī Dīvānı*'nda yer almamaktadır.), (Vezin tutarsız.).

373. SÇ. 593: 70^a.

Zeyl üzre bir güher koydı düşdi raqib

374.

‘Oşmān

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Fe‘ulün

Gözüm ‘aks-i ser-i zülfün görelden
Kara bahtum gibi dil gitdi elden

375.

Edhem Li-Emrī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Fe‘ulün

Ne hikmetdür ki bazar-ı belāda
Düşer ğam üstine diller ziyāde

376.

Benām-ı Zibā

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

Gel ey meh-veş kerem kıl dāmen-i zülfün yukarı çek
Görölsün hāller altında gāhī çift ü gāhī tek

377.

Şehri

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Dil harāb oldı ğam-ı ‘aşk ise ma‘mūr henüz
Oldı pejmürde güli bülbuli mesrūr henüz
2. Kalmadı tende eşer murğ-ı Hümā-yı miḥnet
Üstüh‘ān-rizem içün olmada pür-şūr henüz
3. Nāle-i şubḥ-gehüm olmadı maqbūl eşer
Āh-ı şeb-girüm ise sūzınamağrūr henüz

374. SÇ. 593: 70^a

375. SÇ. 593: 70^a.

376. SÇ. 593: 70^a.

377. SÇ. 593: 70^b; *Şehri Divānı*: 59. gazel, s. 91.

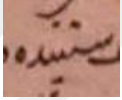
2a. murğ-ı: fevc-i D.

4. Çeşm-i yârla mey-i ‘aşkı ezel-nüş itdük
Ben o keyfiyyet ile mestem o maḥmûr henüz
5. İtmeye dost tecellî vü nihân olmaḥda
‘Âşık-ı ḥîre-naẓar muntâzır-ı Tûr henüz
6. Eyledüm nazmumı âviḥte-i ‘arş-ı kabûl
Olmadın **Şehrî** gibi şî‘r ile meşhûr henüz

378.

Nâbî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Gice açıldı bezm-i meyde yârûn sînesin gördük
Verâ-yı sînesinde şafvetinden kînesin gördük
2. Daḥî bir tıfl iken âzâdelük kaydından el çekdük
Kef-i dehrûn dâmen-i âzînesin gördük
3. Dükân-ı dîde de râh-ı ğama şarf itdiler gitdi
Bir iki müşterek sevdâ-gerûn naḥdînesin gördük
4. Alup lâle komış şanduk-ı la‘line maḥabbetden
Derûn-ı tâze dâġuñ câme-i dîrînesin gördük
5. Gönül feryâda geldi sîne-i dil-dârı gördükçe
Tekellüm itdürürmiş tûṭîye âyînesin gördük
6. Nice zer-târ-ı pûşe bûse-gâh olmışdur ey **Nâbî**
Biz aşḥâb-ı fenânuñ hırḳa-i peşmînesin gördük

[71a]

379.

‘Arzî

Me‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlû Fâ‘ilün

1. Geldükçe yâr bezm-i temennâya bir gelür

378. SÇ. 593: 70^b (Bu gazel, *Nâbî Divânı*’nda yer almamaktadır.).

378. SÇ. 593: 71^a.

Bir mäh-pâredür o ki dünyāya bir gelür

2. Yoğdur nazîr kâmet-i bālāña ey perî
Tübî fezâ-yı cennet-i a' lāya bir gelür
3. Tenhâ gelürse bezmüne ' aşık ' aceb degül
Müsî-firâz Tûr-ı tecellāya bir gelür
4. Bil kadr-i hüsn-i pāküni kaçma niyâzdan
Zîrâ ki ' aşk ' aşık-ı şeydāya bir gelür
5. Raḥm eyle ḥâl-i ' **Arzî**-i şeydāña ey perî
Bir rind-i nüktedāndur o dünyāya bir gelür

380.

Şabri

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Âdem bu bezm-i devr-i dil-ārāya bir gelür
Bil kadr-i ' ömrüni kişi dünyāya bir gelür
2. Ey baḥt hıfzî anı meded bād-ı guşşadan
Şem' -i ümîd bezm-i temennāya bir gelür
3. Tarḥ itmesün dili der-i dildârdan raḳîb
Mecnûn ' aşk kûçe-i Leylāya bir gelür
4. Yeksân gelürse n'ola dile kahr u luṭf dost
Fülk-i ḥayāl sāḥîl-i ma' nāya bir gelür
5. **Şabri** sefine-i süḥanam gibi ḥāşılı
Zehr ü şerâb ' aşık-ı şeydāya bir gelür

[71b]

381.

Fehîm

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Nāme-i dehri temāşā itdüm imlâsı gâlaṭ

380. SÇ. 593: 71^a; *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 132-3. (Bu gazel, *Divân*' da altı beyittir.)

381. SÇ. 593: 71^b; *Fehîm-i Kadim Divânı*: s. 504-6.

Nükte-i ye'si şaḥīḥü'l-ḥaṭ temennâsı ğalaṭ

2. Naẓm-ı dehri seyr idüp gitdi hezārān zü'l-fünūn
Feth olurdu olmasa beyt-i mu' ammâsı ğalaṭ
3. Bildi ta' birin dūrūġ-āmīzdür 'ālem şaḥīḥ
Şeyḥ-i şehrūn olmada gitdükçe rü'yâsı ğalaṭ
4. Mübtelâ-yı çeşm-i yâre n'eylesün 'İsâ k'olur
Haste-i 'aşka etibbānuñ müdāvâsı ğalaṭ
5. Şoḥbet-i ma' nâda olsun mı **Fehîm**âya nazîr
Bir iki bî-hûde-gûy şî'r ü inşâsı ğalaṭ

382.

Şehri

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Sâḳ-î dehrūn şu'ūr-ı nâ-kes-ikrāmı ğalaṭ
Bezmi hoş-tertib ammâ gerdiş-i cāmı ğalaṭ
2. Ser-be-ser itdüm tesellî-nâme-i ḥübânı seyr
Va' de-i vaşlışaḥīḥ resm ü ârāmı ğalaṭ
3. Çeşmüñ imâ-yı vişâl eyler ḥuzûr-ı ğayrda
Luṭf-ı ta' bîri taleb-engîz ü ihâmı ğalaṭ
4. Meclis-i pür-derd ü dâġ-ı 'aşq ola ma'-mürter
Zehr-i ğam-nüşı şavâb u râḥat-âşāmı ğalaṭ
5. İtmesün mi **Şehri** ḥamyâze-keşân teslîm-i rûḥ
Sâḳ-î dehrūn şu'ūr-ı nâ-kes-ikrāmı ğalaṭ

383.

Vecîhî

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. O bezme itme heves kim ola niẓāmı ğalaṭ

382. SÇ. 593: 71^b; *Şehri Divânı*: 68. gazel, s. 95.

383. SÇ. 593: 71^b; *Vecîhî Divânı*: 106. gazel, s. 154.

Şarāb-ı zehr ile ālūde devr-i cāmı ğalať

2. ‘Aťāsı māye-i endūh ü cevri naķş-ıziyān
Sipih-r-i bed-güherüñ luťf u intikāmı ğalať
3. ‘Aceb mi gūş-ı ümīd itmese eger iķbāl
Berīd-ikişver-i āmālimüñ peyāmı ğalať

[72a]

4. Bu deñlü diķķat olunsa degül ẓafer mümkin
Felek o nüşha-i mensūhadur tamāmı ğalať
5. Naẓīr olurdu **Vecīhī** bu nazm-ı dil-cūya
‘Adūnuñ olmasa şi‘ rinde iltizāmı ğalať

384.

Fehīm

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Şu‘ le-zār itdi derūnum rūy-ı zībā-yı laťif
Dūd-ı dildür sünbül-i zülf-i semen-sā-yı laťif
2. Şafveti ol deñlūdür kim görünür ‘aks-i nigāh
Bārekellāh sīne-i āyīne-āsā-yı laťif
3. Yūsuf oldu ceng-i hūsünde bir āşūfte tufeyl
Sāde-rūdur sāde lāzımdur mu‘ammā-yı laťif
4. Virdi Allāh laťif oldu dil-i bī-çārenüñ
Def‘-i ķahrın isteyüp eyler temennā-yı laťif
5. Ka‘betü’l-‘uşşāķdur kūy-ı laťifüñ kıl mekān
‘Aşıķa olmaz **Fehīmā** öyle bir cāy-ı laťif

385.

Cevrī

5a. Naẓīr: Naẓar D.

384. SÇ. 593: 72^a; *Fehīm-i Kadīm Divānı*: s. 514-6. (Bu gazel, *Divān*’da on beyittir.)

3a. ceng-i: ħvān-ı D.

4a. Şüphesiz Allah çok lutufkârdır.

385. SÇ. 593: 72^a; *Cevrī Divānı*: 130. gazel, s. 229-30. (Bu gazel, *Divān*’da yedi beyittir.)

Mef'ulü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. 'Älem şüküfte bâğ müferrih hevâ laţîf
Diller güşâde nefha-i bād-ı şabâ laţîf
2. Eţrâf-ı bâğa kılmada neşr-i şemîm-i gül
İtmekde rûhı râyiha-i cân-fezâ laţîf
3. Mir'ât-i cûy-bârda yok zerrece keder
Her sînenen görünmede rûy-ı şafâ laţîf
4. Zıkr-i lisân-ı bülbül-i gül-zâr-ı yâ Vedûd
Vird-i zebân-ı ma'nî-i ezhâr yâ laţîf
5. **Cevrî** nesîm-i feyz ile olsa şüküfte-dil
Gül gibi şi'r-i pâki olur dâ'imâ laţîf

[72b]

386.

Şehrî

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. La'l-i nâbuñdan olur telhî-i âzâr laţîf
Görinür sâye-i gül-goncada çün hâr laţîf
2. Cünbiş-i sâye-i lütfuñdan olur pejmürde
Olmış ol mertebe gül-deste-i ruhsâr laţîf
3. 'Aks-i dürr-i sühan-ı zâhirolurâbileveş
Hiç olurmu bu kadar la'l-i güher-bâr laţîf
4. Şûret-i buse olur berg-i semenveş peydâ
Olmış ol şûhda bir vech ile didâr laţîf
5. **Şehrî** teşhîş idemem ma'nî-i elfâzından
Ol kadar oldu dil-i mu'cize-güftâr laţîf

387.

Nazmî

386. SÇ. 593: 72^b, *Şehrî Divânı*: 74. gazel, s. 98.

2a. lütfuñdan: zülfinden D.

387. SÇ. 593: 72^b, *Şeyh Mehmed Nazmî Divânı*: 52. gazel, s. 664-5.

Mef'ülü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ülün

1. Tâ dil ki nefes beste-i leb kūy-ı şafâdur
Âyîne-i esrâr-ı nihân-cū-yı şafâdur
2. Âşikâr sevâdın o gönül kim bula şaykal
Her cânibi mir'ât-i Hüdâ kūy-ı şafâdur
3. Seyl-i keder eylerse eger 'âlemi vîrân
Erbâb-ı dilûn cây-gehi kūy-ı şafâdur
4. Bâğ-ı hünerün hârı diler nâ-kese ammâ
Andan irişen cân u dile bûy-ı şafâdur
5. **Naẓmî** gibi ben garķ-ı tih-i baħr-ı şakāyam
Dutan daħı gird-i leb-i cūy-ı şafâdur

388.

Tāhir

Mef'ülü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ülün

1. Mātem-kede-i dehr bize kūy-ı şafâdur
Bāzîçe-i tıfl-ı dilümüz kūy-ı şafâdur
2. Gülzâr-ı dile bād-ı maħabbetden iren hep
Naħl-i emele nāmiye vü hem-cū-yı şafâdur⁵
3. Mir'ât-ı dili eylese de yâr şikeste
Her rîzesinün hāşılı pür-rûy-ı şafâdur
4. Nā-ehle bu gülşenden iren bād-ı belâdur
Ammâ dil-i ehl-i hünere bûy-ı şafâdur
5. Tūfân-ı belâ tutsa eger 'âlemi **Tāhir**
'Azm-i dilümüz yine bezm-i kūy-ı şafâdur

[73a]

389.

3b. dilûn: rızâ D.

388. SÇ. 593: 72^b.

⁵ Vezin tutarsız.

389. SÇ. 593: 73^a; *Vecdî Divânı*: 16. gazel, s. 15.

Vecdî

Müstef' ilün Fe'ülün Müstef' ilün Fe'ülün

1. La' lün tebessüm eyle pür-âb u tâb göster
Yâkût-ı surh içindedürri-i hoş-âb göster
2. ' Aks-i ruhuñla eyle ây'meyi münevver
Âğuş-ı mehde rahşân bir âftâb göster
3. İtme lebün küşâde ehl-i niyâza ammâ
Her bir sü 'âle gamzeñ hâzır-cevâb göster
4. Mey iç ki rüy-ı âlün olsun yine hoy-efşân
Âb içre âteşi gör âteşde âb göster
5. Âb-ı hayât-ı vaşluñ h'âbında câna ' arz it
Dil-teşne-i ümîde bâri serâb göster
6. Küstâh-ı çeşme itme rüy-ı dili nümâyân
Âyîne-i ruhuñda reng-i hicâb göster
7. Ser-mest ü dil-şikeste düş pây-ı çeşm-i meste
Mi' mâr-ı lutfâ kendün -hâne-harâb göster
8. Şundukça câm-ı zevkî ol mest-inâza sâķî
Şad çeşm-i mübtelâyı anda habâb göster
9. Var mı cevâb söyler bu nev-zemîne **Vecdî**
Şi' ründe ehl-i nazma tâze hitâb göster

390.

Mezâķî

Me'ülü Fâ'ilâtün Me'ülü Fâ'ilâtün

1. Sâķî elünde rengîn-câm-ı şarâb göster
Elmâs-ı sâğar içre la' l-i müzâb göster
2. Destünde câm-ı şahbâ şahbâda ' aks-i rüyün
Ol âb-ı şu' le-rengi pür-âb ü tâb göster

3. Her dilde şevk-i rûyuñ pertevfürûz-ı ‘ışk ol
Her zerrede nümâyân bir âfitâb göster
4. Câm üzre gör habâbı pertev-nümâ-yı şevk ol
Ol hayme-i şafâya rengîn-ınâb göster
5. Yek-kaatre-i maḥabbet dünyâyı itdi sîr-âb
Teh-cür‘ a-nûş-ı ‘ışkuñ mest-i ḥarâb göster
6. Düşsün şikenc-i zülfüñ ol ḥaṭṭ u ḥâl üzere
Ol nâfe-i ümîdi pür-müşg-i nâb göster
7. Hep bâz-güne ancak na‘l-i semend-i ‘aşka
Kaşd-ı vefâda itseñ nâz u ‘itâb göster
8. ‘İşkıyla nükte-senc ol meyl-i vişâl iderseñ
Deryâdan iste gevher gevherde âb göster
9. Şimdi **Mezâkî** sensin faşlü’l-ḥıṭâb-ı dâniş
Her bir sü’âle böyle mu‘ciz-cevâb göster

391.

Nâ’ilî Merhûm

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün Mef‘ûlü Fâ‘ilâtün

1. Sâķî fûrûğ-ı meyden rûyuñda tâb göster
Germiyyet-iḥayâdan ḥurşide âb göster
2. Dirsün ki olmasun râz-âgâh-ı neşve-i nâz
Cebrîl ile çeşm-i mestün maḥmûr-ı ḥ‘âb göster
3. Pür-cüş-ı ‘aks-i la‘l-i tebhâle-dâruñ olsun
Her şunduğun ḳadeḥde sâķî şarâb göster
4. Bir ḥande ile zeyn it ey zer-ger-i melâḥat
Faşş-ı nigîn-i la‘lün pür-dürr-i nâb göster

3a. ol: it D.

7a. ‘aşka: ‘işve D.

391. SÇ. 593: 73^a; *Nâ’ilî-i Kadîm Divânı*: 65. gazel, s. 322-3.

3b. şarâb: habâb D.

5. Gör secde-i niyāzı sen baña hūblarda
Şāyeste-i perestiş bir āfitāb göster
6. Ey şaḥne-kār-ı perhīz ol fark-ı zühde mey-rīz
Destūnde Bāyezīdūñ cām-ı şarāb göster
7. El şunma ḥʿān-ı lutf-ı çarḥ-ı siyeh-kelime
Baḥt-ı le ʿīme kendūñ ʿālī-cenāb göster
8. Ne ḥīre-pāy-ı şevḳ ol ey reh-neverd-i himmet
Ne dāmen-i hevesde gerd-i şitāb göster
9. Vādī-i ğamda eşküñ maḥv eyle tāb-ı dilden
Āb eyleme şarābı ābı şarāb göster
10. Maḥşerde Nāʿilī-veş pür-bār-ı cürm-i ʿışḳ ol
Dādār-ı ḥaşre kendūñ mizān-ḥarāb göster

[73b]

392.

Fehīm*Mefāʿīlūn Mefāʿīlūn Mefāʿīlūn Mefāʿīlūn*

1. Meger nuṭḡuñ nesīm-āşār-ı gülzār-ı tebessümdür
Ki her bir ğonce-i lafzuñ hem-āġūş-ı tekellümdür
2. İder pertev gedāyı kevkeb-i ḥāl-i siyāhuñdan
Sipihr-i aḥter-i baḥtum anuñ-çün tīre-encümdür
3. Şaf-ı müjġānuña tā çīn-i ebrū secdegāh oldı
Ġubār-ı kuḥl-ı çeşmüñ fitneye ḥāk-i teyemmümdür
4. N'ola zehr-i sitem mestān-ı ʿaşḳa itse mi kārın
Nigāh-ı ḳahr-ı çeşmüñ neşve ālūd-ı teraḥḥumdur
5. **Fehīm**üñ pençe-i pür-ḥūnı şanma feyż-i cevruñden
Açılmış dāmenüñde ğonce-i bāġ-ı tazallumdur

393.

Vuṣlatī Beg el-Merḥūm*Meḥ'ülü Fā' ilātün Meḥ'ülü Fā' ilātün*

1. Ey zülf rüy-ı bārī aç bī-niḳāb göster
Sen ey seḫāb-ı raḫmet bir āfitāb göster
2. Ser menzil-i ṣafāya irmekde murād eyle
Ey raḫş-ı cām-ı Gülgün ṭurma şitāb göster
3. Naḫş-ı ḫayāl-i yāri dil ṣafḫasına resm it
Bir nüṣḫa-i muṣavvir yaz bir kitāb göster
4. Rū-māl idince mestān dil-beste vü ğam-endūz
Ey pīr bāde-peymāsın fetḫ-i bāb göster
5. Şu' le-firūz-ı bezm it zulmet zevāl-i ğam kıl
Sāḳī esīr-i hicre ṣahbāy nāb göster
6. Şerḫ-i ğam ile yārūn dil kıṣṣa-ḫ'ān olınca
Ey çeşm-i dil-ber ol dem sen meyl-i ḫ'āb göster
7. Sāḳī' araḫla mey vir var dilde āb u tābum
Bir laḫza āteşi şun bir laḫza āb göster
8. Yaz cevri-i yāri bir bir tūmār u defter ile
Rūz-ı şūmāra ḫatlan yevm-i ḫisāb göster
9. Virme zekāt-ı ḫüsnūn alma sirişk-i naḫdin
Aġyārı bī-naşīb it hem bī-nişāb göster
10. Tīr-i nigāh-ı yāre seng-i hedef kıl ey dil
Ne ictināb eyle ne ıztırāb göster
11. Yā neşve-i raḫīḳi ya keyf-i meyle sāḳī
Bu ḫātır-ı ḫazīnūm tek neşve-yāb göster

12. Ey **Vuṣṣlatî** sözün̄de baḥş-i tevārüd itme
Şāḥip çıkarsa yārān sen ictināb göster

394.

Şehri

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Açı̄n rāz-ı derūn-ı ehl-i dīdārı tebessümdür
Tebessüm nev-bahār-ı gül der-āğūş-ı tekellümdür

[74a]

2. Cefādan da dilā maḥrūm olursañ dād-ḥāh olma
Ki ol şūḥ-ı sitemker münkir-i ehl-i tazallumdur
3. N’ola bī-behre ise kevkebüm sa‘d u nühūsetden
Sipihr-i ṭālī‘üm bī-hūde devr-i sāde-encümdür
4. Nice maḳtūl-i nāzī olmasun ol āfetūñ ‘āşık
Ki zevk-i tīg-i ḳahrı ḥasret -efzā-yı teraḥḥumdur
5. ‘Aceb āşüfte-bülbüldür dil-i āvāre-i **Şehri**
Behişt olursa gülzārı yine ḥasret-terennümdür

395.

‘İşmeti

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Ne feyz-i şevḳe ne ser-sebz-i bahāra döner
Bu köhne çarḥ-ı felek bilmezem ne kāra döner
2. Hezār bezm şikest itdi rūzigār henūz
Bu nüh piyāle daḥı durma bir ḳarāra döner
3. O meh-veşūñ yüzine baḳamam ḥicābumdan
Hemān şaḥīfe-i ruḥsārı lāle-zāra döner

394. SÇ. 593: 73^b; *Şehri Divānı*: 35. gazel, s. 79.

2b. Ol şūḥ-ı: O fettān-ı D.

3b. devr-i: gerd-i D.

4a. ol āfetūñ ‘āşık: ‘āşık o fettānuñ D.

4b. ḥasret: ḥayret D.

395. SÇ. 593: 74^a; *‘İşmeti Divānı*: 21. gazel, s. 50.

2b. durma: ṭurma D.

3a. yüzine baḳamam: baḳamam rüyine D.

4. Ne mümkün eylememek rind nûş-ı mey bî-bâk
Nihân giden sūy-ı hammâre âşikâra döner
5. Nidem ki devr ide meclisde ‘İşmetî sâķî
Elinde cām ile bir merd-i subḥa-dâra döner

396.

Mānî

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Baña bu yolda ne gerdün ne ḥod sitâre düşer
Düşerse üstüme bu devr-i pür-şerâre düşer
2. şūḥ üstine şemşîr-i ğamze tutdukça
Şerâr-ı âh ile dil çarḥ-ı zer-nigâra düşer
3. Pür olsa pertev-i şem‘ -i ruḥuñla kaşr-ı kadeḥ
Ḥabâb ortada fânūs-ı şu‘ le-dâra düşer
4. N’idem ki zâhir ola baḥr-ı ‘ıyşda gird-âb
Piyâle anda hemân fülk-i bî-karâra düşer

[74b]

5. Girince hâle-i zıkrine **Mānî** ol meh-rū
Sevâd-ı dîdelerüm ebr-i kaṭre yâre düşer

397.

Nazmî

Müfte‘ilün Mefā‘ilün Müfte‘ilün Mefā‘ilün

1. Bezm-tırâz-ı bâĝ olup bülbul ü gül taraf taraf
Būy-ı şafâ nevâyı dem-meclis-i mül taraf taraf
2. Sînde zaḥm-ı ğamzesi dilde ḥadeng-i‘ işvesi
Bismil-i ‘ aşkdur yatur cân u gönül taraf taraf
3. Sînde şerḥalar degül reh-rev ü derd ü miḥnete

5a. Nidem: O dem D.

396. SÇ. 593: 74^a. (Bu gazel, Nazmî Divânı’nda yer almamaktadır.)

397. SÇ. 593: 74^b; *Şeyh Mehmet Nazmî Divânı*: 104. gazel, s. 714-15.

1b. Būy-ı şafâ nevâyı dem-meclis: Revnaḥ-ı tâze virdi hem sāĝar D.

Kişver-i cāna tîğ-i ‘ aşk açdı sübül taraf taraf

4. Çeşm-i recā heves gözi görmedi rûy-ı maşşadı
Kaldı reh-i talebde çün dide-i pel taraf taraf
5. İtdi güşâde **Nazmiyâ** gönçe-i hâtırı yine
Bezm-ı tırâz-ı bâğ olup bülbül ü gül taraf taraf

398.

Tâhir

Müfte‘ilün Mefâ‘ilün Müfte‘ilün Mefâ‘ilün

1. Meclisi sâķī devr ider sâğar-ı mül taraf taraf
Ceyş-i ferah bula dile tâ ki sübül taraf taraf
2. Şerha-i tîğ-i gamzesi dâğ-ı hadeng kînesi
Tutdı zemîn-i sineyi lâle vü gül taraf taraf
3. Cüş-ı sirişk komaz kûy-ı ümîde varmağa
Reh-güzerümde n’eyleyem olsa da pül taraf taraf
4. Pister-i gamda dil yatur geldi hayâl-i dil-rübâ
Karşuladı hemân çıkup cân [u] gönül taraf taraf
5. Mest-i harâb olmamak mümkün olurdu **Tâhirâ**
Meclis-i sâķī devr ider sâğar-ı mül taraf taraf

399.

Şabri

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Piyâle haķ bu ki sâķī garîb meh-veş olur
Ki öpse şîşe-i mey ‘ azgını pür-âteş olur
2. ‘ Aceb girifti var almakda ‘ aķl u fikrümüz
O la‘ l-i nâb ne ince şarâb-ı bî-ğış olur

[75a]

4a. Çeşm-i recā heves gözi görmedi rûy-ı maşşadı: Dide-i hâhiş-i heves görmedi rûy-ı dil-beri D.

398. SÇ. 593: 74^b.

3a. Vezin tutarsız.

399. SÇ. 593: 74^b; *Şabri-i Şakir Divânı*: s.140.

3. Yakında ordu-yı sultân-ı gül çıkar bâğa
Dırahtı her çemenüñ hayme-i münakkaş olur
4. ‘ Aceb mi âh dem-â-dem çekerse t̃â’ir-i dil
Kebûter-i harem-i‘ aşk-ı cümle dem-keş olur
5. Düşinde görse gönül zülf-i yâri ey **Şabri**
Belâ-yı ‘ aşk ile hâli anuñ müşevveş olur

400.

Riyâzî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Gerçi kim def i ğama çâre-i mey bî-ğış olur
T̃âlî‘ i gör ki oda sîne de bir âteş olur
2. Cân u dil nâleler eylerse ‘ aceb mi dâ’im
Lâne-i sîne kebûterleri hep dem-keş olur
3. Ne kadar eşkümi dökersem ayağı toprağına
O kadar serv-i revânüm o kadar ser-keş olur
4. Şerer-i âteş-i dildür ki alur her tarafın
Şanmañuz hûblaruñ câmeleri zer-keş olur
5. Güşe-i çeşm ile bir nîm-nigâh eylese yâr
‘ Âşık-ı hâste-dilüñ gönli **Riyâzîyâ** hoş olur

401.

Cevri

Mef‘ülü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ülün

1. Olsa nige hi dest-be-şemşîr-i tegâfûl
Lerzende ider fitneyi te’şîr-i tegâfûl

4b. ‘ aşk-ı cümle: şâh-ı ‘ aşk-ı D.

400. SÇ. 593: 75^a; *Riyâzî Divânı*: 100. gazel, s. 314.

3a. dökersem: döksem D.

3b. ser-keş: ser-hoş D.

4b. zer-keş: ser-keş D.

401. SÇ. 593: 75^a; *Cevri Divânı*: 157. gazel, s. 239-40.

2. Bir berķ-i ‘alev-güster olur ħarmen-i mehde
Peykân-ı kazâ-sâhte-i tîr-i tegâfûl
3. İcrâ idicek kâ’ide-i naĥvet ü nâzı
Cibrîli ider ġamzesi dil-gîr-i tegâfûl
4. Ma‘nâsını çeşminde görür ol büt-i nâzuñ
Geldükçe dilüñ yâdına ta‘bîr-i tegâfûl

[75b]

5. Cân virmegi itdük nigeĥ-i nâza tedârük
Cevrî katı müşkil hele tedbîr-i tegâfûl

402.

Maĥvî

Mef‘ulü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ulün

1. Ğamzeñ ki ider nâz ile tedbîr-i tegâfûl
Kâr itmemege çâre mi var tîr-i tegâfûl
2. Ğamzeñ duramaz karşıña ey âfet-i devrân
Her bir nigeĥüñ dest-be-şemşîr-i tegâfûl
3. Rûy-ı hevese bakmaġa dil tâb getürmez
Şermende ider ‘aşîķı te’şîr-i tegâfûl
4. Celîsi ise de eyler anı kâlib-ı heymân?
Bir dem ki ide ġamzesi takrîr-i tegâfûl
5. Ey şûĥ-ı cihân böyle olursa dem-i vaşluñ
Maĥvî gibi ‘âlem ola dil-gîr-i tegâfûl

403.

Âlî

Mef‘ulü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ulün

1. Mey şunsa bize almazuz aġyâr elinden
Semm virse alur nûş iderüm yâr elinden

2a. mehde: şabra D.

402. SÇ. 593: 75^b.

403. SÇ. 593: 75^b (Bu gazel, *Edirneli Âlî Divânı*’nda yer almamaktadır.).

2. Urdı serüme dāğ-ı dile nār-ı maḥabbet
Yanup yaqılursam n'ola dil-dār elinden
3. Kurtardı girībān-ı vefāyı o semen-ber
Her nev-heves 'āşık-ı ğam-ḥ'ār elinden
4. Hübāna heves itme diyü pendî ko nāşih
Gelmez dil-i āşüftenüñ ol kār elinden
5. Ālî nigeḥ-i meylî o gül-ruhlara it kim
Dāmānını kurtarmış ola ḥār elinden

404.

Güftî

Mef'ülü Mefā'îlū Mefā'îlū Fe'ülün

[76a]

1. Yağdum serüme dāğlar ol yār elinden
Güller taḥunursam n'ola dil-dār elinden
2. Bir dil ki heves eyleye gül-çînî-i vaşla
Dāmānı keş-â-keşde ḳalur ḥ'ār elinden
3. Her müflis-i mey-ḥ'ārı şeh-i mülk-i Cem eyler
Bir cām o gül-çihre ḳadeḥ-kār elinden
4. Vuşlat hevesin ey dil-i şeydā yiter itdün
Bir buse alınmaz o sitem-kār elinden
5. Güftî iderem bāğ-ı dilün taze nihālî
Her tîr-i cefā kim irişür yār elinden

405.

Nehcî

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

1. Hıram it nāz ile çık ḳāmet-i serv-i revān göster
Ḳıyāmet zāhir olsun fitne-yi āḥir-zamān göster

404. SÇ. 593: 75^b.

405. SÇ. 593: 76^a; *Nehcî Divānı*: 150. gazel, s. 158-9.

2. Kaçan kim hâk olam ey deşt-i ğam tut üstüh^ñānum tā
Gele tîr-i cefâ-yı yâr benden bir nişân göster
3. Semend tā tünd-tâz-ı nâzı sür şaf-gâh-ı ‘uşşâka
Gehî şemşîr-i tîz-i ğamze geh tîr ü kemân göster
4. Tîlsım-ı müşkil-i vaşl añladum gûy-ı giribânın
Bu sırr-ı müşkili aç dil-berâ sırr-ı nihân göster
5. Saña gösterme kim dir kimseye eş^ñāruñ ey **Nehcî**
Bulursañ öyle bir şâfî-güher durma hemân göster

406.

Riyâzî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Kederden pāk kıl âyîne-i tab‘ı hüner göster
Hilâl-ebrûların vaşf eyle nâzûk gûşeler göster
2. Gönül kim gird-i rāh-ı zulmet-âbād-ı tabî‘ atdur
Gel ey şem‘-i hidâyet reh-ber ol bir güzêr göster
3. Çekinme tîğini ser virmege yolında pür-şevk ol
Mişâl-i şem‘-i meclis bir tarafdan sende ser göster
4. Giribân-çāk olup ‘arz eyle dâğ-ı sîneñi yâre
tîr-i ğamze ‘arz itdükçe sen aña siper göster
5. **Riyâzî** anı her mi‘yâr-i nâkış şaḥṣa ‘arz itme
Nuḳûd-ı nazmuñı naḳḳâda ‘arz eyle hüner göster

[76b]

407.

3a. Semend tā tünd-tâz-ı nâzı: Semend-i tünd-tâz-ı nâz D.

4a. giribânın: giribānuñ D.

4b. sırr-ı müşkili: sırruñ müşkilin D., sırr-ı: genc-i D.

406. SÇ. 593: 76^a; *Riyâzî Dîvânı*: 73. gazel, s. 299. (Bu gazel, *Dîvân*’da yedi beyittir.)

1a. pāk: saf D.

3a. tîğini: tîgi D.

5a. anı her mi‘yâr nâkış şaḥṣa ‘arz itme: nakd-i nazm-ı paküni nadana gösterme D.

5b. Nuḳûd-ı nazmuñı naḳḳâda: Nazar ehli olan yarana D.

407. SÇ. 593: 76^b; *Nâ‘ilî-i Kadîm Dîvânı*: 88. gazel, s. 340-41. (Bu gazel, *Dîvân*’da yedi beyittir.)

Nā'îlî

Mef'ûlû Fâ'îlâtü Mefâ'îlû Fâ'îlün

1. Çarhuñ nifâkıñı yine teşvîşi gösterür
Sen 'âlemünde ol gönül iş işi gösterür
2. Hecr ü vişâle âyînelerdür ol iki ruh
'Uşşâka her nazarda pes ü pîşi gösterür
3. Gird-i lebinde zâhir olan nev-demîde haţ
Nûşuñ nihâyetinde olan nîşi gösterür
4. 'Âşık dil-i tapîdesini yâre 'arz ider
Nabzın tabîb-i hâzîka her kîşi gösterür
5. Ebrûsına perestîş idüp kudsiyân-ı 'arş
Birbirine o kâfir-i bed-kîşi gösterür
6. Ğavġâ-yı salţanat bu serây-ı sipencde
Ey Nā'îlî selâmet-i dervîşi gösterür

408.

Şabri

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Câm kim târ-ı şu'â'yla habâbın gösterür
Şâh-ı şevkûñ hayme-i zerrîn-ţınâbın gösterür
2. Bezme geldükçe kızardur câm-ı şahbâyı ruhların
Câm-ı gül-reng âl ider yârûñ hicâbın gösterür
3. İçmege bî-çâre bûlbûl ânı cür'et idemez
Gerçi nûş it diyü gül câm-ı şarâbın gösterür
4. Şanma şahrâda şarâb olur nümâyân gâh/Kays
Hâkdan dūd-ı dil-i pür-ıztırâbın gösterür
5. Tünd-ser-keşdür semendünde diseñ ol şeh-süvâr

408. SÇ. 593: 76^b, *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 133-4. (Bu gazel, *Divân*'da beş beyittir.)

2. Bu beyit, *Divân*'da yer almamaktadır.

Geh 'inānın devşürür gāh/rikābın gösterür

6. Sāgar-ı 'ālem-nümāyı ben nice elden koyam
Baña ey **Şabri** o şūhuñ la' l-i nābın gösterür

[77a]

409.

Ṭıflī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. 'Ālem-i 'ayş u şafā-yı cām-ı şahbā gösterür
Hāşılı āyine-i sāgar temāşā gösterür
2. Ṭab' -ı pākizem benüm gūyā ki top āyinedür
Her ne cānibden naẓar olınsa ma' nā gösterür
3. Ruḥlaruñ tezyīn içün āyine alma destüne
Ey perī kendin o ruḥsār-ı mücellā gösterür
4. Şām-ı ğamda 'āşık iken pervāneye
Yanmanuñ yolın yine şem' -i şeb-ārā gösterür
5. Hep yirinde **Ṭıflıyā** esbāb-ı ḥüsn ammā yine
Came-i zībā o bālā ḳaddi a' lā gösterür

410.

'Ārif

Me' ulü Me' ulü Me' ulü Me' ulü Fe' ulün

1. Dil-dāra gönül kendüni hem-rāz idemezsin
Bī-çāresin ol rütbe-yi iḥrāz idemezsin
2. Keyfiyyetüñ ey sāgar-ı Cem olsa dü-bālā
Mestān-ı mey-i 'aşkı ser-endāz idemezsin
3. Ğam-ḥāneñi teşrifine ḥ'āhiş güzel ammā
Ol dil-siyeh-i naḥvete i' zāz idemezsin

409. SÇ. 593: 77^a; *Ṭıflī Ahmet Çelebi Divānı*: 17. gazel, s. 189.

3b. perī: melek ḥū D., ruḥsār-ı: rüy-ı D.

4a. iken: dil-süz iken D.

5a. Hep yirinde **Ṭıflıyā** esbāb-ı ḥüsn ammā: **Ṭıflıyā** esbāb-ı ḥüsni hep yirindeyken D.

410. SÇ. 593: 77^a; *'Ārif Süleyman Divānı*: 186. gazel, s. 296.

4. Gūş eyleyeni nāle-i ‘āşık gibi bülbul
Dil-sūhte-i şu‘ le-i āvāz idemezsin
5. Mir’āt-i ruḥuñ olmaz ise ‘Ārife der-pîş
Ol tūṭi-i ḥoş-gūyī sūḥan-sāz idemezsin

411.

Nā’ilī

Mef’ulū Fā’ilātü Mefā’ilū Fā’ilün

1. Ḥaṭṭuñ ki bāğ-ı dilde siyāh-ı bahār açar
Ḥasret zemīn-i sīnede ezhār-ı āh açar
2. Şahbā ki gösterür ‘araḳ-āsā leṭāfeti
Mestāne sīnesin ki o büt gāh gāh açar
3. ‘Uryan elinde ḡamzesinüñ tīğ-i şu‘ le-tāb
Beñzer ki daḡme-i dili teḡsīre rāh açar
4. Mühr-i ḡazīne-i dile yād el doḡunmasun
Maḡtūmıdur anı yine ol pādīşāh açar
5. Sūdā-gerān-ı ma‘şiyet aṅsun o vaḳtı kim
Dādār-ı ḡaşre bār-ı metā‘-ı günāh açar
6. Būstān-fürūz-ı gülşen-i cāndur o ḡonceyi
Ey Nā’ilī ḳaṭife-i sūrḡ ü siyāh açar

[77b]

412.

‘Ārif

Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün Mefā’ilün

1. Bilenler ḡār ḡār-ı dāğ-ı derdin baḡt-ı şūmından
Sipihrüñ eylemezler şekve te’şīr-i nücūmından
2. N’ola gül-ḡonce-i ümmīd-i şād-āb olmasa ey dil

411. SÇ. 593: 77^a; *Nā’ilī-i Kadīm Dīvānı*: 50. gazel, s. 310-11.

1a. siyāh-ı bahār: bahār-ı siyāh D.

4b. anı yine: yine anı D.

412. SÇ. 593: 77^b; *‘Ārif Süleyman Dīvānı*: 189. gazel, s. 298.

Bu deşt-i hayretüñ pejmürde olmuşdur rüsümından

3. ‘Ārūs-ı hacle zīb-i şem‘-i ser-kerem ‘itāb olmuş
Meger pervānenüñ āzürde olmuşdur hücūmından
4. Bize hem-reng olur bir bî-tekellūf ğam-güsār ola
Uşanmışdur bu bezmüñ göñlümüz ehl-i rüsümından
5. ‘Aceb reh-bān-ı kūy-ı şevk olur mı kimse ey ‘Ārif
Sevād-ı miḥnetüñ ser-geşteġān-ı merz-i bümından

413.

Meylî

Meḥ‘ülü Meḥā‘ilü Meḥā‘ilü Fe‘ülün

1. Ey şūḥ bizi luṭf-ı nigāhuñdan ayırma
Ya‘nî nazar-ı feyz-resānuñdan ayırma
2. Kaṭ‘ eyleme peykān-ı ğamuñ cān u dilümden
Bu teşneleri āb-ı revānuñdan ayırma
3. Nevk-i müjeñüñ lāyık-ı zaḥm degül aġyār
Her şaydı görüp tîri kemānuñdan ayırma
4. Qurbānuña dildür çü miyān-ı keḥ-i tiġüñ
Qurbānuñ olam tiġi miyānuñdan ayırma
5. Etḥāl-i ğam-ı dil-beri dā’im ey ebu’l-‘aşk
Sa‘y eyle debistān-ı cinānuñdan ayırma
6. Etṛāfını pervāne-i taḥsîn ala dirseñ
Şem‘-i eşeri bezm-i beyānuñdan ayırma
7. Bağdāddur aldanma şaḥın her büte **Meylî**
Gurbet-zedesin göñlüñi yanuñdan ayırma

[78a]

2a. ey dil: hergiz D.

2b. hayretüñ: miḥnetüñ D.

5a. reh-bān-ı: reh-yāb-ı D.

5b. miḥnetüñ: hayretüñ D.

413. SÇ. 593: 77^b.

414.

‘İzzetî

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Serde görinen şu‘le-i âh-ı siyehümdür
Dervîş-i cihân-ı gamam ol şeb-küleümdür
2. Gül-ğîz iden bâğ-ı cemâl-i ruḥ-ı yâri
Ḥasretler ile ol büt-i Çîne nigeümdür
3. Ol mest-i mey-i sāğar-ı bezm-i ezelem kim
Tûmâr-ı felek defter-i cürm-i güneümdür
4. Teh-cür‘a-i peymâne-i yârân-ı şafâyam
Ḥâk-i der-i mey-ḥâne benüm cây-geümdür
5. Meftûn-ı cemâli olalı pertev-i ḥurşîd
Yollarda benüm ‘İzzetiyâ ḥâk-i rehümdür

415.

Nâ‘ilî

Mef‘ülü Fā‘ilâtü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ḥoşdur şarâb-ı köhne gam-ı tâze âh-ı nev
Bir gam-güsâr içün k’ola ebrûsı mäh-ı nev
2. Ser-tâc ider mey-iküheni nev-niyâz-ı ‘ışk
Pîr-i kühen tarîḳ-i fenâdan külâh-ı nev
3. Sînemde tâze şerḥa degül kişver-i dile
Açmış tehem-ten-i nigeüñ şâh-râh-ı nev
4. Dil oldı tâze bir bütüñ ebrû-peresti kim
Zühhâda naḳş-ı pâyı olur secde-gâh-ı nev
5. Mäh-ı dü rûze kâste-mânend Nâ‘ilî
Gösterdi ḥalka kendin o ḥatt-ı siyâh-ı nev

414. SÇ. 593: 78^a; *Vişnezâde ‘İzzetî Divânı*: 20. gazel, s. 37.

1a. âh-ı: dūd-ı D.

415. SÇ. 593: 78^a; *Nâ‘ilî-i Kadîm Divânı*: 301. gazel, s. 503-4.

4b. Zühhâda: Cibrîle D.

[78b]

416.

Rüşdî*Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün*

1. Gül gibi zîb-i güle gûşe-i hûbânsın sen
Gevher-i tâc-ı sır-ı Yûsuf-ı Ken' ânsın sen
2. Şad cihân mürdeyi bir cünbişüneyler ihyâ
Serv âşüfte-i hırâm-ı çemen cânsın sen
3. 'Ârızuñ ta' ne-zen-i gülşen-i feyz olsa n'ola
Âb-ı rûy-ı gül [ü] hurşîd-i dıraşşânsın sen
4. Görse kâfir seni dil-teşne olur İslâma
Ey büt-i şüh meger şâhid-i imânsın sen
5. Görmedük rûy-ı laîf âyîne-i 'âlemde
Bilmem ey çeşm-i temennâ yine hayrânsın sen
6. Olmadı dehrde cem' iyyet-i hâtır rûzî
Bilmedüñ hayf gönül hiç ne perişânsın sen
7. Söyle ey gamze-i zaḥm-ı derûnın nedür bilürem
Maḥrem-i râz-ı dil-i **Rüşdî** nâlânsın sen

417.

Rüşdî*Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün*

1. Ol kemân-ebrû ki naḥl-i tîrinideprendürür
Reşkden naḥcîr yir yir tîrini deprendürür
2. Tâb-ı meyden âb-ı tâb-ı 'ârız üzre ol perî
Pertev-i nûr-ı Hüdâ taşvîrini deprendürür
3. Gün gibi zâhir olunca depredür cân u dili

416. SÇ. 593: 78^b.

5a. laîf: lutf D.

417. SÇ. 593: 78^b.

Neylesün bî-çâreler tedbîrini deprendürür

4. Şâd-ı merg eyler hücum-ı vaşl-ı bismil ‘âlemi
Her kaçan tîğ-i kazâ ta‘bîrini deprendürür
5. Dil-berâ mızrâb-ı cevruñ **Rüşdî**-i dil-ḥastenüñ
Erganün nâle-i şeb-gîrini deprendürür

[79a]

418.

Nâ’ilî

Mef’ülü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

1. ‘İşk-ı mecâza düşmişe dil-cüş ider miyüz
Efsâne-i ḥaḳîḳati biz güş idermiyüz
2. Şahbâ-yı bî-ḥudîden olursak ne deñlü mest
Keyfiyyet-i cününü ferâmüş ider miyüz
3. Yâḳût-ı âfitâb ise de luṭfuñ ey felek
Güş-ı ‘arûs-ı rağbete mengüş ider miyüz
4. Ölseḳ ḥumâr-ı ye’s ile ey pîr-i mey-kede
Câm-ı ḥayâtı şun hele gör nüş ider miyüz
5. Şahbâ-yı vaḥdetüñ ki ḥum-ı ser-be-mihriyüz
Ey **Nâ’ilî** izâ‘at-i ser-cüş ider miyüz

419.

Mânî

Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün

1. Ḳo bir âh ile çarḥuñ revnaḳ-ı câhı şikest olsun
Yıḳılsun çetr-i nîli reng-i ḥar-gâhı şikest olsun
2. Alur dest-i kazâ çünkim ser-ia‘lâ vü ednâyı
Külâh-ı faḳr-ı sūzân efser-i şâhı şikest olsun

418. SÇ. 593: 79^a; *Nâ’ilî-i Kadîm Divânı*: 146. gazel, s. 384. (Bu gazel, *Divân*’da yedi beyittir.)

4a. ye’s ile: gussadan D.

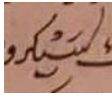
419. SÇ. 593: 79^a (Bu gazel, *Mânî Divânı*’nda yer almamaktadır.).

3. Eger cevşen-güzār-ı çarḥ-ı pür-seyyāre olmazsa
Silāḥ-dārān-ı ʿaşḡuñ rīze-i āhı şikest olsun
4. Dil-i ehl-i maʿārif çünki andan neşve-yāb olmaz
Serinde āsumānuñ sāgar-ı māhı şikest olsun
5. Güşād olmazsa miftāḥ niyāz-ı ehl-i dānişle
Ḳo **Mānī** mey-fürüşuñ ḳufl-ı dergāhı şikest olsun

420.

Mefʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün

1. Ferhād-ı ğamam kūh-ı meşakḳat eşerümdür
Mecnūn-revişem rāh-ı maḥabbet güzerümdür
2. Cānā seni görmek nice mümkün idi ammā
Gerd-i ḳademüñ var ise kuḥl-ı başarumdur
3. Başum virürem tā iricek bezm-i vişāle
Şāhid aña çeşm-i ter ile dāğ-ı serümdür
4. Şad nāle vü feryād şehā ğamzelerüñden
Her dem ki gelür çeşmüme ḥün-ı cigerümdür
5. Ruḥsār-ı dil-ārāya viren tāb-ı tarāvet
Teʾşīr-i şafā-güster-i feyz-i naẓarumdur
6. Taʿrif iderüm ḥāl-i ḥaṭ u yāri ḥalimem

Çālāk-i u ḳalem nükte-derümdür

421.

ʿArzī

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

1. Ḥaylī demdür dil o tıfl-ı şivekārın görmedi
Bāğ-bān-ı dil-nihāl-i mīvedārın görmedi

[79b]

420. SÇ. 593: 79^a.

421. SÇ. 593: 79^b.

2. Geçdi eyyām-ı ğamile ol gözi mestānenüñ
Bir nigāh-ı nīm-nāz i‘tibārın görmedi
3. Kaldı gir-dāb-ı belāyı ‘aşqda bī-çāre dil
Āşināsın bulmadı herġiz kenārın görmedi
4. Evc-i istiġnādan inmez her gice meyl eyleseñ
Bunlaruñ erbāb-ı dil bir sāz-kārın görmedi
5. Öldi gitdi ‘Arz-ı āşüfte-dil ālām ile
Bu ħazānistān-ı dehrüñ nev-bahārın görmedi

422.

Dāniş

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Saña ey dil kayd-ı hierāndan rehā mümkün degül
Ol şeh-i bī-merḥametden iddi‘ā mümkün degül
2. İtme yā Rab ḥaste-i ‘aşkı o māhuñ kimseyi
Ger Mesīḥ itse ‘ilāc aña devā mümkün degül
3. Olma ol şūhuñ ḥarīdār-ı metā‘-ı vuşlatı
Seyl olursa nukre-i eşk behā mümkün degül
4. Ser-muḥīb ol ülfet it ğamla açılma ey gönül
Böyle gülşende saña kesb-i hevā mümkün degül
5. Umma pā-būsın o şūhuñ reh-güzārından şavul
Bī-ḥıde pā-māl olursın **Dāniş**ā mümkün degül

[80a]

423.

Nedīm

Mef‘ülü Fā‘ilālū Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Derdüñ nedür gönül saña bir ḥālet olmasun
Şad el-ḥazer ki sevdiğüñ ol āfet olmasun

422. SÇ. 593: 79^b (Bu gazel, *Dāniş Divānı*’nda yer almamaktadır.).

423. SÇ. 593: 80^a; *Nedīm-i Qadīm Divānı*: 9. gazel, s. 185.

2. Dünyāya oldu velvele-endāz-ı rest-hīz
Gülzāra ‘azm iden o sehī-ķāmet olmasun
3. Bīgāne meşrebā bize tā key tegāfūlūñ
Bir āşinā nigāhada mı ruḥşat olmasun
4. Gāhı nigāh-ı nāzda virir ruḥşat niyāz
Nāz itmemek niyāzda bir ‘ādet olmasun
5. Şāyed eser ide nefes-i āteşini ḥayf
Söyleñ **Nedīm-i** zār ile germ-ūlfet olmasun

424.

Nā’ilī

Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilūn

1. Sūz hemān ḥüsnindedür yāruñ mekānuñ kim bilür
Gevherinde āb u tāb olsun da kānuñ kim bilür
2. Çīn-i ebrū gösterür mi ğamze der-kār olduĝın
Bir ḳazādur yoḥsa tīrdür kemānuñ kim bilür
3. Var ise seng-i siyāh-ı ḳalb-i ‘āşıḳdur mehek
Yoḥsa ol şūḥuñ ‘ayār-ı ḥüsn ü anuñ kim bilür
4. Ḥavf-ı tīĝ-ı ğamze māni’ dür recā-yı vuşlata
Ol tılsım-ı fitnenūñ genc-i nihānuñ kim bilür
5. İmtilā-gāh-ı esāfil ehline nān-pāre yoḳ
Ḥ’ān-ı dehrūñ ḥikmet-i rūzi-resānuñ kim bilür
6. Zātı eşrāf-ı zamānuñ **Nā’ilī** ma’ lūmdur
Ehl-i ‘ilmūñ kim şorar zātın zamānuñ kim bilür

425.

[Lā-Edrī]

Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilūn

4. Bu beyit, *Divān*’da yer almamaktadır.

424. SÇ. 593: 80^a; *Nā’ilī-i Kadīm Divānı*: 97. gazel, s. 347.

425. SÇ. 593: 80^a.

[80b]

1. Sür kümeýt-i câmı mehmîz ile sâķî ķalmasıñ
Teşnedür ġāyet ġöñül destüñde bâķî ķalmasıñ
2. Turrelerden tıfl-ı dil şarkar o sîb-i ġabġaba
Alma destinden kerem kıll iştiyākı ķalmasıñ
3. ġöñlini her dem perîşāñ eyler erbāb-ı dilüñ
Rûzigār ister ki ol zülfe mülāķı ķalmasıñ
4. Kadr-i vaşluñ bilmedüm bâķî ķalır şandım baña
N'eyleyem sensüz bu tāk-ı nüh-revākı ķalmasıñ
5. Bir ġazel tarķ eyleyem ceyš-i ġaţuñ vaşfında kim
Düşmenüñ zu' mınca def' -i tımtırākı ķalmasıñ
6. Ĥaţına bakmaz rakîb-i kâfir ol 'İsî-lebüñ
Ĥāne-i aġyārda yokdur mezākı ķalmasıñ

426.

Faşîĥ

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Şabāyı şanma ki ġisū-yı dil-rübāya gider
Nevāziş-i dil-i şeydā-yı mübtelāya gider
2. Ser-ā-ser emti'a-i miĥnet ü kumāş-ı neşāt
Bu çār-sū-yı maĥabbetde bir behāya gider
3. Hezār-naķd-i dil ü cānum olsa mey-kedenüñ
Kemîne cür'a-i cām feraĥ-fezāya gider
4. Nesîm müjde-i 'ıyd-ı bahār ile bâġa
Çenār-ı dest-ġüşā ile merĥabāya gider
5. Çemende bülbul-i şeydāyı dinlemez güller
Faşîĥ eyledüġi naġmeler hevāya gider

427.

426. SÇ. 593: 80^b; *Faşîĥ Ahmet Divānı*: 81. ġazel, s. 73.

1a. şeydāyı: uşşāk-ı D.

Hāşimî

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

1. Kerem kı1l bâğbân ol gül-bün-i nâzı güzel besle
Muṭarrâ sünbülün perverde kı1l 'ūd-ı mülebbesle
2. Ğubâr-ı kūy-ı yâri gözlerine koyma ağıyāruñ
Şabâ luṭf it esüp şavurma 'uşşākuñ [hemân] esle
3. Bir olmaz cāy-ı 'uşşāk ile naḳd-i ḳalbi ağıyāruñ
Dinür gerçi civân-merdüñ bir olur çarḥ-ı nâ-kesle

[81a]

4. Dil-i şūrīde 'āşık olup almış elini beñzer
Yazar bir nev-cevānuñ ḥüsni evşāfın müseddesle
5. Yeñi başdan yine pîrāne ser itdi beni 'āşık
N'olur ḥālüm 'aceb ey **Hāşimî** ol ṭıfl-ı nev-resle

428.

'Arzî

Mef'ülü Mefā'îlū Mefā'îlū Fe'ülün

1. Sīnemde olan yārelerüm yāre dimezler
Her yāreyi bildüm ki göñül yāre dimezler
2. Tîğ-i ğamile ḥançer-i elmās sitemle
Biñ pârede olsam yine bir yāre dimezler
3. Çeşmine teğāfül ki ider ğamzesi bilmez
Mestānelerüñ sırrını hüşyāra dimezler
4. Ol la' l-i nemek-sāda olan merhem-i rāzı
Güş-ı heves-i zaḥm-ı dil-i zāra dimezler
5. Ḥam-yāze-i zaḥm-ı ciger āğüşuñı '**Arzî**
Merhem-kede-i ğamze-i dil-dāra dimezler

429.

427. SÇ. 593: 80^b.

428. SÇ. 593: 81^a.

Nābī

Meḥ'ulü Mefā'īlū Mefā'īlū Fe'ulün

1. Ey dil sitem-i dehrden āzād olamazsın
Mādām ki saña dil diñülür şād olamazsın
2. Dergāhına yüz sürmeyecek pīr-i muğānuñ
Şāyeste-i keyfiyyet-i irşād olamazsın
3. Hem-rengsün ey baht-ı siyeh zülf-i bütāna
Ammā n'ideyüm öylece ber-bād olamazsın
4. İtdüñ yirüñi reh-güzār-ı seyl-i melāmet
Ey-ḥāne-i sāmān daḥı ābād olamazsın
5. Elbette olursın yine bir āfete meftūn
Ḥālūñ budur ey **Nābī**-i nā-şād olamazsın

[81b]

430.

Nā'ili

Meḥ'ulü Fā'ilātü Mefā'īlū Fā'ilün

1. Ādem ğanī-dilolsa gedā-meşreb olmasa
Rind olsa bī-ḥaḳīḳat u bī-meẓheb olmasa
2. Teşrīf-i cāh-ı faḳrı olur atlas-ı felek
Ehl-i fenāda her ne ḳadar kevkeb olmasa
3. N'eyler perend-i zer-keş-i şubḥı gedā-yı 'ışḳ
Maḥfūẓdur kilim-i siyāh-ı şeb olmasa
4. Çevgān-ı dest-i himmetine mihri gūy iden
Muḥtāc-ı rūşenī-i meh-i Nahşeb olmasa
5. Ey **Nā'ili** 'alāyıḳa dil-beste olmayup
Meftūn-ı ṭurra şifte-i ğabğab olmasa

429. SÇ. 593: 81^a; *Nābī Dīvānı*: 624. gazel, s. 837.

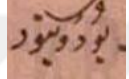
1a. dehrden: yārdan D.

430. SÇ. 593: 81^b; *Nā'ili Kadīm Dīvānı*: 314. gazel, s. 513-4.

431.

Yümnî*Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün*

1. Qāmetüñ cilve-ger-i cünbüş-i nāz eylersin
‘Ālem-i ‘ākıbeti haşr-i niyāz eylersin
2. ‘Ārızuñ üzre döküp kākül-i ham-der-hamuñı
Rište-bāzār-ı dili sūz u güdāz eylersin
3. Çāk çāk eyleyeli sīnemi mızrāb-ı müjeñ
Āh kânün-revişüm velvele-sāz eylersin

4. Eyleyüp hoşka-i dürr-i dehenüñ
Dehri bāziçeñe şu‘ bede-bāz eylersin
5. **Yümnîyā** vaşf ider iseñ dehen-i mevhūmın
Hall-i şek nokta-i mecmū‘ a-i rāz eylersin

432.

Muhtārî*Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün*

1. Yārüñ haşı geldi sevemem var kerem eyle
Sen şakīme sev şūfī tūtınca qadem eyle
2. Cehd it ide gör küfr ile imānuñı temyīz
Ma' būduñı yā belli Şamed yā şanem eyle
3. Suñ zāhide öp dāmenini pīr-i muğānuñ
Evrāduñı sür bī' at-i şeyhü'l-harem eyle
4. Sūd isteriseñ tuhf-e-i kālā-yı vişāle
Ser-māye-i naqd-i dil ü cānı selem eyle
5. **Muhtārî** sözüñ tūt gözedüp rāh-ı tarīkat
Ki hūş-ı bedm-i?gāh-ı nazar ber qadem eyle

[82a]

431. SÇ. 593: 81^b.432. SÇ. 593: 81^b.

433.

Vecdî*Mef'ulü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün*

1. Tûfân-ı sirişküm dime cûş-ı yeme beñzer
Bağ çeşmüme dāmānuma deryā neme beñzer
2. Bu hüsñile insāna yaķın olmasını gör
Pek az bulunur böyle perî ādeme beñzer
3. Mey-ḥānede bî-ķayd-ı sıfāl ile meyiçmek
Ne meclis-i Dārāya nebezm-i Ceme beñzer
4. Zencîr-i maḥabbet çekerek geldi cihāna
Mecnûn ile dīvāne gönül tev'eme beñzer
5. Hûn saçıldığıñı şaymadılar geçmedi giryen
Ey dîde-i ter naķd-i sirişkûn keme beñzer
6. Hep 'aşķ ile hem-meclis olan ehl-i cünündür
'Aķl ol ḥarem-iinsde nā-maḥreme beñzer
7. Taķsîm idicek zühre bu şi'ri didi 'İsî
Bu nazm eşer-i **Vecdî**-i mu'ciz-deme beñzer

434.

Tarzî*Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün*

1. Bir nigāh-ı nîm-nāz-ı fitne-engîz eyledün
N'eyledün zālīm şikest-i cām per-hîzeyledün
2. Ğamze-i mest-i mey-i 'işveñle yaķduñ 'ālem
Sāğar-ı tākāt-rübā-yı nāzı leb-rîzeyledün
3. Āfitābı rüy-ı 'ālem-tābuña mir'āt idüp

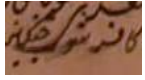
433. SÇ. 593: 82^a; *Vecdî Dīvānı*: 20. gazel, s. 17.

3b. Dārāya ne bezm-i: Dārāya me cām-ı D.

434. SÇ. 593: 82^a.

Pençesinden şâne-i zülf-i dil-âvîz eyledüñ

4. Leşker-i müjgānuña dündār idelden ğamzeñi

Mülk-i dīn-i dilde kāfir şol eyledüñ

5. Ablak-ı mevzūn hīrām-ı kīlk ile **Ṭarzi** yine
Ser-zemīn-i şī‘ri cev-lān-gāh-ı şebdīz eyledün

435.

Nāmī

Fāris Şāhınuñ İlçisinüñdür

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Ey hattı riyāz çehrede sūnbül misin nesin
Reyhān mısın benefşe misin gül misin nesin
2. Ser-germ-i āşk halka idüp başda gezdiren
Ṭul-ı emel pençesi kākül misin nesin
3. Koymaz gözüm sipāhi tuta hūsn kişverüñ
Ey zülf-i sen arada kara dil misin nesin
4. Mest-i şarāb-ı lezzet iden ‘aql maḥv iden
Gel şulı leb çekeyin sīm mi mül misin nesin⁶
5. Ey şabr kişverin[i] tutan ‘ālemi yıkan
Tāb-ı tūvān belāsı tegāfül misin nesin
6. Medd-i başar tayağı iken karşıda tūran
Ey ḥasretüm likāsı başavul misin nesin
7. **Nāmī** ne şūrdur bu ğazel şaldı ‘āleme
Gül-zār-ı milk-i Rūmda bülbul misin nesin

[82b]

436.

Feyzī

435. SÇ. 593: 82^a.

⁶ Vezin tutarsız.

436. SÇ. 593: 82^b; *Topkapılı Feyzī Divānı*: 34. ğazel, s. 34.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. ‘Āşıka lâzım olan maḥv u cevır itmekdür
Terk-ālūde key-i būd u nebūd itmekdür
2. Pāk ol pūşışüñi eyle perend-i zer-keş
Zühdi şanma heves-i dalaḳ-kebūd itmekdür
3. Da‘ vetinden ġarażıpır-i muġānuñ bezme
Seni mestāne-i şahbā-yı şuhūd itmekdür
4. Meclīs amāde dil āzāde ḳadeḫ pūr-bāde
Muṭrib-i bezme düşen şimdi sürür itmekdür
5. Āhdan baña ferāġ eyle dimeḳ ey bī-derd
Şu‘ leden mene‘ ne-mūrādī-i derd itmekdür
6. ‘Āşıkuñ ḥün-ı sirişk ile vuzū eylemeden
Ḳaşdı ol ḳible-i ‘uşşāḳa sücūd itmekdür
7. Mest-i bī-pāk olana hem-dem olur mı **Feyzī**
Zāhidüñ kārı ki hep sürb-i yehūd itmekdür

437.

Sā‘ī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Şāhid-i meşhūddan ey dil temennā ġayrıdur
Ehl-i şūret ġayrıdür erbāb-ı ma‘ nā ġayrıdur
2. Tāb-ı ruḥsār-ı cüvānān ile ḳılma iḥtilāṭ
Nār-ı Mūsā ġayrıdur nūr-ı tecellī ġayrıdur
3. Ādem oldur ‘allemü’l-esmā rumūzın fehm ide
Sırr-ı esmādan ḥabır iseñ müsemmā ġayrıdur
4. Ġālib olmaz ādeme iblis-i istikbār ile
Bār-ġāh-ı Ḳudsde a‘ lā vü ednā ġayrıdur

5. Vaşf-ı la' lünden n'ola cân bulsa **Sā'ī** haste-dil
 Āb-ı Hızruñ 'aynı enfās-ı Mesīhā gayrıdur

438.

Nazīre-i Kāfī

Mef'ūlū Fā'ilātü Mefā'ilū Fā'ilün

1. Ey ruḥlar üzre zülf-i kıaranfül misin nesin
 Şeb-büy mı nesteren mi ya sünbül misin nesin
2. Ey müydan çekilmiş iki 'ayn üzre tāk
 Firdevs-i ḥüsne cân geçicek bel misin nesin
3. 'Aynu'l-kemāl-i āfete ey ḥabbe-i siyāh
 Ruḥsār üzre sühte-i ḥarmel misin nesin
4. Nekşüfte nīm-gül-dehenün kāse kāse feyz
 Ḥavz-ı dīlünden almağa keşköl misin nesin
5. Ey rind-kīş şī'r niyāzdan cihān-ı sīr?
 Bu maṭbah-ı mezākda⁷ misin nesin
6. Me'yūs-ı zevk 'arız-ı ümmid isek n'ola
 Ḥalka-be-güş bende tekāsül misin nesin
7. Yārāna işve-bāz olup ey merd-i hoş-ḥırām
 Bu nev-ḥırām nāz ile şengöl misin nesin
8. Nāmī-i nev-zeminün olup şimdi perveri
Kāfī nazımda kāşif-i müşkil misin nesin

[83a]

439.

Nā'ilī

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Görünmez 'aşık ol dil-ber-i maḥcüb şerminden
 Eder ḥaṭ geldügin ruḥsārına mektüb şerminden

438. SÇ. 593: 82^b.

⁷ Silintiden dolayı okunamamaktadır.

439. SÇ. 593: 83^a; *Nā'ilī-i Kadīm Divānı*: 277. gazel, s. 485-86.

2. Zihî sāğar-keşān-ı bezm germ-ā-germ-i rüsvāyî
Ġamından bāde-nüş olmuş göñül maḥbûb şerminden
3. O deñlü derd ü dāğ-ı miḥnete ey dil şabûr ol kim
Helāk-ı nā-şekîbāyî ola Eyyûb şerminden
4. İderdi görse ḥüsnüñ perde dāman-ı Züleyḥâyı
Meh-i Ken' ān gibi maḥbûb-ı şeh-r-āşûb şerminden
5. Ne naķş-ı bü'l-ı aceb giryānıyuz ey **Nā'îlî** bilse
Olur ġarķ-āb-ı ḥaclet dîde-i Ya' ķûb şerminden

440.

Nazmî

Mef'ûlû Mefā'îlû Mefā'îlû Fe'ûlûn

1. Ey çarḫ cefā resmini dil-dārdan öğren
Bî-dādılgı ġamze-i ḥûn-ḥārdan öğren
2. Ey fitne ol ülfet-ger-i mekkāre-yi çeşmi
Āşûb-ı füsûn-ı sâzî-i sehḥārdan öğren
3. Biñ cānile āşûbuña 'aşķda ey dil
Ser-bāzılgı zülf-i siyah-kārdan öğren
4. Bî-hûde fiğān eyleme gül-zārda bûlbûl
Gel nāle-i can-sûzı dil-i zārdan öğren
5. Ey tıfl-ı heves-pîşe taşannu' ger **Nazmî**
Cehd eyle Emîrî gibi ser-kārdan öğren

441.

Nā'îlî

Mefā'îlûn Fe'îlātûn Mefā'îlûn Fe'îlûn

1. İzāle-i ġam içün bir şarāba muḥtācuz

4a. İderdi görse ḥüsnüñ: Seni görse iderdi D.

440. SÇ. 593: 83^a (Bu gazel, *Nazmî Divānı*'da yer almamaktadır.).

441. SÇ. 593: 83^a (Bu gazel, *Nā'îlî Divānı*'da yer almamaktadır.).

Derûn-ı tîre tarz-ı âfitâba muhtâcuz⁸

2. Ümîd-i âb-ı lebin tâbiş-i ruhın iderüz
Hâdîka-i hevesüz âb u tâba muhtâcuz

[83b]

3. Ümîd-i devlet için aňladum ki bir iki gün
Eziyyet-i felegi irtikâba muhtâcuz
4. Segân-ı kûyına hem-şoĥbet olmaĥa tâbı
Gubâr-ı dergehine intisâba muhtâcuz
5. Sezâ-yı bezm-i kabûl olmada mı sũhanum
Pesend-i Nâ'îlî-i Cem-cenâba muhtâcuz

442.

Mânî

Mef'ûlû Fâ'îlâtü Mefâ'îlû Fâ'îlün

1. Pûşîde tütma sîneñi zîrâ zârda
Mir'ât-i Hâk-nümâ yaraşur âşikârda
2. Mihr-i cemâl üzre niķâb itme zülfüñi
Ref'-i vücûd zulmet olurken nehârda
3. Zülfin şümârı urdı dile kayd-ı hâtıra
Koyma esîr zülfüñi kayd-ışümârda
4. Şevk-i ruĥuñla geldi meger şaĥn-ı bâĥa kim
Bülbül nevâya başıladı faşl-ı bahârda
5. Ol şeh-süvâr-ı ĥüsn dil-i ĥalk-ı 'âlemi
Mânî semend-i nâzına binmiş şikârda

443.

Necîb

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

⁸ Vezin tutarsız.

442. SÇ. 593: 83^b.

443. SÇ. 593: 83^b.

1. Dâne-i hâli kımaz murğ-ı dile şabr u kırar
Tutalum tırrasını ham-be-ham itmiş dil-dâr
2. Bize bir sâgar-ı leb-rîz-i vefâ şun ki yiter
Ser-girân itdi bu meclisde humâr-ı âzâr
3. Va' d-i lıtfuña muķır iken olursuñ münker
Müttehid oldu dirîgâ hele iķrâr inkâr
4. Nükhet-i pâk ser-i zülfüne meftûn ' âlem
N'ola bî-rağbet ise nâfe-i müşk-i Tâtâr
5. Beni seri kûy ider bezm-i ma' ânide ruķuñ
Tutî-i tab' -ı **Necîbe** olalı âymē-dâr

[84a]

444.

Vecdî*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

1. Bütân kim sübhamuz zünnâra mensûb eylemişlerdür
Bizi el-haķ o ihsân ile maķcûb eylemişlerdür
2. Degüldür cây-ı müjgân âsitân-ı yâr ey dîde
dergâha per-i Cibrîli cârûb eylemişlerdür
3. N'ola gülzâr-ı ' âlem ser-be-ser beytü'l-hazen olsa
Bu Yûsuf-ţal' atân dünyâyı Ya' ķûb eylemişlerdür
4. Baña ' uşşâķ taklîd idemez cevre taķammülde
Cefâ-cûlar beni mânend-i Eyyûb eylemişlerdür
5. Hîsâb-ı hier- güyân eyledükde ķudsiyân **Vecdî**
Seni mu' ciz-dem olmak üzre maķsûb eylemişlerdür

445.

Nâ'îlî

444. SÇ. 593: 84^a; Vecdî Dîvânı: 21. gazel, s. 18.

1b. o: o bu D.

5a. hier: sihr D.

445. SÇ. 593: 84^a; Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı: 350. gazel, s. 540-41.

Mef'ulü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Rāz-ı dili tefevvuhidüp cāna söyleme
Cān vāķıf olmasun leb-i cānāna söyleme
2. Eyle edeb ri'āyetin ey nev-cünün-ı 'ışķ
Kaysı mezemmet eyleme yabana söyleme
3. Lālüz ki bizdedür haber-i bu Sa'id-i 'ışķ
Ey 'aķl-ı Bū 'Alī bize efsāne söyleme
4. Eşrāfiyān-ı 'ālem-i hayretten al sebak
N'eylerseñ eyle ey dil-i dīvāne söyleme
5. Aḥbābdan nazīre recāsında olduġuñ
Ey Nā'ilī şaķın hele nā-dāna söyleme

446.

'İşmeti

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Hemīşe kendüyi dil böyle nāl idüp n'eyler
Vişāle çāre bulunmaz hayāl idüp n'eyler
2. Nüvīd-i luṭf şorarmış nesīm la'linden
genc-i rāza açılmaz sü'al idüp n'eyler
3. Nazīr olur mı felekde meger ol ebrūya
Hilāl kıddini bī-hūde dāl idüp n'eyler
4. O şeh-süvār ider çünki bir nigāhı dirīġ
Varup rikābına dil rūy-māl idüp n'eyler
5. Ser-i rehinde görüp 'İşmeti-i zārı dimiş
Bilinmedük nesi var 'arz-ı hāl idüp n'eyler

447.

Neşāti

3a. Lālüz: Gūş et D.

446. SÇ. 593: 84^a; 'İşmeti Divānı: 8. gazel, s. 40-41.

447. SÇ. 593: 84^b; Neşāti Divānı: 45. gazel, s. 153.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Dil ki dā'im çāk çāk-i ğamze-i cānānedür
Nev-^ç arūsān-ı ğama hem āyine hem şānedür
2. Ğamzesi bir dürd-i çāpük-dest-i nāz u şive kim
Kasdı dā'im kīse-i hūşa ya naqd-i cānadür
3. Cām-ı āşūbın şikest itdi serinde fitnenüñ
Ğamze-i şahbā-perest-i nāzı kim mestānedür
4. Cān u dil zaḥm-āşinā-yı hañçer-i müjgān iken
Ğamze-i şūḥı yine şad mertebe bī-gānedür
5. Pāyine yāruñ düşer dā'im **Neşāṭī** şevķile
Mest-i 'ışķuñ vaż' ı lā-büd böyle dervīşānedür

448.

Vecīhī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. İder bī-hūde nāle bülbul-i hoş-dem qarār itmez
Bu gülşende iki gün bir gül-i hurrem qarār itmez
2. Nice gelsün yirine 'āşık-ı dil-ḥastenüñ cānı
Geline yār miḥnet-ḥāneme bir dem qarār itmez
3. Dilün ümmīd-i vaşl ile kemāl-i ıztırābından
Ser-i zaḥm-ı derūn-ı sīnede merhem qarār itmez
4. Sipih-ı cāmdan pertev şalınca āfitāb-ı mey
Dil-i erbāb-ı 'işretde zālām-ı ğam qarār itmez
5. Gelür bir dem k'olur cā-y ı şafāyı menzilüne şiven
Vecīhī çekme ğam bir ḥālet-i 'ālem qarār itmez

449.

3a. itdi: eyler D.

5b. vāż' ı: vasfı D.

448. SÇ. 593: 84^b; *Vecīhī Divānı*: 87. gazel, s. 139.

5b. ḥālet-i: ḥalde D.

‘Aṭā

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Arturur hüsün kaçan ol serv-kaḍ kâmet çeker
Servler seyr itmege reftârını ḥasret çeker
2. Hâḳ-i pâyüñ gördi erbab-ı nazar şimdengirü
Tûtîyâya ey gözüm nûrî yine minnet çeker
3. ‘Āşîḳuñ cānına ḳaşd idüp kemānın çekmesün
Söyleñüz ol ḳaşı yāya yok yere zaḥmet çeker
4. Ārzü-yı ḥālet-i cām-ı lebüñle sāḳiyā
Nice yıllardur ki pîr-imey-kede ḥalvet çeker
5. Ğayrılarla yâri gördükçe nice şabr eylesün
Bu ‘Aṭā bî-çāre de ‘āşîḳ geçer ğayret çeker

[85a]

450.

Riyāzî

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Cefāsı dehr-i pür-ḳahruñ ğam-ı ‘aşḳa ḥalel virmez
Bizüm bir keyf-i māder-zādumuz vardur kesel virmez
2. Cefāñı nîm-cān-ı ‘aşḳa biñ cāna şatarsın sen
Bu bâzār ey büt-i şūḥ-ı cefā-cū bize el virmez
3. Gele bî-hûde zaḥmet çekmeye ey ebr-i nev-rûzî
Dıraḥt-ı köhne-sāl-i ḥuşkumuz bâr-ı emel virmez
4. Bir özge neşve-i feyż-i cünûna mālîküz şimdi
Keyfî añlaruñ ser-mesti-i bezm-i ezel virmez
5. Riyāzî ḳatl-i ‘āşîḳda ne deñlü bir şitāb olsa
Yine reftârı bozmaz cılve-i nāza ḥalel virmez

449. SÇ. 593: 84^b.

450. SÇ. 593: 85^a; *Riyāzî Dîvânı*: 257. gazel, s. 402.

2a. Cefāñı: Visālün D.

451.

Şehri*Mef'ulü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün*

1. Şubh-ı ezel ki rûz-ı siyehdür naşibümüz
Yüz döndürürse vechi var ey dil habibümüz
2. Müjgânına sipâriş ider çeşmi hastesin
Nabz-ı derûnı nîş ile yoklar tabibümüz
3. Bir âfitâba ta' ne ider yâre ' aşıkuz
Olsa ' aceb mi zerreden artuk raķibümüz
4. Kadr-i du' âmuza ne eşer bildi ne kabûl
Eglenmedi dirîğ zebân-ı ğaribümüz
5. İtmezdi böyle nuţkumuz ızhâr-ı ma' rifet
Fenn-i sühanda olmasa **Şehri** edibümüz

452.

Vecdi*Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün*

1. Göñül sūzân iden cism-i nizāruñ taze dāğūñdur
Seni pervâne-i ' aşk eyleyen kendü çerāğūñdur
2. Elün öpmekle sākî ehl-i meclis ser-firāzolsun
Beni üftāde-i hāk-i niyāz iden ayağūñdur
3. Hayāl-i rûy-ı âluñla n'ola her dem bahār olsa
Derûn-ı dāğ dāğ-ı sîne ey gül-ğonca bāğūñdur
4. Degüldür gird-bād-ı hasret ey dil deşt-i hayretdür
Senüñ ser-geşte peyk-i âh-ı güm-kerde sürāğūñdur
5. N'ola bülbül gibi zār itse ol ğonce seni **Vecdi**

[85b]

451. SÇ. 593: 85^a; *Şehri Divānı*: 57. gazel, s. 90.

2a. hastasın: hastasın D.

5a. ma' rifet: mu' cize D.

452. SÇ. 593: 85^a; *Vecdi Divānı*: 23. gazel, s. 19.

4a. hayretdür: hayretde D.

Günāhuñ faşl-ınüş-ı cām-ı şahbādan firāguñdur

453.

Şabri

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Zahm-ı tıguñla ser ü sinem ki bir bir bağlanur
Cismüm ol naḥle döner kim aña güller bağlanur
2. Kaṭre kaṭre jālelerle gül ki ziver-bend olur
Bir 'arūs-ı dil-sitāndur 'ıkd-ı güher bağlanur
3. Olsa zulfüñle 'aceb mi bāl-beste murğ-ı dil
Rište-i şayyād ile per-ikebüter bağlanur
4. Olsa şah-bāz-ı ḥayāl yārdur dām-ı naẓar
Pāyine tār-ı sirişk-i dīde-i ter bağlanur
5. Her kaçan varmak dilerse yāre ey **Şabri** 'adıvv
Leşker-i eşkümler rāh-ı kūy-ı dil-ber bağlanur

454.

Tıflı

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gerçi virmezdüm gönül her dil-sitānuñ naḫşına
Şimdi düşdüm bir büt-i deyr-i zamānuñ naḫşına
2. Resm-i şirini görüp Mecnūnı oldı Kūh-ken
Hāşılı aldandı ol bī-çāre anuñ naḫşına
3. Ārzū-yı şerḥa vü dāğ ile virdüm gönlümi
Dil-rübüde oldum ol şūḥ-ı cihānuñ naḫşına
4. Kendüyi āyinede gördükde qalmış bī-mecāl
Ben de baḫdum qaldum ol nā-mihribānuñ naḫşına

5b. nüş-ı cām-ı: gülde nüş-ı D.

453. SÇ. 593: 85^b; *Şabri-i Şakir Divānı*: s. 134.

454. SÇ. 593: 85^b; *Tıflı Divānı*: 156. gazel, s. 329.

5. Biz ezel nakķāşınıñ ĥayrānıyuz **Tıflı** gibi
Şûret-i nüh Mānî-i şad dāsītānuñ nakşına

455.

Firākı

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

1. Cihāna şāh olup şāhā cihān durdukça durduñ tüt
Fenā mülkinde Şeddādî binā bünyādın urduñ tüt
2. Göçersin kūs-ı rıĥlet çalınur āĥir bu menzilden
Oĥaĥuñ pādīşāhum lāle-veş şahrāda ķurduñ tüt
3. Vücūd iķliminüñ farzā ki olmuşsın Süleymānı
‘Adem deryāsına ol salţanat mührin düşürdüñ tüt
4. Bu ‘ālem murĥ-ı zārından murādınca şikār alup
Şehā bāzū-yı devletden nice şeh-bāz uçurduñ tüt
5. Elinden rūzigār rūzigāruñ ķurtulan yokdur
Şabā gibi bu şahrālarda ha yeldüñ yöpürdüñ tüt
6. Ayaĥı getürür her kişi āĥir çün bu meclisde
Firākı bir el öñdin ‘ālem-i vaĥdetde yürdüñ tüt

[86a]

456.

Vecdî

Mef'ülü Mefā'ılı Mefā'ılı Fe'ülün

1. Ey dil ĥam-ı ĥisū vü ruĥ-ı yārda ķalduñ
Ķayd-ı şanem ü ‘uķde-i zünnārda ķalduñ
2. Ey cānyolına çıķmaĥa ķādir mi degülsin
Kim ĥasret ile sīne-i efķārda ķalduñ
3. Ey dīde bakup rūyına ĥaĥtına alışduñ
Gül ister iken keş-me-keş-i ĥārda ķalduñ

455. SÇ. 593: 85^b. (Bu gazel, **Firākı Dīvānı**’da yer almamaktadır.)

456. SÇ. 593: 86^a; **Vecdî Dīvānı**: 34. gazel, s. 25.

3a. ĥaĥtına alışduñ: ĥaĥtında eyleşdüñ D.

4. Ey bübül o gül zîb-i ser-ibü'l-heves oldı
Sen bî-ḥaber efgân ilegül-zârda ƣalduñ
5. Ey ʿaql baña reh-ber iduñ semt-i ḥalâşa
Sende tutulup zülf-i siyeh-kârda ƣalduñ
6. Ey ƣadd-i dü-tâ geçmeduñ ebrû hevesinden
Kec-tîr gibi dest-i kemândârda ƣalduñ
7. Ey ḥüsn-edâ ehl-i süḥan hep saña müştâƣ
Sen **Vecdî**-i ḥoş-ṭâb ʿ u ḥoş-âşârda ƣalduñ

457.

Rızâyî

Mefāʿilün Feʿilâtün Mefāʿilün Feʿilün

1. Recâ-yı ƣâmet-i yârile ƣadd-i âḥ bülend
Cemâle munṭazır-ı zaḥmet-i nigâḥ bülend
2. Ƙo ḥʿâb-ı nâzı görüş ʿ âşıƣuñla ƣor mı ḥuzûr
Bu resme kim ola âvâz-ı dâd-ı ḥʿân-ı bülend
3. Şikâyet eyleme ümmîd-i himmet it ki olur
Kemîne luṭf-ı şabâ ile ḥâk-i râḥ bülend
4. Ƙomaz ḥuzûra seni rûzigâruñ evzâʿı
Ğubâr iseñ de ider gâḥ best gâḥ bülend
5. **Rızâyî** ģam yime kûtâḥ dest-i himmet iseñ
Ki deste deste füyûzât-ı deştgâḥ-ı bülend

[86b]

458.

Nâʿilî

Meʿûlü Fāʿilâtü Mefāʿilü Fāʿilün

1. Ḥüsnüñ ki âfitâb-ı dıraḥşân şanur gören

457. SÇ. 593: 86^a; *Rızâyî Dîvânı*: 19. gazel, s. 126.

5a. dest-i himmet: miknet D.

458. SÇ. 593: 86^b. (Bu gazel, Nâʿilî Dîvânı'nda yer almamaktadır.)

Nūr-ı nigāh-ı merdümek-i cān şanur gören

2. Vaqt-i hayāda olsa ruḥ-ı sürḥuḥna niḳāb
Ol dest-i pāki pençe-i mercān şanur gören
3. Ol tıfl-ı nāzenini hayā gösterür ğazūb
Reng-i hayā-yı şerm-i ruḥın kan şanur gören
4. Ben iftirāk-ı ğamla serāsimeyem beni
Āşüfte ḥātır-ı ğam-ı cānān şanur gören
5. Şerḥayla dāğ dāğ tenüm serv-i ergavān
Şīnem riyāz-ı ğamda ḥıyābān şanur gören
6. Kāfir dinilse pīr-i muġāna degül ba' id
Ammā ki şeyḥ-i şehri müselmān şanur gören
7. Geç fehmi-i zamāneye şādam ki **Nā'ili**
Mest-i ğamam sürürümü efgān şanur gören

459.

Maḥvī

Me'ülü Meḥā'ülü Meḥā'ülü Fe'ülün

1. Dil kūçe-i 'aşkuñ ezelī derbederidür
İklīm-i ğamuñ dā' iye-i tācveridür
2. Nā-kāmı ile dest-be-dest olmasa 'āşık
Āhında olan sūz-ı āteş bī-eşeridür⁹
3. Her tīr-i du' ā cism-i icābetde yer itmez
Her naḥli görüp şanma ki naḥl-i şemeridür
4. Mest-i şeb-i ğam nā'ibe-i şubḥ-ı vişālüz
Āyīnemüze gerd-i keder bī-kederidür
5. **Maḥvī** n'ola bī-ḳayd-ı ğam-kār ise maḥvı
Rindān-ı āhı deste hüner bī-hüneridür

459. SÇ. 593: 86^b.

⁹ Vezin tutarsız.

460.

Necâtî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Bir dem iken devlet-i dünyâyı bir dem şandılar
Bu fenâ gülzârınuñ zevkîni ' âlem şandılar

[87a]

2. Çāk çāk itmiş ğam-ı zülfünle Ka' be hırkasın
Zinde-püş olmışdur İbrâhîm Edhem şandılar
3. Sürdiler yüzün yire acıtdılar başum gibi
Bilmezem deryâyı ' ummânı benüm nem şandılar
4. Ehl-i diller göricek âyîne de taşvîrünü¹⁰
Bağrına başmış durur ' İsâ'yı Meryem şandılar
5. Şol kadar zârîlik itdüm kim cihân gülzârını
Hânkâh-ı şiven ü dîvân-ı mâtem şandılar
6. Şundılar bir cür' a kim biñ yıl yaşar içen temâm
Bu peri-rûlar **Necâtî** bizi âdem şandılar

461.

Tâhir*Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün*

1. Tâ fikr-i furûğ-ı ruhı dilden güzzer itdi
Tâb-ı ruhı murğ-ı dili bî-bâl ü per itdi
2. Gerdân-ı zülfinde necât egler iken dil
Taḥrîk-i şabâ daḥı giriftâr-ı ter itdi

460. SÇ. 593: 86^b; *Necâtî Divânı*: 9. gazel, s. 126. (Bu gazel, *Divân*'da yedi beyittir.)

1b. zevkîni: ' aşını D.

2a. itmiş ğam-ı: itdi kara D., hırkasın: cübbesin D.

2b. Zinde-püş olmışdur: Jendeler geymişdür D.

3a. Sürdiler yüzün yere acıtdılar başım gibi: Yüzine kefler urup yire sürüp acıtdılar D.

3b. Bilmezem: bilmezin D.

¹⁰ Vezin tutarsız.

5a. zârîlik: zârîliğ D., gülzârını: bünyâdını D.

5b. şiven-ü-dîvân-ı: şiven-ü-eyvân-ı D.

461. SÇ. 593: 87^a.

3. Beñzer ki qarîn oldı raķīb-i ğaraż-ālūd
Ol şūh-ı cefā-pişe baña dün neler itdi
4. Ğayr ile mi nāz u niyāz itdüğini dil
Gördi yine nūş-ı mey-i ħūn-ı ciger itdi
5. Ey düşmen-i bed -‘ ahd ħazer kim yine ‘ aşık
Ah her dil-i sūzānını dūzaĥ eşer itdi
6. Çeşmüñ dili ammā çeke tır-i teġāfūl
Ey şūh-ı cefā-cū yiter itdi yiter itdi
7. Vaşf-ı leb-i la‘ lūñle hezār-ı dil-i **Ṭāhir**
Her beytini bir ğonce-i bağ-ı hüner itdi

462.

Cevrî

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Tā ol nigeĥ-i mest bizüm dil-berümüzdür
Rindān-ı Ĥudā cür‘ a-keş-i sāġarumuzdur

[87b]

2. Dem-sāzolalı çeşm-i sūĥan-ġuy-ıbütāna
Dil vālih-i mażmūn-ı füsūn-ı perverümüzdür
3. Olsaķ yaraşur āyīne-i ğamze-i ħūbān
Ĥūn-ı dilümüz āb-ı ruĥ-ı cevherümüzdür
4. Erbāb-ı dilüz ‘ ışķ ile düşmez bize ülfet
Ol dil-şūde-i ṭab‘ -ı heves-ġüsterümüzdür
5. **Cevrî** bizüz ol çeşme-i pür-feyz-i ma‘ ānī
Ervāĥ-ı sūĥan teşne-i şī‘ r-i terümüzdür

463.

Vecdî

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

462. SÇ. 593: 87^a; *Cevrî Divānı*: 62. gazel, s. 204-5.

463. SÇ. 593: 87^b; *Vecdî Divānı*: 67. gazel, s. 42. (Bu gazel, *Divān*’da yedi beyittir.)

1. Feryād dil-i zāruma dem-sāz mı kaldı
Yā keşf idicek derdümü hem-rāz mı kaldı
2. İtdi nigeḥūñ ‘ālemi esrāruma vāqıf
Sīnemde nihān eyleyecek rāz mı kaldı
3. Meydān-ı hevesde olacaḵ baña muḵābil
Şūrīde-dil-i ‘āşık-ı ser-bāz mı kaldı
4. Hem-rāz olalı ḡamze-i mestāne-revīşle
Çeşm-i siyehūñ bilmedügi rāz mı kaldı
5. Dil düşmek içün cūy gibi pāyuña bir dem
Ḳaddūñ gibi bir naḥl-i ser-efrāz mı kaldı
6. ‘Ālemde leb-i la‘ lūñi vaşf itmede māhir
Vecdī gibi bir nādire-perdāz mı kaldı

464.

Vecīhī

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Dilde zaḥm-ı ḡamze-i cānāne görmek isterüz
Cānı derd-i ‘aşḵ ile hem-ḥāne görmek isterüz
2. Gel gel itsün rüy-ı yāri pertev-i mihr-i şarāb
Faşl-ı güldür bir iki peymāne görmek isterüz
3. Tā-be-key meftūñ-ı naḵş-ı kühen tarz-ı ḥıred
Bend-i zūlfūñde deli dīvāne görmek isterüz
4. Āşināyuz ḡamze-i ḥāṭır-nevāz yār ile
Bezm-i ülfetdür ḡamı bī-gāne görmek isterüz
5. Ey **Vecīhī** ḥālümüz bī-bāk-i i‘ lām itmege
Çeşm-i şūḥ-ı dil-beri mestāne görmek isterüz

[88a]

4b. rāz: nāz D.

464. SÇ. 593: 87^b; *Vecīhī Divānı*: 91. gazel, s. 142-43.

2a. Gel gel: Gönül D.

2b. güldür: gülde D.

465.

Rızāyī*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

1. Ümīd-i vaşl-ı dil-ber hatt-ı ' anber-fāma kalmışdur
Gönül bî-reh-ber ü bî-çaredür aḥşāma kalmışdur
2. Nişāne nüṣṣa-ı cām-ı şafādur devlet-i Cem'dür
Eşer-i Maḥmūddan ancak hemān Şeh-nāme kalmışdur
3. Leb-ā-leb sāgar-ı zerrīn şafā-yı ehl-i cāhuñdur
Sifāl-i köhne zevķī rind-i dūrd-āşāma kalmışdur
4. Münāsib bî-zebān olmak degül mi bezm-i şehdūr bu
Ḳoya ey bülbül-i şeydā ḳoya hengāme kalmışdur
5. Ne mümkündür **Rızāyī** geşt-i dest-i vaşf-ı ḥāl itmek
Serābistān-ı ḥayretde kümeṭ-i ḥāme kalmışdur

466.

Nā'ili*Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün*

1. Rūy-ı dil gösterüp āşār-ı niyāza nighūñ
Duydı āşüftelügüm başladı nāza nighūñ
2. Āteş-endāz-ıfirīb olmada nāza beñzer
Sāḥir-i bü'l-ı aceb-i nādire-sāza nighūñ
3. Sözde Cibrīli Felātūn gibi eyler ilzām
Başlasa keşf-i zebān-dānī-ināza nighūñ
4. Olur āteş-figen-i ḥırmen-i ḥākister-i dil

465. SÇ. 593: 88^a; *Rızāyī Divānı*: 50. gazel, s. 157.

1b. bir: şol D.

2a. cām-ı şafādur: peymāne ancak D.

3a. şafāyī: şafası D.

466. SÇ. 593: 88^a; *Nā'ili-i Kadīm Divānı*: 207. gazel, s. 430-31.

2a. nāza: cāna D.

3a. eyler ilzām: ilzām eyler D.

3b. zebān-dānī-ināza: zebān-dānī rāza D.

4a. ḥākister-i: āsāyış-i D.

Bağmayup sinede ki sūz u güdāza nighūñ

5. Cevr için Nā'īlī-i zāra olur āmāde
Nice biñ şīve-i āgyār-nevāza nighūñ

[88b]

467.

Ṭıflī

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Baña tecellī-i ḥüsnünde āh-ı düşmendür
Ne āh belki nigāha nigāh düşmendür
2. Henüz virmedi nāz u ' itābına ārām
O şūḥ ' aşıkā geh dost gāh düşmendür
3. Gönül firīfte-i dost-i baht olma
Sipihr-i ḥīle-ger-ikine ḥ'āh düşmendür
4. Sepīde-i semer-i feyzi görmedüm gitdi
Bu baht-ı pāke girān-dil siyāh düşmendür
5. Hemīşe ' işvelerin ğayra şarf ider Ṭıflī
O şāh-ı memlūk melaḥat sipāh düşmendür

468.

Nehcī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Gehī ' ışk ile ey dil bülbül-i pür-nağme vü cūş ol
Gehī bezm-i edebde şem' veş gūyā-yı ḥāmūş ol
2. Nevīd-i feyze ger peyk-i şabādan sende maḥremseñ
Dehān ol ğonça gibi gül gibi hem cümleten gūş ol
3. Olursañ cem' a şem' i encümen-ārā-yı ḥandān-rū

467. SÇ. 593: 88^b; *Ṭıflī Ahmet Çelebi Divānı*: 20. gazel, s. 192.

2a. ārām: temkīn D.

4a. Sepīde-i semer-i: Sefide-i şecer-i D.

4b. Bu baht-ı pāke: Baña bu baht-ı D.

5. Hemīşe ' işvelerin ğayre şarf ider Ṭıflī, O şāh-ı memlūk melaḥat sipāh düşmendür: Revendegān-ı tarīḫ-i vişale ey Ṭıflī, Sipihr u baht degül ḥār-ı rāh düşmendür D.

468. SÇ. 593: 88^b; *Nehcī Divānı*: 274. gazel, s. 230.

Zebân-ı şu' le cûş oldukça sırr-ı sūza pür-nüş ol

4. Hevaña uçma zâhid gel berü pervâne-yi ' ıışka
Mürîd ü pey-rev-i seccâde-yi teslîm-i ber-düş ol
5. Dilerseñ mülk-i istiğnâ ola zîr-i nigînünde
Kânâ' at güşesinde **Nehcî**-yi rind-i ' abâ-püş ol

469.

Şabri

Müfte' ilün Mefâ' ilün Müfte' ilün Mefâ' ilün

1. Ey hoş o rind-i ' aşk kim bî-keder-i humâr ola
Çekdügi cām-ı bādenün keyfi hured-figâr ola
2. Serde felek felek hevâ gözde kadeh kadeh serāb
Korqum odur ki rāz-ı dil ' āleme āşikār ola
3. Emti' a-ı şekîbden bir dahı hayr ider mi dil
Kişver-i hüsn yārda gamzeñe bāc-dār ola
4. Reşk o mübtelāya kim dest-i dil belākeş
Beste-i bend cevır iden turre-i fitnekār ola
5. Bād-ı taleble fülk-i dil sâhil-i kâma irmedi
Vây aña ki rehberi himmet-i rûzigār ola
6. **Şabri-i** zāra yārdan ruḥşat-ı giryedür mūrād
Çeşm-i niyāz pâyine tâ ki güher nişār ola

[89a]

470.

Vecdî

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

1. Dest urdı şabâ turre-i tarrār dağıldı
Fāş oldu ruḥı' āleme esrār dağıldı

469. SÇ. 593: 88^b; *Sabri-i Şakir Divânı*: s. 177-78. (Bu gazel, *Divân*'da yedi beyittir.)

2a. gözde: gözi D.

470. SÇ. 593: 89^a; *Vecdî Divânı*: 65. gazel, s. 41.

2. Açılmadı pejmürde gül-i bâğ-ı ümîdüm
Eyyâm-ı hâzân irdi vü ezhârdağıldı
3. Kaldum şeb-i fûrkatde ğam-âlûde vü bî-kes
Cem' iyyet-i yârân-ı vefâ-dâr dağıldı
4. Dil nağd-i recâ ile olup kâm-ı hâridâr
Dellâl-i felek virmedi bâzâr dağıldı
5. Olsa n'ola bülbül dil-i **Vecdî** ile hem-dem
Tab' um gibi berg-i gül-i gülzâr dağıldı

471.

Şehri

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Hâb-ı nâzam çeşm-i hûbândur yirüm
Fitne-cüyam sâhîristândur yirüm
2. Zaḥm-ı ' aşkam sîne-i ' aşık-ṭaleb
Hançer-i bî-şabr-ı cānândur yirüm
3. Goncayam neşv ü nemādan bî-naşîb
Şâhsâr-ı huşk-ı hîrmândur yirüm
4. Eşk-i şevkem mâni' olma ey gönül
Kim benüm âğuş-ı müjgândur yirüm
5. Neş'e-i şıdk u yakînem bî-gümân
Qalb-i şâf-ı ehl-i îmândur yirüm
6. Lezzet-i kâl ile itmem imtizâc
Zevk-i hâlem kâm-ı ' irfândur yirüm
7. **Şehrî** isterseñ vücûdumdan eşer
Hâb-ı nâzam çeşm-i hûbândur yirüm

[89b]

472.

471. SÇ. 593: 89^a; *Şehri Divânı*: 92. gazel, s. 107.

7b. nâzam: nâzam D.

[Maṭla' -ı Riyāzī]

Meṣ'ulü Meṣā'ilü Meṣā'ilü Fā'ülün

Gerçi dili dil-dāra virüp çeşm-i ter aldık
Ammā bir āvuç ḥāk ile yüzbiñ güher aldık

473.

Riyāzī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Dil şafā-yı 'aşk ile bir sāğar-ı Cem'dür baña
Yāri āyīne-ḳadde görmek özge 'ālemdür baña
2. Urduğuñ seng-i siteyle başı hoşdur yāremüñ
Ey ṭabīb-i cān u dil gūyā ki merhemdür baña
3. Sensüz ey serv-i ser-efrāz-ı gülistān-ı kemāl
Her nihāl-i gülşenüñ bir naḥl-i mātēmdür baña
4. Dāğuma saçma nemek elmās-ı rīze var iken
Gūyiyā ol bir gül-i ra' nā bu şeb-nēmdür baña
5. Ey **Riyāzī** naḳd-i nazmı baña teslīm itdiler
Pāk-ma' nā-yı edā şimdi müsellemdür baña

474.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Ḥāneñe geldükçe dil-ber pāy-i-ḥoş-reftārın öp
Va' de luṭf eylese ammā la' l-i güher-bārın öp
2. Maḳtel-i Mañşūra uğrarsañ eger ey bād-ı şubḥ
Ol şehīd-i 'aşka ta' zīm ile pāydārın öp
3. Dal ḥançer ola ey dil üstüne ol mest-i yār
Ḳarşu var düş ayağına dest-i ḥançer-dārın öp

472. SÇ. 593: 89^b; *Riyāzī Divānı*: 284. gazel, s. 421-22.

473. SÇ. 593: 89^b; *Riyāzī Divānı*: 2. gazel, s. 259-60. (Bu gazel, *Divān*'da altı beyittir.)

1b. āyīne-ḳadde: āyinemde D.

2b. Ey ṭabīb-i cān u dil gūyā ki: Çak murad-ı zahm-kari üzre D.

3a. kemāl: cemāl D.

474. SÇ. 593: 89^b.

[90a]

475.

Mef'ülü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ülün

Ser meclîs-i maḳṣûda nişînân-ı ḥarâbât

476.

Vecîhî*Mef'ülü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ülün*

1. Şâh-ı gül olup sâ'id-i mestân-ı ḥarâbât
Açılmada yir yir gül-i ḥandân-ı ḥarâbât
2. Bî-vâsıta-i mihr ü meded-kâr-ı bārân
Şâd-âb-ter olmaḳda gül-istân-ı ḥarâbât
3. Zâhid yûri sen vâḳıf-ı esrâr degülsin
Bî-hûde midür cünbiş-i rindân-ı ḥarâbât
4. Olmaḳda fen-i 'ayşdaüstâd-ı Felâṭûn
Her tıfl-ı nev-âmûz-ı debistân-ı ḥarâbât
5. Bî-bâk-i cihân oldı **Vecîhî** n'ola olsa
Şâhen-şeh-i Cem-rütbe-i eyvân-ı ḥarâbât

477.

Şabri*Mef'ülü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ülün*

1. Cem gitdi bozulmaḳdadur erkân-ı ḥarâbât
Bir cām ile ḳalsa n'ola eyvân-ı ḥarâbât
2. At başı berâber 'araḳ u bâdesürülsün
Dönsün ḳoşı meydânına meydân-ı ḥarâbât
3. Ceyş-i ğama virmez geḳid âb-ı mey-i pür-cüş
Âsüdedür andan hele yārân-ı ḥarâbât

475. SÇ. 593: 90a (Varak kopukluğundan dolayı nâ-tamam gazeldir.).

476. SÇ. 593: 90a; *Vecîhî Divânı*: 10. gazel, s. 80.

5a. olsa: dünya D.

477. SÇ. 593: 90a; *Şabri-i Şakir Divânı*: s. 128.

4. Ey saḥne ayak başma aña bî-edebâne
Cem taḥtî imiş taḥte-i vîrân-ı ḥarâbât
5. **Şabri** varıcaḡ dergehine mey mi şunardı
Gönlümdekini bilmeſe pîrân-ı ḥarâbât

478.

Bâkî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Nağme-i meyle gider dil-ḥâne-i ḥumâra dek
Bülbüli bûy-ı gül ilter gûſe-i gül-zâra dek
2. Kûha gitmiş Kûh-ken ſaḥrâda ḡalmış Ḳays zâr
Oldılar hem-râh egerçi dâmen-i kühsâra dek
3. Zülmet-i cehl içre ḡalmış zâhid-i nâdânı gör
Söyledür olsaḡ gider çaḡ 'âlem-i envâra dek
4. Cezbe-i 'aşḡ idi kârı eyleyen ancaḡ hemân
Kim alup gitdi sırr-ı Manşûrî pâydâra dek
5. Ey **Bâkî** ḡaldı ser-sebz olmadan naḥl-i murâd
Feyz-i nev-rûzî irişdi gerçi gülden ḥâra dek

479.

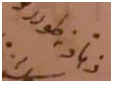
Ümîdî

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

1. Germ-ülfet olup zümre-i rindâne-i ḥarâbât
Rûḥ-ı Cemi ſâd itmede erkân-ı ḥarâbât
2. Sâḡî mey ile sâḡar-ı gül-fâm pür ile
Tâ bülbül ola güle nişînân-ı ḥarâbât
3. Cem gitdi ise câm-ı maḥabbet elümüzde
Olduḡça bulur rûtbe-i yârân-ı ḥarâbât

478. SÇ. 593: 90^a. (Bu gazel, Bâkî Dîvânı'nda yer almamaktadır.)

479. SÇ. 593: 90^a. (Bu gazel, Ümîdî Dîvânı'nda yer almamaktadır.)

4. tola gūşe-i kâşâneyle gelsün
Açıldı gül-i gülşen-i tâbân-ı harâbât
5. Hem meclis olan şâhid-i maḳṣūd ile âḫir
Olmaz mı **Ümîdî** gibi mestân-ı harâbât

[90b]

480.

Ṭıflî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Ğamla hem-rehdür gönül çık ḥâne-i ḥumâra dek
Lîk andan şevḳile varur der-i dil-dâra dek
2. Tev 'emân şanma görinen nâvek-i âhum gice
Âhenin tās sipihre işledi sūfâra dek
3. Ṭa' n iderdi rinde zâhid bâdeye şarfın görüp
Şimdi ammâ el ḳodı seccâde vü destâra dek
4. Cezbe-i küllâb-ı pür zûr-ı maḥabbetdür çeken
Ḳays-ı ser-gerdânı deşte Yûsuf-ı bâzâra dek
5. **Ṭıfliyâ** cinân olunca dest-i bîmâr-ı ğamuñ
Âfet ü ḥayr ile gider gūşe-i gülzâra dek

481.

Fehîm*Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün*

1. Fitneden eylemege dilleri âgâh nesîm
Ṭolanur ṭaraf-ı külâhuñ geh ü bî-gâh nesîm
2. Şem' -i ruḥsârûña ḥaṭ perde-i müşğîn çekeli

480. SÇ. 593: 90^b; *Ṭıflî Ahmet Çelebi Divânı*: 100. gazel, s. 273.

1a. Ğamla hem-rehdür gönül çaḳ: Dil ki hem-rehdür ğamuñla D.

1b. Lîk andan: andan D.

5a. **Ṭıfliyâ** cinân olunca dest-i bîmâr-ı ğamuñ: Ḳaysı âgâh olmadı yâbânda kaldı Ṭıfliyâ D.

5b. Âfet ü ḥayr ile gider kûşe-i gülzâra: Ben kitâb-ı ' aşkı gördüm şimdi bâb-ı yâre D.

481. SÇ. 593: 90^b; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: s. 588.

İtmege seyr-i cemālūñ bulamaz rāh nesīm

3. Eyleyen tırrañı her demde perişān-aḥvāl
Gāh āh-ı dīl-i sevdā-zededür gāh nesīm
4. Meh gibi gülleri pür-nūr ide feyz-i eşeri
Āfitāb-ı ruḥuñı itse güzergāh nesīm
5. Rāh-ı gülzār-ı zamīrūmden eger geçe **Fehīm**
Olsa ḥurşīd gibi nūr-dih-i māh nesīm

[91a]

482.

Nā'ılī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Sāye-i zülfüñi itdükçe güzergāh nesīm
Nice biñ sūziş-i dilden olur āgāh nesīm
2. Dāmen-i tırra-i ḥam-der-ḥamuñ elden kımayup
İttiḥād-ı dīl-i 'uşşāk ile her gāh nesīm
3. Eşer-i tāb-ı cemālūñle çerāğ-ı mihri
Gāh āh-ı dīl-i pür-tāb yaḳar gāh nesīm
4. Toḳunup kākül-i pür-çinüñe gāhı eyler
Dilleri muḫtarib-i cünbiş-i nā-ḥ'āh nesīm
5. **Nā'ılī** zülfin o kāfir ki perişān eyler
İtdürür dillere her laḫzada biñ āh nesīm

483.

Cevrī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Dāmen-i zülfüñe yüz sürmede her gāh nesīm
Olsa yoluñda n'ola dillere hem-rāh nesīm

482. SÇ. 593: 91^a; *Nā'ılī-i Kadīm Divānı*: 237. gzel, s. 454-55.

1a. Sāye-i zülfüñi: Zülf-i pür-tābını D.

3a. Eşer-i tāb-ı: Şu'le-i şem'i D.

483. SÇ. 593: 91^a; *Cevrī Divānı*: 173. gzel, s. 245.

2. Nāz iderdi çemenistān-ı behište her dem
Sebze-zār-ı haṭuṇa bulsa güzer-gāh nesīm
3. Toḵınup kākülüne dilleri pür-tābeyler
Göresin bir gün olursa sūhte-i āh nesīm
4. Uğrayup ṭurraña geldükçe ḥarīm-i cāna
Cünbiş-i fitneden eyler dli āgāh nesīm
5. ‘Ālem āşüfte olur āh-ı dil-i **Cevrī**den
Dağıdursa şiken-i zülfüni her gāh nesīm

484.

Fehīm

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. İtdi her bir goncayıpür-nāfe feyż-i bŷy-ı dost
Var ise oldı perişān sünbül-i gīsū-yı dost
2. Ey dil-i sāde kemīn-gāh-ı firīb ü fitnedür
Künc-i çeşm-i ğamze-kār u gūşe-i ebrū-yı dost
3. Mest idüp bir cām-ı ḥayret bāde-i ḥayret-ḥumār
Böyledür mey-ḥāne-i nezzāre-gāh-ı rŷy-ı dost
4. Cezbe-i ḥüsn-i maḥabbetdür kim eyler muṭṭaşıl
Dost cüst ü cŷy-ı ‘aşḵ u ‘aşḵ cüst ü cŷy-ı dost
5. Lālesi şu‘ le gülü şu‘ le nesīmi şu‘ ledür
İtdi bağum perveriş āb ü hevā-yı ḥŷy-ı dost
6. Bu gice te’şīr-i zehr-i ḥŷn-ı çeşmümden **Fehīm**
Sŷde-i elmās oldı cümle ḥāk-i kŷy-ı dost

485.

Şehri

3a. Toḵınup: Toḵunup D.

5b. Dağıdursa: Tağıdursa D.

484. SÇ. 593: 91^a; *Fehīm-i Kadīm Dīvānı*: s. 336-338. (Bu gazel, *Dīvān*’da sekiz beyittir.)

3a. idüp: ider D.

485. SÇ. 593: 91^b; *Şehri Dīvānı*: 13 gazel, s. 68.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bād-ı şevk ile meşâm-ı cāna gelse bûy-ı dost
Her hüsni-i hâr-dil olur reşk-i hâk-i kûy-ı dost
2. Râh-ı bî-pâyân-ı aşk içre helâl olsun saña
Ey dil-i ârâm-ı düşmen zevk-i cüst ü cûy-ı dost
3. Olayum kurbân-ı remz-i şühî kim rûz-ı ezel
Aşk-ı kâfir-kıble itdi cünbiş-i ebrû-yı dost
4. Dilden eyler şekveyi kendi perişân-zât iken
Bü'l-ı aceb âşüfte-serdür zülf-i aşık-hûy-ı dost
5. Secde-gâh-ı kudsiyân-ı aşkdur **Şehri**-şîfat
Olalı mir'ât-i dil zarf-ı hayâl-i rûy-ı dost

486.

Cevri

Me' ulü Me' ilü Me' ilü Fe' ulün

1. Gül-zâr-ı maḥabbetde ki hâr-ı heves olmaz
Enfâs-ı nesîm ile hevâ hem-nefes olmaz
2. Biz râh-rev-i Ka' be-i zâr-ı dil ü cânuz
Cemmâze-i maḥmil-keşümüzde ceres olmaz
3. Mürgân-ı felek-seyr ü ḥarem-perver-i ışkuz
Bizde ğam u endîşe-i dâm u nefes olmaz
4. Âzâde-ser-i sāye-i iḳbâl-i cihānuz
Kim evc-i hevāmuzda Hümâlar meges olmaz
5. **Cevri** gibi yokdur dilümüzde ğam-ı dünyâ
Deryâ-yı fenâda elem-i hâr ü hüsni olmaz

1b. hüsni-i hâr-dil: ḥas ü hâr-ten D.

486. SÇ. 593: 91^b; *Cevri Divânı*: 106 gazel, s. 220-21.

2a. zâr-ı: râz-ı D.

3b. nefes: ḳafes D.

5b. elem-i: keder-i D.

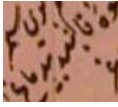
487.

Feyzî Topkapılı*Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün*

1. Serümde sinede dilde cigerde dâğ olsun
O şûre-perleri kıo reşk-i çâr bâğ olsun
2. Ribât-ı dehrde âsâyiş isteyen bî-dil
Muķīm-i mesned-i peygüle-i ferâğ olsun
3. Çü lâle giyse tehî olsam olmam âzurde
Elümde gül gibi tek bir tölî ayağ olsun
4. Başum alup giderüm deşt-gâh-ı hırmâna
Benümle hem-reh olan kimse güm-serâğ olsun
5. Ben ârzü-yı şehâdetle geldüm ey **Feyzî**
O tünd-hû eger öldürmez ise şağ olsun

488.

Nazîre-i Faşîh*Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün*

1. Elümde sāğar-ı minâ şikest-ayağ olsun
Derün-ı dilde hemân neşve-i ferâğ olsun
2. Gül-i hitâb lûţuf-ı nergis-i nigh ghayra?
Yiter gönül ğam-ı ğayretle dâğ dâğ olsun
3. Tek olmasun ğam-ı bûy-ı sitem-i bî-minnet

Gönül bu neşve-i bâğ olsun
4. Ne kayd-ı sâķî girānbār-ı minnet-i sāğar
Hemân şikest-sifâl muğāna şağ olsun

487. SÇ. 593: 91^b; *Topkapılı Feyzî Divānı*: 76 gazel, s. 76.

2b. Muķīm-i mesned-i peygüle-i ferâğ: Elümde gül gibi tek bir tölî ayağ D.

3b. gül: güm D.

5a. geldüm ey: gelmişim D.

488. SÇ. 593: 91^b (Bu gazel, Faşîh Ahmet Divānı'nda yer almamaktadır.).

5. Kārīn-i bezm-i şeh-i ‘aşk ol ey **Faṣīḥ** saña
Bu şûre-zâr-ı ‘anâşır çehâr-bâğ olsun

489.

Nazîre-i Nâ’îlî

Mefā‘ilün Fe‘ilâtün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Vücûd-ı ‘aks-i cemâlünle dâğ dâğ olsun
O çâr-bâğ-ı maḥabbet ko heşt bâğ olsun
2. Bu gülsitân-ı fenâda hezârı ol o gülün
Ki bûyî kâbil-i güncâyış-i dimâğ olsun
3. Ko târ-ı kâkülün itsün şikeste bād hemân
Dil-i ḥamîdeye bir gûşe-i ferâğ olsun
4. Dil-i füsürdemi germ eyle tâb-ı mihrün ile
Zamân-ı devlet-i ḥüsnünde bir çerâğ olsun
5. Ḥayât-ı maḥz idi bir kerre **Nâ’îlî**ye disen
Helâk-ı tîğ-i nigâhuñ degül mi şağ olsun

[92a]

490.

Tıflî

Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilün

1. Der-kemîn-i künc-i ḥasretdür sipâh-ı ârzû
Tîr-i terkeşdür gelû-yı dilde âh-ı ârzû
2. Oldı müjgânum ḥayâl-i yâre dest-âvîz için
Târ u pûd-endâz-ı kâlây-ı nigâh-ı ârzû
3. Şâh-râh-ı ceş-i ḥırmânda olurdu ser-zede
Ḥâk-i ümmîdüm bitürse bir giyâh-ı ârzû
4. Ḥ’âr ḥ’âr ye’sdür ḥâtır-nevâz-ı kâm-ı dil

489. SÇ. 593: 91^b; *Nâ’îlî-i Kadîm Divânı*: 278. gazel, s. 486-87.

5b. tîğ-i: reşk-i D., nigâhuñ: nigâhum D.

490. SÇ. 593: 92^a; *Tıflî Ahmet Çelebi Divânı*: 147. gazel, s. 320.

1a. ḥasretdür: ḥayretdür D.

2a. Şâh-râh-ı: Ol da râh-ı D.

Pîşter-i zâr-ı recâdur ẖāb-gâh-ı ârzû

5. Yine ser-menzildedür pergârveş âsâyişi
Tıflıyâ devr itse dehri pâ-y-râh-ı ârzû

491.

Fehîm

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Olmasun mı cân-ı 'âşık dâğ dâğ ârzû
Bü'l-heves pervâne-yüz biñ var çerâğ-ı ârzû
2. Kâm düşmen bülbül-i âşüfte-mağzam ye's dost
Olmadum bâğ-ı cihânda hoş-dimâğ-ı ârzû
3. Ye'sden de cân-ı hasret-perverüm me'yûsdur
Tâ ki oldum ârzû-senc-i ferâğ-ı ârzû
4. Şad-bahâr olmuş velî bir dil-şüküfte gonca yok
Bülbülânâ eyledüm gül-geşt-i bâğ-ı ârzû
5. Vaşl-ı yâr ise murâduñ rû-be-râh-ı fûrkat ol
Vâj-gün imiş **Fehîmâ** çün sürâğ-ı ârzû

492.

Maḥvî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. İtse sînem ney gibi ğam dâğ dâğ ârzû
Gelmese yâd-ı dile zevk-i dimâğ ârzû
2. Hâne-i ümmîdüm olmaz bir nefes rûşen benüm
Olsa her mûlar tenümde bir çerâğ-ı ârzû
3. Gülsitân-ı ye's iderse dâğ-ı hasret sînemi
Yine gelmez ḥâtıra naḡş-ı ferâğ-ı ârzû
4. Şu' le-i berḡ-i nigâhı âfet-i dil kâmeti

491. SÇ. 593: 92*; *Fehîm-i Kadîm Divânı*: s. 630.

492. SÇ. 593: 92*.

Naḥl-i âteş-bâz zîb-i şaḥn-ı bâğ ârzû

5. Maḥz-ı vuşlat olsa dil bulmaz tesellîsin yine
Neşve-dâr itmiş anı **Maḥvî** ayağ-ı ârzû

493.

Faṣîḥ

Mefā' ilün Fe' ilâtün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ğamuñla sînde serde gönülde dâğ olsun
O naḥl-i mâteme koy cā-be-cā çerâğ olsun
2. Ya kākülünde ya kūyındadır şabā yārūñ
Dil-i şikeste hemān kande ise şağ olsun
3. Ḥumār-ı ğamla tamām oldu derd-i ser sākî
Benüm de elde ğayrılar gibi ayağ olsun
4. Revā mı bâğda medd-i nevā-yı bülbul-i zār
Hezār pāre-yi şavt-ı nefîr-i zâğ olsun
5. Bu dār-ı ğamda taleb-kār-ı emel tā-key
Faṣîḥ cāygehüm gūşe-i ferâğ olsun

[92b]

494.

Şehrî

Me' ulü Fā' ilâtü Mefā' ilü Fā' ilün

1. 'Aşk ile imtizâc idemez rāḥat-ârzû
Lezzet-şinās-ı ğam olamaz 'işret-ârzû
2. Şemşîr-i ğamzeden bile dil eylemez kabûl
Ol zaḥm-ı bî-vefâyı k'ola şıḥḥat-ârzû
3. Maḥrûm-ı zevk-i ḥayret-i didāruñ olayum
Rûz-ı cezā olursam eger cennet-ârzû

493. SÇ. 593: 92^a. (Bu gazel, Faṣîḥ Ahmet Dîvânı'nda yer almamaktadır.).

3b. Vezin tutarsız.

494. SÇ. 593: 92^b; *Şehrî Dîvânı*: 110. gazel, s. 117.

4. Zevk-i taḥammül-i ğam-ı ḥasret ḥarām ola
Ol bî-mezāk-ı ‘aşka k’ola vuşlat-ârzû
5. Âsib-i hoş-dilden? emîn olasin müdâm
Ey Şehrî-i elem-ṭaleb ü miḥnet-ârzû

495.

Neşâtî

Meḥ’ülü Fâ’ilâtü Meḥ’îlü Fâ’ilün

1. Çäk oldı ḥâr-ı ye’s ile dāmân-ı ârzû
Ḥayfâ açılmadı gül-i ḥandân-ı ârzû
2. Dest-i ümîd beste vü bâzû-yı dil şikest
Kaldı derûnda ‘uḳde-i pinhân-ı ârzû
3. Bâd-ı muḥâlîf olmada her gûşeden vezân
Bî-şu’ le oldı şem’-i fûrûzân-ı ârzû
4. Tâb-ı temûz-ı ye’s ile maḥv oldı ‘âkıbet
Mânend-i kaṭre baḥr-ı firâvân-ı ârzû

[93a]

5. Olmaz Neşâtî şâhid-i ümmîd cîlve-ger
Şâf olmayınca âyîne-i ḥân-ı ârzû

496.

Cevrî

Meḥ’ülü Fâ’ilâtü Meḥ’îlü Fâ’ilün

1. Câm-ı lebûnden olsa eger kâm-ı ârzû
Tolmazdı zehr-i ḥasret ile câm-ı ârzû
2. Ḥâl-i ruḥuñ ki dâne-feşân-ı ümîd ola
‘Uşşâka bâğ-ı cennet olur dâm-ı ârzû

495. SÇ. 593: 92^b; *Neşâtî Divânı*: 99. gazel, s. 187-88.

1b. ḥandân-ı: bustân-ı D.

5a. cîlve-ger: rû-nüma D.

5b. ḥân-ı: câm-ı D.

496. SÇ. 593: 93^a; *Cevrî Divânı*: 205. gazel, s. 257.

1a. olsa: irse D.

3. Ta‘ cîl iderse ğamzeñe cān virmede n’ola
Şabr itmege kıomaz dili ibrām-ı ārzū
4. Yād eyledükçe tırta-i ‘ anber-şemīmūñi
Dilde füzūn olur tāmā‘ -ı hām-ı ārzū
5. **Cevrî** şu deñlü kāmđan itmiş ferāğ kim
Gelmez zebān-ı hātırına nām-ı ārzū

497.

Feyzî

Mef‘ ūlū Mefā‘ ĭlū Mefā‘ ĭlū Fe‘ ūlūn

1. Her dil ruĥ-ı renginūñ añup nevĥa-ger olmaz
Her murğ-ı hevā mā ‘il-i gül-berg-i ter olmaz
2. Olmaz sebep-i revnağ-ı gül-zār-ı maĥabbet
Her ğonçe ki perverde-i ĥūn-ı ciger olmaz
3. Meydān-ı maĥabbet mi dir erbāb-ı teĥayyūr
Ol ‘arşada kim ma‘ reke-i cān u ser olmaz
4. Bir kālīb-ı bî-fā ‘idedür āteşe yansun
Her nesnede kim ‘ışğ-ı Ĥudādan eşer olmaz
5. Firdevs-i ma‘ ārifde mekān eylemez ey dil
Her naĥl-i ser-efrāĥte kim bār-ver olmaz
6. **Feyzî** ğam-ı eyyāmı gider şafĥa-i dilden
Āyine-i kıudretde zūhūr-ı keder olmaz

498.

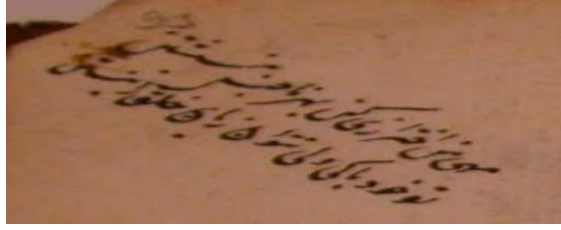
Farsça

497. SÇ. 593: 93^a; *Feyzî-i Kefevî Dîvânı*: 178. gazel, s. 434. (Bu gazel, Dîvân’da beş beyittir.)

2b. perverde-i: perverde ki D.

3. Bu beyit, *Dîvân*’da yer almamaktadır.

498. SÇ. 593: 93^a.

[93b]

499.

Feyzî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Dil-i ye's ülfet 'âşıkā felekden kām-cū olmaz
Derûn-ı sâde levh-i dilde naqş-ı ârzû olmaz
2. Gül-i pejmürde-i bâğ-ı maḥabbet pâke besdür bes
Bu bâğuñ bülbüli hergiz esîr-i reng ü bû olmaz
3. Alınmaz dādumuz maḥşerde bu dīvân-ı İlâhide
O zâlim rûz-ı maḥşerde bizümle rû-be-rû olmaz
4. Revân it eşk-i rû-mâl eyledükçe pây-ı dildâra
Bilürsin ey dil 'âbid-i namâz bî-vuzû olmaz
5. Göñülden söyleşürler bunda **Feyzî** böyledür âyîne
Bu meclîs meclîs-i işrâkiyândur güft u gû olmaz

500.

Emîrî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Göñül her Leylî-ḥüsnüñ zülfine ülfet-nümûn olmaz
Felâṭûn-ı ḥîred ser-geşte-i rāh-nümûn olmaz
2. Müdām olsa dile bezm-i cihānda bâde-i 'işret
Yine minnet-keş-i peymāne-i gerdûn dūn olmaz
3. Ḥuşûl-ı kāmumuz mümkün degül bir vaşl için sînem

499. SÇ. 593: 93^b; *Topkapılı Feyzî Divânı*: 44. gazel, s. 44.

2a. bâğ-ı: dâğ-ı D.

4a. it: kıt D.

5b. meclîs meclîs-i: ḥalvetḥâne-i D.

500. SÇ. 593: 93^b.

Harāb-ı çāk çāk-i hançer-i hier āzmūn olmaz

4. Felekde her meh-i lāle-‘ izāruñ āteş-i mihri
Ziyā-endāz-ı sūz-ı şīne-i dāğ derūn olmaz
5. **Emīrī** mū-şikāf-ı ma‘ rifet olmak gerek yoḥsa
Kişi taḳlīd-i eş‘ār eylemekle zū-fünūn olmaz

501.

Sāmī

Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn

1. Cünūn-ı şarfda ‘aşk-ı cevān ‘aḳl-ı pīr olmaz
Hoşā ḥayret kim ol iḳlīmde şāh vezīr olmaz
2. İderler gūşe-i ebrūyı dilden fehmi maḳşūdını
Zebān bī-zebānīde edā-yı dil-peḫr olmaz
3. Biri biriyle ma‘nen mütteḥiddür Kays ile Leylā
Kemāl-i ‘aşk hergiz kayd-ı şūretde esīr olmaz
4. Vefā gūlzārınūñ fark itmek olmaz bülbuli gülden
Televvünde maḥabbet cilveitse cāy-gīr olmaz
5. Ğanīdür reng-i būdan ḡonce-i yektāyı
‘İzāri ḡāze bilmez zūlfī muḥtāc-ı ‘abīr olmaz
6. Hezārān naḳşa āḡāz itse ol şehnāzdan **Sāmī**
Muḥayyerdür nevā-yı tāzeden ‘uşşāḳ sīr olmaz

[94a]

502.

Nehcī

Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn

1. Mücerred rind-i ma‘nī dost-ı şūret āşinā olmaz
Mesihā-yı maḥabbet ceyb-i mihr-i māsivā olmaz

501. SÇ. 593: 93^b. (Bu gazel, Sāmī Dīvānı’nda yer almamaktadır.)

502. SÇ. 593: 94^a. (Bu gazel, Nehcī Dīvānı’nda yer almamaktadır.)

2. Degül her hâk-i tûde müste‘id-i lem‘ a dîdâra
Dil-i ‘âşık gibi ol berke bir Tûr-ı fenâ olmaz
3. Debistân-ı cünündur ‘aşka cây-ı hikmet-âmûzı
Hekîmâ Bû-‘Alî-i ‘aqla bu mektebde cā olmaz
4. Kelîm isek de baş kaldırma hāmûş-ı Kelîminden
Haķîkat Hızırına hergiz sü’âl-i mâcerâ olmaz
5. ‘Îlâc-ı derd-i dil **Nehcî** Şifâ Kânûnına şıgmaz
Tâbibe bunda derde ibtilâdan yeg devâ olmaz

503.

Riyâzî

Me‘ûlû Fâ‘ilâtü Me‘â‘îlû Fâ‘ilün

1. İtsem o gonce-lebde n’ola cüst u cüy-ı dil
Zîrâ meşâm-ı cāna gelür şimdi bûy-ı dil
2. Pervâne oldı şu‘le-i cevvalê sevk ile
Gösterdi şem‘-i bezm-i şeb-efrûza rûy-ı dil
3. Gör cāh-ı ‘aşkı ister ise şāh-ı ‘ālemi
Eyler gedā-yı bî-ser [ü] sāmān-ı kûy-ı dil
4. Çak varmayınca işigüne bulmadı karar
Çok döndi turdı çok tek pū itdi gûy-ı dil
5. Buldum o gonce-femde **Riyâzî** nişānesin
Çoktan egerçi eyler idüm cüst ü cüy-ı dil

[94b]

504.

Tıflî

Me‘ûlû Fâ‘ilâtü Me‘â‘îlû Fâ‘ilün

1. Mir’ât-i kâlbe bak ki odur ârzû-yı dil
‘Aks-i ruḥuḥla tâ görelüm biz de rûy-ı dil

503. SÇ. 593: 94^a; *Riyâzî Divânı*: 655. gazel, s. 632. (Bu gazel, *Divân*’da dört beyittir.)

5. Bu beyit, *Divân*’da yer almamaktadır.

504. SÇ. 593: 94^b; *Tıflî Ahmet Çelebi Divânı*: 113. gazel, s. 286.

1b. tâ: - D.

2. Bir taş bağırlı bir gözi mestün elindedür
Dā'im şikest olursa 'aceb mi sebū-yı dil
3. Bir yerde ihtiyārı ile eylemez qarār
Çevgān 'aşk-ı yārdan ayrılrsa gūy-ı dil
4. Ol gınceler cefāsın añup ben gönül gamın
İtdük çemende bülbul ile güft ü gūy-ı dil
5. **Ṭıflı** eyledi güm ham-ı zülfünde gönlini
'Ömri içinde görmedi bî-çāre rüy-ı dil

505.

Fehīm

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Neşve-i bāde ile şanma sürür ister dil
Kendüden hükmi-ı kazā hikmeti dūr ister dil
2. Āteş-i gayret-i 'aşk ile ider mahv-ı vücūd
Ne olur t̄alib-i dīdār u ne Ṭūr ister dil
3. Eylemez pūye-i gül-geşt-i riyāz-ı ümmīd
Künc-i hırmān-ı maḥabbetde huzūr ister dil
4. Sitem-i gamze-i hūbān-ı cihāndan her dem
Dehri pür-gulgūle-i fitne vü şūr ister dil
5. N'eylesün sırr-ı gam-ı dil-beri mestāne **Fehīm**
Ne kadar eylese mestūr zuhūr ister dil

506.

Cevrī

Me' ulū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ulün

1. Kendin bileli 'ışka giriftār bilür dil

5a. eyledi güm: güm eyledi D.

505. SÇ. 593: 94^b; *Fehīm-i Kadīm Divānu*: s. 554-55.

1b. hikmeti: havfinı D.

506. SÇ. 593: 94^b; *Cevrī Divānu*: 154. gazel, s. 238.

Āzādeligi kendüsine ‘ār bilür dil

2. Olmış ezeli ‘ışk ile me’nūs ne çāre
Bî-derdlerüñ yârlığın bār bilür dil

[95a]

3. ‘İşka düşeli kūyını terk itmedi yārüñ
Mecnūn gibi ne deşt ü ne kūh-sār bilür dil
4. Dā’im ğam-ı yāriyle iderse n’ola ülfet
Her kimde ḥaḳīḳat ki göre yār bilür dil
5. **Cevrī** gibi bir ‘ārif ile maḥrem olaldan
‘İşkuñ ḥaberinden nice esrār bilür dil

507.

Neşāṭī

Meḥ’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Sākī çemende zevke sebep ney mi cū mıdur
Ḥūnīn terānelerle gelü-yı sebū mıdur
2. Ḥūn-ı şafaḳla mihri giriftār-ı şerm iden
Dā’im-i derūna āteş uran reng-i rū mıdur
3. Gülşen midür kenāresi olmuş benefşezār
Ruḥsār-ı āl ile o ḥaṭ-ı müşk-bū mıdur
4. Ḥayretle itdügüm bilemem ḥūn-ı giryeden
Miḥrāb-ı ebruvānuña karşı vuzū mıdur
5. Bî-tābī-i dimāğa sebep hep **Neşāṭiyā**
Būy-ı zükām-riz-i gül-i ārzū mıdur

508.

Sırrī

Meḥ’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

3a. itmedi: itdi D.

507. SÇ. 593: 95*; *Neşāṭī Divānı*: 23. gazel, s. 140.

1a. Sākī: Bezm-i D.

508. SÇ. 593: 95*; *Üsküdarlı Sırrī Divānı*: 24. gazel, s. 282-82. (Bu gazel, *Divān*’da yedi beyittir.)

1. Ruhsāruñ üzre tâze haṭ-ı müşk-bū mıdur
Ceyş-i Habeşde milket-i Rūma ğulū mıdur
2. Ol mūy-ı ‘anberīn ile ḥāl-i cebīn mi yā
Ser-şafḥa-i berāt-ı cemālūñde hū mıdur
3. Zülf ü dırāzuñ itme bahāne ḥırāmuña
Zencīr-i mevc mānī‘ -i reftār-ı cū mıdur
4. Bī-hūde nāle eyleme kūyında dil-berūñ
Ya‘ nī teraḥḥum eyleye ol fitne-cū mıdur
5. **Sırrī** gibi bu āh-ı şebāne nedür göñül
Bilmem senūñ de sevdüğüñ ol māh-rū mıdur

[95b]

509.

Bezmi*Mef‘ulū Fā‘īlātū Mefā‘īlū Fā‘ilūn*

1. Bā‘ iş figān u nāleme ol māh-rū mıdur
Yohsa vişāle va‘ de olan ārzū mıdur
2. Gūş eylemez mi ol meh-i nā-mihribān ‘ aceb
Te’şīr yok mı nālelerüm güft ü gū mıdur
3. Her bir nigāhuñ olmada zaḥm-āver-i derūn
Şemşīr-i ğamzeñ ey şeh-i ḥūbān dü-rū mıdur
4. Seyl-i sirişk-i dīde-i ḥūn-bārdan ğaraż
Eyā sevād-ı dāğ-ı dili şüst-şū mıdur
5. Ādāb-ı sūmnāt-ı maḥabbetde **Bezmiyā**
Bilmem perestiş ol şaneme ser-fürū mıdur

510.

Ṭab‘ī*Mef‘ulū Fā‘īlātū Mefā‘īlū Fā‘ilūn*

5b. Bilmem: Yohsa D.

509. SÇ. 593: 95^b.510. SÇ. 593: 95^b.

1. Çîn-i cebîn üzre girih-beste-mû mıdur
Ser-nâme-i cemâlde yâ lafz-ı hû mıdur
2. Hırşide meh mi oldu muķâbil ya ol şanem
Âyine içre ‘ aksi ile rû-be-rû mıdur
3. Var mı dehânı bilmezüz efvâh-ı nâsda
Âb-ı hayât gibi hemân güft ü gû mıdur
4. Mâ-fi’l-zamîrûñ añladular mâsivâyı haķ
Bî-hûde zâhid eyledüğün hây-hû mıdur
5. Sîmîn-i dâg-ı şerha-i hûnîn mi **Ṭab**‘iyâ
Gülzâr-ı fûrķat içre gül-i ârzû mıdur

511.

Ḥalîm

Mef’ûlû Fâ’îlâtü Mefâ’îlû Fâ’îlün

1. Ol gerden üzre silsile-i müşk-bû mıdur
Emvâc-ı ‘ anberîn-i müselselle cû mıdur
2. Hânçer-be-dest ‘ işve hırâmân külâh kec
Dâmân-ı nâz ol tünd-ḥû mıdur

[96a]

3. Bir şemme-i vişâlûñe de dimedün henûz
Senden ümîd-i ‘ âşık-ı şûride-bû mıdur
4. Cânâ serümde dâg-ı temennâ-yı vuşlatuñ
Destâr-ı ḥ’âhişümde gül-i ârzû mıdur
5. Kân ağlasun ķo dîde disün yâr itdigün
Ḥûn-âbe-i cigerle **Ḥalîm** vuzû mıdur

512.

Cevrî

Fâ’îlâtün Fâ’îlâtün Fâ’îlâtün Fâ’îlün

511. SÇ. 593: 95^b.

512. SÇ. 593: 96^a; *Cevrî Divânı*: 20. gazel, s. 189.

1. Meclis-i rindānı gāhī gülsitān eyler adeh
Geh gülistānı behişt-i cāvidān eyler adeh
2. Rind-i mey-hāne behişt-i cāvidānı n'eylesün
Bunda her bir gūředen Kevřer revān eyler adeh
3. Kevşere minnet eker mi elde cām-ı mey utan
Kim o luı ādeme bī-imtinān eyler adeh
4. ālīb-ı bī-rūhdur ammā ki feyz-i bādeden
Cismini hem pür-řafā hem maşz-ı cān eyler adeh
5. İktisāb-ı feyz iderse ab' -ı **Cevrī**den eger
Hāřıl-ı ser-māye-i deryā dükān eyler adeh

513.

Fehīm

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

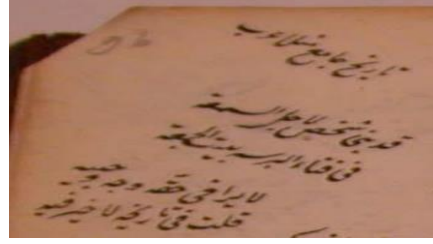
1. Luf idüp virmeñüz ol ğamze-i ğammāza adeh
Belki vāıf ola la'linde olan rāza adeh
2. Eşer-i neşve-i güftār-ı lebinden sāı
şunamaz mest olup ol dil-ber-i mümtāza adeh
3. Nice bir řasret-i la'liyle miřāl-i mařmūr
Ola leb-riz-i řarāb u eke řamyāze adeh
4. Demidür buse-i cām leb-i mey-gūnı ile
Eyleye neşve-i zevķ-i dilini tāze adeh
5. Meclis-i 'işveyi ursa nigeħ-i eşmi **Fehīm**
Dil-i řūħum řunar ol mest-i mey-i nāza adeh

514.

Tārīħ-i Cāmi' -i Mollā ' Arab

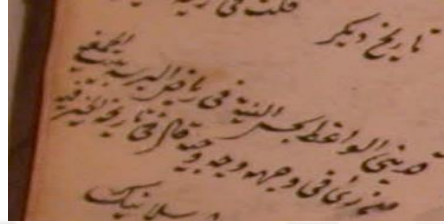
513. S. 593: 96^a; *Fehīm-i adīm Divānı*: s. 346-48.

514. S. 593: 96^a.

515.

Tārīḥ-i Diğer

516.

Tārīḥ-i Ayāşofya Der-şehr-i Selānīk

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Melce 'ü'l-ebrārü dāru'ş-şāliḥīn (933)

517.

Tārīḥ-i Hammām-ı Maḥmūd Paşā der-Şehr-i Kōştāntīniyye

Ve in küntüm cünübēn fetṭahherū (925)

[96b]

518.

Şabri

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Geh pür-elmās u gehī pür-la' l-i raḥşāndur ḳadeḥ
Güne güne gevheri var bir 'aceb kāndur ḳadeḥ
2. Dürr-i dehān itdi şurāḥīnün o tīg sürḥını
Özge la' le-bāz-ı bezm-i bāde nū-şāndur ḳadeḥ

515. SÇ. 593: 96^a.

516. SÇ. 593: 96^a.

517. SÇ. 593: 96^a.

516. Ve eğer cünüp iseniz tam temizlenin. (*Maide suresi* 6. ayet)

518. SÇ. 593: 96^b; *Şabri-i Şakir Dīvānı*: s. 130. (Bu gazel, *Dīvān*'da yedi beyittir.)

2b. la' le-bāz-ı: lu'bet-bāz-ı D.

3. La' l-i şūḥuñdan bilür dil ğamzeler ƙan eylese
Fitnede âşûb ile meşhûr devrândur ƙadeḥ
4. Ƙaṭre-i meyden şerer-pâş oldu bezm içre yine
Hâşılı sūr-ı şafāya bir gül-efşândur ƙadeḥ
5. Almış ey **Şabri** yine rez-duḥterin āġûşına
Ol sūr-ı şevƙ ile meclisde ḥandândur ƙadeḥ

519.

Tıflı

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Tâc-ı erbâb-ı şafâdur ey leb-i şîrîn ƙadeḥ
Başlar üstünde yir eyleser n'ola zerrîn ƙadeḥ
2. Gözlerini ƙan bürür gördükçe yâri ğayr ile
Bâde-i nâb ile olur şanmañuz rengîn ƙadeḥ
3. Āsumân-ı 'ıyşa engüşti hilâl-i 'ıyd olur
Alsa sâķî destine meclîsde pür-sîmîn ƙadeḥ
4. Aldı sâķî sâġar-ı pür-bâdenüñ ser-püşını
Bâġ-ı ' işretde açıldı ġüyiyâ la' lîn ƙadeḥ
5. Ḥün-ı dil nûş itmege yitmez mi ey **Tıflı** saña
Ƙalb-i meyyâlüm şurâḥî dîde ḥunîn ƙadeḥ

520.

Cevri

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Zülfine beste melek ḥüsne âdem ' âşık
Olmış ol şūḥ-ı perî-çehreye ' âlem ' âşık
2. Görmedüm böyle sūḥan-ġü büt-i dil-keş ki olur
Her dem-i nuṭƙına biñ ' İśâ-i Meryem ' âşık

3b. Fitnede: Fitne vü D.

519. SÇ. 593: 96^b. (Bu gazel, **Tıflı** Dîvânı'nda yer almamaktadır.)

520. SÇ. 593: 96^b; **Cevri** Dîvânı: 139. gazel, s. 233.

3. Ol kadar neşve-i 'ışkında şafâ vardır kim
Eşerinden dil-i 'uşşâka olur ğam 'âşık
4. Cānını ğamze-i dildār kabūl itmeyicek
Olamaz 'ışk ile mümtāz u müselleme 'âşık
5. 'Işk ile yek-sıfat u yār ile yek-zāt olıcak
Eylemez cān u dili rāzına mahrem 'âşık
6. Zevk-yāb olsa mezāyā-yı leb-i dil-berden
İstemez olmağa 'İsī ile hem-dem 'âşık
7. Fehm ider n'eydügini nükte-i sırr-ı dü-cihān
Ol ki **Cevrī** gibi hem 'ārif ola hem 'âşık

521.

Nef'i

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Pür-şafā dā'im dili bir şūh-ı hem-demdür kadeh
Tā ezelden meclis-i rindāna mahremdür kadeh
2. Bezm-i bāğa bir sebū-yı pür mey ise ğonçe ger
Bāğ-ı bezme bir gül-i şād-āb hurremdür kadeh
3. Bir tutarsa pādişāh ile gedāyı mey n'ola
Hem sıfāl-i meykede hem tāt-ı Edhemdür kadeh
4. Gösterür dünyāyı mir'āt-ı ḥabābında tamām
Kendü başka başına bir özge 'ālemdür kadeh
5. N'ola pür şevk itse dünyāyı dil-i **Nef'i** gibi
Rūzigāra yādigār-ı meclis-i Cemdür kadeh

[97a]

522.

Fehim

3a. neşve-i: neş'e-i D.

521. SÇ. 593: 96^b; *Nef'i Divānu*: 31. gazel, s. 247.

522. SÇ. 593: 97^a; *Fehim-i Kadīm Divānu*: s. 526.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Giritār olmasa āsūde olmaz bir nefes 'āşık
Hümā-yı dil hevā-düşmen olur lā-būd kafes- 'āşık
2. Tab' ı bü'l-heveslerdür bu dehrüñ Kays u Ferhādı
Ki olmuş Leylîye huffaş u Şirine meges 'āşık
3. Gül-i hurşide bülbüldür çerāğ-ı hüsne pervāne
Dil-i dīvāneme bak görmedünse bü'l-heves 'āşık
4. Şafağdan mihr şanmañ kelle-i pür-hün-ı bahtıdur
Ki kurbān eylemiş yāre bulınca dest-res 'āşık
5. Cevāb-ı *len terānī* bā' iş-i ibrām-ı tälibdür
Fehīmāsā ne çāre ğayrı bilmez mültemes 'āşık

523.

Neşātī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Olmasa cān ile dil hem-dem-i dīrine-i 'ışk
Her biri olmaz idi vākıf-ı gencīne-i 'ışk
2. Luṭf-ı tevfiḳ-i Hudādur ki ezelden olmuş
'ışk āyine-i dil dil daḥı āyine-i 'ışk
3. Beste-pā ol ki debistān-ı maḥabbetdür bu
Yokdur ey tıfl-ı dil āzādī āzine-i 'ışk
4. Görinen şa' şa' a-i mihr degüldür bī-bāk
Çekdi zencirine hurşidi daḥı kīne-i 'ışk
5. Bu cevāhir ki **Neşātī** dökilür hāmeñden
Maḥzen-i tab' uña dirsem n'ola gencīne-i 'ışk

524.

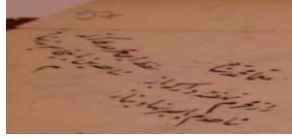
2a. Tab' ı: Ki Tab' ı D.

5a. len terānī “لن ترانی” (Sen beni göremezsın.)

523. SÇ. 593: 97*; *Neşātī Dīvānı*: 66. gazel, s. 167.

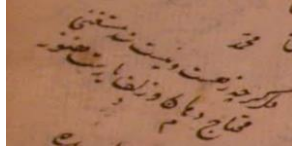
524. SÇ. 593: 97*.

Mu‘ammā Mehemmed Şāh

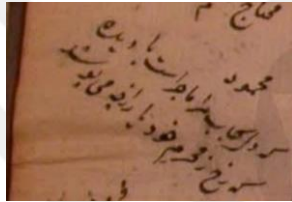
525.

Meḥemmed

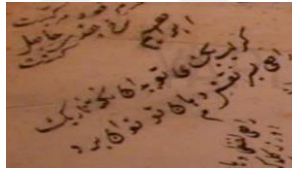
526.

Maḥmūd

527.

İbrāhīm

[97b]

528.

Şehrī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Tehī derūn olur ise n’ola piyāle-i ‘āşık
Ki bezm-i ‘aşkda ḥamyāzedür nevāle-i ‘āşık
2. Uyup ğazāl-ı nigāhuña itme vahşeti ‘ādet
Olur kemend-i icābet şikār-ı nāle-i ‘āşık
3. Sūkūn-ı ğamla tereddüd iderseñ eyle tefe’ül

525. SÇ. 593: 97^a.

526. SÇ. 593: 97^a.

527. SÇ. 593: 97^a;

528. SÇ. 593: 97^b; *Şehrī Divānı*: 77. gazel, s. 100.

Ki şerh-i hâşiyet-i guşşadur risâle-i ‘âşık

4. Qabûl eyle dil-i zârı bî-temîz ‘ağyâr
Mezâd olunca olur pür-kesâd kâle-i ‘âşık
5. Olurdı Şehrî ümîd-i vişâlünle hem-âgûş
Edeb-şinâsî-i ye’s olmasa havâle ‘âşık

529.

Cevrî

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Şükûfte gülşen-i derdüm şabâ nedür bilmem
Nesîm-i âhdan özge hevâ nedür bilmem
2. Neşât-bağş-ı gamam reşk ider bu keyfûme ‘ışk
Egerçi neş’e-i câm-ı şafâ nedür bilmem
3. Enîs-i nağme-i dil-sûz-ı nâle der-gûşem
Sürûd-ı muṭrib u şavt-ı nevâ nedür bilmem
4. Hârîş-i devlet-i ‘ışkam niyâz-pâş-ı dilem
Cihânda gayrî ümîd ü recâ nedür bilmem
5. Ne gamzeden mütesellî ne ‘işveden şâkir
Dağı murâd-ı dil mübtelâ nedür bilmem
6. Murâdumı ne bilür rûzigâr ey Cevrî

530.

‘Alî

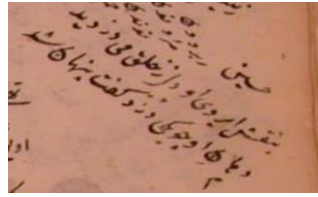
531.

529. SÇ. 593: 97^b; *Cevrî Dîvânı*: 175. gazel, s. 246. (Bu gazel, *Dîvân*’da yedi beyittir.)

6. Altıncı beyitin ikinci mısrası mecmuade eksik bırakılmış.

530. S. 593: 97^b.

Hüseyn

532.

Mu‘ amma-i Celāl

... bir otuz bir ād olur

... üstād olur

[98a]

533.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Bahār-ı hüsniñ bil qādrin ey meh cāvidān şanma

O gevher degme bir kānda bulunmaz rāygān şanma

534.

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

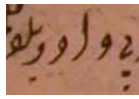
İderdi merḥamet ol ġamze-kār nāz baña

Vireydi baḥt eger ruḥşat-ı niyāz baña

535.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Niçün ey çarḥ-ı zālīm yāri yārinden cüdā kılmak

Murād ehlin esīr-i dām u bulunmak

536.

Şabāḥ erken kalkmak içün yatsu namāzın kılop bu āyet-i kerīmeyi üç kerre okuyup yata şabāḥ gün doğmadan kalka bismi’llāhi’r-raḥmāni’r-raḥīm innemā beşerün mişlūküm

531. SÇ. 593: 97^b.

532. SÇ. 593: 97^b.

533. SÇ. 593: 98^a.

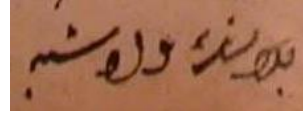
534. SÇ. 593: 98^a.

535. SÇ. 593: 98^a.

536. SÇ. 593: 98^a.

537.

Bir âdem ne vâkı̄t kâlkmağ murâd eylese yatduğdan şȫnra bismi'llâhi'r-rahmâni'r-raḥîm diyüp kûl innemâ enâ beşerun mişlûküm âyetin okuyup

yine her ne zamân murad iderse ol zamân kâlkmağaflet olunmaya ve's-selâmu'd-du'â

538.

Şark

Ġarb zıd

ʿ arab taşḥîf

Tazı murâdif

Bâzı taşḥîf

La' b ʿ arabi

Ba' l kâlb

Bağl taşḥîf

Ester fârisi

Eşter taşḥîf

Cemel ʿ arabi

Ḥamel taşḥîf

Bere fârisi

Tere taşḥîf

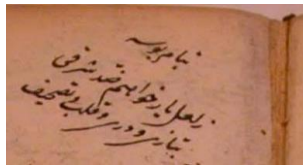
Sebz Fârisî

Bakla ʿ Arabî

Ḳuble kâlb

Bûse fârisi

539.

[98b]

540.

537. SÇ. 593: 98^a.

538. SÇ. 593: 98^a.

539. SÇ. 593: 98^a.

540. SÇ. 593: 98^b.

Siyehlerin başı olan rāzī olmadı soñra kendüsünde şümār şatranç

541.

Hisāb-ı Şatranç

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Dört Müselmān ile beş kāfir meger
İki dil-ber sevdiler ' aynı kamer

Bir ' Arab üç Rūm/ bir Hindū ile
Bir gün iki gice şöhet kıldılar

İki Rūm/ üç siyeh-rū bir melek
İki şakallu ikisi dahı püser

Bir kara yüzlü raķīb iğvā virüp
Eylediler birbirine qaşd-ı ser

542.

Kıṭ' a

Fe' ilātün Meṭā' ilün Fe' ilün

1. Saña dil virdüm ise ey büt-i çin
Vaḥdet-i Haḫḫa münker olmadum
2. Beni ağıyāra nisbet eylersün
Seni sevdümse kāfir olmadum

543.

Baba Ṭāhir

16'lı hece ölçüsü

1. Yine evvel bahār oldu yeşillendi yüce dağlar
Şahrālar lāle-zār oldu tāzelendi dille dağlar
2. Her dıraḫt bir çetr-i aḫzar çemenzār-ı sāye-güster
Sirişk-i çeşmüme beñzer cūşlar hoş inleyüp çağlar

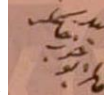
541. SÇ. 593: 98^b.

542. SÇ. 593: 98^b.

543. SÇ. 593: 98^b.

3. Feryāda geldi her murğān müzeyyen oldı gülistān
Gonciler çāk-i girībān ağlayup bülbüller ağlar

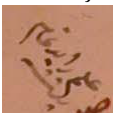
4. ‘Iyş u ‘işret mevsimidür yār ile şöhet demidür

Dervīş furşat demidür geçer kalmaz bu çağlar

[99a]

544.

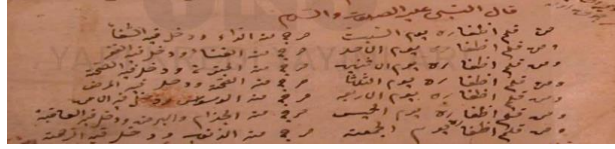
Bāb kim ki düşinde ne görürse lafz-ı ‘Arabīsinüñ evvel harfine i‘ tibār ide
anda bu hūrūfa nazar ide meşelā bir kimesne şu görse ‘Arabīsi mādur
cīm harfine nazar ide göre hükmi nedür

elif	mertebesi yüce ola
be	rāhat bula
te	cān ıssı ola
se	nuşretlü ola
cīm	düşmāna furşat bula
ha	ululuğa yetişe
hi	murādına irişe
dal	hācet zahmetsüz eline gire
zel	çok māl eline gire
ra	māl ve devlet eline gire
ze	dīn ü i‘ tikkād bula
sin	korğudan emīn ola
şin	 ... açsa da pişmān ola
şad	‘ilmi ... tamām yitişe
zad	māl hāşıl ola
tı	düşmāna nuşret ola
‘ayn	göñlü teşevvüşle ola
ğayn	nefsine zulm ide
fe	düşmānına nuşret ola
ka	devletlü ola
ke	ğā‘ ibden hāli gele
lām	korğudan emīn ola
mīm	murādına irişe
nūn	mülūk ola

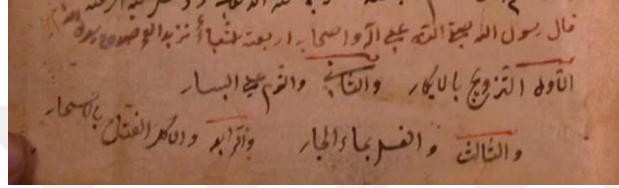
vāv ḥācet revā ola
 he bir nesne ucundan mülūk ola
 ye namāzı ve ṭā' ati çok ola

545.

Ḳāle'n-Nebıyyü 'Aleyhişşalātü ve's-Selām

546.

545. SÇ. 593: 99^a.

546. SÇ. 593: 99^a.

BÖLÜM IV

**YAPI KREDİ SERMET ÇİFTER KÜTÜPHANESİ “Y-593” NUMARALI
MECMUANIN MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİ (MESTAP)
GÖRE TASNİFİ**

Varak	Mahlas	Matla' Beyti/Bendi	Makta' Beyti/Bendi	Nazım Şekli/Bent Sayısı	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
1b	Nâ'îlî	O şûhî bâğda gördüm şüküfte-rû tâze Elinde bir gül açılmış o tâze bû tâze	Tarâvet-i ruhın arturdu Nâ'îlî haţ-ı nev Cihâna velvele şaldı o rûy u mû tâze	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nâ'îlî Efendi Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı, s. 542-43. Bu gazel, Dîvân'da altı beyittir.
1b	Vecdî	Şarâb köhne vü sâkî-i hânde-rû tâze Olursa eski dime n'ola ârzû tâze	Bu şi'r-i pāk ber-â-ber degülse Bâkîye Budur tefâvüti Vecdî o köhne bu tâze	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: [Vecdî] Vecdî Dîvânı, s. 39. Mecmuada gazelin başlığı "Bâkî" olmasına rağmen bu gazelin Vecdî'ye ait olduğu görülmüştür.
1b	Neşâtî	‘ Aceb mi dîde-i terden aşarsa cû tâze Cefâya başladı ol şûh-ı kîne-cû tâze	Yine bir âfete dil virmese Neşâtî-i zâr Cihâna ‘ışk ile düşmezdi güft ü gû tâze	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Neşâtî Dîvânı, s. 200.
2a	‘İşmetî	Olursa dilde n'ola dâğ-ı ârzû tâze Henüz açıldı o gül dahı reng ü bû tâze	Cefâ-yı dehr ile gelmekde ‘İşmetîye fütür Her âyîne yine bed-h'âh u herze-gû tâze	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: ‘İşmetî ‘İşmetî Dîvânı, s. 94.
2a	‘Ârif	Açıldı dilde gül-i dâğ-ı ârzû tâze Siyeh bahâr-ı cünûn oldu sū-be-sū tâze	Teraşşuḥ-ı kaleminden nihâl-i fikri n'ola İderse ‘Ârif-i hoş-ṭab'-ı nükte-gû tâze	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: ‘Ârif Efendi ‘Ârif Süleymân Dîvânı, s. 316-17. Bu gazel, Dîvân'da altı beyittir.
2a	Vaḥîd	Serümde dâğ dâğ-ı heves-i neşr ü tâze ?	Vaḥîd tâze gazeller dinilse meclisde Miyân-ı ehl-i dile düşse güft ü gû tâze	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i>	Başlık: Vaḥîd Efendi

		Gönülde şad gül-i gülzâr-ı ârzû tâze				Mefâ'ilün Fe' ilün	
2b	Vecdî	Şafâsın görmemişsin zâhid inkâr itme meydür bu Nümündâr-ı havâşî cümle eşyâ turfeşeydür bu	Revâduritse yârân tab'uma pey-revlik ey Vecdî Ki vâdî-i sühanda reh-ber-i ferhunde- peydür bu	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Vecdî Efendi Vecdî Dîvânı, s. 35.
2b	Neşâtî	Dime gerdân olan bezm-i şafâda câm-ı meydür bu Gül-i her dem bahâr-ı gülşen-i bî- zağm-ı deydür bu	'Aceb mi olsa her vâdidehâtem turra- zendâ'im Neşâtî gibi reh-dân-ı hüner pür-kerde peydür bu	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Neşâtî Dîvânı, s. 188
2b	[Mezâkî]	Gel ey mu'trib terennüm-sâz-ı şevk ol bezm-i meydür bu Dem-â-dem bâde-i şıyt u şadâ-yı def ü neydür bu	Mezâkî böyle vâdide n'ola yârân-pesend olsa Tekâpü-yı kümeýt-i hâme-i ferhunde- peydür bu	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: [Mezâkî] Mezâkî Dîvânı, s. 316. Mecmuada gazelin başlığı "Fîrâkî" olmasına rağmen bu gazelin Mezâkî'ye ait olduğu görölmüştür.
2b	Nâ'ilî	Bâde kim tâb-efgen-i şad-şîşedür her ka'tresi Şâm-ı gamda mâh-ı Nahşeb-pîşedür her ka'tresi	Bâdenün vaqt-ı tulû'ı neşvede ey Nâ'ilî Âfîtab-ı maşrıq-ı endişedür her ka'tresi	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Nâ'ilî Efendi Nâ'ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 560-61
3a	Nehci	Girye kim şad-güne bezm-i 'ıyşadur her ka'tresi Dür ki tâc-ı Husrev-i Cem-kîşedür her ka'tresi	Şîr-i ma'nâ kim virür pistân-ı kil-küm Nehciyâ Şîr-i 'âlem-gîr-i gerdün-pîşedür her ka'tresi	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Nehci Nehci Dîvânı, s. 298-99. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
3a	Vecdî	Bâde kim dâğ-ı dil-i endişedür her ka'tresi Âfet-i 'aql-ı Felâtün-pîşedür her ka'tresi	Vecdiyâ tûfan-ı âb u nârdur eşküm benüm Seyl-i şad deşt ü âteş-i şad-pîşedür her ka'tresi	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Vecdî Efendi Vecdî Dîvânı, s. 45. Bu gazel, Dîvân'da altı beyittir.
3a	Mezâkî	Bâde kim pertev-nümâ-yı şîşedür her ka'tresi Şeb-çerâğ-ı zulmet-i endişedür her ka'tresi	Cebhe-i tab'-ı Mezâkî pür-'arâk olsa n'ola Âb ü tâb-ı kil-k-i mu'ciz-pîşedür her ka'tresi	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: [Mezâkî] Efendi Mezâkî Dîvânı, s. 316 Mecmuada gazelin başlığı

							“Fırâkî” olmasına rağmen bu gazelin Mezâkî’ye ait olduğu görülmüştür.
3b	Neşâtî	Girye kim mesti-dîh-iendîşedür her kaçresi Meyle pür reşk-âver-i şad şîşedür her kaçresi	Bâde-i nazm-ı Neşâtî kim şarâb-ı feyzdür Âb-rû-yı şâhid-i endîşedür her kaçresi	Gazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Neşâtî Dîvânı, s. 205.
3b	Neşâtî	Sûziş-i dil ‘âşıkun dâğ-ı serinden bellüdür Nev-bahâr-ı ‘ışk gül-berg-i terinden bellüdür	Ketm-i ‘ışk eylersede ‘âşık Neşâtîveş yine Zerdî-i ruhsâr ile çeşm-i terinden bellüdür	Gazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Neşâtî Dîvânı, s. 148.
3b	Fethî	Derd-i ‘âşık girye-i dâğ-ı serinden bellüdür Bâğ-ı pür-âb-ı maḥabbet güllerinden bellüdür	Yâr ey Fethî niyâza ḥande-i nâz eylese Luṭf-ı âşâr-ı tebessüm leblerinden bellüdür	Gazel/6		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Fethî Edirneli Bir Çelebidür
4a	Nâ’ilî	Şaḥşun isti’dadı luṭf-ı peykerinden bellüdür Kimyâ-yı kâbiliyyet cevherinden bellüdür	Eylemez her kim ‘ayâr-ı ḥüsne rağbet Nâ’ilî Ḳadr-i ‘âşık dil-ber-i sîmîn-berinden bellüdür	Gazel/6		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Nâ’ilî Efendi Nâ’ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 327-28. Bu gazel, Dîvân’da beş beyittir.
4a	Mâ’il	Nâlesi her bûlbûlün verd-i terinden bellüdür Âh-ı âteş-tâb-ı ‘âşık dil-berinden bellüdür	Zülf-i piç-â-piçine Mâ’il seni kayd itmesün Mest-i nâz şîve-i çeşm-i terinden bellüdür	Gazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Mâ’il Beg Melek Aḥmed Paşa-zâdedür Bu gazelin 1, 3 ve 5 beyitleri Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü sitesinde bulunmaktadır.
4a-b	‘Amrî	Çözûpo düğmeñi siḥr-i mübîne başlayalum Küşâd-ı daḥme-i şadr-ı güzîne başlayalum	Kühen-tırâz-ı eş’âr tâ-be-key ‘Amrî Bu tarz ile ḡazel-i nev zemîne başlayalum	Gazel/5		<i>Mefâ’ilün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Mefâ’ilün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: ‘Amrî Bu gazel, ‘Amrî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.
4b	Vecdbî	Luṭf-ı felek ki ellere âbı şarâb ider Dil-teşne-i maḥabbete baḥri serâb ider	Vecdî taḥammül eyle siphrün cefâsına Bir gün olur ki eyledüğinden ḥicâb ider	Gazel/5		<i>Mef’ülü</i> <i>Fâ’ilâtü</i> <i>Mefâ’ilü</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Vecdî Efendi Raḥmetu’llâhi ‘Aleyh Vecdî Dîvânı, s. 12.

4b	Ṭarzī	Ol demde nār-ı ğam dil-i zārı kebâb ider Mânend-i şu'le cânı da germ-ıztırâb ider	Şahbâ-yı nâzdan yine geçgin o ğamzeler Ṭarzī görünme gözine yoĥsa ĥarâb ider	Gazel/6		<i>Meḥ'ulü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ṭarzī Efendi
4b	Meylî	Şâķī ne dem ki cām-ı meyi pür-ĥabâb ider Erbâb-ı bezmi cümle şeh-i Cem-cenâb ider	Dergâh-ı Ḥaĥķa hemîn yüzün sür daĥı girye it Lâbüd Meylîde böyle ĥomaz fetĥ-i bâb ider	Gazel/5		<i>Meḥ'ulü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Meylî
5a	Neşâtî	Gitdüñ ammâ ki ĥoduñ ĥasret ile cânı bile İstemem sensüz olan şöĥbet-i yârânı bile	Ḥâr-ı fûrķatle Neşâtî-i ĥazînün vâ-ĥayf Dâmen-i ülfeti ĥâk oldı girîbânı bile	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Neşâtî Dîvânı, s. 202.
5a	Riyâzî	Bize bir câna deĥer dil-ber-i ra' nâ olsa Dil degül virse Riyâzî yolına cânı bile	Elin öpdürmez o şeh gûşe-i dâmânı bile İstemez pâyın öpe zülf-i perîşânı bile	Gazel/6		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Riyâzî Efendi Riyâzi Dîvânı, s. 384.
5a	Ḥalîm	Ḥüsni dîvâne ider Yûsuf -ı ĥayrânı bile Çeşmi cân ĥaşdın ider nâvek-i müjĥânı bile	N'ola taĥsîn-i belîĥ itse Ḥalîme 'İsâ Şi'ri de mu'cizedür kilĥ-i dūr-efşâmı bile	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Ḥalîm Çelebi Kürķçü Başı- zâde Sellemehu'llâĥ
5b	'İşmetî	Vaz'ı nâ-sâzını dehrün gören âdem ne disün Bilünür nesne degül meşreb-i 'âlem ne disün	'İşmetî süz-ı dilün derdi o şûĥa ammâ Şimdi firķatde ğam-ı hecr ile hem-dem ne disün	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: 'İşmetî Efendi 'İşmetî Dîvânı, s. 81.
5b	Neşâtî	Serinden o gedânun ĥermî-i hevâ düşmez? Çü şem'-i şu'le-i yesr tîĥ-i şad belâ düşmez	Bu nev-zemînde Neşâtî bu tarz ile el-ĥaĥ Bu gûne bir ĥazel-i şûĥ-ı ĥoş-edâ düşmez	Gazel/6		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Bu gazel, Neşâtî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.
5b	Nâ'ilî	Mey olmaduķķa dile pertev-i şafâ düşmez Derün-ı tîreye her câmdan ziyâ düşmez	Ġarâbet olmasa ma'nâda Nâ'ilî şî'rün Ġarîbdür bu ki elfâzı âşinâ düşmez	Gazel/6		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nâ'ilîEfendi Nâ'ilî-i Kadîm Dîvânı: 149. gazel, s. 387.
5b	Vecdî	Nice vaşf itsün o şûĥı dil-i ĥoş-dem ne disün	Ķomaduñ söz yiri i'câz-ı sūĥanda Vecdî Böyle mu'ciz-nefese 'İsî-i Meryem ne	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i>	Başlık: Vecdî-i Mazlûm Şâĥib-

		Mişli yok beñzedecek hüsn-i müsellemler ne düşün	düşün			<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	zemîn Vecdî Dîvânı, s. 33.
6a	‘İşmetî	Bahâr geldi bu faşl-ı feraḥ-fezâ düşmez Kenâra ‘azm idelüm böyle bir hevâ düşmez	Metâ‘ı şevk kesâd üzre ‘İşmetî şimdi Dükân-ı dehrde bir cām-ı pür-ziyâ düşmez	Gazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: ‘İşmetî Efendi ‘İşmetî Dîvânı, s. 65.
6a	‘İzzetî	Zebân-ı ḥâhişüme ḥarf-i müdde‘â düşmez Esîr-i derde taleb-kârî-i devâ düşmez	Yiter yiter niçe bir ‘ayş u nüş ‘İzzetiyâ Bu pîrlikde bu ser-germî-i hevâ düşmez	Gazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: ‘İzzetî Çelebi Sellemehüllâh Vişnezade ‘İzzetî Dîvânı, s. 64.
6b	Naẓmî	Zamân-ı mey-gededür böyle bir hevâ düşmez Düşerse lutf-ı henüz cām-ı pür-şafâ düşmez	Bu nev-zemîne nazîre dinilmese Naẓmî Her âdem ağzına mazmûn-ı hoş-edâ düşmez	Gazel/6		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Naẓmî Şeyh Mehmet Naẓmî Dîvânı, s. 697. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
6b	Vecdî	Ġam-ı zülfünle âhumdan k’ola derûn peydâ İder destâr-ı ‘aşka sünbül-i bâğ-ı cünûn peydâ	Bu tâze şîr-i Vecdiye nazîre söyleyen evvel Dil-i pür-feyz ü tab-ı pür-ma‘ânî eylesün peydâ	Gazel/7		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Vecdî Efendi Vecdî Dîvânı, s. 7. Bu gazel, Dîvân’da altı beyittir.
6b	Nâ’îlî	Yem-i âteş-hurûş-ı dilde oldukça şükûn peydâ İder her dâğ-ı ḥaşret tende bir gird-âb-ı ḥûn peydâ	Bu lu‘bet-gâhda ey Nâ’îlî bilmekdedür ḥikmet Ne zîr-i ḥırkadandur heft tās-ı nil-gün peydâ	Gazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Nâ’îlî Efendi Nâ’îlî-i Kadîm Dîvânı, s. 275.
6b	Nehcî	Dilümden dem-be-dem güftâr-ı ‘ışk- âlûd olur peydâ Bu kânûn-ı şafâdan âteş-i bî-dûd olur peydâ	Kelâmuñ Nehciyâ şol baḥr-ı pür-feyz-i ma‘ânîdür Ki ka‘r u sâhilinde gevher-i maḥşûd olur peydâ	Gazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Nehcî Efendi Nehci Dîvânı, s. 116.
7a	Nâ’îlî	Derûn-ı tîre-i zühhâd pür-jeng-isivâdur hep ‘Aceb âyînelerdür cîlve-ger rûy-ı riyâdur hep	Bizüz ey Nâ’îlî ol rû-siyâh-ı şerm ü ḥaclet kim Sevâd-nâme-i a‘mâlümüz sehv ü ḥaṭâdur hep	Gazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Nâ’îlî Efendi Nâ’îlî-i Kadîm Dîvânı, s. 287.
7a	Neşâtî	Gülîstân-ı dilûn kim gülleri dâğ-ı belâdur hep Nesîmi âh-ı ḥaşret cûy-ı eşk-i ġam-	Neşâtîveşde şadâşûb ile ḥâtır perîşândur Bu şûr u fitneye bâ’îšo kâfir mâcerâdur hep	Gazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 131.

		fezâdur hep				Mefâ'îlün	
7a	Şefî'î	Gülîstân-ı cemâlün gülleri kim pür- bahâdur hep Şemîm-i bûy-ı 'işmet reng-i şermî-i hayâdur hep	Şefî'î nağd-i eşke ğurre olma şehr-i ğamdur bu Hilâf-ı mülk-i şadî bunda râyic nâ- revâdur hep	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Şefî'î Efendi
7b	'Ârif	Bütân ol kâkül-i 'âşık-firîbe mübtelâdur hep Ġazâlân-ı harem pâ-beste-i bend-i belâdur hep	Sürûd-ıbezm-i ğamkim 'aşk dirler nâmına 'Ârif Felek bu nağme-i dil-keşle dâ'im pür- şadâdur hep	Gazel/6		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: 'Ârif 'Ârif Süleymân Dîvânı, s. 197-98.
7b	Vecdî	Dilün şabr u sükûnın nâle vü feryâda virdüm hep Bu cism-i âteşinün hâk-i âbın bâda virdüm hep	Hât u hâlin görüp ğamzeyle aşlın şordum ey Vecdî Didi eţfâl-i nâz u fitneyi üstâda virdüm hep	Gazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Vecdî Efendi Vecdî Dîvânı, s. 8.
7b	Tâhir	O şâh-ı mülk-i nâz 'uşşâkını dil-ğaste eyler hep Zücâc-ı dillerin seng-i cefâ şikeste eyler hep	Tebessüm-rîz olup olsa ğuşâde ğonce-i la'lün Nice mu'ciz-dem-i Tâhir gibi dem-beste eyler hep	Gazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Tâhir
8a	Naẓmî	Dili ye'siyledür hem cism-i zârı ğaste eyler hep Tabîbüm ğaste-ğân-ı 'aşkıyı işkeste eyler hep	Kelîm ü nazm u neşr Tûr olaldan Naẓmiyâ tab'um Nice 'İsî demi i'câz ile dem-beste eyler hep	Gazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Naẓmî Şeyh Mehmet Naẓmî Dîvânı, s. 626-27. Bu gazel, Dîvân'da altı beyittir.
8a	Ümîdî	İtsem kaçan ki câm-ı lebün kâm-ı ârzû Zehr-âbe-i sitemle dolar câm-ı ârzû	İtdüm ferâğ kâm-ı cihândan Ümîdiyâ Gelmez derûn-ı hâtıra-i nâm-ı ârzû	Gazel/5		Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün	Başlık: Ümîdî Bu gazel, Ümîdî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
8b	Bahâyî	'Âşık felekde mâye-i 'ayş ü dem istemez Hûn-ı dilin koyup mey-i câm-ı Cem istemez	Bezm-i maḥabbet içre Bahâyî reg-i dilün Bir târdur ki yâresi zîr ü bem istemez	Gazel/7		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Bahâyî Şeyhülislam Bahâyî Dîvânı, s. 240- 50.
8b	Tıflî	Havf-ı recâyı vaşl ile dil 'âlem istemez Seyr-i cemâl-i yâri hem ister hem istemez	Tıflî dile nişâne hemân dâğ-ı şerḥadur Gül-zâr-ı derd lâlesi bûy-ı ğam istemez	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Tıflî Efendi Tıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 233.

8b	Nâ'îlî	Yâre dil virmede 'uşşâka haber virmezler Cân virürlesede cânâna keder virmezler	Nâ'îlî hûn-ı ciger zâd-ı tarîk-i gâmdur Merd-i râh olmayana zâd-ı sefer virmezler	Gazel/6	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Nâ'îlî Efendi Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı, s. 368.
9a	Naẓmî	Dile rindân gam-ı çarh ile keder virmezler Ne keder hî'âhiş-i gerdüne eşer virmezler	Büse-i la' l-i leb-i yâre ne minnet Naẓmî Sen niyâz eyle cüvânân neler virmezler	Gazel/5	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Naẓmî Şeyh Mehmet Naẓmî Dîvânı, s. 679. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
9a	'İsmetî	Bezme rindân mey-i sāğarla keder virmezler Âfitâb olsa gelen meclise yer virmezler	'İsmetî serzeniş-i dehre taḥammül nice bir Derd ü ḳahrın çekene 'ömr-i diğir virmezler	Gazel/5	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: 'İsmetî 'İsmetî Dîvânı, s. 39-40.
9b	Sırrî	Leb-i peymâne-i ḡam neş'emüz bir şu'leden terdür Kim anuñ kem-şerârı tâb-ı sūz-ı mihr-i enverdür	Girizân olma ey ḡam-gâh ki kâşâne-i dilden Bulursañ hem-celîs Sırrî zâr olduḡuñ yerdür	Gazel/5	Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün	Başlık: Sırrî Üsküdarlı Sırrî Dîvânı, s. 277.
9b	Nâ'îlî	Gönül kim şu'le-zâr-ı 'ışk-ı cânâna semenderdür Şerâr-ı âhı dâḡ-ı sîne-i ḥurşid-i maḥşerdür	Yine tîḡ-i zebân-ı Nâ'îlîden dâḡ ber- dildür Nigâhı gerçi şemşir-i ḳazāya raḡne- âverdür	Gazel/5	Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün	Başlık: Nâ'îlî Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı, s. 368.
10a	Vecdî	Dil virdüm anuñ zülfine tûl-i emel aldum Âzâde iken zevḳi deḡışdüm kesel aldum	Teslîm ider erbâb-ı sūḡan şî'rüme Vecdî Meydân-ı ma'ânîyi bu gün bî-cedel aldum	Gazel/7	<i>Meḡ'ülü</i> <i>Meḡ'ailü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Vecdî Vecdî Divânı, s. 29-30.
10a	Nâ'îlî	Naḡd-i dili dil-dâra virüp mâ-ḡaşal aldum Bâzâr-ı maḡabbetde ḡam-ı bî-kesel aldum	Vecdînüñ imiş Nâ'îliyâ nükte-verândan Pâkîze edâ tâze zemîn bir ḡazel aldum	Gazel/7	<i>Meḡ'ülü</i> <i>Meḡ'ailü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Nâ'îlî Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı, s. 457.
10a	Tecellî	Âlâm-ı şeb-i hicrüne rûz-ı ezalaldum Endîşe-i zülfüñ gibi tûl-ı emel aldum	El-ḳışşa Tecellî gibi ayakda ḳalurdum Bir pîr olası muḡ-beçeden vardum el aldum	Gazel/5	<i>Meḡ'ülü</i> <i>Meḡ'ailü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Tecellî merḡûm
10b	Mezâḳî	Ben miḡnet-i şâm-ı ḡamı rûz-ı ezel	Olsa n'ola âmâde-i şad-feyz Mezâḳî	Gazel/7	<i>Meḡ'ülü</i>	Başlık: Mezâḳî

		aldum Şadsür görüp mâtemi ni' me'l-bedel aldum	Vecdiye nazîre dimege bir gazel aldum			<i>Mefâ'ilü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Mezâkî Dîvânı, s. 316-17.
10b	Nâ'ilî	Yağup vücudını eyler kebûd pervâne Görince şem' i hem-âğûş-ı dūd pervâne	Çerâgını çıkarur şubha Nâ'ilî her şeb Olur murâkıb-ı bezm-i şühûd pervâne	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nâ'ilî Efendi Nâ'ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 537.
11a	Neşâtî	Olursa mazhar-ı nûr-ı şühûd pervâne İder şafâyile mâh v-ı vücûd pervâne	Tamâm 'ışk ile hem-meşreb-i Neşâtîdür Ne kayd-ı bûd bilür ne ne-bûd pervâne	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Neşâtî Dîvânı, s. 199.
11a	Tarzî	Olursa mahrem-i bezm-i şühûd pervâne İder o şevk ile bezl-i vücûd pervâne	Gönülde dâğ söyınmez çerâğdur Tarzî Tarîk-i süzişi bilmez çi sūd pervâne	Gazel/6		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Tarzî Efendi
11a	'İsmetî	Şimdi şafâ dilün ki ne nâm u ne şânı var Âsib-i dehr ü cevri-i felekden emânı var	Devrân müsâ'id olmağa muhtâc 'İsmetî Şahn-ı cemende nûş-ı meyûn de zamânı var	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: 'İsmetî 'İsmetî Dîvânı, s. 45.
11b	Feyzî	Dil gördi lutfına felegün imtinânı var Bir gûşe-i ferâğa çekildi emânı var	Feyzî uzatma mîve-i ümmide destüni Bir gün olur ço hâmlık itme zamânı var	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Feyzî Efendi Topkapılı Feyzî Dîvânı, s. 31.
11b	Güftî	Ol bi-dilün ki ye's ile 'ahd ü emânı var Ne kayd-ı ârzü ne gam-ı nâgehânı var	Bilmez 'ayâr-ı cevher-i temyizi 'âlemün Güftî ne türfe şayrafî-i hiç-dânı var	Gazel/6		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Güftî Güftî Dîvânı, s. 306.
12a	Neşâtî	Cilvegâh-ı nâza kim ol âfet-i meh-rû çıkar Her taraftan evc-i çarha şevk ile biñ hû çıkar	Demdür ey kilik-i Neşâtî şevk ile gavvâş olup Feyz-bağş ol baħr-ı ma'nâdan yine lûlû çıkar	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Neşâtî Dîvânı, s. 139-140.
12a	Tâhir	Halka-i zikre ne dem ol gözleri âhû çıkar Her taraftan 'arşa dek âzâde-i yâ hû	Var mı Tâhir dūr-i nazmun gibi k'olareyb-i dest Gerçi kim deryâ-yı ma'nâdan nice lû'lü'	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i>	Başlık: Tâhir

		çıkār	çıkār			<i>Fā'ilün</i>	
12a	Nā'ilī	Tā be-key ey mest-i ğāflet h̄'āb gelsün çeşmüne Nīm-şeb nālīşler it h̄ün-āb gelsün çeşmüne	Nā'ilī olsun tarāvet-baḡş-ı sūnbül-zār-ı āh Çeşme-sār-ı bağ-ı ğamdur āb gelsün çeşmüne	Gazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Nā'ilī Efendi Nā'ilī-i Kadīm Dīvānı, s. 530.
12b	Neşātī	Çāk çāk ol 'ışk ile h̄ün-āb gelsün çeşmüne La'lini yād it dūr-i nā-yāb gelsün çeşmüne	Olmadil-hāli Neşātī āb u t̄āb-ı 'ışkdan Mihr-i ruḡsār ile dā'im āb gelsün çeşmüne	Gazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Neşātī Neşātī Dīvānı, s. 196.
12b	Ṭāhir	Ser-ā-pā tīg-i ğamzeñle vücūdum dāğ dāğ olsun Ḳazā-yı sīne-i ümmīd-i reşk bağ bağ olsun	Gülistān-ı ruḡından dūr ola murğ-ı dil Ṭāhir Yazık ey verd-i ter hem-şoḡbetün zāğ u kelāğ olsun	Gazel/7		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Ṭāhir
13a	Nef'ī	Bir ṭolu nūş it şarāb-ı nāb gelsün çeşmüne Mest olursañ nāza başla h̄ā'b gelsün çeşmüne	Rind iseñ Nef'ī ḡumār-ı ba'deden açma gözün 'Ālemün hāli ḡayāl-i h̄'āb gelsün çeşmüne	Gazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Nef'ī Efendi Nef'ī Dīvānı, s. 285.
13a	Vecdī	Güle 'arz-ı cemāl it lāleveş 'aşḡuñla dāğ olsun Zamān-ı devlet-i ḡüsnünde ol dāḡı çerāğ olsun	N'ola Bākī vü Nef'ī ğitdüġin yād itnese yārān Zarūret mi çekerler tāze şī're Vecdī şağ olsun	Gazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Vecdī Efendi Vecdī Dīvānı, s. 35.
13a	Rıfķī	Esir-i ğamzeye sevdā-yı zūlf-i yār müşkildür Belī erbāb-ı ḡayd-ı seyr sūnbülzār müşkildür	Dime bī-hūde ey Rıfķī figān-ı bülbuli zīrā Şekīb-i kāviş-i t̄ākat-rübā-yı ḡār müşkildür	Gazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Rıfķī
13b	Vecīhī	Cefāya yüz tūtarsa ol şeh-i bī-dād müşkildür Saña 'arz-ı tazallüm ey dil-i nā-şād müşkildür	Rūsūm-ı 'işvesin naḡş eyledüm ben şafḡa-i dilde Vecīhī baña taḡlīd idemez Behzād müşkildür	Gazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Vecīhī Vecīhī Dīvānı, s. 86-7.
13b	Rızāyī	Ḳaşuñ nişān-ı mühr-i Süleymān girih giriş Oldı berāt-ı ḡüsnüne 'unvān giriş giriş	Vaşf eyledi Rızāyī giriş-ġir-i zūlfüñi Reşkinden oldı sūnbül-i reyḡān giriş giriş	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fā'ilātu</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Rızāyī Efendi Bu gazel, Rızāyī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

13b	Şehrî	Füzûn iderse n'ola derdümü devâ-yı Mesîh Zemîn-i cânı marâz-ı hîz ider hevâ-yı Mesîh	Hamûş Şehrî bu mu'ciz-demâne zemzemen Semâ'-ı cânımı ta'zîb ider şadâ-yı Mesîh	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 70.
14a	Fehîm	Rind-i aşkam baña bir rind-i cihân olsagüzel Ġamze-i mesti gîbinâdire-dânolsa güzel	Ehl-i dil olmayıcağ dil-bere mâ'il olamam Ben Fehîm'em baña gönümce cüvânolsa güzel	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Fehîm Efendi Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 550.
14a	Fehmî	Dildür kemend-i zülf-i girih-gîr-i iltifât Cân mübtelâyı tûrra-i zencîr-i iltifât	Fehmî bu şîr-i nüşha-i cezbü'l-kulûb ile Olduñ cihânda müftî-i teşhîr-i iltifât	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Fehmî Efendi
14b	Riyâzî	Ben ol Riyâzî yem ki ser-i tâb-ı nazmuma Dâmân-ı şu'le oldu şererden güher- feşân	Pervânenün ki üstine oldu şerer-feşân Evrâk-ı nüşha vü ğamı şem' itdi zer- feşân	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 494-95.
14b	Nef'î	Nigeh maḥmûr u ğamze mest-i nâz u nâz mestâne N'ola itse dil-i şûrîde keşf-i râz mestâne	Meded tîğ-i zebânından şakınsın ğamze-i sâķî Söze geldükçe Nef'î-i süḡan-perdâz mestâne	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Nef'î Nef'î Dîvânı, s. 285-86.
14b	Âlî	Nigeh-i ser-mest-i nâz u ğamze-i ḡûn- ḡârâşüfte Kemend-i zülf-i dirhem tûrra-i tarrâr âşüfte	Yiridür olsa reşk-i la'l ü ruḡsârından ey Âlî Qalem-i hem-vâre mestâne süḡan her-bâr âşüfte	Gazel/8		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Âlî Efendi Edirneli Âlî Dîvânı, s. 199.
15a	Sâmî	Gelmez dile dâsitân ḡayret Sözindedür âsitân ḡayret	Sâmî gibi bî-ḡabergerekdür Efkende-i ḡandân ḡayret	Gazel/7		<i>Mef'ülü</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Sâmî Efendi
15b	Ṭıflî	Qonuldu ḡavz-ı devât üzre nâvedân-ı qalem Şu virdi gülşen-i ma'nâya bâğ-bân-ı qalem	Tutardı vâdî-i teslîmi Ṭıfliyâ düşmen Semend-i ṭab'uñı alsam ele sinân-ı qalem	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 304.
15b	Ṭâhir	Zevk-baḡş olsa aceb mi dile âlâm-ı vaṭan Ḥâlet-i mey gibidür ḡâtıra-i nâm-ı vaṭan	Ḥaşre dek keyfiyet-i neşvesi zâ'il mi olur Ol ki Ṭâhir ola ser-mest-i mey-i câm-ı vaṭan	Gazel/7		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i>	Başlık: Ṭâhir

		vaṭan				<i>Fe' ilün</i>	
15b	Şehrî	Açıldı ğonca-i çemen-efrûz-ı 'andelîb İtdi ṭulû' kevkeb-fîrûz-ı 'andelîb	Teklîf-i gülşen itme baña Şehrî gönlümi İtmez şüküfte nağme-i deh-rûz-ı 'andelîb	Gazel/5		<i>Meḥ' ulü Fâ' ilâtü Meḥâ' ilü Fâ' ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 66.
16a	Rızâyî	Ebrû ile cebîni idüp âşikâre mevc Bir iki fûlk-i nâzüki atmış kenâra mevc	Deryâyı feyz cûşa gelürse bād-ı şevk ile Gelmiş Rızâyî yine dökülmüş kenâra mevc	Gazel/5		<i>Meḥ' ulü Fâ' ilâtü Meḥâ' ilü Fâ' ilün</i>	Başlık: Rızâyî Rızâyî Dîvânı, s. 124.
16a	Cevrî	Nice bir germ ola dilde ser-i bâzâr-ı heves Bir dem olmaz mı ki encâma ire kâr-ı heves	Râhat-ı cânunı düşde göremezsın Cevrî Hü'âba varmazsa eger dîde-i bîdâr-ı heves	Gazel/5		<i>Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 227-228.
16b	Vecdî	Olahı meclis-i nâzuṇda mey-i nâb ḥarâm Olur ey dîde-i maḥmûr baña âb ḥarâm	Bezm-i ğayrı dahı pür-nûr ide inşâf inşâf Şeb-i Vecdîye ola şu' le-i meh-tâb ḥarâm	Gazel/5		<i>Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün</i>	Başlık: Vecdî Efendi Vecdî Dîvânı, s. 29.
16b	Fehîm	Çözme zülfün bâġbânı itme sünbûlden ḥacîl Perde-puş itme ruḥun kıll bülbülü gülden ḥacîl	Şoñradan bigâne-ṭavr olma Fehîm-i 'aşıkâ Bî-tekellûf âşinâ olur tecâhûlden ḥacîl	Gazel/5		<i>Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün</i>	Başlık: Fehîm Efendi Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 552.
16b	Âzmî	Hâk oldu râh-ı maḥdemüñe cûy-ı intizâr Gül gül ki tıtdı gözlerüñi cûy-ı intizâr	Hep mücib-i vişâl imiş ey 'Azmi ağlama Âyîn-i daġ-ı ḥasret ile cûy-ı intizâr	Gazel/5		<i>Meḥ' ulü Fâ' ilâtü Meḥâ' ilü Fâ' ilün</i>	Başlık: Âzmî
17a	[Meylî]	Köhne rind-i gûşe-i mey-ḥâne-i ğamdur göñül Cür' a-nuş-ı sāġar-ı leb-rîz-i mâtemdür göñül	Eylemez bezm-i vişâl-i yâre ümmîd-i vuşûl Teng-nây-ı ğamda Meylî şad u ḥurremdür göñül	Gazel/5		<i>Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün</i>	Başlık: Fehîm Efendi [Meylî] Mecmuada gazelin başlığı “Fehîm Efendi” olmasına rağmen bu gazelin Meylî'ye ait olduğu görülmüştür.
17a	Fehîm	Fiġân idüp dimezüz kim ğamuñ nesin gördük Ġam olmasa dir idük 'âlemün nesin	Hemişe cinsine âzâr u ḥîleden ğayrı Dahı Fehîm beni âdemün nesin gördük	Gazel/5		<i>Meḥâ' ilün Fe' ilâtün Meḥâ' ilün</i>	Başlık: Fehîm Efendi Fehîm-i Qadîm Dîvân: 96. gazel, s.

		gördük				<i>Fe'îlün</i>	536-37.
17b	Neşâtî	Zihî şafâ diyecek 'âlemün nesin gördük Sitemden özge dağı hem-demün nesin gördük	Hemîşe zağm-ı sitemle helâkdur kârı Neşâtîyâ biz o 'îsî-demün nesin gördük	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi Neşâtî Dîvânı, s. 173.
17b	'Ârifî	Ne geşt-i şahn-ı gülşendür ne seyr-i tal'at-ı güldür Murâdum istimâ'-ı nâliş-i pür-süz-ı bûlbûldür	İder her demde hâmeñ tarh-ı resm-i sîmyâ-kârı Meger ey 'Ârif-i sâhîr devâtun çâh-ı Bâbildür	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: 'Ârifî Efendi 'Arif Süleymân Dîvânı, s. 241-42.
17b	[Tıflî]	Girihler kigörinen şanma ol meh-rûda kâküldür Henüz açılmamış bâğ-ı vefâda tâze sünbûldür	Duğân-ı âhdur yir yir 'alevler kim zühür eyler Açılmış gülşen-i miñnetde Tıflî sürh-i sünbûldür	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Riyâzî Efendi [Tıflî] Tıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 215. Mecmuada gazelin başlığı "Riyâzî Efendi" olmasına rağmen bu gazelin Tıflî'ye ait olduğu görülmüştür
18a	Cevrî	Çarha kılma ser-fürü iğbal için gayret budur Hem gedâ hem pâdişâh-ı 'âlem ol devlet budur	Hem-nişîn eyle dili dil-berle sen çık aradan Rind iseñ Cevrîşafâ-yı meclis-i vañdet budur	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 196.
18a	Riyâzî	Vuşlat recâsın itme güzelden edeb budur Bildür hemân hulûşunı hûsn-i taleb budur	Va'd itmiş idi gelmege bir gice hâneñe Şâd ol saña kim müjde Riyâzî o şeb budur	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Riyâzî Efendi Riyâzî Dîvânı, s. 302-03. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
18b	Vecîhî	Nâm-ı vişâli añmayayumhimmetüm budur Bezm-âşinâ-yı hecr olalı niyyetüm budur	Geldi dil taşavvura va'd-i vişâl-i dost Şimdi Vecîhî mâye-i germiyyetüm budur	Gazel/7		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 105-06.
18b	Rahmî	Dil-i pür-derdümün ser-menzili deryâyı gurbetdür Ceresdür nâleler feryâd-ı sinem kûs-ı rîhletdür	BağarsunRahmîye cânâ nazar kılma hâkâretle Hâzer kıl eşk-i çeşm-i 'âşıkân deryâ-yı rahmetdür	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Rahmî Rahmî Çelebi Dîvânı, s. 165.
19a	[Sûzî]	Dilüm bir pehlevândur rîsmânı	Dil-i 'uşşâkı ilten menzil-i maşşûda ey	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i>	Başlık:[Sûzî]

		istikâmetdür Belâ meydânı şahnında sûtunı âh-ı hasretdür	Sûzî Du'âdur cümle-i ihvândan Hâkdan 'inâyetdür			<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	
19a	Şehrî	Ne muntazır-ı bû ne şabâdan gilemendüz Hicrân ile cân virmeye Ya'kûb- pesendüz	Biñ nâle-i cân-sûz ile âteş-zedelerde Şîvenger-i Şehrî vü gazâ-gîr-i pesendüz	Gazel/5		<i>Mef'ûlû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Fe'ûlün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 86.
19a	Fehîm	Biz gerçi ki dîvâne-reviş rind-i levendüz Bilmekde rûmûz-ı dili Cibrîl-pesendüz	'Aşk âteşine şabrada şâkird-i Fehîmüz Âteşde sema' itmede üstâd-pesendüz	Gazel/5		<i>Mef'ûlû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Fe'ûlün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı: s. 468.
19a	[Riyâzî]	Yanup yakılduğum cânânenen şanmañ şikâyetdür Garaž bir çeşnî-i zevk-i takrîr-i hikâyetdür	'Aceb mi ey Riyâzî haşm-ı bed-meşreb getürmezse Sözün ser-hoş-ı şahbâ-yı hum-ı fazl-ı belâgatdür	Gazel/6		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Nazîre-i [Riyâzî] Riyâzî Dîvânı, s. 345-46.
19b	Cevrî	Ser-mest-i gamuz gerçi ne rindüzne levendüz Nûş eylemedehün-ı dili gamze- pesendüz	Cevrî ki ola nûkte-serâ Rûm-ı sühânda Müstâgnî-i şad bülbül-i Şîrâz u Hucendüz	Gazel/5		<i>Mef'ûlû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Fe'ûlün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 223.
19b	Neşâtî	Bir dil ki tâb-ı 'aşk ile âteş-nihâd olur Cevründe görse şu'le-i şevki ziyâd olur	Yek-rengî-i maḥabbeti gör kim Neşâtîyâ 'Aşık sitemle pür-gam iken yine şad olur	Gazel/5		<i>Mef'ûlû</i> <i>Fa'ilâtü</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 145.
20a	Cevrî	Şevk-i lebûnle sūzî-i dil kim ziyâd olur Bir tâb-ı dârgevher-i âteş-nihâd olur	Cevrî zuhûr-ı haṭṭuñı fîkr eylesevelî Mecmû'a-i havâdiş-i kevn üfesâdider	Gazel/5		<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 202.
20a	Fehîm	Egerçi mûmteni'dür şâh-ı mercân mîve-ḥîz olmak Nihâl-i surḥ-ı müjgânüm nedendür dâne-rîz olmak	Zelîl olmak Fehîmâ Rûm'da her vech ile yegdür Baña lâzım degüldür mülk-i Mısır içre 'azîz olmak	Gazel/6		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 522. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
20a	Nâ'ilî	Neden cām-ı emel ey sâkî-i devrân 'azîz olmak Dehân-ı dil humâr-ı ye's ile hamyâze-	Yine ey Nâ'ilî şādābî-i berķ-i nîgeh dendür O çeşm-i nîm mestün ḥançer-i âzârı tîz	Gazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Nâ'ilî Nâ'ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 420.

		rîz olmak	olmak			Mefâ'îlün	
20b	Şabri	Seni görsem muḳarrerdür vücūdum bî- nişân olmak Ne ḥâcet yâ benüm çün tîr-i ḡamzeñ der-kemân olmak	Vücūdın gird-i bād-ı 'aşḳa aldırılmışken ey Şabri 'Acebdür Ḳays-ı şeydānuñ başında āşiyân olmak	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Şabri Sabri-i Şakir Dîvânı: s. 155-56.
20b	Şehri	Bir sencileyin âyîne-i râz ele girmez Bir bencileyin tûṭî-i i'câz ele girmez	Bir sencileyin âyîne-i ḥüsne münâsib Bir Şehri gibi rind-i nâzar-bâz ele girmez	Gazel/5		Meḥ'ülü Mefâ'îlū Mefâ'îlū Fa'ülün	Başlık: Şehri Şehri Dîvânı, s. 87.
21a	Cevri	Bir sencileyin mest-i mey-i nâz ele girmez Bir bencileyin 'āşık-ı ser-bâz ele girmez	Bir sencileyin yok dil-i Cevri ile hem- dem Bir bencileyin maḥrem ü dem-sâz ele girmez	Gazel/5		Meḥ'ülü Mefâ'îlū Mefâ'îlū Fe'ülün	Başlık: Cevri Cevri Dîvânı, s. 218.
21a	Şabri	Bir sencileyin şūḥ-ı perî-nâz ele girmez Bir bencileyin 'āşık-ı dem-sâz ele girmez	Bir sencileyin şāha da Şabri gibi meddāḥ Bir bencileyin sözde siḥir-sâz ele girmez	Gazel/5		Meḥ'ülü Mefâ'îlū Mefâ'îlū Fe'ülün	Başlık: Şabri Bu gazel, Şabri Dîvânı'nda yer almamaktadır.
21a	Mezâkî	Dil-ber zer-i destâr u gül-i ser-beri n'eyler Ol ḥüsn-i Ḥudâ-dâd meger zîveri n'eyler	Bezî-i güher itse ne 'aceb böyle Mezâkî Gencür-ı ṭabî'at bu kadar gevheri n'eyler	Gazel/7		Meḥ'ülü Mefâ'îlū Mefâ'îlū Fe'ülün	Başlık: Mezâkî Mezâkî Dîvânı, s. 177.
21b	Tâhir	Ḥüsnüñ dile ḳaşd itmede zîb-i ferî n'eyler Mestâne yiter ḡamzelerün ḥançeri n'eyler	Tâhir gibi âzâde-dil-i minnet-i devrân Ḳayd-ı kemer-i 'izzeti tâc-ı seri n'eyler	Gazel/7		Meḥ'ülü Mefâ'îlū Mefâ'îlū Fe'ülün	Başlık: Tâhir
22a	Riyâzî	Cihânı ḥün-ı eşküm tıtdı dil 'ummân-ı âteşdür Buña yâḳûtdan zevraḳ gerek tûḫân-ı âteşdür	Semender-meşrebân-ı şûr-ı 'aşḳa feyz-i rûḥ eyler Riyâzî sāḡar-ı mey çeşme-i ḥayvân-ı âteşdür	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 295.
22a	Ṭarzi	Cilvesin ol naḥl-i nâz u mest-i şûr- engiz ider Bir ḥirâmı 'âleme âşûb rüstâ-ḥîz ider	Zâhîde zıkr itse Ṭarzi neşve-i cām-ı lebin Bâyezid olsa şikest-kâse-i perḥîz ider	Gazel/6		Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Ṭarzi

22a	Ṭıflî	Çeşmüñ ol dem kim ḥadeng-i ḡamzeñi ser-tiz ider Her nigāh-ı nīm-nāzuñ □ kār-ı rüstā- ḥız ider	Oldı bir şūḥuñ esir-i ‘aşkı dil kim Ṭıflıyā Ḥançer-i Behrām-ı bīm-i çeşmi cevher- rız □ ider	Gazel/5	<i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dīvānı, s. 193.
22b	Neşâtî	Gider mi ‘aşıkuñ ḡam ḥâtır-ı miḥnet ḡarıninden Ḥuşûşā cevır mu‘tād ola yār-ı nāzenininden	Şafā-yı dehri gördük seyr-i bāḡ itdük Neşâtıveş Dil-i pür-dāḡ-ı lāleyle gülün çin-i cebıninden	Gazel/5	<i>Mefā’ilün</i> <i>Mefā’ilün</i> <i>Mefā’ilün</i> <i>Mefā’ilün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dīvānı, s. 182.
22b	Şabri	Dil eylerdi şikāyet zülf-i yār-ı nāzenininden Ḥalāş itse serin bend-i kemend-i çin- çininden	Niyāza idemez cür’et çemende ḡāḥ ölür Şabri Hezār-ı nā-tüvān-ı şāḥ-ı gülün çin- çininden	Gazel/5	<i>Mefā’ilün</i> <i>Mefā’ilün</i> <i>Mefā’ilün</i> <i>Mefā’ilün</i>	Başlık: Şabri Şabri-i Şakir Dīvānı: s. 167-68.
23a	Ruḥî	Aḡlasam ben yaraşur kim baña bülbül didiler Sen gül ey ḡonçe-i ra‘nā ki saña gül didiler	Raḥmı olur mı didüm ‘aşıka ma‘şūklarun Nedür ey Rūḥî-i şeydā bu tecāḥül didiler	Gazel/6	<i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Ruḥî
23a	Riyāzî	Ol ḥāllerle çāḥ-ı zeḡān kân-ı fitnedür Ḥaṭṭ-ı ‘izārı āfet-i devrān-ı fitnedür	Āşub şaldı ‘āleme nazmum Riyāziyā Bir nev-zuhūr-ı ‘ālem-i ‘irfān-ı fitnedür	Gazel/5	<i>Mef’ülü</i> <i>Fā’ilātü</i> <i>Mefā’ilü</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Riyāzî Riyāzî Dīvānı, s. 341. Bu gazel, Dīvān’da yedi beyittir.
23a	Şabri	Ḡamzeñki nüktedān-ı debistān fitnedür Andan bütān mihr-ı sebaḡ-ḥān fitnedür	Ceyb-i dili keser şakın ol ḡamzeñ Şabriyā Yaklaşma aña kim ser-i düzdān fitnedür	Gazel/7	<i>Mef’ülü</i> <i>Fā’ilātü</i> <i>Mefā’ilü</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Şabri Şabri-i Şakir Dīvānı: s. 133.
23b	Ṭıflî	Ḡamzeñ egerçi ṭıfl-ı debistān-ı fitnedür Ammā ki meşḡ-i ‘işvesi destān-ı fitnedür	Ṭıflî benüm o şā‘ir ü sâḥir ki her sözü Meşşāta-i ‘arūs-ı şebistān-ı fitnedür	Gazel/7	<i>Mef’ülü</i> <i>Fā’ilātü</i> <i>Mefā’ilü</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dīvānı, s. 199. Bu gazel, Dīvān’da beş beyittir.
23b	Neşâtî	İtmiş tūalum sūz-ı dile ḥāme taḡammül İtmek gereke ḥavşala-i nāma taḡammül	İnşāf hele ancak olur sende Neşâtî Bu za‘ file bār-ı ḡam-ı eyyāma taḡammül	Gazel/5	<i>Mef’ülü</i> <i>Mefā’ilü</i> <i>Mefā’ilü</i> <i>Fe’ülün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dīvānı, s. 175-76. Bu gazel, Dīvān’da yedi beyittir.
24a	Nā’ilî	Yok ‘ışḡ-ı dil-ārāmda Behrāma taḡammül	Taḡḡıḡ bu kim Nā’iliyā eylemez olduḡ Evzā’-ı şütür-gürbe-i eyyāma taḡammül	Gazel/5	<i>Mef’ülü</i> <i>Mefā’ilü</i>	Başlık: Nā’ilî

		Görse seni eyler mi dil-ārāma taḥammül				<i>Mefā'ülü</i> <i>Fe'ülün</i>	Nā'ili-i Kadīm Dīvānı, s. 448.
24a	Naẓmî	‘Ayb olmaz o şühitmese ikdāma taḥammül Hâsıl bu ki kâbil degül ārāma taḥammül	Bezm-i mey ola yâr ola gül-zârda Naẓmî ‘İşmet idemez ḥaḳ bu ki ārāma taḥammül	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Mefā'ülü</i> <i>Mefā'ülü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Naẓmî Şeyh Mehmet Nazmî Dīvānı, s. 732. Bu gazel, Dīvān'da altı beyittir.
24b	Ṭāhir	İtdüm o kadar miḥnet-i eyyāma taḥammül Kim bār gelür sāgar-ı gül-fāma taḥammül	Şun cām-ı lebûn Ṭāhir-i dil-teşneye k'ola Nûş-ı meye rindân-ı mey-âşāma taḥammül	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Mefā'ülü</i> <i>Mefā'ülü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Ṭāhir
24b	Cevrî	Kâküli dilleri hem ḥâk ile yek-sân eyler Hem yine bād-ı hevâsında Süleymân eyler	Ṭab'-ı Cevrî ki ola râz-güşâ-yı ma'nî Zevḳ-i esrâr-ı süḥan dilleri şādân eyler	Gazel/7		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dīvānı, s. 205-06.
25a	Riyâzî	Gerdiş-i cām-ı şafâ dilleri şādân eyler Ḳadri cevri ü sitem-i gerdiş-i devrân eyler	Ey Riyâzî göricek ḥüsn-i libâs-ı süḥanum Ser-i teslîmi 'adû kūy-ı girîbân eyler	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dīvānı, s. 302.
25a	Feyzî	Çarḥkim ḥüsnüni reşk-i meh-i Ken'ân eyler Seni bu cilve ḥased-kerde-i iḥvân eyler	Luṭfına tâb u taḥammül mi olur ey Feyzî Ol perî her kime kim ḳahr ider iḥsân eyler	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Feyzî Bu gazel, Topkapılı Feyzî ve Feyzî Kefevi Dīvānı'nda bulunmamaktadır.
25a	Maḥvî	Nigeh-i luṭfî dile 'ışkî nigehbân eyler Heves-i zülfi demi 'aşḳî perîşân eyler	Anı âgûş-ı ḥayâlünde görüp ey Maḥvî Dil-i Cibrîlî ḳazâ düşmenî-i cân eyler	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Maḥvî
25b	Neşâtî	Görüp sûz-ı derûnum ol kadar şerm ü hicâb eyler Ki dâ'im rûyına ḥâkisterin âteş niḳâb eyler	Ne lâzım gamzeler çekmek Neşâtî tiğ-i ser-tîzin Gönül ḥod naḳd-i îşârına durmaz şitâb eyler	Gazel/5		<i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dīvānı, s. 151.
25b	Şabrî	Seni gördükçe her gül ol kadar şerm ü hicâb eyler	Ben ol maḥsûd-ı çeşm-i bûlbûlân-ı 'aşḳam ey Şabrî	Gazel/5		<i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i>	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dīvānı, s. 143-44.

		Ki perr-i bülbül-i ruhsârına bulsa niķâb eyler	Ki meftûn olduğum gül baña tevcih-i hîķâb eyler			<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	
26a	Sırrî	Dilâ ye's ülfet ü ğam-kârı ümmîd-ihtilâṭ itmem O miḥnet-âşinâyı maḥrem-i bezm-i neşât itmem	Beni gel mübtelâ-yı ḥüsn-i ümmîd eyleme Sırrî Dilâ ye's ülfet ü ğam-kârı ümmîd-ihtilâṭ itmem	Gazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Sırrî Bu gazel, Sırrî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
26a	Nazmî	Dil-i vahşet esîr-i kayd-ı bend-i ihtilâṭ itmem O miḥnet-âşinâyı maḥrem-i bezm-i neşât itmem	Ḥuzûr-ı kalb-i künc-i ğamda taḥşîl eyledüm Nazmî Mişâl-i tıfl-ı nâ-dân ârzü-yı inbisât itmem	Gazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Nazmî Şeyh Mehmet Nazmî Dîvânı, s. 738-39.
26a	Ṭâhir	Dil-i ğam-ḥârumı hem-şoḥbet-i bezm-i neşât itmem O hicr-i yâr ile ḥoş-ḥâli vuşlat ihtilâṭ itmem	Neşât-ı bî-neşât bâde-i ğam ile ḥoşam Ṭâhir Dil-i ğam-ḥârı mest-i bâde câm-ı neşât itmem	Gazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Ṭâhir
26b	Şabri	Zevraķ-ı şahbâda şanmañ kim şikest oldı ḥabâb Rûzigâra yelkenin aldurdı keştî-i şarâb	Sâķiyâ maḥmûrluķ yazmaķ diler Şabri getür Şol devâtı kim midâd-ı sürḥidür la'l-i müzâb	Gazel/6		Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Şabri Şabri-i Şakir Dîvânı: s. 126-27.
26b	Âlî	Göz ucuyla 'âşıkā geh luṭf ider gâhî 'itâb Bir 'aceb şüh-ı cihândur ol şeh-i 'âlî-cenâb	Bir dem 'Âlî olur mı ol leb-i ḥandâniyla Şubḥ-dem gülzârda nûş eylesek câm-ı şarâb	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: 'Âlî Edirneli Âlî Dîvânı, s. 115.
27a	Ṭıflî	Rûyuña karşı yüzün döndürse n'ola âfitâb Nâliş-i ḥurşîd-i ruhsârûndan itmişdür ḥicâb	Olma Ṭıflî luṭf ile yârûñ 'itâbından emîn Her kelâm nûkte-âmizinde vardır bir 'itâb	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ṭıflî Bu gazel, Ṭıflî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
27a	Cevrî	Gözümde âb degül cüy-bâr-ı ḥasretdür Tenümde şerḥa degül reh-güzâr-ı ḥasretdür	'Aceb mi dâmen-i dil çâk çâk ise Cevrî Biten bu bâğda hem-vâre ḥâr-ı ḥasretdür	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 193.
27a-27b	Neşâtî	Ġam-ı firâķ ile dil bî-dimâğ-ı ḥasretdür Belâ-yı hecr ile cân dâğ dâğ-ı ḥasretdür	'Aceb mi çıķmasa âhı Neşâtî-i zârûñ Tamâm miḥnet ile bî-dimâğ-ı ḥasretdür	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 152.

28a	Şehrî	Ümîdi ehl-i derdün gül-bün-i gülzâr-ı hasretdür Reh-âverd-i bahârı deste deste hâr-ı hasretdür	Muḥaṣṣal bir gülistân oldu gül gül dâğ ile sînem O gülzâr içre Şehrî ‘andelîb-i zâr-ı hasretdür	Gazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 82.
28a	Riyâzî	Diyen murâdumı yâre nigâh-ı hayretdür Nice nigâh ki hem-râh-ı âh-ı hayretdür	Nigâh-ı hasreti kim rağbet-i nezâre iden Riyâzî ḥükm-i hümayûn-ı şâh-ı hayretdür	Gazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 315. Bu gazel, Dîvân’da altı beyittir.
28a	Nâ’ilî	Emvâc-geh-i ḥûn-ı eager kim dilümüzdür Gir-dâb-ı belâ dâm-ı reh-i sâḥilümüzdür	Biz Nâ’iliyâ Ka‘be-i ‘irfân-ı şafâyuz Ervâḥ-ı suḥensecede-ber-i maḥfilümüzdür	Gazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Nâ’ilî Nâ’ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 316-17.
28b	Cevrî	‘Işk-ı ezeli mâye-i âb u gülümüzdür Şevk-i ebedî cevher-i cân u dilümüzdür	Cevrî bizüz ol bî-ḥaber-i sırr-ı dü‘âlem Âgâh-ı ḥaḳîḳat bizüm eñ gâfilümüzdür	Gazel/7		<i>Mef‘ülü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 198-99.
28b	Neşâtî	Mest-i nâz oldukça çeşmün âfet-i bî- bâk olur Dest-i gâmzeyle girîbân-ı vera‘şad çâk olur	Dâmen-i zülfe sunar bir gün Neşâtî pençesin Şâneveş bir dîl ki tîğ-i ‘ışk ile şad çâk olur	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 144.
29a	Riyâzî	Cism-i zerd ile o kim gül-zâr-ı ‘aşka tâk olur Biñ gâzâl-i mihr aña pür-ser-beste-i fitrâk olur	Ey Riyâzî olmayınca sürme-keş tevfiḳ-i feyz Çeşm-i idrâke şu ‘â‘ı meyl-i âteş-nâk olur	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 319. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
29a	Ḥâletî	Dil vuşlatuñ ümîd idinüp derd-nâk olur Bir ḥastedür ki şîḫḥat umarken helâk olur	Ṭûtî-i ṭab‘-ı Ḥâletî-i zâra meyl ider Şol kimsenün ki âyîne-i ḳalbi pâk olur	Gazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Ḥâletî Azmizâde Ḥâletî Dîvânı, s. 337-38. 1. beyit ve 5. beyitin ikinci mısrası Dîvân’da yer almaktadır.
29a	Fehîm	Diller ki zîkr-i lâ‘lün ile pür-ḥurûş olur Tesbîḥden gürûh-ı melâ’ikḥamûş olur	İtsem Fehîm la‘l-i ‘arâk-nâkini ḥayâl Dürr-i kelâmızîver-i gûş-ı sürûş olur	Gazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Kadîm Dîvânı, s. 422-23.
29b	Cevrî	Gâhî ki nâzdan leb-i dil-berḥamûş olur	Cevrî olursa hem-ḳadeḥ-i çeşm-i yâr-ı dil	Gazel/6		<i>Mef‘ülü</i>	Başlık: Cevrî

		Dil güft ü gūy-ı ğamzesine çeşm ü gūş olur	‘İşka sebū-yı bezm-i heves zīb-i dūş olur			<i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Cevrī Dīvānı, s. 203. Bu gazel, Dīvān’da yedi beyittir.
29b	‘Ālī	Nūş itmeseydi bir iki sāgar şarāb-ı nāz Olmazdı böyle ğamzesi mest-i ħarāb-ı nāz	‘Ālīye ğamze itmedi anı kim eyledi Geh şīve-i tegāfūl ü gāhī ‘itāb-ı nāz	Gazel/5		<i>Mef‘ülū</i> <i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: ‘Ālī Edirneli Ālī Dīvānı, s. 134.
30a	Şabrī	Ġamze-i kāfiri cādū-yı füsūn pīşe-i nāz Çeşm-i merdūm-figeni sihr ile āşūfte-i nāz	Bend ider istese bāl-i melegi ey Şabrī Tār-ı zūlfıyle o cādū-yı füsūn pīşe-i nāz	Gazel/5		<i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	Başlık: Şabrī Şabrī-i Şākir Dīvānı, s. 145-46.
30a	Vecihī	İtse geşt-i çemen ol tāze gül-i gülşen-i nāz Ġonçe-i bāga olur āteş-i ħaclet-zen-i nāz	Evvelin şayd-ı Vecihī-veş olurdu Cibrīl Çeşm-I āfet-şikenin itse kemend-efgen-i nāz	Gazel/5		<i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	Başlık: Vecihī Vecihī Dīvānı, s. 137.
30b	Cevrī	Çeşmūn ki olmuş aña müsellemler nigāh-ı nāz Eyler cihām küşte-i āşūb-gāh-ı nāz	Biñ fitne eyledi dil-i Cevrīde ihtifā Ol dem ki ğamzeñ oldu kemīn-i sipāh-ı nāz	Gazel/5		<i>Mef‘ülū</i> <i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Cevrī Cevrī Dīvānı, s. 221.
30b	Riyāzī	Olmaya çeşm-i mesti gibi mey-perest-i nāz Biñ ħum şikeste itdi daḥı nīm-mest-i nāz	Dil vaşla naḳd-i cān ileṭālib Riyāziyā Bilmez ne söyledüğünü ammā o mest-i nāz	Gazel/6		<i>Mef‘ülū</i> <i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Riyāzī Riyāzī Dīvānı, s. 380-81. Bu gazel, Dīvān’da yedi beyittir.
30b	Nā’ilī	Qopsa yirinden ol qad ūkāmet ğulūv qopar Bir fitnedür kıyāmet ile rū-be-rūqopar	Ey Nā’ilī nihāl-i siyeh bağ-ı baḥtdan Ne ğonçe-i emel ne gül-i ārzūqopar	Gazel/5		<i>Mef‘ülū</i> <i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Nā’ilī Nā’ilī Kādīm Dīvānı, s. 330.
31a	Nāmī	Her berq-i āh kim dil-i ‘uşşāqdan qopar ‘Aks-i ğazābdur ebrū-yı burāqdan qopar	Bir ‘ālem ile tāmı perīşān gördi gehī Şīrāze-i ‘Ālī ben evrāqdan qopar?	Gazel/7		<i>Mef‘ülū</i> <i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: ‘Ālī Bu gazel, Edirneli ‘Ālī Dīvānı’nda yer almamaktadır.
31a	Neşāṭī	Gönül ‘arz itse ḥālin sen şeh-i ḥūbāne olmaz mı Düşüp geh pāyuña geh ğūşe-i dāmāne	Bulup tenhā seni bir gün Neşāṭī reh-ğüzāruñda Biraz aḥvālını ‘arz itse küstaḥāne olmaz	Gazel/5		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i>	Başlık: Neşāṭī Neşāṭī Dīvānı, s. 210.

		olmaz mı	mı			<i>Mefā'îlün</i>	
31b	Nüzhet	Füsün çeşmünde ârām eylese mestâne olmaz mı Şabâ ol tırrada mihmân ola dīvâne olmaz mı	Olanlar Nüzhetîves neş'edâr-ı bâde-i aşkuñ Şabâh-ı haşre dek cârû-keş-i mey-hâne olmaz mı	Gazel/6		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Nüzhet
31b	Nihālî	Cem kimün ile buldı hâlel şân-ı hârebât Gıtdükçe bozulmağdadur erkân-ı hârebât	Bir muğ-beçe pâmâli olup öldi Nihālî	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Mefā'îlû</i> <i>Mefā'îlû</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Nihālî Bu gazelin son mısrası, varak kopukluğundan dolayı eksiktir.
32a	-	-	Ki rûzigârda beniddi' â nedür bilmem	Mısra		<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: - Bu gazelin mısraları, varak kopukluğundan dolayı eksiktir.
32a	Vecdî	Nigâh-ı mest mi tîr-i kazâ mıdur bilmem Bürehne hançer-iķaşduñ baña mıdur bilmem	Dem-i Mesîh o lebün hândesi□ midür Vecdî Senün sözündeki hüsni edâ mıdur bilmem	Gazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Vecdî Vecdî Dīvânı, s. 120.
32a	Nedîm	Neden âzürde oldı nâzenînum bî-sebeb bilmem Beni öldürmege lâzım mı tâ böyle ğazab bilmem	Siyeħ-mest-i cünün-ı aşk-ı rûsvâyî Nedîmem ben Eger küstâhsam ma'zûr tut resm-i edeb bilmem	Gazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nedîm Bu gazel, Nedîm Dīvânı'nda yer almamaktadır.
32a	Rüşdî	Ruħuñ mı mihr-i münevver midür nedür bilmem Lebün mi zerre-i kemter midür nedür bilmem	Görince 'aqlı gider 'ârızuñda Rüşdîñüñ Haťuñ mı dârüyü hüşber midür nedür bilmem	Gazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Rüşdî
32a	'Abdu'r-raħmân	-	-	Müfred		-	Başlık: 'Abdu'r-raħmân
32a	Necîb	-	-	Müfred		-	Başlık: Necîb
32a	Maħmûd	-	-	Müfred		-	Başlık: Maħmûd
32b	Fehîm	Ne âteşden ten-i mecrûhı lâġâr dâġ dâġ olmuş Ki maġzâ şüfte-dil germ-i cünün-ser dâġ dâġ olmuş	Fehîm âteş-perest-i hüsni dil-dâr olduġuñ cürmin Yazarken kâtib-i a'mâl defter dâġ dâġ olmuş	Gazel/5		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadim Dīvânı, s. 490.

32b	Riyāzī	Virüp rûze harâret la‘l-i dil-ber çāk çāk olmuş Ziyâde lezzetinden mîve-i ter çāk çāk olmuş	Riyâzînüñ hele şî‘rinde de sûz-ı maḥabbet var Redîf-i şî‘ri kendi gibi yek-ser çāk çāk olmuş	Gazel/5		<i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i>	Başlık: Riyâzî Bu gazel, Riyâzî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.
33a	Şabri	Gözin nergisler açmış bir kıyâmet nev-bahâr olmuş Nice Cem ḥâkden cāmı ile gūyââşikâr olmuş	Hezârân reşk-i Şabri nergise devr-i Cem-i gülde Pür itmiş sāğarın maḥsūd-ı çeşm-i rûzigâr olmuş	Gazel/6		<i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i>	Başlık: Şabri Şabri-i Şakir Dîvânı, s. 151. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
33a	Riyâzî	‘Âşîkuñ gönlinde ol kim ‘aşq-ı cānân gizlemiş Kaṭre-i nâçizde deryâ-yı ‘ummân gizlemiş	Ey Riyâzî tiğ-i ṭab‘uñdan tılısm itmiş aña Genc-i sîneñ içre ol kim genc-i ‘irfân gizlemiş	Gazel/5		Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilün	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 413. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
33a	Ġâzî	O şūḥuñ kim bahâr-ı ruḥları gülzâra ân virmiş Nesim-i zülfi ser-cümle cihâna tâze cân virmiş	Mukārîn olalı vaşf-ı ḥayât-efzâña ey Ġâzî O şūḥ-ı ‘âlem-ârâ cümle-i ḥübâna şân virmiş	Gazel/5		Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün	Başlık: Ġâzî
33b	Ṭıflî	Ḥaṭṭ-ı la‘l-i dil-beri perdâht itmiş ser-tıraş Şanki ḥakkâk-ı melâḥat kıldı bir gevher tıraş	Gevher-i pâkîze-i ma‘nâ-yı Ṭıflî ehl-i dil Ḥâme-i ṭab‘-ı güher-sencümünden eylerler tıraş	Gazel/5		<i>Fā‘ilâtün</i> <i>Fā‘ilâtün</i> <i>Fā‘ilâtün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 258.
33b	Rüşdî	Ḥübân-ı ‘aşr mâ‘il-i ağıyâr-ı dūn imiş Her kadr-i nâ-şinâsa maḥabbet cünün imiş	Rüşdî kim olsa menzil-i maḥsūd ‘aceb midür Na‘l-i sitiz-i esb-i felek vâjgūn imiş	Gazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fā‘ilâtü</i> <i>Mefā‘îlū</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Rüşdî
34a	Ḳabûlî	Gönül âdâb-ı bezm-i ‘işret-i Fağfûrdan görmüş Mey-i nâbuñ şafâsın sāğar-ı billûrdan görmüş	Ḳabûlî bir Ḥişârî yâr için top eylemiş başın Meger mâh-cemâlin mâ-verâ-yı sûrdan görmüş	Gazel/5		Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün	Başlık: Ḳabûlî Ḳabûlî Dîvânı, s. 615-16. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
34a	Ṭab‘î	Leṭâfetden ‘araḳ kim ol ruḥ-ı pür-tâb göstermiş Ḥalîl-âsâ ‘acebdür âteş içre âb göstermiş	Şafâ itmiş kilâb-ı küy-ı dil-berle olup yârân Bugün ‘âlemde Ṭab‘î sîret-i aşḥâb göstermiş	Gazel/5		Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün	Başlık: Ṭab‘î
34a	Naẓmî	‘Aks-i rûy-ı yâr ile rûy-ı zemîn gül-puş olur	Âfitâb-ı ‘aşq Naẓmî itse bir dilde tülû Zulmet-i şeb aña nûr-ı şubḥ nûş-â-nûş	Gazel/5		<i>Fā‘ilâtün</i> <i>Fā‘ilâtün</i>	Başlık: Naẓmî

		Cüş-iḥûn lâle vü gül den çemendür hoş olur	olur			<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Şeyh Mehmet Nazmî Dîvânı, s. 668-9. Bu gazel, Dîvân'da altı beyittir.
34b	Ṭâhir	Her ne dem kim tâb-ı meyden ruḥların gül-püş olur 'Aql-ı evvel olsa 'uşşâkuñ eger bî-hüş olur	Şâfdur Ṭâhir o deñlü cevher-i mir'ât-ı dil Ṭûṭî-i şîrîn-edâ görse eger ḥâmûş olur	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ṭâhir
34b	Fehîm	Ḥâkem ammâ mihr-i rûy-ı dil-bere âyineyem Ben ḥarâba cevher ü âyineye gencineyem	Dün gice dîdâr-ı yâra bir nigâh itdüm Fehîm Tâ kıyâmet mest-i câm-ı ḥayret-i düşünem	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Fehîm Nâ-Murâd Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 615-16.
34b	Ġazel-i [Pendî]	Çeşm-i mesti her ne dem îma-yı bîmâr-ḥîz olur Tîre-i tîğ-i nigâhı ol kadar ser-tîz olur	Pendiyâ ümmîd-vârum ḥâk-i pâ-yi yâre kim Bu Ġazel şâyed sezâ-yı 'arz-ı dest-âvîz olur	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ġazel-i [Pendî]
35a	Şehrî	Dil-şîfat yâd-ı ruḥuñla ser-be-ser âyineyem Şevk-i dâğuñla sipihrâsâ ser-â-pâ sîneyem	N'ola meşķ-i bî-vefâyı itse ṭab'umdan bûtân Şehrî-i hercâyî-ṭab'a hem-dem-i dîrineyem	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 111.
35a	Neşâtî	Çeşm-i ser-mestüñ ki farṭ-ı nâzdan bîmâr olur Ḥân mân-süz-ı dil-i Cibrîl pür-mekkâr olur	Şîve-i i'câza kim endîşe âgâz eylese Ṭab'ı pür-zûr-ı Neşâtî böyle sihr-âşâr olur	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 143. Bu gazel, Dîvân'da altı beyittir.
35a	Cevrî	Çeşm-i maḥmûrî ne dem kim ḥâbdan bî-dâr olur Fitne-i mestâne ḥavf-ı ġamzeden hüş-yâr olur	Cevher-i cândur dise ṭarf-ı lebinde ḥâline Rûḥ-ı Qudsî Cevriye bu sözde cânib-dâr olur	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 203.
35a	Ümîdî	Ḥâk-i râh olmuş yatar bir dil-şiken âyineyem Baķışuñ ammâ şu gibi alçaķda sîneyem?	Ben dilistâna maḥabbetde Ümîdî-veş bugün Ḥâce-i 'aşķ-ı ġamam âzâdî-i âzineyem	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ümîdî Bu gazel, Ümîdî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.
35b	Fehîm	Ehl-i 'aşķı çekdi bâġa ârzû-yı nev-bahâr	Lâle-âsâdâġ-ber-dâġ oldu cism ü dil Fehîm	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i>	Başlık: Fehîm-i Nâ-murâd Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 368.

		Oldı zencîr-i cünûn gūyâ ki cûy-inev- bahâr	Geldi nev-rûz-ı cünûn oldı gulû-yinev- bahâr			<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	
35b	Ṭâhir	Ehl-i dil itse 'aceb mi ârzû-yı nev- bahâr Vâḳ'ı-ı derd ü elemdür 'azm-i sūy-ı nev-bahâr	Sâgar-ı 'işret be-kef âlâm-ı ḥâṭır ber- ṭaraf Geldi ey Ṭâhir meşâm-ı câna bûy-ı nev- bahâr	Gazel/5		<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Ṭâhir
36a	Şehrî	Esdi yine nesîm-i seḥer nev-bahârdur İtdi cihâmî tâze vü ter nev-bahârdur	Luṭf eyle Şehrî bir müte'eşşir nevâ ile Ḳıl 'andelîb-i zâra ḥaber nev-bahârdur	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḥâ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 77.
36a	Maḥvî	Ey dil göründi kâr u ker nev-bahârdur Şevḳ-i dilünden eyle ḥâzer nev- bahârdur	Maḥvî süvâr-ı maḥmil-i âh ol ki yâri gör Bâd-ı seḥerde ḥoş ḥoş eser nev-bahârdur	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḥâ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Maḥvî
36a	Vecîhî	La'lin piyâle ile gül olup cem'-i bahâr Şâhâne yine eylemede 'âlem-i bahâr	Açılmanuñ Vecîhî bu demler zamânıdur Geldi meşâma bûy-ı gül-i ḥurrem-i bahâr	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḥâ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 105.
36b	Riyâzî	Feyz-i nev-rûzî irişdi virdi ḥâr u ḥâra gül Ṭaḳdı serde neşve-i mey gûşe-i destâra gül	Ey Riyâzî gönçe bir mecmû'a cem' itmiş yine İdeli rağbet zebân-ı tâzede eş'âra gül	Gazel/6		<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 451-2.
36b	Ṭıflî	Böyle zînet-baḥş olmazdı ser-i destâra gül Dest-i Ḥızır ile dikilseydi eger gül-zâra gül	Feyz-i nev-rûz ile târ-ı 'ankebûtî seyr iden Şandılar Ṭıflî örölmüş gûşe-i gülzâra gül	Gazel/7		<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 285.
37a	Nedîmî	Vaşf-ı ruḥuñcemende meger itdi gûş gül Mânend-i tâze dâğ-ı ciger şu'le nûş gül	Ruḥsâr-ı yâre beñzer 'aceb mi Nedîmiyâ Bûlbûl-veş eyledi seni âşüfte hûş gül	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḥâ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Nedîmî Bu gazel, Nedîm Dîvânı'nda bulunmamaktadır.
37a	Fehîm	Dâğlar pes bu ser-i şîfte-ḥâl üstine gül Cevrdür bûlbûle kim ḳona sifâl üstine gül	Yazmadı böyle daḥı Mânî-i endîşe Fehîm Levḥ-i dîbâçe-i dîvân-ı ḥayâl üstine gül	Gazel/5		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Fehîm-i Nâ-murâd Fehîm-i Ḳadîm Dîvânı, s. 105.

37b	Ṭıflî	Vireli bağda revnağ gül-iâl üstine gül Şeh-levendüm tâkmur kırmızı şâl üstine gül	Şi' r-i üstâdda ki gülleri seyr it Ṭıflî Dökdi evrâkı bir âb-ı zülâl üstine gül	Gazel/6	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 284. Bu gazel, Dîvân'da beş beyittir.
37b	Şehrî	Ṭarḥ-ı bezm itdi ser-i şâḥ-ı nihâl üstine gül Geldi ḥurşid-şifat burc-ı kemâl üstine gül	Şi' r-i üstâd-şifat gül gül açıldı ṭab' um Şehrî nâ-lâyık iken şâḥ-ı melâl üstine gül	Gazel/6	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 105.
38a	Riyâzî	Añmaz mı olduğunu ḥazân der-kemîn-i gül Gitmez mi dâḥı bülbüle çin-i cebîn-i gül	Bülbül Riyâziyâ ötsün bâr-ı şevki ile? Ancağ ' aceb zemâneye düşdi zemîn-i gül	Gazel/5	<i>Meḥ' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Meḥâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 450-1.
38a	Cevrî	Gül-zâr-ı dehre virdi yine âb u tâb gül Olsa ' aceb mi dâḡ-ı dil-i âfitâb gül	Cevrî ḡalurdı tâb uṭarâvetle ḡaşre dek Ḥün-âb-ı dilden olsa eger feyz-yâb gül	Gazel/6	<i>Meḥ' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Meḥâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 239. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
38a	Günâhî	Virdüince bu riyâz-ı nüh-zeberced ṭâḡ-ı gül Gül müdâm ey ḡonce-i sâḡi-i sîmîn- sâḡgül	Ey Günâhî vaşfını taḡrîre al Ḥaydaruñ Ḳanlı yaşıyla zer-endüd itdi al evrâḡ gül	Gazel/8	Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Günâhî
38b	Riyâzî	Bilmeyen ' aşḡ-ı dilin naḡme-i nâyı ne bilür Ne edâ itdügin ol naḡş u nevâyı ne bilür	Ey Riyâzî söze derd-i dil olur ḡalet-baḡş Bilmeyen ' aşḡ dilin ḡüsn-i edâyı ne bilür	Gazel/5	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 360. Bu gazel, Dîvân'da sekiz beyittir.
38b	Şabrî	Zülfî fen-i nîgeh-i ' işve-nümâyı ne bilür Kâr-ı siḡri bilür ol resm vefâyı ne bilür	Bâde-i nâz ile mestânedür ol şüḡ-ı cihân Keder-i Şabrî-i şürîde nevâyı ne bilür	Gazel/5	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Şabrî Efendi Şabrî-i Şakir Dîvânı, s. 135.
39a	Rezmî	Ḥatt-ı ser-sebzeñüñ üstinde ider yer zülfüñ Çemen üstinde biten sünbüle beñzer zülfüñ	Ne [ki] mümkün gire Rezmî-i gedânuñ eline Genc-i ḡüsnüñ senüñ ejder gibi bekler zülfüñ	Gazel/5	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Rezmî
39a	Vecîhî	Şaḡınuḡ âh-ı dilümden rûḡuñ örter zülfüñ	Ḳays'a hem silsile itdiyse Vecîhiyi n'ola Bulsa Leylâyı daḡı beste-dil eyler zülfüñ	Gazel/5	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i>	Başlık: Vecîhî

		‘Ârız-ı meh-veşîñüñ üstine dutar zülfüñ				<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Vecîhî Dîvânı, s. 162-3.
39b	Fehîm	Hevâ degül bize dâ‘im mümâs âteşdür Hevâ-yı ‘âlem-i dûzağ esâs âteşdür	Fehîm tâbiş-i hı‘âhişle olmazam ser-germ Ki âb-ı rûy-ı dile iltimâs âteşdür	Gazel/6		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 450. Bu gazel, Dîvân‘da yedi beyittir.
39b	Ṭıflî	‘Alevler kim çıkar dilden gül-i hândân âteşdür Duḥân-ı târ âhum gülbün-i bustân âteşdür	Metâ‘ı cümle yâkût-ı müzâb olsa n‘ola Ṭıflî Şarâb-ı tâb ile pür-ḥikmet-i dükkân âteşdür	Gazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Ṭıflî Bu gazel, Ṭıflî Dîvânı‘nda bulunmamaktadır.
40a	Şehrî	Bu tâb-ı şevk ile şanma derûn âteşdür Mişâl-i şu‘le derûn u birûn âteşdür	Hâzer ṭabî‘at-ı Şehrî-i şâf-meşrebden Mişâl-i Kevşer-i ğam âb-gün âteşdür	Gazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 73.
40a	Nüzheti	Helâk-ı ‘aşka ümid-i hayât âteşdür Esîr-i ğamzeñe fikr-i necât âteşdür	‘Aceb mi itd‘ise ‘uşşâka Nüzheti te‘şîr Bu şî‘r-i şevk eşer-i pür nikât âteşdür	Gazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Nüzheti
40a	Nihâlî	Ḥaḳîkat olmayıcağ dîlde râz âteşdür Hâzer kıl ey dil-i şeydâ mecaz âteşdür	İder kelâmıñ âb-ı hayâta reşk-endâz Nihâlî ṭab‘uñ mu‘ciz-ı râz âteşdür	Gazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Nihâlî
40b	Luṭfî	Hıyâbân-râz-ı ‘aşkuñ berg-i bâr u hâr-ı âteşdür Nesîmi ğam semender bülbüli gülzâr-ı âteşdür	Zebân-ı hâme Luṭfî la‘l-i nâb-ı yârdan söyler N‘ola pür-şûr ise endîşe vü gülzâr-ı âteşdür	Gazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Luṭfî
40b	Şabrî	Naḥl-i nevsün girye-i bî-iḥtiyârundan şaḳın Seyl-i serv-endâz-ı eşk-i bî-ḳarârundan şaḳın	Birgün evc-i fitneden Şabrî iner dil murğına Şâh-bâz-ı zülf-i bâl-efşân-ı yârümden şaḳın	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dîvânı, s. 170.
41a	Rızâyî	Nûr-ı dîdem âhumı alma ğubârundan şaḳın Serv-i nâzum tünd-bâd-ı âh u zârundan şaḳın	Nâzın arturdı Rızâyî yâr râz-ı ‘aşkumı Duymasun te‘şîr-i şî‘r-i âbdârundan şaḳın	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Rızâyî Rızâyî Dîvânı, s. 260. Bu gazel, Dîvân‘da altı beyittir.

41a	Ṭāhir	Tā ki ğamzeñ seyr-i çeşm-i şîr-tāz olmağdadur Dil şehîd-i tîzî-i şemşîr-i tāz olmağdadur	Ârzû-yı rû'yet-i didâr ile Ṭāhir senüñ Her nikât dil-keşüñ ta'bir-i nāz olmağdadur	Gazel/5	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Ṭāhir
41a	Cevrî	Çîn zülfün dillere dām-ı şikār olmağdadur Aña düşmekde hümālar bî-ķarār olmağdadur	Ṭab'-ı Cevrî nuṭķa geldükçe lisān-ı feyz ile Nükte-i rāz-ı me'ālî āşikār olmağdadur	Gazel/5	<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dīvānı, s. 211.
41b	Neşâtî	Meclise sākî-i gül-ķihre ki cām-āver olur Rûḥ-ı Cemden dil-i rindāna peyām- āver olur	Kām-ı dünyāyı Neşâtî gibi nā-ķîz gören Devlet-i 'ışķda mecnûn gibi kām-āver olur	Gazel/5	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dīvānı, s. 142-3.
41b	Nazmî	Yārdan nāme ki 'uşşāķa peyām-āver olur Aña ta'zîm ile Cibrîl kıyām-āver olur	Zen-i dünyādan olan Nazmî gibi rû- gerdān Vuşlat-ı şahîd-i dil-ḥāhla kām-āver olur	Gazel/5	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	Başlık: Nazmî Şeyh Mehmet Nazmî Dīvānı, s. 676-7. Bu gazel, Dīvān'da sekiz beyittir.
42a	Cevrî	Nağme-i nālem melāmet bezmine Nāhîd olur Şu'le-i āhum maḥabbet çarḫına ḥurşîd olur	Dām-gāh-ı ârzûdan kurtulur Cevrî o kim El çeküp ser-rişte-i maķşûddan nevmîd olur	Gazel/5	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Cevrî Cevrî Dīvānı, s. 194.
42a	Şabri	Şām-ı rûza def' olup ol dem ki şubḥ-ı 'ıyd olur Mihri ol şubḥ-ı şafānuñ sāġar-ı Cemşîd olur	Bir nazar eylerse ey Şabri baña pîr-i muġān Dürd-i cāmum ķimyā-yı devlet-i cāvid olur	Gazel/7	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Şabri Şabri-i Şakir Dīvānı, s. 138-9.
42a	'İsmetî	Dimeñüz mest-i mey-i vuşlat olan ğam bilmez O bezm-gāhda dil bir ruḥ-ı ḥurrem bilmez	'Āķile bir elemi derd-i ser itmek düşmez 'İsmetî naķş-ı cebîni nedür âdem bilmez	Gazel/5	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	Başlık: 'İsmetî 'İsmetî Dīvānı, s. 63-4.
42b	Nazmî	Reşķ ol rind-i şafā-meşrebe kim ğam bilmez Aña âdem mi dinür nîk ü bedi dem bilmez	Nazmiyā itme mey-i devlet-i dünyāya heves Biñ ḥumārını gören neşve-i yek-dem bilmez	Gazel/5	<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Nazmî Şeyh Mehmet Nazmî Dīvānı, s. 695. Bu gazel, Dīvān'da altı beyittir.

42b	Nā'ilī	Dil-i zāruñ ki derdin sākin-i Beytü'l- hazen bilmez Ne kanlar dökdüğün ol Yūsuf-ı gül- pīrehen bilmez	Bakup ol hāle şorma Nā'ilī'den nāfenün hālın Bu derd-i hayret-efzâyı ciger-hün olmayan bilmez	Gazel/5		Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün	Başlık: Nā'ilī Nā'ilī Qadīm Dīvānı, s. 396-7. Bu gazel, Dīvān'da altı beyittir.
43a	Şehrī	Derūn-ı dāğ-dāğum qadr-i gül-berg-i semen bilmez Ne çāre bağbān-ı rāğ olan seyr-i çemen bilmez	Dil-i şehri vü Şehrī bu cihān-ı bī-qarārīde Misāfirdür mişāl-i rüz u şeb zevk-i vaṭan bilmez	Gazel/5		Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün	Başlık: Şehrī Şehrī Dīvānı, s. 85.
43a	Rızāyī	Hezār idrāk ider luṭf-ı bahārı yāsemen bilmez Doyar Ya'kūb bŷy-iāşināyı pīrehen bilmez	Rızāyī dahı tıfl-ı nev-hevesdür bülbül-i şeydā Bizümle hem-zebān olmaḡ ne mümkindür süḡan bilmez	Gazel/5		Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün	Başlık: Rızāyī Bu gazel, Rızāyī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.
43a	Vecihī	Ağyāra kerem itmesin ol şūḡ kem eyler Ḥavfum bu vefā ile anı müttehem eyler	Gör ṭālī-i āzürdegī-i vāz' adūdan Yine baña ol şūḡ Vecihī sitem eyler	Gazel/5		Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün	Başlık: Vecihī Vecihī Dīvānı, s. 103.
43b	Ṭıflī	İhsānlarını māye-i zehr-i sitem eyler Ehl-i dile devletlüler andan kerem eyler	Eş'arını evşāf-ı leb-i yār ile Ṭıflī Reşk-āver-i ma'nī-ṭalebān-ı Acem eyler	Gazel/5		Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün	Başlık: Ṭıflī Ṭıflī Ahmet Çelebi Dīvānı, s. 209.
43b	Nedīm	Tiğ-i ġamzeñ ki dile zaḡm-ı ġam-ālūd eyler Ne ider küşte ne ḡod qābil-i bihbūd eyler	Seni bu lehce-i pākīze Nedīmā āḡir Maḡrem-i bezmüne şahid-i maḡşūd eyler?	Gazel/5		Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün	Başlık: Nedīm Bu gazel, Nedīm Dīvānı'nda bulunmamaktadır.
44a	Nādirī	Dil-i sūzānı ol şūḡ-ı kemān-dārum nişān eyler Semenderdür ḡadeng-i āteş içre āşiyān eyler	Ḥaṭın oḡşar eliyle dil-rübā ey Nādirī gŷyā Kalem parmaḡların levḡ-i ruḡında imtiḡān eyler	Gazel/5		Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün	Başlık: Nādirī Ganī-zāde Nādirī Dīvānı, s. 236-7.
44a	Vuşlatī	Telāfī-i vefā-yı çarḡdan ol kim ḡirās eyler Ne memnūn itdüğün ister ne luṭfın iltimās eyler	Giyer 'ıydiyye herkes cāme-i nev līk ğurbetde Felek gör Vuşlatīnün pūşişin köhne libās eyler	Gazel/7		Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün	Başlık: Vuşlatī Bu gazel, Vuşlatī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.
44b	Derūnī	Nedendür ol şanem uşşāḡı gördükçe firār eyler	Du'ā-gŷyūñdur evvelden şenā-ḡānuñ durur şimdi	Gazel/5		Mefā'ilün Mefā'ilün	Başlık: Derūnī

		Niçün her bî-nevânûnî kârî efgân u zâr eyler	Derûnî her ne âgâz eylese anda qarâr eyler			<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	
44b	Cevrî	Leb-i hâmuşî ile çeşm-i sühan-sâzına bak Nükte-i 'işvesine terceme-i nâzına bak	Şî'rine rûh virür feyz-i sühanla Cevrî Eşer-i nâtiqa-i mu'cize-perdâzına bak	Gazel/6		Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 232-3.
45a	Ṭahir	Virür mi neşve derd-âşâm-ı hecre mey bu meclisde Virür mi nağme-i bülbül şafâ-yı ney bu meclisde	Dil-i âvâre-i Ṭahir bu 'işretgâh-ı fânide Siyeh mestî-i ğam şahbâ ola tâ ki bu meclisde	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Ṭahir
45a	Şeffî'î	Virüp'îş ehline bülbül ğmâsın ney bu meclisde Gül-i sır-âba döndi sāgar-ı pür-mey bu meclisde	Şeffî'î bâ-vücûd-ı kılllet-i yârân-ı şâfi-keş Naşibüm derd-i cām-ı mey ola tâ ki bu meclisde	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Şeffî'î
45a	Ârif	Gül-i şadî ider hem-vâre cām-ı mey bu meclisde Olur mı berg-i rîzân-ı hevâ-yı dey bu meclisde	Dönüp gird-âba düşmüş zevrak-ı keştî-i mey' Ârif Dolansın halka-i rindânı pey-der-pey bu meclisde	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Ârif ' Ârif Süleyman Dîvânı, s. 315-6.
45b	Fehîm	Biz ki hâl ü haṭ-ı dil-dârî temâşâ iderüz Dâğ-ı ḥasretle dili maḥz-ı süveydâ iderüz	Şîve-i şahid-i nuṭqın ki Fehîmün yazaruz Ḥüsn-i elfâzımız ma' nî-i şeydâ iderüz	Gazel/6		Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Fehîm Fehîm Dîvânı, s. 478.
45b	Şehrî	Ne Kelîmüz ne temennâ-yı tecellâ iderüz Lîk maḥrûmî-i yârânı temâşâ iderüz	Eylesek zevk-i perîşânî-i zülfün taḫrîr ' Aql-ı küllî dil-i Şehrî gibi rüsvâ iderüz	Gazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 84.
46a	Riyâzî	Biz ki dem-beste iken nâle vü efgân iderüz Pây-der-dâmen iken 'âlemi seyrân iderüz	Ey Riyâzî göre feyz-i sühanı aldukça Ele ney pâre-iḥuşkı şeker-efşân iderüz	Gazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 396.
46a	Şabrî	Çekmeden cāmı çeker çāk-ı girîbân iderüz İçmeden mest oluruz nâle-i mestân iderüz	Nâme-i nazmUmuzı kim okumaz ey Şabrî Biz ki evşâfını yârûn aña 'üvnân iderüz	Gazel/6		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dîvânı, s. 147. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.

46a	Neşâtî	Gerd-i şad ğamla ki âlûde aķar cûy-ı taleb Ola mı ‘aks-i temâşâ-yı meh-rûyı taleb	Şâh-ı ümmîd-i Neşâtî nice ser-sebz olsun Bâĝ-ı dilde katı âheste aķar cûy-ı taleb	Gazel/6	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 129-30.
46b	Cevrî	Düşmedi deşt-i temennâda tekâpû-yı taleb İtmedi sevķ-i emel meslekümi sûy-ı taleb	Bî-dimâĝam dil-i âşüfte gibi ey Cevrî İdemez mest ü serâsime beni bûy-ı taleb	Gazel/5	<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 184-5.
46b	Ṭıflî	Almasam bûy-ı şafâyı sūd dirdüm bâdeye Yâr ile görsem gül-i maķşûd dirdüm bâdeye	Ol ṭabîb-i dil eger meclisde sözse Ṭıflıyâ Zahm-ı câna merhem-i bih-bûd dirdüm bâdeye	Gazel/5	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 343.
47a	Naẓmî	Yârsuz elmâs-ı zahm-efrûzdirdüm bâdeye Yâr elinden merhem-i bih-bûd dirdüm bâdeye	Her gören bir gûne ta‘rîf eylemişler Naẓmiyâ Ben disem sermâye-i her sūd dirdüm bâdeye	Gazel/5	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Naẓmî Şeyh Mehmet Naẓmî Dîvânı, s. 762-3. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
47a	Şabrî	Bir zamân vaşluñla ğam-ı fersûd dirdüm bâdeye Şimdi içsem eşk-i hûn-ı âlûd dirdüm bâdeye	İtmese mi şabrımuñ ser-mâyesin Şabrî- fûzûn ‘Aşk bazarında ben bî-sûd dirdüm bâdeye	Gazel/5	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dîvânı, s. 182.
47b	Ṭâhir	Yârsuzbî-neşve vü bî-sûd dirdüm bâdeye Yâr ile görsem hayât-efzûd dirdüm bâdeye	Şunsa Ṭâhir bezm-i meyde ol ṭabîb-i cân eger Kâr-sâz-ı zahm-ı bî-bihbûd dirdüm bâdeye	Gazel/6	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Ṭâhir
47b	Vecîhî	Fiĝân kim haste-i hicrânınol şûh-ı cihân bilmez ‘Aceb müşkil belâdur k’ola yârûn bir amân bilmez	N’ola olursa her dem tâze sînemde gül-i dâĝum Vecîhî ĝonce-i gül-zâr-ı derd ü ĝam hazân bilmez	Gazel/5	<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 140.
47b	Nihâlî	Der-âĝûş eylemiş hâlûn ser-i zülfûn mekân bilmez O bir ‘Anķâ şikâr-ı lâ-mekândur âşiyân bilmez	Ruĝından almaduñ gül-bûseler pâ- mâlisin ammâ Nihâlî kadrûni ol gülün-i bâĝ-ı cinân bilmez	Gazel/5	<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Nihâlî
48a	Mezâķî	Cihân-ı mihr ü maĥabbet gibi cihân	Mezâķî ben o defîne-küşâ-yı ma‘nâyam	Gazel/6	<i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Mezâķî

		olmaz Yamānı yahşi olur yahşisi yaman olmaz	Nihānı zāhir olur zāhiri nihān olmaz			<i>Fe' ilātün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Mezākī Dīvānı, s. 195-6. Bu gazel, Dīvān'da yedi beyittir.
48a	Güfti	Gel bezm-i şāh-ı gülde ki rūşen-çerāğ gör Her nevk-i hārı ta' ne-i mihr oldu bāğ gör	Güfti ferāğ olur mı dem-i gülde bādeden Zāhid hemişe dir baña cām-ı ferāğı gör	Gazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Güfti Güfti Dīvānı, s. 317.
48b	Nihālī	Kāşāne içre ol şanem-i mey-güsārı gör Faşl-ı şitāda tāze açılmış bahārı gör	Bir āh ile raķibi o gül-ruḥdan eyle dūr Şimden girü Nihālī hemān def' -i hārı gör	Gazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Nihālī
48b	Ṭıflī	Sürmelenmiş o şehūn dīde-i bādāmın gör Şayd-ı murğ-ı dil-i āvārem için dāmın gör	Pertev-i rüyete karşı o mehūn Ṭıflī-i zār Sāye-veş yanına düşmek diler aqdāmın gör	Gazel/6		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ṭıflī Ṭıflī Ahmet Çelebi Dīvānı, s. 198. Bu gazel, Dīvān'da beş beyittir.
49a	Neşāṭi	Gerçi ser-mestān-ı 'ıṣkuñ ḥāk-i rehḍür her biri Kuḥl-ı zīb-efzā-yı çeşm-i mihr ü mehḍür her biri	Ḥāk-i pāy-ı ehl-i 'ıṣḳ ol kim Neşāṭi anlaruñ Hem gedā hem taḥt-gāh-ı dilde şehḍür her biri	Gazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Neşāṭi Neşāṭi Dīvānı, s. 207.
49a	Nā' ilī	Bī-niyāz ālüfteler kim ḥāk-i rehḍür her biri Mesned-i faqr u fenāda pādişehḍür her biri	Reng-i bī-rengīde nāgeh dilleruñ ey Nā' ilī Zāhid-i mey-ḥāne rind-i ḥānḳāḥdur her biri	Gazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Nā' ilī Nā' ilī-i Qādīm Dīvānı, s. 549.
49a	Fehīm	Olmazam pejmürde-dil tā hem- nīşinüm tāzedür Ṭıfl-ı nevres şūḥ-meşreb nāzeninüm tāzedür	Gülbün-i lafzadegül ma' nī tarāvet-yāb ise Ey Fehīm itme ta' accüb tār zemīnüm tāzedür	Gazel/6		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Fehīm Çelebi Sellemehū Fehīm-i Qādīm Dīvānı, s. 430.
49b	Mā' il	Vālihem sinemde derd-i nev-restem tāzedür? Bülbül-i gül-gonce-i 'işmet zemīnüm tāzedür	Olmaz ey Mā' il baña hem kevkeb-i iḥvān-şafā Ṭālī' -i firūze-i sa' d-aḥterinüm tāzedür	Gazel/6		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Mā' il
49b	Cevrī	Niçe bir rāzını dil sīnede pinhān itsün Demidür ḡamzeñe teslīm-i girībān itsün	İşidüp nükte-i sırr-ı lebūñi Cevrīden Rūḥ-ı Qudsī okuyup dilleri ḥayrān itsün	Gazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i>	Başlık: Cevrī Cevrī Dīvānı, s. 249-50.

						<i>Fe' ilün</i>	
49b	Şafvetî	‘Âşıkam sînemde dâğ-ı âteşinüm tâzedür Bülbülem her dem gül-i hasret-i zemînüm tazedür	Kühnedür resm-i sühan-sencân-ı âyîn-i kühen Şafvetî bu tâze şî‘ r-i dil-nişinüm tâzedür	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Şafvetî Şafvetî Mehmet Çelebi Dîvânçesi, s. 41.
50a	Riyâzî	Dil-rübâlıkı idüp cem‘-i dil ü cân itsün Yine bir şîvesinün başına kırbân itsün	Okıyup her tolu ardınca Riyâzî muṭrib Şî‘ rümi nuḳl-ı ser-i meclis-i mestân itsün	Gazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 513.
50a	‘Arzî	Görmese ol gözleri âhûyı dil maḥzûn olur Görse ammâ şabr u ârâm gider memnün olur	Gerçi yâr itmez nâzar ‘Arzî sirişk-i âlûne ‘Âkıbet her biri anuñ bir dūr-i meknün olur	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: ‘Arzî
50a	Nehcî	Şöyle kim peykân-ı tîr-i ğamzesi pür- tâb olur Dil degül pülâd-ı nâb olsa nişânı âb olur	Söz degül sâz-ı maḥabbet nağme-sâz itdüm yine Ḥâme alsam destüme Nehcî hemân mızrâb olur	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Nehcî Nehcî Dîvânı, s. 171-2.
50b	Fehîm	Ḥâl-i müşğîni ki yâruñ gûşe-i ebrûdadür Bir hümâdur kim kenâr-ı ebrde âsüdedür	Rûy-mâl itsem dir imiş tûde-inesrînüne Dinleme şâhum Fehîmüñ sözleri bî- hûdedür	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 396. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
50b	Şabri	Şem‘-i giryân lâle sūzân gonce hûn âlûdedür Var mı bir dil kim belâ-yı dehrden âsüdedür	Pençe-i murğ-ı belâdur ḳondı naḥl-i ‘ömrüme Şâne kim Şabri yine ol zülfi ‘anber- bûdadur	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Şabri Şabri-i Şakir Dîvânı, s. 135-6.
51a	Şehrî	Olmasun ol dil ki derd-i ‘aşḳdan âsüdedür Töhmet-i âsüdegî-i dehr ile âlûdedür	Ḥâtır-ı Şehrî gibi olsun şikest-ender- şikest Her kimüñ âyîne-i fikri ümîd-endüdedür	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 83.
51a	Ṭıflî	Ġamze-i ser-mest çeşm-i yâr ḥûb âlûdedür Şimdi künc-i ğamda bir pâre gönül âsüdedür	Ḥâl ü ḥaṭṭı gibi ey Ṭıflî ḳarışmaz fitneye Çeşm-i mesti hûn ehl-i ‘aşḳ ile âlûdedür	Gazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 218.

51a	Mezākī	Haṭṭ geldi büt-i perde-nişinüm yüze çıkdı Şam irdi yine meh-i zühre-cebinüm yüze çıkdı	Āgāz ideli vāsf-ı haṭ-ı yāra Mezākī Böyle ğazel-i tāze-zemīnüm yüze çıkdı	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Mezākī Mezākī Dīvānı, s. 362.
51b	Vecdī	Tā kim haṭṭuñ ey mäh-cebinüm yüze çıkdı Esrār-ı dil-i zār u ḥazīnüm yüze çıkdı	Cüş itdi hevā-yı haṭ ile baḥr-ı ṭabī' at Vecdī yine bir dürr-i şemīnüm yüze çıkdı	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Vecdī Vecdī Dīvānı, s. 43.
51b	Sırrī	Ser-engüşt-i hilāle hāleyi zih-gīr ider gerdün Kemānın çarḥ-ı vārūn u şihābı tīr ider gerdün	Żiyādan ḥāme-i zerrīn-i mäh-ı nevle Sırrīnün Bu nazmın levḥ-i ḥurşid üstine taḥrīr ider gerdün	Gazel/6		<i>Meḥ'ülün</i> <i>Meḥ'ülün</i> <i>Meḥ'ülün</i> <i>Meḥ'ülün</i>	Başlık: Sırrī Sırrī Dīvānı, s. 327. Bu ğazel, Dīvān'da beş beyittir.
52a	Fennī	Şafaḡ-gün kurş-ı mähın ḥalkā kim teşhīr ider gerdün Alup ḥun-ı dilümden māyesin taḥmīr ider gerdün	Degüldür mäh-ı nev altun qalemle şafḥa-i çarḥa Bu şī'ri dil-pesendi Fenniyā taḥrīr ider gerdün	Gazel/6		<i>Meḥ'ülün</i> <i>Meḥ'ülün</i> <i>Meḥ'ülün</i> <i>Meḥ'ülün</i>	Başlık: Fennī
52a	Mānī	Ebrūlaruñ ki tīr-i müjeñ der-kemān ider Durmaz şikāf-ı sīnede ol қаşd-ı cān ider	Cānā қаpuñda her ne қadar bī-nevā ise Mānī metā'-ı cānı saña armağan ider	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilātü</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Mānī
52b	Vecīhī	Ḥūn-ı sirīşki dīdelerüm kim revān ider Ey gül-ı izār reh-güzeruñ gül-sitān ider	Peyveste olsa birbirine dāḡ-ı şu' le-nāk Şanur gören Vecīhī ki encüm-қırān ider	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilātü</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Vecīhī Vecīhī Dīvānı, s. 109-10.
52b	Nihālī	Ol haṭṭ ki sāye gibi қamerden zuhūr ider Ol la' l-i āfitāb güherden zuhūr ider	Her gāḥ olur ruḥuñda Nihālīye cilveger Ol şu' le kim kelīme şecerden zuhūr ider	Gazel/6		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilātü</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Nihālī
52b	Rezmī	Her қanlı yāşuñā dīde terden zuhūr ider Bir çeşmedür ki dāḡ-ı cigerden zuhūr ider	Her ma' ni-i ḥafī ki olur gāḥ-ı āşikār Rezmī gibi bir ehl-i hünerden zuhūr ider	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilātü</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Rezmī
53a	Maḥvī	Her nāle-i ḡarīb ki neyden şudūr ider Keşf-i nikāt maḥfī-i esrār Tūr ider	Maḥvī felekden eylemedüm iltimās-ı kām	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fā'ilātü</i>	Başlık: Maḥvī

			Bilmem niçün bu deñli beni bi-ñuzür ider			Mefâ'îlü Fâ' ilün	
53a	Nef'î	Mey-hâne-i nâz olmuş o çeşm-i siyeh-i mest Her gûşe-i pür-fitnesi bir hâb-geh-i mest	Mestâne niyâz eylese Nef'î n'ola yâre Ma' zür-ı kirâm-ı 'uqalâdur güneh-i mest	Gazel/5		Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün	Başlık: Nef'î Nef'î Dîvânı, s. 245.
53b	Yahyâ	Mestâne nighle beni bir kec-küle-i mest Mest eyledi te'sîr idermiş nigh-i mest	Yahyâ ne 'aceb nâz şarâbına düşünmüş Ol gamze-i mañmûr o çeşm-i siyeh-i mest	Gazel/5		Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fâ'ülün	Başlık: Yahyâ Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı, s. 48.
53b	Neşâtî	Çekdükçe mey-i nâzı o çeşm-i siyeh-i mest Bir âfet olur 'âleme her bir nigh-i mest	Bilmem nice olur hâl Neşâtî bir olursa Ol gamze-i pür-fitne ile ol nigh-i mest	Gazel/5		Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ülün	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 134.
53b	Cevrî	Dünyâyı helâk eyler ise ol nigh-i mest Şahrâ-yı kıyâmet hep olur hâb-geh-i mest	Mestâne gehî sübhâ alursan ele Cevrî Gam çekme şayılmaz bu mañûle güneh-i mest	Gazel/5		Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ülün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 187.
54a	Nazmî	Dil-i erbâb-ı aşkı zañm-ı hier ülfet de isterler Bu bañrûñ dürrlerin elmâs-ı gamla süfte isterler	Mezâkı olmayanlar Nazmî şehd-i rûh-ı ma'nâdan Benüm eş'âr-ı pāküm var iken nev-güfte isterler	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Nazmî Şeyh Mehmed Nazmî Dîvânı, s. 677-8. Bu gazel, Dîvân'da sekiz beyittir.
54a	Ṭâhir	Dil-i ehl-i kemâli çāk çāk-i süfte isterler Bu bâğûñ güllerin pejmürde vü âşüfte isterler	Olur mı şî'ri her sihr-âferinün lâyıķ-ı tañsîn Edâ-yı Ṭâhir-âsâ güfte-i nâ-güfte isterler	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Ṭâhir
54b	Ġafûrî	Misâl-i mül dil-i âteş nihâd u puñte isterler Ĥabâb âsâ o dilde dîde-i nâ-ñufte isterler	Gönül ser-pençe-i mercân gibi dürden nemâ vir kim Bu deryâda Ġafûrî âteş-i ĥod-reste isterler	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: Ġafûrî
54b	'İzzetî	Misâl-i ney derûn-ı sūz-nāk ü süfte isterler Çenâr-âsâ gönülde âteş-i ĥod-reste	İdüp ser-kâr-ı hicrâna ĥavâle 'İzzetî âñır Metâ'-ı cânı bâzâr-ı belâda müfte isterler	Gazel/5		Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	Başlık: 'İzzetî Vişnezâde 'İzzetî Dîvânı, s. 51.

		isterler				Mefā' ilün	
54b	Riyāzī	Gördüm leb-i mey-günüñi mestāneye döndüm Almış mey-i 'aşkuñ beni dīvāneye döndüm	Bu fazl u kemāl ile Riyāzī vaṭanumda Ğurbetde olan merdüm-i bī-gāneye döndüm	Gazel/5		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fā' ülün	Başlık: Riyāzī Riyāzī Dīvānı, s. 475.
55a	Şehrī	Sevdā-yı ğam-ı hicr ile dīvāneye döndüm Dillerde bu efsün ile efsāneye döndüm	Şimden girü ne Şehrī vü ne şöhet-i yārān Ben kendüye bīgāne şu dīvāneye döndüm	Gazel/5		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fa' ülün	Başlık: Şehrī Şehrī Dīvānı, s. 107.
55a	Mānī	Geleli faşl-ı hevā dillere dil-ber düşdi Nev-bahār irdi ħum-ı bādeye güller düşdi	Görelī ħüsn-i edā-yı ğazelün ey Mānī Dīde-i ħalb-i ħasūda sebel-i ter düşdi	Gazel/5		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	Başlık: Mānī
55b	Zihnī	Hall itmediler bahş-i dehānuñ dile düşdi Hāḳḳā ki 'aceb mes'ele-i müşkile düşdi	Zihnī dil ü cān pīş-rev-i ehl-i dil oldı Ol gün ki maḥabbet yolına kâfile düşdi	Gazel/5		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün	Başlık: Zihnī
55b	Nā'ilī	Bu mātem-gāhda feryāda ḫayret rehzen olmuşdur Hücüm-iġam tehi-sāz-ı dimāğ-ı şiven olmuşdur	Ne efsün-kārdur ey Nā'ilī şī'rün ki lafzından Zebān-ı reşk-i mu'cizkār-ı ma'nī elken olmuşdur	Gazel/5		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün	Başlık: Nā'ilī Nā'ilī Dīvānı, s. 366-367.
55b	Mānī	Lebün mu'ciz-nümāsı ḫazret-i 'İsā dem olmuşdur Ḥayāt-efzāyı 'ālem rūḫ-bahş-ı ādem olmuşdur	Kızarmış şanma dest-i dil-beri ḫinnādan ey Mānī Ser-i kūyunda ḳatl-i mübtelālardan dem olmuşdur	Gazel/5		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün	Başlık: Mānī
56a	Neşāṭī	Çeşmünde nümāyān olalı şüriş-i mestī Mülk-i dile şaldı nighün bīm-i şikestī	Tut zemzeme-i nāya Neşāṭī gibi gūşuñ Gör ḫālet-i keyfiyet-i esrār-ı elestī	Gazel/5		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün	Başlık: Neşāṭī Neşāṭī Dīvānı, s. 206.
56a	Fehīm	Keşf eylese diller n'ola esrār-ı elestī Ḥāl-i dehenüñden bilürüz nokṭa-i hestī	Ḥāk itse Fehīmāyı n'ola pertev-i ḫüsnüñ Ḥurşid olur sāyeye çün bā' iş-i pestī	Gazel/5		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün	Başlık: Fehīm Fehīm-i Qadīm Dīvānı, s. 680.

56b	Nüzhetî	Gül-gönce-i ümîd olupüşküfte rûy-ı feyz Pür eylese meşâm-ı dil ü cânı bûy-ı feyz	Tahrîr idince hâme yanar vâridâtını Tab'umda Nüzhetî o kadar var gülü-yı feyz	Gazel/5		<i>Me'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Fâ'ilûn</i>	Başlık: Nüzhetî
56b	Şabri	Dil şafâ buldı olup pür-mey-i mey-hâne-i feyz Mest-i hâki cem-i 'aşk eyledi peymâne-i feyz	Şabriyâ şahid-i mazmûnum ile her beytumdür Kişver-i 'âlem-i endîşede kâşâne-i feyz	Gazel/5		<i>Fe'ilâtûn</i> <i>Fe'ilâtûn</i> <i>Fe'ilâtûn</i> <i>Fe'ilûn</i>	Başlık: Şabri Şabri-i Şâkir Dîvânı, s. 152-3.
56b	Şehrî	Hurşid-i cihân-tâb-ı kemâlem şehirüm yok Ser-tâ-be-ka-dem hayr-du'âyam eşerüm yok	Şehrîdür iden gamze-i bî-raḥmuñı tekfîr Zînhâr bu sözden haberüm yok haberüm yok	Gazel/5		<i>Me'ûlû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Fa'ûlûn</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 99.
56b	Sırrî	Hem-ser geçinür kaddüñe serv-i çemeni gör Hem-sâye gibi kâmetüñe nârveni gör	Zer gibi yüzüm zerd eyledi derd ü gamıyla ? Ey Sırrî güler yüzüme ol sîm-teni gör	Gazel/5		<i>Me'ûlû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Fe'ûlûn</i>	Başlık: Sırrî Efendi Bu gazel, Sırrî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.
57a	Fehîm	<i>Biñ vechile yâr itse tecellî haberüm yok</i> <i>Güya ki kelâm-ı ereniyem eşerüm yok</i>	Ser-tâ-be-ka-dem 'aşk u dilem lîk Fehimâ Bir dil-ber-i 'âşık-küş ü âşüb-gerüm yok	Gazel/6		<i>Me'ûlû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Fe'ûlûn</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Kâdîm Dîvânı, s. 528. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
57a	Cevrî	Mecnûn-revişem zülf-i şanemden haberüm yok Ferzâne-dilem müşkil-i gamdan haberüm yok	Cevrî gibi vâkıf degülem sırr-ı kazâyâ Ben sâde-dilem naḡş-ı kaleminden haberüm yok	Gazel/5		<i>Me'ûlû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Fe'ûlûn</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 233.
57b	Vecîhî	Dil-i nizâra teraḡḡum ider habîbüm yok Hezâr-ı zaḡm-ı nümâyân velî ṭabîbüm yok	Gören cefâsın olur dūr-ı el-hazer diyerek Vecîhî ben aña şâdam hele raḡîbüm yok	Gazel/5		<i>Mefâ'ilûn</i> <i>Fe'ilâtûn</i> <i>Mefâ'ilûn</i> <i>Fe'ilûn</i>	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 159.
57b	Şabri	Ġamzeñ eyler miydi câm-ı 'işveden görseñ ferâḡ Kişver-i ḡusn içre olsa bâde-i nâza yasâḡ	Ġsumân-ı 'âlem-i 'aşkuñ hilâli bedr olur Na'l-i sînem üzre Şabri urşa ol mismâr-ı dâḡ	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtûn</i> <i>Fâ'ilâtûn</i> <i>Fâ'ilâtûn</i> <i>Fâ'ilûn</i>	Başlık: Şabri Şabri-i Şâkir Dîvânı, s. 155.
58a	Vecîhî	Ġteş-i ruḡ-sâr ki itdi şaḡn-ı sînem dâḡ dâḡ	Şîve-i gülden fiḡân itmez Vecîhî 'andelîb	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtûn</i> <i>Fâ'ilâtûn</i>	Başlık: Vecîhî

		N'ola reşk eylerse baña lâle-zâr-ı bâğ u rāğ	Hep aña nâ-h'âh feryâd itdürür destân-ı zâğ			<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Vecîhî Dîvânı, s. 156-7.
58a	Nâ'îlî	Peymânenen döküldi mey-i nâb bir yire Nûr indi şandılar gören aḥbâb bir yire	‘Ârif yanında ḥabbe degül gelse Nâ'îlî Genc-i Cem ü ḥazîne-i Dârâb bir yire	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Nâ'îlî Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı, s. 535-6.
58a	Riyâzî	Geldiler pîr-i muğân sâkî vü rindân bir yire Mülk-i Cem tedbîridür cem' oldı erkân bir yire	Ey Riyâzî kaynaduḡ bir yirde mânend-i kebâb Geldi biñ bağı delinmiş sîne-süzân bir yire	Gazel/5		<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 534-5. Bu gazel, Dîvân'da dokuz beyittir.
58b	‘İşmetî	Seyl-i sirişk kim müdâm kūyına pür-şitâb olur Râh-ı vişâl ḡorḡaram yek-sere ḡarḡ-âb olur	Zevḡi cihânda ‘İşmetî ḡüşe-girîz ider hemân Sâye-nişîn-i câhda şanma ki şâd-h'âb olur	Gazel/5		<i>Müfte'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Müfte'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i>	Başlık: ‘İşmetî ‘İşmetî Dîvânı, s. 51.
58b	Vecdî	Rûyuña eyleşem nazar reng-i ḡayâ niḡâb olur Gör ne siyeh-sitâreyem nûr-ı nighē ḡicâb olur	‘Aşḡ ile virdi Vecdîye zevḡ ü sürür giryesi Dilde bu neşve var iken âb dâḡı şarâb olur	Gazel/5		<i>Müfte'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Müfte'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i>	Başlık: Vecdî Vecdî Dîvânı, s. 17.
59a	Nâ'îlî	Dest-bûs-ı yâre pâ-dâş olsa da peygâm-ı ‘îd Derd-i serdür ‘ârifē hengâme-i hengâm-ı ‘îd	Rûze-dâr-ı ḡûn-ı yağmâ-yı vişâle Nâ'îlî ḡurre-i mâh-ı Muḡarremdür hilâl-i cām-ı ‘îd	Gazel/5		<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Nâ'îlî Nâ'îlî-i Kadîm, s. 296-7.
59a	Maḡvî	Reşk-i ruḡuñla oldı nihân mâh-tâb-ı ‘îd Envâr-ı mâh-ı rûze degüldür niḡâb-ı ‘îd	Gördüm o şūḡı ḡamzesine eylemiş esîr Maḡvî şalât-ı mu' teber ü müstecâb-ı ‘îd	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Maḡvî
59a	Ṭıflî	Virmez ḡulûba zevḡ felekde hilâl-i ‘îd ḡüyâ dem-i ḡazânda düşer ḡâke berg-i bîd	Ṭıflî ‘îzâr-ı dil-beri bûs itmek olmadı Ḳopmadı bâḡ-ı ‘aşḡda ḡiḡbir ḡül-i ümîd	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Ṭıflî Bu gazel, Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı'nda yer almamaktadır.
59b	Cevrî	İtdi cihânı ḡürrem ü ḡuş-ı ter bahâr u ‘îd Ḥükm-i şafâyı virdi mükerrer bahâr u ‘îd	Cevrî bu iḡtizâyı neşât-ı şafâ ile Zühhâdî rind-i bâde-keş eyler bahâr u ‘îd	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 190-1. Bu gazel, Dîvân'da on üç beyittir. gazel-i

						müzeyyel
59b	Nā'ili	Cülüs idince Hâmel taht-gâhına hürşid Berât-ı 'işreti rindânun oldu hep tecdid	Hârâbıyuz o meyûn Nâ'ili ki cür'asıdur Şabâh-ı haşre dek ârâm-ı hâtır-ı Cemşid	Gazel/5	Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün	Başlık: Nâ'ili Nâ'ili-i Qadim Dîvânı, s. 295-6. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
59b	Ümidî	Noğşân irince bedre göründi hilâl-i 'id Kıldı güşâde her dil-i şâhib-cemâl-i 'id	Dâ'im Ümidî ehibbâ mı cebr-i hâtıra? Gelsün peyâm-ı şöhet ile dest-mâl-i 'id	Gazel/5	Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün	Başlık: Ümidî Bu şiir, Ümidî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
60a	Fehîm	Bezm-i 'ayşî eyleyüp pîraste Cemşid-i 'id Şunmada bir câm her dem birine hürşid-i 'id	'İdgehde ol perî-rû eylese ref'-i niğâb Yalîñuz 'id-i Fehîm olmaz olurdu 'id-i 'id	Gazel/5	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadim Dîvânı, s. 358.
60a	Rızâyî	İçer şarâbı o Yûsuf-cemâl gül gül olur Görince pertev-i mihri nihâl gül gül olur	Gelince faşl-ı bahârî kenâr-ı cüy-ı revân Redîf-i şî'r-i Rızâyî-mişâl gül gül olur	Gazel/5	Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün	Başlık: Rızâyî Rızâyî Dîvânı, s. 173.
60a	Cevrî	Zülfün ki benüm sünbül-i bâğ-ı hevesümdür Per-tâb iden anı dil-i âteş nefesümdür	Cevrî idemez ğam beni dem-beste ki her dem Âh-ı dil-i miñnet-zede feryâd-resümdür	Gazel/5	Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 198.
60b	Fevzî	Ol murğ-ı ğarîbem ki gülistân kafesümdür Âzâdeñi-i hâtıra dâm-ı hevesümdür	Ol kand-fürüş-ı sühânam Fevzî ki şu'ârâ Dükkânçe-i tab'umdaki fevc-i megesümdür	Gazel/5	Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün	Başlık: Fevzî Fevzî Dîvânı, s. 204-5.
60b	Şabrî	Mest-i şevk olsağ 'aceb mi vaşl-ı yâr eyyâmıdur Bülbül-i pür-cüş iden zîrâ bahâr eyyâmıdur	Ağlama Şabrî cefâ-yı çarğdan âsûde ol Hamdû-li'llâh 'adl-i şadr-ı dâd-kâr eyyâmıdur	Gazel/5	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dîvânı, s. 136. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
61 a	Nihâlî	Mevsim-i gül faşl-ı bülbül nev-bahâr eyyâmıdur Şahn-ı gülşende şarâb-ı hoş-güvâr eyyâmıdur	Gönce-i leblerden 'âşıklar giribân-ı çâk olur Faşl-ı gül irdi Nihâlî nev-bahâr eyyâmıdur	Gazel/5	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Nihâlî

61a	Fehîm	Oldı hırâm-ı kâmetüne ihtirâm farz Şaḥş-ı kıyâmete n'ola olsa kıyâm farz	Olmış Fehîm hüccet-i fetvâ-yı 'aşk ile Mest-i mey-i maḥabbete şürbü'l-müdâm farz	Gazel/5		Meḥ'ülü Fâ'ilâtü Meḥâ'ilü Fâ'ilün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 502. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
61a	Şehrî	Tâ çeşme oldı cilve-i bî-ihtiyâr farz 'Uşşâka oldı ârzü-yı bî-şümâr farz	Şehrî edâ-yı hayret-i Tûr-ı Kelîmdür Seyr-i cemâl-i yârda var u şad hezâr farz	Gazel/5		Meḥ'ülü Fâ'ilâtü Meḥâ'ilü Fâ'ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 95. Bu gazel, Dîvân'da altı beyittir.
61b	Cevrî	Rind olup el çekme zâhid sāgar-ı pür- bâdeden Maḥv olunca naḥş-ı kândîl-i tihî- seccâdeden	'Âlem-i ıtlâkda âsûde ol Cevrî gibi Düşme kayda güft ü gûy-ı bende vü âzâdeden	Gazel/5		Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 252.
61b	Fehîm	Rehne ver esbâbı rind ol geçme zâhid bâdeden Ol sebeble hem ḥalâş ol şıḳlet-i seccâdeden	İstimâ' it n'eydügin sāmân-ı rindi şöfiyâ Bil Fehîm-i mest-i 'aşk u bî-dil ü üftâdeden	Gazel/5		Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 612-3.
61b	Ṭıybî	Ġam nağme-i sürürda müdgam degül midür Dehrün tamâm sūrîde mâtem degül midür	Ṭıybî ümîd-i raḥmet-i Raḥmāna dur hemân Ol cümleden ġubârına erḥam degül midür	Gazel/6		Meḥ'ülü Fâ'ilâtü Meḥâ'ilü Fâ'ilün	Başlık: Ṭıybî El-merḥûm Bu gazel, Ṭıybî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
62a	Vecîhî	Âşüfte ḥâl-i zülf-i perîşānuñam senün Ḥayrân ü lâl-i la'l-i dūr-efşānuñam senün	Kılsam hemîşe nâle Vecîhî gibi n'ola Ey cân ṭabîbî ḥaste-i hicrānuñam senün	Gazel/5		Meḥ'ülü Fâ'ilâtü Meḥâ'ilü Fâ'ilün	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 162.
62a	Şabrî	Reh-yâb-ı genc-i luṭf-ı firāvānuñam senün Naḥdına senc-i kîse-i iḥsānuñam senün	Ḥ'âb-ı ecelde eylemeye beste çeşmümi Şabrî gibi ki vâlih ü ḥayrānuñam senün	Gazel/5		Meḥ'ülü Fâ'ilâtü Meḥâ'ilü Fâ'ilün	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dîvânı, s. 159.
62a	Fehîm	Vâlih-i 'aşkam cünün yâr-ı qadîmümdür benüm Şâh-ı sevdâ-leşkerem Mecnûn nedîmümdür benüm	Diye ḥâkümde görüp dūd-ı dilüm bir gün o mâh Nev-şükûfe sünbül-i qabr-i Fehîmümdür benüm	Gazel/5		Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 600.
62b	Mâ'il	Şâd-mân pür bî-kesem hayret nedîmümdür benüm	Kâm-baḥş-ı 'âlem-i 'irfân ile ammâ beni ?	Gazel/5		Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün	Başlık: Mâ'il

		Rind-i sevdâ meşrebem bâde hakîmümdür benüm	Mâ'ilâ nâ-kâm iden baḥş-ı benüm?			<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	
62b	Meylî	Reşk-i âteş-gâh-ı dūzaḥ berķ-i âhumdur benüm Pençe-gîr-i mihr ü meh dūd-ı siyâhumdur benüm	Dimedün ḥâlin şorup ey bî-vefâ Meylî-i zâr Maẓhar-ı luṭf-ı nigâh gâh gâhumdur benüm	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Meylî
63a	Cevrî	Vaşf-ı lebünde nâdire-perdâzdur sözüm Nâ-süfte gevher-i şadef-i râzdur sözüm	Cevrî bu ḥüb tarzda bu nâzûk edâ ile Bir şîve-kâr dil-ber-i ṭannâzdur sözüm	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḥâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 244.
63a	Âlî	Serhoş-ı feyz-i bâde-i i' câzdur sözüm Bezm-i sūḥanda nağme-i şehnâzdur sözüm	Âlî bu tarz dil-keş-i ḥâṭır-firîb eyler Bir pür-girişmedil-ber-i mümtâzdur sözüm	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḥâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Âlî Edirneli Âlî Dîvânı, s. 157.
63a	Cevrî	Âşüfte-dilüzdâm-ı hevâ meskenümüzdür Âzâde-serüz bend-i belâ me'menümüzdür	Cevrî bizüz ol gevher-i yektâ-yı maḥabbet Kim sîne-i erbâb-ı şafâ maḥzenümüzdür	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥâ'ilü</i> <i>Meḥâ'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 201.
63 b	Fehîm	Tâ ğam-kede-i bezm-i fenâ meskenümüzdür Peymâne-i şadî sebep-i şîvenümüzdür	Biz bülbül-i bî-şavt-ı ğamuz ya'nî Fehîmüz Peygüle-i ğam-ḥâne-i dil-i gülşenümüzdür	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥâ'ilü</i> <i>Meḥâ'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 452.
63b	Remzî	Cem'iyet-i aḥvâle bir himmet ider var mı Ĝam-ḥ'âra nigâh eyler bir ehl-i hüner var mı	Meydân-ı zemîn-i nev-şahnında tek ü pûda Remzî-i sūḥan-peymâ mânendi bir er var mı	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥâ'ilün</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥâ'ilün</i>	Başlık: Remzî
63b	Nergisî	Ey felek ey bî-mürüvvet cevri ü 'udvân tâ-be-key Hiç dükenmez mi ğamuñ bu derd ü aḥzân tâbuñı	Fâriğ ol ḥavf u recâyı hier ü vaşl-ı yârdan Nergisî bu kayd-ı fikr sūd u ḥüsrân tâ-be- key	Gazel/6		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Nergisî merḥûm
64a	-	Âhumdan o dildâruñ zülfünde eşer var mı Ey mâh-ı şehër bilmem sende bu ḥaber var mı	Kîlk-i siḥr-âmûzı elde ola Nümâyînün Hiç kimseye imkân-ı ızhâr-ı hüner var mı	Gazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥâ'ilün</i> <i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥâ'ilün</i>	Başlık: -

64a	Cevrî	Cem' olur dillerde ğam hâl-i perişānum disem Dilleri âşüfte eyler derd-i pinhānum disem	Müşterî hırşide nâz eylerdi ey Cevrî eger Zerre deñlü mâye-i iksîr-i 'irfānum disem	Gazel/5	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 244-5.
64a	Maḥvî	'Aklı mecnûn eylerüm hâl-i perişānum disem 'Ālemi bîmār iderdüm derd-i hicrānum disem	Bir muḥātab olsa Maḥvî sūz-ı dilden zevk ider Gerçi bî-nûram velî pür-şem'-i sūzānum disem	Gazel/5	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Maḥvî
64b	Şabrî	Ḥadîş-i kând-i la'lin dil derûn-ı sîneden söyler 'Aceb tûṭî-i gûyâdur [ki] pes âyînenen söyler	Añup mestâne cûş eyler şafâ-yı bezm-i dil-dârı Daḥı Şabrî neşât-ı bâde-i düşînenen söyler	Gazel/5	<i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i>	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dîvânı, s. 137.
64b	Şehrî	Taḥmîr idince mûcid-i 'âlem ḥamîrümüz Âyîne kıldı şâhid-i ğayba zamîrümüz	Şehrî biz ol yegâne vücûd-ı masiyyetüz Kim neng-i dūd-mân-ı 'ademdür nazîrümüz	Gazel/5	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 85.
65a	Fehîm	Vâcib vücûda gelmek için tâ ḥamîrümüz İksîr-i mâye-i 'adem itmiş nazîrümüz	Biz nâkilân-ı sıhr-i Fehîm'üz ki 'âlemi Dem-beste eyledi sūḥan-ı dil-pezîrümüz	Gazel/5	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 476.
65a	Şâ'ib	Beni maḥrûm iden ruḥsârdan zülf-i perişāndur Bu deryâ-yı leṭâfet mevc-i 'anber içre pinhāndur	Felekler kan içre gördükçe tecrîd ehlini Şâ'ib Ki bu ḥarāmiler gözine tîr-i 'uryāndur ?	Gazel/7	<i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i>	Başlık: Şâ'ib
65a	Vecîhî	Mişâl-i zülf-i hem-vâre dil-i zârum perişāndur Perişān itmege bâ'îş anı ol şūḥ-ı fettāndur	N'ola meyl itmesem gül-geşt-i gül-zâr-ı tarâb-zāya Vecîhî baña her bir dâğ-ı ğam bir verd-i ḥandāndur	Gazel/7	<i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i> <i>Mef'ûlün</i>	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 123.
65b	Şehrî	Ehl-i dilün düşer mi dil-i dâğ dâğına Dehrün tenezzül ide temâşâ-yı bâğına	Ḳaḡı ğamıyla muṣṭarib olsun bu 'âlemün Yazık degül mi Şehrî-i zâruñ dimâğına	Gazel/5	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 117.
65b	Fehîm	Bir dil ki şem'-i ḥüsnün ura şu'le dâğına	Olduḡ Fehîm hem-nefes-izâğ-ı bed-nevâ Dehrün ne tîre-baḡt ile geldük ki bâğına	Gazel/5	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i>	Başlık: Fehîm

		Pervâne eylemez meh ü mihrün □ çerâğına				<i>Mefā' ilū</i> <i>Fā' ilūn</i>	Fehīm-i Qadīm Dīvānı, s. 634.
65b	Rāmī	Helāk itdūn bizi ey düşmen-i resm-i vefā n'olduñ Ne cürm itdük yanūnda bilmezüz ey pür-cefā n'olduñ	Çekersin sīneye ol nev-nihāl-i 'işveyi āhır Güşāyiş virme āgūş-ı şitāba Rāmīyā n'olduñ	Gazel/5		Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn Mefā' ilūn	Başlık: Rāmī Sellemehu'llāh Bu gazel, Rāmī Dīvānı'nda yer almamaktadır.
65b	Rāmī	Mevsim-i güldür ne hum-hāne ne kāşāne gerek Her çemen şuffede bir meclis-i şāhāne gerek	Sākiyā herkesi şāyeste-i şoḥbet şanma Şem'-i bezm-i meye Rāmī gibi pervāne gerek	Gazel/5		<i>Fe' ilātūn</i> <i>Fe' ilātūn</i> <i>Fe' ilātūn</i> <i>Fe' ilūn</i>	Başlık: Rāmī Bu gazel, Rāmī Dīvānı'nda yer almamaktadır.
66a	Ṭıflī	'Āqıl ne gūne raḡbet ider dehr bāğına Büy-ı güli zükām cünündür dimāğına	Ṭıflī 'aceb mi āb ile dār-ı ḥabāb ise Meclisde cām-ı bāde şu kapdurdı dāğına	Gazel/5		<i>Mef' ulū</i> <i>Fā' ilātū</i> <i>Mefā' ilū</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Ṭıflī Ṭıflī Ahmet Çelebi Dīvānı, s. 322. Bu gazel, Dīvān'da sekiz beyittir.
66a	Cevrī	'Āşık-ı rindem ki şāhbā neşve-i dildür baña Ġamze-i dil-ber bu keyfiyyet ilemā'ıldür baña	Şā'ir-i mu' ciz-beyānam feyz-i siḥr-i nuṭḡ ile Var ise Cevrī mu'ādil ṭab'-ı kāmildür baña	Gazel/5		Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn	Başlık: Cevrī Cevrī Dīvānı, s. 182. Bu gazel, Dīvān'da yedi beyittir.
66a	Nābī	Diline mā'il-i zevk-i vişāl yār idebildük Ne kâ'il-i elem-i künc-i intizār idebildük	Gehī vişālın añup gāh bīm-i hicrini Nābī Ne yārdan geçebildük ne ihtiyār idebildük	Gazel/5		Mefā' ilūn Fe' ilātūn Mefā' ilūn Fe' ilātūn	Başlık: Nābī Sellemehüllāh Nābī Dīvānı, s. 719.
66b	Şehrī	İtdi hücūm 'aşk-ı melāmet-eşer baña Hem-demlik eyleey dil-i āşüfte-ser baña	Şehrī ḡam ile şoḥbet-i hūn-ı dil eylemiş Gör hissetin ki eylemedi bir ḥaber baña	Gazel/5		Mef' ulū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn	Başlık: Şehrī Şehrī Dīvānı, s. 63.
66b	Fehīm	Ey niş-i ḡamze zaḥm-ı nigāhı yiter baña Her mūyum itmesen daḡı bir nişter baña	Sen de Fehīm yakma beni ṭa' n-ı 'aşk ile Yetmez mi derd-i sūziş-i dāḡ-ı ciger baña	Gazel/5		Mef' ulū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn	Başlık: Fehīm Fehīm-i Qadīm Dīvānı, s. 312-3. Bu gazel, Dīvān'da yedi beyittir.
66b	Şabrī	Dükānın açmadı ol cevherī-i nāz baña Mūsā'id olmadı ser-māye-i niyāz baña	Şarāb-ı feyz-i bezim-i sūḡanda ey Şabrī Terennüm itsem o yār kilk-i naḡme-sāz baña	Gazel/5		<i>Mefā' ilūn</i> <i>Fe' ilātūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Fe' ilūn</i>	Başlık: Şabrī Şabrī-i Şakir Dīvānı, s. 125.

66b	Nâbî	Râm eyledüm niyâz ile ol şîve-kârımı Şâhbâz dest-i himmetüm aldum şikârımı	Zerrîn-ķalemle yazsa sezâ mihr Nâbiyâ Tâķ-ı sipihre bu ğazel-i âbdârımı	Gazel/5		<i>Meḡ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Nâbî Sellemehu'llâh Nâbî Dîvânı, s. 1095.
67a	Necîb	Çarķ-ı ğam eşer ideli berķ-efgen-i ümmîd Sûzân-ı şer olup gitmededür ħırmen-i ümmîd	Çâķ eyle girîbânına varınca Necîbâ Bir daķı girürse elüne dâmen-i ümmîd	Gazel/5		<i>Meḡ'ülü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Necîb
67a	Rızâyî	Bir nigâh-ı luḡfuñ eylerken dil-i şeydâ ümîd Çîn-i ebrû eylemiş ol nâ-murâdı nâ- ümîd	Biñ cevâb ye'sde virse idi evzâ'-ı felek Ey Rızâyî olmazam luḡf-ı Ĥudâdan nâ- ümîd	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Rızâyî Bu gazel, Rızâyî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.
67a	Nergisî	Vücûd-ı zâruma kıydum ğamuñ nihân iderek Bulam mı çâre 'aceb derdümi 'ıyân iderek	Murâd-ı 'arz-ı 'ubûdiyyet ise Nergisiyâ Rikâb-ı yâre yüz ur şî'rüñ armağan iderek	Gazel/7		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nergisî Raḡimehu'llâh
67b	Maḡvî	Dil ki ḡusn-i ğonce-i mestûruña vâbestedür Kâse-i çeşm-i dilüm çün kâse-i gül destedür	Tîr-i nâzıdur kemân itse fiġân itme şaķın Kaşdı ol şūḡ-ı cihānuñ Maḡvî-i bed- mestedür	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Maḡvî
67b	Vecîhî	Ṭurre-i zülfüñ ki bâġ-ı ḡusne sünbül destedür Her çemendebiñ dil-i ehl-i maḡabbet bestedür	Kaṭ'-ı ümmîd itmesem n'ola Vecîhî yârdan Rište-i cān zülf-i 'anber-bârunâ peyvestedür	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 95.
67b	Riyâzî	Ḳays'ı ańsaķ bile Leylâyı daķı yâd idelüm Sebeb-i vuşlat olup rûḡlarını şâd idelüm	Bulmışam şöyle Riyâzî nażar-ı himmetini Pîr-i mey-ḡaneyi de şimdi biz irşâd idelüm	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 474-75. Bu gazel, Dîvân'da altı beyittir.
67b	Rızâyî	Ḥaṭ çeküp efzûn idelden revnaķ-ı ruḡsârını Bâġ-ı ḡusnûñ gülden artuķ ister olduķ ḡârını	Vaşf ider zülfüñ Rızâyî 'aşķla bî-ḡoş olup Meste âdetdür bir perişân eylemek ġüftârını	Gazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Rızâyî Rızâyî Dîvânı, s. 302.
68a	Şabri	Gülşen-i bâġa varup 'arızuñı yâd idelüm	Reşḡa-i feyz ile şâyed bizi ḡurrem dil ide Şabriyâ ḡâme gibi ḡıdmet-i üstâd idelüm	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i>	Başlık: Şabri

		Düşelüm cūylaruñ yanına feryād idelüm				Fe' ilātün Fe' ilün	Sabrî-i Şakir Dîvânı, s. 162-3.
68a	‘Arzî	Hayâlün dîdeden naqşuñ dil-i bî- kînenen çıkmaz O bir mu‘ ciz-nümâ taşvîrdür âyînenen çıkmaz	Ümîd-i feyz-i şubh pîr-i ‘aşk-ı yâr ile ‘Arzî? nâ-murâd dil şeb-i âzînenen çıkmaz?	Gazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: ‘Arzî
68b	Riyâzî	Yüzün bîn kerre döndürseñ hayâlün sînenen çıkmaz Ne şüretdür bu kim hergiz dil-i âyînenen çıkmaz	Hayâl-i la‘l-i dil-dârı n’ola dilden çıkmazsam Riyâzî kıymeti gevhirdür ol gencînenen çıkmaz	Gazel/5		Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün	Başlık: Riyâzî Rızâyî Dîvânı, s. 392-3.
68b	Hâkânî	Gün yüzün gel görelüm ‘îd-i mükerremcesine Câm-ı la‘lünle şafâlar sürelüm Cemcesine	İrdi âvâze-i nazmum feleke Hâkânî ‘Alem-i devlet-i hâkân-ı mu‘azzamcasına	Gazel/5		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	Başlık: Hâkânî Hâkânî Dîvânı, s. 616.
68b	Hâletî	Mesned-i fakra geçüp şâh-ı mu‘azzamcasına Terk-i iklîm-i fenâ eyledüm Edhemcesine	Zür-bârū-yı zür sahn-ı birle bugün ey Hâletî? Milket-i nazma emîrem yine Rüstemcesine	Gazel/5		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	Başlık: Hâletî
69a	Nâbî	Dest-i sitemle yıkma dilün tîre-hânesin Tağıtma şâhbâz-ı gamuñ âşiyânesin	Yârân-ı nazm hep taraf-ı tâze tutdı lîk Nâbî-i haste-dil taraf-ı ‘âşîkânesin	Gazel/7		Mef' ülü Fâ' ilātü Mefâ' ilü Fâ' ilün	Başlık: Nâbî Nâbî Dîvânı, s. 831.
69a	Râmî	Bir pâdişâh-ı hüsn ü cevân-ı yegânesin Güyâ nazîr-i Yûsuf-ı devr-i zamânesin	Râmî edâ-yı şî'r-i nezâket-şî'âr ile Rindâne bî-tekellûf ü hem ‘âşîkânesin	Gazel/5		Mef' ülü Fâ' ilātü Mefâ' ilü Fâ' ilün	Başlık: Râmî Bu gazel, Râmî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
69a	Rüstem	Zülfeyn-i dil-rübâ dilse olsa dilsebeni ? Emrî lisân-ı efsah ile dir cevâbını	-	Müfred		<i>Mef' ülü</i> <i>Fâ' ilātü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Be-nâm-ı Rüstem
69a	Mehem med	Didüm cânândur ism-i şerîfün Didi bi'llâh hemân bir medde muhtâc	-	Müfred		Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ülün	Başlık: Be-nâm-ı Mehemmed

69a	Muṣṭafa	Ümîd-i gonce-fem ile fedâ iden kişi rûḥ Şıratı ḥâlî bulur bâb-ı cenneti meftûḥ	-	Müfred		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Be-nâm-ı Muṣṭafa
69a	Cüneyd	Dedenün beline şokınca düdük Añı bir dil-berün ismidür düduñ ?	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Be-nâm-ı Cüneyd
69a	Şâlih	Ḥalâş olmak dilerseñ ğarḳa-i emvâc-ı ḳahrından Geç ol dürr-i yetimün sen dilâ deryâ-yı mihrenden	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Be-nâm-ı Şâlih
69b	Neşâtî	Ol pür-cefâyı gör ki olup 'âlem-âşinâ Olmaz benümle cânda nişâr itsem âşinâ	Gelmez keder cefâ-yı felekden Neşâtiyâ Ol rind-i 'ışḳa kim ola câm-ı Cem âşinâ	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 127.
69b	Fehîm	Mu'tâd-ı zevḳ-i hecrün olan mâtem- âşinâ Ġamdan helâk olur olamazsa ğam- âşinâ	Ey ğamzesi Fehîm gibi rûşenâ-yı dil Bîġâne-ṭavr olma dile her-dem-âşinâ	Gazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Fehîm Fehîm-i Ġadîm Dîvânı, s. 316-8.
69b	Kemal	-	-	Ferd			Başlık: Kemal
69b	Hüseyn	Bilmek isterseñ ism-i nâzenîni Çıkar ḥamsîn içinde erba'îni	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Be-nâm-ı Hüseyn
69b	İbrâhîm	Yoluñ üstinde şu gelse altı yanında deñiz Bilene terkîbimizden kim dürrür cânânemüz	-	Ferd		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Be-nâm-ı İbrâhîm
69b	Aḥmed	Çü ḥânî maṭla' ı seb'u'l-meşânî Be-dânî nâm-ı ḥod bî-ḥarf-i şânî	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Aḥmed
69b	Aḥmed	Derd-i hicrûñle ey dür-i nâ-yâb Ḥûn-ı dil oldı dâmen-i aḥbâb	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Aḥmed

59b	Reşid	Gülün her bergine bülbül döker gözden birer jâle Velî rahm itmeyüp kondurur anı daldan dala	-	Ferd		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Be-nâm-ı Reşid
59b	Receb	Öykünür ise görüp ol serv-bülendün şivesin Silkün dıraht kıparun dalı kıoman bir mivesin ?	-	Ferd		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Be-nâm-ı Receb
70a	Şehrî	Ey meşreb-i hayâli gibi 'âlem-âşinâ V'ey dil-rübâ-yı mahrem ü nâ- mahrem-âşinâ	Şehrî şehîd-i dil-ber-i hün-rîzün olayum K'olmuş hayâl-i şuhı gibi 'âlem-âşinâ	Gazel/5		Mef' ulü Fâ'ilâtü Mefâ' ilü Fâ'ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 64.
70a	Rızâyî	Dilden cüdâ gönül haţ-ı pür-hamla âşinâ Bîgâne-i neşât olur gamla âşinâ	Hep bildi kıadr-i nazm-ı Rızâyîyi ehl-i derd Elfâzı oldu cümle-i 'âlemle âşinâ	Gazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Rızâyî Bu gazel, Rızâyî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
70a	Fehîm	Gerçi haţ geldi müje bâ'ış-i şad-şûr henüz Oldı ma'zûl o şeh leşker-imağrûr henüz	Ne 'aceb hürmen-i hussâda fenâ virse Fehîm Kuvvet-i nâţıka-i bârika pür-zûr henüz	Gazel/6		Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 464-6. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
70a	Nâbî	O şuhun dürc-i tab'ı dürc-i 'irfânıyla Memlûdur hep vücûdı çeşme-sâr-ı ma'rifetde	-	Ferd			Başlık: Nâbî Bu gazel, Nâbî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
70a	Li-Emr-i İskender	Câme-i dîbâ giydün ey güneş yüzli habîb Zeyl üzre bir güher kıoydı düşdi rakîb?	-	Ferd		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Li-Emr-i İskender
70a	'Oşmân	Gözüm 'aks-i ser-i zülfün göreliden Kara bahtum gibi dil gitdi elden	-	Ferd		Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ulün	Başlık: 'Oşmân
70a	Edhem Li-Emrî	Ne hikmetdür ki bâzâr-ı belâda Düşer gam üstine diller ziyâde	-	Ferd		Mefâ' ilün Mefâ' ilün	Başlık: Edhem Li-Emrî

						Fe'ülün	
70a	Benâm-ı Zibâ	Gel ey meh-veş kerem kıl dâmen-i zülfün yukarı çek Görölsün hâller altında gâhî çift ü gâhî tek	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Benâm-ı Zibâ
70b	Şehrî	Dil hārâb oldu ğam-ı 'aşk ise ma'mūr henüz Oldı pejmürde güli bülbüli mesrūr henüz	Eyledüm nazmumı âvihte-i 'arş-ı kabûl Olmadın Şehrî gibi şi'r ile meşhūr henüz	Gazel/6		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Şehrî Şehrî Dīvānı, s. 91.
70b	Nābî	Gice açıldı bezm-i meyde yārūn sīnesin gördük Verā-yı sīnesinde şafvetinden kīnesin gördük	Nice zer-tār-ı pūşe büse-gāh olmuştur ey Nābî Biz aşhāb-ı fenānuñ hırka-i peşmīnesin gördük	Gazel/6		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Nābî Bu gazel, Nābî Dīvānı'nda yer almamaktadır.
71a	'Arzî	Geldükçe yār bezm-i temennāya bir gelür Bir māk-pāredür o ki dünyāya bir gelür	Rahm eyle hāl-i 'Arzî-i şeydāna ey perî Bir rind-i nüktedāndur o dünyāya bir gelür	Gazel/5		Me'ülü Fā'ilātü Mefâ'ilü Fā'ilün	Başlık: 'Arzî
71a	Şabrî	Âdem bu bezm-i devr-i dil-ārāya bir gelür Bil kadr-i 'ömrüñi kişi dünyāya bir gelür	Şabrî sefīne-i sühanam gibi hāşılı Zehr ü şerāb 'aşıq-ı şeydāya bir gelür	Gazel/5		Me'ülü Fā'ilātü Mefâ'ilü Fā'ilün	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dīvānı, s. 132-3. Bu gazel, Dīvān'da altı beyittir.
71b	Fehīm	Nāme-i dehri temāşā itdüm imlāsı ğalať Nükte-i ye'si şahīhü'l-hať temennāsı ğalať	Şoĥbet-i ma'nāda olsun mı Fehīmā'ya nazīr Bir iki bi-hūde-gūy şi'r ü inşāsı ğalať	Gazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Fehīm Fehīm-i Qadim Dīvānı, s. 504-6.
71b	Şehrî	Sākî-i dehrūn şu'ūr-ı nā-kes-ikrāmı ğalať Bezmi hoş-tertīb ammā gerdiş-i cāmı ğalať	İtmesün mi Şehrî hamyāze-keşān teslīm-i rūĥ Sākî-i dehrūn şu'ūr-ı nā-kes-ikrāmı ğalať	Gazel/5		Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dīvānı, s. 95.
71b	Vecihî	O bezme itme heves kim ola nīzāmı ğalať Şarāb-ı zehr ile ālūde devr-i cāmı ğalať	Nazīr□olurdu Vecihî bu nazm-ı dil-cūya 'Adūnuñ olmasa şi'rinde iltizāmı ğalať	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Vecihî Vecihî Dīvānı, s. 154.

72a	Fehîm	Şu'le-zâr itdi derûnum rûy-ı zîbâ-yı laîf Dûd-ı dildür sünbül-i zülf-i semen-sâ-yı laîf	Ka'betü'l-ıuşşâkdur kûy-ı laîfîfün kıl mekân 'Âşıka olmaz Fehîmâ öyle bir cây-ı laîf	Gazel/5	Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Kadîm Dîvânı, s. 514-6. Bu gazel, Dîvân'da on beyittir.
72a	Cevrî	'Âlem şüküfte bâğ müferrih hevâ laîf Diller güşâde nefha-i bâd-ı şabâ laîf	Cevrî nesîm-i feyz ile olsa şüküfte-dil Gül gibi şi'r-i pâki olur dâ'imâ laîf	Gazel/5	Me'f' ülü Fâ' ilâtü Me'fâ' ilü Fâ' ilün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 229-30. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
72b	Şehrî	La'l-i nâbuñdan olur telhî-i âzâr laîf Görinür sâye-i gül-goncada çün hâr laîf	Şehrî teşhîş idemem ma'nî-i elfâzından Ol kadar oldu dil-i mu'cize-güftâr laîf	Gazel/5	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 98.
72b	Naẓmî	Tâ dil ki nefes beste-i leb kûy-ı şafâdur Âyîne-i esrâr-ı nihân-cû-yı şafâdur	Naẓmî gibi ben garç-ı tih-i baħr-ı şakâyam Dutan daħı gird-i leb-i cûy-ı şafâdur	Gazel/5	Me'f' ülü Me'fâ' ilü Me'fâ' ilü Fe' ülü	Başlık: Naẓmî Şeyh Mehmed Naẓmî Dîvânı, s. 664-5.
72b	Ṭâhir	Mâtem-kede-i dehr bize kûy-ı şafâdur Bâzîçe-i tıfl-ı dilümüz kûy-ı şafâdur	Ṭûfân-ı belâ tutsa eger 'âlemi Ṭâhir 'Azm-i dilümüz yine bezm-i kûy-ı şafâdur	Gazel/5	Me'f' ülü Me'fâ' ilü Me'fâ' ilü Fe' ülü	Başlık: Ṭâhir
73a	Vecdî	La'lün tebessüm eyle pür-âb u tâb göster Yâkût-ı surh içindedür-i hoş-âb göster	Var mı cevâb söyler bu nev-zemîne Vecdî Şi' ründe ehl-i nazma tâze hitâb göster	Gazel/9	Müstef' ilü n Fe' ülü Müstef' ilü n Fe' ülü	Başlık: Vecdî Vecdî Dîvânı, s. 15.
73a	Mezâkî	Sâkî elünde rengin-câm-ı şarâb göster Elmâs-ı sâgar içre la'l-i müzâb göster	Şimdi Mezâkî sensin faşlü'l-hıttâb-ı dâniş Her bir sü'ale böyle mu'ciz-cevâb göster	Gazel/9	Me'f' ülü Fâ' ilâtün Me'f' ülü Fâ' ilâtün	Başlık: Mezâkî Mezâkî Dîvânı, s. 150.
73a	Nâ' ilî	Sâkî fûrûg-ı meyden rûyuñda tâb göster Germiyyet-i hayâdan hürşide âb göster	Maħşerde Nâ' ilî-veş pür-bâr-ı cürm-i ışık ol Dâdâr-ı haşre kendün mîzân-harâb göster	Gazel/9	Me'f' ülü Fâ' ilâtün Me'f' ülü Fâ' ilâtün	Başlık: Nâ' ilî Merhûm Nâ' ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 322-3.
73b	Fehîm	Meger nuṭkuñ nesîm-âşâr-ı gülzâr-ı tebessümdür	Fehîmün pençe-i pür-hûnı şanma feyz-i cevruñden	Gazel/5	Me'fâ' ilün Me'fâ' ilün	Başlık: Fehîm

		Ki her bir gonce-i lafzuñ hem-âgûş-ı tekellümdür	Açılmış dâmenünde gonce-i bâğ-ı tazallumdur			<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Bu gazel, Fehîm-i Kadim Dîvânı'nda yer almamaktadır.
73b	Vuşlatî	Ey zülf rûy-ı bârî aç bî-nîkâb göster Sen ey şehâb-ı rahmet bir âfitâb göster	Ey Vuşlatî sözünde baḡş-i tevârüd itme Şâhip çıkarsa yârân sen ictinâb göster	Gazel/1 2		<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtün</i>	Başlık: Vuşlatî Beg el-Merḡûm Bu gazel, Vuşlatî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
73b	Şehrî	Açan rāz-ı derûn-ı ehl-i dîdârı tebessümdür Tebessüm nev-bahâr-ı gül der-âgûş-ı tekellümdür	‘ Aceb âşüfte-bûlbûldür dil-i âvâre-i Şehrî Behişt olursa gülzârı yine ḡasret- terennümdür	Gazel/5		Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 79.
74a	‘İşmetî	Ne feyz-i şevke ne ser-sebzi-i bahâra döner Bu köhne çarḡ-ı felek bilmezem ne kâra döner	Nidem ki devr ide meclisde ‘İşmetî sâķî Elinde cām ile bir merd-i subḡa-dâra döner	Gazel/5		Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün	Başlık: ‘İşmetî ‘İşmetî Dîvânı, s. 50.
74a	Mânî	Baḡa bu yolda ne gerdün ne ḡod sitâre düşer Düşerse üstüme bu devr-i pür-şerâre düşer	Girince hâle-i zikrine Mânî ol meh-rû Sevâd-ı dîdelerüm ebr-i ḡatre yâre düşer	Gazel/5		Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün	Başlık: Mânî
74a	Naẓmî	Bezm-tırâz-ı bâğ olup bûlbûl ü gül taraf taraf Büy-ı şafâ nevâyı dem-meclis-i mül taraf taraf	İtdi ḡüşâde Naẓmiyâ gonçe-i ḡâtırını yine Bezm-tırâz-ı bâğ olup bûlbûl ü gül taraf taraf	Gazel/5		<i>Müfte'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Müfte'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Naẓmî Bu gazel, Naẓmî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
74b	Ṭâhir	Meclisi sâķî devr ider sâḡar-ı mül taraf taraf Ceyş-i feraḡ bula dile tâ ki sübûl taraf taraf	Mest-i ḡarâb olmamak mümkün olurdu Ṭâhirâ Meclis-i sâķî devr ider sâḡar-ı mül taraf taraf	Gazel/5		Müfte'ilün Mefâ'ilün Müfte'ilün Mefâ'ilün	Başlık: Ṭâhir
74b	Şabrî	Piyâle ḡaḡ bu ki sâķî ḡarîb meh-veş olur Ki öpse şîşe-i mey ‘azḡını pür-âteş olur	Düşinde görse ḡönül zülf-i yâri ey Şabrî Belâ-yı ‘aşḡ ile ḡâlî anuñ müşevveş olur	Gazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Şabrî Şabrî-i Şakir Dîvânı, s.140.
75a	Riyâzî	Gerçi kim def' i gama çâre-i mey bî-ḡış olur Ṭâli' i gör ki oda sînede bir âteş olur	Güşe-i çeşm ile bir nîm-nigâḡ eylese yâr ‘Âşık-ı ḡaste-dilüñ ḡönli Riyâziyâ ḡoş olur	Gazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 314.

						<i>Fe' ilün</i>	
75a	Cevrî	Olsa nigehe dest-be-şemşîr-i tegâfûl Lerzende ider fitneyi te'sîr-i tegâfûl	Cân virmegi itdük nigehe-i nâza tedârük Cevrî katı müşkil hele tedbîr-i tegâfûl	Gazel/5		Meḥ' ulü Meḥā' ilü Meḥā' ilü Fe' ulün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 239-40.
75b	Maḥvî	Ġamzeñ ki ider nâz ile tedbîr-i tegâfûl Kâr itmemege çâre mi var tîr-i tegâfûl	Ey şûḥ-ı cihân böyle olursa dem-i vaşluñ Maḥvî gibi ' âlem ola dil-gîr-i tegâfûl	Gazel/5		Meḥ' ulü Meḥā' ilü Meḥā' ilü Fe' ulün	Başlık: Maḥvî
75b	Âlî	Mey şunsa bize almazuz ağıyar elinden Semm virse alur nûş iderüm yâr elinden	Âlî nigehe-i meylî o gül-ruhlara it kim Dâmânını kırtarmış ola ḥâr elinden	Gazel/5		Meḥ' ulü Meḥā' ilü Meḥā' ilü Fe' ulün	Başlık: Âlî Bu gazel, Edirneli Âlî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
75b	Güftî	Yakdum serüme dâğlar ol yâr elinden Güller taḫunursam n'ola dil-dâr elinden	Güftî iderem bâğ-ı dilüñ tâze nihâli Her tîr-i cefâ kim irişür yâr elinden	Gazel/5		Meḥ' ulü Meḥā' ilü Meḥā' ilü Fe' ulün	Başlık: Güftî
76a	Nehcî	Hırâm it nâz ile çık kâmet-i serv-i revân göster Kıyâmet zâhir olsun fitne-yi âḫîr- zamân göster	Saḥa gösterme kim dir kimseye eş'ârûñ ey Nehcî Bulursañ öyle bir şâfî-güher durma hemân göster	Gazel/5		Meḥā' ilün Meḥā' ilün Meḥā' ilün Meḥā' ilün	Başlık: Nehcî Nehcî Dîvânı, s. 158-9.
76a	Riyâzî	Kederden pāk kıl âyîne-i ṭab'ı hünere göster Ḥilâl-ebrûların vaşf eyle nâzûk güşeler göster	Riyâzî anı her mi'yâr-i nâķış şaḫṣa 'arz itme Nuḫûd-ı naḫmuñ naḫḫâda 'arz eyle hünere göster	Gazel/5		<i>Meḥā' ilün</i> <i>Meḥā' ilün</i> <i>Meḥā' ilün</i> <i>Meḥā' ilün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 299. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
76b	Nâ'ilî	Çarḫuñ nifâķını yine teşvîşi gösterür Sen ' âlemünde ol gönül iş işi gösterür	Ġavġâ-yı saltanat bu serây-ı sipencde Ey Nâ'ilî selâmet-i dervîşi gösterür	Gazel/6		Meḥ' ulü Fâ' ilätü Meḥā' ilü Fâ' ilün	Başlık: Nâ'ilî Nâ'ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 340-41. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
76b	Şabri	Câm kim târ-ı şu'â'ıyla ḥabâbın gösterür Şâḥ-ı şevḫûñ ḥayme-i zerrîn-ṭınâbın gösterür	Sâğar-ı ' âlem-nümâyı ben nice elden koyam Baḥa ey Şabrî o şûḫuñ la'l-i nâbın gösterür	Gazel/6		<i>Fâ' ilätün</i> <i>Fâ' ilätün</i> <i>Fâ' ilätün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Şabri Şabrî-i Şakîr Dîvânı, s. 133-4. Bu gazel, Dîvân'da beş beyittir.

77a	Ṭıflî	‘Âlem-i ‘ayş u şafâ-yı câm-ı şahbâ gösterür Ḥâşılı âyine-i sāgar temâşâ gösterür	Hep yirinde Ṭıfliyâ esbâb-ı ḥüsn ammâ yine Came-i zîbâ o bâlâ kıddi a‘lâ gösterür	Gazel/5	Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 189.
77a	‘Ârif	Dil-dâra gönül kendüni hem-râz idemezsin Bî-çâresin ol rütbe-yi iḥrâz idemezsin	Mir‘ât-i ruḥuñ olmaz ise ‘Ârife der-pîş Ol tûṭî-i hoş-güyı sūḥan-sâz idemezsin	Gazel/5	Meḥ‘ülü Meḥ‘ülü Meḥ‘ülü Fe‘ülün	Başlık: ‘Ârif ‘Ârif Süleyman Dîvânı, s. 296.
77a	Nâ‘ilî	Ḥaṭṭuñ ki bâğ-ı dilde siyâh-ı bahâr açar Ḥasret zemîn-i sîne de ezḥâr-ı âh açar	Büstân-fürûz-ı gülşen-i cândur o gonceyi Ey Nâ‘ilî kıṭîfe-i sürḥ ü siyâh açar	Gazel/6	Meḥ‘ülü Fâ‘ilâtü Meḥ‘ülü Fâ‘ilün	Başlık: Nâ‘ilî Nâ‘ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 310-11.
77b	‘Ârif	Bilenler ḥâr ḥâr-ı dâğ-ı derdin baḥt-ı şûmından Sipîhrüñ eylemezler şekve te‘şîr-i nücûmından	‘Aceb reh-bân-ı kûy-ı şevk olur mı kimse ey ‘Ârif Sevâd-ı miḥnetüñ ser-geşteğân-ı merz-i bûmından	Gazel/5	Meḥ‘ülün Meḥ‘ülün Meḥ‘ülün Meḥ‘ülün	Başlık: ‘Ârif ‘Ârif Süleyman Dîvânı, s. 298.
77b	Meylî	Ey şûḥ bizi luṭf-ı nigâhuñdan ayırma Ya‘nî naẓar-ı feyz-resânuñdan ayırma	Bağdâddur aldanma şaḥm her büte Meylî Ġurbet-zedesin gönüñüñi yanuñdan ayırma	Gazel/7	Meḥ‘ülü Meḥ‘ülü Meḥ‘ülü Fe‘ülün	Başlık: Meylî
78a	‘İzzetî	Serde görinen şu‘le-i âh-ı siyehümdür Dervîş-i cihân-ı ğamam ol şeb- külehümdür	Meftûn-ı cemâli olalı pertev-i ḥurşîd Yollarda benüm ‘İzzetiyâ ḥâk-i rehümdür	Gazel/5	Meḥ‘ülü Meḥ‘ülü Meḥ‘ülü Fe‘ülün	Başlık: ‘İzzetî Vişnezâde ‘İzzetî Dîvânı, s. 37.
78a	Nâ‘ilî	Hoşdur şarâb-ı köhne ğam-ı tâze âh-ı nev Bir ğam-güsâr içün k’ola ebrûsı mâh-ı nev	Mâh-ı dû rûze kâste-mânend Nâ‘ilî Gösterdi ḥalka kendin o ḥaṭṭ-ı siyâh-ı nev	Gazel/5	Meḥ‘ülü Fâ‘ilâtü Meḥ‘ülü Fâ‘ilün	Başlık: Nâ‘ilî Nâ‘ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 503-4.
78b	Rüşdî	Gül gibi zîb-i güle gûşe-i ḥübânsın sen Gevher-i tâc-ı sır-ı Yûsuf-ı Ken‘ânsın sen	Söyle ey ğamze-i zaḥm-ı derûnıñ nedür bilürem Maḥrem-i râz-ı dil-i Rüşdî-i nâlânsın sen	Gazel/7	Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün	Başlık: Rüşdî
78b	Rüşdî	Ol kemân-ebrû ki naḥl-i tîrinideprendürür	Dil-berâ mızrâb-ı cevruñRüşdî-i dil- ḥastenüñ	Gazel/5	Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün	Başlık: Rüşdî

		Reşkden naḥcîr yir yir tîrini deprendürür	Erganün nâle-i şeb-gîrini dependürür			Fâ' ilâtün Fâ' ilün	
79a	Nâ' ilî	‘İşk-ı mecâza düşmişe dil-cüş ider miyüz Efsâne-i ḥaḳîḳati biz güş idermiyüz	Şahbâ-yı vaḥdetün ki ḥum-ı ser-be- mihriyüz Ey Nâ' ilî izâ' at-i ser-cüş ider miyüz	Gazel/5		Mef' ülü Fâ' ilâtü Mefâ' ilü Fâ' ilün	Başlık: Nâ' ilî Nâ' ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 384. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
79a	Mânî	Ḳo bir âh ile çarḥuñ revnaḳ-ı câhı şikest olsun Yıqılsun çetr-i nîli reng-i ḥar-gâhı şikest olsun	Güşâd olmazsa miftâḥ niyâz-ı ehl-i dânişle Ḳo Mânî mey-fürüşuñ ḳufl-ı dergâhı şikest olsun	Gazel/5		Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün	Başlık: Mânî
79a	-	Ferhâd-ı ğamam kûh-ı meşakkat eşerümdür Mecnûn-revişem râh-ı maḥabbet güzerümdür	Ta' rif iderüm ḥâl-i ḥaṭ u yâri ḥalîmem Çâlâk-i u ḳalem nûkte-derümdür?	Gazel/6		Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün	Başlık:-
79b	‘Arzî	Ḥaylî demdür dil o tıfl-ı şivekârın görmedi Bâĝ-bân-ı dil-nihâl-i mîvedârın görmedi	Öldi gitdi ‘Arzî-i âşüfte-dil âlâm ile Bu ḥazânistân-ı dehrün nev-bahârın görmedi	Gazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: ‘Arzî
79b	Dâniş	Saḥa ey dil ḳayd-ı hicrândan rehâ mümkin degül Ol şeh-i bî-merḥametden iddi' â mümkin degül	Umma pâ-bûsın o şūḥuñ reh-güzârından şavul Bî-hûde pâ-mâl olursın Dânişâ mümkin degül	Gazel/5		Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Dâniş Bu gazel, Dâniş Dîvânı'nda yer almamaktadır.
80a	Nedîm	Derdün nedür gönül saḥa bir ḥâlet olmasun Şad el-ḥazer ki sevdiĝün ol âfet olmasun	Şâyed eser ide nefes-i âteşini ḥayf Söyleñ Nedîm-i zâr ile germ-ülfet olmasun	Gazel/5		<i>Mef' ülü</i> <i>Fâ' ilâlü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Nedîm Nedîm-i Ḳadîm Dîvânı, s. 185.
80a	Nâ' ilî	Sûz hemân ḥüsnindedür yâruñ mekânüñ kim bilür Gevherinde âb u tâb olsun da kânüñ kim bilür	Zâtı eşrâf-ı zamânüñ Nâ' ilî ma' lümdür Ehl-i 'ilmün kim şorar zâtın zamânüñ kim bilür	Gazel/6		Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Nâ' ilî Nâ' ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 347.
80a	[Lâ- Edrî]	Sür kümeýt-i câmı mehmîz ile sâḳî ḳalmasın Teşnedür ğâyet gönül destünde bâḳî ḳalmasın	Ḥaṭṭına baḳmaz raḳîb-i kâfir ol 'İsî-lebün Ḥâne-i aĝyârda yokdur mezâḳı ḳalmasın	Gazel/6		Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık:[Lâ-Edrî]

80b	Faṣīḥ	Şabāyı şanma ki gīsū-yı dil-rübāya gider Nevāziş-i dil-i şeydā-yı mübtelāya gider	Çemende bülbül-i şeydāyı dinlemez güller Faṣīḥ eylediği nağmeler hevāya gider	Gazel/5		Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün	Başlık: Faṣīḥ Faṣīḥ Ahmet Dīvānı, s. 73.
80b	Hāşimī	Kerem kıl bağbān ol gülbün-i nāzı güzel besle Muṭarrā sünbūlin perverde kıl 'ūd-ı mülebbesle	Yeñi başdan yine pīrāne ser itdi beni 'āşık N'olur ḥālüm 'aceb ey Hāşimī ol tıfl-ı nev-resle	Gazel/5		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün	Başlık: Hāşimī
81a	'Arzī	Sīnemde olan yārelerüm yāre dimezler Her yāreyi bildüm ki gönül yāre dimezler	Ḥam-yāze-i zaḥm-ı ciger āgūşuñı 'Arzī Merhem-kede-i ḡamze-i dil-dāra dimezler	Gazel/5		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün	Başlık: 'Arzī
81a	Nābī	Ey dil sitem-i dehrden āzād olamazsın Mādām ki saña dil diñülür şād olamazsın	Elbette olursın yine bir āfete meftün Ḥālūñ budur ey Nābī-i nā-şād olamazsın	Gazel/5		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün	Başlık: Nābī Nābī Dīvānı, s. 837.
81b	Nā' ilī	Ādem ḡanī-dilolsa gedā-meşreb olmasa Rind olsa bī-ḥaḳīḳat u bī-mezheb olmasa	Ey Nā' ilī 'alāyīka dil-beste olmayup Meftün-ı tırra şifte-i ḡabgab olmasa	Gazel/5		Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün	Başlık: Nā' ilī Nā' ilī-i Kadīm Dīvānı, s. 513-4.
81b	Yümni	Ḳāmetūñ cılve-ger-i cünbüş-i nāz eylersin 'Ālem-i 'ākıbeti ḥaşr-i niyāz eylersin	Yümniyā vaşf ider iseñ dehen-i mevhūmın Ḥall-i şek noḳta-i mecmū' a-i rāz eylersin	Gazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Yümni
81b	Muḥtārī	Yārūñ ḥaṭı geldi sevemem var kerem eyle Sen şaḳīme sev şūfī tıttınca ḳadem eyle	Muḥtārī sözüñ tıtt gözedüp rāh-ı ṭarīḳat Ki hūş-ı bedm-i?ḡāh-ı naḳar ber ḳadem eyle?	Gazel/5		<i>Mef' ülü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ülün</i>	Başlık: Muḥtārī
82a	Vecdī	Ṭūfān-ı sirīşküm dime cūş-ı yeme beñzer Baḳ çeşmüme dāmānuma deryā neme beñzer	Taḳşīm idicek zühre bu şī' ri didi 'İsī Bu naẓm eşer-i Vecdī-i mu'ciz-deme beñzer	Gazel/7		Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün	Başlık: Vecdī Vecdī Dīvānı, s. 17.
82a	Ṭarzī	Bir nigāh-ı nīm-nāz-ı fıtne-engiz eyledüñ	Ablaḳ-ı mevzūñ ḥirām-ı kıl ile Ṭarzī yine	Gazel/5		Fā' ilātün Fā' ilātün	Başlık: Ṭarzī

		N'eyledün zālīm ūkeſt-i cām per- hīzeyledün	Ser-zemīn-i ū'ri cev-lān-gāh-ı ūebdīz eyledün			Fā' ilātün Fā' ilün	
82a	Nāmī	Ey haṭṭ riyāz çeħrede sünbül misin nesin Reyhān mısın benefşe misin gül misin nesin	Nāmī ne ūurdur bu ğazel ūaldı 'āleme Gül-zār-ı milk-i Rūmda bülbül misin nesin	Gazel/7		Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün	Başlık: Nāmī Fāris ūāhınuñ İlçisinūñdur
82b	Feyzī	'Āūıķa lāzım olan maħv u cev itmekdür Terk-ālūde key-i būd u nebūd itmekdür	Mest-i bī-pāk olana hem-dem olur mı Feyzī Zāhidūñ kārı ki hep ūurb-i yehūd itmekdür	Gazel/7		Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	Başlık: Feyzī Topkapılı Feyzī Dīvānı, s. 34.
82b	Sā'ī	ūāhid-i meūhūddan ey dil temennā ĝayrıdur Ehl-i ūūret ĝayrīdur erbāb-ı ma'nā ĝayrıdur	Vāūf-ı la'lūñden n'ola cān bulsa Sā'ī ħaste-dil Āb-ı Ĥızruñ 'aynı enfās-ı Mesīħā ĝayrıdur	Gazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Sā'ī
82b	Kāfī	Ey ruħlar ūzre zūlf-i ķaranfūl misin nesin ūeb-būy mı nesteren mi ya sünbül misin nesin	Nāmī-i nev-zemīnūñ olup ūimdi perveri Kāfī nażımda kāūıf-i mūūkil misin nesin	Gazel/8		Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün	Başlık: Nażire-i Kāfī
83a	Nā' ilī	Görünmez 'āūıķa ol dil-ber-i maħcūb ūerminden Eder haṭ geldüĝin ruħsārına mektūb ūerminden	Ne naķū-ı bū'l-'aceb giryānıyuz ey Nā' ilī bilse Olur ĝarķ-āb-ı ĥaclet dīde-i Ya'ķūb ūerminden	Gazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Nā' ilī Nā' ilī-i Kadīm Dīvānı, s. 485-86.
83a	Nażmī	Ey ķarħ cefā resmini dil-dārdan öĝren Bī-dādlıĝı ĝamze-i ĥūn-ħārdan öĝren	Ey tıfl-ı heves-pīūe taūannu' ger Nażmī Cehd eyle Emīrī ĝibi ser-kārdan öĝren	Gazel/5		Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün	Başlık: Nażmī Bu ĝazel, Nażmī Dīvānı'da yer almamaktadır.
83a	Nā' ilī	İzāle-i ĝam içün bir ūarāba muħtācuz Derūn-ı tīre tarz-ı āfītāba muħtācuz ?	Sezā-yı bezm-i ķabūl olmada mı ūūħanum Pesend-i Nā' ilī-i Cem-cenāba muħtācuz	Gazel/5		Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün	Başlık: Nā' ilī Bu ĝazel, Nā' ilī Dīvānı'da yer almamaktadır.
83b	Mānī	Pūūide ṭutma ūineñi zīrā zārda Mir'āt-i Ĥaķ-nūmā yaraūur āūıkārda	Ol ūeh-ūvār-ı ĥūsn dil-i ĥaķ-ı 'ālemi Mānī semend-i nāzına binmiū ūıkārda	Gazel/5		Mef' ūlū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilün	Başlık: Mānī

83b	Necîb	Dâne-i hâlî kırmaz murg-ı dile şabr u karar Tutalum tırrasını ham-be-ham itmiş dil-dâr	Beni seri kûy ider bezm-i ma'ânide ruhuñ Tutî-i tab'-ı Necîbe olalı âyine-dâr	Gazel/5	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Necîb
84a	Vecdî	Bütân kim sübhamuz zünnâra mensûb eylemişlerdür Bizi el-hâk o ihsân ile maħcûb eylemişlerdür	Hisâb-ı hier-güyân eyledükde kıdsiyan Vecdî Seni mu'ciz-dem olmak üzre maħsûb eylemişlerdür	Gazel/5	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	Başlık: Vecdî Vecdî Dîvânı, s. 18.
84a	Nâ'ilî	Râz-ı dili tefevvuhidüp câna söyleme Cân vâkıf olmasun leb-i cânâna söyleme	Ahbabdan nazîre recâsında olduĖuñ Ey Nâ'ilî şaķın hele nâ-dâna söyleme	Gazel/5	Mef' ulü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün	Başlık: Nâ'ilî Nâ'ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 540-41.
84a	'İşmetî	Hemişe kendüyi dil böyle nâl idüp n'eyler Vişâle çäre bulunmaz hayâl idüp n'eyler	Ser-i rehinde görüp 'İşmetî-i zârı dimiş Bilinmedük nesi var 'arz-ı hâl idüp n'eyler	Gazel/5	Mefâ'ilün Fe' ilâtün Mefâ'ilün Fe' ilün	Başlık: 'İşmetî 'İşmetî Dîvânı, s. 40-41.
84b	Neşâtî	Dil ki dâ'im çâk çâk-i ġamze-i cânânedür Nev-'arûsân-ı ġama hem âyine hem şânedür	Pâyine yârûñ düşer dâ'im Neşâtî şevķile Mest-i 'ışķuñ vaz'ı lâ-büd böyle dervîşânedür	Gazel/5	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 153.
84b	Vecîhî	İder bî-hûde nâle bûlbül-i hoş-dem karar itmez Bu ġulşende iki ġün bir ġül-i hurrem karar itmez	Gelür bir dem k'olur câ-y ı şafâyı menzîlüne şiven Vecîhî çekme ġam bir hâlet-i 'âlem karar itmez	Gazel/5	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 139.
84b	'Aţâ	Arturur hûsnin kaçan ol serv-kad kâmet çeker Servler seyr itmege reftârını hasret çeker	Ėayrılarla yâri gördükçe nice şabr eylesün Bu 'Aţâ bî-çäre de 'âşık geçer ġayret çeker	Gazel/5	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	Başlık: 'Aţâ
85a	Riyâzî	Cefâsı dehr-i pür-ķahruñ ġam-ı 'aşķa hâlel virmez Bizüm bir keyf-i mâder-zâdumuz vardur kesel virmez	Riyâzî katl-i 'âşıkda ne deñlü bir şitâb olsa Yine reftârı bozmaz cilve-i nâza hâlel virmez	Gazel/5	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 402.
85a	Şehrî	Şubh-ı ezel ki rûz-ı siyehdür naşibümüz	İtmezdi böyle nuţķumuz izhâr-ı ma'rifet□	Gazel/5	Mef' ulü Fâ'ilâtü	Başlık: Şehrî

		Yüz döndürürse vechi var ey dil ḥabībümüz	Fenn-i süḥanda olmasa Şehrī edībümüz			Mefā' ilü Fā' ilün	Şehrī Dīvānı, s. 90.
85a	Vecdī	Gönül sūzān iden cism-i nizāruñ tāze dāğuñdur Seni pervāne-i 'aşk eyleyen kendü çerāğuñdur	N'ola bülbül gibi zār itse ol ğonce seni Vecdī Günāhuñ faşl-ınüş-ı cām-ı şahbādan firāğuñdur	Gazel/5		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün	Başlık: Vecdī Vecdī Dīvānı, s. 19.
85b	Şabrī	Zaḥm-ı tīğuñla ser ü sīnem ki bir bir bağlanur Cismüm ol naḥle döner kim aña güller bağlanur	Her kaçan varmak dilerse yāre ey Şabrī 'adüvv Leşker-i eşkümler rāh-ı küy-ı dil-ber bağlanur	Gazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Şabrī Şabrī-i Şakir Dīvānı, s. 134.
85b	Ṭıflī	Gerçi virmezdim gönül her dil-sitānuñ naḥşına Şimdi düşdüm bir büt-i deyr-i zamānuñ naḥşına	Biz ezel naḥḳaşınuñ ḥayrānıyuz Ṭıflī gibi Şüret-i nüh Mānī-i şad dāsītānuñ naḥşına	Gazel/5		Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Ṭıflī Ṭıflī Dīvānı, s. 329.
85b	Firākī	Cihāna şāh olup şāhā cihān durdukça durduñ tut Fenā mülkinde Şeddādī binā bünyādın urduñ tut	Ayağı getirür her kişi āḥir çün bu meclisde Firākī bir el öñdin 'ālem-i vaḥdetde yürdüñ tut	Gazel/6		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Firākī Bu gazel, Firākī Dīvānı'da yer almamaktadır.
86a	Vecdī	Ey dil ğam-ı gīsū vü ruh-ı yārda kalduñ Ḳayd-ı şanem ü 'uḳde-i zünnārda kalduñ	Ey ḥüsn-edā ehl-i süḥan hep saña müştāk Sen Vecdī-i ḥoş-ṭāb' u ḥoş-āşārda kalduñ	Gazel/7		Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün	Başlık: Vecdī Vecdī Dīvānı, s. 25.
86a	Rızāyī	Recā-yı ḳāmet-i yārile ḳadd-i āḥ bülend Cemāle munṭazır-ı zaḥmet-i nigāḥ bülend	Rızāyī ğam yime kūtāḥ dest-i himmet iseñ Ki deste deste füyüzāt-ı deştgāḥ-ı bülend	Gazel/5		Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün	Başlık: Rızāyī Rızāyī Dīvānı, s. 126.
86b	Nā' ilī	Ḥüsnüñ ki āfītāb-ı dıraḥşān şanur gören Nūr-ı nigāḥ-ı merdümek-i cān şanur gören	Geç fehmi-i zamāneye şādam ki Nā' ilī Mest-i ğamam sürürümü efgān şanur gören	Gazel/7		Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün	Başlık: Nā' ilī Bu gazel, Nā' ilī Dīvānı'da yer almamaktadır.
86b	Maḥvī	Dil küçe-i 'aşkuñ ezeli derbederidür İḳlīm-i ğamuñ dā' iye-i tācveridür	Maḥvī n'ola bī-ḳayd-ı ğam-kār ise maḥvı Rindān-ı āḥı deste hüner bī-hüneridür	Gazel/5		Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün	Başlık: Maḥvī

86b	Necâtî	Bir dem iken devlet-i dünyâyı bir dem şandılar Bu fenâ gülzârımuñ zevkîni ‘âlem şandılar	Şundılar bir cür‘a kim biñ yıl yaşar içen temâm Bu perî-rûlar Necâtî bizi âdem şandılar	Gazel/6	Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün	Başlık: Necâtî Necâtî Dîvânı, s. 126. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
87a	Ṭâhir	Tâ fikr-i furûğ-ı ruḥı dilden güzer itdi Tâb-ı ruḥı murğ-ı dili bî-bâl ü per itdi	Vaşf-ı leb-i la‘lünle hezâr-ı dil-i Ṭâhir Her beytini bir gonce-i bağ-ı hüner itdi	Gazel/7	Meḥ‘ülü Meḥā‘ilü Meḥā‘ilü Fe‘ülün	Başlık: Ṭâhir
87a	Cevrî	Tâ ol nîgeh-i mest bizüm dil-berümüzdür Rindân-ı Hudâ cür‘a-keş-i sāgarumuzdur	Cevrî bizüz ol çeşme-i pür-feyz-i ma‘ânî Ervâḥ-ı süḥan teşne-i şî‘r-i terümüzdür	Gazel/5	Meḥ‘ülü Meḥā‘ilü Meḥā‘ilü Fe‘ülün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 204-5.
87b	Vecdî	Feryâd dil-i zâruma dem-sâz mı kaldı Yâ keşf idicek derdümü hem-râz mı kaldı	‘Âlemde leb-i la‘lünü vaşf itmede mâhir Vecdî gibi bir nâdire-perdâz mı kaldı	Gazel/6	Meḥ‘ülü Meḥā‘ilü Meḥā‘ilü Fe‘ülün	Başlık: Vecdî Vecdî Dîvânı, s. 42. Bu gazel, Dîvân’da yedi beyittir.
87b	Vecîhî	Dilde zaḥm-ı ğamze-i cânâne görmek isterüz Câmı derd-i ‘aşk ile hem-ḥâne görmek isterüz	Ey Vecîhî ḥâlümüz bî-bâk-i i‘lâm itmege Çeşm-i şüh-ı dil-beri mestâne görmek isterüz	Gazel/5	Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dîvânı, s. 142-43.
88a	Rızâyî	Ümîd-i vaşl-ı dil-ber ḥaṭṭ-ı ‘anber-fâma qalmışdur Gönül bî-reh-ber ü bî-çaredür aḥşâma qalmışdur	Ne mümkündür Rızâyî geşt-i dest-i vaşf-ı ḥâl itmek Serâbistân-ı ḥayretde küme-y-i ḥâme qalmışdur	Gazel/5	Meḥā‘ilün Meḥā‘ilün Meḥā‘ilün Meḥā‘ilün	Başlık: Rızâyî Rızâyî Dîvânı, s. 157.
88a	Nâ‘ilî	Rûy-ı dil gösterüp âşâr-ı niyâza nîgehün Duydı âşüftelügüm başladı nâza nîgehün	Cevr içün Nâ‘ilî-i zâra olur âmâde Nice biñ şîve-i ağıâr-nevâza nîgehün	Gazel/5	Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün	Başlık: Nâ‘ilî Nâ‘ilî-i Kadîm Dîvânı, s. 430-31.
88b	Ṭıflî	Baḥa tecellî-i ḥüsnünde âh-ı düşmendür Ne âh belki nigâha nigâh düşmendür	Hemîşe ‘işvelerin ğayra şarf ider Ṭıflî O şâh-ı memlûk melâḥat sipâh düşmendür	Gazel/5	Meḥā‘ilün Fe‘ilâtün Meḥā‘ilün Fe‘ilün	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 192.
88b	Nehcî	Gehî ‘ışk ile ey dil bülbül-i pür-nağme vü cûş ol	Dilerseñ mülk-i istignâ ola zir-i nigînünde	Gazel/5	Meḥā‘ilün Meḥā‘ilün	Başlık: Nehcî

		Gehî bezm-i edebde şem' veş gūyā-yı hāmūş ol	Ḳanā'at gūşesinde Nehcî-yi rind-i 'abā- pūş ol			Mefā' ilün Mefā' ilün	Nehcî Dīvānı, s. 230.
88b	Şabrî	Ey hoş o rind-i 'aşḡ kim bî-keder-i humār ola Çekdügi cām-ı bādenün keyfi hıred- figār ola	Şabrî-i zāra yārdan ruḡṣat-ı gıryedür mūrād Çeşm-i niyāz pāyine tā ki güher nişār ola	Gazel/6		Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün	Başlık: Şabrî Sabrî-i Şakir Dīvānı, s. 177-78. Bu gazel, Dīvān'da yedi beyittir.
89a	Vecdî	Dest urdı şabā turre-i tarrār dağıldı Fāş oldı ruḡı' āleme esrār dağıldı	Olsa n'ola bülbül dil-i Vecdî ile hem- dem Ṭab'um gibi berg-i gül-i gülzār dağıldı	Gazel/5		Meḡ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün	Başlık: Vecdî Vecdî Dīvānı, s. 41.
89a	Şehrî	H'āb-ı nāzam çeşm-i hūbāndur yirüm Fıtne-cūyam sāḡiristāndur yirüm	Şehrî isterseñ vüçūdumdan eşer H'āb-ı nāzam çeşm-i hūbāndur yirüm	Gazel/7		Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dīvānı, s. 107.
89b	[Maṭla' -ı Riyāzî]	Gerçi dili dil-dāra virüp çeşm-i ter alduḡ Ammā bir āvuç ḡāk ile yüzbiñ güher alduḡ	-	Ferd		Meḡ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fā' ulün	Başlık:[Maṭla' -ı Riyāzî] Riyāzî Dīvānı, s. 421-22. Eksik gazel
89b	Riyāzî	Dil şafā-yı 'aşḡ ile bir sāḡar-ı Cem'dür baña Yāri āyīne-ḡadde görmek özge 'ālemdür baña	Ey Riyāzî naḡd-i naḡmı baña teslīm itdiler Pāk-ma' nā-yı edā şimdi müsellemdür baña	Gazel/5		Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Riyāzî Riyāzî Dīvānı, s. 259-60. Bu gazel, Dīvān'da altı beyittir.
89b	-	Hāneñe geldükçe dil-ber pāy-i-ḡoş- reftārın öp Va' de luṭf eylese ammā la' l-i güher- bārın öp	Dal ḡançer ola ey dil üstüne ol mest-i yār Ḳarşu var düş ayaḡına dest-i ḡançer- dārın öp	Gazel/3		Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	-
90a	-	Ser meclīs-i maḡşūda nişīnān-ı ḡarābāt	-	Ferd		Meḡ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün	-
90a	Vecîhî	Şāḡ-ı gül olup sâ' id-i mestān-ı ḡarābāt Açılmada yir yir gül-i ḡandān-ı ḡarābāt	Bî-bāk-i cihān oldı Vecîhî n'ola olsa Şāhen-şeh-i Cem-rütbe-i eyvān-ı ḡarābāt	Gazel/5		Meḡ' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün	Başlık: Vecîhî Vecîhî Dīvānı, s. 80.

90a	Şabri	Cem gitdi bozulmaqdadır erkân-ı harâbât Bir câm ile ıalsa n'ola evvân-ı harâbât	Şabri varıcağ dergehine mey mi şunardı Gönlümdekini bilmese pîrân-ı harâbât	Gazel/5		Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün	Başlık: Şabri Şabri-i Şakir Dîvânı, s. 128.
90a	Bâkî	Nağme-i meyle gider dil-hâne-i humâra dek Bûlbûli bûy-ı gül ilter gûşe-i gül-zâra dek	Ey Bâkî kaldı ser-sebz olmadan nağl-i murâd Feyz-i nev-rûzî iriştî gerçi gülden hûra dek	Gazel/5		Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün	Başlık: Bâkî Bu gazel, Bâkî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
90a	Ümîdî	Germ-ülfet olup zümre-i rindâne-i harâbât Rûh-ı Cemi şad itmede erkân-ı harâbât	Hem meclis olan şahid-i maşşûd ile âhir Olmaz mı Ümîdî gibi mestân-ı harâbât	Gazel/5		Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün	Başlık: Ümîdî Bu gazel, Ümîdî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
90b	Ṭıflî	Ġamla hem-rehdür gönül çık hâne-i humâra dek Lîk andan şevkile varur der-i dil-dâra dek	Ṭıfliyâ cinân olunca dest-i bîmâr-ı ġamuñ Âfet ü hayr ile gider gûşe-i gülzâra dek	Gazel/5		Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 273.
90b	Fehîm	Fitneden eylemege dilleri âġâh nesîm Ṭolanur taraf-ı külâhuñ geh ü bî-gâh nesîm	Râh-ı gülzâr-ı zamîrümnden eger geçe Fehîm Olsa hurşîd gibi nûr-dih-i mâh nesîm	Gazel/5		Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Kadîm Dîvânı, s. 588.
91 a	Nâ'îlî	Sâye-i zülfüñi itdükçe güzer-gâh nesîm Nice bîñ sûziş-i dilden olur âġâh nesîm	Nâ'îlî zülfîn o kâfir ki perişân eyler İtdürür dillere her lağzada bîñ âh nesîm	Gazel/5		Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün	Başlık: Nâ'îlî Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı, s. 454-55.
91a	Cevrî	Dâmen-i zülfüñe yüz sürmede her gâh nesîm Olsa yoluñda n'ola dillere hem-râh nesîm	‘Âlem âşüfte olur âh-ı dil-i Cevrîden Dağıdursa şiken-i zülfüñi her gâh nesîm	Gazel/5		Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 245.
91a	Fehîm	İtdi her bir goncayıpür-nâfe feyz-i bûy-ı dost Var ise oldu perişân sünbül-i ġisû-yı dost	Bu gice te'şîr-i zehr-i hûn-ı çeşmümnden Fehîm Sûde-i elmâs oldu cümle hâk-i kûy-ı dost	Gazel/6		Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Kadîm Dîvânı, s. 336-338. Bu gazel, Dîvân'da sekiz beyittir.
91b	Şehrî	Bâd-ı şevk ile meşâm-ı câna gelse bûy-ı dost	Secde-gâh-ı kudsiyân-ı ‘aşğdur Şehrî- şîfat	Gazel/5		Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün	Başlık: Şehrî

		Her hüsni hâr-dil olur reşk-i hâk-i kûy-ı dost	Olah mir'ât-i dil zarf-ı hayâl-i rüy-ı dost			<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Şehrî Dîvânı. 68.
91b	Cevrî	Gül-zâr-ı maḥabbetde ki hâr-ı heves olmaz Enfâs-ı nesîm ile hevâ hem-nefes olmaz	Cevrî gibi yokdur dilümüzde ğam-ı dünyâ Deryâ-yı fenâda elem-i hâr ü hüsni olmaz	Gazel/5		Mef' ülü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ülün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 220-21.
91b	Feyzî	Serümde sînede dilde cigerde dâğ olsun O şûre-perleri қо reşk-i çâr bağ olsun	Ben ârzü-yı şehâdetle geldüm eyFeyzî O tünd-hû eger öldürmez ise sağ olsun	Gazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Feyzî Topkapılı Topkapılı Feyzî Dîvânı, s. 76.
91b	Faṣîḥ	Elümde sāgar-ı mînâ şikest-ayağ olsun Derûn-ı dilde hemân neşve-i ferâğ olsun	Ḳarîn-i bezm-i şeh-i 'aşḳ ol ey Faṣîḥ saña Bu şûre-zâr-ı 'anâsır çehâr-bâğ olsun	Gazel/5		Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün	Başlık: Nazîre-i Faṣîḥ Bu gazel, Faṣîḥ Ahmet Dîvânı'nda yer almamaktadır.
91b	Nâ' ilî	Vücûd-ı 'aks-i cemâlünle dâğ dâğ olsun O çâr-bâğ-ı maḥabbet қо heşt bâğ olsun	Hayât-ı maḥz idi bir kerre Nâ' ilîye disen Helâk-ı tiğ-i nigâhuñ degül mi sağ olsun	Gazel/5		Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün	Başlık: Nazîre-i Nâ' ilî Nâ' ilî-i Ḳadim Dîvânı, s. 486-87.
92a	Ṭıflî	Der-kemîn-i künc-i ḥasretdür□ sipâh-ı ârzü Tîr-i terkeşdür gelü-yı dilde âh-ı ârzü	Yine ser-menzildedür pergârveş âsâyişi Ṭıfliyâ devr itse dehrî pây-râh-ı ârzü	Gazel/5		Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 320.
92a	Fehîm	Olmasun mı cân-ı 'âşîḳ dâğ dâğ ârzü Bü'l-heves pervâne-yüz biñ var çerâğ-ı ârzü	Vaşl-ı yâr ise murâduñ rû-be-râh-ı fûrḳat ol Vâj-gün imiş Fehîmâ çün sürâğ-ı ârzü	Gazel/5		Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Ḳadim Dîvânı, s. 630.
92a	Maḥvî	İtse sînem ney gibi ğam dâğ dâğ ârzü Gelmese yâd-ı dile zevḳ-i dimâğ ârzü	Maḥz-ı vuşlat olsa dil bulmaz tesellîsin yine Neşve-dâr itmiş anı Maḥvî ayağ-ı ârzü	Gazel/5		Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Maḥvî
92a	Faṣîḥ	Ġamuñla sînede serde gönülde dâğ olsun O naḥl-i mâteme koy câ-be-câ çerâğ olsun	Bu dâr-ı ğamda ṭaleb-kârî-i emel tâ-key Faṣîḥ câygehüm güşe-i ferâğ olsun	Gazel/5		Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün	Başlık: Faṣîḥ Bu gazel, Faṣîḥ Ahmet Dîvânı'nda yer almamaktadır.

92b	Şehrî	‘Aşk ile imtizâc idemez râhat-ârzû Lezzet-şinâs-ı ğam olamaz ‘işret-ârzû	Âsîb-i hoş-dilden? emîn olasın müdâm Ey Şehrî-i elem-ţaleb ü miñnet-ârzû	Gazel/5		Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlü Fâ‘ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı, s. 117.
92b	Neşâtî	Çâk oldı hâr-ı ye’s ile dâmân-ı ârzû Hayfâ açılmadı gül-i ħandân-ı ârzû	Olmaz Neşâtî şâhid-i ümmîd cilve-ger Şâf olmayınca âyine-i ħân-ı ârzû	Gazel/5		Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlü Fâ‘ilün	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 187-88.
93a	Cevrî	Câm-ı lebûnden olsa eger kâm-ı ârzû Tolmazdı zehr-i ħasret ile câm-ı ârzû	Cevrî şu deñlü kâmdan itmiş ferâğ kim Gelmez zebân-ı ħâtırına nâm-ı ârzû	Gazel/5		Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlü Fâ‘ilün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 257.
93a	Feyzî	Her dil ruh-ı rengînüñ añup nevĥa-ger olmaz Her murğ-ı hevâ mâ’il-i gül-berg-i ter olmaz	Feyzî ğam-ı eyyâmı gider şafĥa-i dilden Âyine-i ħudretde zühür-ı keder olmaz	Gazel/6		Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün	Başlık: Feyzî Feyzî-i Kefevî Dîvânı, s. 434. Bu gazel, Dîvân’da beş beyittir.
93a	-	-	-	Ferd		-	-
93b	Feyzî	Dil-i ye’s ülfet ‘âşıkā felekden kâm-cû olmaz Derûn-ı sâde levĥ-i dilde naĥş-ı ârzû olmaz	Gönûlden söyleşürler bunda Feyzî böyledür âyine Bu meclîs meclîs-i işrâkiyândur güft u gû olmaz	Gazel/5		Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün	Başlık: Feyzî Topkapılı Feyzî Dîvânı, s. 44.
93b	Emîrî	Gönûl her Leylî-ĥüsnüñ zülfine ülfet- nümün olmaz Felâtûn-ı ĥired ser-geşte-i rāh-nümün olmaz	Emîrî mü-şikâf-ı ma‘rifet olmak gerek yohsa Kişi taklîd-i eş‘âr eylemekle zû-fünün olmaz	Gazel/5		Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün	Başlık: Emîrî
93b	Sâmî	Cünûn-ı şarfda..... ‘aşk-ı cevân ‘aql-ı pîr olmaz ? Hoşâ hayret kim ol iklîmde şâh vezîr olmaz	Hezârân naĥşa âġâz itse ol şehnâzdan Sâmî Muĥayyerdür nevâ-yı tâzeden ‘uşşâk sîr olmaz	Gazel/6		Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün	Başlık: Sâmî Bu gazel, Sâmî Dîvânı’nda yer almamaktadır.
94a	Nehcî	Mücerred rind-i ma‘nî dost-ı şûret âşinâ olmaz Mesîĥâ-yı maĥabbet ceyb-i mihr-i mâsivâ olmaz	‘Îlâc-ı derd-i dil Nehcî Şifâ Ķânûnına şıġmaz Tabîbe bunda derde ibtilâdan yeg devâ olmaz	Gazel/5		Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün	Başlık: Nehcî Bu gazel, Nehcî Dîvânı’nda yer almamaktadır.

94a	Riyâzî	İtsem o ğonce-lebde n'ola cüst u cüy-1 dil Zîrâ meşâm-ı câna gelür şimdi bûy-1 dil	Buldum o ğonce-femde Riyâzî nişânesin Çoktan egerçi eyler idüm cüst ü cüy-1 dil	Gazel/5		<i>Meḡ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i> <i>Meḡâ'îlü</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Riyâzî Riyâzî Dîvânı, s. 632. Bu gazel, Dîvân'da dört beyittir.
94b	Ṭıflî	Mir 'ât-i ƙalbe baƙ ki odur ârzü-yı dil 'Aks-i ruḡuñla tâ görelüm biz de rûy-1 dil	Ṭıflî eyledi ğüm ḡam-1 zülḡünde göñlini 'Ömri içinde görmedi bî-çâre rûy-1 dil	Gazel/5		Meḡ'ülü Fâ'îlâtü Meḡâ'îlü Fâ'îlün	Başlık: Ṭıflî Ṭıflî Ahmet Çelebi Dîvânı, s. 286.
94b	Fehîm	Neşve-i bâde ile şanma sürür ister dil Kendüden ḡükm-i ƙazâ ḡikmeti □dûr ister dil	N'eylesün sırr-1 ğam-1 dil-beri mestâne Fehîm Ne ƙadar eylese mestür zuhûr ister dil	Gazel/5		Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Ƙadîm Dîvânı, s. 554-55.
94b	Cevrî	Kendin bileli 'ıřƙa giriftâr bilür dil Âzâdeliĝi kendüsine 'âr bilür dil	Cevrî gibi bir 'ârif ile maḡrem olaldan 'Iřƙuñ ḡaberinden nice esrâr bilür dil	Gazel/5		Meḡ'ülü Meḡâ'îlü Meḡâ'îlü Fe'îlün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 238.
95a	Neşâtî	Sâƙî çemende zevƙe sebeb ney mi cû mıdur ḡünñ terânelerle gelü-yı sebû mıdur	Bî-tâbî-i dimâĝa sebeb hep Neşâtîyâ Büy-1 zükâm-rîz-i ğül-i ârzü mıdur	Gazel/5		Meḡ'ülü Fâ'îlâtü Meḡâ'îlü Fâ'îlün	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 140.
95a	Sırrî	Ruḡsâruñ üzre tâze ḡaṭ-1 müşk-bû mıdur Ceyş-i ḡabeřde milket-i Rûma ğulû mıdur	Sırrî gibi bu âḡ-1 şebâne nedür göñül Bilmem senüñ de sevdüĝüñ ol mâḡ-rû mıdur	Gazel/5		Meḡ'ülü Fâ'îlâtü Meḡâ'îlü Fâ'îlün	Başlık: Sırrî Üşküdarlı Sırrî Dîvânı, s. 282-82. Bu gazel, Dîvân'da yedi beyittir.
95b	Bezmi	Bâ'ış fiĝân u nâleme ol mâḡ-rû mıdur Yoḡsa vişâle va' de olan ârzü mıdur	Âdâb-1 sümñât-1 maḡabbetde Bezmiyâ Bilmem perestiş ol şaneme ser-fürû mıdur	Gazel/5		Meḡ'ülü Fâ'îlâtü Meḡâ'îlü Fâ'îlün	Başlık: Bezmi
95b	Ṭab'î	Çîn-i cebñ üzre girih-beste-mû mıdur Ser-nâme-i cemâlde yâ lafz-ı ḡû mıdur	Sîmîn-i dâĝ-1 řerḡa-i ḡünñ mi Ṭab'îyâ Ĝülzâr-1 fûřƙat içre ğül-i ârzü mıdur	Gazel/5		Meḡ'ülü Fâ'îlâtü Meḡâ'îlü Fâ'îlün	Başlık: Ṭab'î
95b	Ḥalîm	Ol gerden üzre silsile-i müşk-bû mıdur Emvâc-ı 'anberîn-i müselselle cû	Ƙan aĝlasun ƙo dîde disün yâr itdigüñ ḡün-âbe-i cigerle Ḥalîm vuzû mıdur	Gazel/5		<i>Meḡ'ülü</i> <i>Fâ'îlâtü</i>	Başlık: Ḥalîm

		mdur				<i>Mefā' ilū</i> <i>Fā' ilūn</i>	
96a	Cevrī	Meclis-i rindānī gāhī gūlsitān eyler kadeh Geh gūlistānī behišt-i cāvidān eyler kadeh	İktisāb-ı feyz iderse tab' -ı Cevrīden eger Hāşıl-ı ser-māye-i deryā dükān eyler kadeh	Gazel/5		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Cevrī Cevrī Dīvānı, s. 189.
96a	Fehīm	Luṭf idüp virmeñüz ol ğamze-i ġammāza kadeh Belki vākıf ola la'linde olan rāza kadeh	Meclis-i 'işveyi kursora nıgeh-i çeşmi Fehīm Dil-i şūhūm şunar ol mest-i mey-i nāza kadeh	Gazel/5		Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn	Başlık: Fehīm Fehīm-i Qadīm Dīvānı, s. 346-48.
96a	Tārīḡ-i Cāmi' -i Mollā ' Arab	-	-	Tarih		-	Başlık: Tārīḡ-i Cāmi' -i Mollā ' Arab
96a	Tārīḡ-i Diğer	-	-	Tarih		-	Başlık: Tārīḡ-i Diğer
96a	Tārīḡ-i Ayāşofya a Der- şehr-i Selānık	Melce'ü'l-ebrārü dāru's-şāliḡin	-	Tarih		Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn	Başlık: Tārīḡ-i Ayāşofya Der-şehr-i Selānık
96a	Tārīḡ-i Ḥammā m-ı Maḡmūd Paşā der- Şehr-i Qoştanṡi niyye	Ve in küntüm cünüben feṭṡahherū	-	Tarih		-	Başlık: Tārīḡ-i Ḥammām-ı Maḡmūd Paşā der-Şehr-i Qoştanṡiniyye
96b	Şabrī	Geh pür-elmās u gehī pür-la' l-i raḡşāndur kadeh Güne güne gevheri var bir 'aceb kāndur kadeh	Almış ey Şabrī yine rez-duḡterin āġuşına Ol sürūr-ı şevḡ ile meclisde ḡandāndur kadeh	Gazel/5		Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn	Başlık: Şabrī Şabrī-i Şakir Dīvānı, s. 130. Bu gazel, Dīvān'da yedi beyittir.

96b	Ṭıflî	Tâc-ı erbâb-ı şafâdur ey leb-i şîrîn kadeh Başlar üstünde yir eylerse n'ola zerrîn kadeh	Hûn-ı dil nûş itmege yitmez mi ey Ṭıflî saña Kâlb-i meyyâlüm şurâhî dîde hûnîn kadeh	Gazel/5	Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Ṭıflî Bu gazel, Ṭıflî Dîvânı'nda yer almamaktadır.
96b	Cevrî	Zülfine beste melek hüsine âdem 'âşık Olmış ol şüh-ı perî-çehreye 'âlem 'âşık	Fehm ider n'eydügini nükte-i sırr-ı dü- cihân Ol ki Cevrî gibi hem 'ârif ola hem 'âşık	Gazel/7	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Cevrî Cevrî Dîvânı, s. 233.
96b	Nef'î	Pür-şafâ dâ'im dili bir şüh-ı hem- demdür kadeh Tâ ezelden meclis-i rindâna maħremdür kadeh	N'ola pür şevk itse dünyâyı dil-i Nef'î gibi Rûzigâra yâdigâr-ı meclis-i Cemdür kadeh	Gazel/5	Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün	Başlık: Nef'î Nef'î Dîvânı, s. 247.
97a	Fehîm	Giriftâr olmasa âsûde olmaz bir nefes 'âşık Hümâ-yı dil hevâ-düşmen olur lâ-büd kafes-'âşık	Cevâb-ı len terânî □bâ'ış-i ibrâm-ı tâlibdür Fehîmâse ne çâre gayrı bilmez mültemes 'âşık	Gazel/5	Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün	Başlık: Fehîm Fehîm-i Qadîm Dîvânı, s. 526.
97a	Neşâtî	Olmasa cân ile dil hem-dem-i dîrîne-i 'ışk Her biri olmaz idi vâkıf-ı gencîne-i 'ışk	Bu cevâhir ki Neşâtî dökilür hâmeñden Maħzen-i tab'uña dirsem n'ola gencîne-i 'ışk	Gazel/5	Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün	Başlık: Neşâtî Neşâtî Dîvânı, s. 167.
97a	Mu'ammâ Mehemmed Şâh	-	-	Ferd	-	Başlık: Mu'ammâ Mehemed Şâh
97a	Meħemmed	-	-	Ferd	-	Başlık: Meħemmed
97a	Maħmûd	-	-	Ferd	-	Başlık: Maħmûd
97a	İbrâhim	-	-	Ferd	-	Başlık: İbrâhim
97b	Şehrî	Tehî derûn olur ise n'ola piyâle-i 'âşık Ki bezm-i 'aşkda ħamyâzedür nevâle-i 'âşık	Olurdı Şehrî ümîd-i vişâlünle hem-âgüş Edeb-şinâsî-i ye's olmasa ħavâle 'âşık	Gazel/5	Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün	Başlık: Şehrî Şehrî Dîvânı: 77. gazel, s. 100.
97b	Cevrî	Şükûfte gülşen-i derdüm şabâ nedür	Murâdumı ne bilür rûzigâr ey Cevrî	Gazel/6	Mefâ' ilün	Başlık: Cevrî

		bilmem Nesīm-i āhdan özge hevā nedür bilmem				Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün	Cevrī Dīvānı, s. 246. Bu gazel, Dīvān'da yedi beyittir. Altıncı beyitin ikinci mısrası mecmuada eksik bırakılmış.
97b	‘Alī	-	-	Ferd	-	-	Başlık: ‘Alī
97b	Hüseyn	-	-	Ferd	-	-	Başlık: Hüseyn
97b	Mu' am ma-i Celāl	-	-	Ferd	-	-	Başlık: Mu' amma-i Celāl
98a	-	Bahār-ı hüsniñ bil qadrin ey meh cāvidān şanma O gevher degme bir kānda bulunmaz rāygān şanma	-	Ferd		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün	-
98a	-	İderdi merhamet ol ğamze-kār nāz baña Vireydi baht eger ruḡṣat-ı niyāz baña	-	Ferd		Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün	-
98a	-	Niçün ey çarḡ-ı zālīm yāri yārinden cüdā kılmak Murād ehlin esīr-i dām u ...? bulunmak	-	Ferd		Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün	-
98a	-	Şabāḡ erken kalkmak içün yatsu namāzın kılop bu āyet-i kerīmeyi üç kerre okuyup yata şabāḡ gün doğmadan kalka bismi'llāhi'r- rahmāni'r-raḡīm innemā beşerün mişlüküm		Mensur		-	-
98a	-	Bir ādem ne vakt kalkmak murād eylese yatduqdan soñra bismi'llāhi'r- rahmāni'r-raḡīm diyüp kul innemā enā beşerun mişlüküm āyetin okuyup yine her ne zamān murad iderse ol zamān ? kalka ğaflet olunmaya ve's-selāmu'd-		Mensur		-	-

		du‘ā					
98a	-	Şark Ġarb zıd ‘arab taşhîf Tazı murādîf Bāzı taşhîf La‘b ‘arabi Ba‘l kalb Bağl taşhîf Ester fārisi Eşter taşhîf Cemel ‘arabi Hamel taşhîf Bere fārisi Tere taşhîf Sebz fārisi Bağla ‘arabi Kuble kalb Buse fārisi		Mensur		-	-
98a	Be-nām-ı Buse	-	-	Ferd		-	Başlık: Be-nām-ı Buse
	-	Siyehlerin başı olan rāzî olmadı şofra kendüsünde şümār şatranç	-	Mensur		-	-
98b	Hisâb-ı Şatranç	Dört Müselmân ile beş kâfir meger İki dil-ber sevdiler ‘aynı kamer	Bir kara yüzlü rakîb igvâ virüp Eylediler birbirine kaşd-ı ser			Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün	Başlık: Hisâb-ı Şatranç
98b	Kıṭ‘a	Saṇa dil virdüm ise ey büt-i çin Vaḥdet-i Ḥaḳka münker olmadum	Beni aḡyâra nisbet eylersün Seni sevdümse kâfir olmadum	Kıṭ‘a/2		-	Başlık: Kıṭ‘a
98b	Baba Ṭâhir	Yine evvel bahâr oldı yeşillendi yüce dağlar Şaḥrâlar lâle-zâr oldı tâzelendi dille	‘Iyş u ‘işret mevsimidür yâr ile şoḥbet demidür Dervîş furşat demidür geçer kalmaz bu	Gazel4		-	Başlık: Baba Ṭâhir

		dāğlar	... çağlar				
99a	-	Bāb kim ki düşinde ne görürse lafz-ı ‘Arabîsinün evvel harfine i‘tibār ide anda bu hurūfā nazar ide meşelā bir kimesne şu görse ‘Arabîsi mādur cīm harfine nazar ide göre hükmi nedür elif mertebesi yüce ola be rāḥat bula te cān ıssı ola şe nuşretlū ola cīm düşmāna fırsat bula ḥa ululuğa yetiše ḥı murādına iriše dal ḥācet zaḥmetsüz eline gire zel çok māl eline gire ra māl ve devlet eline gire ze dīn ü i‘tikād bula sin korkudan emīn ola	-	Mensur		-	-
	Ḳāle’n- Nebıyyü ‘Aleyhiş şalātü ve’s- Selām	-	-	- Mensur		-	-
	-	-	-	- Mensur		-	-

SONUÇ

Klasik edebiyat çalışmaları açısından çeşitli manzumeleri bünyesinde barındıran, sahip oldukları zengin muhtevalarıyla ön plana çıkan şiir mecmuaları, onları derleyenlerin ve yazıldıkları dönemlerin edebî zevklerini ve sanat telakkilerini yansıtmaları yanında şairler hakkında çeşitli bilgiler ihtiva etmeleri, toplumun sosyal ve kültürel yapısı hakkında izler taşımaları bakımından da edebiyat tarihimiz için oldukça kıymetli eserlerdir. Sahip oldukları bu öneme binaen özellikle son yıllarda mecmualar üzerindeki çalışmaların sayısı her geçen gün artmaktadır.

Yazma eser kütüphanelerimizde sayıca en fazla olan önemli kaynaklar arasında yer alan şiir mecmuaları üzerine yapılan çalışmalar sayesinde divan tertip edememiş, bugün isimleri dahi unutulmuş birçok şaire ve şiirlerine ulaşılabilir. Divanı tertip edilmiş olsa da şairlerin divanlarına almadıkları ya da divanlarını oluşturduktan sonra yazdıkları şiirler, mecmualar sayesinde ortaya çıkartılabilir.

Bu öneme istinaden bu çalışmada da Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi'nde Y-593 arşiv numarasıyla kayıtlı şiir mecmuasının transkripsiyonlu metnine ve Mecmuaların Sistemati Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) göre tasnifine yer verilmiştir.

Mecmua, 99 varaktan oluşan bir şiir mecmuasıdır. Mürettibi ve tertip tarihine ilişkin herhangi bir bilgi yoktur. Ancak mecmuada şiirleri yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar göz önüne alındığında çoğunluğu 17. yüzyıl olmak üzere 16. ve 18. yüzyıl şairlerinin şiirlerine yer verilmiştir. Şiirleri yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar, şairlerle ilgili biyografik kayıtlar ve mecmuada düşürülen tarih beyitleri göz önüne alındığında mecmuanın 18. yüzyılda tertip edildiğini söylemek mümkündür.

Mecmuada 113 şaire ait toplam 546 adet manzum ve mensur metin bulunmaktadır. Bu metinlerin 8'i mensur, 498'si ise manzumdur. 19 metnin müellifi belli değildir. Aynı zamanda mecmuada Arapça ve Farsça manzumeler de bulunmaktadır.

Mecmuanın nazım şekilleri açısından o çok fazla çeşitlilik arz etmediği görülmektedir. Toplam 546 manzume 4 farklı nazım şekli ile yazılmıştır. Nazım şekilleri arasında gazel 493 şiirle en çok tercih edilen nazım şekli olmuştur. Gazeli sırasıyla müfredler ve kıt'alar izlemektedir.

Mecmuada bulunan 546 manzumenin hepsi aruz vezniyle yazılmıştır. Bu manzumelerde 7 bahir kalıbına ait 17 farklı aruz kalıbı kullanılmıştır. Bu kalıplar içerisinde en çok kullanılan kalıbın ise aruzun Hezec bahrinin *fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün* kalıbıdır.

Mürettibin mecmuayı tertip ederken kafiye, redif ve benzer içerik gibi hususlarda belli bir düzen oluşturduğu görülmektedir. Mürettibin, aynı kafiye, redife ve içeriğe sahip olan manzumeleri art arda sıraladığı fark edilmekle birlikte nadiren olsa da bu düzene uymadığı zamanlar da olmuştur. Mecmuada bazen de aynı şaire ait beğenilen şiirlerin peş peşe yazıldığı görülmektedir. Mecmuanın belirtilen hususlar çerçevesinde yazılması mürettip/mürettiplerin mecmuayı rastgele oluşturmadığını göstermektedir.

Mecmuaya muhteva açısından baktığımızda ise büyük çoğunluğu gazeller teşkil ettiği için âşıkâne ve rindâne tarzda yazılan gazellerin oluşturduğu görülmektedir.

Mecmuanın bazı kısımlarında varak eksiklikleri göze çarpmaktadır. Bu sebeple birçok şiirin beyti veya mısrası eksiktir. Eksik olan bu beyitler, mısralar incelenmiş olan divanlardan, mecmualardan, makalelerden veya diğer akademik kaynaklardan alınarak mecmuaya eklenmiştir. Bu kaynaklarda yer almayan veya bulunamayan beyitler ise dipnotta belirtilmiştir.

Mecmuada en fazla şiiri verilen şairler Cevrî, Fehîm-i Kadîm, Nâilî, Şehri, Sabrî-i Şâkir, Riyâzî, Vecdî ve Tıflî'dir. Bununla birlikte mecmuada; divanı olmayan ya da divanı olduğu hâlde bu eseri günümüze ulaşmayan Abdurrahman, Ahmed, Alî, Amrî, Arzî, Atâ, Azmî, Bâkî, Bezmi, Buse, Cüneyd, Dâniş, Derunî, Edhem, Emirî, Emri İskender, Fasih Ahmed, Fasih, Fehmî, Fennî, Fethî, Feyzî, Firâkî, Gâfurî, Gâzî, Güftî, Günâhî, Hâletî, Hâlim, Hâşim, Hisâb-ı Satranç, Hüseyin, İbrahim, Kâfî, Kemal, Lutfi, Mahmud, Mahvî, Mânî, Mehmed, Meylî, Mezâki, Muamma-i Celâl, Muamma-i Mehmed Şah, Muhtârî, Mustafa, Nâbî, Nâilî, Nâmî, Nazmî, Necâtî, Necib, Nedîm, Nergisi, Neşâtî, Nihâli, Nüzhet, Osman, Pendiyâ, Râmî, Receb, Remzî, Reşid, Rezmî, Rıfkî, Rızâyî, Riyâzî, Ruhî, Rüstem, Rüşdî, Sabrî, Sai, Saib, Salih, Samî, Sırrî, Suzî, Şefî, Tabi, Tahir, Tarzî, Tecellî, Tıflî, Tıybî, Ümîdî, Vahîd, Yümnî ve Zîbâ gibi şairlerin şiirlerine de yer verilmiştir.

Mecmuada yer alan bazı şairlerin şiirlerine o şairin neşri yapılan divanında rastlanılmamıştır. Bu şairlerden bazılarının mecmuada birden fazla şiiri bulunmaktadır. Bu durum divan neşrinde yer almayan şiirin o şaire ait olma ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Bu şairler ve şiir sayıları şöyledir: Âlî (1 şiir), Bâkî (1şiir), Emîrî (1 şiir), Fasih (2 şiir), Fehim (1 şiir), Feyzi (1 şiir), Halim (1 şiir), Nâbî (2 şiir), Nâ'ilî (2 şiir), Nazmî (1 şiir), Nedim (2şiir), Neşâtî (1 şiir), Rızâyî (3 şiir), Riyâzî(1 şiir), Sabri (1 şiir), Sırrî (2 şiir), Tıflî(4 şiir).

Bununla birlikte mecmuada yer alan bazı şiirlerin beyitlerinin şairlerin neşri yapılan divanlarında yer almadığı görülmüştür. Feyzî (1 beyit), Hâletî (3 beyit, 1 mısra), Kabulî (1 mısra), Nâ'ilî (2 beyit), Neşâtî (1 mısra), Mâil Bey (2 beyit), Riyâzî (2 beyit, 4 mısra), Tıflî (16 beyit), Sabrî(1 beyit), Sırrî (1 beyit), Vecdî (1 beyit) şairlerin neşri yapılan divanlarında

bulunmamaktadır. Bu beyitler, bu şairlerin şiirlerine yeni beyitlerin eklenmesi ve divanları için yapılacak sonraki çalışmalara kaynak sağlaması bakımından önemlidir.

Bu mecmua vesilesiyle 17. yüzyılda yaşadığı düşünülen, Tâhir mahlasıyla şiirler yazan bir şairin varlığından haberdar olunmuştur. Mecmuada Tâhir'den 16 şiir derlenmiştir.

Mecmuada yer alan şiirlerin başlıklarının birçoğunda şairin mahlası verilmiştir. Bu başlıkların bazılarında şairlerle ilgili birtakım biyografik bilgilerde verildiği görülmektedir. Mecmuada yer alan bazı şiirlerin başlıkta yazan şaire ait olmadığı tespit edilmiştir. Mecmuada 2b'de yer alan Firâkî başlıklı şiirin Mezâkî'ye, 3a'da yer alan Firâkî başlıklı şiirin Mezâkî'ye, 17a'da yer alan Fehim başlıklı şiirin Meylî'ye, 17b'de yer alan Riyâzî başlıklı şiirin Tıflî'ye, 1b'de yer alan Bâkî mahlaslı şiirin Vecdî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışma ile divanı bulunmayan ya da çeşitli sebeplerle divanı günümüze ulaşmamış çeşitli şairlerin şiirleri gün yüzüne çıkarılmıştır. Bununla birlikte divanı bulunan şairlerin divanlarında bulunmayan şiirler veya divan neşirlerinde bulunmayan farklı beyitler tespit edilerek ilim âleminin istifadesine sunulmuştur. Çalıştığımız mecmuada adı ve şiirleri daha önce herhangi bir kaynakta bulunmayan bir şair ve 16 şiiri gün yüzüne çıkarılmıştır. Bu çalışmayla üzerinde çalışılmayı bekleyen yüzlerce mecmuadan biri daha gün yüzüne çıkarılarak bu alandaki zenginliğin bir parçası daha ortaya çıkarılmış ve bu vesileyle mecmuaların edebiyat tarihimiz için sahip oldukları önem bir kez daha vurgulanmıştır. Ayrıca bu çalışma ile klasik edebiyat çalışmaları açısından önemli bir yere sahip olan mecmualardan biri daha araştırmacıların hizmetine sunulularak sonraki çalışmalar için bir köprü olabilmesi umulmuştur.

KAYNAKÇA

İnceleme Kısımında Kullanılan Kaynaklar

- Akpınar, Şerife (2015). Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi “3469” Numarada Kayıtlı Bir Şiir Mecnûası. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(8), 341-384.
- Aydemir, Y. (2001). Şiir Mecnuaları ve Metin Teşkilinde Mecnuaların Rolü. *Bilig* (19), 147-154.
- Aydemir, Y. (2007). Metin Neşrinde Mecnuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler. *Turkish Studies*, 2(3), 123-137.
- Aydemir, A. (1989). *Ebussuûd Efendi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Buzov, Snjezana. (2012). Osmanlı’da Karışık İçerikli Mecnualar: Bir Başka Arşiv. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII*, Mecmua: *Osmanlı Edebiyatının Kırk Ambarı*, (Haz.: Hatice Aynur, Müjgan Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, Ali Emre Özyıldırım) Turkuaz Yayınları, İstanbul, 33-42.
- Devellioğlu, F. (2007). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yay.
- Gürbüz, İ. A. (2012). Şiir Mecnualarının Biyografik Değerine Dair Araştırmalara Ek. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 32, 147-157.
- Gürbüz, M. (2012). Şiir Mecnuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII*, Mecmua: *Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*. İstanbul: Turkuaz, 99-113.
- Gürbüz, M. (2013). Şiir Mecnualarının Kaynakları Üzerine. *Turkish Studies*, 8(1), 315- 322.
- Gürbüz, M. (2018). *Sultân-ı Hûbâna Münasib Eşâr*, Ankara: KTB. Yayınları. [Erişim Tarihi: 10.10.2019]. [e-kitap: https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58582,sultan-ihubana--munasib-esarpdf.pdf?0](https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58582,sultan-ihubana--munasib-esarpdf.pdf?0).
- İpekten, H. - İsen, M. - Toparlı, R. - Okçu, N.- Karabey, T. (1998). *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ankara: KTB Yay.
- Kılıç, A. (2012). Mecmua Tasnifine Dair. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII*, Mecmua: *Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*. İstanbul: Turkuaz, 78-96.
- Koncu, H.- Çakır, M. (2012). Şairleri Yetiştiren Bir Kaynak Olarak Mecmua. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII*, Mecmua: *Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*. İstanbul: Turkuaz, 117-133.

- Köksal, M. F. (2012). *Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi. Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*, İstanbul: Kesit.
- Köksal, M. Fatih, Mücahit Kaçar, Mevlüt İlhan (2018). *Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu*. İstanbul: Kesit, 87.
- Kurnaz, C.- Aydemir, Y. (2013). Mecmualara Sorulması Gereken Sorular. *Turkish Studies*, 8 (1), 51-6.
- KURTOĞLU, Orhan. (2004). *Lebîb Dîvânı*. Ankara: HÜ SBE, Doktora Tezi.
- Kut, G. (1986). Mecmua. *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*. C. 6. İstanbul: Dergâh Yay., 170
- Levend, A. S. (1998). *Türk Edebiyatı Tarihi*, I. Cilt. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Mermer, A. ve Koç Keskin, N. (2005). *Eski Türk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Akçağ.
- Pala, İ. (2012). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı.
- Parlatır, İ. (2006). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı.
- Sâmi, Ş. (1317). *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Şenödeyici Ö. ve Akdağ A. (2016). *Mecmualar ve Cönkler, Osmanlı Edebî Metinlerini Anlama Kılavuzu*, (ed. Özer Şenödeyici). İstanbul: Kesit, 367-388.
- Tarlan, A. (1948). *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri: Ubeydi- AşkiŞem'i- İşreti*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, Seri 1, Fasikül 2.
- Tunç, S. (2000). Konya Mevlâna Müzesi Kütüphanesi 2455 Numarada Kayıtlı Bir Şiir Mecmuası. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (6), 106.
- Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)* (1986). Ankara: TDK Yayınları.
- Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com
- Uzun, M. (2003). Mecmua. *İslam Ansiklopedisi*. C. 28. Ankara: TDV Yay. 265-268.
- Yılmaz, O. (2008). Metin Te'sisinde Şiir Mecmualarının Katkısına Bir Örnek: Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu 5214 Numaralı Mecmua ve Muhtevası. *Divan Araştırmaları Dergisi*, (1), 255-280.

Metin Kısımında Kullanılan Kaynaklar

- Âlî Dîvânı:** Arıkoğlu, İsmail (1999), *Âlî (Edirneli Hüseyin Efendi) Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Amrî Dîvânı:** Çavuşoğlu, M. (1979). *Amrî Dîvân Tenkidli Basım*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No. 2538.

- Azmizâde Hâletî Dîvânı:** Kaya, B. A. (2017). *Azmizâde Hâletî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56159,azmizade-haleti-divanipdf.pdf?0>, [ET: 08. 04. 2020].
- Bâkî Dîvân:** Küçük, S. (t.y). *Bâkî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.ekitap,<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/10596,bakidivanisabahattinkucukpf.pdf?0>, [ET:10.07.2018].
- Cevrî Dîvânı:** Ayan, H. (1981). *Cevrî Hayâtı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Dânîşî Dîvânı:** Özer, B. (2004). *Dânîşî Divanı (İnceleme-Metin-Nesre Çeviri-İndeks)*. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Edirneli Nazmî Dîvânı:** Üst, S. (2012). *Edirneli Nazmî Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57766,edirneli-nazmi-divanipdf.pdf?0>, [24.02.2020].
- Fasîh Ahmed Dede Dîvânı:** Çıpan, M. (1991). *Fasih Ahmed Dede Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Fehîm-i Kadîm Dîvânı:** Üzgör, T. (1991). *Fehîm-i Kadîm, Hayatı, Sanatı, Dîvânı ve Metnin Bugünkü Türkçesi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını-Sayı: 44.
- Feyzî-i Kefevî Dîvânı:** Eflatun, M. (2003). *Feyzî-i Kefevî Dîvânı*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Ganî-zâde Nâdirî Dîvânı:** Külekçi, N. (1985). *Ganî-zâde Nâdirî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Dîvânı ve Şeh-nâmesinin Tenkidli Metni*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Hakanî Dîvânı:** Gülhan, A. (1996). *Hakanî Dîvânı*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- İsmetî Dîvânı:** İpekten, H. (1974). *İsmetî Dîvânı*. Ankara: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- İzzetî Dîvânı:** Çağlı, Adnan (1990), *Vişne-zade İzzetî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkidli Metni)*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kabûlî Dîvânı:** Erdoğan, Mustafa (2008). *Kabûlî İbrahim Efendi, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.

- Mezâkî Dîvânı:** Mermer, A. (1991). *Mezâkî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını-Sayı:87, Dîvânlar Dizisi-Sayı: 3.
- Nâbî Dîvânı:** Bilkan, A. F. (1993). *Nâbî'nin Türkçe Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Nâilî Dîvânı:** İpekten, H. (2019). *Nâilî-i Kadîm Dîvân*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67155,naili-ikadim-divanipdf.pdf?0>, [ET: 24. 02. 2020].
- Necâtî Dîvânı:** Yılmaz, O. (2015). *Necâtî Bey Dîvânı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını.
- Nedîm Dîvânı:** MACİT, Muhsin (1997). *Nedîm Divanı*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Nefî Dîvânı:** Akkuş, M. (2018). *Nefî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57741,nefi-divanipdf.pdf?0>, [ET: 24.02.2020].
- Nehcî Dîvânı:** Aslan, Ü. (2017). *Nehcî Dîvânı*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü. <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/>
- Neşâtî Dîvânı:** Kaplan, M. (2019). *Neşâtî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78354/divanlar.html>, [ET: 24.02.2020].
- Râmî Dîvânı:** Kavukçu, Fatma Zehra (2000), *Râmî Divanı*, Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa
- Rızâyî Dîvânı:** Topçu, M. (1997). *Dîvân-ı Rızâyî (Tenkitli Metin)*. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Riyâzî Dîvânı:** Açıkgöz, N. (1986). *Riyâzî Hayatı, Eserleri ve Edebî Kişiliği (Dîvân, Sâkinâme ve Düstûrî'l- 'Amel'in Tenkidli Metni)*. Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Sabrî-i Şâkir Dîvânı:** Yılmaz, M. C. (2010). *Sabrî-i Şâkir Dîvânı*. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Safvetî Dîvânçesi:** Güzel, B. (2018). *Safvetî Dîvânçesi*
- Sâmî Dîvânı:** Kahramoğlu, K. (1995). *Sâmî, Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divan'ının Tenkidli Metni*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi
- Şehrî Dîvânı:** Demirel, Şener, *Şehrî, Hayatı, Sanatı, Divanı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili*, <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56340,sehri-divanipdf.pdf?0> [erişim tarihi: 07.04.2019]
- Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı:** Kavruk, H. (t.y). *Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap,

<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10655,seyhulislamyahyadivanihasankavrukpdf.pdf?0>,
[ET. 24. 02. 2020].

- Şeyhülislâm Bahâyî Dîvânı:** Uludağ, E. (1992). *Şeyhülislâm Bahâyî Dîvânı (İncelemeKarşılaştırmalı Metin)*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Tıflî Dîvânı:** Özdingiş, V. (1991). *Tıflî Ahmed Çelebi Hayatı, Sanatı, Divanı'nın Tenkitli Metni*
- Tıybî Dîvânı:** Tak, S. (1999). *Tıybî ve Türkçe Dîvânı*
- Topkapılı Feyzî Dîvânı:** Özerol, N. (1996). *Topkapılı Feyzî Hayatı Edebî Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni*. Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Ümîdî Ahmet Dîvânı:** Buyruk, İ. Etem (2009). *Ümîdî Ahmet Dîvânı (İnceleme-MetinÖzel Adlar Dizini)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Üsküdarlı Sırrî Dîvânı:** Kazan, Ş. (2003). *Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği Divanı (Tenkitli Metin-İnceleme ve Şerhu Medhi'n-Nebi)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi
- Vecdî ve Dîvânçesi:** Mermer, A. (2002). *XVII. Yüzyıl Dîvân Şâiri Vecdî ve Dîvânçesi*. Ankara: MEB.
- Vecîhî Dîvânı:** Aslantaş, Gazanfer (1994), *Vecîhî, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divânı'nı Tenkidli Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

ŞAİRLER DİZİNİ

A

Abdurrahman, 160
 Ahmed, 365, 366
 Alî, 152, 76, 133, 146, 317, 529
 Amrî, 19
 Ârif, 5, 39, 89, 226, 410, 412
 Arzî, 250, 349, 379, 421, 428
 Atâ, 449
 Azmî, 85
 Azmî-zâde Hâletî, 143

B

Bahâyî, 44
 Bâkî, 478
 Bezmi, 509
 Buse, 538

C

Cevrî, 82, 91, 99, 101, 106, 123, 135,
 140, 145, 149, 178, 192, 207, 210, 223,
 232, 247, 268, 286, 297, 302, 308, 316,
 318, 323, 335, 385, 401, 462, 483, 486,
 496, 506, 512, 519, 528
 Cüneyd, 358

D

Dâniş, 422
 Derunî, 222

E

Edhem, 375

Emirî, 500

Emrî İskender, 373

F

Fasih, 426, 488, 493
 Fehim-i Kadim, 72, 73, 84, 87, 97,
 102, 144, 163, 174, 180, 188, 198, 245,
 252, 280, 285, 300, 306, 309, 313, 319,
 327, 331, 338, 361, 371, 381, 384, 481,
 484, 491, 505, 513, 521
 Fennî, 259
 Fethî, 16
 Feyzî, 59, 303, 436, 487, 499, 497, 125
 Firâkî, 455

G

Gâfurî, 271
 Gâzî, 167
 Güftî, 60, 240, 404
 Günâhî, 193

H

Hakânî, 351
 Hâletî, 352
 Hâlim, 25, 511
 Hâşim, 427
 Hisâb-ı Satranç, 540
 Hüseyin, 363, 530

İ

İbrahim, 364, 526

İsmetî, 4, 26, 30, 48, 58, 212, 292, 395, 446

İzzetî, 31,272, 414

K

Kabulî, 170

Kâfî, 438

Kemal, 362

L

Lutfi, 203

M

Mahmud, 162, 525

Mahvî, 126, 183, 264, 295, 324, 344, 402, 459, 492

Mail Beg, 18, 246, 314

Mânî, 260, 275, 278, 396, 419, 442

Mehemmed, 356, 524

Meylî, 22, 86, 315, 403, 413

Mezâki, 9,13, 54, 108, 239, 256, 390, 425

Muamma-i Celâl, 531

Muamma-i Mehmed Şah, 523

Muhtârî, 432

Mustafa, 357

N

Nâbî, 336, 340, 353, 429, 372, 378

Nâdirî, 220

Nâilî,1, 10, 17, 28, 34, 36, 46, 50, 52, 55, 63, 103, 120, 139, 151, 214, 244, 277, 290, 294, 298, 391, 407, 411, 415,

418, 424, 430, 439, 445, 466, 482, 489, 441, 458

Nâmî, 435

Nazmî, 32, 42, 47, 121, 130, 172, 209, 213, 234, 269, 387, 397, 440

Necâtî, 460

Necib, 161, 341, 443

Nedîm, 158, 187,219, 423

Nefî, 66, 75, 265, 520

Nehcî, 11, 35, 405, 251, 468, 502

Nergisi, 321, 343

Neşâtî, 27, 3, 8, 14, 15, 23, 37, 56, 61, 64, 88, 100, 113, 119, 127, 136, 141, 153, 177, 208, 231, 243, 267, 279, 360, 447, 495, 507,522

Nihâli, 155, 202, 238, 241, 262, 305

Nüzhet, 154, 201, 281

O

Osman, 374

P

Pendî, 175

R

Rahmî, 94

Râmî, 332, 333, 354

Receb, 368

Remzî, 332, 333, 354

Reşid, 367

Rezmî, 196, 263

Rıfkî, 68

Rızâyî, 81, 205, 301, 347, 457, 465, 70, 216, 342, 370

Riyâzî, 24, 74, 92, 98, 110, 116, 124,
138, 142, 150, 166, 185, 191, 194, 229,
249, 273, 291, 346, 350, 400, 406, 450,
472, 473, 503, 164

Ruhî, 115

Rüstem, 355

Rüşdî, 159, 169, 416, 417

S

Sabrî, 104, 114, 117, 128, 132, 147,
165, 195, 204, 211, 230, 235, 253, 282,
288, 304, 312, 325, 339, 348, 380, 399,
408, 453, 469, 477, 517, 107

Safvetî, 248

Sai, 437

Saib, 328

Salih, 359

Sâmî, 77, 501

Sırrî, 49, 258, 508, 129, 284

Suzî, 95

Ş

Şehrî, 71, 80, 96, 105, 137, 176, 182,
190, 200, 215, 228, 254, 274, 283, 307,
326, 330, 337, 369, 377, 382, 386, 394,
451, 471, 485, 494, 527

Şefî, 38, 225

T

Tab'î, 171, 510

Tâhir, 41, 62, 65, 79, 109, 122, 131,
173, 181, 206, 224, 236, 270, 388, 398,
461, 542

Tarzî, 21, 57, 111, 434

Tecellî, 53

Tıflî, 45, 78, 90, 112, 118, 168, 186,
189, 218, 233, 242, 255, 334, 409, 454,
467, 480, 490, 504, 534, 134, 199, 296,
518

Tıybî, 310

Ü

Ümîdî, 43, 179, 299, 479

V

Vahid, 6

Vecdî, 2, 7, 12, 20, 29, 33, 40, 51, 67,
83, 157, 257, 293, 389, 433, 444, 452,
456, 463, 470

Vecihî, 69, 93, 148, 184, 197, 217, 237,
261, 287, 289, 311, 329, 345, 383, 448,
464, 476

Vuslâtî, 221, 393

Y

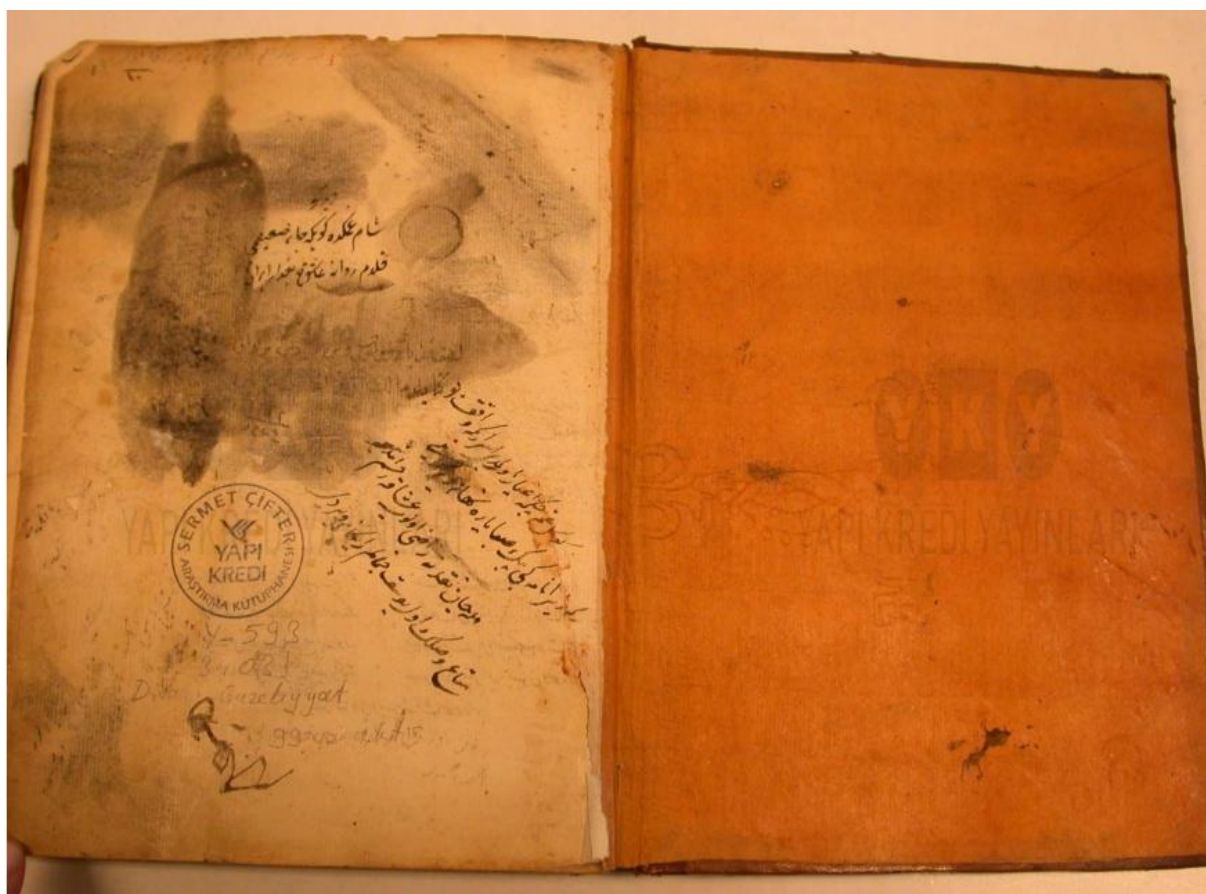
Yahyâ, 266

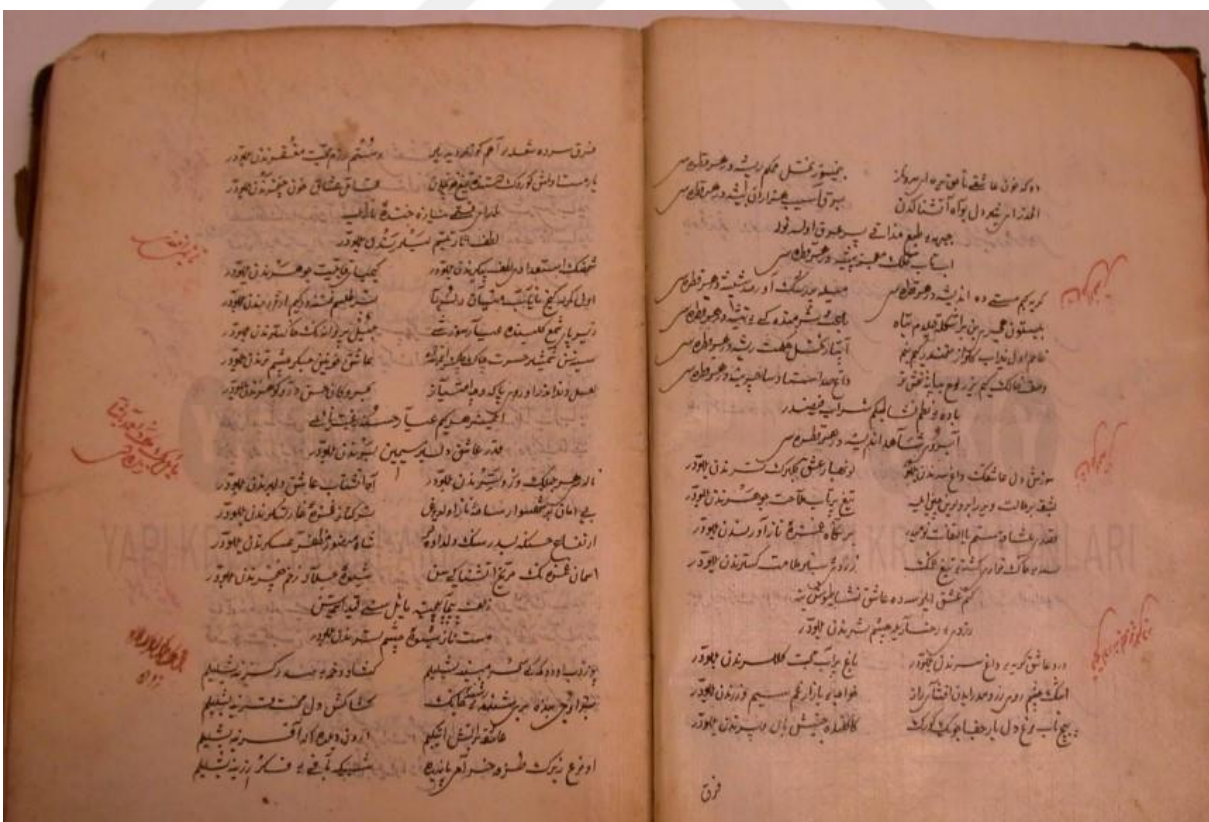
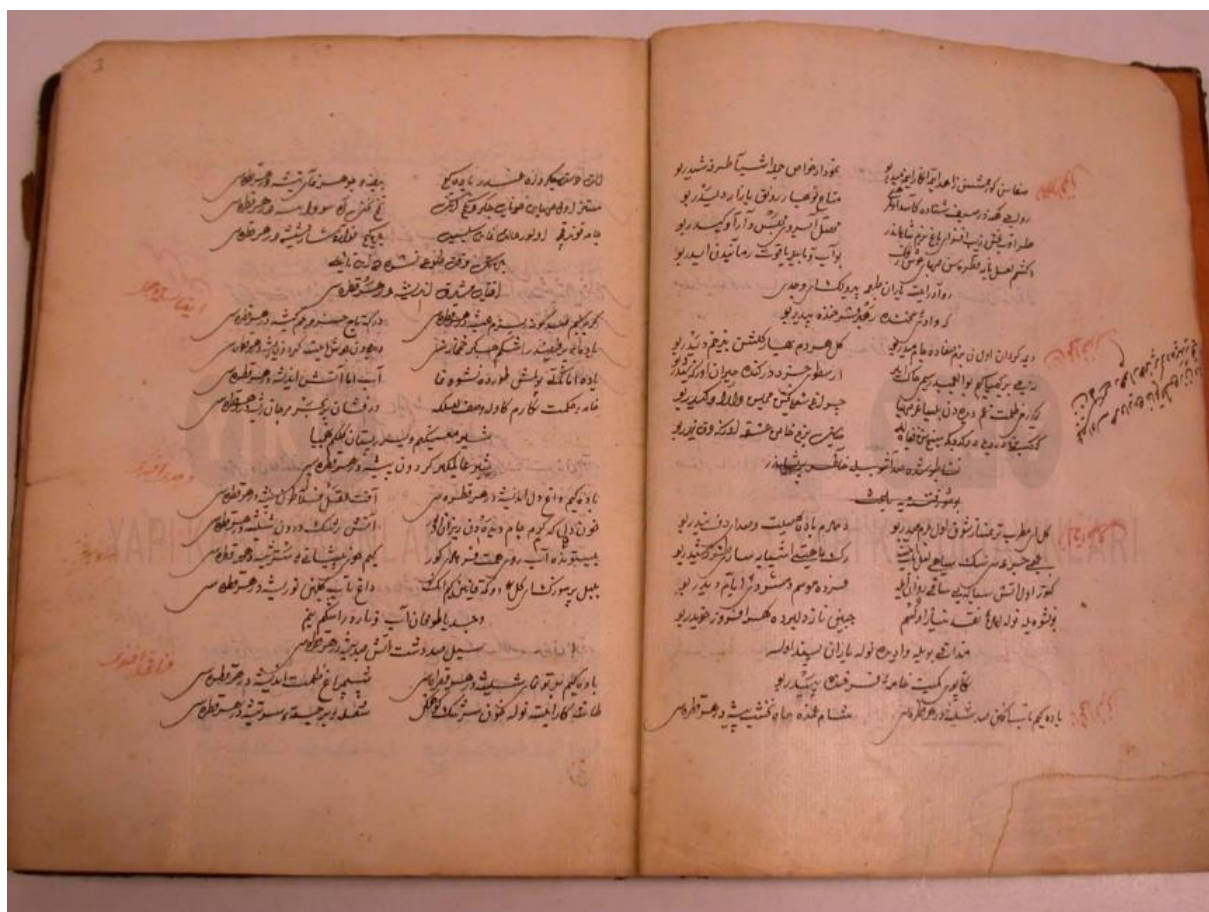
Yümnî, 431

Z

Zîbâ, 376

EKLER

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Merve ARIKAN

Doğum Yeri:

Adres:

İletişim:

EĞİTİM BİLGİLERİ

Lisans:

Tezli Yüksek Lisans:

İŞ DENEYİMİ

2020-2021:

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih:29/07/2021

Tez Başlığı / Konusu: Yapı Kredi Sermet Çifter Kütüphanesi "Y-593" Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Transkripsiyonlu Metni ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesine Göre (MESTAP) Tasnifi

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 416 sayfalık kısmına ilişkin, 28/07/2021 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme tiplerinden biri uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 21 'dir.

Filtreleme Tip 1 (maksimum %30) ☐

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça dâhil,
- 3- Alıntılar dâhil.

Filtreleme Tip 2 (maksimum %10) ☐

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç,
- 3- Alıntılar dâhil,
- 4- 5 Kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orjinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Merve ARIKAN

Öğrenci No: 1821107105

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Programı: Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans Programı

Statüsü: ☒ Y.Lisans ☐ Doktora

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

(Prof. Dr. Yunus KAPLAN)

ENSTİTÜ ONAYI

UYGUNDUR.

(Arş. Gör. Zeynep
TÜRKERİ)